

DEMOSTHENIS

ORATIO ADVERSUS LEPTINEM.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΙΝΗΝ.

DEMOSTHENIS

ORATIO ADVERSUS LEPTINEM

CUM ARGUMENTIS

GRAECE ET LATINE.

RECENSUIT

CUM APPARATU CRITICO COPIOSISSIMO

EDIDIT

Dr. I. TH. VOEMELIUS.

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXVI.

LIPSIAE TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRAEFATIO.

Quo studio, qua fide, quibus copiis post Demosthenis contiones eiusdem contra Aeschinem orationes edidi, iisdem hanc orationem adversus Leptinem tractatam eidem, qua illi libri accepti sunt, benivolentiae commendo atque favori. De copiis dicenda quum olim satis superque dicta esse videantur, iam nihil restat, nisi ut gratias agam tum humanissimo ac peritissimo Meuniero, qui qua mira est accuratione iterum iterumque Parisinum codicem Σ nobis excusserit, tum Augusto Wilmannsio Bremensi, qui vir doctissimus Florentiae rei criticae causa degens Laurentianum illum in Ferdinandi Schulzii investigatoris felicissimi et diligentissimi honorem 'LaurS' designatum et in Praefatione nostra ad illas orationes editas p. IX breviter declaratum codicem mea causa sive potius in literarum commodum cum Tauchnitzia editione contulerit ad Leptineam reliquasque orationes publicas iudiciales eximia cum arte ac prudentia. De reliquis autem edendis nescio quid dei gratia mihi seni concesserit.

Dabam Francofurti a. M. idibus Octobribus a. Dom. MDCCCLXIV.

Codices

Argumenti Libanii.

Praeter Aldinam etc. codices hi:

Υ. Vind1. 4.
F. Bav. Ven. (Pith). *s* (= *α*). Ven. *t. v. η. Π.* X. Man.
Passim: Chr. Bodl. AldV.

Argumenti Alterius.

Praeter Aldinam etc. codices hi:

s. Vind1. 7. C. D. G. De his tribus et de T, cuius alia nota est *s* et plerumque anonymi marg Lambini, vid. Dindorfii Addenda T. IX p. 851.

Passim: *β*. Ven. AldV.

Codices Orationis.

Σ.
LaurS.
Π. Υ. Ω. Lind. — *s*. Vind1. Man.
Aug1. *k. r.* Vind4.
F. Bav. *t. v.* X.
Passim: Vind7. Chr. AldB. AldV. ParThiersch. Cant.

Plene scripta in Σ.:

---

§. 3: πάντα ἀφῃρῆσθαι ... τοῦτο οὐ ... επεισθῆτε ἑλέσθαι.
§. 5: αὐτὸ ἐξετάσειεν ... τινα εἰδῆτε.
§. 7: ἔμοιγε οὐδ' ἐκεῖνο εὔλογον.
§. 8: κακεῖνο ἐνθυμεῖσθαι.
§. 9: ταῦτα οὐ.
§. 10: μέγιστα ὀνείδη.
§. 11: χρήματα οἱ ... πράγματα ἐκεῖνα ... ταῦτα ἀπήτουν.
§. 12: χρήματα εἰσφέρειν.
§. 13: ἔγωγε οὐκ.
§. 15: εὑρήσετε οὔσας.
§. 16: δοκοῦντα ἄξιον ... τε ὑπὸ.
§. 18: αὐτὸ ἀκριβῶς.
§. 20: μηδένα ἐκ.
§. 21: πέντε εἶναι ... πέντε ἢ ἕξ.
§. 22: λειτουργήσουσιν μὲν.
§. 23: μάλιστα ἐπέλειπον. ... ἐκεῖνο οἶμαι.
§. 24: ταῦτα οὐδὲν ... ταῦτα ἀμφότερα οὐχὶ ... τινὰ ἄλλον.
§. 25: ταναλώματα οὐδέν ... χρήματα οὐκ.
§. 26: πολλὰ εἰς ... ταῦτα ὑπάρχειν.
§. 27: ἐνθάδε ἀφίετε ... δίδοτε ἐν. ... τοῦτο αὐτο.
§. 28: τίνα οὖν ... τουτο ἅπαξ.
§. 30: τινα ἕκαστος ... μάλιστα ἡμῶν.
§. 31: λεύκωνα αὐτοῦ.
§. 32: τετταράκοντα εἰσιν.
§. 33: πεντεκαίδεκα ἀργυρίου.
§. 34: ὁ αὐτὸς ... τε ἀφαιρήσεται.
§. 35: γε ὑπείληφεν.
§. 37: ἔχετε ἤ.
§. 38: ποτε ὅτ.
§. 39: ταῦτα ἐκεῖνος ... δοθέντα ἀφαιρεῖσθαι.
§. 40: αὐτὰ ἔλθῃ.
§. 41: θαυμάσια ἡλίκα.
§. 42: τότε αὐτῷ ... τότε ἐν.
§. 43: γένοιτο εὔνους.
§. 44: ψήφισμα ὑμῖν αὐτὸ ἀναγνώσεται ... ψηφίσματα ἄκυρα.
§. 45: ἀκηκόατε ἐκ ... ἔγωγε ἡγοῦμαι.
§. 49: δὲ ὅτι ... πράγματα ἐπ' ... εξητασμένα ἐπὶ ... ἀμελού μενα ὑπέρρει.
§. 53: ἐβουλεύσαντο ἰδίᾳ.
§. 54: ταῦτα ἐγένετο ... ἐποιήσατε ἔργον. ... κύρια εἶναι ... δοθέντα ἔχειν ... ψήφισμα αὐτοῖς.
§. 55: δὲ ἐπράξαμεν.
§. 58: ἐγχειρήσαιμι ἐξετάζειν ... δοθέντα ἀφαιρεθήσονται.
§. 61: δὲ ἀλλότρια.
§. 63: ταῦτα ἔσεσθαι ... ἐκεῖνο οἴομαι.
§. 64: πραχθέντα ἐστιν ... παραδείγματα ἔστωσι.
§. 65: ἐχρήσαντο οἱ.
§. 66: δοθέντα ἐῶντας.
§. 67: μηδένα ἄξιον ... τἆλλα ἀγαθα εὐξαίμην.
§. 68: ἀρα ἄξιον.
§. 70: ψηφίσματα ὑμῖν αὐτὰ ἀναγνώσεται.
§. 72: ἄξια ἐπαίνου.
§. 73: τοῦτο ἐποίησεν.
§. 75: γε οὐδὲν.
§. 76: παρετάξατο ἐν ... ὅσα ἐν κύπρῳ τρόπαια ἔστησεν ... ταῦτα ἐν ... τε αἰσχύνῃ ... ταῦτα ἐλάττω.
§. 77: τάλαντα ἀπέφηνεν.
§. 79: δὲ οὐδενὸς.
§. 80: τάλαντα ἀπέφηνεν ... φαίνοισθε εὐνοϊκῶς.
§. 81: ταῦτα ἔτι.

§. 82: *ἐκεῖνο ἀνάξι' . . . πώποτε υἱὸς . . . ὁπότε ἡγοῖτο.*
§. 83: *τρόπαια ἕστηκηι . . . ἔστε εὖ.*
§. 84: *αὐτὸ ἐνταῦθ' . . . δὲ αὐτὸς.*
§. 85: *ἔγωγε ἡγοῦμαι.*
§. 86: *ὅσα αὐτοῖς.*
§. 87: *ἀκηκόατε εἰσιν πραχθέντα ὑπ'.*
§. 88: *τινα ἔχοντας.*
§. 89: *δὲ αὐτὸν . . . δὲ ἀκούσαντας.*
§. 90: *ᾤετο ὁ.*
§. 91: *δὲ οὐκ.*
§. 92: *πρᾶγμα οὐδὲν.*
§. 93: *ἵνα εἰς . . . ταυτα ἀναγνῶναι.*
§. 94: *γε ἐπέταξεν.*
§. 96: *ταῦτα ἑτέρου . . . τοῦτο ἔνοχον.*
§. 97: *γε οὑτωσί . . . ὅδε ἀντεισφέρει.*
§. 99: *ἐκεῖνο εἰμι.*
§. 101: *γε οὐ.*
§. 102: *ἵνα εἰς.*
§. 104: *δεῖνα ἀνάξιον.*
§. 105: *ἄρα οἱ . . . γε οὐδαμῇ . . . οὔτε ἔθεσιν.*
§. 107: *τοιαῦτα ἐστίν.*
§. 108: *ἀμφότερα ὀρθῶς.*
§. 109: *ἄρα εὔξασθαι.*
§. 110: *πάντα ἄμεινον.*
§. 111: *ἔγωγε εἴποιμι.*
§. 112: *αγαθὰ εἰργασμένοι . . . πόλλ' ἀσύμφορον.* sic pr, *πολλὰ* corr recentior.
§. 114: *ταληθέσ* pr *Σ* (prius *α* nunc erasum est) . . . *τότε ἦν. . . . τότε ἔθεσιν . . . φήσαιμι ἂν ἔγωγε ἐκείνους.*
§. 115: *ψήφισμά ἐστιν . . . τίνα οὐκ.*
§. 117: *εἵνεκα ἐφ'.*
§. 118: *κακεῖνο ἐνθυμεῖσθαι . . . ποτε ἐχρήσανθ'.*
§. 119: *ἄρα ἐκεῖνοι μεγάλα εὖ . . . οὐδένα ἐτίμησαν . . . ἐκεῖνο ἀγνοοῦσιν.*
§. 124: *πάντα ἄπιστα ὅσα ὁ.*
§. 125: *ταῦτα ἱερῶν . . . τὰ ἀναλώματα.*
§. 126: *ὄνομα ἐπὶ.*
§. 127: *γε ἱερῶν . . . τὰ ἀντίγραφα.*
§. 129: *ἢ ἐκείνους.*
§. 130: *οὐδεμία οὐδένα.*
§. 131: *ποιησαθ' ὅταν . . . κελεύετ' εἴπερ.*
§. 132: *γεγόνασιν* (*ν* extremum lineola deletum est).
§. 134: *γε αἰσχρὸν . . . γένοιτο ἀναιρεθείη.*
§. 135: *τοῦτο ἕν . . . ὄντα αἰσχρὰ . . . ταῦτα ἐφ' . . . πονηρὰ αὐτὸς.*
§. 138: *γε ἀξίως.*
§. 139: *γε ἀποστατέον.*
§. 141: *δὲ ἡλίκα.*
§. 143: *εἰ ἐκεῖν' . . . γε ἀδικεῖν.*
§. 144: *πατέρα ἀψεφίωνος . . . ὄντα ὑπεύθυνον.*
§. 145: *τοῦτο ἀκούω . . . σε οὐ. δίκαια εἰρηκέναι.*
§. 146: *μαλιστα οἱ.*
§. 147: *τε ὑπάρχει . . . ταῦτα ἀσθενέστερα.*
§. 148: *γε ἀριστοφῶντα . . . γε οὐχὶ.*
§. 149: *ταῦτα ἐπὶ . . . τε ὀφειλόμενα ὡς.*
§. 152: *πρᾶγμα ὥσπερ.*
§. 153: *δὲ αὐτοὺς.*
§. 154: *μηδένα εἶναι.*
§. 155: *δεινότατα ἡμᾶς . . . τίμημα ὑπάρχει.*
§. 156: *ποιήσαντα ἀπαιτεῖν.*
§. 158: *αὐτόχειρα ἄλλον.*
§. 160: *ἐκεῖνο ἔτι ἀκούσατε . . . μέλλοντα ᾔδεις.*
§. 161: *γε ὦ . . . γε ἀνθρώπους . . . ἀνθρώπινα ἡγεῖσθαι.*
§. 162: *γε ὁ . . . δίωνα ἐλθόντα ἐφ'.*
§. 164: *δίκαια ἕξουσιν . . . ἅπαντα ἀψεδὴς* (*υ* supra) *. . . δὲ ἀποψηφίσησθε . . . δὲ ἀνάξιοι.*
§. 166: *βιασθῆτε ἁμαρτάνειν . . . ἀφηρέθητε ὑπὸ.*
§. 167: *δίκαια ἐγνώκατε . . . ἵνα εὔορκον.*

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

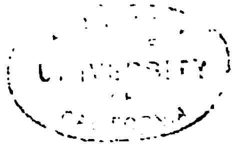
Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΤΕΛΕΙΑΣ

ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΙΝΗΝ.

DEMOSTHENIS

ORATIO DE IMMUNITATE

ADVERSUS LEPTINEM.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ὙΠΟΘΕΣΙΣ.[1]

1. Ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις ἄλλοις τε ἐτίμα τοὺς εὐεργέτας καὶ[2] ἀτελείᾳ λειτουργιῶν. πολλῶν οὖν λαμβανόντων[3] αὐτὴν σπάνις ἐδόκει τῶν λειτουργησόντων[4] εἶναι.[5] διὰ τοῦτο Λεπτίνης νόμον εἰςήνεγκεν εἶναι μηδένα[6] ἀτελῆ, μηδὲ[7] τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι[8] τῷ δήμῳ δοῦναι, τὸν δὲ ἀτέλειαν αἰτήσαντα[9] πάσχειν τὰ κατὰ τοῦτον.[10] Ἐγράψαντο[11] τοῦτον τὸν νόμον πρότερον

1. Atheniensium civitas bene de republica meritos honorabat quum aliis rebus tum publicorum munerum immunitate. Qua quum multi donarentur, et qui munera obirent defuturi viderentur; Leptines rogationem tulit, ne quis esset immunis, neve populo in posterum liceret, cuiquam immunitatem dare, et quisquis eam petiisset, ut legitima poena afficeretur. Hanc legem accusaverunt alii prius (inter quos etiam Ba-

---

1) *Λιβανίου ὑπόθεσις, τοῦ περὶ ἀτελείας πρὸς Λεπτίνην λόγου* Ald etc. — *Περὶ τῆς ἀτελείας πρὸς Λεπτίνην. Ὑπόθεσις.* Bekk. etc. — *Ὑπόθεσις τοῦ πρὸς Λεπτίνην λόγου Δεμοσθένους* Vindl. — Titulum hunc et ipsa argumenta om *Σ. Ω.* alii.

1. 2) *Πολλοῖς μὲν καὶ ἄλλοις ἡ τῶν Ἀθ. πόλις ἐτίμα τοὺς εὐεργ. ἐτίμησε δὲ καὶ* Georgius Rh. T. IV p. 537 W. 3) *διὰ δὲ τὸ πολλοὺς λαμβάνειν* Georgius. 4) *λειτουργησάντων* Georgius. 5) *ἐγένετο*, omisso *ἐδόκει*, Georgius. 6) *μηδένα εἶναι* Georgius. Cf. orat. §§. 2. 97. 128. 160. 7) *μήτε* libri. (Vindl?) — *μηδὲ* Georgius. Cf. legem in orat §§. 2. 4. 160. et Anonymi Arg. §. 1. 8) *ἐξὸν εἶναι* vulg. — *ἐξεῖναι* AldV. Bodl. Chr. Georgius. Cf. §. 2. Anonymi Arg. §. 1. 'Scilicet exquisitius putans ille *ἐξὸν εἶναι* id substituit tritiori *ἐξεῖναι*.' Förtsch. Lys. p. 61. Imo Libanius non tam insipidus erat, ut legis verbum immutaret, scriba immutavit, non scriptor. 9) *ζητήσαντα* Vind4. Man. f. leg. §. 104 (=109). In orat. §. 156: *ἐάν τις ἀπαιτήσῃ.* 10) *τὰ ἔσχατα. τοῦτον* vulg. Cf. or. §. 100. — *τὰ κακὰ τοῦτον γρ* marg X. — *τὰ κατὰ τοῦτον γρ T. γρ* F. Ven. Vindl. *Π.* text Man. Recte. nam *ἀτιμία* non erat summum supplicium. '*κατὰ* natum e voc. *κακὰ* adscripto a glossatore, ut locutionem visam sibi ellipticam interpretaretur. Vid. Bosii Ellips. p. 222.' Schaeferus. 11) *ἀντεγράψαντο* Ald. Mor. — *δ' ἐγράψαντο* Fel. — *ἐγράψαντο* vulg. — *ἐγράψαντο τοῦτον* Ven. Vindl. 4. *Π.* text Man. iidem *τοῦτον* etiam ante *ἐγράψαντα* exhibent.

μὲν ἄλλοι, μεθ' ὧν καὶ Βάθιππος, καὶ οὐκ ἐπεξῆλθεν ἢ χρήματα λαβὼν ἢ νόσῳ περιπεσών, νῦν δὲ Φορμίων καὶ Κτήσιππος ὁ Χαβρίου παῖς καί τινες μετ' αὐτῶν, οἷς συνήγορος Δημοσθένης[12] γίνεται. (2) Ὁ μὲν οὖν Λεπτίνης πλέον ἰσχύει
452 τῷ συμφέροντι (τὴν γὰρ χρείαν προΐσχεται), ὁ δὲ Δημοσθένης τῷ τε ἐνδόξῳ καὶ τῷ δικαίῳ.[1] τῷ δικαίῳ μέν,[2] ὅτι δίκαιόν ἐστι τοὺς εὖ ποιήσαντας ἀντευπεπονθέναι[3] καὶ τοὺς ὀρθῶς ἀντιλαβόντας[4] τῶν δοθέντων μὴ ἀφαιρεῖσθαι, τῷ δὲ ἐνδόξῳ, διότι τάχα μὲν καὶ ἄλλοις αἰσχρόν,[5] ἃ[6] δεδώκασιν, ἀφαιρεῖσθαι, Ἀθηναίοις δὲ οὐχ ἥκιστα, οἷς ἀντ' ἄλλου γνωρίσματος τὸ μεγαλόψυχον προςεῖναι δοκεῖ.[7] Ἐπιδεικνύει δέ, ὅτι καὶ παρανόμως εἰςήνεγκε τὸν νόμον. λέγει γὰρ[8] νόμον τὸν

thippus, qui ab actione destitit sive largitionibus corruptus sive morbo impeditus), nunc autem Phormio et Ctesippus Chabriae filius et alii quidam cum ipsis, quibus Demosthenes patrocinatur. (2) Ac Leptines utilitatis loco praevalet (praetendit enim necessitatem), Demosthenes vero nititur glorioso et iusto. iusto quidem, quod aequum sit bene meritis referre gratiam, et eos, qui recte aliquid receperint, non spoliari datis. glorioso autem, quod quum alios dedeceat ea, quae dederint, eripere, tum vero Athenienses in primis, qui magnitudine animi excellere videantur peculiari quadam virtute. Praeterea ostendit, Leptinem etiam contra

---

12) δοῦναι. ἐγράψαντο τοῦτον τὸν νόμον Φορμίων καὶ Κτ. ὁ Χ. παῖς, οἷς συν. ὁ Δημ. omissis reliquis Georgius. Reliqua etiam magis Georgius immutavit. — 'Κτήσιππος nomen in hac oratione silentio pressum a Demosthene, et quare, ait Athenaeus p. 166.' Reiskius. Cf. Plutarch. Vit. Dem. cap. 15. Vid. Arn. Schaefer. Dem. T. I p. 357.

2. 1) καὶ τῷ δικαίῳ om Bav. — Inverso ordine Georgius: Ἰσχύει δὲ τῷ δικαίῳ καὶ τῷ ἐνδόξῳ. exciderunt illa ob sequentia. 2) καὶ τῷ δικαίῳ μὲν vulg. — καὶ om T. Π. X. Man. Vind4. 3) ἀντ' εὖ πεπονθέναι Dind. iubente Schaefero, qui 'Vid., inquit, Melet. Crit. p. 68 et not. ad p. 105, 23. In Apollonio Rhod. III, 918 scribendum σὺν εὖ φράσσασθαι idque, quod videtur fugisse Lobeckium ad Phryn. p. 624, codicibus praeeuntibus.' At vid. meam ann. ad Chers. §. 65, ubi adde Isaei Or. De Apollod. Haer. §. 8: ὧν Ἀπολλόδωρος πέπονθεν εὖ, ἀντευποιεῖν ἠξίου τοὺς ἑαυτὸν εὐεργήσαντας. — ἀντιπεπονθέναι Georgius. 4) ἀντιλαβόντας vulg. — ἄν τι λαβόντας Wolf. Bodl. Bav. (T. Vind1. 4). non F. — ἄν τι λαβ. AldV. 'Videndum ne praestet ἀντιλαβόντας. *eos qui pro beneficiis prius praestitis dona acceperunt.* Particula quidem parum placet.' Schaeferus. 5) αἴσχιον vulg. — αἰσχρὸν Wolf. Bodl. (Vind4). 6) αἰσχίονα sic sine ἃ Georgius. 7) δεῖ Vind4. 8) λέγει γὰρ εἶναι Bodl. AldV. — λέγειν γὰρ ἐχρῆν vulg. — λέγει γὰρ sine εἶναι et ἐχρῆν T. s. Vind1. 4. Π. Man.

κελεύοντα ἀναιρεῖν πρῶτον τὸν ἐναντίον νόμον,[9] *καὶ τότε αὐτὸν*[10] *τιθέναι νόμον, ἵνα μὴ ἀλλήλοις ἐναντίοι νόμοι εὑρίσκωνται.*

ΑΛΛΩΣ.[1]

1. *Ὁ πρὸς Λεπτίνην λόγος ἐπιγραφὴν ἔχει τοιαύτην, ἐπειδήπερ*[2] *παρελθόντος τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ ὑπεύθυνος ἦν*[3] *κρίσει καὶ τιμωρίᾳ γράφων*[4] *τις*[5] *νόμον, ἐφαίνετο Λεπτίνης ἀκίνδυνος,*[6] *ὅθεν πρὸς αὐτόν, ἀλλ' οὐ κατ' αὐτοῦ ὁ λόγος. Ἡ δὲ ὑπόθεσις οὕτως ἔχει: σύνηθες ἦν τῇ πόλει τῶν Ἀθηναίων τιμᾶν τοὺς εὐεργέτας μάλιστα*[7] *πολλαῖς*[8] *καὶ διαφόροις τιμαῖς*

leges eam tulisse legem. dicit enim legem quae iubet primo abrogare legem contrariam, et tum ipsam substituere legem, ut ne leges inter sese contrariae reperiantur.

1. Adversus Leptinem oratio inscribitur, quod praeterito eo tempore, in quo legis auctor iudicio et poenae obnoxius erat, Leptines extra periculum esse videbatur, unde adversus eum, non in eum orationi titulus est. Argumentum autem est huiusmodi: Atheniensium civitati familiare erat afficere maxime bene meritos multis et variis honoribus atque etiam

---

9) *ἐχρῆν γὰρ ἀναιρεῖν πρῶτον τὸν ἐναντ. νόμον τὸν κελεύοντα τὰς τοῦ δήμου δωρεὰς εἶναι βεβαίας γρ* margLamb. — *λέγει* (post *νόμον*) . . . *νόμον* om Bav. (non F?) 10) *αὐτὸν ἄλλον* Wolfius de suo.

1. 1) *Ἄλλως. ὑπόθεσις πρὸς Λεπτίνην λόγου.* Vindl. 'Cuius hoc alterum argumentum sit, frustra quaeris. nam si vel maxime eundem ponam esse hunc scriptorem et scholiastam, ne hoc quidem hodie scitur, cui auctori scholia assignari debeant, quibus partem orationum Demosthenicarum habemus oppletam. Nomen quod praeferunt Ulpiani parum nos iuvat, hominis aetatem, locum, reliqua eius omnia, plane ignorantes. neque in scholiis ipsis invenias quidquam, unde verior coniectura ducatur.' Fr. A. Wolfius. Scholiastae hoc alterum argumentum deberi apparet ex eiusdem fine: *ἰτέον δὲ ἐπὶ τὴν μεταχείρισιν τοῦ λόγου.* Est autem hic scholiasta Zosimus Ascalonita. Vid. Prolegg. Crit. §. 96 ibiq. cit. Heysii Excursus. Unius auctoris hoc argumentum et alterum (anonymi) ad fals. legat. esse Schaeferus concludit e constructione genitivorum absolutorum in utroque argumento *σολοικοφανῶς* adhibitorum p. 336, 7 et p. 453, 16. 2) *ἐπειδὴ* Vindl. 3) *ὧν* marg. Lamb. 4) *γράφειν* vulg. — *γράψαι* H. Wolf. — *γράφει* Vindl. 7. T. C. — *γράφων* Appfr. AldV. — *γράψας* Fr. A. Wolf de suo. 5) *τὸν* Par Thiersch. 6) *ἀκινδύνως* Par Thiersch. 7) *ἄλλαις τε* Ven. unde Appfr. et AldV. '*Μάλιστα* referendum est ad *τοὺς εὐεργέτας*'. Schaeferus. Construendum est adverbium cum *τιμᾶν*, referendum ad *εὐεργ.* 8) *πόλεως* F. A. Wolf. Cf. §. 67. 'Hoc si anonymus voluisset, scripsisset articulo addito *τῆς πόλεως*. quamquam satis inficete, quum proxime antecedat *τῇ πόλει*.' Schaeferus.

καὶ δὴ καὶ ἀτελείᾳ. πολλῶν δὲ εἰληφότων καὶ ἀστῶν καὶ ξένων ἐπέλειψαν οἱ λειτουργήσοντες,[9] καὶ διὰ τοῦτο σχεδὸν τῶν λειτουργιῶν[10] περιισταμένων[11] εἰς τοὺς ἀπόρους, Λεπτίνης τῶν πολιτευομένων ἀνὴρ οὐκ ἀδόκιμος ἔγραψε νόμον αὐτοῖς ῥήμασιν οὕτως ἔχοντα, 'ὅπως ἂν οἱ πλουσιώτατοι λειτουργῶσι, μηδένα ἀτελῆ εἶναι πλὴν τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος καὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων, μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι τῷ δήμῳ 453 *αἰτηθέντι διδόναι. εἰ δέ τις ἀλῷ αἰτῶν· ἄτιμον αὐτὸν εἶναι καὶ γένος καὶ οἰκίαν, καὶ ὑποκεῖσθαι γραφαῖς καὶ ἐνδείξεσιν. εἰ δὲ[12] καὶ ἐν τούτοις ἁλῷ· ἔνοχον εἶναι τοῖς αὐτοῖς οἷςπερ καὶ[13] οἱ δικάζοντες, ὅταν ὀφείλοντες[14] τῷ δημοσίῳ δικάζωσι.'* (2) *Τοῦ νόμου οὖν οὕτως ἔχοντος ἐγράψατο μὲν τὸ πρότερον Βάθιππος Λεπτίνην,[1] ὃς ἀπέθανε πρὶν εἰςελθεῖν τὴν γραφήν. κᾆτα διετρίβη χρόνος, καὶ γέγονε Λεπτίνης ἀνεύθυνος. νόμος γὰρ ἦν τὸν γράψαντα νόμον ἢ ψήφισμα μετὰ ἐνιαυτὸν μὴ εἶναι ὑπεύθυνον. ὅμως ἐπειδὴ καὶ οὕτω κατὰ τοῦ νόμου[2] ἐξῆν ποιεῖσθαι τὰς κατηγορίας, κἂν οἱ γράψαντες ἔξω κινδύνων ὦσι· μετὰ τὸν[3] ἐνι-*

immunitate. Quam multis et civibus et peregrinis consecutis, deerant qui munera obirent, eaque de causa oneribus in pauperes fere inclinatis, Leptines unus ex reip. gubernatoribus, vir non contemnendus, legem rogavit his ipsis verbis: 'Ut ditissimi munera obeant, nemo esto immunis praeter Harmodii et Aristogitonis posteros et novem archontes, neve in posterum ius esto populo, si petatur, dandae immunitatis. Si quis autem petiisse convictus fuerit; ignominiosus ipse esto et genus et eius gens, et scriptis actis ac denuntiationibus subiectus esto. quod si etiam huius criminis reus peragetur; easdem luito poenas, quas etiam iudices, qui debita reipublicae pecunia non soluta ius dicunt.' (2) Quum igitur lex ita se haberet, primum Bathippus Leptinem accusavit, isque antequam causa ageretur, obiit. et postea tritum est tempus, et Leptines factus indemnis. lex enim erat, ut auctor legis vel decreti post annum esset indemnis. tamen quoniam et sic legem licebat accusare, tametsi auctores

---

9) *λειτουργήσαντες* vulg. — *λειτουργήσοντες* T. C. Vind7. — *λει-τουργοῦντες* (*ήσοντες* superscr.) Vind1. 10) *λειτουργειῶν* vulg. — *λειτουργιῶν* Vind1. 7. 11) *παριστamένων* vulg. — *περιισταμένων* s. Vind1. 7 post *ἀπόρους* ponens. 12) *ἂν δέ τις . . . ἂν δὲ* codβ. 13) *καὶ* om vulg. — habent s. Vind1. 7. 14) *ὀφείλωσι* (*οντες* superscr.) Vind7.

2. 1) *Λεπτίνην* margLamb. AldV. — *Λεπτίνῃ* vulg. — *Λεπτίνη* T. C. 2) *τὸν νόμον* vulg. — *τοῦ νόμου* Par Thiersch. — *τῶν νόμων* Bodl. — *τοῦ νόμου ἢ τῶν νόμων* AldV. Praetuli singularem, quia hic numerus praecedit idemque subsequitur. 3) *τὸν* om Vind1. T. C.

αυτὸν ἐπέστη κατήγορος Ἀψεφίων[4] υἱὸς Βαθίππου, ᾧ συνηγόρει Φορμίων ὁ ῥήτωρ, καὶ Κτήσιππος ὁ[5] υἱὸς Χαβρίου, ᾧ συνηγόρει Δημοσθένης. τούτων οὖν κατηγόρων ἐπιστάντων[6] πεποίηνται κατὰ τοῦ νόμου[7] τὴν γραφήν. (3) Ἡ δὲ στάσις πραγματικὴ ἔγγραφος. κεφάλαια δὲ τοῦ λόγου τὸ νόμιμον, τὸ συμφέρον, τὸ δίκαιον. Ἀναγκαῖον δὲ εἰπεῖν τὰς δικαιολογίας ἑκατέρων. καὶ[1] ὁ μὲν Λεπτίνης ἰσχυρίζεται τῷ συμφέροντι διὰ τὸ περιποιεῖν λειτουργούς, καὶ[2] ὅτι ἀσύμφορον ὑμῖν[3] γίνεται, ἐὰν οἱ πένητες μόνοι λειτουργῶσιν. ἀπορήσουσι γὰρ τῷ χρόνῳ, καὶ οὐχ ἕξετε τοὺς λειτουργοῦντας.[4] ἀλλὰ καὶ τῷ δικαίῳ,[5] ὅτι οὐκ ἔστι[6] τοὺς μὲν ἀδεῶς πλουτεῖν, τοὺς δὲ λειτουργοῦντας ἀεὶ πένεσθαι. ὁ δὲ κατήγορος ἰσχυρίζεται τῷ νομίμῳ καὶ[7] τῷ δικαίῳ καὶ τῷ συμφέροντι. καὶ ἔστι τὸ νόμιμον διπλοῦν, περί 454
τε τὸ πρόςωπον καὶ τὸ πρᾶγμα. καὶ περὶ μὲν τὸ πρόςωπον, ᾽φ᾽ ὧν αὐτὸν ἐχρῆν[8] ποιῆσαι, οὐκ ἐποίησε.[9] παρέβη γὰρ τὸν

legis indemnes essent; post annum accusavit Apsephion Bathippi filius, Phormione oratore, et Ctesippus Chabriae, Demosthene advocato. His igitur accusantibus actionem contra legem instituerunt. (3) Status negotialis est, scripto constans. capita orationis sunt legitimum, utile, iustum. Sed necesse est utriusque partis argumenta explicare. Leptines igitur utili nititur, quod eos, qui munera obeant, reipublicae comparet et quod 'incommodum vobis erit, si pauperes soli ea obeant. tempore enim inopes erunt, et non habebitis munera obituros.' sed etiam iusto, quia non licet alios divitias secure tenere, alios muneribus perpetuis pauperes fieri. Accusatoris autem firmamenta sunt legitimum et iustum et utile. ac legitimum duplex est, partim in persona positum, partim in re. in persona; non ex eo orsus est unde oportuit. thesmum enim vio-

4) ἀφεψίων vulg. — Ἀψεφίων orat. §. 144. 5) ὁ om Vindl. 6) ἐπιστάντων vulg. — συνεπιστάντων γρ ζ. συνιστάντων idem cod. 7) κατὰ τοῦ νόμου πεποίηνται vulg. — πεπ. κατὰ τοῦ ν. Vindl. 7. T. C. Supra oppositi causa alius ordo legitur.

3. 1) καὶ om Vindl. 7. 2) λειτουργούς, ἀλλὰ καὶ τῷ δικαίῳ καὶ τῷ μὲν συμφέροντι Vindl. 7. T. C. Cf. not. 5. 3) ὑμῖν (Vindl.) — ἡμῖν vulg. — Sequitur ἕξετε. 4) καὶ ὅτι ἀσ.... λειτουργ. om Ald. Fel. 5) τῷ δὲ δικαίῳ sine ἀλλὰ καὶ Vindl. 7. T. C. Cf. not. 2. 'ἀλλὰ καὶ τῷ δικαίῳ ab interpolatore positum, qui lacunam vs. 22 non animadvertisset. Scribendum τῷ δὲ δικαίῳ ex T. C.' Dindorfius. 6) ὅτι δεινόν ἐστι Mor. 'Hoc quoque temere interpolatum pro ὅτι οὐκ ἔστι, quod restituendum ex T. C.' Dindorfius. — ὅτι οὐκ ἔστι δίκαιον AldV. Cf. or. §. 1. — ὅτι οὐκ ἔστι sine adiectivo vulg. Cf. §. 4 extr. ex orationis §. 24. 7) νομῷ (νομίμῳ) καὶ T. — καὶ om Ald. Fel. 8) τὸ πρόςωπον, ὅτι ὅπερ ἐχρῆν αὐτὸν Appfr. AldV. 9) οὐ πεποίηκε Vind7.

θεσμόν. θεσμὸς δέ ἐστι νόμος παρακελευόμενος, πῶς δεῖ νομοθετεῖν. ἔδει γὰρ αὐτὸν γράψαντα τιθέναι ἔμπροσθεν τῶν ἐπωνύμων καὶ ἐν νομοθέταις κυρῶσαι. τοῦτο[10] οὐκ ἐποίησε. περὶ δὲ τὸ πρᾶγμα, ὅτι παρέβη ὁ νόμος οὗτος παλαιὸν νόμον τὸν λέγοντα τὰς τοῦ δήμου δωρεὰς[11] εἶναι βεβαίας. ὑπεναντίος οὖν τῶν νόμων οὗτός[12] ἐστιν, ὅτι κελευόντων ἐκείνων,[13] ὅσας ὁ δῆμος δέδωκε δωρεάς, κυρίας εἶναι,[14] οὗτος ἀφαιρεῖσθαι τὰς δεδομένας βιάζεται. τῷ δὲ δικαίῳ ἰσχυρίζεται, ὅτι οὐ δεῖ τοὺς εὐεργέτας ἀποστερεῖν ἀμοιβῶν.[15] τῷ δὲ συμφέροντι τριχῶς ἰσχυρίζεται, πρῶτον μέν, ὅτι ἀσύμφορον ὑμῖν[16] γενήσεται, ἐὰν τοὺς[17] εὐεργέτας ἀφαιρῆσθε[18] τὴν δωρεάν. οὐκέτι γὰρ ὁ Λεύκων πέμψει τὸν σῖτον ὑμῖν[19] ἐκ τοῦ Βοσπόρου. δεύτερον δέ, ὅ,τι ἀσύμφορον ὑμῖν ἔσται. οὐκέτι γὰρ εὐεργετήσει τις τὴν πόλιν, στερουμένους τῆς δωρεᾶς ὁρῶν τοὺς ἄλλους. τρίτον δέ, ὅτι ἀδοξήσετε. δόξετε γὰρ ἀγνώμονες εἶναι.

lavit. Thesmus autem lex est, ferendarum legum rationem praescribens. scriptam enim legem eum ante statuas Heroum, a quibus cognomina tribus acceperunt, proponere et apud thesmothetas confirmare oportebat. id quod non fecit. In re; quod ea lex veterem legem violarit, qua populi donationes ratae esse iubeantur. Haec igitur lex illis contraria est, quum illae iubeant, quae dona populus dederit, rata esse, haec ea, quae data sunt, vi eripere studeat. Iusto sic utitur: non eripiendam esse remunerationem bene meritis. utili porro trifariam nititur: 'primum inutile vobis futurum est, si patiamini bene meritis donum eripi. neque enim amplius Leucon e Bosporo frumentum vobis mittet. secundum autem, quod incommodum vobis erit, est hoc: nemo amplius bene de republica mereri volet quum ceteros dono spoliatos viderit. postremo ignominiam subibitis. videbimini enim ingrati esse.'

---

10) δ' inseruit H. Wolf. — om reliqui omnes libri. 11) δωρεὰς δωρεὰς Vindl. 12) οὗτός om Vindl. 13) τῷ νόμῳ ... κελεύοντος ἐκείνου Par Thiersch. 14) εἶναι om Vindl. 15) δωρεῶν vulg. — ἀμοιβῶν s. Vindl. 7. γρ AldV. C. — ἀμοιβῶν superscriptum in D. (T?) Cf. or. §. 6. Gregorius Cor. Rh. T. VII^b p. 1298 W. sequitur orationis initium. 16) ἡμῖν margLamb. Vindl. pr T. C. 17) ἑαυτοὺς vulg. — ἐὰν τοὺς coniecit H. Wolf. AldV. (Vindl. 7.). Hieronymum sequuntur Fridericus Augustus etc. etiam in hoc argumento nisi ubi aliter observabam. — γρ. ἑαυτῶν margLamb. — ἐᾷν τοὺς recepit Taylorus ex eiusdem Wolfianae errore. 18) ἀφαιρεῖσθαι vulg. — ἀφαιρῆσθε coniecit H. Wolf. AldV. (Vindl. 7). 19) ὑμῖν (ἡμῖν superscr. T.) τὸν σῖτον Vindl. 7. C. T.

4. Ἔστι δὲ[1] ὁ λόγος οὗτος δευτερολογία. ὁ Ἀψεφίων[2] γὰρ ὡς πρεσβύτερος ἔλαβε τὴν πρωτολογίαν. οὐκοῦν ὁ Λεπτίνης προηγουμένως τῷ συμφέροντι χρῆται, φάσκων ἐν σπάνει καθεστάναι τὴν πόλιν τῶν λειτουργούντων, δευτέρῳ[3] δὲ τῷ δικαίῳ, ὅπερ ἀπὸ τῆς ἰσότητος θεωρεῖται. πάνυ γάρ, φησί, δεινόν ἐστι[4] τινὰς μὲν πλουτεῖν ἀτελείας ἐπειλημμένους, τὴν 455 πόλιν δὲ μηδὲ[5] τῶν λειτουργούντων εὐπορεῖν. (5) Προβάλλεται[1] δὲ ὁ ῥήτωρ τῷ μὲν δοκεῖν τὴν κατηγορίαν τοῦ νόμου, συνυποδύεται[2] δὲ καὶ κατασκευάζει* καὶ τὴν σύστασιν τοῦ οἰκείου νόμου. ἐν γὰρ τῷ νομίμῳ κεφαλαίῳ καθίστησιν,[3] ἀντιαναγινώσκων καὶ ἀντιτιθεὶς καὶ ἀντεξετάζων ἀμφοτέρους τοὺς νόμους, καὶ τὸ διάφορον ὅσον δεικνύς. ἵνα δὲ μὴ ἐξαίφνης μηδὲ ἀναρμόστως παρέχηται τῶν νόμων[4] τὴν σύστασιν, ἐκ πολλοῦ παρεσκεύασε. καὶ ἡ πρώτη γε ἀντίθεσις τοῦ λόγου τῷ μὲν δοκεῖν ἐστὶ παρὰ[5] Λεπτίνου, τῇ δ' ἀληθείᾳ πρὸς σύστασιν τοῦ οἰκείου συμφέροντος[6] ἐξεύρηται, ἵνα φαίνηται ὁ ἀντίδικος τὸν Δημοσθένους εἰςάγων νόμον. τί γὰρ ὁ Δημοσθένους βού-

4. Est autem haec secundo loco habita oratio. nam Apsephion, ut natu maior, primas causae partes egit. Leptines igitur praecipue utili nititur, asserens deesse reipublicae, qui munera obeant, secundo iusto, quod quidem aequalitate spectatur. nequaquam enim, inquit, ferendum est quosdam arrepta immunitate opibus abundare, reipublicae autem qui munera obeant deesse. (5) Etsi autem accusatio legis oratori proposita esse videtur, tamen occulte se insinuans is simul etiam suae legis commendationem parat. nam in legitimo capite fundamenta iacit, ex adverso legendo, et opponendo et comparando utramque legem et quantum intersit ostendendo. ne vero subito et inconvenienter legum comparationem ingereret, eam rem multo ante instruxit. ac prima quidem orationis obiectio videtur quidem a Leptine oriri, sed revera inventa est ad Demosthenis utilitatem propriam commendandam, ut videatur adversarius proferre Demosthenis legem. quid enim vult Demosthenis lex? ut dona, quot

---

4. 1) γὰρ Vind7. 2) Ἀφεψίων libri. Sed vid. §. 2 not. 4. 3) δευτέρως Appfr. AldV. 4) ἐστὶ δεινὸν sine φησὶ Vind1. Vid. orat. §. 24. — ἐστι om Vind7. — φησὶν ἐστὶ δεινὸν T. C. 5) fort. δὲ μή. In orat. §. 24 μηδ' ὁτιοῦν.

5. 1) προυβάλλετο Vind1. 2) συναποδύεται Ald. etc. — συνυποδύεται vulg. — γρ. συναπολύεται margLamb. *) συγκατασκευάζει T. C. 3) καθίστησιν αὐτὸν HWolf. — αὐτὸν om omnes libri. 4) τῶν νόμων, Ald. interpungens. Ideo τὸν νόμον AldV. 5) f. πρὸς coniecit Sauppius. Placet. 6) f. συμφερόντως coniecit Schaeferus. miror hanc coniecturam.

λεται νόμος; τὰς δωρεάς, ὅσας ὁ δῆμος ἔδωκε, κυρίας εἶναι, τοὺς δὲ ἔχοντας κρίνεσθαι,[7] ἵν', εἰ μὲν ἄξιοι, ἔχωσιν, εἰ δὲ ἀναξίως ἔχειν δοκοῖεν,[8] ἐλεγχθέντες ἀφαιρεθῶσιν. οὐκοῦν αὐτὸς ὁ Λεπτίνης τὸν Δημοσθένους νόμον κεκύρωκεν. τί γάρ;[9] αἰτιᾶται κατ' ἀρχὰς εὐθύς, ὅτι πολλοὶ τῶν εἰληφότων εἰσὶν ἀνάξιοι. οὐκοῦν ἔχει τὸν Δημοσθένους νόμον τοὺς ἀναξίους ἐκκρίνοντα. καὶ διὰ τοῦτο πανταχοῦ[10] κατέσπαρται. ὁ γὰρ πολὺς περὶ αὐτοῦ λόγος ἐθίζει τοὺς δικαστὰς πρὸς τὴν τοῦ νόμου μετὰ μικρὸν ἀνάγνωσιν. (6) Ἰδὼν δέ, ὅτι Λεπτίνης ἐκεῖνον ἔχει τὸν[1] ἰσχυρότατον λόγον, ὡς ἂν οἱ πλουσιώτατοι
456 λειτουργῶσι,[2] μηδένα ἀτελῆ εἶναι,[3] οὐ ταύτην ἔθηκέ προηγουμένην ἀντίθεσιν, ἀλλὰ τὴν λυσιτελοῦσαν αὐτῷ[4] καὶ τὴν[5] μέλλουσαν εἰςφέρειν τὸν παρ' αὐτοῦ[6] νόμον. ὅταν γὰρ λέγῃ 'καὶ τούτῳ πλείστῳ χρήσεται τῷ λόγῳ,'[7] σοφίζεται τοὺς ἀκούοντας. οὐ γὰρ τῷ[8] περὶ τῶν ἀναξίων πολλῷ χρήσεται λόγῳ,[9] ἀλλὰ τῷ[10] δηλονότι σπανίζειν τὴν πόλιν[11] τῶν λειτουργούν-

populus dedit, rata sint, ea vero qui consecuti sunt, in ius vocentur, ut, si digni sint, teneant, sin immerito tenere videantur, convictis adimantur. Ipse igitur Leptines Demosthenis legem confirmavit. quid enim? statim initio queritur, multos immerito esse donatos. continet igitur Demosthenis legem indignos secernentem. et hac de causa id ubique sparsum est. multa enim ea de re verba facit, ut assuefaciat iudices recitationi legis paulo post secuturae. (6) Quum autem vidisset eam orationem Leptinis esse validissimam, ut ditissimi munera obeant, neminem esse oportere immunem; non hanc posuit principalem obiectionem, sed eam, quae sibi utilis et ferendae a se legi patrocinatura esset. quum enim dicit 'et ea ratione plurimum utetur', decipit auditores. neque enim de indignis multa verba faciet, sed de eo nimirum, deesse reipubli-

---

7) κρῖναι Vindl. 8) ἔχοιεν sine δοκοῖεν Vindl. 9) τί γάρ; coniecit Fr. A. Wolfius. — ἔτι γὰρ libri. 10) διὰ τοῦτο πάντων Aldetc. — τοῦτο διὰ πάντων coniecit HWolf. — διὸ πάντων sine τοῦτο AldV. — διὰ τοῦτο πανταχοῦ Vindl. 7. T. C. Hoc recepi iam in Parisina. Est quod hoc moneam.

6. 1) 'τὸν malim abesse'. Sauppius. 2) λειτουργοῦσι Vindl. 3) μηδένα ἀτελῆ εἶναι vulg. Sic supra §. 1. or. §. 2. — ἀτελῆ μηδένα εἶναι Vindl. 7. T. C. ut sine εἶναι or. §. 29. — Etiam μηδένα εἶναι ἀτελῆ §§. 97. 128. 4) αὐτῷ HWolf etc. 5) καὶ μὴ Vindl. 6) αὐτοῦ HWolf etc. 7) Cf. or. §. 1 extr. 8) τῷ om Vindl. 9) τῷ λόγῳ vulg. — τῷ om s. Vindl. 7. 10) τῷ om Vindl. 11) σπανίζειν τὴν πόλιν δηλονότι Vindl. — δηλ. σπ. τὴν πολ. vulg.

των, καὶ τῷ συμφέρειν μετατιθέναι τὰς λειτουργίας ἀπὸ τῶν ἀπόρων εἰς[12] τοὺς εὐπόρους.

7. Ἔστι δὲ τὸ μὲν εἶδος τοῦ λόγου δικανικόν, εἴ γε κρίσις ἐστὶν ἐπὶ[1] τῷ νόμῳ,[2] ἡ δέ γε ὕλη πᾶσά ἐστι διπλῆ, καὶ ταύτης ἡ μέν ἐστι δικανική, ἡ δὲ συμβουλευτική. εὕροις δ' ἂν οὐδὲ πανηγυρικῆς ἰδέας ἀμοιροῦντα τὸν λόγον, ἐν οἷς πειρᾶται σεμνύνειν[3] ἕκαστον τῶν εὐεργετῶν. καὶ γὰρ ἐνταῦθα εὑρήσεις ἄξια τῶν ἀνδρῶν ἐγκώμια καὶ λόγους εὐφήμως[4] ἁρμόττοντας ταῖς ἐκείνων πράξεσιν, οἷον ὡς ὅταν ἐμπομπεύῃ τοῖς Κόνωνος καὶ Χαβρίου κατορθώμασι καὶ τοῖς Ἐπικέρδους καὶ τῶν ἐκ Θάσου καὶ Κορίνθου καὶ Λεύκωνος. Ἰτέον δὲ ἐπὶ τὴν μεταχείρισιν[5] τοῦ λόγου.

cae qui munera obeant, et esse e republica, a pauperibus onera in divites transferri.

7. Genus orationis iudiciale quidem est, siquidem de lege iudicium fit, sed materia quidem tota est duplex, partim iudicialis, partim deliberativa. Invenias etiam demonstrativi generis non expertem esse orationem, ubi singulos, qui bene meriti sunt, ornare studet. etenim hic reperies laudes dignas illis viris et verba rebus illorum gestis congruenter apta, ut quum in Cononis et Chabriae rebus gestis se iactitat et Epicerdis et Thasiorum et Corinthiorum et Leuconis. Accedendum est autem ad tractationem orationis.

---

12) ἐπὶ Vind7.

7. 1) 'f. ἐστὶ περὶ.' Schaeferus. Cf. not. 2. 2) τὸν νόμον vulg. — τῷ νόμῳ s. Vind1. 7. C. Cf. Plut. Apophth. Lacaen. 11 p. 241 E : ἐπ' ἀδικήματι τῷ παιδὶ κρινομένῳ . . . ἔφη. 3) πειρᾶται σεμνύειν Ald. corr in AldV. — Parisinae nostrae operarum culpa excidit σεμνύνειν. 4) εὐφήμους Vind7. 5) μεταχείρησιν Vind1. Ald. Fel. Post hoc vocabulum in his duabus primis editionibus sequitur appendix, quod Wolfius etc. recte scholion ad or. §. 1 separaverunt.

457 ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ῾Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ᾿ΑΤΕΛΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΙΝΗΝ.[1]

1. *Ἄνδρες δικασταί,*[2] *μάλιστα μὲν εἵνεκα*[3] *τοῦ νομίζειν*

1. Iudices, maxime quidem quod e republica esse arbitror istius legis

---

1) *Δημοσθένους ὁ πρὸς τὸν* (*τῶν* Ald. Mor.) *Λεπτίνην λόγος* vulg. Cf. Titulum ante Libanii argumentum, et subscriptionem. — *Περὶ τῆς ἀτελείας πρὸς Λεπτίνην* sine *Δημοσθένους ὁ Σ. Ω.* Lind. — *Πρὸς Λεπτίνην περὶ τῆς ἀτελείας* Augl. — *Πρὸς Λεπτίνην. περὶ ἀτελείας* LaurS. Vindl. 7. — *Ἐκ τοῦ περὶ ἀτελείας πρὸς Λεπτίνην* Macarii excerpta in Villoison. Anecd. T. II p. 10. — *Ὁ πρὸς Λεπτίνην* Sopater Rh. T. IV p. 192 W. Hermogenes passim. Cf. not. sqq. Doxopater Rh. T. II p. 333 W. Alii. — *Φασὶ δὲ τὸν Δημοσθένην δ' καὶ κ' γεγονότα ἔτη τὸν περὶ τῶν ἀτελειῶν ἢ τὸν πρὸς Λεπτίνην φιλοπονήσασθαι λόγον* Photius Bibl. Cod. 265 p. 802 init. Hösch. *Δημοσθένης ... αὐτὸς ἠγωνίσατο καὶ τὸν περὶ τῶν ἀτελειῶν διὰ τὸν Χαβρίου παῖδα Κτησίππον* Plutarch. Vit. Dem. cap. 15. in eiusd. cap. 13 scribe *τὸν περὶ* (loco *ὑπὲρ*) *τῶν ἀτελειῶν.* Cf. tamen Eudociae locum proxime describendum. — *κἂν τῷ κατὰ Λεπτίνου περὶ τῆς ἀτελείας* Dionysius Hal. De vi Dem. T. VI p. 1096. Falsum esse *κατὰ Λεπτίνου* pro *πρὸς Λεπτίνην* ostendit iam anonymi argumentum. Cf. Fr. A. Wolfii prolegg. fin. — *τὸν πρὸς Λεπτίνην* Philostr. Vit. Soph. Lib. II cap. 20 §. 2 p. 601 Olear. Inde Eudocias Ion. in Villois. Anecd. T. I p. 58: *τὸν πρὸς Λεπτίνην ... καὶ γὰρ δὴ καὶ ὑπὲρ τῆς ἀτελείας γέγραπται.* — Diversae praepositiones adhibitae sunt recte *ἔν τε τῷ κατὰ Τιμοκράτους καὶ Ἀριστοκράτους καὶ πρὸς Λεπτίνην* Theon. Progym. T. I p. 166 W. Cf. *ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην* Theon. p. 156. Tiber. Rh. T. IX p. 532 W. p. 540. Apsines ibid. p. 502. p. 506. Anonym. Rh. T. V p. 595 W. Georg. Rh. T. VI p. 509 W. et passim.

In LaurS sequitur post Aristocrateam (fol. 260 verso) fragmentum Leptineae initium §§. 1—3, ut extrema verba haec sint: *συμμάχους ἤδη τινάς.* Post ea legitur Epistola Philippi fol. 260^{v}—263^{r}. Leptineam scripsit alia manus.

1. 2) De omissa ante *ἄνδρες δικ.* interiectione *ὦ* vid. Prolegg. Gramm. §. 137 p. 153. 3) *εἵνεκα Σ.* LaurS. vulg. — *ἕνεκα* Hermog. T. III p. 70 (non item p. 268). Anonymus Rh. T. VII p. 60. Alius Anonym. ib. p. 891, hic rhetor non item infra. (*Π*). — *εἵνεκα* cit. etiam Demetrius Rh. T. IX pp. 7. 13 W. pauciora citans p. 104. Cf. not. 5 et §. 2. Vid. Prolegg. Gramm. §. 116.

συμφέρειν τῇ πόλει λελύσθαι[4] τὸν νόμον, εἶτα καὶ τοῦ παιδὸς εἵνεκα[5] τοῦ Χαβρίου, ὡμολόγησα τούτοις, ὡς[6] ἂν οἷός τ' ὦ συνερεῖν.[7] ἔστι δ' οὐκ ἄδηλον, ὦ ἄνδρες[8] Ἀθηναῖοι, τοῦθ', ὅτι Λεπτίνης, κἂν τις ἄλλος ὑπὲρ τοῦ νόμου λέγῃ,[9] δίκαιον μὲν οὐδὲν ἐρεῖ περὶ αὐτοῦ,[10] φήσει[11] δ' ἀναξίους τινὰς[12] ἀνθρώπους εὑρομένους[13] ἀτέλειαν ἐκδεδυκέναι[14] τὰς λειτουργίας.

abrogationem, deinde etiam propter Chabriae filium, recepi hisce pro virili parte patrocinari. neque vero hoc obscurum est, Athenienses, Leptinem, et si quis alius legem tueatur, iusti nihil de ea dicturum, sed praetexet indignos aliquos homines immunitatem consecutos excussisse onus publicorum munerum. atque ea ratione potissimum utetur.

---

4) *λελύσθαι τῇ πόλει* Hermog. p. 70 (non item p. 269). — *τῇ π. σ. λ. k.* — *τῇ πόλει* om Aristid. Rh. T. IX p. 404 W. 5) *εἵνεκα Σ.* vulg. — *ἕνεκα* Doxopater (qui supra *εἵνεκα*) Rh. T. II p. 333. Hermog. p. 70 (non item p. 269), LaurS. Augl. *k.* hic non *Π.* Cf. not. 3. 6) *ὡς* om Fel. Mor. — *ὡς ἂν* om pr Mal, addidit Chr. — habent *Σ.* LaurS. vulg. '*ὡς* probandum non ob consensum tantum codicum, sed propter ipsam vim sententiae et usum. Ita Lysiae or. V p. 186. Isaei or. III init.' Fr. A. Wolfius. 'Semel nomen professus in oratoribus non potuit dicere *ἂν οἷός τ' ὦ.* debuit si modestiae laudem in ipso orationis exordio captare vellet, *ὡς ἂν οἷός τ' ὦ.*' Schaeferus. 7) *συναιρειν* pr *Σ*, corr recentior *αι* in *ε.* In marg. antiq. *γρ συνερεῖν.* De tali depravatione vid. sis Cobet. Nov. Lectt. p. 778. Id. Praef. ad Nov. Test. p. XXXIX. — *συνεργεὶν* Aldina Hermogenis p. 40, 29 (= 71 W.). 8) *ἄνδρες* om Hermog. p. 289. — *ὦ ἄ. Ἀθ.* om Apsines Rh. T. IX p. 506. — *ὦ ἄ. Ἀθ. τοῦθ'* om Hermog. pp. 288. 428. habet p. 109. *τοῦθ'* habet idem Hermog. pp. 289. 292. 9) *ὑπὲρ τὸν νόμον λέγῃ* LaurS. — *ὑπ. τοῦ νόμου λέγει* HWolfia. pr Mal? qui habet *λέγῃ* a corr. 10) *περὶ αὐτοῦ* om Apsines p. 506. Hermog. p. 292. 11) *φύσει* Ald. item Aldina Rhetorum, Apsinis p. 697. — *φησὶ* Appfr. — Cit. locum Aristides adv. Dem. §. 10 ed. Grauert. 12) *τινὰς* om Hermog. p. 289. 13) *εὑραμένους* Hermog. pp. 109. 428. Gregor Cor. Rh. T. VII p. 1298 W. LaurS. Augl. *ε. η. k. r.* Ven. Bodl. Cant. — *εὑρημένους γρ* AldV. Cf. f. leg. §. 339 extr. Vid. Dawes. Misc. p. 252 = 475 ed. 2ae ibiq. Kidd. Zell. ad Aristot. Eth. Nicom. T. II p. 377. D'Orvill. ad Char. p. 334 sq. = p. 403 Lps. 'Apud genuinos Atticos nullum certum huius usus exemplum credo reperiri. In nostro saepius habes promiscue *εὑρημένος* et *εὑρόμενος* posterius etiam infra p. 475, 11. p. 505, 27. p. 1381 init.' Fr. A. Wolfius. 'Fischer. ad Veller. T. III 1. p. 95. Lobeck. ad Phryn. p. 139. Buttmann. Gr. Gr. mai. T. I p. 417. T. II p. 130.' Schaeferus. 14) Cit. Hermog. p. 291. — *ἐκλελοιπέναι* IndAld. *γρ* AldV. *γρ* marg X.

καὶ τούτῳ πλείστῳ χρήσεται τῷ λόγῳ. (2) Ἐγὼ δ' ὅτι μὲν τινῶν κατηγοροῦντα[1] πάντας[2] ἀφαιρεῖσθαι[3] τὴν δωρεὰν[4] τῶν ἀδίκων[5] ἐστὶν ἐάσω. καὶ γὰρ εἴρηται τρόπον τινὰ καὶ ὑφ' ὑμῶν ἴσως γιγνώσκεται.[6] ἀλλ' ἐκεῖν'[7] ἂν ἐροίμην ἡδέως[8] αὐτόν, τίνος[9] εἵνεκ'[10] εἰ τὰ μάλιστα μή τινες[11] ἀλλὰ πάντες ἦσαν[12] ἀνάξιοι τῶν αὐτῶν ἠξίωσεν[13] ὑμᾶς τε καὶ τούτους;[14]

(2) Ego vero ne dicam, quantopere iniustum sit aliquos accusando omnes donis spoliare. etenim hoc iam partim dictum est, et vobis certissime probatum. sed illud libenter ex eo quaerere velim, cur, si vel maxime non aliqui, sed omnes indigni essent, etiam vos, ut hos, in ordinem cogendos iudicarit. quum enim scripsit 'Neminem immunem esse,' conse-

---

2. 1) κατηγοροῦντα Σ. LaurS. vulg. Dionysius Hal. T. V p. 50 R. Gregorius Cor. Orr. T. VIII p. 902 R. Hermog. Rh. T. III p. 409 W. Apsines Rh. T. IX p. 516. — κατηγοροῦντας Tiberius Rh. T. VIII p. 533 W. Fel. Mor. 2) πάντων Tiberius. — πάντα Mor. — πάντας Σ. LaurS. vulg. 3) ἀφερεῖσθαι Ald. 4) τὴν ἀτέλειαν Dionysius p. 51. — τὰς δωρεὰς Maximus Rh. T. V p. 585 sententiam referens. — — τὴν δωρεὰν ἀφαιρεῖσθαι Gregorius. 5) ἀδικούντων Ald etc. F. *t. v.* — X: ἀδικούντων inter scribendum correctum est ex ἀδίκων. — ἀδίκων Σ. LaurS. vulg. Tiberius. Hermogenes. Dionysius bis. — 'Quum dixisset κατηγοροῦντα, non κατηγοροῦντας, scripsisse quoque debuit τοῦ ἀδικοῦντός ἐστιν. Sed manum Demosthenis opinor fuisse τῶν ἀδίκων ἐστίν. Sic p. 476, 23 τῶν αἰσχίστων ἐστί.' Marklandus. 'Hermogenes in alio loco περὶ ἰδεῶν Lib. I vers. finem (p. 292 W) locum hunc memoriter citans habet τῶν ἀτοπωτάτων, ut dubium non sit, quo animo ille hunc locum intellexerit.' Taylorus. 'τῶν ἀδίκων ἐστίν h. e. ἄδικόν ἐστιν. Ita dicunt ἔστι τῶν καλῶν, τῶν χρησίμων, τῶν χαλεπῶν, τῶν ἀτόπων pro ἕν τι τῶν καλῶν etc., quod est infra p. 498, 1 et Aeschin. Timarch. init.' Fr. A. Wolfius. 'τῶν ἀδίκων neutrius est generis. — masculinum si orator voluisset, scripsisset τῶν ἀδικούντων, quod nonnulli dederunt, non illi quidem perperam, ut egregio Leptineae editori visum est (nam per se scriptura spectata optime habet), sed minus certa librorum auctoritate. Vid. not. ad Dionys. Comp. p. 111.' Schaeferus. ἄδικόν ἐστι Gregorius. 6) διαγινώσκεται Hermog. T. III p. 409. 7) ἐκεῖνα Σ. LaurS². *T. s.* Vindl. 4. — ἐκεῖνο LaurS¹. vulg. ἐκεῖνα Ω. Cf. §. 3. 8) δικαίως Bav (non F?). IndAld. γρAldV. — — ἡδέως ἐροίμην Vindl. 9) τίνος οὖν Hermog. p. 333. Anonym. Rh. T. VIII p. 657 W. 10) εἵνεκ Σ. LaurS (uterque). vulg. — ἕνεκα Hermog. p. 333 bis. — ἕνεκεν Anonym. l. c. — ἕνεκ' Augl. *k.* — om Vindl. 11) μήτε τινὲς Vind7. 12) ἦσαν om pr Bav (non F?). 13) ἠξίωσεν post τούτους ponunt *r.* Vind4. 14) τε κἀκείνους Hermog. p. 333 bis. Cf. Anonym. Rh. l. c.

ἐν μὲν γὰρ τῷ[15] *γράψαι μηδένα εἶναι ἀτελῆ τοὺς ἔχοντας ἀφείλετο τὴν ἀτέλειαν, ἐν δὲ τῷ προςγράψαι*[16] *μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι δοῦναι ὑμᾶς τὸ δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι.*[17]

cutos spoliavit, quum vero adiicit 'neque in posterum licere eam tribuere,' vos spoliavit facultate vestra donandi. neque enim illud quidem

15) τὸ X. — De ordine verborum proximorum, in quibus LaurS² μηδ' ἕνα, infra passim variato vid. ad §. 127. 16) προγράψαι cod. Tiberii p. 553. — Cit. Hermog. pp. 152. 155. 17) 'In Aldino sic legitur: μηδὲ τολοιπὸν ἐξεῖναι ὑμᾶς, τὸ δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι. In nostro secus, nempe sic: μηδὲ τὸ ἐξεῖναι δοῦναι· ὑμᾶς τὸ δοῦναι.' Obsopoeus. Non liquet utrum in eius codice Pannonico extrema verba ὑμῖν ἐξεῖναι abfuerint, an Obsopoeus substiterit notâ κτλ neglectâ. — μηδὲ τὸ λ. ἐξ. δοῦναι ὑμᾶς τὸ δ. ὑμῖν (ἡμῖν Augl. — ὑμᾶς Par Thiersch. — ὑμῖν post ἐξεῖναι posuisse dicitur Vindl) ἐξ. Fel. Σ. LaurS. vulg. — μ. τὸ λ. ἐξ. δ., ὑμᾶς γε τὸ δοῦναι sine ὑμῖν ἐξεῖναι Appfr. quae duo vocabula delevit HWolfius. — Inter prius δοῦναι et ὑμᾶς AldV distinxit, recte, quia vox quiescit. nam ὑμᾶς pendet ab ἀφείλετο, non pertinet ad praegressum δοῦναι, ut iam Obsopoeus monebat. — 'Delevi primum δοῦναι. — Ad primum ἐξεῖναι subaudiendum est e superioribus ἀτελῆ εἶναι.' Reiskius. Extrema verba ὑμῖν ἐξεῖναι delevit Fr. A. Wolfius: 'Haec, inquit, quum mire varient in Mss., tutissimum putavi optare lectionem ab Obsopoeo et Wolfio proditam, quae tum nihil habet ab oratoris mente alienum, nihil, quod non alibi postea repetatur, tum suavitate concinnitatis placet, tum linguae legibus non adversatur.' — At fatendum est ὑμῖν ἐξεῖναι et bonis libris se tueri et teste etiam Demetrio Eloc. §. 246 (= Rh. T. IX p. 109 W.), qui tali modo scripta haec laudat pro exemplo δεινότητος e scabritie et asperitate sonorum (τῷ δυςφθόγγῳ) orientis. Mihi tamen nondum plane persuasum est hanc Demosthenis esse manum. Ut omittam durius ad ἐξεῖναι pertrahi εἶναι ἀτελῆ, ineptus videtur ipse circuitus, qui est in verbis τὸ ἐξεῖναι ὑμῖν δοῦναι, quando simpliciter τὸ δοῦναι potuerat dici *potestas donandi,* ut est τὸ τιμᾶν p. 493, 16 aliaque id genus alibi. Deinde si cui scriptura nostra videatur immodestior, quam qua Leptines in ipsa rogatione usus credi possit, haud multum ea dubitatio valeat. Prorsus sic, ut dedi, p. 506, 8. Ac ne quis Demetrii auctoritatem mihi opponat, adhuc de hac ipsa nonnihil addubito.' — 'μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι δοῦναι ὑμᾶς τὸ δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι Bekker. verissime. vim enim habet ipsa haec repetitio.' Schaeferus. Nuper Dindorfius ὑμῖν ἐξεῖναι seclusit. 'Offendes, si vocalium concursum spectas, in δοῦναι ὑμῖν et Fr. A. Wolfius verba delevit. At id ipsum etiam in iis quae §. 4 sequuntur ἀφαιρήσεται τὸ κυρίους ἡμᾶς εἶναι, urget orator, quod ex lege illa Atheniensibus non amplius potestas sit donandi, in quo non poterant non Atheniensium animi maxime offendere. Si igitur quid delendum, potius cum Reiskio Aldinam secuto prius δοῦναι esset delendum. At

οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ'[18] *ἔνεστιν*[19] *εἰπεῖν, ὡς*[20] *τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ*[21] *τοὺς ἔχοντας*[22] *τὴν δωρεὰν ἀναξίους ἐνόμιζεν,*[23]

ei dicere licet, se eodem modo, quo immunitate gaudentes indignos iudi-

---

in eo non minus vis quaedam est posita, quod ne dandi quidem potestas amplius Atheniensibus sit concessa eamque ipsam gravitatem Demetrius deprehendit. Excusabis igitur hic hiatum ita, ut dicas Demosthenem gravitatem elegantiae antetulisse.' Benselerus. Hiat. p. 103.
18) *γ'* om Appfr. 19) *ἐστὶν* Augl. — *ἔστιν* AldV. 20) *ὡς οὐ* Appfr. Item AldV, sed deletum *οὐ*. 21) *ὅνπερ* om *r*. 22) *τοὺς ἔχοντας ἀφείλετο* libri. — *οὓς ἔχ. ἀφ.* coniecit Westermannus. habet AldV quoque *οὓς*, sed punctis et linea notatum. Vid. not. 23. 23) *νομίζων* Fel. Mor. Cant. Less. F. *t*. Si participium Demosthenes adhibuisset, dixisset, si quid sentio, *νομίσας*. — *ἐνόμιζεν Σ*. LaurS. vulg. — *ἐνόμιζεν*
νομιζων X. 'Fort. voluerunt illi *οὓς ἀναξίους ἐνόμιζεν*. Suspicor quibusdam libris olim *ἀφείλετο* plane abfuisse eamque lectionem probo sic, ut legatur *ὅνπερ τοὺς ἔχοντας ἔχειν τὴν δωρεὰν ἀναξίους ἐνόμιζεν*.' Reiskius. '*ἀναξίους νομίζων* Taylorus ad Fel. verissime. nisi quis potius utramque vocem ex interpretatione putet intrusam. Ordinem disturbat *ἐνόμιζεν*. — Mox male faciunt qui omittunt *τὰ ἑαυτοῦ*.' Fr. A. Wolfius. 'Mira suspicio, esse posse, qui *ἀναξίους νομίζων* ex interpretatione putet intrusum. Hoc enim si deleas, comparantur incomparabilia, *τὸ ἀφαιρεῖσθαι τὴν δωρεὰν* et *τὸ ἡγεῖσθαι ἀνάξιον*. Sed orator, ut debuit, comparavit *τὴν τῶν ἀτελῶν ἀναξίαν* cum *τῇ τοῦ δήμου ἀναξίᾳ*. Delenda autem hypostigme vulgo posita post *δωρεάν*. syntactice enim cohaerent *ὅνπερ ἀναξίους νομίζων*. Quod si scriptum esset *ὅντερ τοὺς ἔχοντας ἀφελόμενος τὴν δωρεὰν ἀναξίους ἐνόμιζεν*, comparatio foret manifestior. Nunc per metathesin (not. ad Schol. Apollon. Rhod. p. 174) paulum obscurata est, quo magis existat notio inprimis invidiosa, *τὸ ἀφαιρεῖσθαι τὴν δωρεάν*.' Schaeferus. Klotzius ad Devar. T. II p. 65 codicem *Σ* plurimosque sequens *ἀφείλετο ... ἐνόμιζεν* censet esse asyndeton. 'si ea, inquit, qua par est voce eaque indignanti celeritate ... pronuntiatur, nec adeo difficile est ad intelligendum et egregie gravitatem oratoris ac vim prodit.' Hoc asyndeton ad evitandum ante *ἀναξίους* coniunctionem inserendam *καὶ* coniecerunt AldV (quum ea *οὓς* superius delevisset), AldB et Sauppius. Contra monuit Westermannus in Diar. Antiq. 1844 No. 73 p. 579 sic gravius ante dictum esse et causam sequi perperam. Ipse tum malebat *ὅτι ἀναξίους ἐνόμιζεν*. At idem ille postea facillimam emendationem *οὓς ἔχοντας* loco *τοὺς ἔχοντας* invenit Comment. Crit. I p. 3. Delevit Dindorfius *ἀφειλετο* in *Σ* lineolis atramenti antiqui notatum, ut e superioribus male repetitum. Talibus notis etiam *Σ* solet uti, ubi negligenter verbum vel syllaba repetita erat v. c. §. 16 *ἄ͞ανα*, ubi ultimum *α* puncto et linea est notatum. §. 31: *ονοντα*, repetitae literae

οὕτω[24] καὶ τὸν δῆμον ἀνάξιον ἡγεῖτο[25] κύριον εἶναι τοῦ δοῦναι,[26] ἐάν τῳ[27] βούληται.[28] (3) Ἀλλὰ νὴ Δί' ἐκεῖν'[1] ἂν ἴσως εἴποι πρὸς ταῦτα,[2] ὅτι διὰ τὸ ῥᾳδίως ἐξαπατᾶσθαι τὸν 458
δῆμον, διὰ τοῦθ' οὕτως ἔθηκε[3] τὸν νόμον. Τί οὖν κωλύει[4] πάντ' ἀφῃρῆσθαι[5] καὶ ὅλως[6] τὴν πολιτείαν ὑμᾶς κατὰ τοῦτον τὸν λόγον; οὐ γάρ ἐστιν ἐφ' ὅτου[7] τοῦτ' οὐ πεπόνθατε[8] τῶν πάντων, ἀλλὰ καὶ ψηφίσματα πολλὰ[9] πολλάκις ἐξαπατηθέντες κεχειροτονήκατε,[10] καὶ συμμάχους ἤδη τινὰς ἥττους ἀντὶ

cavit, sic etiam populum Atheniensem indignum censuisse, penes quem esset liberalitate uti erga quem ei videatur. (3) At per Iovem ad haec fortasse respondebit, quia populus facile decipiatur, propterea ita se legem composuisse. Quid igitur obstat, quominus omnia vobis eripiantur et ipsa denique administranda respublica ista quidem ratione? Neque enim quicquam est rerum omnium, in quo vobis hoc usu non venerit,

---

punctis seclusae sunt. §. 34: ἐκείνουσσιτηγοῦντασ, primum σ lineola est deletum. Item §. 38: ποτε οττό. §. 152: καὶ κοικοινὸν. §. 154: κάλλισστ: Ne plura ex aliis orationibus, unum addam exemplum vocabuli e superioribus repetiti: Cor. §. 172: ἐξ ἀρχῆς. καὶ συλλελογισμένον εξαρχης, quae vocabula lineola antiquo atramento delevit. Vetus iam hoc vitium sic notatum, ut videtur, scriba codicis Σ in suo exemplo invenit atque pariter notatum descripsit. Hoc verbo expulso sententia fit aptissima et rotunda. 24) οὔτε Ald. — οὕτως Vind1. 25) ἡγεῖτο τὸ Ω. T. r. s. η. Vind4. Mal, unde Chr finxit τοῦ. — 'Forte pro τὸ fuit in illis codd. τοῦ.' Reiskius. Imo τὸ est repetita syllaba. 26) τὰ ἑαυτοῦ post δοῦναι add vulg. — om Σ. LaurS². prLaurS¹ (super lin. recentiore manu scriptum est). Aug1. pr k. 'Quae qui omittunt, hi τὴν ἀτέλειαν relinquunt subaudiendum.' Reiskius. Universe dictum gravius est quam si quidquam additur. Continebat autem illa verba lex Solonis §. 102. 27) ἐάν τῳ om pr Π (ob praegressum ἑαυτοῦ). habet margo. 28) Anonymus Rh. l. c. loci sententiam refert. Eandem exagitat Aristides adv. Dem. §. 70 sq. ed. Grauert.

3. 1) ἐκεῖνό γ' Mor. Aug1. k. — γ' om Σ. LaurS. vulg. 2) εἴπ. πρ. τ. ἴσως X. 3) ἔθηκα vulg. — ἔθηκε Aldetc. Σ. LaurS. t. Vind4. — ἔθηκε (α superscr.) F. X. — 'Correxi ἔθηκα, ut mimica sit ipsius Leptinis oratio.' Reiskius. 'De hac venustate valde vereor ne orator gratiam fecisset, si quis ei hic obtulisset.' Fr. A. Wolfius. 4) κωλύσει Apsines Rh. T. IX p. 514 W. 5) ἀφῃρῆσθαι om Vind1. s. — ἀνῃρῆσθαι Apsines, qui καὶ ὅλως ... ὑμᾶς om. 6) ὅλως corr Ω; quum idem prima dedisset, corr addidit ς. 7) ὅτω LaurS¹. vulg. — ὅτου Σ. LaurS². Π. X. 8) οὐκ ἐπεπόνθατε Vind1. 9) πολλὰ excidit in Wolfia. Apsin. Rh. T. IX p. 514 W. 10) ἐχειροτονήσατε Apsines, qui καὶ συμμάχους ... ἑλέσθαι om.

κρειττόνων ἐπείσθηθ' ἑλέσθαι,[11] *καὶ ὅλως ἐν οἶμαι πολλοῖς*[12] *οἷς πράττετε*[13] *καὶ τοιοῦτό τι*[14] *συμβαίνειν ἀνάγκη.* (4) *Ἆρ' οὖν θησόμεθα*[1] *νόμον διὰ ταῦτα μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι τῇ βουλῇ μηδὲ τῷ δήμῳ μήτε προβουλεύειν μήτε χειροτονεῖν μηδέν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι.*[2] *οὐ γάρ ἐσμεν ἀφαιρεθῆναι δίκαιοι περὶ ὧν ἂν ἐξαπατηθῶμεν, ἀλλὰ διδαχθῆναι, πῶς*[3] *τοῦτο μὴ πεισόμεθα,*[4] *καὶ θέσθαι νόμον*[5] *οὐχ ὃς ἀφαιρήσεται*[6] *τὸ*[7] *κυρίους ἡμᾶς*[8] *εἶναι,*[9] *ἀλλὰ δι' οὗ τὸν ἐξαπατῶντα τιμωρησόμεθα.*

'sed saepe decepti et multa decreta vestris suffragiis comprobastis et ut omissis potentioribus societatem cum his, quorum minores opes essent, coiretis adducti estis, et omnino in tanta mole negotiorum prope necesse est etiam tale quid vobis accidere. (4) An vero propterea legem faciemus, ut deinceps nec senatui nec populo liceat vel consulere vel iubere quicquam? Equidem non opinor. neque enim aequum est, quibuscunque in rebus decepti sumus, illas nobis eripi, sed moneri nos quomodo posthac non in eandem fraudem incidamus, legemque constitui non quae maiestatem nobis adimat, sed talem cuius auxilio impostorem puniamus.

---

11) *καὶ γὰρ ψηφ. πολλάκις καὶ συμμάχους ἥττους ἀντὶ κρειττόνων ἐπείσθητε ἑλέσθαι* reliquis omissis citat Minucianus Rh. T. IX p. 611 W.

12) *πολλοῖς* (β.) *ἐνοῖμαι* (α.) *r.* — *πολλοῖς ἐν οἶμαι* Mal. 13) *πράττητε r.* 14) *καὶ τοιοῦτόν τι* Apsines. — *τοῦτο* sine *καὶ* et *τι* Vindl.

4. 1) *στησόμεθα* Vind7. 2) *οἴομαι* Reiskius de suo. 3) *ὅπως* LaurS. vulg. — *πῶς Σ. Ω. T. r. s.* Vind1. 4. *Π.* Mal. — Cf. f. leg. §. 331. Vid. ad Chers. §. 40. 4) *πεισώμεθα* Aug1. 5) Cit. Harp. Photius. Suid. s. v. *Θέσθαι.* Etymol. M. p. 448, 18. Cf. §§. 6. 14. 50. 6) *ἀφαιρεθήσεται Ω.* Bav (non F?). Vind4. — *ἀφαιρεθήσεται* Mal. 7) *τὸ* om F (non Bav?). — expunxit 2 corr *Π.* 8) *ἡμᾶς Σ.* LaurS. *Ω.* Aug1. *s.* Bav (non F?). Vind4. *Π.* Mal. — *ὑμᾶς* (*η*) X. — 'Vulgatum *ὑμᾶς* magis placet, licet in reliquis prima persona hic frequentetur.' Fr. A. Wolfius. 'Et licet agatur coram iudicibus, non in contione. Sedet enim populus in iudicio. Cf. §§. 3. 5 etc. Attamen Schaeferus Wolfium ita sentire 'vehementer miratur'. neque immerito, quia h. l. *ὑμᾶς* primae personae verborum, in quibus medium est positum pronomen, duriore ratione adversaretur. 9) *τῆς δωρεᾶς* post *εἶναι* add vulg. — om *Σ.* pr LaurS. Aug1. *k.* Vind1. 4. 'Uncis inclusi quod est nimis angustum. non de sola largitione, sed universe de iure quidvis constituendi loquitur et de *προβουλεύειν, τοῦ χειροτονεῖν* e vs. 12 subaudiendum reliquit.' Reiskius. 'At postquam universe de re summa orator locutus est, iterum venit ad eam rem, cuius causa paulum digressus erat, quae est optimorum scriptorum ratio. Sed vel dura subauditio verborum *τοῦ προβουλεύειν καὶ τοῦ χειροτονεῖν* tali mutationi adver-

5. *Εἰ τοίνυν τις ἐάσας ταῦτα, αὐτὸ καθ' αὑτ' ἐξετάσειεν, πότερόν ποτε[1] λυσιτελέστερόν ἐστι κυρίους μὲν ὑμᾶς εἶναι τῆς δωρεᾶς, ἐξαπατηθέντας δέ τι[2] καὶ φαύλῳ τινὶ δοῦναι, ἢ διὰ τοῦ[3] παντελῶς ἀκύρους γενέσθαι, μηδ' ἂν ἄξιόν τιν' εἰδῆτε, ἐξεῖναι τιμῆσαι· εὕροιτ' ἂν μᾶλλον ἐκεῖνο λυσιτελοῦν. διὰ τί, ὅτι[4]· ἐκ μὲν τοῦ πλείονας[5] ἢ προςήκει[6] τιμᾶν πολλοὺς εὖ ποι-*

5. Quod si quis, his omissis, illud ipsum per se accurate perpenderit, utrum tandem praestet penes vos esse ius donandi, etsi decepti etiam indigno alicui donetis, an vero prorsus amissa potestate ne illum quidem honore afficere liceat, qui dignus videatur; prius illud longe praestare comperietis. quamobrem? quia, dum honoratis plures quam

---

satur.' Fr. A. Wolfius. 'Uncos amovit Fr. A. Wolfius, quod tantum abest ut probem, ut laudandum censeam Bekkerum, qui longius Reiskio progressus *τῆς δωρεᾶς* deleverit.' Schaeferus. Nihil est supplendum, sed universe maiestas populi significatur, *τοῦ παντελῶς κύριον εἶναι* Cf. §. 5.

5. 1) *ποτε* h. l. etiam *Σ.*, non *τι*. Sed vid. not. 2. — — In praegresso *ἐξετάσειεν* primae manus *Σ* et *Ω*, linea in *Σ* delevit *v*. 2) *ποτε*
ποτε
vulg. et marg antiq *Σ.* — *τι Σ*, sic h. l. — *δέ τι καὶ* LaurS. — Cf. Aristocr. §. 117: *ἐξαπατώντων τι τῶν Λακεδαιμονίων*. 3) *τὸ* LaurS. vulg. — *τοῦ Σ. Ω. T. s.* Vindl. — Illud ortum videtur, quia §. 6 sequitur *δι' ἐκεῖνο*. Sed hoc respondet *διὰ τί; ὅτι*. 4) *ὅτι* om prLaurS. pr *k*. 5) *πλείονος* Augl. *k. r.* 6) *προσῆκε* Aldetc. *t. v.* — *προσήκει*
ε
Σ. LaurS. Bav. vulg. — *προσήκει* F. — '*προκαλεῖσθε* hîc est futurum. Atque hinc fortasse deprehendes necessitatem legendi *προςήκει*.' Taylorus. '*προκαλεῖσθε* etsi futurum est, idcirco non debemus cum Tayloro *προςῆκε* mutare in *προςήκει*. Atticorum est pervulgatus mos usurpare imperfecta *ἐχρῆν*, *προςῆκεν*, *εἰκὸς ἦν*, ubi itidem Latini *debebat*, *oportebat*, *decebat*. De Graecis cf. DOrvill. Char. p. 610.' Fr. A. Wolfius. 'Non Atticorum iste mos est, sed omnium Graecorum scriptorum imperfectis illis utentium, ubi imperfecti temporis locus est, praesentibus, ubi praesentis. Nec cogitandum de enallage temporum, ridiculo commento grammaticorum. Hîc quidem praeferam *προσήκει*.' Schaeferus. Neque est *προςῆκε* loco praesentis usurpatum, neque *προκαλεῖσθε* h. l. mihi videtur esse futurum, quamquam propter sequens *ἀπείρξετε* etiam Cobetus Nov. Lectt. p. 439 futurum esse putavit. Nam nondum perierat ius donandi, haec deminutio demum futura erat, quando Leptinea causa vicerit. Sententia est: dum adhuc honoratis plures, multi etiam nunc ad beneficia invitantur, sed si protestate amissa neminem honorabitis, tum omnes deterrebitis. Posset autem imperfectum *προςῆκε* defendi, si maior auctoritas codicum id postularet. Potest enim *τιμᾶν* pro imperfecti infinitivo haberi. 'Patet *τιμᾶν* esse

εἶν προκαλεῖσθ' ὑμᾶς, ἐκ δὲ τοῦ μηδενὶ μηδέν,[7] μηδ' ἂν ἄξιος[8] ᾖ,[9] διδόναι πάντας ἀπείρξετε[10] τοῦ φιλοτιμεῖσθαι. (6) πρὸς δὲ τούτῳ καὶ[1] δι' ἐκεῖνο, ὅτι οἱ μὲν ἀνάξιόν τινα τιμήσαντες εὐηθείας[2] τινὰ[3] δόξαν ἔχοιεν ἄν,[4] οἱ[5] δὲ τοὺς ἀγα-
459 θόν τι ποιοῦντας ἑαυτοὺς[6] μὴ τοῖς ὁμοίοις ἀμειβόμενοι[7] κακίας. Ὅσῳ δὴ κρεῖττον εὐήθη δοκεῖν ἢ πονηρὸν εἶναι, τοσούτῳ[8] λῦσαι τὸν νόμον κάλλιον[9] ἢ θέσθαι.

7. Οὐ τοίνυν ἔμοιγ' οὐδ' ἐκεῖν'[1] εὔλογον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σκοπουμένῳ φαίνεται, καταμεμφόμενον τοὺς[2] ἐπὶ ταῖς

decet, multos ad benefaciendum vobis invitatis, at si in neminem, etiamsi mereatur, liberalitate utemini, omnes deterrebitis a studio vestri. (6) praeterea etiam ideo, quod, qui indigno alicui honorem habent, fortasse simplices esse putantur; at qui de se bene meritis parem gratiam non referunt, mali. Quanto igitur simplicem quam improbum videri praestat, tanto praestabilius est hanc legem abrogari quam ratam esse.

7. Porro mihi cogitanti neque illud consentaneum videtur, Athenienses, dum quis criminatur eos qui dona acceperunt, eos honoribus spoliari, qui

---

praeteritum ratione προκαλεῖσθε. sive enim futurum id habes sive praesens, τὸ τιμᾶν antecedit τῷ προκαλεῖσθαι. Quare recte additum est imperfectum ποςῆκε.' Engelhardtus Annott. Crit. in Dem. p. 52. — προκαλεῖσθαι Augl. 7) μηδέν om Σ. LaurS. vulg. — habent Fel. Augl. Weim. Π. (Lind. k). 'Recte est receptum, quum et causa cur potuerit excidere plana sit et haec requiri verba doceant §§. 103 et 105.' Klotzius Quaest. Crit. p. 52. Legis verba citantur §. 105: μηδενὶ δεῖν μηδὲν διδόναι. 8) ἄξιον t. v. 9) εἶ Augl. 10) ὑπείρξετε s. Vindl.
ε
— ἀπείρξετο Ω.

6. 1) καὶ om pr Σ, add antiq. Potest abesse post πρὸς τούτῳ non necessarium, potuit excidere propter ΔΙ. Doberenzius autem Obs. Dem. p. 4 delendum iubet: 'Si pronomen ἐκεῖνο urgeas, recte vides abesse in cod Σ καὶ particulam. Delevit nuper Bekkerus.' 2) ευηθιας pr Σ, antiq corr ει ex ι. 3) τινὰς Mal. 4) ἂν ἔχοιεν r. Vind4. 5) ου? pr Σ, nam corr est ι, primae manus litera υ fuisse videtur. 6) ἑαυτοὺς vulg. LaurS. etiam Σ, sed ε deletum. — αὑτοὺς Ω. T. F. s. Vindl. 4. X. Mal. — αὐτοὺς Π. Vid. Weickert. De Αὐτοῦ et Ἑαυτοῦ P. II p. 14. 7) ἀνταμειβόμενοι Vindl. 8) τοσοῦτον s.
β α
9) κάλλιον τὸν νόμον LaurS.

7. 1) ἐκείνῳ Ald. Mor. — ἐκεῖνο Σ. LaurS. vulg. 2) τινὰς vulg. — τοὺς Σ (in marg antiq. γρ κατ. τινάς). Ω. T. r. s. Vindl. 4.
τοὺς τινας
prMal? AnecdBkk. p. 151. — τινας X. — τοὺς LaurS. Confusionis horum exempla vid. in Schaeferi Indice ad Meletem. s. v. Τὶς. Sed placet articulus, quo significetur quasi omnes praemio iam honorati

ὑπαρχούσαις δωρεαῖς, τοὺς χρησίμους ὄντας τῶν τιμῶν ἀποστερεῖν. εἰ γὰρ ὑπαρχουσῶν τούτων φαῦλοι καὶ ἀνάξιοί τινες κατὰ τὸν τούτων[3] λόγον εἰσίν· τί χρὴ προςδοκᾶν ἔσεσθαι[4] τότε,[5] ὅταν παντελῶς μηδὲ πλέον μέλλῃ[6] μηδὲν εἶναι[7] τοῖς χρηστοῖς οὖσιν;

8. Ἔτι[1] τοίνυν ὑμᾶς κἀκεῖν' ἐνθυμεῖσθαι δεῖ, ὅτι ἐκ τῶν

reipublicae profuerunt. nam si manentibus hisce praemiis improbi et indigni sunt aliqui ex istorum sententia; quid tum exspectandum erit, quando hi, qui praeclare sese gerunt, ne lucri quidem quidquam omnino habebunt?

8. Praeterea etiam illud vobis considerandum est, ex legum instituto,

---

pro indignis habendi essent. Postea demum in hoc capite opponuntur τινὲς τοῖς χρηστοῖς. Quodsi iam τινὰς vulgatum praecessisset, temere sententia rediret. Neque est h. l. mera repetitio superius (§. 1 sq.) dictorum. 'Sane eadem nunc proponitur res, sed modo proponitur non eodem. Illic τὸ ἄδικον rei respicitur, hic τὸ ἄλογον.' Fr. A. Wolfius. 3) τούτου Aldetc. F. v. Vind4. — τούτων Σ. LaurS. vulg. —
ων
τοῦτον Vindl. — τούτων i. e. Leptinis eiusque sociorum. 'Quod in libris plerisque est τούτων etsi de Leptine eiusque sociis intelligi potest, minus tamen apte positum foret post plura alia numeri pluralis nomina, quae praecedunt, inter quae nullum est quod Leptinis sociorum significationem habeat.' Dindorfius. At cf. f. leg. §§. 36. 37. 150. 154. Orator enim digito, facie, toto corpore converso ad adversarios satis aperte dicebat. 4) ἔπεσθαι. sic Vind4. prMal. 5) ποτε Vindl. 6) μέλῃ Ald. — om Ω. 7) μηδὲ πλέον μέλλῃ μηδὲν εἶναι Σ. LaurS. — πλ. μέλλῃ μηδὲ μηδὲν εἶναι Vind4. — μηδὲ om vulg. — μηδὲν πλέον μέλλῃ εἶναι hoc hiatu scribendum esse iussit Cobetus Nov. Lectt. p. 628. Sed optime Klotzius Quaestt. Crit. p. 94 monuit: 'Loci, ubi οὐδέ vel μηδέ particula praemittitur et per quandam epexegesin οὐδέν vel μηδέν sequitur, saepe sunt in suspicionem adducti, semper autem his quoque in locis istud verbum quo pertinet οὐδέ vel μηδέ maxime effertur in oratione. Dem. Cor. §. 189. f. leg. §. 118. Lept. §. 7. Miror autem quod Schaeferus se negavit quid μηδὲ hic valeret intelligere. est enim hoc fere modo dictum: *quum omnino ne lucri quidem facturi sint quicquam si qui boni sint cives, nedum ut satis digna laude ornentur.* Eodem modo Antiphont. Or. De Caede Herodis §. 16 μηδὲ πλέον εἶναι dictum est.'

8. 1) §§. 8—10 cum §. 18 melius connectuntur quam cum §. 11, itaque post §. 17 transponendae esse videntur Nitzschio De traiciendis partibus p. 92 sqq. Attamen τοίνυν §. 8 est μεταβατικόν, non συλλογιστικόν, qua particula ad aliam rem orator transgreditur, non sequentia concludit e praegressis. — Proxime: κυρίων νόμων quamquam νόμων superius habet Vindl.

νῦν ὑπαρχόντων νόμων καὶ πάλαι κυρίων, οὓς οὐδ' αὐτὸς οὗτος ἀντείποι ἂν[2] μὴ οὐχὶ καλῶς ἔχειν, ἐνιαυτὸν διαλιπὼν ἕκαστος λειτουργεῖ, ὥστε τὸν ἥμισύν[3] ἐστ' ἀτελὴς τοῦ χρόνου. εἶθ' ἧς[4] πᾶσι[5] μέτεστι τὸ ἥμισυ καὶ τοῖς μηδ' ὁτιοῦν ἀγαθὸν πεποιηκόσιν ὑμᾶς, ταύτης τοὺς εὖ ποιήσαντας, ἃ[6] προστεθείκαμεν[7] αὐτοῖς,[8] ταῦτ'[9] ἀφελώμεθα;[10] μηδαμῶς. οὔτε γὰρ ἄλλως καλὸν οὔθ' ὑμῖν πρέπον.[11] (9) πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ μὲν τὴν ἀγορὰν ἀψευδεῖν[1] νόμον γε-

quibus etiam hodie utimur quaeque per longum tempus viguerunt, quas ne iste ipse quidem praeclaras esse negare ausit, singulos altero quoque anno munera obire, ut dimidiam temporis partem sint immunes. iam qua immunitate e dimidia parte fruuntur etiam hi, qui nihil in nos contulerunt, eius beneficii partem quam adiecimus bene meritis, hanc iis eripiemus? minime vero. nam quum per se turpe esset, tum vobis indecorum. (9) Nam nonne turpe est, Athenienses, quum lege sit cautum, ne quis in

---

2) ἂν post οὐδ' ponunt Augl. *r.* Hunc ordinem hiatus evitandi causa praefert Benselerus Hiat. p. 104. Vidit vero idem vir doctissimus etiam alterum ordinem ferendum esse. 3) τὸ ἥμισυ Augl. *k. r.* margLamb. AldV. — τὸν ἥμισύ *Ω.* corr *Π.* — τὸν ἥμισύν *Σ.* LaurS. vulg. De hoc Graecismo vid. ad Rhod. §. 16: τὸν λοιπὸν τοῦ χρόνου. intrr. ad Phil. I §. 16: τοῖς ἡμίσεσι τῶν ἱππέων. 4) οἷς Ald. marg Lamb. *t.* Bav (F?). — ἧς *Σ.* LaurS. vulg. Constructio ad sensum; refertur enim relativum pronomen ad notionem ἀτελὴς, quasi praecessisset τῆς ἀτελείας. De quo usu vid. Bernhard. Synt. p. 294. Krüger. Gr. p. 210 ed. 3ae. 5) ἅπασι Augl. *k.* corr 2 *Π.* 6) ὃ vulg. prΣ. — ἃ *Σ* correctum eadem manu. — ἃ (ο superscr.) LaurS, ὃ recentiore m. Cf. not. 9. 7) προστεθήκαμεν Vindl. 8) αὐτοὶ Augl. *k. r.* Chr. Male recepit Reiskius. — αὐτοῖς *Σ.* LaurS. vulg. 9) τοῦτο vulg. — ταῦτ' *Σ.* LaurS. Cf. not. 6. 10) ἀφελόμεθα Augl. Non *Σ.* Respexit locum Theo Progymn. Rh. T. I p. 156 W. 11) οὔτε πρέπον ὑμῖν Aldetc. — οὔθ' ὑμῖν πρέπον *Σ.* vulg.

9. 1) ἀψευδῆ Ald. Mor. corr Augl. *k. r.* γρ antiq marg *Σ.* Vindl. Ven. — ἀψευδεῖν (ῆ superscr.) *Σ.* LaurS. vulg. — ἀψευδειν F. X. — 'ἀψευδῆ potest quodammodo defendi, scilicet μέτρα καὶ νομίσματα καὶ βάρη δεῖ ἔχειν πρόχειρῆ [voluit πρόχειρα. Schaef.] vel tale quid subaudiendo. Verumtamen praefero ἀψευδεῖν scilicet δεῖ. Et sic quoque Valesius ad Harpocr. s. v. Κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀψευδεῖν. Possit quoque ἀψεύδει in imperativo legi.' Reiskius. 'Imposuit librariis infinitivus sic ante νόμον positus. Tali autem modo fere utuntur Graeci, quum legis aut psephismatis sententia breviter afferenda est, quo usu nihil in hoc genere solennius. Ita νόμος ἀψευδεῖν est νόμος περὶ τοῦ ἀψευδεῖν, nec subaudiri debet

γράφθαι, ἐφ'[2] οἷς οὐδέν ἐστι δημοσίᾳ βλάβος εἴ τις ψεύδεται,[3] ἐν δὲ τῷ κοινῷ μὴ χρῆσθαι τῷ νόμῳ τούτῳ τὴν πόλιν τὴν αὐτὴν[4] ἐπιτάξασαν τοῖς ἰδιώταις, ἀλλὰ τοὺς ἀγαθόν τι πεποιηκότας ἐξαπατῆσαι, καὶ ταῦτ'[5] οὐ μικρὰν ζημίαν ὀφλήσειν μέλλουσαν; (10) οὐ γὰρ εἰ μὴ χρήματ' ἀπόλλυτε[1] μόνον σκεπτέον, ἀλλ' εἰ καὶ δόξαν[2] χρηστήν, περὶ ἧς μᾶλλον σπουδάζετε, ἢ περὶ χρημάτων, καὶ οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ οἱ πρόγονοι. τεκμήριον δέ. χρήματα μὲν[3] γὰρ πλεῖστά ποτε[4] κτησά-

foro fraude agat, quibus in rebus si qua fraus committitur, respublica nihil detrimenti capit, ea lege in publicis negotiis civitatem eandem, quae privatis id imperarit, non uti, sed bene de se meritos circumscribere, idque cum magno damno suo futuro? (10) Neque enim hoc solum considerandum est, utrum pecuniae nullam iacturam faciatis, sed utrum etiam famae bonae, quae vobis est multo quam opes potior et antiquior, et non solum vobis, sed etiam maioribus. quod inde perspicitur, quod opes quidem plurimas olim paratas universas honoris studio insumpserunt, gloriam autem tanti fecerunt, ut nullum unquam periculum ob eam de-

---

δεῖ.' Fr. A. Wolfius. In νόμος inest notio iubendi, inde infinitivus. Cf. Xenoph. Cyri D. I 4 § 28. Vid. Maetzner. ad Antiph. p. 253. 2) ἐν Augl. 3) ψεύσεται vulg. — ψεύδεται Σ. LaurS. Praecedit ἐστί. 4) 'Scribe τὴν αὐτὸν.' Marklandus. 'Vides quam locum enervet Marklandi emendatio, etiamsi te minus offenderit ἐπιτάττειν νόμον quod graece dici ego nemini credam.' Fr. A. Wolfius. 'Ad ἐπιτάξασαν subaudi ἀψευδεῖν.' Schaferus. 5) ταῦτ' om pr Π.

10. 1) ἀπόλλυτε Σ. vulg. — ἀπόλλυται Ald. Mor. Aldina Maximi Plan. p. 399 = Rh. T. V p. 506 W. — ἀπόλλυται ε rec. m. LaurS. Sequitur δόξαν χρηστήν ab eodem verbo pendens accusativus. Item proxime loco σπουδάζετε, pr: σπουδάζεται LaurS. 2) 'Malim εἰ μὴ καὶ δόξαν ob praecedens εἰ μὴ χρήματα.' Reiskius. 'Quod sanum loci sensum detorquet. Puta totam hanc sententiam adiectam illustrandis verbis οὐ μικρὰν ζημίαν ὀφλήσειν μέλλουσαν. — Concedit, pecuniae quidem iacturam publice non fieri immunitatibus tollendis (declaraturus tamen postea p. 464, 15 sqq. etiam nihil remp. ex ea re ditari), at utique fiet, inquit, famae, fiet gloriae vestrae. Atque in hoc ipso est ζημία eaque gravior quam pecuniaria, magisque liberali animo pertimescenda.' Fr. A. Wolfius. 'Vulgata est sanissima. Sed locum sic interpreter: *Non enim* (hac in deliberatione de tollendis immunitatibus) *illud tantum videndum est, an pecuniam lucremini, sed etiam hoc, an* [imo: *sed utrum etiam*] *famae iacturam faciatis.* εἰ μὴ χρήματ' ἀπόλλυτε i. q. εἰ χρήματα σώζετε.' Schaeferus. 3) μὲν om Vindl. 4) ποτε πλεῖστα Vindl. — in LaurS ποτε post κτησάμενοι.

460 μενοι πάνθ' ὑπὲρ φιλοτιμίας ἀνήλωσαν,[5] ὑπὲρ[6] δὲ[7] δόξης οὐδένα[8] πώποτε[9] κίνδυνον ἐξέστησαν,[10] ἀλλὰ καὶ τὰς ἰδίας οὐσίας προςαναλίσκοντες διετέλουν. Νῦν τοίνυν[11] οὗτος ὁ νόμος ταύτην[12] ἀντὶ καλῆς αἰσχρὰν[13] τῇ πόλει περιάπτει, καὶ οὔτε τῶν προγόνων οὔθ' ὑμῶν ἀξίαν.[14] τρία γὰρ τὰ μέγιστ' ὀνείδη κτᾶται, φθονερούς, ἀπίστους, ἀχαρίστους[15] εἶναι δοκεῖν.

11. Ὅτι τοίνυν οὐδ'[1] ἐστὶν ὅλως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ ἤθους τοῦ ὑμετέρου[2] κύριον ποιῆσαι τοιοῦτον νόμον,[3] καὶ τοῦτο πειράσομαι δεῖξαι διὰ βραχέων, ἕν τι τῶν πρότερον πεπραγμένων τῇ πόλει διεξελθών. Λέγονται χρήμαθ' οἱ Τριάκοντα[4] δανείσασθαι παρὰ Λακεδαιμονίων ἐπὶ τοὺς ἐν Πει-

trectarint, imo etiam privatas facultates addere non destiterint. Iam ista lex hanc in bonae famae locum malam urbi iniungit nec maioribus nec vobis dignam. tria enim probra, quae gravissima sunt, comparat, quod invidi, infidi, ingrati esse videmini.

11. Omnino autem, Athenienses, a moribus vestris alienum esse talem legem ratam habere, id quoque paucis demonstrare conabor, quando unum prius nostrae urbis exemplum attulero. Dicuntur triginta tyranni a Lacedaemoniis mutuo accepisse pecuniam contra eos qui in

---

5) ἀνάλωσαν Bav. — ἀνηλωσαν (α superscr.) F. X. — ἀναλωσαν (η superscr.) t. — ἀνήλωσαν Σ. LaurS. vulg. Vid. Prolegg. Gramm. §. 64. 6) περὶ Priscian. T. II p. 206 Kr. Praecedit ὑπέρ, pro quo priore in LaurS ὑπὸ. 7) δὲ om k. 8) 'Aut deest οὐ μόνον ante οὐδένα aut certe subaudiendum est. Omitti οὐ μόνον solere alio quodam loco exemplis demonstravi.' Reiskius. 'Cave credas quidquam excidisse. Solennis usus sic adhibet particulas ἀλλὰ καί, omissis οὐ μόνον, ubi maius quid minori superadditur.' Fr. A. Wolfius. 'Vid. not. ad p. 220, 12.' Schaeferus. Cf. Aristocr. §. 49. ibiq. Weber. 9) ποτε Priscianus sine πω. 10) ὑπεχώρησαν cod ζ. 11) νῦν γὰρ Sopater Rh. T. IV p. 756. 12) ταύτην om Sopater. 13) δόξαν addidit Sopater explicandi causa. 14) Hinc profecisse videtur sententia Stob. Flor. Tit. IX §. 29. Apostolii et Arsenii Proverb. Cent. III §. 29c p. 293 Leutsch. Cf. Cor. §. 319. Androt. §. 76. Timocr. §. 184. Prooem. XVI. 15) ἀχαρίστους, ἀπίστους Hermog. Rh. T. III p. 259 W. item p. 467 et Sopater.

11. 1) οὐδέν X. 2) ἡμετέρου s. 3) Locum Aristides Rh. T. IX p. 423 W. sic citavit: Ἵνα τοίνυν γνῶτε ὡς οὐδέ ἐστι τοῦ τῆς πόλεως ἤθους κύριον ποιῆσαι τοιοῦτον νόμον. Fortasse e memoria. 4) οἱ τριάκοντα χρήματα Aristides p. 350. Apsines Rh. T. IX p. 519. Hermog. p. 202. Vulgato in ordine citaverunt Minucianus Rh. T. IX p. 608. Hermog. p. 248 bis.

ραιεῖ.[5] ἐπειδὴ[6] δ' ἡ πόλις εἰς ἓν ἦλθεν[7] καὶ τὰ πράγματ' ἐκεῖνα κατέστη· πρέσβεις πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ χρήματα ταῦτ'[8] ἀπῄτουν. (12) λόγων δὲ γιγνομένων,[1] καὶ τῶν μὲν τοὺς δανεισαμένους ἀποδοῦναι κελευόντων, τοὺς ἐξ ἄστεως,[2] τῶν δὲ τοῦτο πρῶτον ὑπάρξαι τῆς ὁμονοίας σημεῖον ἀξιούντων, κοινῇ[3] διαλῦσαι τὰ χρήματα,[4] φασὶ τὸν δῆμον ἑλέ-

Piraeeum secesserant. reconciliatis autem inter se civibus et rebus illis compositis, Lacedaemonii pecuniam illam legatis missis repetierunt. (12) tum orationes quum haberentur et alteri iuberent eos qui aes alienum conflarant, urbem tenentes, idem dissolvere, alteri hoc primum concordiae signum postularent, ut communiter pecunia solveretur; aiunt

---

5) ἐμ πειραιεῖ Σ. 'Quod notabile.' Schaeferus. Vid. Mehlhorn. Gr. p. 52 sq. Sic passim in inscriptionibus, ut Boeckh. Tab. Maritim. XIII. c. lin. 30 p. 439: εμπειραει. Alia Franz. Element. p. 126. Cf. Σ: συμπολλῆι Epistol. I §. 4. Sed alibi, ut §. 36, idem Σ: ἐν πειραιεῖ. — — Praegressum ἐπὶ cit. Schol. Aristid. p. 83 Fr. 6) ἐπεὶ Augl. *k*. 7) συνῆλθε Augl. *k*. ε. η. — Recepit Reiskius. 'Temere. nam Harpocratio explicans verba εἰς ἓν ἦλθεν ἀντὶ τοῦ ὡμονόησεν hunc ipsum locum spectat, quod iam vidit Valcken. ad Eurip. Hippol. p. 192. Satisque vim praepositionis exprimunt adiecta εἰς ἕν, etsi non ignoro et isto pleniore modo Graecos loqui v. c. Eurip. Phoen. 472. Aristides vero ubi eandem rem tangit in Panathen. p. 166 Iebb. dicit: ἐπειδὴ συνέβησαν.' Fr. A. Wolfius. συν potest ortum esse ex repetitis literis εισεν, sed potius grammatico deberi videtur. addidit 2 corr Π. — ἡ πόλις εἰς ἓν ἦλθε om Aristides p. 351. 8) ταῦτ' om Augl. *k*. *s*. Aristides p. 351.

12. 1) εἶθ' ὁ πλαγιασμός· 'οὐ διὰ πολλοῦ, λόγων δὲ γιγνομένων' Apsines Rh. T. IX p. 519 W. Imo sic interpunge: εἶθ' ὁ πλαγιασμὸς οὐ διὰ πολλοῦ: 'λόγων δὲ γιγν.' 2) ἐξ ἄστεος vulg. — ἐξ ἄστεως Σ. LausS. Fel. Vindd. Vid. Prolegg. Gr. §. 49. adde Schaefer. ad Porson. Eurip. Orest. pp. 44 et 68 Lips. — ἐν ἄστει Isocrates eandem rem narrans Areop. §. 68. 3) τὸ κοινῇ HWolfius. Aristides Rh. T. IX p. 367 Walzii, non in Aldina. At de infinitivis etiam sine articulo explicandi causa appositis vid. ad Olynth. III §. 12 not. 3. Göller. ad Thuc. IV cap. 125 p. 549 sq. 4) καὶ τῶν μὲν τοὺς ἐξ ἄστεος ἀποδοῦναι κελευόντων, τῶν δὲ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, τοῦτο πρῶτον τῆς ὁμονοίας σημεῖον ὑπάρξαι (sic scr. e Vind. loco ὑπῆρξε) Aristides sic p. 351 W., sed idem p. 367 sic: 'καὶ τῶν μέν'] οὐκ εὐθὺς εἶπε 'τοὺς ἐξ ἄστεος', ἀλλὰ διὰ μέσου: 'τοὺς δανεισαμένους ἀποδοῦναι κελευόντων, τοὺς ἐξ ἄστεος, τῶν δέ.' καὶ οὐκ εὐθὺς ἀντέθηκε 'κοινῇ διαλῦσαι', ἀλλὰ πάλιν προέλαβε τὸ κατασκευαστικόν: 'τῶν δὲ τοῦτο πρῶτον ὑπάρξαι σημεῖον ἀξιούντων τὸ κοινῇ διαλῦσαι (sic scr. e superioribus loco διαλύσασθαι) τὰ χρήματα.

σθαι συνειςενεγκεῖν[5] αὐτὸν καὶ μετασχεῖν τῆς δαπάνης, ὥςτε μὴ λῦσαι τῶν ὡμολογημένων[6] μηδέν. Πῶς οὖν οὐ[7] δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τότε μὲν τοῖς ἠδικηκόσιν ὑμᾶς ὑπὲρ τοῦ μὴ[8] ψεύσασθαι[9] τὰ χρήματ'[10] εἰςφέρειν ἠθελήσατε, νῦν δ' ἐξὸν ὑμῖν[11] ἄνευ δαπάνης τὰ δίκαια ποιῆσαι[12] τοῖς εὐεργέταις, λύσασι τὸν νόμον, ψεύδεσθαι[13] μᾶλλον αἱρήσεσθε;[14] ἐγὼ μὲν[15] οὐκ ἀξιῶ.

13. Τὸ μὲν τοίνυν[1] τῆς πόλεως ἦθος,[2] ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
461 καὶ ἐπ' ἄλλων πολλῶν καὶ ἐφ' ὧν εἶπον ἴδοι τις ἂν τοιοῦτον,[3]

populum decrevisse ut de suo contribueret, et sumptuum partem non recusaret, ne quid ex iis, quae convenerant, violaretur. Quomodo igitur non terribile, Athenienses, vos tum ne mentiremini, voluisse conferre pecuniam pro iis, qui vos affecerant iniuria, nunc vero, quum liceat abrogata lege sine sumptu ius suum tribuere his qui bene meriti sunt, malle fallere? hoc mihi quidem esse videtur indignum.

13. Ac mores nostrae civitatis, Athenienses, quum ex aliis multis

---

5) ἑλέσθαι, καὶ συνεισενεγκεῖν cod ε. 'Sustuli comma post χρήματα, et post ἑλέσθαι distinxi addidique καὶ, ut haec sit sententia: eos decrevisse pecunia collaticia debitum aes diluere et contulisse quoque revera.' Reiskius. '*τοῦτο est pecuniam in publicum conferre*, ut statim ostendit clausula τὸ κοινῇ διαλῦσαι τὰ χρήματα. Quae verba si abessent, subobscure illud τοῦτο et inepte dictum foret. Nempe ita voluit Reiskius locum codicis cuiusdam ope pulchre corrumpens. Vulgato patrocinatur etiam Aristides p. 456 [ed. Iebb. = p. 367 W.], qui locum totum expressit in Declam. Leptin. §. 67, sed pueriliter pro more suo.' Fr. A. Wolfius. 6) ὀμωμοσμένων Augl. *k. r.* γρ AldV. Idem voluit ὀμωσμένων cod η. — 'Vide ne orator dederit ὡμολογημένων καὶ ὀμωμοσμένων.' Schaeferus. Frequentissime confunduntur haec verba. Vid. ad Cor. §. 32. — ὡμολογησαμένων Ω. 7) οὐ om Ω, qui codex proxima ἄνδρες .... μὴ bis habet, repetita lineâ deleta sunt. 8) μὴ om pr *t*. 9) ψεύδεσθαι Augl. *k*. Cf. not. 13. 10) χρ. ταῦτα Ald etc. F. *t. v.* X. margΠ. — ταῦτα om Σ. LaurS. Ω (non habet). vulg. Cf. §. 11 extr. 11) ἡμῖν *r*. 12) ποιειν (ῆσαι superscr.) X. 13) ψεύσασθαι Augl. η. *k. r.* Cf. not. 9. 14) αἱρήσεσθαι LaurS. Ω. pr Σ, αι posterius recentior correxit in ε. 15) μὲν τοίνυν *s*. Vindl.

13. 1) μὲν τοίνυν om Thomas M. s. v. Ἦθος, hunc locum citans, non §. 14 extr., ubi alio ordine Demosthenes vocabula adhibet, nec §. 64, ubi est genitivus τῆς ἤθους. Non debebant de hac re dubitare Taylorus et Fr. A. Wolfius. 2) ἦθος om *s*. Vindl. (non om §. 14 extr. Vindl ἦθος. erravit Taylorus). 'Scriba si omisit consulto, docte erravit. Vid. Bosii Ellips. p. 170 sq.' Schaferus. 3) τοιοῦτον ὂν coniecit Cobetus Nov. Lect. p. 689. At vid. Prolegg. Gr. §. 96.

ἀψευδὲς καὶ χρηστόν, οὐ τὸ[4] λυσιτελέστατον πρὸς ἀργύριον σκοποῦν, ἀλλὰ τί καὶ καλὸν πρᾶξαι.[5] τὸ δὲ[6] τοῦ θέντος[7] τὸν νόμον τὰ μὲν ἄλλ' ἔγωγ'[8] οὐκ οἶδα, οὐδὲ λέγω φλαῦρον[9] οὐδὲν οὐδὲ σύνοιδα,[10] ἐκ δὲ[11] τοῦ νόμου[12] σκοπῶν[13] εὑρίσκω πολὺ τούτου[14] κεχωρισμένον. (14) Φημὶ τοίνυν ἐγὼ κάλλιον εἶναι τοῦτον[1] ὑμῖν ἀκολουθῆσαι περὶ τοῦ λῦσαι τὸν νόμον ἢ ὑμᾶς τούτῳ περὶ τοῦ θέσθαι,[2] καὶ λυσιτελέστερον εἶναι καὶ

tum ex his ipsis, quae recensui, perspici potest esse tales, ut a mendaciis abhorreant et humani sint, ut non id solum spectent, quibus rationibus pecunia compararetur, sed etiam quid factu sit honestum. at legislatoris *mores* ceteroquin equidem nescio, neque quicquam improbi de eo dico vel conscius sum, sed legem intuens, video mores eius a moribus civitatis multum discrepare. (14) Itaque ex mea sententia longe praestabilius est, istum in abroganda lege vestros mores sequi quam vos istius in

---

4) οὔτε Augl. — οὐ τί τὸ coniecit Dobraeus. 5) ἀλλά τι καὶ καλὸν πρᾶξαι vulg. — ἀλλὰ πρὸς τὸ τὶ καλὸν πρᾶξαι Ind Lamb. — 'Correxi mutato tantum accentu ἀλλὰ (scil. σκοποῦν) τὶ (id est ὅ τι). — Est idem ac si dixisset: ἀλλὰ καὶ τοῦτο σκοποῦν, εἴ τι (vel ὅ τι) καλὸν πρὸς τὸ πρᾶξαι.' Reiskius. 'Nihili est mutatio in Ind. Lamb. prolata. Nec Reiskium satis intelligo, nisi quod et hic inculcat, τί poni pro ὅ τι, in quem errorem et alios traxit, ut Burgesium ad Dawes. Misc. p. 393. Verum puto, praesertim in Atticis, quod Reizius edicit Praef. ad Herodot. p. 16.' Fr. A. Wolfius. Confudit τί et τὶ, hoc scripsit Reiskius, non τί, quamquam et ipse errans. Vid. Bernhard. Synt. p. 444 not. 92. Sed verum ille etiam in Ind: 'Τὶς pro ὅστις insolens apud Atticos.' Sed τίς interrogativum adhibetur recta interrogatione loco obliquae. Vid. Kühner. Gr. Gr. §. 837, 2. Ann. 2. 'Perperam in textu Halensis cum Reiskiana τὶ. Bene Bekkeriana τί.' Schaeferus. Sic AldV. (Σ. Ω). 6) Ad τὸ δὲ 'subaudi ἦθος, et τὰ ἄλλα est i. q. *ceteroquin.*' Reiskius. Recte, sic etiam AldV. Falsa igitur est subdistinctio post νόμον. 7) δοθέντος r. 8) Post ἔγωγε erasum spatium duarum literarum Σ. 9) φαῦλον s. Vindl. Mal. 10) οὐδὲ (post οἶδα) ... σύνοιδα om Anonymus Rh. T. VIII p. 656. — — 'οὐδὲ λέγω ... οὐδὲ σύνοιδα syntactice cohaerent, utroque verbo regente accusativum φλαῦρον οὐδέν. quare subdistinctionem post οὐδὲν delevi.' Schaeferus. 11) δὲ om Vindl. 12) νόμου τούτου
τούτου
Augl. k. r. v. ε.. η. γρ F. 2 corr Π. — νομου Mal. — 'Ad σκοπῶν supplendum τὸ τοῦ θέντος ἦθος, ad τούτου autem τοῦ τῆς πόλεως ἤθους. Post τοῦ νόμου non est quod addas τούτου.' Fr. A. Wolfius. 13) σκοπὸν Anonymus rhetor. 14) τούτου πολὺ Hermog. p. 333 W.

14. 1) τοῦτο Ald. 2) δοκεῖν non post γενέσθαι, sed, ut videtur aberrante oculo, post θέσθαι ponunt Augl. k. AldV. — (utroque loco F?).

ὑμῖν καὶ τούτῳ τὴν πόλιν πεπεικέναι[3] Λεπτίνην ὅμοιον αὑτῇ[4] γενέσθαι δοκεῖν, ἢ αὐτὴν ὑπὸ τούτου[5] πεπεῖσθαι, ὁμοίαν εἶναι τούτῳ. οὐδὲ γάρ, εἰ πάνυ χρηστός[6] ἐσθ'[7] ὥς ἐμοῦ γ' ἕνεκ' ἔστω, βελτίων ἐστὶ τῆς πόλεως τὸ ἦθος.[8]

15. Νομίζω τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί,[1] ἄμεινον ἂν περὶ τοῦ παρόντος[2] βουλεύσασθαι, εἰ κἀκεῖνο μάθοιτε, ὅτι, ᾧ

iubenda, et tum vobis tum isti prodest magis, si populus persuaserit Leptini, ut similis vobis factus esse videatur, quam si iste vobis persuaserit, sibi ut similes sitis. nam etiamsi optimus est (qualis esse per me licet), tamen non civitate melior est ad mores.

15. Verum vos, iudices, rectius de praesenti negotio deliberaturos arbitror, si et illud didiceritis, qua sola re honores, qui a liberis civita-

'Post γενέσθαι vox ista habet vim et elegantiam admirabilem, quam parum consecuti sunt interpretes. Non ὅμοιον dixit γενέσθαι, quod oblique negat fieri posse, sed γενέσθαι δοκεῖν, *ut saltem videretur.*' Taylorus. 'Correxi θέσθαι δοκεῖν, secutus auctoritatem Augustani, et hoc maxime, quod τὸ δοκεῖν melius cum κάλλιον quam cum λυσιτελέστερον conveniat. Decus et honestas continetur τῷ δοκεῖν, opinione hominum, verum τὸ λυσιτελὲς, emolumentum hominum, magis re quam opinione. Sententia est haec: *Praeclarius aio esse ad famam, si* (vel *ut*) *videatur Leptines vobis potius in lege abroganda obsecutus esse, quam ut vos videamini ei in roganda et accipienda obsecuti esse; vobisque pariter atque illi magis aio conducere* etc.' Reiskius. 'Profecto mireris, Reiskium etiam post Taylori observationem totum locum tam foede vitiasse transponendo δοκεῖν post θέσθαι. — Vel ideo post θέσθαι verbo δοκεῖν locus non est, quod populus, quum Leptini cedens legem eius ratam habet, tum hominem vere sequitur et imitatur, non videtur imitari; contra Leptines si pro lege sua non nimiopere propugnat, si tolli eam facile patitur, decorae indoli civitatis similis ipse videri potest, esse autem similem unquam posse, id vero orator oblique negat. Haec luce puto clariora esse, quamvis locus et Augerio fraudi fuerit, ut omnino tollere mallet δοκεῖν. Et post Aeschyleum illud: οὐ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει (Sept. vs. 592 = 574), nihil apud veteres frequentius oppositione δοκεῖν et εἶναι. Unum addam, quod ipsum ignoratum fraudem auxit: λυσιτελέστερον h. l. est utilius ad honorem, honorificentius, quomodo et συμφέρειν aliaque ex hoc genere plura leguntur haud raro.' Fr. A. Wolfius. 3) πεποιηκέναι LaurS. 4) αὑτῇ LaurS. vulg. — αυτῇ Σ. — αὐτῇ Bekk. 5) τοῦ pr, superscripsit recentior τουτου LaurS. 6) χρηστὸν Fel. 7) ἐσθ' Σ. LaurS. vulg. — ἐστὶν Aldetc. X. 8) τῆς πόλεως ἦθος sine τὸ Augl. — τοῦ τῆς πόλεως ἤθους *k*. Ven. (Less?). Cf. §. 13 not. 2.

15. 1) δικασταί om *k*. 2) παρόντος νόμου *r*. — νόμου sine παρόντος Augl. *k*. *ε*. *η*. γρΠ. — παρόντος sine νόμου Σ. LaurS. vulg. —

μόνῳ μείζους εἰσὶν αἱ παρὰ τῶν δήμων[3] δωρεαὶ τῶν παρὰ τῶν ἄλλων πολιτειῶν[4] διδομένων,[5] καὶ τοῦτ' ἀφαιρεῖται[6] νῦν τῷ νόμῳ. τῇ μὲν γὰρ[7] χρείᾳ τῇ τῶν εὑρισκομένων τὰς δωρεὰς οἱ τύραννοι καὶ οἱ[8] τὰς ὀλιγαρχίας ἔχοντες μάλιστα[9] δύνανται τιμᾶν[10] (πλούσιον γάρ, ὃν ἂν[11] βούλωνται, παραχρῆμ' ἐποίησαν), τῇ δὲ τιμῇ[12] τὰς παρὰ[13] τῶν δήμων[14] δωρεὰς εὑρήσετ' οὔσας βελτίους. (16) τό τε γὰρ μὴ μετ' αἰσχύνης ὡς[1] κολακεύοντα λαμβάνειν, ἀλλ' ἐν ἰσηγορίᾳ δοκοῦντ' ἄξιόν τινος εἶναι τιμᾶσθαι τῶν καλῶν ἐστίν, τό θ' ὑπὸ[2] τῶν ὁμοίων ἑκόν-

tibus habentur, pluris fiant quam qui a ceteris imperiis donantur, etiam eam hac lege tolli. nam pro necessitatibus accipientis dona tyranni et oligarchiae maxime honorare possunt (mox quemcunque voluerint locupletaverunt) sed liberarum civitatum honores longe plus dignitatis habere invenietis, (16) quia et illud praeclarum est, nullo cum dedecore assentationis accipere, sed inter eos, cum quibus pari libertate vivas, dignum

---

παντὸς t. — 'περὶ τοῦ νόμου e scholio et quidem malo. est enim vulgatum i. q. περὶ τοῦ παρόντος πράγματος.' Fr. A. Wolfius. 3) τοῦ δήμου Aug1. k. ε. η. Cf. not. 13. — τῶν δήμων est h. l. i. q. τῶν δημοκρατιῶν, quo sensu alibi etiam αἱ πολιτεῖαι dicuntur. Vid. intrr. ad Olynth. I §. 5. Sed h. l. sibi opponuntur οἱ δῆμοι et αἱ ἄλλαι πολιτεῖαι, scil. αἱ τυραννίδες καὶ αἱ ὀλιγαρχίαι. Aesch. Tim. §. 4. Cf. Aristot. Rhet. I cap. 8 §. 3. Eodem sensu generaliore usurpavit vocabulum πολιτείας Dem. f. leg. §. 185: ἐν ἐκείναις ... ταῖς πολιτείαις πάντ' ἐξ ἐπιτάγματος ὀξέως γίγνεται, ὑμῖν δέ etc. 4) πολιτῶν Aug1. 5) δεδομένων X. 6) ἀφερεῖτε Σ, sed prima habuisse videtur ανερειτε, nam φ est correctum (a prima manu?) ex alia litera, et αι
ν rec.
extrema syllaba a recentiore manu correcta est ex ε. — ἀφαιρεῖτε LaurS. — ἀναιρεῖται vulg. Cf. τὰς τιμὰς ἀναιρῶν §. 155. Sed vid. §. 17. Cf. f. leg. §. 186: ὁ δὴ τοὺς χρόνους ἀναιρῶν τῆς οἷα παρ' ἡμῖν ἐστὶ πολιτείας οὐ χρόνους ἀνῄρηκεν οὗτος, ἀλλὰ πράγματ' ἁπλῶς ἀφῄρηται. Illud est lenius *tollere, aufheben;* hoc omnino *auferre, wegschaffen.* 7) γὰρ om Vind4. pr Mal, add Chr. 8) οἱ om pr Σ, addidit ipse calligraphus. 9) μάλιστα om t. 10) Vid. Excursum. 11) ἂν om pr X. 12) καὶ τῇ βεβαιότητι post τιμῇ add vulg. — om pr Σ, add antiq. Ω. Υ. s. Vind1. 4. Mal. Π, in cuius marg
βεβαι rec
add. — καὶ τῇ γενναιότητι LaurS. — merito om. nam oppositio alias obscuratur, τῇ μὲν χρείᾳ, τῇ δὲ τιμῇ. additum illud esse videtur ob §. 17. Vocabulum βεβαιότης non est Demosthenicum. additamentum esse apparet etiam e varietate LaurS. 13) περὶ LaurS. 14) τοῦ δήμου Aug1. k. Cf. not. 3.

16. 1) οὐ Vind1. 2) ὑπὲρ X.

των θαυμάζεσθαι τοῦ παρὰ τοῦ[3] δεσπότου λαμβάνειν ὁτιοῦν
κρεῖττον εἶναι δοκεῖ.[4] παρὰ μὲν γάρ[5] ἐκείνοις μείζων ἐστὶν ὁ
τοῦ μέλλοντος φόβος τῆς παρούσης χάριτος, παρὰ δ' ὑμῖν[6]
462 ἀδεῶς, ἄν[7] λάβῃ[8] τις, ἔχειν ὑπῆρχεν[9] τὸν γοῦν[10] ἄλλον
χρόνον. (17) Ὁ τοίνυν τὴν πίστιν ἀφαιρῶν τῶν δωρεῶν
νόμος οὗτος,[1] ᾧ μόνῳ κρείττους εἰσὶν[2] αἱ παρ' ὑμῶν δωρεαί,
τοῦτ'[3] ἀφαιρεῖται. καίτοι τῶν ἁπασῶν ἧς ἄν τινος[4] πολιτείας τὸ κομίζεσθαι τοὺς εὔνους τοῖς καθεστῶσιν[5] χάριν ἄν[6]

haberi qui orneris, et quia praestantius esse videtur, aequalibus ultro admirationi esse, quam a domino quidvis accipere. nam apud hos futuri metus vincit praesentis beneficii magnitudinem, sed apud vos quae quis acceperat, secure tenere licebat superiore quidem tempore. (17) Fidem igitur donationum tollens lex haec, quo solo dona a vobis concessa ceteris antecellunt, id tollit. Enimvero ex universis, quocunque tandem reguntur regimine, civitatibus morem illum si exemeris, ne praesentis

---

3) παρά τον Bakius l. c. p. 123. mihi magis placet articulus definitus, παρὰ τοῦ, tanquam de ipsius beneficio affecti domino. 4) κρεῖτ-ι τον ἐστὶ Vind1. 5) γὰρ om v. 6) ἡμῖν Weim. — ὑμων Mal. 7) ἃ ἂν LaurS. vulg. — ἃ ἄνα ultimo α linea et puncto notatum Σ. — ἂν de meo. 8) λάβοι r. Vind4. — λαμβάνῃ s. Vind1. 9) ὑπῆρξεν vulg. — ὑπῆρξε rec ὑπῆρχεν Σ. (Vind1.) — ὑπῆρχε LaurS. 10) γοῦν om Augl. k.

17. 1) δ. νόμος οὗτος vulg. — δ. νόμος, οὗτος Schaeferus, ut appareat sententiam esse generalem. Obstat articulus. Pessime Fr. A. Wolfius: δωρεῶν, νόμος οὗτος, sic duobus commatis signis interpungens. 2) εἶναι s. Lind. Vind1. 3) ταῦτ' Augl. k. 'Sed obstat praemissum ᾧ νόμῳ.' Reiskius. 4) ἡστινοσοῦν vulg. — ἡσάντινος Σ. Ω. Τ. r. s. η. ἡστινοσοῦν rec Lind. Vind1. 4. Π. Mal. — ἧστινος ἂν Augl. k. — ἡσάντινος LaurS. 5) καθεστῶσιν in Σ ν lineola deletum est; reliqui καθεστῶσι sine ἐφελκυστικῷ. 6) ἂν delevit Dindorfius ad coniunctivum repetitum: 'χάριν ἄν, inquit, recepta optimorum librorum scriptura ἧς ἂν τινος non minus soloecum est quam quod apud Aristoph. legebatur Eqq. 1108: ὁπότερος ἂν σφῷν εὖ με μᾶλλον ἂν ποιῇ.' Cf. Baeumlein. De Modis p. 372 sq. Defendebat Westermannus h. l. alteram particulam ἂν esse ἐπανάληψιν. Brevior est enuntiatio. Potest quidem h. l. etiam cum coniunctivo particula suam quaeque vim habere, posterior ad ἐξέλῃς pertinere, prior ita relativum pronomen efferre, ut hoc esset i. q. ἧς ἂν τινος οὔσης. De ἂν ad optat. repetita cf. Symmor. §. 27: ὅσα γὰρ ἂν (i. q. quanta vis) νῦν πορίσαιτ' ἂν ibiq. annott. Sed post parenthesin particula repetita est ad coniunctivum Thuc. VII, 7 §. 3 ita: πρέσβεις ... ἀπεστάλησαν, ὅπως στρατιὰ ἔτι περαιωθῇ, τρόπῳ ᾧ ἂν (ἐν ὁλκάσιν ἢ πλοίοις ἢ ἄλλως), ὅπως ἂν προχωρῇ. Parenthesis haec est iniecta,

ἐξέλῃς·[7] οὐ μικρὰν φυλακὴν αὐτῶν ταύτην[8] ἀφῃρηκὼς ἔσει.[9]

18. Τάχα τοίνυν ἴσως[1] ἐκεῖνο λέγειν ἂν ἐπιχειρήσειε Λεπτίνης, ἀπάγων ὑμᾶς ἀπὸ τούτων, ὡς αἱ λειτουργίαι νῦν μὲν εἰς πένητας ἀνθρώπους ἔρχονται, ἐκ δὲ τοῦ νόμου τούτου[2] λειτουργήσουσιν οἱ πλουσιώτατοι.[3] Ἔστι δὲ τοῦτο, οὑτωσὶ μὲν ἀκοῦσαι, λόγον τιν' ἔχον.[4] Εἰ δέ τις αὔτ' ἀκριβῶς ἐξετάσειεν· ψεῦδος ἂν[5] φανείη. εἰσὶ γὰρ δήπου παρ' ἡμῖν[6] αἵ τε

status conservandi studiosis gratia referatur; maximum earum praesidium hoc sustuleris.

18. Iam illud fortasse Leptines apprehendere conabitur et, ut vos ab his seducat, dicet, onera publicorum munerum nunc in tenues homines devenire, quae, si haec lex rata habeatur, ad opulentissimos reditura sint. Est quidem hoc sic temere audientibus speciose dictum, sed si quis accurate inquisiverit, mendacium esse apparebit. sunt enim omnino munera apud nos

---

non sunt delenda verba, sed post parenthesim τρόπῳ ᾧ ἂν variata est formula in ὅπως ἂν. At in nostro loco ἂν posterior est coniunctio conditionalis. 7) ἀφέλῃς vulg. — ἐξέλῃς Σ. LaurS. Ω. Τ. Augl. k. r. s. Lind. Vindl. 4. Π. Mal. IndFel. — αφέλης (εξ supra) X. 8) ταύτην αὐτῶν k. — αὐτῶν sine ταύτην Vindl. 9) ἔσῃ LaurS. vulg. — ἔσει Σ (in quo recentior ει mutavit in ῃ). Ω. Vind4.

18. 1) '"Ισως videri posset esse e margine. τάχα enim est ἴσως. Nihil tamen mutandum. Alibi enim pariter scribitur. Mid. p. 576, 15: τάχα τοίνυν ἴσως.' Marklandus. 'Harum particularum idem valentium iunctura utique rarior est, at obvia tamen. Aristoph. Thesm. vs. 718. Vesp. 282 sqq. [ubi ἴσως usurpatum est loco repetendi τάχα]. Plat. Amat. p. 135 E. Plat. Legg. IV p. 704 A. Frequentior sane hic pleonasmus in similibus particulis, ut αὖθις αὖ, εὐθὺς παραχρῆμα, μετὰ ταῦτα ὕστερον, lat. *deinde postea, olim quondam* etc. Cf. p. 474, 3.' Fr. A. Wolfius. 'Iuncturam hanc non dicam rariorem.' Schaeferus. Cf. Beels. in Stephan. I §. 83 p. 111. 2) τούτου om Fel. — H. Wolfius ἐκ δὲ τοῦ ἑαυτοῦ νόμου coniecit. 'Quam recte, docebunt p. 492, 28. p. 493, 16, ubi maiori iure requiri poterat ἑαυτοῦ. Quin ipsum τούτου auctor negligere potuisset, qui utatur saepissime simplici νόμος [imo ὁ νόμος] de lege Leptinis. Cf. ad p. 457, 1 et alia loca.' Fr. A. Wolfius. 3) Apsines Rh. T. IX p. 502 W. hunc locum sic habet: Ἀλλὰ νὴ Δία [cf. infra §. 20], φήσει ὡς ἐκ τοῦ νόμου τούτου λ. οἱ πλ. 4) ἔχων Vindl. — Proxime praegressum λόγον superscr. LaurS. 5) ἂν ὂν vulg. — ὂν om Σ. LaurS. F. Poterat excidere post ἄν, poterat addi, quia haec constructio usitatior est. Expunxit 1 corr Π. Cf. §. 20: φανήσεται ... ἄξιον. f. leg. 200: τοιοῦτος φαίνεται. Vid. Prolegg. Gramm. §. 96. 6) ὑμῖν r. Vindl.

τῶν μετοίκων[7] λειτουργίαι καὶ αἱ πολιτικαί, ὧν ἑκατέρων[8] ἐστὶ τοῖς εὑρημένοις[9] ἡ ἀτέλεια, ἣν οὗτος ἀφαιρεῖται.[10] τῶν γὰρ[11] εἰς τὸν πόλεμον καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως[12] εἰςφορῶν καὶ τριηραρχιῶν ὀρθῶς καὶ δικαίως οὐδείς ἐστ᾽ ἀτελὴς ἐκ τῶν παλαιῶν νόμων, οὐδ᾽ οὓς οὗτος ἔγραψε, τοὺς[13] ἀφ᾽[14] Ἁρμοδίου.[15] (19) Σκεψώμεθα δή,[1] τίνας[2] ἡμῖν[3] εἰςποιεῖ χορηγοὺς εἰς ἐκείνας τὰς λειτουργίας, καὶ πόσους, ἐὰν μὴ τούτῳ[4] προςέχωμεν, ἀφήσει. Οἱ μὲν τοίνυν πλουσιώτατοι τριηραρχοῦντες,[5] ἀεὶ τῶν χορηγιῶν ἀτελεῖς ὑπάρχουσιν, οἱ δ᾽ ἐλάττω τῶν[6] ἱκανῶν κεκτημένοι, τὴν ἀναγκαίαν[7] ἀτέλειαν ἔχοντες,

et inquilinorum et civium, quorum utriusque data est aliquibus ea, quam iste eripit, immunitas. quae enim in belli necessitatibus exiguntur salutemque reipublicae continent tributa et trierarchiae, eorum onerum, recto veterum legum et iusto instituto nemini datur ulla immunitas, ne illis ipsis quidem quos Leptines excepit, ex Harmodio oriundos. (19) Videamus igitur, quos nobis choragos ad munera illa adigat, et quot, nisi ei obsequamur, sit immunes dimissurus. Ditissimi igitur quique, dum trierarchia funguntur, semper immunes sunt parandorum ludorum, te-

---

7) μετοικίων corr r. 8) ἑκάστων cod η. 9) εὑρημένοις Σ. vulg. — εὑρ(η)ομένοις Ald. η. t. v. (Lind?). — εὑραμέμοις LaurS. — εὑρ(η)ομένοις F. — αἱρομένοις Fel. 10) In Ω post ἀφαιρεῖται est lacuna quartae partis versus (= 13 literarum). 11) τῶν δ᾽ olim coniecimus. At bene monuit Westermannus Comment. Crit. P. I p. 3 seq. 'non posse hoc loco nisi de encycliarum liturgiarum genere sermonem esse, simulque de altero genere non cogitari posse quivis intelligebat; nam eorum quae in belli usum exiguntur et in salutem reipublicae, tributorum atque trierarchiae, iure immunis nemo est.' 12) τῆς πόλεως πασῶν Mor. Augl. r. s. §. 129. — πασῶν om Σ. LaurS. vulg. add 1 corr Π. 13) τῶν r. 14) ἐφ᾽ LaurS. 15) καὶ Ἀριστογείτονος add LaurS. vulgo post Ἁρμοδίου. — om Σ (add antiq). Augl. k. pr Π, in quo codice add 2 corr. Vid. ad f. leg. §. 280.

19. 1) δὲ Fel. 2) νας syllabam ad τι in extremo versu scriptum addidit antiq., quamquam νας sequentem versum incipit Σ. 3) ὑμῖν Vindl. Mal. 4) τούτῳ om s. Vindl. 5) Ne coniungeres, ut olim coniungebatur, τριηραρχοῦντες ἀεὶ, interpunxi. nam ἡ ἀναγκαία ἀτέλεια propter inopiam, et ἡ ἀεὶ ἀτέλεια legitima sibi respondent. haec autem non est sempiterna ac perpetua immunitas, sed data quoties quis navem instruebat. τριηραρχοῦντες autem per se intelligendum est. nam trierarchia non erat perpetua, sed tantum bello. Adstipulatur etiam Westermannus Diar. Antiq. 1844 p. 579 extr. Alia est Benseleri ratio. 6) τῶν om prΩ. 7) ἀνάγκην tanquam Demosthenis ingenio convenientius argutatur Marklandus.

ἔξω τοῦ τέλους εἰσὶ τούτου. οὐκοῦν τούτων μὲν οὐδετέρων οὐδεὶς διὰ τὸν νόμον ἡμῖν[8] προςέσται χορηγός. (20) ‘Ἀλλὰ νὴ Δία, εἰς τὰς τῶν μετοίκων λειτουργίας εἰςποιεῖ πολλούς.’ Ἀλλ’ ἐὰν δείξῃ πέντε·[1] ἐγὼ ληρεῖν ὁμολογῶ. Θήσω τοίνυν ἐγὼ 463 μὴ τοιοῦτον εἶναι τοῦτο,[2] ἀλλὰ καὶ[3] τῶν μετοίκων πλείονας[4] ἢ[5] τοσούτους,[6] ἐὰν[7] ὁ νόμος τεθῇ, τοὺς λειτουργοῦντας[8]

nuiores autem quum necessariam immunitatem habeant, extra hunc ordinem sunt. Itaque neutri horum propter hanc legem munus obibunt. (20) ‘At per Iovem in inquilinorum liturgias ingerit multos.’ Verum si quinque ex illis demonstraverit; ego me delirare confiteor. Sed ut concedam aliter hoc se habere, et maiorem etiam inquilinorum esse numerum, qui lege perlata munera obituri sint, et civium neminem propter

8) ὑμῖν Vindl.

20. 1) πέντε μόνους Mor. — πέντε μόνον Augl. *k. s.* — πέντε *Σ*. LaurS. vulg. ‘A pluribus, scriptis et editis, melius abest μόνον vel μόνους scholion, quod alibi quoque in scriptoribus vim sermonis fregit. Cf. ad p. 479, 25.’ Fr. A. Wolfius. 2) τοῦτον *Ω*. *T*. *r*. Vindl. 3) καὶ om *k*. 4) εἶναι πλείονας Ald. Mor. — εἶναι om *Σ*. LaurS. vulg. — ‘Ego profecto εἶναι veram lectionem esse arbitror et retinendam loco τοῦ ἔσεσθαι, quod nonnulli adlevere suis exemplaribus propter ὑπάρξειν, quod sequitur.’ Taylorus. Sententia flagitat futurum. εἶναι e superioribus repetitum est. 5) ἢ *Ω*. 6) ‘Ad arbitrium suum Reiskius recepit ἢ δὶς τοσούτους, h. e. *decem*, plaudente Augerio, sed ne uno quidem codice addicente nec sensu iubente, potius, si quid iudico, adversante progressione sententiarum, quae solennis figura est oratorum.’ Fr. A. Wolfius. ‘Fefellit Reiskium quod legitur vs. 9. Sed hoc ipsum recte intellectum docet oratorem nihil scripsisse nisi τοσούτους.’ Schaeferus. 7) ἂν *Ω*. Lind. Vindl. 4. *Π*. Mal. 8) τοὺς ἀεὶ λειτουργοῦντας vulg. — ἀεὶ om *Σ*. LaurS. Augl. *k*. pr*Π*. Defendebat ἀεὶ Westermannus Diar. Antiq. 1844 p. 579 sq. necessarium enim censet adverbium, quod scholium videatur non esse, ad definiendum tempus pro sententia oratoris ostensuri, quam parum lege Leptinea existat emolumentum, quum toto circulo, dum ad eosdem necessitas officii rediret, quinque tantum hominum numerus munere fungentium augeretur. Ad hunc circulum referenda esse §. 22 παρὰ πάντα τὸν χρόνον, quod oppositum est §. 21 κατ’ ἐνιαυτόν, ad idem illud referendum esse ait etiam §. 28 ἅπαξ. Accedere quod ἀεὶ neglectum sit fortasse propter sequentem syllabam λει. Vere quidem haec pleraque doctissimus Westermannus, attamen mihi quidem videtur ἀεὶ deberi sive sequentibus literis sive interpretanti vel accuratius definienti alicui. Verum addito hoc adverbio sententia fit impedita, obscuratur, argumentatio debilitatur. simpliciter enim agitur de numero liturgorum augendo. Non esset tam turpe, si Leptinea

ἔσεσθαι, καὶ τῶν πολιτῶν[9] μηδέν' ἐκ τριηραρχίας[10] ὑπάρξειν[11] ἀτελῆ. σκεψώμεθα δή, τί τοῦτο[12] τῇ πόλει, ἐὰν ἅπαν-

triremium instructionem fore immunem; age consideremus, quam utile hoc sit reipublicae, si universi hi munera sustineant. apparebit enim id

---

lege caveretur ne unquam deessent officiosi, quam si tantum paululum numerus eorum augeretur. 9) πολιτικῶν Vindl. 10) ἐκ τριηραρχίας libri. '*Propterea quod* vel *postquam* trierarchatu functus fuerit.' Reiskius Ind. s. v. Ἐκ. 'Posterius verum.' Schaeferus. At quid hoc est, *post* trierarchiam finitam? Trierarchia durabat per totum annum, et proximo anno post liturgiam aliquam solutam, etiam per biennium post trierarchiam praestitam (Isaei or. Apollod. §. 38) immunitas legitima erat. Absurdum igitur est h. l. dicere post trierarchiam neminem fore immunem, quum ipse Leptines veteres de illa immunitate leges non esset antiquaturus. §. 18 sq. Cf. Mid. §. 155. Ergone ἐκ τριηραρχίας sit i. q. *propter* trierarchiam? Minime. nam trierarchos si ad liturgias eosdem eodem tempore cogendos esse poneretur, omnes illi opulenti cives de arbitrio atque iniuria conclamassent. Sic censuit Westermannus l. c. p. 580, additque numerum tum longe maiorem fuisse exstiturum quam quinque sexue liturgia alia obstrictorum pro numero navium instructarum, quae nonnunquam pluries centum erant. Neque hoc sane institutum Leptines antiquabat. At inveniuntur exempla, quibus docemur trierarchum functum esse etiam liturgia. Vid. Boeckh. Oecon. T. I p. 598. Vere. at eae liturgiae erant aut sponte donatae, aut talis trierarchus videtur aliqua ratione sive iure (permutatione instituta) sive iniuria (fraude ac dolo) navem non instruxisse, ut trierarchus nominatus quidem liturgia fungeretur, non vere esset. Coniecit igitur Westermannus loco ἐκ scribendum esse aut πλὴν ἐκ aut mutandam praepositionem in ἐκτὸς vel ἔξω. Maxime placeret ἐκτὸς, quod non solum convenit cum Leptinis lege §§. 18 sq., cuius hanc partem hic Demosthenes se concedere dicit, itaque contrarium dicere non potest, potius eandem sententiam repetere debebat; sed etiam facillima est coniectura. At contra Westermannum Benselerus ad h. l. bene monuit non de omnibus civibus agi, sed solis de immunibus, et sententiam esse hanc: 'Concedam neminem (neque inquilinum neque civem) esse immunem; iam quando nullae omnino naves instruendae sunt, quo tempore trierarchi immunes fiunt omnes, nemo immunis esto; quantulus numerus lege Leptinea sic augeretur liturgorum?'
ξειν
11) ὑπάρξαι Vindl. 12) 'Fort. τότ'.' Seager. Diar. Class. LVI p. 256. Pronomen necessarium est. — — τοῦτ' ἔσται vulg. — ἔσται post πόλει LaurS. — τοῦτο sine ἔσται Σ, in quo aliquid ex o pictum est, quod exstricare non possumus, certe non ἔσται. De quo supplendo cf. ad Olyth. III §. 17. Cf. Phil. I §. 36.

τες οὗτοι λειτουργῶσιν:[13] φανήσεται γὰρ οὐδὲ πολλοῦ δεῖ[14] τῆς γενησομένης ἄξιον αἰσχύνης.[15] (21) Ὅρα[1] δ'[2] οὑτωσί· εἰσὶ[3] τῶν ξένων ἀτελεῖς, δέκα θήσω. (καὶ[4] μὰ τοὺς θεούς,

non dignum fore (vel multum abest), quod tanto dedecore pensetur. (21) Sic autem expende: immunes ex hospitibus sunt. decem ponam sane

---

13) λειτουργῶσιν extremum ν pallida linea delevit Σ. — λειτουργῶσι corr in λειτουργοῦσι LaurS. 14) δὴ corr Mal. 'Pro δεῖ malim δεῖν. Plena sententia haec foret: φανήσεται γὰρ τὸ κέδρος οὐκ ἄξιον τῆς γεν. αἰσχ., οὐδὲ πολλοῦ δεῖν, i. e. οὐχ ὥςτε πολλοῦ δεῖν, ἀλλὰ τοῦ παντός.' Reiskius. 'Οὐδὲ πολλοῦ δεῖ vulgo editores connectunt, ut aliis in locis multis, v. c. Chers. §. 42. Phil. III §. 23. Phil. IV §. 28. Cf. leg. §. 30. Aristog. I §. 85 [adde f. leg. §§. 90. 202. alios locos, quos cit. Westerm. ad h. l.]. Intervallum pronuntiandi post οὐδὲ fieri oportere docet alia formula negandi ubique obvia, οὐδὲ ὀλίγου δεῖ, nec minus dictio gravior, οὐκ ἔστι ταῦτα, πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. In quibus πόθεν est, quod dicimus, *nihil minus*. Vid. Cor. §§. 47. 52 (140 vulg.). Cf. Hemsterh. ad Lucian. Timon. p. 115 (ad cap. 8). Neque abludit locutio οὐδ' ἐγγύς, de qua vide in Platon. Sympos. XX, 4.' Fr. A. Wolfius. 'Wolfii distinctio est eadem Augeri. [Eadem iam AldV e Fel.] Longius etiam progressus Marklandus, quando οὐδὲ πολλοῦ δεῖ finit sententiam, post οὐδέ plene interpungendum censuit. Mihi tales interpunctiones improbanti quomodo haec formula, crux interpretum, videatur intelligenda, dixi ad p. 100, 10. Neque adhuc poenitet interpretationis, quam noster locus, ubi formulam legimus praemissam, mirifice confirmat. Add. not. ad p. 116, 28. p. 350, 11. p. 370, 2.' Schaeferus, qui ad Chers. l. c. haec obseravit: 'Haec formula si subiicitur enuntiationi neganti, solet ei οὐδὲ sic praeponi, non ut tollatur vis formulae affirmans, sed ut augeatur negans enuntiationis.' — Cum Reiskio Westermannus ad h. l. ἀλλὰ τοῦ παντός supplendum esse censet. Item Weberus ad Aristocr. §. 34 p. 193 sq. Conferri potest Lucian. Hist. Conscr. cap. 34: πολλοῦ ἄν, μᾶλλον δὲ τοῦ παντὸς ἦν ἄξιον. ibiq. Hermann. p. 215. Plura vid. in Funkhaenelii Diss. Archiv. Philol. 1833 I p. 357 sqq. et Philologo T. VI p. 724 sqq. Schaeferi ratio mihi videtur magis e Graecitatis ingenio explicata, et si quid sentio, formula pertinet in amplum campum attractionis, ita ut loco φανήσεται οὐκ ἄξιον καὶ πολλοῦ δεῖ negatio a praecedenti coniunctione καὶ attracta sit, sin in aliis locis negatio ante formulam οὐδὲ πολλοῦ δ. praecedit, ut in οὐδὲ negatio repetatur. Usus est Demothenicus. 15) αἰσχύνης ἄξιον Augl. *k*.

21. 1) ὁρᾶτε LaurS. vulg. — ὅρα pr Σ (in quo recentior add τε). Ω. Τ. *s*. Vindl. 4. Cf. §. 55. Ut εἰπέ, ἄγε, φέρε. 2) τὸ Paulina vitiose. 3) πέντε post εἰσὶ add corr Ω. 4) καίτοι coniecit Marklandus. 'Debuit idem facere p. 488, 7. Chers. p. 97, 20. Aristocr. p. 635, 5. et multo saepius.' Fr. A. Wolfius.

ὅπερ εἶπον ἀρτίως, οὐκ οἶμαι[5] πέντ'[6] εἶναι.) καὶ[7] μὴν τῶν γε πολιτῶν[8] οὐκ[9] εἰσὶ πέντ' ἢ ἕξ. οὐκ οὖν ἀμφοτέρων[10] ἑκκαίδεκα. ποιήσωμεν[11] αὐτοὺς εἴκοσιν. εἰ δὲ[12] βούλεσθε,[13] τριάκοντα. Πόσοι δή ποτ' εἰσὶν οἱ κατ' ἐνιαυτὸν[14] τὰς ἐγκυκλίους[15] λειτουργίας λειτουργοῦντες,[16] χορηγοὶ καὶ γυμνασίαρχοι καὶ ἑστιάτορες;[17] ἑξήκοντ'[18] ἴσως ἢ μικρῷ πλείους

(et per deos, id quod modo dicebam, quinque esse non opinor). civium certe profecto non quinque sexve reperientur. Itaque ex utrisque non sedecim; viginti numerentur; si vultis, triginta. iam quot tandem sunt, qui munera quotannis in orbem redeuntia curent, choros et gymnasia

---

5) *οἴομαι* Reiskius. — *οἶμαι Σ.* LaurS. vulg. (*Ω*?). Tacent Reisk. Bkk. Dind. de suis codd. 6) *πάντας* Aristid. Rh. T. IX p. 379 W. 7) *ἀλλὰ* Aristides. 8) *πολιτικῶν* Vind1. 9) *οὐκ* delendum censet Westermannus l. c. p. 581. nam vulgo sic scribebatur: *οὐκ εἰσὶ π. ἢ ἕξ. οὐκοῦν ἀμφοτέρων ἑκκαίδεκα.* Marklandus pro illa negatione scribendum esse *τάχ'* opinatur addens: 'Quod aliter efferri potuit: *non sunt plures quam* (vel *non sunt nisi*) *quinque vel sex.* Num vero aliquis ita loquitur: *non sunt quinque vel sex*? Non credam sine exemplis.' — 'Forsan ego non assequor critici acumen. at illud vix dubitem vel sine exemplis. Ergo opus non arbitror correctione, *τάχ' εἰσί.* Tum huic coniecturae et alteri eiusdem (*καίτοι*) repugnat Aristides p. 465' (Iebb. = p. 379 W). Fr. A. Wolfius. At hoc quidem rectissime monuit Westermannus, si ne quinque quidem ad decem addantur, nedum si sex, non effici sedecim. At vero nec delenda est negatio *οὐκ* neque emendanda, sed *οὐκουν* recte signandum: *οὐκ οὖν*, sive *οὔκουν.* Oratorie autem dictum est: *non sunt quinque sexve, ergo illis decem adnumeratis non sedecim*, i. e. *sunt ad summum sex, et cum illis decem aegre sedecim.* — — Apsines Rh. T. IX p. 509 sq. totius loci sententiam sic explicavit: *Ἀλλὰ χορηγούς, φησίν, ἕξομεν διὰ τοῦ νόμου* (adde ex inferioribus *πολλούς*). *τοῦτο ἐμείωσεν εἰπών, ὀλίγους εἶναι καὶ πέντε ἢ ἕξ.* — *Ἢ κατὰ πηλικότητα ἢ ποσότητα ἢ ἄλλο τι* etc. *ὡς ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην: χορηγοὺς πολλοὺς ἡμῖν δίδωσιν ὁ νόμος. τοῦτο ἔλυσε* etc. 10) *ἀμφότερα t.* 11) *ποιήσομεν t.* Tayl.
ω
— *ποιήσομεν* Vind1. 12) *εἰ δ' οὖν* Vind1. 13) *βούλοισθε* LaurS. 14) *κατ' ἐνιαυτὸν* om Vind1. 15) *ἐγκύκλους Ω. Υ.* Vind1. pr*Π*. pr Mal. etiam pr*Σ*, sed eadem manus inseruit *ι*. 16) *λειτ. ὑμῖν* Aldetc. LaurS. F. *t. v.* X. marg*Π*. — *λ. ἡμῖν* HWolf. — pronomen om *Σ*. vulg. 17) *ιστιατορες* pr *Σ*. Aug1. 18) Minorem esse numerum sexagenarium censuerunt summus Boeckhius (Oecon. T. I p. 598 ed. 2ae) et Westermannus ad h. l. Attamen orator concedit quam sexaginta plures esse annuos liturgos, quod si tenemus facile numerus hic efficitur: choragi bini decem tribuum bis anno = 40. Reliqui 20 sunt decem

σύμπαντες οὗτοι. (22) *Ἵν' οὖν τριάκοντ' ἄνθρωποι πλείους*[1]

et epulas? sexaginta circiter aut paulo plures universi hi. (22) Ut igitur

---

gymnasiarchi et decem hestiatores. Plures quam sexaginta efficiebantur, si plures duobus erant choragi in una tribu.

22. 1) *ἢ πλείους* LaurS. vulg. etiam Σ, sic *ἢ πλείους.* — *πλείους* sine *ἢ* Augl. pr *k.* — Deleverat Reiskius *ἢ* antequam coniecturam Augl° confirmatam invenisset, locum ita explicans: *Ut itaque in posterum semper homines triginta conferant numero plures quam nunc conferunt.* Contra Fr. A. Wolfius: 'Dicit *ἢ πλείους*, ut modo dixit *ἢ μικρῷ πλείους*. Id vero apertum est, nunc subaudiri *praeter eos, qui adhuc liturgias curaverunt.* Quibus tamen verbis expressis in hac quidem sententia opus non erat. Pari modo p. 465, 27 est *ἕνα χορηγὸν*, ut interpreteris unum choragum novum. Ratio fefellit Reiskium, quum ex Augl suo arriperet *ἄνθρωποι πλείους* eiecto *ἢ*.' — '*ἢ* revocavit etiam Bekker. Ego vero fateor inclinare me huc, ut Reiskio delenti assentiar. Additum vide ne infringat vim ratiocinationis. Accedit quod orator *τριάκοντα* ut maximum numerum posuit vs. 12.' Schaeferus. Adstipulatur Benselerus Hiat. p. 104. — 'Fr. A. Wolfius *ἢ πλείυς* interpretatur *ἢ μικρῷ πλείους* (cf. p. 499, 6), ut paulo ante *ἐξήκ. ἴσως ἢ μ. πλ.* Sed vix potuit Domosthenes, quum triginta argumenti causa posuisset tanquam numerum vero longe ampliorem, addere *ἢ πλείους.* Forsan delenda ut var. lect. pro *ἢ μικρῷ πλείους*. Nisi, *ἢ* deleto, *πλείους* retinere mavis.' Dobraeus. 'Necessario delendum est *ἢ*, quia, plures existere qui fungerentur, perspicuitatis causa efferendum erat, deinde, quum triginta maximus numerus a Demosthene concessus esset, sane non est veri simile ab eodem oratore numerum esse auctum atque incertum redditum. Quod praegressum est seduxit scribas.' Westermannus l. c. p. 581. 'Atqui non patitur Graecus sermo, ut *τριάκοντα πλείους* accipiatur pro eo, quod dicitur *τριάκοντ' ἀνθρώπων προςθήκη*. Rursus *ἢ* additum non tantum, quod Schaeferum non latuit, infringit vim ratiocinationis, sed plane evertit. Numerus triginta hominum maximus erat, quem Demosthenes concedere volebat. Igitur necesse est ut legatur *τριάκοντ' ἄνθρωποι, οὐ πλείους.* Ulpianus, qui locum videtur legisse omisso *ἢ*, veram tamen tenuit interpretationem.' Bakius Hypomn. T. III p. 123 sq. Immemor erat vir doctissimus esse *πλείους* in adiectivis a Graecis usurpatis, ubi rarius Latini et nos recentes adverbia adhibemus. De quibus Mehlhornius copiosissime egit singulari libello qui inscribitur: Ad Synt. P. I De Adiectivorum pro Adverbio positorum ratione Glogav. 1828. Plat. Legg. XI p. 932 C: *ἂν ἐτῶν ἄνδρες μὲν τυγχάνωσιν ὄντες τριάκοντα, γυναῖκες δὲ δέκα πλείοσιν ἔτεσι* i. e. *mulieres decem annorum plus* quam triginta. Contra *οὐ πλείους* h. l. post superiora esset mere superfluum, si non insipidum. Scholiasta autem pariter ac nos legit et intellexit. dicit enim: *οὐ λέγει τῶν τριάκοντα πλείους, ἀλλ' ὅταν πολλοὺς δῶμεν, ἐσομένους τριάκοντα.*

παρὰ πάντα τὸν χρόνον λειτουργήσωσιν ἡμῖν,[2] τοὺς ἅπαντας ἀπίστως[3] πρὸς ἡμᾶς[4] αὐτοὺς διαθῶμεν; Ἀλλ' ἴσμεν ἐκεῖνο δήπου, ὅτι λειτουργήσουσι μέν, ἄνπερ[5] ἡ πόλις ᾖ, πολλοί, καὶ οὐκ[6] ἐπιλείψουσιν,[7] εὖ δὲ ποιεῖν ἡμᾶς[8] οὐδεὶς ἐθελήσει, τοὺς πρότερον ποιήσαντας ἐὰν ἠδικημένους εἴδῃ.[9] (23) Εἶεν.[1] εἰ δὲ δὴ τὰ μάλιστ' ἐπέλειπον[2] οἱ χορηγεῖν οἷοί τε· πρὸς Διὸς πότερον[3] κρεῖττον ἦν εἰς συντέλειαν ἀγαγεῖν τὰς χορηγίας ὥσπερ τὰς τριηραρχίας,[4] ἢ τοὺς εὐεργέτας ἀφελέσθαι τὰ δο-

triginta homines plus in totum tempus munera nobis obeant, ideo omnes diffidentia in nos ipsos imbuamus? Sed illud obscurum profecto nemini est, fore qui munera obeant, incolumi civitate, multos neque illorum ullam fore penuriam, at qui nobis benefactum velit, ubi perspexerit iniuriam iis factam, qui bene de republica meriti fuerunt, nemo reperietur. (23) Sed missa haec faciamus, illud iam videamus, si plerumque obeundis muneribus pares deessent; per Iovem utrum praestaret ordinaria munera synteliis (collationibus), quemadmodum instructiones triremium,

---

2) 'Haec fuit quum de luxatura viderentur mihi suspecta et ordinanda tali modo: ἵνα οὖν τριάκοντα ἄνθρωποι ἢ πλείους λειτουργήσωσιν ἡμῖν (nempe in singulos annos) τοὺς ἅπαντας παρὰ πάντα τὸν χρόνον (in omne tempus) ἀπίστως πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαθῶμεν; Quod erat sententiam pervertere. Orator hoc dicit: Qui nobis catalogo τῶν λειτουργούντων novi addi possunt lege Leptinis, ii primum tantum triginta sunt, tum ne hos quidem triginta in singulos lucramur annos, sed universe in omne tempus [dum orbis ad eundum redit]. Tantulum est lucrum! Atque id ut faciamus, fidem nostram apud omnes gentes periclitabimur? Igitur voce sunt acuenda παρὰ πάντα τὸν χρόνον, et oppositio est quaerenda in τριάκοντα ἄνθρωποι et τοὺς ἅπαντας.' Fr. A. Wolfius. 'Sed haec ipsa oppositio vix patitur post ἄνθρωποι addi particulam ἤ.' Schaeferus. — — Pro ἡμῖν 'malim ἢ νῦν scil. λειτουργοῦσιν.' Reiskius. Merito improbant Fr. A. Wolfius et Schaeferus. 3) ἀπίστους Aldetc. corrMal. Apsines Rh. T. IX p. 511 W. — ἀπίστως Σ. LaurS. vulg. 'Adiectivo si uti voluisset Demosthenes, scripsisse debuit καταστήσωμεν. Non adversatur his ea, quae docet Hemsterhusius ad Lucian. Nigrin. p. 80.' Fr. A. Wolfius. 4) ὑμᾶς Aldetc. — ἡμᾶς Σ. LaurS. vulg. 5) ἅπερ pr Σ. (ν add antiq). Ω (in marg ἄν). pr Mal. ἅπερ T. s. Vind1. 6) οὐκ om r. Vind4. pr Mal, in quo add Chr. 7) ἐπιλήψουσιν pr Ω. Vind1. 8) ὑμᾶς Aug1. 9) ἴδῃ vulg. — ἤδῃ Vind1. — ειδηι pr Σ, recentior ει mutavit in ι. — LaurS: ἐὰν ἠδικημένους εἴδῃ (β) τοὺς πρότερον ποιήσαντας (α).

23. 1) εἶεν excidit in Fel. 2) ἐπέλιπον LaurS. vulg. — επελειπον Σ. rectissime, de re repetita. 3) πρότερον s. Vind1. 4) ἀγαγόντα τὰς χορηγίας καὶ κατὰ ταὐτὰ ταῖς τριηραρχίαις etc. Syrianus Rh. T. IV p. 623 W.

θέντα; Ἐγὼ μὲν ἐκεῖν' οἶμαι.[5] *νῦν μέν γε*[6] *τὸν χρόνον ὃν*[7]
ἂν[8] *τούτων ἕκαστος λειτουργῇ*[9] *δίδωσιν τὴν ἀνάπαυσιν αὐ-*
τοῖς[10] *μόνον, μετὰ ταῦτα*[11] *δ' οὐδὲν ἔλαττον ἕκαστος αὐτῶν*[12]
ἀναλώσει.[13] *τότε δ' ἄν, μικρᾶς συντελείας ἀπὸ τῶν ὑπαρ-* 464
χόντων ἑκάστῳ γιγνομένης, οὐδὲν ἔπασχεν δεινὸν οὐδείς, οὐδ'
εἰ πάνυ μικρὰ κεκτημένος ἦν.

24. *Οὕτω τοίνυν τινές, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σφόδρ' ἔχουσιν ἀλογίστως, ὥςτ' ἐπιχειροῦσι λέγειν πρὸς μὲν ταῦτ' οὐδέν,*

fieri, an de republica bene meritis eripi quae dedimus? Equidem alterum illud praestabilius censuerim. siquidem nunc tantum quo tempore horum quisque munera curat, cessationem aliquam iis concedit, postea sumptus pro se cuique nihilo minus facturis, tum vero parva duntaxat collatione a singulis de re sua familiari facta, nemo esset qui merito se gravari quereretur, quantumvis re tenui esset.

24. Enimvero, Athenienses, tanta est quorundam imprudentia ut haec, quae diximus, surdis velut auribus praetereant, et alia talia incul-

---

5) *οἴμοαι* Reiskius (de suo). 6) *γὰρ* AldV. 7) *τοῦ χρόνου, οὗ* Appfr. — Substantivum *τὸν χρόνον*, ut efferretur, ante relativum suum praepositum est, eo magis quo magis ad totum enuntiatum pertinet, usque ad *μόνον*. Altera gravitas posita est in *ἀνάπαυσιν*, cui opponatur *οὐδὲν δεινόν*. Ideo delevi interpunctionis signum post *χρόνον*. 8) *ἂν* supra versum F. 9) *οὐ λειτ.* marg Lamb. 'Necessariam puto hanc emendationem, cuiuscunque aut undecunque deprompta est. *non conferat*, ea nempe lege, ut *τούτων* et *αὐτοῖς* ad eosdem redeat. *δίδωσι* redit ad legem Leptinis. *solummodo id tempus cuique liberum relinquit lex Leptinis, quo vacat a collatione vel functione oneris.* Potest tamen vulgata, a qua negatio abest, defendi, si *τούτων* ad eos referas, qui quum antea immunes essent, nunc a lege Leptinea coguntur contribuere, *αὐτοῖς* autem ad eos, qui nunquam immunitate gravisi sunt.' Reiskius. 10) 'Sine sensu *αὐτοῖς*. Lego *ἔτους*. nam supra p. 459, 12 dixerat *ἐνιαυτὸν διαλιπὼν ἕκαστος λειτουργεῖ*. — Nannius (in interpretatione latina) videtur legisse *ἄλλοις*. sed et sic vox *ἔτους* vel *ἐνιαυτοῦ* adhuc deerit. Ceterum *τούτων* est *τῶν λειτουργούντων*. Intellige *νῦν μέν γε ut nunc se res habet*, et *τότε δέ in altero casu* i. e. si per collationem res generetur.' Marklandus. 'Satis clarum est *τούτων*, quippe quod redeat ad proximum *εὐεργέτας*. At *αὐτοῖς* et *αὐτῶν* sane obscurius posita sunt de his, quos quum adhuc functio munerum onerasset, eo onere nunc levatos vult Leptines. Cf. p. 462, 8 et p. 465, 26.' Fr. A. Wolfius. Ad *δίδωσιν* subaudiam *ὃν ἂν τούτων ἕκαστος λειτουργῇ*, praeeunte Schaefero, ad sententiam idem est, quod aliis placuit supplendum, lex Leptinea. 11) *ἀντὶ τοῦ ὕστερον* AncdBkk. p. 109. 12) *αὐτῶν* Vindl. — superscr. *αὐτὸ* Mal. 13) *ἀναλώσειν* pr *Σ*, eadem ut videtur manu *ν* delente. *Ω. Τ. s.* Vindl.

ἄλλα δὲ τοιαδί,[1] ὡς ἄρα δεινόν, εἰ ἐν κοινῷ μὲν μηδ'[2] ὁτιοῦν ὑπάρχει[3] τῇ πόλει, ἰδίᾳ δέ τινες πλουτήσουσιν[4] ἀτελείας ἐπειλημμένοι.[5] Ἔστι δὲ[6] ταῦτ' ἀμφότερ'[7] οὐχὶ δίκαιον λέγειν. εἰ μὲν γάρ τις ἔχει[8] πολλὰ μηδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν· οὐχὶ δεῖ[9] δή που τοῦτο[10] βασκαίνειν. εἰ δ'[11] ὑφῃρημένον[12] φήσουσίν[13] τιν'[14] ἄλλον, οὐχ ὃν προςήκει τρόπον·[15] εἰσὶ νόμοι, καθ' οὓς προς-

cent: miserum, inquiunt, est, si in aerario urbs nihil habet, privatorum autem quorundam opes immunitate parta magnae erunt. Verum utrumque hoc nullo iure dicitur. nam si quis re lauta est sine vestra iniuria; non profecto est id invidendum. sin subtractum arguent aliquo, non quo decet modo; legum vindiciae praesto sunt ad poenam repetendam.

ου

24. 1) τοιάδε Augl. *k*. 2) μηθ' F (non Bav?). 3) ὑπάρξει Aldetc. *t. v.* X. — ὑπάρχει *Σ*. LaurS. vulg. — ὑπάρξει F. — 'Bene ὑπάρχει Bekker. Cf. vs. 15 et 22.' Schaeferus. — ὑπάρχειν Augl. *r*. 4) πλουτίσουσιν *r*. 5) ἐπειλημμένοι pr*Ω*. 6) δὲ om prX, superscr. τ· (τε?). 7) ἅμα ἀμφότερα vulg. — ἅμα om *Σ*. LaurS. *Ω*. *T*. *s*. Vindl. Mal. text *Π* (add in marg). Non videtur Demosthenes unquam dixisse ἅμ' ἀμφότερα. 8) ἔχοι *k*. 9) δεῖ om Vindl. 10) τούτῳ LaurS. vulg. AnecdBkk. p. 130: Βασκαίνω. αἰτιατικῇ. Δημοσθένης ἐκ τοῦ περὶ τῆς ἐν Χερρονήσῳ μάχης (Chers. §. 19) etc. ἐκ τοῦ πρὸς Λεπτίνην δοτικῇ: 'εἰ μὲν .... τούτῳ βασκαίνειν.' Hic Grammaticus vulgata ubique fere habet. Vid. s. vv. Ἀπέγνων. Τυραννῶ. alia. — τοῦτο *Σ*. Cf. Cor. §. 189. 11) οὐδ' loco εἰ δ' Vindl. 12) ὑφυρημένον Ald. — ὑφειρημένον pr *Σ*, recentior η in ει inscripsit. 13) φήσουσιν ἤ Aldetc. LaurS (ἢ corr rec. in ἤ). F. *t*. — φ. καί rec*k*. — φήσουσιν sine ἤ *Σ*. γρX. (Lind?). — φήσουσι sine ἤ vulg. Bene omissum est ἤ. nam non duo crimina supponuntur, sed unum furtum. Acquisitio quidem est varia, aut furto facta aut alio modo perpetrata, quare bene quidem dicitur vulgo: εἰ δ' ὑφῃρημένον φήσουσιν ἤ τινα ἄλλον οὐχ ὃν προςήκει τρόπον κεκτῆσθαι. Sed si κεκτῆσθαι cum *Σ* aliisque bonis libris deleveris, necessario delendum est ἤ· cum iisdem optimis codd. Explicandi causa τιν' ἄλλον ... τρόπον verbo ὑφῃρημένον additum est. namque ὑφαιρεῖσθαι *subtrahere* non necessario continet notionem furti, et οὐχ ὃν προςήκει est explicando infinito τιν' ἄλλον. Ut contrarium magis efferretur, non dictum est ἢ ὃν προςήκει, sed οὐχ ὃν πρ. Cf. Lucian. Vit. Auct. 5 T. I p. 544 R. (T. III p. 85 Bip.): ἄλλος εἰμί, καὶ οὐχ οὗτος. 14) τιν' om *k*. 15) τρόπον κεκτῆσθαι Aldetc. LaurS. F. *t. v.* marg γρ X. marg *Π*. — κεκτῆσθαι om *Σ*. vulg. 'Planior est illa lectio.' Reiskius. 'Sensus liquidus est: εἰ δὲ φήσουσι κεκτῆσθαι, ἢ ὑφῃρημένον, ἢ τρόπον τινὰ ἄλλον, οὐχ ὃν προςήκει.' Fr. A. Wolfius. 'Delevit Bekker. Malim servatum.' Schaeferus. Subintelligendum esse πόλλ' ἔχειν vidit post Reiskium Bakius quoque l. c. p. 123.

ἥκει κολάζειν. ὅτε[16] δὲ τοῦτο μὴ ποιοῦσιν·[17] οὐδὲ τὸν λόγον αὐτοῖς τοῦτον[18] λεκτέον. (25) Καὶ μὴν περὶ τοῦ γε μὴ εἶναι χρήματα κοινὰ τῇ πόλει, ἐκεῖν᾽ ὑμᾶς δεῖ σκοπεῖν, ὅτι οὐδὲν ἔσεσθ᾽ εὐπορώτεροι, τὰς[1] ἀτελείας ἐὰν ἀφέλησθε. οὐ γὰρ κοινωνεῖ ταῖς δημοσίαις[2] προςόδοις καὶ περιουσίαις ταῦτα τἀναλώματ᾽[3]

quod argumentum quando isti defugiunt; nequaquam ferendum est, ut istam rationem dicant. (25) Iam de exhausto aerario, cogitare debetis vos nihilo copiosiores fore abrogatis immunitatibus. neque enim isti sumptus cum publicis vectigalibus et opibus commune quicquam habent,

---

Vid. not. 13. — — τρόπον (post προςήκει) ... οὓς om IndAld. indeque γρ αν AldV. 16) οτε *k*. — Cf. §. 28. ad Symmor. §. 7. 17) ποιῶσιν Augl. *k*. 18) τοῦτο prΣ, antiq ν addidit. *Ω*. *r*. *s*. Vindl. 4. — om *ι*.

25. 1) τῆς *t*. 2) 'δημοσίαις in quatuor literarum rasura scriptum in Σ pro vocabulo, quod ab ω vel ο vel α incepisse videtur.' Dindorfius in Praef. 3 p. XXXI. 'δημοσίαις prima ut opinor; si quid aliud prima, de eo eruendo desperandum est.' Meunierus. Neque ego quicquam reperire poteram. 3) ταῦτ᾽ ἀνάλωματ᾽ Augl. — Qui sequitur totus locus vulgo sic constitutus est: Χωρὶς δὲ τούτων νυνὶ τῇ πόλει δυοῖν ἀγαθοῖν ὄντοιν, πλούτου τε καὶ τοῦ πρ. ἅπ. πιστεύεσθαι, μεῖζόν ἐστι τὸ τῆς πίστεως ὑπάρχον ἡμῖν. 'Verba sic collocata sunt, ut et divitias et gloriam reip. tribuere videantur, etsi pecunia ei desit. Quodsi Ulpiani sequare sententiam, verba νυνὶ τῇ πόλει omittenda erunt.' HWolfius. 'Miror vel Wolfium hic haesisse vel scholiasten conqueri de obscuritate. Vertes: *quum duo reip. proponantur bona*, scilicet utrum retineamus fidem, cuius opinione efflorescimus, an ea valere iussa, opes publicas coacervemus, quibus indigemus magis.' Taylorus. 'Invideo ceteris editoribus, quibus facilis hic locus visus est. me enim nullus in tota oratione peius vexavit, ut, si forte ipse eum vexem, nihil mirum sit. Illud evidentissimum est, Graeca non hoc sibi velle, *reip. nunc duo bona adesse, opes et fidem.* nam tali sensui adversatur totus loci contextus et p. 492, 3. Potius ita universe capere licuerit verba δυοῖν ὄντοιν τῇ πόλει ἀγαθοῖν, *quum duae res sint et habeantur bona reip. nostrae.* ut sit: *Praeterea quum omnino duo cedant in hanc remp. bona, opes et fides, posterius hoc, quod nunc habemus, praestabilius est.* Locum simillimae formae opportune memini Aristocr. p. 658, 1: δυοῖν ἀγαθοῖν ὄντοιν πᾶσιν ἀνθρώποις, τοῦ μὲν ἡγουμένου καὶ μεγίστου πάντων, τοῦ εὐτυχεῖν, τοῦ δ᾽ ἐλάττονος — τοῦ καλῶς βουλεύεσθαι, οὐχ ἅμ᾽ ἡ κτῆσις παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις. [Non eo loco τῇ πόλει Demosthenes collocavit, ubi Fr. A. Wolfius, ut illam sententiam interpretaretur, sibi concessit.] Sed sic quoque offendit nos νυνί. Quod quo iure quave gratia trahemus ad μεῖζόν ἐστι [potius ad ἐστὶν ὑπάρχον] in ultimo membro? Quamquam hoc modo iunxisse videtur scholiastes, questus et ipse ἀσάφειαν τῆς λέξεως. Contra suo loco relictum νυνὶ intelligi

20 οὐδέν, χωρὶς δὲ τούτων νυνὶ τῇ πόλει δυοῖν[4] ἀγαθοῖν,[5]

et praeterea nunc reipublicae e duobus bonis, opibus et fide apud omnes,

---

adhuc usus vetat Atticus, qui **νυνὶ** in uno, praesente tempore, ponit, quum **νῦν** trium sit temporum. Vere hoc ex Heraclide docuerunt Etym. M. p. 608 et Eustath. Od. Σ p. 1840. Scribemusne igitur particula expuncta: **τουτωνὶ τῇ πόλει**? an in ea latet **ἡμῖν**, ut saepe coniungitur **ἡ πόλις ἡμῖν** pro **ἡ πόλις ἡμῶν**? Quidquid erit, videtur textus vitium traxisse et id quidem antiquum.' Fr. A. Wolfius. 'Non habebat vir egregius cur locum vexaret. Sensus horum verborum: *quum nunc* (in hoc rerum statu, quo versamur) *civitas duo quae curet bona habeat* sive *civitatis salus duobus bonis nitatur.* [At haec sententia in Graecis non inest, nec in vulgatis verbis.] Quod autem ille coniecit **τουτωνί**, non puto dici posse. Graeci enim, quod meminerim, non magis dicunt **χωρὶς τουτωνὶ** quam **πρὸς τουτοισί**.' Schaeferus. 'Patet sensum esse: *Quum duo sint bona, quae in quamvis civitatem cadere possint, opes et fides; nostra civitas hoc tempore fidem servat integram, opes amisit.* Dele igitur **τῇ** ante **πόλει**. Cf. p. 57, 19. p. 432, 10. p. 474, 9. p. 613, 7. Thuc. III 38 fin. — Non valde placet mihi istud **νυνὶ** tam longe disiunctum ab **ὑπάρχον**. Alias nihil moverem, nisi optimus Ms. omitteret **μεῖζον**, pro quo alii **κρεῖττον**, forsan e gloss. Vide schol. Opportunissimus certe locus interpolatori. Malim: **τούτων, πόλει δυοῖν ... πιστεύεσθαι, ἔστι νυνὶ τὸ τῆς** etc. Audacius possit: **τούτων, δυοῖν ἀγαθοῖν ἅπασιν ὄντοιν ... πιστεύεσθαι, ἔστι τὸ τῆς πίστεως ὑπάρχον νυνὶ τῇ πόλει**, ut nempe *ΑΠΑCΙΝ* post *ΑΓΑΘΟΙΝ* exciderit et **νυνὶ τῇ πόλει** sint varia lectio eaque vera pro **ἡμῖν**. De **ἔστιν — ὑπάρχον** p. 486, 10.' Dobraeus. 'Nullo modo verba **νυνὶ τῇ πόλει** defendi posse puto. Primum solemnis verborum ordo postulabat, ut dativus post **ὄντοιν** poneretur [vere, si ad hoc participium pertineret]. Tum neque nunc utroque bonorum genere utebatur civitas Atheniensium, neque universe hoc de quavis civitate dici poterat. Difficile tamen est excogitare quo modo falsa inserta fuerint. Fortasse corrigenda sunt vel aliter vel hoc modo: **συνίετε ὅτι**. Post Dobraei annotationem pronior sum in eam partem, ut delenda existimem.' Bakius Hypomn. T. III p. 124. Gravitatis causa **νυνὶ** in initio pronendum erat, ut significaretur, tunc quidem civitatem fide gaudere, de opibus futuro tempore parandis sperandum esse (§. 115); sed etiam desperandum, Leptinea lex nisi antiquaretur. Quare Turicenses, Dindorfius et Westermannus post **πόλει** interpunxerunt. Locus autem obscuratus erat aliis vocabulis inculcatis (vid. nott. seqq.). Quibus resectis patet **νυνὶ τῇ πόλει τὸ τῆς πίστεώς ἐστιν ὑπάρχον** construenda esse. ***Συγκρίνει δὲ τῷ πλούτῳ τὴν δόξαν πρὸς φιλότιμον δῆμον διαλεγόμενος. καὶ κρεῖττον δείκνυσι τὸ θαυμάζεσθαι. ἔχει δέ τινα καὶ κατὰ τὴν λέξιν ἀσάφειαν. οὐ γὰρ λέγει, ὅτι τῇ πόλει πρόςεστι δύο, καὶ ὁ πλοῦτος καὶ τὸ θαυμάζεσθαι, ἀλλά, δυοῖν ὄντοιν ἀγαθοῖν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, τῇ πόλει τὸ κρεῖττον ὑπάρχει.*** Schol. 4) **δυεῖν** AldV. *k*. Vind4. 5) **ὄντοιν** sine **ἀγαθοῖν**

πλούτου καὶ[6] *τοῦ πρὸς ἅπαντας*[7] *πιστεύεσθαι, ἔστι*[8] *τὸ τῆς πίστεως*[9] *ὑπάρχον.*[10] *εἰ δέ τις οἴεται δεῖν, ὅτι χρήματ᾽ οὐκ ἔχομεν, μηδὲ δόξαν ἔχειν ἡμᾶς*[11] *χρηστήν· οὐ καλῶς φρονεῖ. ἐγὼ μὲν γὰρ εὔχομαι*[12] *τοῖς θεοῖς μάλιστα μὲν ἡμῖν καὶ χρήματα πολλὰ γενέσθαι, εἰ δὲ μή, τό γε πιστοῖς εἶναι*[13] *καὶ βεβαίοις δοκεῖν*[14] *διαμεῖναι.*[15]

26. *Φέρε δὴ καὶ τὰς εὐπορίας, ἃς ἀναπαυομένους τινὰς εὐπορήσειν*[1] *οὗτοι φήσουσιν, εἰς δέον*[2] *ὑμῖν γιγνομένας*

fides suppeditat. Si quis autem existimat, quia pecunia nobis desit, etiam honestam famam esse negligendam; is longe fallitur. nam ego quidem a diis immortalibus precor maxime, ut etiam opes magnas habeamus; sin minus, ut saltem fidei et constantiae gloriam retineamus.

26. Age vero etiam emolumenta, quae isti dicent redundatura in ali-

---

Vind4. Mal. — *ἀγαθοῖν ὄντοιν* LaurS. vulg. — *ὄντοιν* om pr *Σ*, add antiq. pr *Π*, add 1 corr. — Participium inculcatum est a scriba locum non intelligenti, aut ex *ἀγαθοῖν* ortum. Est genitivus partitivus *δυοῖν ἀγ.* pendens a *τὸ τῆς πίστεως*. 6) *πλ. τε καὶ* Aldetc. F. *t. v.* X. — *τε* om *Σ*. LaurS. vulg. 7) *ἅπαντας* LaurS. vulg. — *ἅπαντα* pr *Σ*, *ς* add antiq. *T*. *Π*. Mal. Cf. §. 164 ibiq. not. 8) *μεῖζόν ἐστι* LaurS. vulg. — *κρεῖττόν ἐστι* Augl. *η*. *k*. *r*. Vid. schol. — *ἐστι* pr*Σ*, antiq add *μεῖζον*. *T*. text *Π*, in cuius marg *κρεῖττον*. 9) *φύσεως* IndAld.
υ
10) *ὑπάρχον* om Vind1. sequente *ημῖν*. — *ὑπάρχον ἡμῖν* LaurS. vulg. — pronomen om *Σ*, add recentior, pallido atramento. Augl. *k*. — '*ὑπάρχον ἡμῖν, si nobis suppeditat.*' Schaeferus. Imo coniungendum *ὑπάρχον* cum *ἐστι*, unde pendet *τῇ πόλει*. Cf. §. 96. Pronomen autem inprimis inservierat loco turbando. 11) *ἡμᾶς ἔχειν* Augl. *k*. — *ἔχειν ὑμᾶς* *Ω*. *T*. *r*. Vind1. — *ἔχειν ἡμᾶς* *Σ*. LaurS. vulg. 12) *ἔχομαι* pr *Σ*, ipse calligraphus add *υ*. 13) *εἶναι* post *δοκεῖν* *k*. 14) *δοκεῖν* om Obs. 15) *διαμένειν* vulg. — *διαμεῖναι* *Σ*. LaurS. *Ω*. *T*. Augl. *k*. *r*. *s*.
εἶναι *ενειν*
Obs. AldV. Vind1. pr*Π*. Mal. *γρ* marg X. — *διαμενειν* F. — *διαμειναι* *Π*. — '*διαμένειν* unice verum. ne forte *διαμεῖναι* praeferas ob antegressum *γενέσθαι*.' Schaeferus. Equidem non perspicio, cur, quum *γενέσθαι* praecesserit, *διαμεῖναι* falsum sit, quamquam hoc sit cum *εἶναι καὶ δοκεῖν* coniunctum. Nam concinnitas temporum a Graecis amata illa quidem, relinquitur tamen, si non tempus, sed simpliciter actio significatur, ut §. 35. Chers. §§. 17. 19. 23. Cor. 205. Plat. Legg. IX p. 689 C: *ὑπομείναντα τὰ πάντα πάσχειν* ib. X p. 890 E: *λέγοντας περιεμείναμεν καὶ ὑπομενοῦμεν*. alia multa. Post *εὔχομαι* Aoristi Infinitivus sine *ἂν* significat rem futuram certam. De qua structura vid. ad Olynth. I §. 14. extr. adde Kühner. Gr. §. 445 ann. 2. De illo temporum concursu vid. Prolegg. Gr. §. 98.

26. 1) *εὑρήσειν v*. 2) *μέσον* Aldetc. *t. v.* — *δέον* *Σ*. LaurS.

δείξω.[3] ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ',[4] ὅτι τῶν τριηραρχιῶν οὐδείς[5]

quos vacationem adeptos, ostendam vobis esse utilia. neque enim vobis

---

vulg. — '*Age vero, quae privatae opes illorum, immunitate partae, adversariis nostris tam molestae sunt, eas in commodum reip. cedere demonstrabo. oritur inde*, inquit, *utilitas collata in medium* (εἰς μέσον). — εἰς δέον affinis est potestatis, at minime eius, quae h. l. postulatur. Discas id e p. 469, 15. Igitur ut ferri fortasse ea lectio possit, non ita rem ipsam audio pro ea loquentem, ut Taylorus. At εὐπορήσειν mirabar interdum a nemine adhuc mutatum esse in εὐπορῆσαι. Nunc et hoc video bene habere, et futuro oratorem callide usum, quasi metus ille adversariorum in praesens quidem vanus esset. Similiter leni verbo, ἀναπαυομένους, reddit id, quod prius ex aliena persona gravius dixerat, ἀτελείας ἐπειλημμένοι.' Fr. A. Wolfius. 'Imo vertendum: *Age vero etiam emolumenta, quae hi dicent redundatura in aliquos vacationem* per legem Leptinis *adeptos ostendam cessura* non in ipsorum commodum, sed *in publicam civitatis utilitatem*, ut nullam ῥᾳστώνην τοῖς πολλοῖς ὁ νόμος allaturus sit (p. 465, 26). Sic iam Nannius intellexit, quem ceteri audire debuerunt. ἀναπαυομένους non est ὑποκοριστικῶς, sed κυρίως dictum. Vid. p. 463, 27. Nec callide orator futuro εὐπορήσειν, sed ingenue vereque usus est. Hoc unum laudo in Wolfii disputatione, quod μέσον probavit, quamquam vellem δέον confidentius reprobasset, ut quod sensum loci prorsus pervertat.' Schaeferus. 'Legendum εὐπορεῖν, in praesenti. namque οἱ ἀναπαυόμενοι (h. e. qui immunitate fruebantur, qua privare eos cupiebat Leptines), non deinceps tantum, in posterum, divitiores futuri erant, sed ita erant tum maxime.' Seagerus in Diar. Class. LVI p. 267. Recte futurum et εἰς δέον tenetur. nam futurum solum aptum est tempus de facultatibus e vacatione prodituris, et εἰς δέον γίγνεται est i. q. *ad necessarium convenit*, ut expediat, *ad fructum redundat*, ad utilitatem contribuit. Cf. §. 41. Xenoph. Anab. I cap. 3 §. 8: ὡς καταστησομένων τούτων εἰς τὸ δέον. Oppositi sunt ἀναπαυόμενοί τινες populo, ὑμῖν. intellige: vestrum commodum est, si illi choragiis vacant; eo magis enim divitiis aucti, ad rem bellicam contribuent. Pro ἀναπαυομένους Par Thiersch ἀτελεῖς, gloss. 'Advertendum autem artificium, quo Demosthenes legis Leptineae fautores ita aggreditur, ut illis vel invisam reddat. Quis enim non malit χορηγεῖν, quam τριηραρχεῖν καὶ εἰςφέρειν?' Schaeferus. 3) ἐπιδείξω Augl. *k. r.* η. 4) τοῦθ' om Mor. — habent Σ. LaurS. vulg. 'Facile absorberi potuit a voc. praecedente, et abunde adest exemplorum pronominis huius sic adiecti.' Fr. A. Wolfius. Cf. §. 31. 5) 'Intellige οὐδεὶς τῶν τοῦ τριηραρχεῖν ἄξια κεκτημένων, *nemo ex ditioribus*. Hoc vero, nemini immunitatem a trierarchia concedi, tam saepe videtur inculcatum, ut pateret, quamvis multi divites liberati a reliquis oneribus essent populi beneficio, eos satis superque premi sumtibus in bellum faciendis.' Fr. A. Wolfius. 'Verum hoc, sed non

ἐστ' ἀτελὴς οὐδὲ τῶν εἰςφορῶν τῶν εἰς τὸν[6] πόλεμον. οὐκοῦν 465 ὁ πολλὰ κεκτημένος, οὗτος,[7] ὅςτις ἂν ᾖ, πόλλ' εἰς ταῦτα συντελεῖ. πᾶσα ἀνάγκη. καὶ μὴν ὅτι δεῖ τὴν εὐπορίαν εἰς ταῦθ' ὑπάρχειν πλείστην τῇ πόλει, πάντες[8] ἂν ὁμολογήσειαν. παρὰ[9] μὲν γὰρ[10] τὰς ἐπὶ[11] τῶν χορηγιῶν[12] δαπάνας ἡμέρας μέρος μικρὸν[13] ἡ χάρις τοῖς θεωμένοις[14] ἡμῶν,[15] παρὰ δὲ τὰς τῶν[16] εἰς τὸν πόλεμον παρασκευῶν[17] ἀφθονίας πάντα τὸν χρόνον ἡ σωτηρία πάσῃ[18] τῇ πόλει. (27) Ὥςθ' ὅσον[1] ἐνθάδ' ἀφίετε,[2]

hoc ignotum est, triremium instruendarum et tributorum belli temporibus conferendorum nullam esse ùlli immunitatem. Quare opibus abundans, is, quisquis tandem est, multa ad eas res confert, necessario. et profecto rempublicam maxima harum rerum subsidia habere debere confiteantur omnes. nam e munerum edendorum sumptibus gratia spectatoribus nostris orta diei partem brevem durat, sed e copia bellici apparatus perpetua toti reipublicae salus. (27) Quare quantum illic remittitis, tan-

---

propterea h. l. inculcatum est. 'Orator hoc vult: Omnes onere τῶν τριηραρχιῶν καὶ τῶν εἰςφορῶν τῶν εἰς τὸν πόλεμον ita premuntur, ut soli οἱ χορηγοῦντες, quamdiu χορηγοῦσι, liberi sint; levati munere τῆς χορηγίας continuo aut τριηραρχεῖν aut εἰςφέρειν cogantur. Omnia haec referuntur ad convellendam spem τῆς ἀναπαύσεως, qua lex Leptinea τοὺς πολλοὺς lactaverat.' Schaeferus. Ab oratore auribus coronae eam rem esse inculcatam dicit Fr. A. Wolfius. Idque vere, neque autem intelligo, quid sibi velint Schaeferi verba 'ut soli οἱ χορηγοῦντες ..... cogantur.' 6) τὸν om Vind4. 7) 'Vulgo non interpungitur post κεκτ. Sed ante οὗτος vox oportet pauxillum quiescat. itaque hypostigmen posui.' Schaeferus. Sic iam Fel. 8) πάντας pr Σ, recentior ε ex altero α correxit. 9) περὶ Ald. 10) μὲν γὰρ om Tiberius Rh. T. VIII p. 569 W. — γὰρ om prΠ. 11) ἐπὶ om Anonym. Rh. T. VIII p. 637. Hermogen. Rh. T. III p. 273. pr Mal (add Chr). 12) χορῶν margBav (non in F?). 13) μικρὸν ante ἡμέρας vulg. — post μέρος Σ. LaurS. — om Ω. T. s. Vind1. 4. Mal. prΠ. Lind. Fortasse recte om. 14) τῆς δεομένοις Vind1. 15) ἡμῶν ἐστι Aldetc. LaurS. Augl. F. t. v. X. — ἡμῖν ἐστι k. — ὑμῶν sine copula Lind. Vind1. — ἐστὶ sine ἡμῶν Tiberius (var. ἔτι). — γίνεται sine ἡμῶν Anonymus Rh. Hermogenes. — copulam om Σ. vulg. 16) τῶν om Tiberius. Lind. Vind4. 17) τῶν παρασκευῶν delebat Hirschig. Philolog. V p. 332: 'nam τὰ εἰς vel τὰ πρὸς τὸν πόλεμον dicitur pro παρασκευὴ omnium rerum quae ad bellum pertinent.' Ergo saltem τῶν retinendum est. Sed cf. Polyb. IV, 7 §. 7: τῆς περὶ τὰ πολεμικὰ παρασκευῆς. 18) πάσῃ om Anonymus Rh. Hermogenes. Augl. k. — post πόλει Ω. T. r. s. Lind. Vind1. 4. Π. Mal. — ἡμῶν, pars civium πάσῃ τῇ πόλει opponitur.

27. 1) ὅσῳ Mal. 2) ἀφίεται Vind1.

ἐκεῖ κομίζεσθε, καὶ δίδοτ' ἐν τιμῆς μέρει[3] ταὐτά, ἃ καὶ μὴ λαβοῦσιν ἔστιν ἔχειν τοῖς τοῦ[4] τριηραρχεῖν ἄξια κεκτημένοις. Ἀλλὰ μὴν[5] ὅτι τῶν τριηραρχιῶν[6] οὐδείς ἐστ' ἀτελής, οἶμαι[7] μὲν[8] ὑμᾶς εἰδέναι πάντας, ὅμως δὲ καὶ τὸν νόμον ὑμῖν αὐτὸν[9] ἀναγνώσεται.[10] Λαβὲ[11] τὸν[12] περὶ τῶν τριηραρχιῶν νόμον, καὶ λέγε τοῦτ' αὐτό.[13]

tum hic lucro pensatur, et per honoris speciem ea tribuitis, quae etiam ultro sibi sumere possunt hi, quorum tantae facultates sunt, ut triremibus instruendis pares sint. Verum illo munere vacare neminem, etsi omnes vos id scire arbitror, tamen et ipsam legem recitabit. Cape legem trierarchicam et recita hoc ipsum.

---

3) μέρει τιμῆς s. Lind. Vind1. 7. 4) τουσ sine τοῦ LaurS (infra: κεκτημένους). pr Σ, ex υ recentior correxit ι et addidit compendium τοῦ. 5) μη pr Σ, antiq add ν. 6) τριηραρχῶν Vind1. 7) οἴομαι Reiskius. — οἶμαι Σ. LaurS. Ω. Aug1. Vind1. 4. Π. X. Mal. Aldetc. Illam formam h. l. in nullo codice inveni. 8) μὲν καὶ r. 9) αὐτὸν om Aug1. k. 10) ἀναγνώσετε Ald. Herw. Mor. LaurS. Ω. Vind4. — ἀναγνώσομαι corr t. 11) λάβε μοι Less. De λαβέ accentu vid. ad §. 63. 12) τῶν pr Ω. T. Mal. 13) τοῦτον αὐτοῖς corrLaurS. vulg. — τοῦτο αὐτο pr Σ (recentior ad extrema add ις). pr LaurS. Aug1. k. Vind1. 'Dedi de meo τοῦτο (τὸ μέρος τοῦ νόμου), hanc particulam legis, quam orator digito demonstrabat scribae praelegendam.' Reiskius. 'Cf. nostri f. leg. p. 354, 2 (αὐτὸ τοῦτο, ἐνθένδε) ibiq. Tayl. et Aristocr. p. 650, 8 (ἐξ ἑκάστου τῶν ψηφισμάτων αὐτὸ τοῦτ' ἐξείλεκται). Id tamen dubitari potest, an legis verba ita sint ab ipso auctore adscripta. Abruptiora ea sunt et plane tali specie, quam annotata lectorum habere solent. — Omnino factum videtur mihi saepius, ut in locis, ubi deessent scita, leges aliaeve literae publicae, sicunde nota essent, aut ex ipsa oratione suppleri possent, a doctis lectoribus insererentur.' Fr. A. Wolfius. 'Ab ipso oratore haec legis verba adscripta, non a docto lectore inserta esse, arguit opinor, hoc ipsum, quod abrupta sunt. nam particulam δὲ cave deleas.' Schaeferus. Vid. de documentorum fide Praef. ad edit. Dem. c. Aeschin. versus fin. — — 'αὐτὸ mihi gravius videtur, quam quod locus facile admittat, nec satis placet τοῦτο αὐτό, ut cui magis probetur, inverso ordine, αὐτὸ τοῦτο. Adde quod talibus in formulis solennis est usus dativi αὐτοῖς. Vid. p. 473, 17. p. 503, 23. p. 680, 7. p. 713, 17. Diversa est ratio p. 629, 17 et p. 721, 3. His enim locis ipse sensus alterum pronomen addi poscit.' Schaeferus. Praeter verba supra descripta cf. Theocrin. §. 14: Καί μοι λέγε τοῦτ' αὐτὸ τοῦ νόμου. Hic locus aliquatenus favet Dindorfii coniecturae: 'Fortasse praestat: τοῦτο αὐτοῦ, *hanc eius partem.*' — — τοῦτον αὐτοῖς. Λέγε. Aldetc. — Secundum Λέγε om Σ. vulg.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀτελῆ δὲ[14] μηδένα εἶναι τριηραρχίας πλὴν τῶν ἐννέα ἀρχόντων.

28. Ὁρᾶθ' ὡς[1] σαφῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδένα εἶναι τριηραρχίας[2] ἀτελῆ διείρηκεν[3] ὁ νόμος πλὴν τῶν

Triremis autem instruendae nemo sit immunis, novem archontibus exceptis.

28. Videte, Athenienses, quam perspicuis verbis lege sit cautum, *ne quis instruendae triremis immunis sit, novem archontibus exceptis.*

---

14) δὲ om Augl. *k*. Dubitat Fr. A. Wolfius, rectene omittatur.

28. 1) ὦ pr *Ω*. — ὡς om *k*, qui haec ὁρᾶτε ... ἀρχόντων (om Augl) in marg habet a recenti. 2) λειτουργείας Lind. 3) γρ. διήρηκε AldV. γρ ή (loco ει) marg *Π*. — διείρηκεν (η suprascr.) LaurS. — '*Lex diserte, clare dicit,* λέγει διαρρήδην. Particula haec (διαρρήδην) quum usitatissima sit, verbum eiusdem familiae διείρηκα rarius occurrit, vulgo ne in lexica quidem relatum. Prae ceteris delectatur eo Iudaeus Philo, ut De Mund. Opif. T. I p. 28. Quod Det. Pot. Insid. pp. 194 et 201. De Sept. Dieb. T. II p. 28 ed. Mang. et alibi.' Fr. A. Wolfius. 'Demosthenica exempla habet Ind. Graec. s. v. Διειπεῖν. Stephan. Thesaur. s. vv. Διειπεῖν et Διερῶ.' Schaeferus. 'Fors. διήρηκεν, ut Eurip. Bacch. vs. 202. Variatur Aristocr. p. 666, 14 et mox p. 466, 7, ubi διήρηκεν coniicit Budaeus p. 76 (Comment. ed. Steph.). Hoc malim etiam Aristocr. p. 644, 4, ubi vide p. 637, 13. p. 646, 17. Pantaen. p. 976, 27. — διήρηκεν Schol. Bav et auctor Argum. — διεῖλε Steph. I p. 1115, 14. — διήρηται *is defined* Thuc. V, 26.' Dobraeus. 'Otiosam esse puto Dobraei coniecturam διήρηκεν pro διείρηκεν. hoc arcte coniunctum est cum adverbio solemni in talibus rebus διαρρήδην.' Bakius Hypomn. l. c. p. 124. Receperunt Dobraei διήρηκεν Dindorfius et Westermannus, qui annotavit: 'Dum praesentis temporis et aoristi usus verbi διαιρεῖν certus est, ut or. 23 §§. 54. 79. or. 45, §. 45, maxime dubius est apud Demosthenem usus διειπεῖν i. q. *definire* semper de legibus constituentibus, qui usus non nisi in formis perfecti facile et plerumque confusis occurrit, ut §. 29. or. 23 §§. 72. 140. or. 37 §. 35.' Ex allatis locis activum διείρηκεν non tam rarum esse apparet quam Wolfius putavit. Facillime quidem ob cognatas literas et notiones confunduntur. Schoemann. ad Isaeum p. 468. Ast. ad Platon. Leg. T. II p. 371 sq. At non intelligo quid sit dubii in tot exemplis Demosthenicis, quum alia minime dubia accedant. Nam quamquam διαλέγει activum sic non invenitur, tamen διεῖπεν et διείρηκεν i. q. *exposuit, clare dixit, accurate enarravit, constituit* reperitur: Soph. Oed. R. vs. 854 (= 827): ὅν γε Λοξίας διεῖπε χρῆναι ... θανεῖν. Plat. Legg. XI p. 932 E: τὰ μὲν θανάσιμα αὐτῶν διείρηται, ... τούτων οὐδέν πω διερρήθη. διτ-

ἐννέα ἀρχόντων. Οὐκοῦν οἱ μὲν ἐλάττω κεκτημένοι τοῦ
τριηραρχίας[4] ἄξι᾽[5] ἔχειν[6] ἐν ταῖς εἰςφοραῖς συντελοῦσιν εἰς
τὸν πόλεμον, οἱ[7] δ᾽ ἐφικνούμενοι τοῦ τριηραρχεῖν εἰς ἀμφό-
τερ᾽ ὑμῖν ὑπάρξουσιν[8] χρήσιμοι, καὶ τριηραρχεῖν[9] καὶ εἰςφέ-
ρειν. Τίν᾽ οὖν ῥαστώνην τοῖς πολλοῖς ὁ σός,[10] ὦ[11] Λεπτίνη,
ποιεῖ[12] νόμος, εἰ μιᾶς ἢ δυοῖν[13] φυλαῖν ἕνα χορηγὸν καθίστη-
σιν,[14] ὃς ἀνθ᾽ ἑνὸς ἄλλου τοῦθ᾽ ἅπαξ ποιήσας[15] ἀπηλλάξε-
466 ται;[16] ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ. τῆς δέ γ᾽ αἰσχύνης ὅλην ἀναπίμπλησι

Unde apparet, quorum opes minores sint, quam ut instruendis navibus sint pares, eos in tributis conferre ad bellum, qui vero locupletiores fortuna trierarchica fruuntur, ad utrumque vobis fore usui, quum navibus instruendis tum tributis conferendis. Quod igitur levamen multitudini tua, Leptines, lex praebet, si singularum aut potius binarum tribuum unum choragum constituit, qui pro uno alio semel hoc munere functus, vacabit? Equidem non video. sed turpitudine certe universam civitatem

---

ται γὰρ δὴ φαρμακεῖαι κατὰ τὸ τῶν ἀνθρώπων οὖσαι γένος ἐπίσχουσι τὴν διάρρησιν (*impediunt claram explicationem*). ἣν μὲν γὰρ τὰ νῦν διαρρήδην εἴπομεν. Ibid. VII p. 809 D: ταῦτα οὔπω σοι πάντα ἱκανῶς ... παρὰ τοῦ νομοθέτου διείρηται (olim legebatur διήρηται, sed vid. Ast. et Stallb. qui ambo viri docti plura collegerunt). πρόςεχε δὴ τὸν νοῦν τοῖς μετὰ ταῦτα μέλλουσι ῥηθήσεσθαι. γραμμάτων εἴπομεν ὡς οὐχ ἱκανῶς ἔχεις πέρι ... τόδε, ὡς οὔπω διείρηκέ σοι etc. Item διείπομεν Phaedr. p. 253 D. Politic. p. 275 A. Contra διαιρεῖν est i. q. *distinguere*. Ex eo discrimine iudicamus var. lect. Nusquam διαιρεῖσθαι simpliciter idem est, quod voluit Orvillius ad Char. p. 645 sq. = p. 595 Lips., *explicare, disserere*. — Cf. §. 29. 4) λειτουργίας *Ω. T. s. ξ.* Vindl. 4. — τριηραρχίας LaurS. vulg. — *Σ* habet τριηραρχίας in erasis (λειτουργίας?). item in rasura Mal. — τριηραρχίας λειτουργίας *r.* 5) ἄξιόν τι Vindl. 6) 'Post ἔχειν suspicor desiderari δοκεῖν. *quam ut videantur, censeantur possidere tantum, ut trierarchatum gerere debeant.*' Reiskius. 'Reiskium advertere debuit, quod statim sequitur non dictum dubitanter, sed διειρημένον: οἱ δ᾽ ἐφικνούμενοι τοῦ τριηραρχεῖν.' Schaeferus. 7) οὐ Vind4. 1. 8) ὑπάρχουσι Vindl. Chr. — ὑπάρξουσι *Π.* 9) εἰς ἀμφότερ᾽ ... τριηραρχεῖν om pr *T.* Vind4. Mal, in quo add Chr. 10) ὁ σὸς post Λεπτίνη *r.* 11) ὦ om *r.* 12) ποιήσει Aldetc. F. *t. v.* X. — ποιεῖ *Σ.* LaurS. vulg. Cf. καθίστησιν. 13) δυεῖν *k. r.* AldV. Vind4. Prolegg. Gramm. §. 57. 14) καθίστασιν *Ω.* 15) ποιήσας ἅπαξ *r.* Vind4. 16) ἀπαλλάττεται Mal. — ἀπαλλάσσεσθαι Vindl. — ἀπαλλάξεται reliqui libri. — ἀπηλλάξεται coniecit Cobetus Nov. Lectt. p. 243. Bene de conditione ac statu; non de actione h. l. agitur.

τὴν πόλιν καὶ τῆς ἀπιστίας. Οὔκουν[17] *ὅτε πολλῷ μείζονα βλάψει*[18] *τῶν ὠφελειῶν*[19] *ὧν ἔχει, προςήκει*[20] *λελύσθαι παρὰ*[21] *τοῖςδ'*[22] *αὐτόν; ἔγωγ' ἂν φαίην.*

29. *Ἔτι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί,*[1] *διὰ τὸ γεγράφθαι*[2] *ἐν τῷ νόμῳ διαρρήδην αὐτοῦ μηδένα μήτε τῶν πολιτῶν μήτε τῶν ἰσοτελῶν μήτε τῶν ξένων εἶναι ἀτελῆ, μὴ διειρῆσθαι*[3] *δέ, ὅτου ἀτελῆ, χορηγίας ἢ τίνος*[4] *ἄλλου τέλους, ἀλλ'*[5] *ἁπλῶς ἀτελῆ*[6] *μηδένα πλὴν τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος, καὶ*[7] *ἐν μὲν τῷ 'μηδένα' πάντας περιλαμβάνειν*[8] *τοὺς ἄλλους,*

replet et perfidia. Nonne igitur quum ex ista lege plus malorum quam commodi oriturum sit, primo quoque tempore ea coram his abroganda est? Equidem dixerim.

29. Praeterea, iudices, in eius lege quum clare scriptum sit neminem nec civium neque inquilinorum aequaliter oneratorum nec peregrinorum esse oportere immunem, neque vero perspicue dictum sit cuius rei immunem, utrum choragiae an cuius alius muneris, sed simpliciter neminem esse immunem, exceptis Harmodii et Aristogitonis posteris, et

---

17) *οὔκουν Σ.* LaurS. vulg. — *οὐκοῦν* Ald. Fel. *Ω.* Vind1. 4. 18) *βλάπτει* Aldetc. *t. v.* — *βλάψει Σ.* LaurS. vulg. — *βλάπτει* (ψ) X. (F?). 'Praesens non displicet. Cf. not. ad *ποιήσει* p. 465, 27.' Schaeferus. Nondum valebat lex Leptinea. Vid. §. 35: *κύριος ἂν γένηται.* Cf. praegressum *ἀπηλλάξεται* quamquam sequente *ἀναπίμπλησι* etc. Etiam nova sententia incipit. Cf. §. 35: *βλάψειν.* 19) *ὠφελιῶν Σ.* Vid. Prolegg. Gramm. §. 103. 20) *προσήκειν* sine interpunctione post *αὐτὸν* HWolf. — AldV et Chr addiderunt *ν* ad *προσήκει.* item AldB. 21) *περὶ* compendio Ald, ut §§. 32. 33 et passim. 22) *τοῖς δὲ* HWolf. — *τοῖς δι'* LaurS.

29. 1) Loco *ικασται* deletarum literarum recens superscripsit *ἀθηναῖοι Σ.* 2) 'Videtur *μὲν* post *γεγράφθαι* excidisse, sequitur enim *μὴ δ. δέ.* Si post haec verba legitur *ὅτου ἀτελῆ*, fortasse *ἀτελῆ* ab aliis est additum. ter enim repetitur, quamquam hiatus in pronomine excusari poterit.' Benselerus Hiat. p. 104. Potest excusari etiam post syllabam *αι.* 3) *διηρῆσθαι γρ* AldV. Bodl. LaurS. Augl. Ven. Vind4. Mal. *Π.* (*k. r*). — *γράφεται δι' (ει) η* AldB. — *δ' εἰρῆσθαι s.* — *διαιρῆσθαι* Vind1. — *διειρῆσθαι Σ.* vulg. Dixit quidem Leptines *μηδένα ἀτελῆ εἶναι*, neque vero perspicue declaravit *ὅτου ἀτελῆ.* Ideo Fr. A. Wolfius *διηρῆσθαι* i. q. *esse distinctum* minus convenire merito affirmavit. Tamen Schaefero *διηρῆσθαι* longe praeferendum videtur. Cf. §. 28. — IndLamb *διωρίσθαι* sic. 4) *ἤ τινος* Aldetc. Vind4. 5) *ἀλλ' ὡς* Vind1. 6) *ἀτελῆ* om HWolf. — Post proximum *μηδένα* LaurS. add *εἶναι.* 7) *καὶ* om Bodl. Reiskius sequitur. 8) *περιλαμβάνειν* Aldetc. F. *k. t.* Vind4. X. —

ἐν δὲ τῷ 'τῶν[9] ξένων' μὴ διορίζειν[10] τῶν οἰκούντων Ἀθήνησιν, ἀφαιρεῖται καὶ Λεύκωνα τὸν ἄρχοντα Βοσπόρου καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ τὴν[11] δωρεὰν ἣν ὑμεῖς ἔδοτ' αὐτοῖς.[12] (30) Ἔστι μὲν[1] γάρ, γένει μὲν δήπου,[2] ὁ Λεύκων ξένος, τῇ[3] δὲ παρ' ὑμῶν[4] ποιήσει πολίτης. κατ' οὐδέτερον[5] δ' αὐτῷ τὴν ἀτέλειαν ἔστ' ἔχειν ἐκ τούτου τοῦ νόμου. καίτοι τῶν μὲν

quum neminem dicens omnes comprehendat ceteros, peregrinos autem dicens non distinguat inter eos qui Athenis habitant, etiam Leuconem Bospori principem et liberos eius donata a vobis immunitate spoliat. (30) Est enim Leucon peregrinus quidem, genere quidem scilicet, sed vestro beneficio adscriptus in cives. At secundum legem istam neutrum ei proderit ad immunitatem habendam. enimvero alii bene meriti ad

---

περιλαμβάνει LaurS. vulg. pr Σ, ν add antiq. pr Π. pr Mal. Bodl, quem Reiskius secutus est. — Fr. A. Wolfius infinitivum sic explicabat: 'καὶ διὰ μὲν τὸ περιλαμβάνειν ... ἀφαιρεῖται.' — 'Imo καὶ διὰ τὸ ἐν μὲν τῷ ... περιλαμβάνειν etc. Qua ratione si verba connectas (poscitque hunc nexum τὸ ἑξῆς), non ideo difficilior fit conspectus structurae. Idem placuit Tayloro ad vs. 10.' Schaeferus. Recte περιλαμβάνειν. alias enim superioribus deesset verbum finitum. Ad infinitivos περιλ. et διορ. repetendum est διὰ τὸ, ut iam Schaeferus observavit. — Loco πάντας LaurS ἅπαντας. 9) τῶν om Ald. 10) διορίζων Reiskius de suo. 'Pessime Reiskius post Ἀριστογείτονος abiecit καὶ ac statim περιλαμβάνει posuit et διορίζων. Adeo interdum mancipium putidi codicis est vir alias tam ingeniosus.' Fr. A. Wolfius. Loco Λεύκων Aristid. adv. Dem. §. 48 ed. Grauert exhibet Λεύκολος, quod corrigendum esse in deminutivum Λευκύλος Grauertus censet. 11) τὴν om s. Vindl. 12) αὐτούς Ω. s. Vindl.

30. 1) ἔστι μεν Σ, μεν punctis eiusdem atramenti seclusum. Habet μεν, ut vulgo, etiam post γένει. — Etiam LaurS: ἔστι μὲν γὰρ γέ-μὲν νει δήπου. secundum μὲν superscripsit recentior deleta priore particula. 'Mihi μὲν rectius post γένει sequi videtur tueturque h. l. positum auctoritas Prisciani T. II p. 182 Kr. §. 21 post Scapulam Oxon.' Schaeferus. At vide de hac collocatione minus concinna Scheibii Observv. in Orr. Att. p. 22. Turicensis: ἔστι μὲν γὰρ γένει μὲν. ut altero μέν opponantur ξένος et πολίτης, altero γένει et ποιήσει, quamquam simplex sequitur δέ. De duplici μὲν vid. ad Dem. f. leg. §. 42. 2) δήπου post Λεύκων Augl. k. Priscianus. Probabat eum ordinem Benselerus Hiat. p. 102, ne hiatus existeret. At γένει δήπου explicandi causa insertum est, qua ratione pausa existit. 'Ex omnibus eius generis exemplis aliisque mihi minime dubium est, quin saepius Augl scioli alicuius manum emendatricem senserit.' Fr. A. Wolfius. 3) τῷ Vindl. 4) ἡμῶν s. 5) οὐδετέρου t. β.

ἄλλων εὐεργετῶν χρόνον τιν' ἕκαστος ὑμῖν[6] χρήσιμον[7] αὐτὸν[8] παρέσχεν, οὗτος δ', ἂν σκοπῆτε, φανήσεται συνεχῶς ὑμᾶς[9] εὖ ποιῶν, καὶ ταῦτα, ὧν[10] μάλισθ' ἡμῶν ἡ πόλις[11] δεῖται. (31) ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι πλείστῳ τῶν πάντων[1] ἀνθρώπων ἡμεῖς ἐπεισάκτῳ σίτῳ χρώμεθα. πρὸς τοίνυν ἅπαντα τὸν ἐκ τῶν ἄλλων ἐμπορίων[2] ἀφικνούμενον ὁ ἐκ τοῦ Πόντου σῖτος εἰςπλέων[3] ἐστίν. εἰκότως· οὐ γὰρ

tempus aliquod quisque vobis commodarunt, hunc vero, si consideretis, apparebit nunquam in vos conferre beneficia destitisse, et eius generis beneficia, quae nostrae urbi maxime sunt necessaria. (31) neque enim hoc vobis obscurum est, nos advectitio frumento omnium hominum uti plurimo. Quod si quicquid frumenti reliquis ex emporiis advehitur comparamus, prope accedunt eae copiae quae e Ponto advehuntur. nec

---

6) ὑμῖν Aldetc. Vind1. — ἡμῖν Σ. LaurS. vulg. 7) χρήσιμον om Bav (non F). 8) ἑαυτὸν vulg. — αὐτὸν Σ. Aug1. Lind. Vind1. Π. Mal. — αὑτὸν LaurS. Ω. s. η. Vind4. 9) ἡμᾶς Σ. LaurS. vulg. — ὑμᾶς r. Vind1. 10) 'Potest exponi καὶ ταῦτα ἐκ (vel ἀπὸ) τούτων, ὧν, sed quia hoc paulo durius est, malim καὶ ταῦτ' ἀφ' ὧν.' Reiskius. 'καὶ h. l. est *et quidem* ac ταῦτα pro κατὰ ταῦτα, itaque non ut alias dicitur, καὶ ταῦτα *praesertim*. Reiskius mavult καὶ ταῦτ' ἀφ' ὧν, quod ipse explicat ἀπὸ τούτων ὧν. Vix alius intellexisset.' Fr. A. Wolfius. 'Male subaudit κατὰ ad ταῦτα.' Schaeferus. καὶ ταῦτα intellige i. q. καὶ τοιαῦτα. Cf. ad Dem. f. leg. §. 180. 11) ἡμῶν ἡ πόλις Σ. LaurS. vulg. — ὑμῶν ἡ πόλις Fel. — ἡ πόλις ἡμῶν k. — ὑμῶν ἡ π. X. — ἡ πόλις om incuria Herw.

31. 1) ἁπάντων Aldetc. F. t. v. X. — πάντων pr Σ, in quo ἁ pallido atramento praepositum est. LaurS. vulg. 2) ἐμποριῶν r. s. 3) εἰς πλέον Bodl. Cant. AldV. — εἰσπλέον Vind1. — εἰς πλέων IndLamb. 'Parum commoda constructione. — ἔστι πρὸς ἅπαντα· ἀντὶ τοῦ συγκρίνεσθαι πρὸς ἅπαντα.' HWolfius. 'εἰςπλεῖν dicuntur merces quae navibus importantur. Non opus igitur lectione εἰς πλέον neque Lambini εἰς πλείων. Et dubito an πλείων πρὸς ἅπαντα Graecum sit.' Marklandus. 'Iure dubitat. Graeci dicunt πλ. παρ' ἅπαντα, non πλ. πρὸς ἅπαντα.' Schaeferus. Cf. Symm. §. 25: ἐν ταύτῃ χρήματ' ἐστὶν (sic pr Σ, quod restituere debebam loco vulgati ἔνεστιν) ὀλίγου δέω πρὸς ἁπάσας τὰς ἄλλας εἰπεῖν πόλεις. Thuc. VII, 58 extr: πρὸς ἅπαντας αὖθις ὡς εἰπεῖν τοὺς ἄλλους Συρακόσιοι αὐτοὶ πλείω ἐπορίσαντο. Atque e collatis Herodot. VIII 44 Ἀθηναῖοι μὲν πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους παρεχόμενοι νῆας ρπ' μοῦνοι cum cap. 48 probavit Boekhius Oecon. T. I p. 111 2ae εἶναι πρός τι non esse i. q. *aequare*, sed *prope accedere*. Cf. Bernhard. Synt. p. 265. Quod si Pitakis in Philologo T. VIII 3 p. 524 reputasset, non defenderet εἰς πλέων,

μόνον διὰ τὸ[4] τὸν τόπον τοῦτον σῖτον ἔχειν πλεῖστον τοῦτο γίγνεται, ἀλλὰ[5] διὰ τὸ κύριον ὄντα[6] τὸν Λεύκων' αὐτοῦ τοῖς ἄγουσιν[7] Ἀθήναζε ἀτέλειαν δεδωκέναι, καὶ κηρύττειν πρώτους γεμίζεσθαι[8] τοὺς ὡς ὑμᾶς[9] πλέοντας. ἔχων γὰρ ἐκεῖνος[10] ἑαυτῷ καὶ τοῖς παισὶ τὴν ἀτέλειαν[11] ἅπασι
467 δέδωκεν ὑμῖν.[12] (32) Τοῦτο δ' ἡλίκον ἐστί, θεωρήσατε.

mirum est. fit enim non ideo solum, quia frumenti feracissimus est, sed quod eius dominus Leucon eos, qui Athenas advehunt, immunitate donavit, edicique iussit, ut primis qui ad vos navigarent onerare naves concederetur. nam immunitatem, qua ipse cum liberis suis fruitur, vobis omnibus impertiit. (32) Iam quantum hoc sit, considerate. ille ab iis,

---

quia εἰςπλέων participium superfluum et a substantivo separatum sit, deesse quoque opinabatur ad verba ὁ ἐκ τοῦ Π. σῖτος praedicatum, ad quod referatur posterius τοῦτο. De illa vero collocatione participii vid. ad Olynth. III §. 33 not. 13. Superfluum autem non est εἰςπλέων, sed complet ἐκ τοῦ Π. Nec deest praedicatum. nam τοῦτο i. q. τοσοῦτον σῖτον ἐκ τοῦ Πόντου εἰςπλεῖν ἡμῖν. Cf. Westermann. Commentatt. in Scriptores Gr. P. VI p. 14 sq. 4) τὸ om Vind4. pr Mal (add Chr). 5) ἀλλὰ καὶ vulg. — καὶ om Σ. (add antiq compendio). LaurS. Ω. T. r. s. Vind1 (qui codex omisit etiam διά). prΠ, in quo add 2 corr. pr Mal, in quo add Chr. 'Delevit Dindorf. recte, ut puto. sequitur enim causa gravior. Quod ubi fit, dici solet οὐ μόνον, ἀλλά, omisso καί, quod cave subaudiendum esse putes. Ob similem rationem non inserendum καὶ p. 467, 17.' Schaeferus. Vid. Bremi Excurs. IX ad Isocrat. Doberenz. Observv. Dem. p. 3. 6) ὄνοντα (repetitum ον punctis seclusit corr) Σ. 7) Λ. αὐτοῦ (αὐτοῦ Fel) τοῖς ἄγουσι τὸν σῖτον vulg. — αὐτοῦ om Ω. T. r. s. Vind1. 4. Lind1. Π. pr Mal (in quo add Chr). Anonymus Rh. T. VIII p. 638 W. — αὐτοῦτοῖς ἄγ in erasis habet Σ. 'In Σ αὐτοῦ τοῖς in rasura scriptum est aliarum literarum, quarum secunda ο fuit. fortasse igitur τοῖς σῖτον vel τοῖς τὸν σῖτον scriptum fuit. Tum verbi quoque ἄγουσι litera secunda in rasura scripta est.' Dindorfius. — ἄγουσιν sine τὸν σῖτον Σ. LaurS. F. Aug1. k. — pro ἄγουσι τὸν σῖτον habent ἄγουσιν αὐτὸν σῖτον Ω. T. s. Lind. Vind1. 4. Mal. AldB. — ἄγ. αὐτῷ σῖτον Anonymus Rh. — Post Ἀθήναζε Ald et Mor interpunxerunt, quia vox paululum quiescit. 8) κομίζεσθαι cod ε. 9) ὑμᾶς Σ. vulg. — ἡμᾶς Ald. Mor. LaurS. (k. s.) 10) (ἐκείνοις T. s?) Errasse videtur Bekkerus. Sed vid. §. 32 not. 1. 11) Post τὴν ἀτέλειαν Reiskius desideravit τὴν παρ' ὑμῖν, καὶ αὐτὸς τὴν παρ' ἑαυτῷ ἀτέλειαν. At 'Antitheton tribus verbis orator declarat, quam bene et quaestuose resp. Atheniensium cum Leucone immunitatem permutaverit. Hinc unus rex cum filiis, illinc Athenienses universi.' Fr. A. Wolfius. 12) ἡμῖν Appfr. AldV. Herw manus.

ἐκεῖνος[1] πράττεται τοὺς παρ' αὐτοῦ[2] σῖτον[3] ἐξάγοντας τριακοστήν. αἵ τοίνυν παρ' ἐκείνου δεῦρ' ἀφικνούμεναι σίτου μυριάδες[4] περὶ τετταράκοντ' εἰσίν. καὶ τοῦτ[5] ἐκ τῆς παρὰ[6] τοῖς σιτοφύλαξιν ἀπογραφῆς ἄν τις[7] ἴδοι. οὐκοῦν παρὰ μὲν[8] τὰς τριάκοντα μυριάδας μυρίους δίδωσιν μεδίμνους ἡμῖν,[9] παρὰ δὲ[10] τὰς δέκα ὡςπερανεὶ[11] τριςχιλίους. (33) Τοσούτου[1] τοίνυν δεῖ[2] ταύτην[3] ἀποστερῆσαι τὴν δωρεὰν τὴν πόλιν, ὥςτε προςκατασκευάσας[4] ἐμπόριον Θευδοσίαν,[5] ὅ φα-

qui frumentum inde exportant, tricesimam pro vectigali partem exigit. at frumenti quadringenta fere millia medimnûm sunt, quae ab illo huc perveniunt. id quod e tabulis videre licet eorum qui rei frumentariae praesunt. itaque ratione trecentorum millium decies mille medimnos largitur nobis, et ratione centum millium circiter tria millia. (33) Tantum autem abest, ut hoc reipublicae nostrae beneficium eripiat, ut novo emporio Theodosiae instituto, quod negotiatores Bosporo nulla re cedere

---

32. 1) ἐκείνοις pr Σ, lineola notatum est posterius ι. Ω. Vind1. (Υ. s?) 2) αὐτοῦ vulg. — αὑτοῦ LaurS. Π. Bekk. αυτοῦ Σ. — ἑαυτοῦ Aug1. k. 3) τὸν σῖτον Vind1. — Proxime ἡ ante τοίνυν LaurS. corr in αἵ. 4) μυριάδας Ω. 5) καὶ οὖν Paul. idem compendii vitium §. 39. 6) περὶ compendio Ald. Cf. §. 28. 7) ἄντις] τοῦτο Vind1. 8) παρὰ μὲν τοίνυν sine οὐκοῦν Minucianus Rh. T. IX p. 606 W. 9) ὑμῖν Vind1. — om Minucianus. 10) δὲ om pr Σ, add antiq (idem scriba?). 11) ὡς ἂν εἰ Vind1. — ὡσπερανεὶς pr Σ, posterius σ erasum est paene totum. margo recens: γρ. ὥςπερ ἂν εἰς, ut LaurS, qui τρισχιλίους punctis notavit.

33. 1) τοσοῦτον Aldetc. Ω. Υ. r. s. Vind1. 4. Π. — τοσοῦτον (ον superscr.) X. — τοσοῦτον (ον superscr.) Mal. — τοσοῦτο margLamb. — τοσούτου Σ. LaurS. vulg. 2) δεῖ τοίνυν Lind. 3) τοῦ ταύτην IndLamb. coniecit propter τοσοῦτον loco τοσούτου. 4) προκατασκευάσας Aldetc. Vind4. X. — προσκατασκευάσας Σ. LaurS. vulg. Correxit HWolfius. 5) Θευδασίαν Σ. LaurS. vulg. etiam codd schol. Fortasse cogitabant de nomine Θευδᾶς. — Θευδοσίαν Fel. AldV. Bav. Aug1. Π. (k). Stephan. Byz (var. lect. Θεοδοσ.). Harpocr. (in quo Lexico Bekkerus sic: Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῶν ἀτελειῶν ὅτι Σάτυρος Θευδοσίαν οἰκεῖ. nescio unde. priores editiones: Θευδοσίαν πολιορκῶν ἐτελεύτησεν. — 'an οἰκίζει' Bekk. Imo scribe fidenter: ἀτελειῶν. Ὅτε Σάτυρος Θευδοσίαν ἐπολιόρκει, ἐτελεύτησεν. Cf. Schol. Bavar. Phot. Suid.) — Θευδουσία Phot. — Suid. s. v. Θευδόσιος. — ψευδοσίαν r. — ψευδασίαν Vind4. Mal. γρ margΠ. — — Σ constanter Lacrit. §. 31 sq. Θεοδοσίαν. In titulis utraque forma et Θευδοσία et Θεοδοσία occurrit, saepius Θευδοσία. Vid. Boeckh. Inscr. T. II p. 98. ['Add. Osann. Inscr. III p. 123 sq.' Schaeferus.] — Θεοδοσία ἢ Θευδοσία Holsten. ad Stephan. Byz. — Θευδοσία apud

σιν οἱ πλέοντες οὐδ' ὁτιοῦν χεῖρον εἶναι τοῦ Βοσπόρου,[6] κἀνταῦθ' ἔδωκε[7] τὴν ἀτέλειαν ἡμῖν.[8] Καὶ τὰ μὲν[9] ἄλλα σιωπῶ, πόλλ' ἂν ἔχων εἰπεῖν, ὅσ' εὐεργέτηκεν[10] ὑμᾶς[11] οὗτος ἁνήρ,[12] καὶ αὐτὸς καὶ οἱ πρόγονοι, ἀλλὰ προπέρυσι[13] σιτοδείας παρὰ[14] πᾶσιν[15] ἀνθρώποις γενομένης οὐ μόνον ὑμῖν[16] ἱκανὸν σῖτον ἀπέστειλεν, ἀλλὰ[17] τοσοῦτον,[18] ὥςτε πεν-

affirmant, etiam illic immunitatem nobis concesserit. Ac quae alia beneficia vir ille, et ipse et maiores in vos contulerint, quum multa commemorare possem, taceo, sed tertio ante hunc annum quum ubique annonae penuria laboraretur, non modo, quantum vobis tum satis esset,

---

Scylacem aliosque Geographos et reliquos scriptores. Graefii Inscr. Graec. in Jahn. Annall. 1842 Dec. p. 224: *Βοσπόρο[υ] καὶ Θεοδοσίης*. Theodosia Latini. — Strab. VII p. 310 sq. Cas: *πρότερον δ' εἶχον ὀλίγην μὲν τὴν πρὸς τῷ στόματι τῆς Μαιωτίδος καὶ τῷ Παντικαπαίῳ μέχρι Θεοδοσίας τῶν Βοσπορίων τύραννοι* etc. §. 6: *Τῆς δὲ Χεῤῥονήσου, πλὴν τῆς ὀρεινῆς τῆς ἐπὶ τῇ θαλάττῃ μέχρι Θεοδοσίας* etc. *Λεύκωνα δέ φασιν ἐκ τῆς Θεοδοσίας Ἀθηναίοις πέμψαι μυριάδας μεδίμνων διακοσίας καὶ δέκα.* — HWolfii *Εὐδασίαν* operis deberi ostendit eius translatio *Theodosiam*. — De dialecto *Θεο* et *Θευ* vid. intrr. ad Gregor. Cor. p. 177 et 358. ed. Sch. Ahrens. Dial. Doric. p. 215 sq. 6) *οὐ χεῖρον εἶν. τοῦ Βοσπόρου οὐδοτιοῦν* Aldetc. — *οὐδ' ὁτιοῦν χ. εἶν. τοῦ Βοσπόρου Σ.* LaurS. vulg. — Sed ne forte Bakium (ad Apsinem p. 181) adv. Phorm. p. 917, 25 *ἐν Βοσπόρῳ* in *ἐν Βοσπορίῳ*, ut in Decreto Byzantiorum Cor. p. 256, 12, mutantem sequaris et h. l. scribas *Βοσπορίου*, vid. ad Cor. §. 91. Cf. Lept. §. 36. 7) *κἀνταῦθα δέδωκε* Aldetc. F. *t. v.* X. — *κανταῦθ' ἔδωκε Σ.* LaurS. vulg. 8) *ηὖμῖν* Vindl. 9) *μὲν οὖν* Aristid. Rh. T. IX p. 383. 10) *εὐεργέτηκεν* (η suprascr.) F. X. Cf. §. 71. Vid. Prolegg. Gramm. §. 78. — — Aristides citavit locum e memoria. 11) *ἡμᾶς* Augl. ζ. X. — *ἡμᾶς* (ὑ suprascr.) LaurS. 12) *ἀνὴρ* LaurS. vulg. etiam AnecdBkk. p. 137. — *ανηρ Σ.* — *ὁ ἀνὴρ r.* X. Aristides. — *ἁνὴρ* Bekk. (*Π.* Vindl. 4.) — *ἅνὴρ* Dind olim. Cf. §§. 42. 46. 13) De *πρωπέρυσι* tanquam Attico vid. Mehlhorn. Gramm. p. 82. 14) *περὶ* compendio Ald. Vindl. 15) *παρ' ἅπασιν Π.* 16) *ἡμῖν k.* 17) *ἀλλὰ καὶ* coniecit Marklandus. *καὶ* add Chr. At vid. §. 31. 18) *τοσοῦτον* omnes libri. — *τοσούτου* coniecit HWolfius. 'Vocabulum *τοσοῦτον* accurate legentem suboffendat oportet. — Impensius contra coniectura *τοσούτου* placet, ut haec sententia existat: *Leuco frumentum misit nobis non modo sufficiens, sed etiam modico pretio, ut ex summa, quam resp. emendo frumento destinarat, etiam superfuerint XV talenta, quae servata aerario sunt.* Ita servamus simul loquendi usum in verbo *περιγίγνεσθαι*, quod dicitur de pecunia, quae superest ita, ut lucrifiat. [At quid tum praepositio *προς*? servata etiam ab Apsine p. 36 ed. Bak.]

τεκαίδεκ' ἀργυρίου τάλαντα, ἃ Καλλισθένης διῴκησε, προς-

frumenti huc misit, sed tantam copiam, ut quindecim talenta, quae

---

Denique nemo nisi puer dubitabit ista potestate dici vocem τοσοῦτος, de modo non tantum magno, sed et exiguo.' Fr. A. Wolfius. τοσοῦτον receperunt Bekkerus etc. etiam Boeckhius unice probavit Oeconom. T. I p. 97 = 125 ed. 2ae. Contra quem traditam lectionem tuebatur ille quidem Bakius ad Apsinem p. 181, sed Boeckhium male intelligens. Vid. Hermann. in Dar. Gotting. 1849 Fasc. 100 p. 1037 sq. 'Ut speciosa sit coniectura Hieronymi, tamen mihi quidem rem parum liquere fateor. Ipse enim positus pronominis ὑμῖν inter οὐ μόνον et ἱκανὸν interserti videtur arguere, quod frumenti superabundasset, quum difficultas annonae premeret πάντας ἀνθρώπους, exteris sic venditum esse, ut aerarium XV talenta lucraretur. Vide igitur ne vulgata ita vera sit, ut, si omnes libri haberent τοσοῦτον, corrigendum foret τοσοῦτο.' Schaeferus. 'Equidem verbum προςπεριγενέσθαι me explicare non posse fateor hac HWolfii coniectura recepta. Quid enim hoc est: Leuco frumentum misit nobis non modo sufficiens, sed tam modico pretio, ut praeterea XV talenta lucrifacta sint? Quomodo ex sufficiente frumento lucrum praeterea addi poterat.' Benselerus Hiat. p. 104 sq. Nec quicquam prodest ἱκανόν non de sufficienti incolis Atticae frumento intelligere, sed significare i. q. *idoneum* (une quantité *considérable*), ut interpretatus est Cointe p. 147 sq. Rem cogitamus hanc fuisse: Anno 357 a. Chr. accidit calamitas annonae. Iam si in Attica eo tempore messis erat nulla, necessarii vero eius incolis erant uno anno 3,400,000 medimni (Boeckh. Oecon. T. I p. 108 sqq. = p. 125), restant de medimnis 2,100,000 a Leucone missis (Strab. l. c.) 1,300,000, qui exteris maiore pretio venditi praeter copiam Atticae sufficientem XV talenta pro aerario faciebant Callisthene rem administrante. Manifésto opponuntur οὐ μόνον ὑμῖν et ἀλλὰ τοσοῦτον, i. e. non solum Atticae incolis, sed etiam exteris. Quid enim aliud? Probamus igitur Reiskii, Schaeferi, Dobraei et Hermanni (l. c.) explicationem. Quos vero medimnos Leuco Athenas misisse dicitur, intelligo concessisse eum tot medimnos etiam in illa annona sine portorio exportandos, insigne igitur beneficium. De toto loco cf. Westermann. Comment. Crit. l. c. p. 581 sqq. At opponat quis fortasse, legibus vetitum fuisse frumentum ex Attica exportari severis. At quibus auctoribus peregrinum frumentum exportari vetitum fuisse affirmatur? Nullis. Sunt quidem qui perspicue tradant legem, ne quis Atheniensis alio nisi in Atticum portum frumentum vehat. Vid. Berghaus. Histor. Mercat. T. II p. 645. Boeckh. Oecon. T. I p. 76 ed. 2ae. et p. 120. Sed importati in Atticum portum frumenti non plus quam duae partes in urbem invehendae erant. Aristoteles apud Harpocr. s. v. Ἐπιμελητὴς ἐμπορίου: ἐπιμελεῖσθαι καὶ τοῦ σίτου τοῦ καταπλέοντος εἰς τὸ Ἀττικὸν ἐμπόριον τὰ β' μέρη τοὺς ἐμπόρους ἀναγκάζειν εἰς τὸ ἄστυ κομίζειν. Cf. BkkAnecd. p. 255. Itaque tertia

περιγενέσθαι. (34) *Τί οὖν οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτον τὸν τοιοῦτον περὶ ὑμᾶς γεγενημένον, ἐὰν ἀκούσῃ νόμῳ τὴν ἀτέλειαν ὑμᾶς*[1] *ἀφῃρημένους*[2] *αὐτὸν καὶ μηδ' ἂν μεταδόξῃ ποτὲ ψηφισαμένους ἐξεῖναι δοῦναι; ἆρ' ἀγνοεῖτε, ὅτι αὑτὸς*[3] *νόμος οὗτος ἐκεῖνόν τ' ἀφαιρήσεται τὴν ἀτέλειαν, κύριος ἂν γένηται, καὶ ὑμῶν*[4] *τοὺς παρ' ἐκείνου*[5] *σιτηγοῦντας;* (35) *οὐ γὰρ δήπου τοῦτό γ' ὑπείληφεν οὐδείς, ὡς ἐκεῖνος ὑπομενεῖ,*[1] *ἑαυτῷ μὲν ἀκύρους εἶναι τὰς παρ' ὑμῶν δωρεάς, ὑμῖν δὲ μένειν τὰς παρ' ἑαυτῷ.*[2] *Οὐκοῦν πρὸς πολλοῖς, οἷς ἂν ὁ νόμος βλάψειν ὑμᾶς φαίνεται,*[3] *καὶ προσαφαιρεῖταί τι*

Callisthenes administraverat, praeterea superéssent. (34) Quid igitur censetis, Athenienses, eum facturum, cuius tanta in vos munificentia exstitit, ubi audierit immunitatem sibi lege per vos ereptam, et vos decrevisse ut ne si mutaretis quidem sententiam, restituere liceat? an dubium vobis est quin eadem ista lex, si rata fuerit, et illum sit spoliatura, et vestros cives immunitate, qui ab eo frumentum advehunt? (35) scilicet hoc nemo existimat, illum aequo animo laturum esse, quod vestra sibi munera eripiantur, apud ipsum vero munera vobis maneant. Itaque praeter multa, per quae istam legem nocituram esse apparet, etiam de praesen-

---

pars importati frumenti ex emporio Attico in quamcunque terram, etiam exteram peti poterat. Cf. Boeckh. l. c. p. 116. Fortasse etiam dubitant de tanta illa magnitudine frumenti, ut e vendito reliquo XV talenta reddita sint, quum post annum sterilem etiam proximus semper penuria laboret, et semen quoque servandum sit. At particulam certe etiam illo anno quamvis sterili ipsa Attica tulit. Praeterea nescio, an reliqua eiusdem anni calamitas in rationes referenda sint. Tria enim bella exoriebantur: Philippi contra Athenienses, sociorum contra eosdem, et Phocensium contra Delphos. Quibus calamitatibus pretium frumenti auctum esse consentaneum est. — Hac igitur ratione omnino librorum lectio *τοσοῦτον* et numeri satis defensa esse videtur. — Ceterum *Σ* et *Ω* *προσ* a verbo *περιγ.* separatum exhibent.

34. 1) *ἡμᾶς* *k.* 2) *ἀφαιρουμένους* Aug1. *k.* — Proxime LaurS. *μεταδόξη* (superscr. *ησ*) et *αγνοειται* (superscr. *ε*). 3) *ὁ αὐτὸς* *Σ.* LaurS. vulg. — *αὐτὸς* Vind1. — *αὑτὸς* nos. 4) *ἡμῶν* Vind1. 5) *ἐκείνουσ* *Σ*, *σ* lineola deletum est.

35. 1) *ὑπομένει* *r.* Vind4. 2) *ἑαυτοῦ* vulg. — *ἑαυτῷ* *Σ.* LaurS. *Ω.* *Υ.* *s.* *t.* Vind1. X. prMal. Cf. §. 71. — *ἑαυτωι* (superscr. *ου*) F. — *αυτῷ* Aug1. — *αὑτω* (superscr. *οῦ*) *k*? — *ἑαυτῷ δωρεάς* *r.* Vind4. 3) *ἂν* post *βλάψειν* ponunt AnecdBkk p. 127 sic: *Μέλλοντι ὁ μὲν τῶν γραμματικῶν κανὼν οὐκ ἐπιτρέπει* (scil. *τὸν σύνδεσμον ἄν*), *παρὰ τοῖς ἀρχαίοις δὲ οὐκ ὀλίγα παραδείγματα εὑρίσκεται. Δημοσθένης πέμπτῳ Φιλιππικῶν* (Pac. §. 14,

τῶν ὑπαρχόντων ἤδη. Εἶθ' ὑμεῖς ἔτι[4] σκοπεῖτε,[5] εἰ χρὴ τοῦ- 468
τον ἐξαλεῖψαι, καὶ οὐ πάλαι βεβούλευσθε; Ἀνάγνωθι λαβὼν αὐτοῖς τὰ[6] ψηφίσματα[7] τὰ[8] περὶ τοῦ Λεύκωνος.

tibus utilitatibus iam aufert aliquid. Et vos tamen de ea abroganda deliberatis adhuc, non iam olim deliberastis? Decreta de Leucone cape et iis recita.

---

ubi πολεμῆσαι pro πολεμήσειν legitur). καὶ ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην: 'οὐκοῦν πρὸς πολλοῖς οἷς βλάψειν ἂν ὑμᾶς ὁ νόμος φαίνεται. — φαίνεται Mal e corr., fort. pr φαίνηται. — 'Fort. βλάψων ὑμᾶς φανεῖται, ut p. 468, 15: αἷς ... ἐμμένων φανεῖται.' HWolfius. βλάψων dederunt Reiskius et Fr. A. Wolfius. 'Vel ἂν βλάψαι vel ἂν φαίνηται. Wolfius βλάψων φανεῖται, recte in priore voce, non itidem, opinor, in secunda.' Marklandus. 'Qui satis et ipse prodit, ibi in vulgata scriptura aliquid displicuisse. Eam vero nunc affirmo et recte habere et in ea convellenda frustra laboratum esse. Ne posteriorem coniecturam Marklandi arguam, quae omnium minime placet, futurum infinitivi τῷ ἂν ἀοριστολογικῷ iunctum profecto non ita rari exempli est, ut in aoristum mutare necesse fuerit. Participium autem cum φαίνεσθαι constructum ex solenni usu sermonis aliam habet potestatem, quam quae huic loco congruit, in quo loco simplex notio verbi *videri* requiritur. Longe alia ratio est eorum verborum, unde Wolfius emendationi suae colorem quaerebat p. 468, 15. Nam φαίνεται ὁ νόμος ἡμᾶς βλάψειν est: *lex videtur nobis nocitura esse*, contra φαίνεται βλάπτων *palam est et omnibus compertum legem nocere nobis*. Hoc discrimen si tenetur, patebit, ne recte quidem dici φαίνεται ὁ νόμος βλάψων. quidquid enim huius rei futuro tempore continget, id in praesens quidem compertum esse non potest. Φαίνεσθαι cum participio i. q. ὀφθῆναι. Add. not. ad p. 470, 15. Cf. p. 499, 2.' Fr. A. Wolfius. 'Vid. Append. ad Aristoph. Plut. p. 497. Krüger. ad Dionys. Historiogr. p. 133.' Schaeferus. Cf. Acta Societatis Graec. T. II p. 134. Ind. Apparat. Dem. s. v. φαίνεσθαι. At vid. eundum Schaeferum ad Plutarch. T. V p. 141. — 'Mihi satis placet: οἷς ὁ νόμος βλάψων ὑμᾶς φ. Primum enim orator non dubitat de futura legis noxa, sed pro certo habet damni plurimum eam allaturam esse. Deinde non intelligo, cur male dicatur φαίνεται ὁ νόμος βλάψων h. e. *palam est legem nocituram esse*. Denique ἂν om *k*.' Schaeferus. Delendum iubet ἂν Cobetus Var. Lectt. p. 267 sq. Cf. Hermann. ἊΝ p. 180. Delevit Dindorfius. De ἂν cum infinitivo futuri vid. ad Cor. §. 147. Frankius Quaest. Aeschin. p. 10 h. l. explicavit i. q. οἷς ἂν ὁ νόμος βλάψοι ὑμᾶς, ὡς φαίνεται. At non dubii quid inest in h. l., sed suppressa conditio, nempe, *si vos suffragiis vestris legem sanciatis, certissime nocebit*. — οἷς βλ. ὑμ. ὁ νόμ. φ. sine ἂν Augl. *k*. 4) ἔστι *Ω*. 5) ἐπισκοπεῖτε sine ἔτι Vind4. X. 6) τὰ om Fel. 7) ψ. αὐτὰ Aldetc. F. *t*. *v*. X. (*s*). — αὐτὰ om *Σ*. LaurS. vulg. — add 2 corr *Π*. 8) τὰ om Augl. *k*.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.[1]

36. Ὡς μὲν εἰκότως καὶ δικαίως τετύχηκεν τῆς ἀτελείας παρ' ὑμῶν[2] ὁ Λεύκων, ἀκηκόατ' ἐκ τῶν ψηφισμάτων,[3] ὦ ἄνδρες δικασταί. τούτων δ' ἁπάντων στήλας ἀντιγράφους ἐστήσαθ'[4] ὑμεῖς κἀκεῖνος,[5] τὴν μὲν ἐν Βοσπόρῳ,[6] τὴν δ' ἐν Πειραιεῖ, τὴν δ' ἐφ' Ἱερῷ. σκοπεῖτε δὴ[7] πρὸς ὅσης[8] κακίας ὑπερβολὴν[9] ὑμᾶς ὁ νόμος προάγει, ὃς ἀπιστότερον τὸν δῆμον[10] καθίστησιν ἑνὸς ἀνδρός. (37) μὴ γὰρ οἴεσθ' ὑμῖν ἄλλο τι[1] τὰς στήλας ἑστάναι ταύτας, ἢ τούτων πάντων[2] ὧν ἔχετ' ἢ δεδώκατε[3] συνθήκας, αἷς ὁ μὲν Λεύκων ἐμμένων φανεῖται[4] καὶ ποιεῖν ἀεί τι προθυμούμενος ὑμᾶς εὖ, ὑμεῖς δ' ἑστώσας ἀκύρους[5] πεποιηκότες, ὃ πολὺ δεινότερον τοῦ καθελεῖν.[6] αὗται[7]

36. E decretis igitur audivistis, iudices, quo iure ac merito Leucon immunitatem a vobis consecutus sit. et earum rerum omnium columnas ex iis exemplis vos et ille erexistis, aliam Bospori, aliam in Piraeeo, aliam ad Hierum. Considerate igitur, in quanti dedecoris modum extremum lex ista vos propellat, quae efficiat, ut minus fidei in populo sit quam in uno viro. (37) Neque enim putandum est alio nomine vobis has stare columnas nisi ut pacta de his omnibus, quae accepistis vel dedistis, sint rata, in quibus Leuconem manere apparebit et paratum esse ad beneficia in vos semper cumulanda, vos vero has stantes columnas irritas fecisse, id quod longe gravius est quam demolire. nam hae sic

---

36. 1) ψήφισμα *Ω*. Augl. — ψηφίσματα λείπει Vindl. — in marg. LaurS. — Cf. §. 45. 2) ἡμῶν *s*. — — τῆς παρ' ὑμῶν ἀτελείας Aldetc. — τῆς ἀτ. π. ὑμ. *Σ*. vulg. — παρ' ἡμῶν om prLaurS, add rec in marg. 3) ψηφ. ἤδη codd *ε*. *η*. 4) ἐστήσασθ' Aldetc. F. *k*. *t*. Augl. — ἐστή-σ σαθ' X. 5) τε κἀκ. Aldetc. LaurS. F. *t*. *v*. X. 6) Vid. ad §. 33 not. 6. 7) δὲ *r*. 8) οὔσης *s*. Vindl. 9) 'F. πρὸς ὅσην κακίας ὑπερβολὴν' Seagerus Diar. Class. LVI p. 257. 'Vulgata bene habet. est i. q. ὅσῃ κακίᾳ πάντας ὑπερβαλεῖσθε, ἐὰν μὴ ἀκυρώσητε τὸν νόμον.' Schaeferus. 10) νόμον *r*.

37. 1) ἄλλο τι om Ald. 2) ἁπάντων Aldetc. F. *t*. *v*. X. — πάντων *Σ*. LaurS. vulg. 3) ἢ δεδώκατε om Fel. 4) φαίνεται F (in margBav, ut vulgo: γρ. φανεῖται). item marg*Π*. 5) ἔσεσθε ante πεποιηκότες Aldetc. LaurS. F. *t*. *v*. marg*Π*. X. — om *Σ* (add antiq ἔσεσθαι). vulg. 'Culpa credo correctoris, melius huc quoque φανοῦνται trahi putantis.' Fr. A. Wolfius. Vere supplendum est φανεῖσθε. 6) καθελεῖν ἐστίν Aldetc. Augl. F. *k*. *r*. *t*. *v*. X. corr *Π*. — ἐστιν om *Σ*. LaurS. vulg. 7) αυ pr *Σ*, ται add eadem manus.

γὰρ οὑτωσὶ τοῖς βουλομένοις κατὰ τῆς πόλεως βλασφημεῖν τεκμήριον, ὡς ἀληθῆ λέγουσιν, ἐστήξουσιν.[8] (38) Φέρε,[1] ἐὰν[2] δὲ δὴ[3] πέμψας ὡς[4] ἡμᾶς[5] ὁ[6] Λεύκων ἐρωτᾷ, τί ἔχοντες ἐγκαλέσαι καὶ τί μεμφόμενοι τὴν ἀτέλειαν αὐτὸν[7] ἀφῄρησθε·[8] τί πρὸς θεῶν ἐροῦμεν[9] ἢ τί γράψει ποθ'[10] ὁ[11] τὸ ψήφισμ' ὑπὲρ ἡμῶν[12] γράφων; ὅτι νὴ Δί' ἦσαν τῶν εὑρημένων τινὲς ἀνά-

stantes testimonium illis dicent, qui urbem convitiis insectari volunt. (38) Age vero, si Leucon missis huc legatis vobiscum expostularit, quodnam ob crimen et delictum ipsum immunitate spoliaveritis; quid per deos respondebimus aut quid rogabit tandem responsi pro nobis auctor? sci-

---

8) Cit. AnecdBkk. p. 93. — ἐστήξενον Vindl. — Respicit Aristides adv. Dem. §. 47 ed. Grauert.

38. 1) φέρε om Tiberius Rh. T. VIII p. 540 W. 2) ἐὰν Σ. LaurS. vulg. — ἂν Tiberius. Rufus Rh. T. III p. 457 W. Maximus Plan. Rh. T. V p. 516 W. 3) 'δὲ δὴ notabilis harum particularum sedes post ἐὰν, non post φέρε. Cf. Comment. in Aristoph. T. V p. 30.' Schaeferus. Vid. Weber. ad Aristocr. §. 57. 4) πρὸς Rufus. — εἰς Maximus. 5) ὑμᾶς Aldetc. Ω. v. — ημᾶς Mal. — ἡμᾶς Σ. LaurS. vulg. Secunda persona magis convenit sequenti ἀφῄρησθε. At sequitur ἐροῦμεν. 'Servavi ὑμᾶς, quod Reiskius ex Augl in ἡμᾶς mutans una opera ἀφῃρήμεθα corrigi malit propter sequens ἐροῦμεν. Quum saepe pronominum ὑμεῖς et ἡμεῖς commentatio a scribis facta sit eaque vel diligentioribus eorum facillima esse debuerit, in multis locis oratorum dubium manet, utrum alteri praeferendum sit. Et quas regulas nobis ponere possumus ad eorum usum in dissidio codicum discernendum, earum nulla satis huc convenit.' Fr. A. Wolfius. Cf. ad §. 51. 6) ὁ om Ald. Fel. Tiberius. Rufus. Cf. §. 41 cum §. 40. 7) αὑτὸν LaurS. vulg. — αυτὸν Σ. αὐτὸν Bkk. At cf. §. 40 extr. — αὐτῶν s. Vindl. 8) ἀφῃρήμεθα Rufus. — ἀφῄρησθαι pr Σ, recentior correxit αι in ε. 9) ἐροῦμεν ἡμεῖς Tiberius. 10) ποτε Σ. LaurS. vulg. — τότε malit Reiskius. Hoc ante γράψει praeponendum esset. — Secundum Buttmannum Gr. T. I p. 124 ed. 2ae scribenda esset enclitica πόθ' loco ποτὲ. Vide Grammaticos in Hermanni Emend. Gr. p. 67 sq. de τίν' tanquam enclitica loco τινὰ docentes. Nondum mihi persuadebant neque aliis editoribus. Scribenda esse haec vocabula censemus secundum rationem ἐστί etc. Exempla sunto de ποτ': f. leg. §§. 33. 143. Lept. §. 43. — De τιν' Phil. II §. 17. Chers. §. 18. 11) ὅ γε LaurS. Ω. T. r. s. Vindl. 4. Π. Mal. — ὅτε Σ, sed hoc τ et hoc ε lineolis eiusdem atramenti perfossa sunt. prima repetierat τετο sic: ποτε ὅτετὸ ψηφισμα. 12) ἡμῶν LaurS. vulg. — ὑμῶν Aldetc. Σ. Ω. T. Augl. t. v. Vindl. 4. 7. Π. Mal. X.

ξιοι.[13] (39) Ἐὰν οὖν[1] εἴπῃ[2] πρὸς ταῦτ' ἐκεῖνος 'καὶ γὰρ Ἀθηναίων τινὲς ἴσως φαῦλοι,[3] καὶ οὐ διὰ ταῦτ' ἐγὼ τοὺς χρηστοὺς ἀφειλόμην, ἀλλὰ τὸν δῆμον νομίζων[4] χρηστόν, πάντας ἔχειν ἐῶ'·[5] οὐ δικαιότερ'[6] ἡμῶν[7] ἐρεῖ; ἐμοὶ γοῦν[8] δοκεῖ.
469 παρὰ[9] πᾶσι γὰρ[10] ἀνθρώποις μᾶλλόν ἐστιν ἔθος διὰ τοὺς εὐεργέτας καὶ ἄλλους τινὰς εὖ ποιεῖν τῶν μὴ[11] χρηστῶν, ἢ διὰ τοὺς φαύλους τοὺς ὁμολογουμένως[12] ἀξίους χάριτος[13] τὰ δοθέντ' ἀφαιρεῖσθαι. (40) Καὶ μὴν[1] οὐδ' ὅπως οὐκ ἀντιδώσει τῷ Λεύκωνί τις, ἂν[2] βούληται, δύναμαι σκοπούμενος εὑρεῖν.

licet aliquos indignos frui immunitatibus. (39) Quodsi ad hoc ille responderit: 'Etenim sunt fortasse Atheniensium nonnulli improbi, nec tamen propterea ego probos spoliavi, sed quia populum Atheniensem bonum puto, nemini quicquam eripere volo,' nonne aequiora dicet quam nos? omnino, mea quidem sententia. apud omnes enim homines usitatius est, propter bene meritos etiam alios quosdam, quorum nulla virtus est, afficere beneficiis, quam propter improbos eripere, quae concessa fuerunt his, qui citra controversiam digni sunt beneficio. (40) Praeterea, si quis voluerit Leuconem ad permutationem facultatum adigere,

---

13) Vulgo h. l. est signum interrogationis. 'Haec vim habent ironiae et pronuntiando sunt adiuvanda. Rectius tamen forsan citra interrogationem legenda videantur tanquam responsio suggesta ab adversariis. Cf. p. 473, 28 sq. Ex interpunctione vulgari orator ipse dicit: *an illud forte scribemus multos esse praemio indignos?*' Fr. A. Wolfius. 'Male post ἀνάξιοι positum esse signum interrogationis formula νὴ Δία arguit.' Schaeferus. — — τινες τῶν εὑρημένων ἀναξ. Aldetc. F. Augl. *k. r. v.* X. — τῶν εὑρ. τινες ἀναξ. Σ. LaurS. vulg.

39. 1) τοῦτο Paul. Cf. §. 32. 2) εἴποι Vindl. 3) τ. εἰσι φαῦλ. ἴσως Aldetc. — τ. εἰσὶν ἴσως φαῦλ. vulg. — τ. ἴσως εἰσὶ φ. *k.* corr Π. — ἴσως[β] τινὲς[α] εἰσὶ φ. Augl. — τ. ἴσως φαῦλοι εἰσι LaurS. *r.* — ἴσως om Vindl. — εἰσιν om Σ. Ω. Τ. *s.* η. Lind. Vind4. prΠ. Mal. 'εἰσιν om Σ. sed habet p. 489, 2: καὶ παρ' ἐκείνοις τινές εἰσιν ἴσως ἀγαθοί.' Dindorfius. Nemo negavit etiam addi potuisse copulam. 4) εἶναι post νομίζων add 2 corr Π. 5) ἐῶι Ω. 6) δικαιότερον *v.* X. 7) ἡμῶν Σ. LaurS. vulg. Cf. ἐροῦμεν §. 38. — ὑμῶν Fel. Vind7. 8) ἔμοι γ' οὖν Aldetc. LaurS. Vindl. i. q. *mihi quidem igitur*. male. — ἐμοὶ γοῦν vulg. 9) περὶ compendio Ald. 10) πᾶσιν sine γὰρ Ω. 11) μὴ om Augl. pr*k*. 12) ὁμολογουμένους Aldetc. — ὁμολογουμένως[ου] F. X. — ὁμολογουμένως Σ. LaurS. vulg. Cf. ad Symmor. §. 11. 13) χάριτας Ω.

40. 1) μὴν om pr Mal, add Chr. 2) ἐὰν vulg. — ἂν Σ. Ω. (uterque §. 38 ἐὰν, hoc monendum est Parasinae nostrae causa). LaurS. Lind. Vindl. 4. Π. Mal.

χρήματα μὲν γάρ ἐστιν ἀεὶ παρ' ὑμῖν αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὸν νόμον τοῦτον, ἐάν τις ἐπ' αὔτ' ἔλθῃ, ἢ στερήσεται[3] τούτων ἢ λειτουργεῖν ἀναγκασθήσεται.[4] ἔστι δ' οὐ τὸ τῆς[5] δαπάνης μέγιστον ἐκείνῳ, ἀλλ' ὅτι τὴν δωρεὰν ὑμᾶς αὐτὸν[6] ἀφῃρῆσθαι[7] νομιεῖ.[8]

41. *Οὐ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,[1] μὴ Λεύκων ἀδικηθῇ[2] μόνον[3] δεῖ σκοπεῖν, ᾧ, φιλοτιμίας εἵνεκα,[4] ἡ[5] περὶ τῆς δωρεᾶς σπουδὴ γένοιτ' ἄν, οὐ χρείας,[6] ἀλλὰ καί, εἴ τις ἄλλος εὖ μὲν ἐποίησεν ὑμᾶς εὖ πράττων, εἰς δέον δὲ νῦν γέ-*

quomodo id hic caveri possit, profecto non reperio. semper enim opes illius aliquae apud vos sunt, ex hac autem lege iis ille, si quis invaserit, aut spoliabitur, aut obire publica munera cogetur. neque vero sumptus Leuconi maxima res est, sed quod censebit sibi concessum a vobis donum ereptum esse.

41. Porro, Athenienses, non solum ne Leucon iniuria afficiatur providendum est, qui sui honoris causa immunitatem a vobis impetrare studuit, non necessitate commotus, sed etiam, si alius quis secundis suis

---

3) *στερηθήσεται* Bav (non F?). Cf. Prolegg. Gramm. §. 94 p. 104. 4) *τούτων* bis habent (et post *στερ.* et post *ἀναγκ.*) Vindl. 4. Mal, in quo codice secundum *τούτων* delevit Chr., et aliquis codex Bekkeri. '*ἀναγκασθ. τούτων*' Bekkerus itemque Dindorfius. 'Id Dindorfium videtur [olim] movisse, ut haec sic scripta ederet: *ἢ στερήσεται ἢ λειτουργεῖν ἀναγκασθήσεται τούτων*. Quod vereor ut cuiquam probaturus sit.' Schaeferus. Ita quidem Lind. Nos olim Bekkeriae traditioni fidem habentes edebamus: *ἢ στερ. τούτων ἢ λειτ. ἀναγκασθήσεται. τούτων ἐστί δ'* etc. maleque hoc exemplo particulae *δὲ* tertio loco collocatae abutebamur ad Chers. §. 9. Nam falso traditum erat in codice Σ *τούτων* post *ἀναγκασθήσεται* repetitum esse. Hoc nego non solum mea solius fide, sed etiam duorum aliorum testium, Pillonis et Meunieri. nam sic Σ: *η στερησεται τουτων. η λειτουργειν αναγκασθησεται· εστι δ' ουτ'ο τησ.* Etiam LaurS *τούτων* semel posuit, post *στερήσεται*. 5) *δὲ τοῦτο οὐ τῆς* Mor. — *ἔστι δ' οὐ τὸ τῆς* LaurS. vulg. 6) *αὐτὸν ὑμᾶς* Aldetc. — *ὑμᾶς αὐτὸν* Σ. LaurS. vulg. — *ὑμᾶς αὐτὸν* Turic. Cf. §. 38. 7) *ἀφαιρεῖσθαι* Vindl. 8) *οὐ τοίνυν ὦ ἄ. Ἀθ. μὴ Λ. ἀφῃρῆσθαι νομιεῖ* bis et confuse cum proximis in Mor. negligentes operae.

41. 1) *ὦ ἄν. Ἀθ.* om. Hermog. Rh. T. III pp. 213 et 289 W. Aristides Rh. T. IX pp. 362. 373 W. 2) *ἀδικεῖ* Vindl compendio. 3) *μόνον* post *δεῖ* r. Vind4. — post *τοίνυν* Hermogenes. — post *σκοπεῖν* Anonym. Rh. T. VIII p. 628. 4) *ἕνεκα* vulg. — *εἵνεκα* Σ. LaurS. Ω. Υ. F (Bav?). r. Vind4. X. Mal. Cf. Prolegg. Gramm. §. 116 p. 136. 5) *ἡ* delet Paris Thiersch. profecto non docta manus. 6) *ᾧ φιλ. … χρείας* om Aristides. Hermog. p. 213, habet hic alter rhetor p. 289.

γονεν αὐτῷ[7] τὸ παρ' ὑμῶν[8] λαβεῖν τότε[9] τὴν ἀτέλειαν. τίς οὖν οὗτός ἐστιν; Ἐπικέρδης[10] ὁ Κυρηναῖος,[11] ὅς, εἴπερ τις ἄλλος τῶν εἰληφότων, δικαίως ἠξιώθη ταύτης τῆς τιμῆς, οὐ τῷ[12] μεγάλα, ἢ θαυμάσι' ἡλίκα δοῦναι, ἀλλὰ τῷ παρὰ τοιοῦτον καιρόν, ἐν ᾧ καὶ τῶν εὖ πεπονθότων ἔργον[13] ἦν εὑρεῖν ἐθέλοντά τινα, ὧν[14] εὐεργέτητο,[15] μεμνῆσθαι.[16] (42) οὗτος γὰρ ἁνήρ,[1] ὡς τὸ ψήφισμα τοῦτο δηλοῖ τὸ[2] τότ' αὐτῷ γρα-

rebus in vos beneficus exstiterit, nunc autem ei immunitas, tunc a vobis accepta, utilis facta sit. is igitur quis est? Epicerdes Cyrenaeus, qui, si quisquam alius honoratorum, iure ac merito isto honore dignatus est, non quod magna quaedam aut admiranda praestiterit, sed quod tali tempore id fecit, quo difficile erat vel eorum aliquem invenire, qui magnis beneficiis affectus, memor beneficiorum esse vellet. (42) Nam ille vir, ut hoc decretum quod tum eius causa factum est indicat, civibus ille tem-

---

7) αὐτῷ om Lind. Fortasse de consilio, quia videbatur aetate orationis Epicerdes non superstes fuisse, ut non ipsi, sed liberis eius iniuria fieret lege Leptinea. Cf. §. 46. At e §. 44 patet tum vixisse Epicerdem, senem fere. 8) ἡμῶν Ald. Mor. *s.* Vindl. 9) 'τότε transponi debet in priorem partem sententiae: τότε εὖ πράττων. Confirmat Ulpianus: ὁ πάλαι εὐημερῶν, οὗτος νῦν ἐπίκουρον τοῦ ζῆν ἔχει τὴν ἀτέλειαν.' Marklandus. 'Argutatur hic, ut alias quoque haud raro, Marklandus praeter rem. Sententia est: *cui nunc peropportunum accidat se olim impetrasse immunitatem.* Quo quid esse potest planius?' Reiskius. 'Transitio ad novam partem orationis facillima est. *Iam porro vobis etiam hoc videndum, ne iniuria afficiatis quenquam alium, si quis in vos beneficia contulit, quum meliore fortuna uteretur, sed cui nunc iniquis rebus conflictanti ad victum necessaria facta immunitas opportune subvenit, quam ei priore tempore concessistis.* His in verbis ut νῦν valet κακῶς πράττοντι, sic τότε necessario ad prius tempus spectat h. e. ad εὖ πράττων.' Fr. A. Wolfius. Cf. Le Cointe p. 148. 10) ὀπικέρδης *t.* 11) Cit. Aristides p. 362 W. — κερκυραῖος Ald. Mor. Ven. *s. t. v.* — κυρηναῖος Σ. LaurS. Fel. vulg. — 'Illam lectionem praefero. frequentior enim usus Atheniensibus erat cum Corcyraeis quam cum Cyrenaeis, utpote qui Spartanae essent originis.' Reiskius. 'At tali ratiuncula quis cautus et prudens moveatur in rebus factis?' Fr. A. Wolfius. De usu Atheniensium et Cyrenaeorum vid. etiam Boeckh. Oecon. T. II p. 133 ed. 2ae. Fertilitas terrae indeque commercium Cyrenaeorum magnum a multis traditur. 12) οὐ τῷ] οὕτω *r.* 13) super ἔργον recens manus scripsit δυσχερὲς Σ. 14) ὧ pr Σ, ν add antiq. 15) εὐεργέτηντο (η superscr.) Vind4. — εὐεργέτηντο (η superscr.) Mal. — εὐεργέτητο X. De augmento vid. Prolegg. Gramm. §. 78 p. 80. 16) Cit. Aristides p. 362.

42. 1) ἀνὴρ LaurS. vulg. — ανηρ Σ. — ἀνήρ Bekk. (*Π*?) — ἁνήρ Dind. olim. Cf. §§. 33. 46. 2) τὸ om *r.* Vind4.

φέν,[3] τοῖς ἁλοῦσιν τότ' ἐν[4] Σικελίᾳ τῶν πολιτῶν ἐν[5] τοιαύτῃ[6] συμφορᾷ καθεστηκόσιν[7] ἔδωκε μνᾶς ἑκατὸν καὶ τοῦ μὴ τῷ λιμῷ πάντας αὐτοὺς ἀποθανεῖν αἰτιώτατος ἐγένετο. καὶ μετὰ ταῦτα δοθείσης ἀτελείας αὐτῷ διὰ ταῦτα παρ' ὑμῶν, ὁρῶν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸ[8] τῶν[9] τριάκοντα μικρὸν[10] σπανίζοντα τὸν δῆμον[11] χρημάτων, τάλαντον ἔδωκεν[12] αὐτὸς[13] ἐπαγγειλάμενος. (43) Σκέψασθε δὴ πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πῶς ἂν[1] ἄνθρωπος[2] φανερὸς[3] γένοιτ' εὔνους

pore in Sicilia captivis, quum tanta calamitate circumventi essent, centum minas dedit et maxime prospexit, ne fame perirent universi. deinde, data illi propterea immunitate a vobis, videns paulo ante triginta tyrannos in bello populum indigere pecunia, dedit talentum ultro oblatum. (43) Considerate igitur per Iovem deosque, Athenienses, quo modo homo quisquam benivolentiae erga vos specimen praebeat; aut quo modo mi-

---

3) ὡς τὸ ... γραφὲν om Aristides. 4) τοῖς ἠτυχηκόσιν ἐν sine τότ' Aristides. 5) καὶ ἐν HWolf. 6) τοιαύτῃ om Vindl. 7) ἐν τοιαύτῃ ... καθεστηκόσιν om Aristides. 8) τῷ πρὸ LaurS. vulgo. — τῷ πρὸς Fel. — τῷ om pr Σ in fine lineae, add antiq. Ω. T. r. s. Vindl. 4. Mal. non necessarium quidem, quia πρὸ cum verbo construi potest; sed facile excidit ante πρ praesertim in fine lineae. 9) τοὺς margLamb. — τοὺς τῶν Fel. — articulos om IndAld. AldV. 10) μικρο pr Σ, eadem manus add ν. 11) τῶν δήμων Vindl. 12) ἐπέδωκεν s. t. Vindl. 13) αὐτὸς LaurS. vulg. — αὐτοῖς prΣ, ut videtur. nam inter ο et σ litera erasa est. dativum item dat r. possis referre ad δῆμον. At cf. §. 45. Nominativus est longe gravior, dativus superfluus.

43. 1) ἂν excidit ante ἄνθρωπος Σ (add antiq). Ω. T. s. Vind4. X. Mal (in quo add Chr). 2) 'Imo ἅνθρωπος. de Epicerde enim oratorem loqui sequentia docent.' Schaeferus. Etiam in universum orator loqui potest quamquam Epicerdem intelligens, illudque est gravius: *potestne aliquis homo, non solus Epicerdes*? Vid. ad Olynth. I §. 3 not. 2. f. leg. §. 157. Funkhaenel. Quaest. Dem. p. 86. 3) μᾶλλον φανερῶς Aldetc. — μᾶλλον φανερὸς LaurS. vulg. — μᾶλλον om prΣ (add antiq). Ω. T. s. Lind (in quo φανερῶς). Vindl. 4. Π (in quo add 2 corr). Mal. — 'Quamquam concedendum est potuisse μᾶλλον propter sequens ἧττον ἄξιος inculcari, tamen h. l. prorsus necessarium esse videtur. nam non quaeritur, quomodo omnino quis se Atheniensibus beneficum praebeat, sed quomodo magis id fiat.' Westermannus in Diar. Antiq. l. c. p. 584. Certe non est sententia: *quomodo quis magis beneficus fiat*, sed *quomodo id magis ostendat*. Esse autem videatur Graecismus, e quo non omissum sit adverbium μᾶλλον, verum particula comparativa ἢ usurpetur non solum post expressum comparativum, sed alacres Graeci mente comparationem praeoccupantes, illam particulam vario modo

ὢν ὑμῖν,[4] ἢ πῶς ἧττον ἄξιος ἀδικηθῆναι, ἢ πρῶτον μὲν εἰ παρὼν[5] τῷ τῆς πόλεως ἀτυχήματι μᾶλλον εἵλοιτο τοὺς ἀτυχοῦντας[6] καὶ τὴν παρὰ[7] τούτων χάριν, ἥτις ποτ' ἔμελλεν[8] ἔσεσθαι, ἢ τοὺς ἐν[9] ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ κεκρατηκότας καὶ παρ' οἷς ἦν, δεύτερον δέ, ἑτέραν χρείαν[10] ἰδών, εἰ φαίνοιτο διδοὺς

nus dignus sit qui afficiatur iniuria, quam primum si, quum cladi urbis interfuisset, calamitosos et eorum, quaecunque tandem futura esset, gratiam maluerit quam eos qui illo tempore vicerant et apud quos erat, deinde autem si, alia necessitate animadversa, manifesto pecuniam lar-

---

adhibere poterant etiam non praegresso vero comparativo, ut post vocabula eligendi ac discernendi. Vide quos citavit Hermann. ad Lucian, Hist. Conscrib. p. 124, in primis Nitzsch. ad Plat. Ion. p. 70 sqq. Klotz. ad Devar. II p. 586 sqq. Etiam ubi optio iudicio deliberanti relinquitur, usurpatum videmus ἤ, etsi μᾶλλον non praecedit, ut h. l. posses explicare πῶς ἂν φανερὸς γένοιτο, ἢ εἰ i. q. *quomodo (deliberantibus ac comparantibus vobis) patebit, quam si?* Potueris comparare etiam Salustii Catil. cap. 48 §. 5: '*in tali tempore tanta vis hominis leniunda quam exagitanda videbatur.* Pariterque comparare Xenoph. Hier. VIII §. 5: τὸν αὐτὸν τοῦτον θεώμεθά τε, ὅταν ἄρχῃ, ἢ ὅταν ἰδιωτεύῃ, ubi intrr., quos hic Graecismus fugiebat, varia inserebant. Neutiquam par est Themistii or. I p. 13 = 14 Dind: φιλανθρωπίας γὰρ ἴδιον εὖ ποιεῖν ἢ κακῶς. ubi loco ἴδιον (*proprium* i. e. ut humanitas magis inclinet) Reiskius perperam ἥδιον coniecit. De illo Graecismo omnino vid. Kühner. Gramm. T. II p. 446 sq. et de Latinorum usu Graecismum sequenti vid. Iensii Lectt. Lucian. p. 278 sqq. Cort. ad Salust. Cat. cap. 20 finem: '*Nisi forte animus fallit et vos servire quam imperare parati estis.*' i. e. vultis, ut βούλεσθε ἤ. Haec est Attractio, ut καλόν ἐστιν ἤ i. q. *bonum est idque melius quam.* Vid. Fritzsch. et Meyer. ad Evang. Matth. XVIII, vs. 8. Possis etiam in nonnullis certe locis explicare particulam ἤ i. q. *in Vergleichung mit.* Vid. Winer Gr. N. Test. p. 215 ed. 6[ae]. ibiq. citt. Quae explicatio simplicior est quam Hermanni ad Viger. p. 884, hoc ἤ proprie esse i. q. *an forte.* Potius in multis locis proprie i. q. *aut*, ut Thuc. VI, 21: αἰσχρὸν βιασθέντας ἀπελθεῖν, ἢ ὕστερον ἐπιμεταπέμπεσθαι, *aut postea copias arcessere.* In aliis ἤ post positivum mere est particula alterius interrogationis. Vid. Bornemann. ad Evang. Luc. XV, 7. Verum in propositi Demosthenici loci priore membro nulla est comparatio, sed omnino orator interrogat quomodo quis benivolentiam in populum ostendere possit; sequitur comparatio demum in altero membro. Cf. Funkhaen. in Fleckeisen. Ann. 1861. Decemb. p. 691. 4) ἡμῖν Aug1. *k.* 5) παρὸν Fel. 6) εὐτυχοῦντας (δυσ superscr.) *Ω.* 7) περὶ Vind7. 8) ἔμελλεν omnes libri. Cf. Prolegg. Gramm. §. 79. 9) ἐν excidit in *Ω.* Vind1. 10) χρεῖαν Ald. Fel. Wolf.

καὶ μὴ πῶς[11] *ἰδίᾳ τὰ ὄντα σώσει*[12] *προνοούμενος, ἀλλ' ὅπως τῶν ὑμετέρων*[13] *μηδὲν*[14] *ἐνδεῶς*[15] *ἕξει*[16] *τὸ καθ' αὑτόν.*[17] (44) *Τοῦτον μέντοι,*[1] *τὸν τῷ μὲν ἔργῳ παρὰ*[2] *τοὺς μεγίστους καιροὺς οὑτωσὶ κοινὰ τὰ ὄντα τῷ δήμῳ κεκτημένον, τῷ δὲ ῥήματι καὶ τῇ τιμῇ τὴν ἀτέλειαν ἔχοντα, οὐχὶ τὴν ἀτέλειαν ἀφαιρήσεσθε (οὐδὲ γὰρ οὔσῃ χρώμενος φαίνεται) ἀλλὰ τὸ*[3] *πιστεύειν ὑμῖν,*[4] *οὗ τί γένοιτ' ἂν αἴσχιον; Τὸ τοίνυν ψήφισμ'*[5] *ὑμῖν αὐτ' ἀναγνώσεται*[6] *τὸ τότε ψηφισθὲν τῷ ἀνδρί.*

Καί θεωρεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσα ψηφίσματ' ἄκυρα

gitus et non sollicitus quomodo privatas suas opes servaret, sed ne, quantum in se esset, vos ulla penuria laboraretis. (44) Eum igitur; qui re ipsa miserrimis in temporibus opes suas Atheniensi populo ita communes esse voluit, et verbo tenus ac honoris tantum causa immunitatem habet, non immunitate spoliabitis, qua eum revera ne uti quidem constat, sed id efficietis, ut vobis fidere desinat. quo quid possit fieri turpius? Sed ipsum decretum, quod tum huius viri causa factum est, vobis recitabit.

Videtis, Athenienses, quot decreta lex ista irrita faciat, et quot

---

11) *πως* prΣ. Ω. Υ. Lind. Vind4. Cf. ad Chers. §. 40. Quamquam sequitur respondens *ὅπως* et eadem manus praeposuit *o* in Σ, hiatum lenem negligens. — *ὅπως* LaurS. vulg. 12) *σώσοι* Ald. Mor. — *σώσῃ* [*ει*] Σ. vulg. — *σώσηι* F. Mal. — *σώσει* Fel. LaurS. Vind4. Π. X. (*v*). — [*σώ*] *δωσῃ* Vind1. Restituit coniunctivum ut deliberativum modum Benselerus retinens proximum *ἕξει* de consilio. 13) *ἡμετέρων* *k*. 14) *μηδεὶς* coniecit Marklandus, animum non adtendens, ut observavit Fr. A. Wolfius, ad *τῶν ὑμετέρων*. 15) *ἀδεῶς* Ald. Appfr. 16) *ἕξῃ* [*ει*] Mal. — *εἵξει* X. 17) *κατ' αὐτόν* Aug1. *k*. γρΠ.

44. 1) *μέντοι τοίνυν* *r*. — *μὲν τοίνυν* Aug1. *k*. — *τοίνυν* simpliciter Vind1. 2) *περὶ* Aldetc. — *παρὰ* Σ. LaurS. vulg. 3) *τῷ* *s*. Vind1. 4) 'Post *ὑμῖν* videtur excidisse *ὑμᾶς*. *sed ipsi vobis detrahetis fidem erga vos aliorum*, fiduciam publicam in fide et constantia vestra nitentem.' Reiskius. 'Hoc si orator voluisset, sic scribere debebat: *οὐ μέντοι τοῦτον τὸν ... ἔχοντα, τὴν ἀτέλειαν ἀφαιρήσεσθε ... ἀλλ' ὑμᾶς αὐτοὺς τὸ πιστεύειν ὑμῖν.* Sensus: Epicerdes, lege non abrogatâ, damni quidem nihil patietur, sed fidem vobis habere desinet.' Schaeferus. 5) 'Optime *τὸ ψήφισμα* lin. 17 cum *τῶν ψηφισμάτων* lin. 26 conciliat Fr. A. Wolfius, ut patet e verbis *καὶ πάλιν τάλαντον* §. 45, quae in decretorum recitatorum aliquo locum habuisse necesse est.' Dobraeus. Vid. ad titulum §. 45 not. 1. 6) *ἀναγνώσετε* LaurS.

ποιεῖ ὁ νόμος, καὶ[7] ὅσους[8] ἀνθρώπους ἀδικεῖ, καὶ ἐν ὁποίοις καιροῖς χρησίμους ὑμῖν παρασχόντας ἑαυτούς. εὑρήσετε γὰρ τούτους, οὓς ἥκιστα προςῆκεν, ἀδικοῦντα. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.[1] —

45. Τὰς μὲν εὐεργεσίας, ἀνθ' ὧν εὕρετο[2] τὴν ἀτέλειαν ὁ

homines fraudet, eosque qui, quum maxime necessarium esset, vobis se utiles praebuerunt. Invenietis enim eos laedi, quos minime oportebat. Recita.

45. Beneficia, quibus Epicerdes immunitatem meruit, e decretis

---

7) καὶ om Augl. *k*. 8) 'Meruerit de h. l., qui nobis causam aperiet ardoris huius tam subito erumpentis in verbis ὅσα ψηφίσματα ... ὅσους ἀνθρώπους ... ἐν ὁποίοις καιροῖς. Nam si totius loci nexum sententiarum excutias, vereor, ne iam orator paulo ineptius atque praepropere sic exardescere videatur, qui hucusque solorum duorum, Leuconis et Epicerdis, mentionem fecerit. Eosne igitur homines eaque psephismata innuit, de quibus ante eum Phormio egerat? an omnino alios innuit, quos cogitandos auditori relinquit, tales, qui, si ab Epicerde immunitas abiudicaretur, eodem iudicio statim ipsi quoque suis praemiis excidere videri possent? an denique unum psephismatum de Epicerde, quae nunc a scriba praeleguntur, aliorum plurium, qui una cum illo populum demeruissent, mentionem habuit? Mihi, ut in re dubia, coniectura primo loco posita satisfacit, etiam propter p. 472, 12, quamquam obscura significatio ea, quam altera ista ratio habet, locum haud sane dedeceat.' Fr. A. Wolfius. 'Verba καὶ θεωρεῖτε ... ἀδικοῦντα sunt exemplum interlocutionum, de quibus vid. not. ad p. 407, 13 = f. leg. §. 213. Ad Phormionis autem τὴν πρωτολογίαν respici quis dubitet? ut orator non videatur inepte praepropereque exardescere, si quidem hic ardor dicendus est.' Schaeferus. 'Nescio cur haec miretur Fr. A. Wolfius. Plura scil. decreta recitaturus erat de Epicerde solo; plurima ergo exstabant de universis ἀτελέσιν. Sed malim οἵους ἀνθρώπους. numerus satis indicatur per ὅσα ψηφ.' Dobraeus. ὅσους etiam de paucis rhetorice dictum esse putari possit; de duobus, ut videtur, decret. Cor. §. 91. Sed h. l. intelligimus Leuconem, Epicerdem huiusque filios. 'Fortasse ὁ νόμος ab aliena profectum est manu et Leptines cum lege sua supplendus.' Benselerus Hiat. p. 105.

45. 1) ψηφίσματα Aldetc. *t.* — ψήφισμα *Σ.* vulg. 'Recte supra lin. 16: τὸ τοίνυν ψήφισμα ὑμῖν αὐτὸ ἀναγνώσεται. mox tamen vs. 26 ἀκηκόατε ἐκ τῶν ψηφισμάτων.' Taylorus. 'Correxi ψήφισμα. est enim unum tantummodo decretum de danda Epicerdi immunitate. de altero beneficio, quo Epicerdes populum promeruit largiendo talento, nil decretum fuit, nullus ei alius honos habitus est praeterquam immu-

Ἐπικέρδης, ἀκηκόατ' ἐκ τῶν ψηφισμάτων, ὦ ἄνδρες δικασταί. σκοπεῖτε δὲ μὴ τοῦτο, εἰ μνᾶς ἑκατὸν καὶ πάλιν τάλαντον[3] ἔδωκεν (οὐδὲ γὰρ τοὺς λαβόντας ἔγωγ' ἡγοῦμαι[4] τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων θαυμάσαι), ἀλλὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὸ[5] αὐτὸν ἐπαγγειλάμενον ποιεῖν, καὶ τοὺς καιροὺς ἐν οἷς. 471

iudices, audivistis. sed ne id spectate, quod centum minas, deinde talentum dedit (neque enim eos, qui acceperunt, pecuniae numerum admiratos esse arbitror), sed hoc *spectate*, quod alacri animo et quod non rogatus

---

nitatis, ille vero honos ei iam ob illas centum minas fuerat datus. Aut si ψηφίσματα servamus, cui quantum sit in sequentibus ἐκ τῶν ψηφισμάτων praesidium, me non fugit, legendum sit paulo ante τὰ τοίνυν ψηφίσματα ὑμῖν αὐτά ἀναγνώσεται τὰ τότε ψηφισθέντα τῷ ἀνδρί. [Sic Augerus quoque coniecit.] Optet quod quisque volet. pluralem sic praeferimus, altero decreto data fuit Epicerdi immunitas, altero gratiae ei de talento donato actae.' Reiskius. 'Audacius etiam textui singularem intulit, quem errorem orator ipse verbis ἀκηκόατε ἐκ τῶν ψηφισμάτων ita arguit et convincit, nihil ut contra dici possit. Nec in illis prioribus mutationi quidquam praesidii est, quae verba etsi unum tantum psephisma designant illud quod p. 469, 22 [§. 42] orator monstravit, h. e. primarium, quo Epicerdi post primum ab eo in pop. Athen. beneficium collatum immunitas decreta fuerat. At ea nihil impediunt, quo minus nunc alia psephismata plura afferri potuerint. Atque huc ducunt plane verba τὰς εὐεργεσίας. Quippe illud primarium decretum ad unum prius beneficium spectasse videri debet. Adeo nihil probabilius est quam Epicerdi posterioris meriti causa novo decreto gratias actas immunitatemque denuo ratam habitam, forsan novum praemium aliquod additum fuisse.' Fr. A. Wolfius. 'Hanc disputationem quis non probet? Nec tamen propterea dicam Wolfium singularem, etiam a Bekkero servatum, recte mutasse plurali. quum enim orator tantummodo unum psephisma recitari iusserit, non potuit sequi titulus ψηφίσματα. Quid igitur faciemus, ut locus cum se ipso satis concordet? Suspicor nonnulla excidisse fere sic supplenda: λέγε. ΨΗΦΙΣΜΑ. λέγε καὶ τουτὶ τὸ ψήφισμα. ΨΗΦΙΣΜΑ. Τὰς μὲν etc. Causa defectus tam manifesta est, ut indicari non poscat.' Schaeferus. Etiam Westermannus Diar. Antiq. l. c. p. 585 Schaefero adsentitur. merito de singulari, reliqua coniectura vana est. Decretum, de quo §. 44 not. 5, cum aliis (cf. superius ὅσα ψηφίσματα et inferius ἐκ τῶν ψηφισμάτων) recitatum est, sed aliud post aliud. — ψήφισμα. λείπει. Vind1. — om pr LaurS. add rec. in marg. 2) εὕρατο cod η. — εὕρετο (α supra) LaurS. 3) τάλαντα cod η. 4) οἶμαι cod ε. 5) τὸν sine καὶ Vind7.

(46) πάντες μὲν γάρ εἰσιν ἴσως ἄξιοι χάριν ἀνταπολαμβάνειν[1] οἱ προϋπάρχοντες τῷ[2] ποιεῖν εὖ,[3] μάλιστα δ' οἱ παρὰ τὰς χρείας. ὧν εἷς[4] οὗτος[5] ἀνὴρ[6] ὢν[7] φαίνεται. Εἶτ' οὐκ αἰσχυνόμεθα,[8] ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς τοῦ[9] τοιούτου[10] παῖδας εἰ,[11] μηδεμίαν ποιησάμενοι τούτων μηδενὸς[12] μνείαν,[13]- ἀφῃρημένοι φανούμεθα τὴν δωρεάν, μηδὲν ἔχοντες ἐγκαλέσαι; (47) οὐ γὰρ εἰ ἕτεροι μὲν ἦσαν οἱ τότε σωθέντες ὑπ' αὐτοῦ καὶ δόντες τὴν ἀτέλειαν, ἕτεροι δ' ὑμεῖς[1]

et quod illis temporibus dedit. (46) omnibus enim profecto referenda gratia est, qui priores bene faciunt, maxime vero iis, qui in necessitatibus beneficia dant. e quibus unum hunc virum esse patet. Nonne igitur nos pudet, Athenienses, talis viri liberos, quibus nihil obiicere possumus, nulla ullius harum rerum habita ratione, immunitate manifesto spoliare? (47) neque enim quod alii fuerunt, qui tum ab eo servati sunt atque immunitatem dederunt, alii vos estis, qui nunc eripitis, hoc

---

46. 1) Rarius hoc decompositum citant Suidas cet. s. v. *Ἀνταπαιτῆσαι*, ut BkkAnecd. p. 407. Cf. p. 78. 2) 'Scribendum videtur *τοῦ*.' Seagerus Diar. Class. LVI p. 257. Idem coniecerat Dobraeus. 'Non improbabilis coniectura.' Schaeferus. *τοῦ* corr Mal e primae manus *τό*. Genitivum olim recepimus. Revertimur ad lectionem reliquorum librorum, quia dativus defendi potest comparato *προέχειν τινί*, *praestare aliqua re*. Etiam addita praepositione *ἐν* Dio Cassius Excerpt. p. 18, 65: *ἐν ἀδωροδοκίᾳ πολὺ προέχων*. 3) *ὑμᾶς εὖ* Aldetc. LaurS. F. *v*. X. — om pronomen *Σ*. vulg. 'Delevi pronomen. sententia enim est ad universos pertinens homines, non ad solos Athenienses.' Reiskius. 'Speciem id habet, non veritatem. quod mecum sentiet, quisquis attenderit sequentia, *ὧν εἷς οὗτος* etc. In quibus ad sensus integritatem verbum unum alterumve deesset, si sententia prior omisso pronomine universe caperetur.' Fr. A. Wolfius. 'Nollem Halensis editor pronomen revocasset. Cf. ad p. 468, 29 sqq.' Schaeferus. Praeter codicum auctoritatem etiam praesens tempus *πάντες εἰσὶν* ostendit communem sententiam esse, quamquam adhibetur ad certum hominem. — 'Ob *τὸ γνωμικὸν* malim *ἡμᾶς*' Dobraeus. 4) *ὧν εἷς πάντως* Mal. 5) *οὗτος Σ*. 6) *ἀνὴρ* vulg. item *Σ*. LaurS. — *ἀνὴρ* Bkk. (*Π*). — *ἀνὴρ* Dind olim. Cf. §. 33. 7) *ὢν Ω. s.* 8) *αἰσχυνοίμεθα Ω. T. s.* Vindl. 4. 7. prMal, 9) *τοῦ* om *Ω. T. r. s.* Lind. Vindl. 4. pr*Π*. prMal. 'Male. certus enim homo intelligitur. *τοιούτου* foret *eines solchen*, indefinite. Vid. Meletem. Crit. p. 32.' Schaeferus. Addiderunt articulum 2corr*Π* et Chr., qui propter alterum articulum exciderat. 10) *τοιούτους Ω. r.* 11) *εἰ* om pr *v*. 12) *τούτων μηδενὸς Σ*. LaurS. vulg. — *μηδενὸς* omAld. Fel. 'Adest vocabulum in iisdem verbis p. 478, 20 et alibi.' Fr. A. Wolfius. 13) *μνεῖαν* Ald.

47. 1) *ἡμεῖς k.*

οἱ νῦν ἀφαιρούμενοι, ἀπολύει[2] τοῦτο τὴν αἰσχύνην,[3] ἀλλ αὐτὸ δὴ[4] τοῦτο καὶ τὸ δεινόν ἐστιν.[5] εἰ γὰρ οἱ[6] μὲν εἰδότες[7] καὶ παθόντες[8] ἄξια τούτων[9] ἐνόμιζον εὖ πά-

detergit turpitudinem; sed hoc ipsum est inprimis atrox. nam si illi, qui ipsi cognoverunt et experti sunt, ea beneficia censuerunt tali remunera-

2) ἀπολύσει Augl. r. — ἀπολλύσει Vindl. 3) τὴν αἰσχύνην F (non Bav?). 4) δὴ om Paul. 5) 'Verius puto τῶν δεινῶν ἐστιν, ut p. 476, 23: τῶν αἰσχίστων ἐστί. plenius p. 498, 1: ἕν τι τῶν αἰσχρῶν ἐστι.' Marklandus. 'Vulgata bene habet. *hoc vel ipsum est imprimis grave et atrox.*' Reiskius. De hoc articuli usu vide Shillet. ad Dem. f. leg. p. 73 ed. 2ae. Cf. Plat. Gorg. p. 511 B: τοῦτο δὴ καὶ τὸ ἀγανακτητόν. 6) εἰ γὰρ εἰ Vindl. 7) εἰδόντες Mor. s. — ἰδόντες Schol. ε. — εἰδότες Σ. LaurS. vulg. 8) παρόντες Augl. *k.* Ven. Bodl. Cant. Weim. AldV. γρ margΠ. Schol. — παθόντες F. — huius alterius lectionis παρόντες vestigia in Σ detegere nos quidem non poteramus. — 'Putares Demosthenem scripsisse εἰ γὰρ οἱ μὲν εἰδότες καὶ ἔργῳ μαθόντες, *facto experti*, quia statim respondet οἱ λόγῳ ἀκούοντες, quemadmodum postulat oppositio (ut p. 470, 11. p. 483, 20) et mos scribendi et quia λόγῳ hic superfluum est, nisi praecesserit ἔργῳ. Contra p. 495, 20 pro τί παθών male legitur τί μαθών.' Marklandus. 'Necesse non est, ut propter λόγῳ infercias ἔργῳ. haec vocabula duo quamvis saepe sibi diserte respondeant, tamen non raro admodum ipsius sententiae vis facit, ut alterum omittatur. Et sic h. l. plane inest illud ἔργῳ in εἰδότες et παθόντες. nam εἰδὼς proprie est *qui adfuit rei aut interfuit.* Vid. ad p. 473, 22. Ac πάσχειν tum demum dicimur, quum quid experimur ipsi. Cf. Wessel. similia monentem ad Diodor. XI, 39. Ipsum vero παθόντες vel propter sequens πάσχειν loco moveri non debebat.' Fr. A. Wolfius. 'παθόντες servo. subauditur εὖ.' Reiskius. 'Non subauditur. παθόντες sunt in universum *experti.* Sane locus docet expertos esse rem iucundam, sed non ideo cogitandum de adverbii ellipsi.' Schaeferus. Ad vanas coniecturas profligandas comparamus has formulas: ἰδόντες καὶ παθόντες Sophocl. Oed. Col. vs. 1658 (1676). — παθόντα γνῶναι Plat. Conv. p. 222 B e formula antiqua, de qua vid. Stallb. Si παρόντες verum esset, videtur id ante καὶ εἰδότες ponendum fuisse. Nam εἰδὼς ubi audiendi notioni opponitur (cf. Sophocl. Philoct. vs. 564 = 560. et vs. 320), praegnanter dicitur de eo, qui ipse atque accurate rem cognovit, et §. 55 εἰδὼς significat eundum qui ante dictus est παρών, *peritus*, non solum *gnarus*, σαφῶς εἰδὼς Soph. Oed. R. 119. 9) ἄξια τοῦτον Bodl. Cant. Weim. AldV. — 'Non contemnenda lectio.' Reiskius. — 'ἄξια τούτων difficilia sunt neque ex Demosthenis perspicuitate. legi potest ἀξίους τούτους. *dignos hos* (Epicerdem et filios eius) *beneficio censebant*, ut p. 491, 11: εἰ μηδεὶς ... γέγονεν ἄξιος εὖ παθεῖν. Sed forte gravius

σχειν,[10] ἡμεῖς[11] δ' οἱ λόγῳ ταῦτ' ἀκούοντες[12] ὡς ἀναξίων[13] ἀφαιρησόμεθα· πῶς οὐχ ὑπέρδεινον ποιήσομεν; (48) Αὐτὸς[1] τοίνυν ἐστί[2] μοι λόγος οὗτος[3] καὶ περὶ τῶν τοὺς[4] τετρακοσίους καταλυσάντων, καὶ περὶ τῶν ὅτ' ἔφευγεν[5] ὁ δῆμος χρησίμους αὑτοὺς[6] παρασχόντων. πάντας γὰρ αὐτοὺς ἡγοῦμαι[7] δεινότατ' ἂν παθεῖν, εἴ τι τῶν τότε ψηφισθέντων αὐτοῖς λυθείη.

tione digna, nos vero, qui fama audivimus, eam, quasi indigna illa fuissent, eripiemus; quomodo non atrocissimum faciemus? (48) Eadem haec et de illis dico, qui quadringentorum potentiam destruxerunt, et de illis, qui, quum fugisset populus, bonam operam navarunt. omnibus enim illis insignem iniuriam fieri credo, si quicquam iis tum concessum eriperetur.

---

mendum subest ex defectu.' Marklandus. 'Vulgatis nihil verius. Maiores nostri ab Epicerde εὖ πάσχειν ἄξια τούτων ἐνόμιζον, h. e. *credebant affectos se esse beneficio hac mercede digno.* In his clarum est ταῦτα dici *donum, de quo nunc agitur, immunitatem.* Usus is pronominis occurrit etiam p. 474, 1. Et infra p. 494, 12 quod legimus ἄξια τῆς ἀτελείας, id nihil aliud significat, quam nostrum ἄξια τούτων. Accusativus autem ἄξια iunctus cum εὖ πάσχειν non magis mirus esse potest quam in forma μεγάλα εὖ πάσχειν et similibus aliis.' Fr. A. Wolfius. 'Cf. Euripid. Hec. vs. 257: δρᾷς δ' οὐδὲν ἡμᾶς εὖ, κακῶς δ' ὅσον δύνῃ.' Schaeferus. — 'τούτων redit ad immunitatem et si qui alii fuerunt honores Epicerdi a populo Atheniensi collati.' Reiskius. Cf. §. 120. 10) παθεῖν Mal. 11) ὑμεῖς Ω. 12) ἀκούσαντες s. Vindl. 13) ἀνάξιον Ven. Bodl. Cant. Weim. AldV. Reiskius recepit. — 'ἀναξίων eodem genere positum quo ἄξια, eodem etiam refertur, casus vero secundus absolute capiendus, ut sit ὡς ἀναξίων ὄντων. Huius structurae et potestatis exempla praebet Orvill. ad Charit. p. 354' (= 254 ed. Amst.). Fr. A. Wolfius. 'Batavi exempla diversi sunt generis. aliquanto similius nostro Sophocleum Oed. C. vs. 83: ὡς ἐμοῦ μόνης πέλας.' Schaeferus. Cf. Aristocr. §. 89. 'De ellipsi Porson. Advers. p. 48. Aeschyl. Sept. c. Theb. vs. 233 Blomf. Midian. p. 519, 5. Intelligebam scil. ὡς ἀναξίων ὄντων ἐπάθομεν τηλικαύτης δωρεᾶς.' Dobraeus. Quamquam §. 1 (cf. §. 120) ἀνάξιοι commemorantur, tamen h. l., ubi ἄξια opponitur, melius neutrius generis ἀναξίων esse intelligitur.

48. 1) αὐτὸς sine articulo vulg. — ὁ αὐτὸς Σ. Π. corrΩ. ε. υ. αὐτὸς Τ. (LaurS.) — αὑτὸς Augl. Cf. §. 149. 2) ἔστω Mal. 3) οὗτος] ὁ Lind. 4) τοὺς om Vind4. 5) ἐφεύγομεν r. Vindl. 4. Mal. 6) αὐτοὺς Ω. Vindl. 4. — αὐτοῖς Vind7. Cf. §§. 51. 52. 7) ἡγοῦμαι ante δεινότατ' Σ. LaurS. vulg. — post ἂν Aldetc.

49. *Εἰ τοίνυν τις ὑμῶν ἐκεῖνο*[1] *πέπεισται, πολὺ τοῦ δεηθῆναί τινος τοιούτου νῦν ἀπέχειν τὴν*[2] *πόλιν· ταῦτα μὲν εὐχέσθω*[3] *τοῖς θεοῖς, κἀγὼ συνεύχομαι, λογιζέσθω δὲ*[4] *πρῶτον μέν, ὅτι περὶ νόμου*[5] *μέλλει φέρειν*[6] *τὴν ψῆφον, ᾧ μὴ λυθέντι*[7] *δεήσει*[8] *χρῆσθαι, δεύτερον δ' ὅτι βλάπτουσιν οἱ πονηροὶ νόμοι καὶ τὰς ἀσφαλῶς οἰκεῖν οἰομένας πόλεις. οὐ γὰρ ἂν μετέπιπτε τὰ πράγματ' ἐπ' ἀμφότερα,*[9] *εἰ μὴ τοὺς μὲν*[10] *ἐν κινδύνῳ καθεστηκότας καὶ πράξεις χρησταὶ καὶ νόμοι καὶ ἄνδρες χρηστοὶ καὶ πάντ' ἐξητασμέν' ἐπὶ τὸ βέλτιον προῆγε, τοὺς δ' ἐν ἁπάσῃ*[11] *καθεστάναι δοκοῦντας εὐδαιμονίᾳ πάντα*[12] 472
ταῦτ' ἀμελοῦμεν'[13] *ὑπέρρει*[14] *κατὰ μικρόν.* (50) *τῶν γὰρ ἀνθρώπων οἱ πλεῖστοι κτῶνται μὲν τἀγαθὰ τῷ καλῶς βουλεύ-*

49. Si quis autem vestrûm persuasum habet, longe abesse, ut civitati nostrae nunc talis aliqua necessitas ingruat, id a diis precator quidem, et ego una precor, sed considerato primum, de lege ferenda esse suffragia, qua comprobata utendum erit, deinde malas leges etiam quibus se tuto habitare videtur civitatibus nocere. nullae enim rerum vicissitudines essent in utramque partem, nisi constitutos in periculis bonae tum actiones, tum leges, tum boni viri, et accurata ratio omnium negotiorum in melius proveherent, eos vero, qui in omni felicitate versari sibi videntur, omnia haec neglecta paulatim subruerent. (50) nam plerique homines parant opes rectis consiliis et vigilantia minimis etiam

49. 1) *ἐκεῖνος* pr Ω. 2) *τη* pr Σ, *ν* add antiq (scriba primus?). Non *πόλει* proxime, sed *πόλιν*, nec mutatum. 3) 'Post *εὐχέσθω* videtur deesse *βέβαια μένειν*.' Reiskius. 'Non vidit, *ταῦτα* nihil aliud esse quam illud *τὴν πόλιν ἀπέχειν τοῦ δεηθῆναί τινος τοιούτου*. nam id eum fugere non poterat, Graece dici *εὔχεσθαί τι θεῷ τινί*.' Fr. A. Wolfius. 4) *δε* omisit Σ, fortasse pr, certe eadem manus inseruit. 5) *νόμον* Ald. — *τοῦ νόμου r*. Mal. 6) *μ. πρῶτον φ. r*. Vind4. 7) *περὶ* ... *λυθέντι* in marg hab *k*. 8) *δεήσῃ* Augl. — *δεήσοι k*. 9) *ἐφ' ἑκάτερα* Lind. 10) *μὲν* om Vind4. 11) *πάσῃ* Aldetc. *s*. pr Augl. 12) *πάντα*] *τὶ ἂν* Vind1. 13) 'An *πάντα αὖ ἀμελούμενα*? [hoc hiatu]. nisi simpliciter delendum *ταῦτα*.' Dobraeus. Mihi pronomen necessarium esse videtur, ne sententia nimium dilatetur. 14) 'Non in verbo ipso vis activa quaeri debet, sed in verbi et praepositionis coniunctione, quo modo transitiva fiunt cognata *παραῤῥεῖν*, *διαῤῥεῖν* et alia. Aliter verbum accepit Valckenarius ad Theocrit. VII, 121 prim. edit. Rectius an secus, facile nunc erit iudicare.' Fr. A. Wolfius. 'Multum erravit Batavus Demosthenicum comparans cum Theocriteo *τό τοι καλὸν ἄνθος ὑποῤῥεῖ*. Sed magis etiam erravit nostras Schneiderus *ὑπέῤῥει* mutandum esse suspicans in *ὑπεκρεῖ* Lex. s. v. *Ὑποῤῥέω*. Cf. p. 412, 12.' Schaeferus. Vid. Shilletto ad Dem. f. leg. p. 135 ed. 2ae. Bernhard. Synt. p. 110 et 267.

εσθαι καὶ μηδενὸς καταφρονεῖν, φυλάττειν δ' οὐκ[1] *ἐθέλουσι τοῖς αὐτοῖς τούτοις.*[2] *ὃ*[3] *μὴ πάθητε*[4] *νῦν ὑμεῖς.*[5] *μηδ' οἴεσθε νόμον τοιοῦτον θέσθαι δεῖν,*[6] *ὃς καλῶς τε*[7] *πράττουσαν τὴν πόλιν ἡμῶν*[8] *πονηρᾶς*[9] *δόξης ἀναπλήσει, ἐάν τέ τι συμβῇ ποτέ,*[10] *ἔρημον τῶν ἐθελησόντων*[11] *ἀγαθόν τι ποιεῖν*[12] *καταστήσει.*

51. *Οὐ τοίνυν μόνον,*[1] *ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς ἰδίᾳ γνόντας εὖ ποιεῖν ὑμᾶς καὶ παρασχόντας χρησίμους αὐτοὺς*[2] *ἐπὶ τηλικούτων καὶ τοιούτων καιρῶν, οἵων*[3] *μικρῷ πρότερον Φορμίων διεξελήλυθε*[4] *κἀγὼ νῦν εἴρηκα,*[5] *ἄξιόν ἐστιν εὐλαβηθῆναι*[6] *ἀδικῆσαι, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἄλλους,*[7] *οἳ πόλεις*[8]

in rebus, sed tueri iisdem rationibus nolunt. Quod ne nunc vobis usu veniat, cavendum est. neque existimate talem legem sanciendam esse, quae nostram urbem et felicem infamia repleat, et mutata fortuna efficiat, ne quisquam sit qui ei benefactum velit.

51. Neque vero id solum cavendum est, Athenienses, ne iniuria laedantur, qui privatim vobis benefacere voluere, et se talibus ac tantis temporibus utiles praebuere, qualia paulo ante Phormio recensuit et ego modo dixi, sed multi etiam alii, qui totas civitates,

---

50. 1) *φυλάττουσι* sine *δ' οὐκ* Vind1. 2) Cit. Stobaeus Flor. Tit. XV §. 11. 3) *ὅ* in rasura scr Chr. 4) *πάθοιτε r*. Vind1. 4. 5) *ὑμεῖς* abest a §. 167 loco gemino. 6) *δεῖν θέσθαι* Augl. *k*. 7) *τε* om Vind7. 8) *ὑμῶν* LaurS. ANl. *k*. Ven. *ζ*. *η*. — *ὑμῶν* (*η* supra) X. — *ἡμῶν* *Σ*. vulg. — *ὑμῖν* Fel. Mor. 'Tertius casus recte habet, frequenter sic a Graecis pro secundo poni solitus, qui praesertim h. l. ad verbum *ἀναπλήσει* trahi possit.' Fr. A. Wolfius. Vid. ad Chers. §. 70. adde Aristrocr. §. 211. Timocr. §. 63. Sed h. l. codices meliores audiendi sunt. 9) *πονηρᾶς τε* Augl. *k*. 10) post *ποτὲ* add: *ἀλλοιότερον* LaurS punctis notatum. *γρ* marg antiq *Σ*. text *Π*, in quo expunxit 2 corr. 'Cf. mea in H. Stephan. Thes. col. 1868 A.' s. v. *Ἀλλοῖος*. Schaeferus. Spengelius De Phil. III p. 164 (Academ. Bavar. T. III) hoc legisse AnecdBkk. p. 78 loco corrupti. vocabuli *ἀλιότερον* censet. Illud h. l. potius esse videtur scholion. Vid. §. 92. 11) *ἐθελησάντων* Augl. *k*. 12) *ποιεῖν αὐτὴν* (*αὐτὴν* Vind1). LaurS. vulg. — pronomen om *Σ*. Augl. *k*.

51. 1) *μόνω* (*ον* supra) Vind7. — om prLaurS, add rec. 2) *ἑαυτοὺς* Aristid. Rh. T. IX p. 373 W. — *αὐτοὺς* Fel. *Ω*. Vind4. — *αυτοὺς* prLaurS, corr rec in *αὐτούς*. Cf. §. 48. 3) *οἷον* Augl. *k*. 4) *διεξήλυθεν* (*ν* linea deletum est) *Σ*. — *διελήλυθε* (*εξ* supra) X. 5) *ἐπὶ ... εἴρηκα* om Aristides. 6) Post *εὐλαβηθῆναι* addendum esse *μὴ* censet Benseler. Hiat. p. 105. At hiatus post *αι* infinitivi non offendit 7) *ἄλλους* om Aristides. 8) *πόλις* pr *Σ*, ipse calligraphus correxit *ι* in *ει*.

ὅλας, τὰς ἑαυτῶν πατρίδας, συμμάχους ὑμῖν[9] ἐπὶ τοῦ πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου παρέσχον καὶ λέγοντες ἃ συμφέρει[10] τῇ πόλει τῇ ὑμετέρᾳ[11] καὶ πράττοντες. ὧν ἔνιοι διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς εὔνοιαν στέρονται τῆς πατρίδος. (52) Ὧν ἐπέρχεταί μοι[1] πρώτους ἐξετάσαι τοὺς ἐκ Κορίνθου[2] φυγόντας.[3] ἀναγκάζομαι δὲ[4] λέγειν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα, ἃ παρ' ὑμῶν τῶν πρεσβυτέρων αὐτὸς[5] ἀκήκοα.[6] Τὰ μὲν οὖν ἄλλα, ὅσα χρησίμους ὑμῖν[7] ἑαυτοὺς ἐκεῖνοι παρέσχον, ἐάσω. ἀλλ' ὅθ' ἡ μεγάλη μάχη πρὸς Λακεδαιμονίους ἐγένετο, ἡ[8] ἐν Κορίνθῳ, τῶν ἐν τῇ πόλει βουλευσαμένων μετὰ τὴν μάχην μὴ δέχεσθαι[9] τῷ τείχει τοὺς στρατιώτας ἀλλὰ πρὸς Λακεδαιμονίους ἐπικηρυκεύεσθαι·[10]

patrias suas, in bello Lacedaemonio societate vobiscum coniunxere, tum dicendo, quae reipublicae vestrae prosunt, tum agendo. quorum nonnulli ob benivolentiam erga vos patria carent. (52) Ac inter illos primi Corinthiorum exules occurrunt. cogor autem ea dicere apud vos, quae ipse e natu maioribus inter vos audivi. cetera in quibus vobis utiliter inservierunt omittam, sed quum magnum illud cum Lacedaemoniis proelium ad Corinthum committeretur, deliberantibus his, qui in urbe erant, post pugnam de militibus intra moenia non recipiendis, sed

9) ἡμῖν Aristides. Σ. LaurS. vulg. — ὑμῖν X. — 'Quum antecesserit ὑμᾶς statimque sequatur ὑμετέρᾳ et ὑμᾶς, mirum est in nullo libro occurrere συμμ. ὑμῖν. similiter p. 473, 3 ἡμῖν, quum et ibi ter repetatur secunda persona. Nihil tamen in neutro loco muto. Vid. ad p. 468, 21.' Fr. A. Wolfius. 'Tam hic quam altero illo loco malim ὑμῖν. Talia quomodo disceptari oporteat (librorum enim in his nulla est auctoritas), dixi ad p. 11, 2. Cf. ad vs. 22.' Schaeferus. 10) 'malim συμφέροι' Bekkerus. 'Ego quoque malim.' Schaeferus. 'Non raro praesens praeteritis adiunctum esse videmus. *Quae dici et fieri (omnino) civitati nostrae prodest.*' Funkhaenel. Quaest. Dem. p. 44 sq. ad f. leg. §. 34 ibiq. exempla. Cf. infra §. 63. 11) ἡμετέρα LaurS. *Ω. k. t.*

52. 1) μου Ald. 2) ἐν Κορινθω Vind4. εν Κορίνθου prLaurS, corr in εκ *K.* — Cit. Schol. Aristid. p. 37 ed. Fr. ad T. I p. 180 ed. Dind. et p. 90 Fr. ad T. I p. 282 Dind. 3) φεύγοντας F (in Bav marg: γρ. φυγόντας). *v. β.* — φεὐγόντας X. 4) δὲ om *s.* Vind1. — δὴ HWolf. 5) αὐτὸς om Augl. *k.* Vind1. 6) Cit. Aristid. Rh. T. IX p. 380 W. 7) ἡμῖν Σ. LaurS. vulg. — ὑμῖν Vind1. — ημ̓ῖν F (non Bav). — 'Secunda persona placet; videturque ea usus orator, quo gravius coronam moneret, quid nunc factu opus esset.' Schaeferus. Cf. §. 51. 8) ἡ *Ω.* 9) μὴ δέχεσθαι ante μετὰ ponunt *r.* Vind4. 10) ἐπικηρύττεσθαι X.

(53) ὁρῶντες ἠτυχηκυῖαν τὴν πόλιν καὶ τῆς[1] παρόδου κρα-
473 τοῦντας Λακεδαιμονίους, οὐχὶ προὔδωκαν οὐδ' ἐβουλεύσαντ'
ἰδίᾳ περὶ τῆς αὑτῶν[2] σωτηρίας, ἀλλὰ πλησίον[3] ὄντων μεθ'
ὅπλων ἁπάντων Πελοποννησίων ἀνέῳξαν τὰς πύλας ὑμῖν[4]
βίᾳ τῶν πολλῶν, καὶ μᾶλλον εἵλοντο μεθ' ὑμῶν[5] τῶν τότε
στρατευσαμένων,[6] εἴ τι δέοι,[7] πάσχειν ἢ χωρὶς ὑμῶν[8] ἀκιν-
δύνως σεσῶσθαι, καὶ εἰςέφρουν[9] τὸ στράτευμα, καὶ διέσωσαν
καὶ[10] ὑμᾶς[11] καὶ τοὺς συμμάχους. (54) Ἐπειδὴ δὲ[1] πρὸς Λα-
κεδαιμονίους εἰρήνη[2] μετὰ ταῦτ' ἐγένετο,[3] ἡ ἐπὶ Ἀνταλκίδου,[4]
ἀντὶ τῶν ἔργων τούτων ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐξέπεσον. ὑποδε-
ξάμενοι δ' ὑμεῖς αὐτοὺς ἐποιήσατ' ἔργον ἀνθρώπων[5] καλῶν
κἀγαθῶν. ἐψηφίσασθε γὰρ αὐτοῖς ἅπανθ' ὧν ἐδέοντο. Εἶτα,
ταῦτα νῦν εἰ χρὴ κύρι' εἶναι, σκοποῦμεν; ἀλλ' ὁ λόγος πρῶτον[6]

caduceatore ad Lacedaemonios mittendo; (53) etsi videbant hi vestram civitatem adversa fortuna usam et Lacedaemonios iter interclusisse, vestros non prodiderunt, nec seorsum de sua salute consuluere, sed quanquam universi Peloponnesii armati in propinquo erant, portas vobis, invita multitudine, aperuerunt, ac praeoptarunt potius cum vobis, qui eo tempore militavistis, quicquid acciderel perpeti, quam sine vobis incolumes evadere, et exercitu in urbem introducto tum vos tum socios conservarunt. (54) Deinde pace cum Lacedaemoniis facta Antalcidae tempore, ob haec facta in exilium acti sunt a Lacedaemoniis. vos vero susceptis illis bonorum virorum functi estis officio. decrevistis enim iis omnia quibus indigebant Et haec nunc utrum rata esse debeant, delibe-

---

53. 1) τῆς om Fel. 2) αυτῶν Σ. — αὐτῶν LaurS. Ω. Vind4. 3) πλησιων r. — πλησιὼν Ω. 4) ἡμῖν Σ. LaurS. vulg. Vid. ad §. 51. 5) ἡμῶν k. X. AldV. 6) στρατευσαμένων Σ. LaurS. vulg. — στρατευομένων Augl. k. r. β. 7) δέῃ r. 8) ἡμῶν k. r. AldV. Vindl. 9) εἰσέφερον pr Ω (marg εἰσέφρουν). F (non Bav?). AldV. Wolf. — εἰσεφρούρουν Augl. r. — Vid. Zonaras et Suid. s. v. Εἰςέφρουν. Cf. ad Chers. §. 15. 10) καὶ om Mor. Vindl. 11) ἡμᾶς k.

54. 1) δε ἡ LaurS. Augl. k. r. — Articulum om Σ. vulg. non necessarium, quamquam sequitur accuratius circumscribens. 2) εἰρήνη om Vindl. 3) ἐγίνετο r. Vind4. 4) ἀντιαλκίδου pr LaurS (ι prius cruce notatum est). pr Σ (istud ι linea notatum est). De hoc nomine Ephesio vide Steph. Thes. Didot. s. hoc nomine. 5) ἀνθρώπων post κἀγαθῶν ponit Vindl. 6) 'Quum ἔπειτα non insequatur, videtur aliquid deesse, aut πρῶτον non *primum* h. l. significat, sed *statim*, *confestim*.' Reiskius. Nec deesse aliquid nobis videtur, nec significat πρῶτον i. q. *statim* (cf. Cor. §. 236). 'πρῶτον malim deesse. Cf. §. 60.' Sauppius. At vid. Westermann. l. c. p. 586. Qui ipse con-

αἰσχρὸς[7] τοῖς σκοπουμένοις, εἴ τις ἀκούσειεν,[8] ὡς Ἀθηναῖοι σκοποῦσιν,[9] εἰ χρὴ τοὺς εὐεργέτας ἐᾶν τὰ δοθέντ' ἔχειν. πάλαι γὰρ ἐσκέφθαι ταῦτα καὶ ἐγνῶσθαι προςῆκεν.[10] Ἀνάγνωθι[11] καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμ' αὐτοῖς.

ΨΗΦΙΣΜΑ.[1]

55. Ἃ μὲν ἐψηφίσασθε τοῖς φεύγουσιν[2] δι' ὑμᾶς[3] Κορινθίων, ταῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί. ὅρα[4] δ', εἴ τις ἐκείνους τοὺς καιροὺς ἰδών,[5] ἢ[6] παρὼν ἢ[7] τινος εἰδότος διεξιόν-

ramus? sed ista ratio primum turpis considerantibus erit, ubi auditum fuerit, Athenienses deliberare, utrum relinquenda sint ea quae bene meritis data fuerint. olim enim haec meditata et cognita esse oportebat. Recita hoc quoque decretum iis.

55. Quae Corinthiis propter vos in exilium actis decrevistis, iudices, haec sunt. at si quis illa tempora intuens, sive ipse interfuit sive aliquem rei peritum quum commemoraret, audivit, lege hac dona illis temporibus

---

iecit αὐτός. At respondet καὶ μὴν §. 57 tanquam secundo capiti, ut Androt. §§. 22 et 25. Vid. Funkhaen. in Mützell. Diar. Gymn. 1855 p. 945 sq. 7) αἰσχρῶς s. — αἰσχως (o superscr.) Vindl. 8) ἀκούσειεν ὡς ἀκούσειεν Vindl. 9) εἴ τις .... σκοποῦσιν delenda iubet Dobraeus. 'Satis iam, inquit, inculcata est vox σκοπεῖν, nata forsan e lin. 21. Sed vide an potius τοῖς σκοπουμένοις delendum. Cavit nempe scholiastes, ne *turpe dictu* acciperetur, ac non *turpe illis de quibus vere dicatur.*' Vel deliberationem huius rei turpem esse orator prudenter considerantibus auditoribus inculcabat. 10) προσῆκεν vulg. — προσηκει pr Σ (recentior ει mutavit in εν). LaurS. Turicenses, nuper etiam Bekkerus praesens receperunt. ego non perspicio quomodo sententia defendatur, quare adstipulor imperfectum tenenti Cobeto N. Lectt. p. 533. De his confusis cf. ad Chers. §. 61. De sententia cf. §. 56. 11) ἀνάγνωθι δέ μοι vulg. — δέ μοι om Σ. prLaurS (inter lin add rec). Augl. *k*.

55. 1) Titulum in marg habet LaurS. 2) 'Congruentius fort. τοῖς φυγοῦσι propter ἐψηφίσασθε et quia de re praeterita loquitur.' Marklandus. 'Φεύγων ubi simpliciter *exulem* indicat vel *reum*, per omnia tempora dicitur, pro substantivo acceptum.' Fr. A. Wolfius. Vid. Funkhaen. ad Olynth. III §. 17. — In Ω correctoris est εν. 3) ἡμᾶς Ω. 4) ὁρᾶτε LaurS. vulg. — ὅρα Σ, marg antiq add τε. Cf. §. 21. 5) εἰδὼς AldV. Augl. *s*. *k*. *r*. corrΠ. Chr. 6) 'Imo ἰδὼν παρὼν vel ἢ ἰδὼν παρὼν' Turicenses. Non prorsus nunc displicet haec coniectura Westermanno, aliter olim sentienti (Diar. Antiq. 1844 p. 587). At ἰδών h. l. de animo (τῇ διανοίᾳ Plat. Rpl. VI p. 510 E). i. q. *considerans* sive qui ipse oculis res illas gestas vidit sive ab alio narratas audivit. 7) εἴ Vindl.

τος[8] ἀκούσας, ἀκοῦσαι[9] τοῦ νόμου τούτου τὰς τότε δωρεὰς δο-
θείσας ἀφαιρουμένου,[10] ὅσην[11] ἂν κακίαν τῶν θεμένων τὸν νό-
μον[12] καταγνοίη, οἳ[13] παρὰ[14] μὲν τὰς χρείας οὕτω φιλάνθρωποι
καὶ πάντα ποιοῦντες, ἐπειδὴ δ' ἐπράξαμεν πάντα, ὅσ' ἂν εὐξαί-
μεθα, οὕτως ἀχάριστοι καὶ κακοί[15], ὥςτε τούς τ'[16] ἔχοντας
ἀφῃρήμεθα[17] καὶ τὸ λοιπὸν μηδενὶ δοῦναι ταῦτ' ἐξεῖναι νόμον[18]
474 τεθείκαμεν. (56) Νὴ Δία. ἀνάξιοι γάρ τινες τῶν εὑρημένων
ταῦτ' ἦσαν. Τουτὶ γὰρ[1] παρὰ[2] πάντ' ἔσται τὸν λόγον αὐτοῖς.
Ἔπειτ' ἐκεῖν' ἀγνοεῖν φήσομεν, ὅτι τὴν ἀξίαν, ὅταν διδῶμεν,
δεῖ σκοπεῖν, οὐ μετὰ ταῦθ'[3] ὕστερον χρόνῳ[4] παμπληθεῖ;[5] τὸ

data eripi audiret, vide, quantae malitiae legis istius approbatores condemnaret, qui urgente necessitate tam humani sumus ac nihil non agimus, post vero votorum omnium facti compotes, ita ingrati et malitiosi, ut non contenti spoliasse eos, qui dona acceperant, etiam legem tulissemus, ne liceat haec in posterum ulli dare. (56.) «Haud iniuria nimirum. nam indigni quidam donis fruebantur». Hoc enim per totam orationem inculcabunt. Age vero num nos illud ignorare dicemus, de dignitate tum, quum demus, esse iudicandum, non longo post temporis intervallo? nam

---

8) καὶ διεξιόντος LaurS. vulg. — καὶ om Σ. Augl. Vindl. Π. Mal. (*k*). Appfr. — punctis notavit AldV. 9) ἀκοῦσαι Ald. Mor. (*s*). 'H. l. ἀκούσαι, sed vs. 14 ἀκούσεμν. Vid. Meletem. Crit. p. 85.' Schaeferus. In superiore loco ante vocalem. Sed cf. Prolegg. Gramm. §. 150. — om Augl. *k*. *r*. — — Reiskius perperam locum sic dedit: τοὺς καιροὺς εἰδώς, ἢ παρών, ἤ τινος εἰδότος διεξιόντος, ἀκούσας [ἀκοῦσαι] τοῦ νομ. '*si quis, ista qui nosset tempora sive eo quod ipse interfuisset rebus tum gestis sive quod audisset ex alio earum gnaro, quum is eas enarraret.*' — Contra Dobraeus: 'εἰδώς, ἢ παρών, ἤ τινος ἰδόντος διεξιόντος, ἀκούσαι τοῦ νόμ. An: ἰδών, ἢ παρὼν ἤ τινος διεξιόντος ἀκούσαι τοῦ νόμ. *Si quis, qui illa tempora vidisset, praesens hanc legem recitatam suis auribus acciperet aut ab alio, qui tum praesens erat, narratam audiret.* Non placet ἀκούσας ἀκοῦσαι manuscriptorum, alias pronum esset: εἰδώς, ἢ παρὼν ἤ τινος διεξιόντος ἀκούσας, ἀκοῦσαι.' Sufficit ea commemorasse. Vid. n. 5. 10) ἀφαιρ. δοθείσας Augl. *k*. Vid. Fittbogen. in Diar. Schol. 1830 II No. 36 p. 283. De traiectione participii ad §. 84. 11) πόσην F (non Bav?). Augl. *k*. *r*. *t*. 12) Vid. §. 14. 13) εἰ Par Thiersch. — ὃ Vindl. 14) περὶ Vindl. 15) φανησόμεθα post κακοὶ inseritur LaurS. vulg. — om Σ. Augl. *k*. Supple ἐσμέν, ut ἦν Cor. §. 268. 16) τ' om Ω. 17) ὥςτε .... ἀφῃρήμεθα om Vindl. 18) νόμον supra versum F (non Bav?).

56. 1) γὰρ om *s*. Vindl. 2) περὶ Vindl. 3) ὀνμεταυθ' Σ (excidit τὰ ante ταυ). — ante μετὰ Chr inseruit τά. 4) χρόνωι Σ, sed ον linea deletum. — χρόνον Vindl. 5) παμπληρεῖ Ω. 'Post παμ-

μὲν γὰρ[6] ἐξ ἀρχῆς τι[7] μὴ[8] δοῦναι γνώμῃ χρησαμένων ἔργον[9] ἀνθρώπων[10] ἐστί,[11] τὸ δὲ τοὺς ἔχοντας ἀφαιρεῖσθαι[12] φθονούντων. τοῦτο δ' οὐ[13] δεῖ[14] δοκεῖν ὑμᾶς πεπονθέναι. (57) Καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖν' ὀκνήσω περὶ τῆς ἀξίας αὐτῆς πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον νομίζω πόλει τὸν ἄξιον[1] ἐξεταστέον εἶναι καὶ ἰδιώτῃ. οὐδὲ γὰρ περὶ τῶν αὐτῶν ἡ σκέψις. ἰδίᾳ μὲν γὰρ[2] ἕκαστος ἡμῶν[3] σκοπεῖ,[4] τίς ἄξιός ἐστιν, ἑκάστου κηδεστὴς ἢ τῶν τοιούτων τι[5] γίγνεσθαι, ταῦτα δὲ καὶ νόμοις τισὶ καὶ δόξαις διώρισται, κοινῇ δ'[6] ἡ πόλις καὶ ὁ[7] δῆμος, ὅςτις ἂν αὐτὸν[8] εὖ ποιῇ καὶ σώζῃ.[9] τοῦτο δ' οὐ γένει καὶ

omnino aliquid non tribuere prudentium hominum est, at habentes spoliare, invidentium. quam opinionem a vobis amotam esse decet. (57.) Praeterea de iudicio ipsius dignitatis neque illud apud vos dicere verebor, non eandem eius esse quaestionem apud civitatem, aliam apud hominem privatum. neque enim de iisdem est consideratio. privatim enim quisque consideramus, quis sit dignus, qui fiat cuiusque affinis aut ad alias necessitudines deligendus, quae res et legibus quibusdam et opinionibus definitae sunt, publice vero civitas et populus eum considerat, a quocunque beneficiis afficitur et conservatur. de eo autem non e genere

---

πληθεῖ Fr. A. Wolf. recte posuit signum interrogationis. Vid. [de εἶτα hoc usu] p. 473, 12 sq. p. 475, 11 sq.' Schaeferus. Item AldV. De ἔπειτα vid. Viger. p. 395 sqq. ibiq. edd. 6) γὰρ inter lin. add LaurS. 7) τί Fel. *Ω*. Vind4. 8) οὐ codex aliquis Bekkeri, non *Σ*. Non debebant illam negationem Turicenses recipere. In AldV μὴ est punctis notatum. 9) ἔργων Vind1. 10) ἀνθρ. ἔργον r. Vind4. 11) ἐστιν ἔργ. ἀνθρ. Aristid. Rh. T. IX p. 403 Walzii. 12) ἀφελέσθαι Aristides. 13) οὐχὶ LaurS. vulg. — οὐ *Σ*. 14) δεῖ om s. Vind1.

57. 1) "τὸν ἄξιον 'πόλει cum his ordinis restituendi lineolis *Σ*. Etiam in LaurS τῇ (sic cum articulo) πόλει transpositum est, ante νομίζω. 2) γὰρ om X. 3) ὑμῶν v. Vind1. 4) σκοπεῖν Mal. 5) τί Ald. Fel. Vind1. — om Mal, inter ἢ et τῶν add Chr τί. — Super τι punctis circumdatum recentior scripsit compendium τῶν *Σ*. 6) καὶ ἤδ' Vind1. 7) ὁ ὁ prius in fine, alterum initio lineae *Ω*. 8) αὐτὸν Bekk. 'Non imiter.' Schaeferus. Illud e Latina Grammatica. (*Π*. Vind1). 9) σώζοι k. 'Post σώζῃ subauditur εἰ ἄξιόν ἐστι τοῦτον ἀντιτιμᾶν καὶ ἀντευποιεῖν. Et vereor profecto, ne tale quid desideretur. Privati considerant, num quis dignus sit gener (ut hoc utar) aut suus aut alius cuiusquam, aut eiusmodi quid fieri; civitas autem dignus num quis sit spectans, hoc spectat, num quis, a quo sit ornata et e periculo servata, dignus sit, quem honoribus et praemiis remuneretur. Vel subauditur potius τοῦτον ἄξιον ἑαυτῆς κρίνει, hunc se dignum censet, h. e. dignum, qui suus evergeta, sospitator appellatur.' Reiskius.

δόξῃ[10] ἴδοι[11] τις ἄν, ἀλλ' ἔργῳ. Ὅταν μὲν οὖν εὖ πάσχειν

et opinione, sed e facto iudicari solet. Quum igitur beneficiis indigebi-

---

'Scilicet σκοπεῖ. *civitas contra, a quocunque* beneficiis affecta aut servata est, eius publice rationem habet, scil. in hominibus sibi adiungendis, in praemiis et honoribus tribuendis. Verum haec posteriora quum facile subaudiantur, non diserte poni opus erat.' Fr. A. Wolfius. 10) 'Pro γένει καὶ δόξῃ paulo ante posuerat νόμοις καὶ δόξαις, quae non mutuo respondent. — mutila haec videntur. Vid. schol.' Marklandus, Hieronymo praeeunte desiderans: ταῦτα δὲ καὶ γένει καὶ νόμοις τισὶ καὶ δόξαις διώρισται ... τοῦτο δ' οὐ γένει καὶ νόμῳ καὶ δόξῃ. 'Νόμοι *leges* et *consuetudines* sunt, δόξαι *opiniones* et *iudicia* hominum. Quae utraeque res quomodo respiciantur in affinitatibus iungendis, per se patet. Causa nulla est cur locum cum Marklando pro mutilo habeamus. Non male respondent quae sequuntur γένει καὶ δόξῃ, si quidem γένος ad νόμος pertinet. sunt enim leges de nuptiis legitimis.' Fr. A. Wolfius. 'Mutilum esse locum iure negat Halensis editor, suspicor autem Leptinem eiusque subscriptores legi suae speciem etiam inde quaesivisse, quod in τοῖς εὑρημένοις τὴν ἀτέλειαν homines numerari ἀγεννεῖς καὶ ἀδόξους dictitarent. Quod si recte suspicor, ne verum quidem est verba γένει καὶ δόξῃ respondere superioribus νόμοις τισὶ καὶ δόξαις.' Schaeferus. Nihil simplicius quam νόμους h. l. intelligere τοὺς περὶ γένους καὶ γνησιότητος. Recte igitur sibi respondent νόμοις et οὐ γένει. 'Ipse cogitavi aliquando corrigendum esse οὐκ ἔθει. sed commoda est librorum lectio. hoc enim dicit: sicut in privatorum rationibus affinitatum contrahendis, ut in coniugio, suadent certe leges, ut civis ἀστὴν uxorem ducat, non tamen huiusmodi rei rationem habere civitatem oportet.' Bakius Hypomn. III p. 125. — — δόξῃ κρινόμενον Aldetc. LaurS. X. (F. *t. v*). — hoc participium om pr Σ (add antiq). vulg. — 'Inclusi uncis. Satius fuisset plane tolli. Dictio ἰδεῖν τι ἔργῳ, οὐ νόμοις significat *spectare quid* (h. e. *diiudicare, aestimare*) *ex ista re et facto, non legibus.*' Reiskius. Mid. §. 199: ἐξ ὅτου δὲ τοῦτ' ἂν εἰδείητε, ἐγὼ φράσω. εἰ τοῖς μετὰ τὴν καταχειροτονίαν τεκμηρίοις θεωρήσαιτε. Cf. Cor. §. 275: φανήσεται ταῦτα πάνθ' οὕτως οὐ μόνον τοῖς νόμοις. Xenoph. Cyri Disc. VIII, 1 §. 37 (= 13): τοῖς προειρημένοις πᾶσι δῆλον. ib. I, 3 §. 5: τίνι δὴ σὺ τεκμαιρόμενος; Isaeus Apollod. Haered. §. 8: τοῖς δ' ἔργοις ἄν τις τεκμήραιτο. Isocrates Paneg. §. 141: δεῖ τὰ μέλλοντα τοῖς γεγενημένοις τεκμαίρεσθαι. eiusd. Archid. §. 59: χρὴ περὶ τῶν μελλόντων τεκμαίρεσθαι τοῖς ἤδη γεγενημένοις. Plat. Soph. p. 238 D: οὐκ ἐννοεῖς αὐτοῖς τοῖς λεχθεῖσιν ὅτι etc. Sic etiam Benseleri ratio (Hiat. p. 105) satis refutatur desiderantis verbum quod superiori διώρισται respondeat et aptius quam ἴδοι cum dativis illis strui possit. Hiatus autem propter pausam vocis non offendit. 11) ἴδῃ? pr Mal.

δέῃ, τὸν βουλόμενον εὖ ποιεῖν ἡμᾶς[12] ἐάσομεν,[13] ἐπειδὰν δὲ[14] πάθωμεν, τότε τὴν ἀξίαν τοῦ ποιήσαντος σκεψόμεθα;[15] οὐκ ἄρ' ὀρθῶς βουλευσόμεθα.[16]

58. Ἀλλὰ νὴ Δί' οὗτοι μόνοι τοῦτο[1] πείσονται,[2] καὶ περὶ τούτων μόνων[3] ποιοῦμαι[4] λόγον τοσοῦτον.[5] Πολλοῦ γε καὶ δέω. ἀλλὰ πάντας μὲν οὐδ' ἂν ἐγχειρήσαιμ'[6] ἐξετάζειν, ὅσοι πεποιηκότες ὑμᾶς εὖ διὰ τὸν νόμον,[7] εἰ μὴ λυθήσεται, τὰ δοθέντ' ἀφαιρεθήσονται. ἓν δ' ἢ δύο δείξας ἔτι ψηφίσματα, ἀπαλλάττομαι τοῦ περὶ τούτων λέγειν. (59) Τοῦτο μὲν τοίνυν Θασίους τοὺς μετ' Ἐκφάντου πῶς οὐκ ἀδικήσετε, ἐὰν[1] ἀφαιρῆσθε[2]

mus, neminem impediemus, quominus nobis benefaciat; acceptis autem beneficiis, tum de dignitate eius, qui ea dedit, disputabimus? non igitur praeclarum consilium hoc erit.

58. At per Iovem hi soli id patientur, et de his solis tot verba facio. Minime vero, imo ne conari quidem ausim eos omnes recensere, qui quum benefici in vos fuerint, propter hanc legem, nisi abrogabitur, donis suis spoliabuntur, prolato autem etiam uno vel altero decreto de hisce verba facere desinam. (59) Partim igitur Thasios, qui Ecphantum secuti

---

12) ὑμᾶς Vind1. 13) ἐάσωμεν Aug1. prX. — ζητήσομεν cod ε. 14) δ' εὖ Aldetc. LaurS. F. *t*. *v*. X. — εὖ om Σ. vulg. — 'Vere Reiskius ἐπειδὰν δὲ. Wolfius εὖ revocans non vidit corrumpere se orationis concinnitatem. ut enim sequitur simplex τοῦ ποιήσαντος, ita antecedere debet simplex πάθωμεν.' Schaeferus. 15) σκεψώμεθα *k*. *v*. prX. 16) 'Mallem οὐκ· ἂν ὀρθῶς βουλευσώμεθα. Wolfius videtur legisse οὐκ ἄρ' ὀρθῶς βουλευσόμεθα; interrogative et ironice, cui nullatenus assentior.' Marklandus. — ὀυγαρ ορθ. βουλ. pr Σ, γ correctum est (eadem manu?) in κ (ὀυκ ἀρ'). — οὐκ ἂν ὀ. βουλ. Bav (non F?).

58. 1) τοῦτο om Aug1. *r*. Vind4. 2) ποιήσονται Aug1. *r*. 3) μόνον *t*. HWolf. 4) ποιήσομαι Lind. — ποιοῦμαι ante μόν. *r*. Vind4. 5) π. τὸν λόγον sine τοσοῦτον Aldetc. — π. λόγον τοσοῦτον Σ. LaurS. vulg. — π. τοσοῦτον λόγον Aug1. F. corr Bav (pr τόσον λόγ.?). *k*. *v*. X. — π. τὸν λόγον τοσοῦτον Ven. — π. τοσοῦτον τὸν λόγον (*s*? β?). — τοσοῦτον π. λόγον *t*. — — Post λόγον signum interrogativum Aldetc. 'Verius pro hypophora hanc enuntiationem habens Bekkerus puncto distinxit. docet formula νὴ Δία propria hypophorarum.' Schaeferus. De hac formula vide nunc Rehdantz. Dem. T. I p. 387 sq. 6) ἐγχειρήσαιμεν *r*. 7) Super νομον aliquid scriptum paene totum evanuit, fortasse τὸν τοῦ Λεπτίνου Σ.

59. ἐὰν Σ. LaurS. vulg. — ἂν Aug1. 2) ἀφέλησθε Aldetc. γρ marg antiq Σ. F. *t*. *v*. X. — ἀφαιρῆσθε Σ. vulg. — αφέλησθε (αίρ supra scriptum) LaurS.

τὴν ἀτέλειαν, οἳ[3] παραδόντες[4] ὑμῖν Θάσον καὶ τὴν[5] Λακεδαιμονίων φρουρὰν μεθ' ὅπλων ἐκβαλόντες[6] καὶ Θρασύ- 475 βουλον εἰςαγαγόντες καὶ[7] παρασχόντες φίλην ὑμῖν[8] τὴν αὐτῶν[9] πατρίδα, αἴτιοι τοῦ γενέσθαι σύμμαχον τὸν περὶ Θρᾴκην τόπον ὑμῖν ἐγένοντο; (60) τοῦτο δ' Ἀρχέβιον[1] καὶ Ἡρακλείδην, οἳ Βυζάντιον παραδόντες[2] Θρασυβούλῳ κυρίους ὑμᾶς[3] ἐποίησαν τοῦ Ἑλληςπόντου, ὥςτε τὴν δεκάτην[4] ἀποδόσθαι[5] καὶ χρημάτων εὐπορήσαντας,[6] Λακεδαιμονίους ἀναγκάσαι τοιαύτην, οἵαν ὑμῖν[7] ἐδόκει, ποιήσασθαι[8] τὴν εἰρήνην; ὧν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μετὰ ταῦτ' ἐκπεσόντων ἐψηφίσασθε, ἅπερ οἶμαι φεύγουσιν εὐεργέταις δι' ὑμᾶς προςῆκε, προξενίαν,[9]

sunt, quomodo non afficietis iniuria, si immunitatem eripiatis, qui Thaso vobis tradita et Lacedaemoniorum praesidio armis eiecto et Thrasybulo introducto et patriae suae amicitia vobis conciliata, in causa fuerunt, ut regio Thraciae finitima se vobiscum coniungeret? (60) partim Archebium et Heraclidem, qui quum Byzantium Thrasybulo tradidissent, vos Hellesponti dominos effecerunt, ut decimas venderetis, et magna pecunia coacta, Lacedaemonios cogeretis ad talem pacem faciendam, qualis vobis placebat? quibus, Athenienses, postea eiectis decrevistis ea, quae decerni par erat viris bene meritis, qui propter vos exulabant, hospitium, benefici

---

3) ἢ s. 4) παραδοθέντες r. 5) τὴν om Ω. 6) ἐκβάλλοντες pr Ω, prius λ eras. pr Mal. 7) καὶ om Mal. 8) ὑμῖν φίλην r. Vind4. — φ. ἡμῖν k. Vind1. 9) αὐτῶν LaurS. Ω. s. Vind4. (Aug1?). — αυτων Σ. — αὑτῶν (Aug1?) Vind1. Π. Mal. — ἑαυτῶν vulg.

60. 1) Ἀρχέβιον vitiosum nomen esse scribendum Ἀρχίβιον contendit Villoison Prolegg. Apollon. p. II sq. At Ἀρχέβιος Lamptrensis in Boeckh. R. Marit. c. XV s. v. et p. 21. (Cf. Callicl. §. 3. Conon. §. 7.) Piraeensis Boeckh. Corp. Inscr. Tit. 418. Byzantius Aristocrat. §. 189. Timocr. §. 11. et infra §. 61. Contra Ἀρχίβιος ap. Lucian. Alciphron. Var. Lect. Liban. Argum. ad Timocr. p. 694, 22. Suid. etc. De his diversis formis compara Ἀρχεβούλειος et Ἀρχίβουλος. Ἀρχέγονος et Ἀρχιγένης. Ἀρχέλαος et Ἀρχίδαμος (Ἀρχέδημος). Ἀρχένεως et Ἀρχῖνος. Ἀρχεβάτης etc. sed Ἀρχίλοχος etc. De vocalium connectentium ε et ι commutatione vid. Lobeck. Pathol. Element. p. 368. 2) παρασχόντες Bav (non F?). 3) ἡμᾶς r. 4) Cit. Harpocr. s. v. Δεκατευτάς. 5) σ in ἀποδόσθαι est corr Ω. 6) εὐπορίσαντας Ald. Fel. — εὐπορήσαντας καὶ v. 7) ἡμῖν Vind1. 8) ποιῆσαι Vind1. 9) ὑποδοχὴν ἢ προστασίαν προξενίαν s. Vind1. — προξενίαν, ὑποδοχὴν ἢ προστασίαν Π, haec (ὑπ. ἢ πρ.) postea expuncta, in marg ad προξενίαν manus antiqua gloss. adscripsit ἀντὶ τοῦ ὑποδ. ἢ πρ. Item in marg X manus correctrix scripsit ὑποδοχὴν, προστασίαν, incertum pro gloss. an pro supplemento. — προξενίαν, ἐπιγαμίαν margLamb. 'Ἐπιγαμία non solebat

εὐεργεσίαν, ἀτέλειαν ἁπάντων. εἶτα τοὺς δι' ὑμᾶς φεύγοντας[10] *καὶ δικαίως τι παρ' ὑμῶν εὑρομένους*[11] *ἐάσωμεν*[12] *ἀφαιρεθῆναι ταῦτα,*[13] *μηδὲν ἔχοντες ἐγκαλέσαι; ἀλλ' αἰσχρὸν ἂν εἴη.* (61) *Μάθοιτε δὲ τοῦτο μάλιστ'*[1] *ἄν, ἐκείνως*[2] *εἰ λογίσαισθε*[3] *πρὸς ὑμᾶς αὐτούς: εἴ*[4] *τινες*[5] *νυνὶ τῶν*[6] *ἐχόντων Πύδναν ἢ Ποτίδαιαν ἤ τι τῶν ἄλλων*[7] *χωρίων, ἃ Φιλίππῳ μέν ἐστιν ὑπήκοα, ὑμῖν δ' ἐχθρά, τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ ἡ Θάσος ἦν τότε καὶ τὸ Βυζάντιον Λακεδαιμονίοις μὲν οἰκεῖα,*[8] *ὑμῖν δ' ἀλλότρια, παραδώσειν ταῦτ' ἐπαγγείλαιντο,*[9] *ἂν*[10] *αὐτοῖς τὰς αὐτὰς δῶτε*[11]

honorem, rerum omnium immunitatem. Eos igitur, qui propter vos exulant et iure aliquid a vobis impetrarunt, spoliari his sinamus quum nihil sit cuius eos accusemus? turpe id quidem fuerit. (61) Idque rectissime perspiciatis, si hoc modo animis vestris consideretis: si eorum aliqui, qui nunc tenent Pydnam aut Potidaeam aut aliam urbem, quae Philippo paret, vobis inimica est, eodem modo, quo tum Thasus et Byzantium, coniuncta cum Lacedaemoniis, a vobis aliena erant, se has tradituros pol-

---

singularibus hominibus, sed tantummodo totis populis tribui. Singulares si qui cives fierent Athenienses, cum civitate ius Atticas in matrimonium ducendi impetrabant.' Reiskius. 10) 'Iterum fort. *φυγόντας*, ut *εὑρομένους*, et vs. 8 *φυγοῦσιν* accuratius videretur.' Marklandus. Vid. ad §. 55. — *ευ* in *φεύγοντας* etiam h. l. est correcti *Ω*. 11) *εὑραμένους* *ἢ* *εὑρημένους* margLamb. — *εὑρουμένους* pr Mal. 12) *ἐάσομεν* Aldetc. F. Augl. *k. t. v.* X. Chr. — *ἐάσωμεν* *Σ*. LaurS. vulg. 13) *τὰ δοθέντα* rec LaurS. vulg. — *ταῦτα* *Σ*. prLaurS. Augl. Vind4.

61. 1) *κάλλιστ'* *r*. 2) Interpungebatur post *ἐκείνως*. 'Atque ita corrigendum arbitror vs. ultimo *φέρε δὴ κἀκείνως* (pro *κἀκεῖνο*) *ἐξετάσωμεν*. ('Hoc frustra, haud dubie.' Fr. A. Wolfius). instituit enim orator in utroque loco comparationem inter res Thasiorum et Pydnensium. Huius populi mentionem iniicit non ad rerum gestarum memoriam, sed ad argumenti colorem. *Thasios*, inquit ille, *in loco Pydnensium* etc. *ponite*. Multum utique interest, hoc an illo modo legamus.' Tayorus. '*ἐκείνως* *hoc modo*, ad sequens relatum. Ita Isocrat. Paneg. cap. 48 (§. 179): *ἐκείνως εἰπών*. Aristides supra §. 53: *σκοπεῖτε κἀκείνως*, eodemque modo alii saepissime.' Fr. A. Wolfius. Cf. Teocr. §. 42. Androt. §. 17. 'Cf. §§. 22. 34. 43. 46. 79.' Westermannus. l. c. p. 587. 3) *ἂν ἐκεινωσὶ λογίσησθε* *k*. 4) *οἱ* Vind1. 5) *τινα* Appfr. 6) *νῦν τῶν* Augl. *k*. — *νυνὶ τῶν* *Σ*. LaurS. vulg. — *τῶν νυνὶ* Aldetc. F. *t. v.* X. 7) *ἢ τὰ ἄλλα* Augl. Cf. §. 63. 8) *οἰκεῖον* *t*. 9) *ἐπηγγείλαντο* *k*. 10) *ἂν* sic *Ω*. — om Lind. 11) *τάς τε* sine *αὐτὰς δῶ* Vind1.

δωρεὰς ἅςπερ[12] Ἐκφάντῳ τῷ Θασίῳ καὶ Ἀρχεβίῳ τῷ Βυζαντίῳ,[13] (62) καί τινες τούτων ἀντιλέγοιεν αὐτοῖς ταῦτα λέγοντες, ὡς δεινὸν[1] εἴ τινες μόνοι[2] τῶν ἄλλων μετοίκων[3] μὴ χορηγοῖεν· πῶς ποτ' ἂν ἔχοιτε πρὸς τοὺς ταῦτα λέγοντας; ἢ δῆλον ὅτι[4] φωνὴν οὐκ ἂν[5] ἀνάσχοισθε, ὡς συκοφαντούντων; οὐκοῦν αἰσχρόν, εἰ μέλλοντες μὲν εὖ πάσχειν συκοφάντην ἂν

licerentur, si eadem dona ipsis daretis, quae Ecphanto Thasio et Archebio Byzantio dedistis, (62) et istorum aliqui illis adversarentur, haec dictitantes, non esse ferendum, si qui soli e reliquis inquilinis munera non obirent; quomodo tandem erga illos, qui ea dicerent, affecti essetis? an patet vos vocem non ferre, ut calumniatorum? Turpe igitur fuerit, si, quum ac-

---

12) *ὥσπερ* Vindl. 4. — *ἅσπερ Ω, σ* erasum est. — *ἁσπερ Σ. ἅσπερ* LaurS et omnes reliqui. In Parisina nostra *ὥςπερ* operis deberi ostendit translatio *quae.* 13) *καὶ Ἡρακλείδῃ* addendum putat Marklandus. 'Hos enim, inquit, tres, Ecphantum, Archebium et Heraclidem paulo ante coniunxerat, neque ratio erat, quare unus ex iis iam omitteretur. Sic p. 476, 1 loco *παραδόντες τὴν Πύδναν καὶ τὰ ἄλλα* etc. codices nonnulli et edit. Paris. recte habent *τὴν Π. καὶ τὴν Ποτίδαιαν καὶ τὰ ἄλλα*, quemadmodum hae urbes coniunctim nominabantur p. 475, 16.' Marklandus. 'Oblitus est addere, quae causa cogat scriptorem nomina ante posita hic omnia repetere. satis poterat habere, ut arbitror, h. l. principem beneficii nominare.' Fr. A. Wolfius. Vid. ad f. leg. §. 280.

62. 1) *δύσκολον* superscripsit rec *Σ.* 2) *μόνοι* om Augl. *k.* 3) *μετοίκων* om *t.* — 'Notanda locutio *μόνοι τῶν ἄλλων μετοίκων*, cuius locutionis plura exempla memoravi in Stephan. Thes. col. 1841 C. s. v. *Ἄλλος.* In his *ἄλλων* abundare vulgo dicunt. Non abundare facile intelligas, si vertas e. c. nostrum *seiuncti a ceteris inquilinis, exemti numero ceterorum inquilinorum*, ut sit i. q. *χωρὶς τῶν ἄλλων μετοίκων.*' Schaeferus. Cf. Aristocr. §. 185: *εἷς ἁπάντων τῶν ἄλλων μόνοι.* ibiq. Weber. Addidit Westerm: 14 §. 3. 21 §. 223. 59 §. 95. 4) 'Exarant vulgo *ἢ δῆλον ὅτι* vel *ἢ δηλονότι*, et inferius *ἢ πᾶσι πρόδηλον.* Utrobique *ἦ* circumflecti debere patet et monuit Toupius ad Longin. III, 4. Vix ullum peccatum solennius est in libris.' Fr. A. Wolfius. *ἦ δῆλον ὅτι* probavit etiam Bastius ad Longin. l. c. p. 637 Weisk. 'Bekkeriana ratio *ἢ δῆλον ὅτι* iure placet Heindorfio formulae vim scite explicanti ad Platon. Phaedr. p. 188 sq. et ad Protag. p. 457, ubi inprimis comparanda Ciceronis translatio, omnem illa, si quam adhuc habeas, tollens dubitationem.' Schaeferus. 'Quippe *ἢ* [hoc accentu vulg. — *ἦ* Augl. — *ἤ* Reisk] in hac formula vi corrigendi ponitur, quia alia quaedam interrogatio aut praemissa est aut apud animum intelligenda.' Stallbaumius ad Protag. init. 5) *ἂν* excidit in Wolf. Vindl.

τὸν ταυτα λέγοντ' ἡγοῖσθε,[6] ἐπὶ τῷ δ' ἀφελέσθαι τὰς τῶν προτέρων[7] εὐεργετῶν δωρεὰς ταῦτα[8] λεγόντων ἀκούσεσθε.[9] Φέρε δὴ κἀκεῖν'[10] ἐξετάσωμεν:[11] (63) Οἱ προδόντες τὴν Πύδναν[1] καὶ τἆλλα χωρία τῷ Φιλίππῳ τῷ[2] ποτ' ἐπαρθέντες ἡμᾶς[3] ἠδίκουν;[4] ἢ[5] πᾶσι πρόδηλον τοῦτο, ὅτι ταῖς παρ' ἐκείνου δωρεαῖς, ἃς διὰ ταῦτ' ἔσεσθαι σφίσιν[6] ἡγοῦντο; Πότερον οὖν μᾶλλον ἔδει σε,[7] ὦ Λεπτίνη, τοὺς ἐχθρούς, εἰ δύνασαι, πεῖσαι[8] τοὺς ἐπὶ τοῖς πρὸς ἡμᾶς[9] ἀδικήμασι γιγνομένους[10] ἐκείνων[11] εὐεργέτας μὴ τιμᾶν, ἢ[12] θεῖναι νόμον ἡμῖν, ὃς τῶν[13] τοῖς ἡμετέροις εὐεργέταις ὑπαρχουσῶν δωρεῶν ἀφαιρεῖταί[14] τι;[15] ἐγὼ μὲν ἐκεῖν' οἴομαι.[16] Ἀλλ' ἵνα μὴ πόρρω τοῦ παρόντος 476

cipienda beneficia essent, pro calumniatore haberetis eum qui talia diceret, sed eos qui dicunt viros olim bene meritos esse spoliandos, audietis. Age vero et illud consideremus: (63) Qui Pydnam ceterasque urbes Philippo prodiderunt, qua tandem causa impulsi, nos affecerunt iniuria? an ulli dubium est, exspectatione donorum Philippi id esse factum? Utrum igitur, Leptines, te magis decuit hostibus, si potes, suadere, ne honorem habeant proditoribus, qui, quibus nos laeserunt, in illos benefici exstiterunt, an legem hanc nobis ferre, quae data bene meritis de nobis praemia

---

6) ἡγεῖσθε Ald. *k. t. v.* — ἡγεῖσθαι Fel. — ἡγῆσθε Vindl. 7) πρότερον Vindl. 8) ταὐτὰ Chr. 'Ne quis forte corrigat ταὐτὰ λεγόντων, vetat oppositio, quae latet in his, μέλλοντες μὲν εὖ πάσχειν et ἐπὶ τῷ δ' ἀφ. τ. τ. πρ. εὐ. δ.' Fr. A. Wolfius. 9) ἀκούσαισθε coni. Markl. non Graecum. — De mutato modo vid. Funkhaen. ad Androt. §. 16. Hunc locum respicere videntur AnecdBkk. p. 77. 10) Vid. ad §. 61 not. 2 — κακεῖν' Σ. — κἀκεῖνο LaurS. vulg. — κἀκεῖνα Bekk. et olim Dind. 11) ἐξετάσομεν Vindl.

63. 1) καὶ Ποτίδαιαν post Πύδναν add Mor. F. *r.* Ex §. 61, ad quam vid. not. 13. 2) τῶν Vindl. 3) ὑμεῖς Augl. — ὑμᾶς Vindl. — om Ald. 4) ἠδόκουν *s.* — ἠδοξουν Vindl. 5) ἡ Augl. Vid. ad §. 62. 6) φησιν pr Σ, correxit ipse calligraphus in σφίσιν. 7) ἔδει σὲ Fr. A. Wolf. 'Minus recte.' Schaeferus. 8) μᾶλλον πεῖσαι Vindl. 9) ὑμᾶς Aldetc. *t.* — ἡμᾶς Σ. LaurS. vulg. 10) γενομένους Vindl. 11) ἐκεῖνον *r.* 12) ἢ Ω. 13) τὸν pr Σ (correxit ipse calligraphus). Ω. Π. — om Vindl. 14) ἀφαιρήσεται *r.* 15) τῶν ἡμετέρων εὐεργετῶν ὑπαρχούσας δωρεὰς ἀφαιρήσουσι marg Lamb. — τῶν ἡμετέρων (ὑμετέρων γρ margΠ) εὐεργετῶν τὰς ὑπαρχούσας δωρεὰς ἀφαιρήσεται γρ marg antiq (minus pallidiore atramento) Σ. Augl. *k.* γρ margΠ. 16) οἶμαι Aldetc. Ω. Augl. Vindl. 4. Π. X. Mal. — οἴομαι Σ. LaurS. vulg.

γένωμαι, λαβὲ[17] τὰ ψηφίσματα, ἃ τοῖς Θασίοις καὶ Βυζαντίοις ἐγράφη. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.[1]

64. Ἠκούσατε[2] μὲν τῶν ψηφισμάτων, ὦ ἄνδρες δικασταί,[3] τούτων δ' ἴσως ἔνιοι τῶν ἀνδρῶν[4] οὐκέτ' εἰσίν. Ἀλλὰ τὰ[5] ἔργα τὰ πραχθέντ' ἔστιν,[6] ἐπειδήπερ ἅπαξ ἐπράχθη. Προσήκει τοίνυν τὰς στήλας ταύτας κυρίας ἐᾶν[7] τὸν πάντα χρόνον, ἵν' ἕως μὲν ἄν[8] τινες ζῶσιν, μηδὲν ὑφ' ὑμῶν ἀδικῶνται, ἐπειδὰν δὲ[9] τελευτήσωσιν, ἐκεῖναι[10] τοῦ τῆς πόλεως ἤθους[11] μνημεῖον ὦσιν, καὶ παραδείγμαθ' ἑστῶσι τοῖς βουλομένοις τι ποιεῖν ὑμᾶς[12] ἀγαθόν, ὅσους[13] εὖ ποιήσαντας[14] ἡ πόλις ἀντευπε-

imminuat? Ego quidem illud esse censeo. Verum ne longius ab instituto digrediar, cape decreta, quae Thasiis et Byzantiis scripta sunt. Recita.

64. Decreta quidem, iudices, audivistis, horum autem virorum fortasse nonnulli obierunt. At res gestae adhuc exstant, postquam semel gestae sunt. Columnas igitur eas in perpetuum ratas esse decet, ut ne, dum illi superstites fuerint, iniuria per vos afficiantur, et ut, postquam obierint, moris civitatis nostrae monumentum sint, et documenta proposita bene de nobis mereri cupientibus, quot bene meritis urbs gratiam

---

17) λαβὲ k. r. Vindl. 4. Π. X. Mal. — λαβε Mor. Augl. — λάβε Σ. LaurS. Ω. etc. — λάβε Σ etiam §§. 95. 96. 115. Aphob. I. §§. 22. 26. 28. adv. Phorm. §. 37. Everg. et Mnes. §. 27. — λαβε sine accentu Σ §§. 84. 94. 127, in quo loco accentus fortasse erasus est. Steph. I §. 31. Cor. §. 222. Nihil observavi §. 27. fals. leg. §. 165. Vid. Weber. ad Aristocr. §. 22 p. 173.

64. 1) ψηφίσματα . λείπει Vindl. — LaurS in marg. 2) ἀκούσατε X. In LaurS η initiale abest. 3) δικασταί om k. 4) τἀνδρῶν sine τῶν Vind7. 5) τάγ' Augl. k. ε. — τὰ sine γ' Σ. LaurS. vulg. 'Procul dubio vulgatum fortius est.' Fr. A. Wolfius. 6) εἰσίν k. 7) τηρεῖν Aristid. Rh. T. IX p. 356 W. e memoria. 'Post ἐᾶν aut post χρόνον deesse videtur εἶναι.' Reiskius. 'Extritum mihi quoque ante ἵνα aliquando videbatur verbum εἶναι. Sed coniecturae nihil tribuo et deinde habemus ἐᾶν τὰ δοθέντα simplici accusativo ad verbum ἐᾶν.' Fr. A. Wolfius. 8) ἂν om pr Σ (excidit propter μὲν), add antiq. 9) δὲ om Vindl. 10) τελευτήσωσιν ἐκεῖνοι, sic interpunctum Augl. 11) Cit. Thom. M. s. v. Ἦθος. 12) τι ποιεῖν ὑμᾶς Σ. LaurS. vulg. — ὑμᾶς τι ποιεῖν Augl. k. — ὑμᾶς post ἀγαθὸν ponit Vindl. 13) ὅτι τοὺς LaurS. vulg. — ὡς τοὺς Augl. k. — ὅσους Σ. 14) ποιεῖν? pr Π.

ποίηκεν.[15] (65) Καὶ μὴν[1] μηδ' ἐκεῖν'[2] ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,[3] λανθανέτω, ὅτι τῶν αἰσχίστων ἐστὶν πάντας ἀνθρώπους ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι τὰς μὲν συμφοράς, αἷς δι' ὑμᾶς[4] ἐχρήσανθ' οἱ ἄνδρες οὗτοι, πάντα τὸν[5] χρόνον κυρίας αὐτοῖς[6] γεγενημένας, τὰς δὲ δωρεάς, ἃς ἀντὶ τούτων ἔλαβον παρ' ὑμῶν, καὶ δὴ λελυμένας.[7] (66) πολὺ γὰρ μᾶλλον ἥρμοττεν τὰ δοθέντ' ἐῶντας[1] τῶν ἀτυχημάτων ἀφαιρεῖν, ἢ τούτων μενόντων τὰς δωρεὰς ἀφαιρεῖσθαι. φέρε γὰρ πρὸς Διός, τίς ἐστιν 477

retulerit. (65) Verum et illud vos, Athenienses, ne lateat, turpissimum esse, quum omnes homines videant et audiant calamitates, in quas propter vos isti viri inciderunt, omni tempore ratas illis factas esse, praemia autem, quae pro illis acceperunt a vobis, iam esse irrita. (66) multo enim convenientius erat, manentibus donationibus infortunia minuere, quam his relictis praemia iis eripere. nam quis tandem est per Iovem,

---

15) *ἀντευποίηκε* Mal. — *ἀντ' εὖ πεποίηκεν* Dind. At vid. ad Chers. §. 65. Adde Isaei or. de Apollod. Hered. §. 8: *ὧν Ἀπολλόδωρος πέπονθεν εὖ, ἀντευποιεῖν ἠξίουν τοὺς ἑαυτὸν εὐεργετήσαντας.*

65. 1) *μὲν* compendio *Ω*. 2) *ἐκεῖνό γε* Altetc. F. *t. v.* — *γε* om *Σ*. LaurS (*ἐκεῖν'*). vulg. 'Recte. encliticae enim nullus hic locus est.' Schaeferus. 3) *δικασταί* recens corr *Σ*. 4) *ἡμᾶς* *k*. X. 5) *τὸν* ante *πάντα* ponunt *r*. Vind4. — om *s*. Vind1. 6) *αὐτῆς* pr Mal. 7) *καὶ διαλελυμένας* marg Lamb. 'proinde quasi olim scriptum fuisset, cuius tamen lectionis vestigium non invenio: *ἀκύρους καὶ διαλελυμένας*.' Taylorus. 'Lectio vulgata praestat. *καὶ δὴ* i. q. *iam dudum, iam pridem*.' Reiskius. 'Particulas *καὶ δὴ* h. l. verte [imo intellige] *paulo post donationem*, alibi *statim, continuo*.' Fr. A. Wolfius. '*καὶ δὴ* i. q. *ἤδη, iam*. Hesychius T. II col. 107: *καὶ δή. ἐπὶ τοῦ Ἤδη*.' Schaeferus. 'Wolfius etiamsi interpretationem suam firmare auctoritate potuisset, contrario modo vim intulisset ei, quod ratiocinatio postulat; neque enim statim postquam ea beneficia decreta fuerant, sed satis longo tempore post auferebat Leptinis lex. Schaeferus abutitur lexicographo, si quae ad peculiarem quendam locum pertinent, ad quaevis alia transferuntur. Et quid *καὶ δὴ* possit esse, non ignoratur, sed huic certe loco non convenire tamdiu credam, donec melioribus exemplis dedocear. Mihi corrigendum videtur *εἰκῇ λελυμένας*.' Bakius Hypomnem. T. III p. 125 sq. Miramur doctissimum Bakium negare hunc usum *καὶ δή· ἤδη. iam. sogar jetzt schon.* h. l. *iam nunc*, tam cito, eadem aetate post LIII annos, *so bald wieder aufgeloes't*. Vid. intrr. ad Pac. §. 9. Phil. I §. 13. Jacobitz. ad Lucian. Pisc. cap. 22 p. 187 ibiq. citt. Cf. Aristoph. Ran. vs. 645 et 647 (= 661 et 663): *ἤδη 'πάταξά σε. — καὶ δὴ 'πάταξα.*

66. 1) *ἐῶντες* cod *ζ*.

ὅςτις εὖ ποιεῖν ὑμᾶς[2] *βουλήσεται, μέλλων, ἂν*[3] *μὲν*[4] *ἀποτύχῃ, παραχρῆμα δίκην δώσειν τοῖς ἐχθροῖς, ἂν*[5] *δὲ κατορθώσῃ,*[6] *τὰς χάριτας παρ' ὑμῶν ἀπίστους ἕξειν;*

67. *Πάνυ τοίνυν ἀχθοίμην ἄν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τοῦτο μόνον δόξαιμι*[1] *δίκαιον*[2] *κατηγορεῖν τοῦ νόμου, ὅτι πολλοὺς ξένους*[3] *εὐεργέτας ἀφαιρεῖται τὴν ἀτέλειαν, τῶν δὲ πολιτῶν μηδέν' ἄξιον δοκοίην*[4] *ἔχειν δεῖξαι τῶν εὑρημένων ταύτην τὴν τιμήν. καὶ γὰρ*[5] *τἄλλ' ἀγάθ' εὐξαίμην ἂν ἔγωγε παρ' ἡμῖν*[6] *εἶναι πλεῖστα, καὶ ἄνδρας ἀρίστους καὶ πιστοὺς*[7] *εὐεργέτας τῆς πόλεως πολίτας*[8] *εἶναι.* (68) *Πρῶτον μὲν τοίνυν Κόνωνα σκοπεῖτε, εἰ ἄρ' ἄξιον, καταμεμψαμένους*[1] *ἢ τὸν ἄν-*

qui vobis benefacere velit, mox, si conatus non successerint, hostibus poenas daturus, sin successerint, infidam a vobis gratiam initurus?

67. Aegerrime vero, iudices, ferrem, si hoc nomine duntaxat legem iure accusare putassem, quod multis peregrinis bene meritis immunitatem eripiat, civium vero neminem me proferre posse putarem, cui merito is honos contigisset. Nam optarim ut quum aliarum quoque opum maxima apud vos sit copia, tum praestantissimorum virorum ac fidelium de republica bene meritorum civium sit. (68) Primum igitur Cononem intuemini, utrum aequum sit vel virum vel res gestas reprehendi ac do-

---

2) *ὑμᾶς ἔτι* Obs. — *ὑμᾶς εὖ* (etiam praecedente *εὖ*) Ind Fel. *s.* 3) *ἐὰν* Augl. — om Vindl. 4) *μὲν* om *k.* — ante *ἂν* ponit *s.* 5) *ἐὰν* Augl. 6) *κατορθώσειν s.*

67. 1) *δείξαιμι s. v.* 2) *δίκαιον* om Bav (non F?). — 'Malim *δικαίως.*' Reiskius. *δίκαιον* verum est, quia dici potest *ὁ νόμος δίκαιός ἐστι κατηγορεῖν.* 3) *ξένους* om Aldl. Fel. Mor. (in cuius margine *ξένος* corrige in *ξένους*). Opponitur *τῶν δὲ πολιτῶν.* 4) *δοκείοι* Ald. — *δοκείην* Mor. AldV. Weim. Mendum servaverunt Reiskius etc. — *δοκοίην* (vulgatum) post *δεῖξαι k.* 5) *καὶ γὰρ καὶ* Fel. Mor. Augl. F. *k. t. v.* X. corr 2 *Π.* — posterius *καὶ* om *Σ.* LaurS. vulg. 'Mihi hic non magis videtur abesse posse quam infra p. 481, 28.' Schaeferus. At *καὶ* ante *γάρ* h. l. coniungendum cum *τἄλλα.* Vid. ad Chers. §. 18 not. 10. 6) *ὑμῖν* Vindl. 7) *πλείστους* vulg. — *πιστοὺς* hoc etiam accentu (superscr. antiq. *γρ πλείστους*) *Σ.* — *πλείστους πιστοὺς* LaurS. 'Exspectaveris posita vulgari ordine *πλείστους καὶ ἀρίστους.* sed non temere orator hunc ordinem invertit, scilicet ut *πλεῖστα — πλείστους* sibi inter se luculentius responderent.' Schaeferus. Magis convenit quae praebetur in pr*Σ* sententia, ut notio copiae e praegressis repetatur. Cf. §. 162: *τριήρεις πολλὰς καὶ ξένους καὶ πόλεις.* 8) *πολιτείας s.* Vindl.

68. 1) *καταμεμψαμένου* Vindl.

δρα, ἢ τὰ πεπραγμένα,[2] ἄκυρόν τι ποιῆσαι τῶν ἐκείνῳ δοθέντων. οὗτος γάρ,[3] ὡς ὑμῶν τινῶν[4] ἔστιν ἀκοῦσαι τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ὄντων, μετὰ τὴν τοῦ δήμου κάθοδον τὴν ἐκ Πειραιῶς[5] ἀσθενοῦς ἡμῶν[6] τῆς πόλεως οὔσης καὶ ναῦν[7] οὐδεμίαν κεκτημένης, στρατηγῶν βασιλεῖ παρ'[8] ὑμῶν[9] οὐδ' ἡντινοῦν[10] ἀφορμὴν[11] λαβὼν κατεναυμάχησε Λακεδαιμονίους, καὶ πρότερον[12] τοῖς ἄλλοις ἐπιτάττοντας[13] εἴθισεν[14] ἀκούειν ὑμῶν, καὶ τοὺς ἁρμοστὰς[15] ἐξήλασεν ἐκ τῶν νήσων, καὶ μετὰ ταῦτα δεῦρ' ἐλθὼν ἀνέστησε τὰ τείχη,[16] καὶ πρῶτος πάλιν περὶ τῆς ἡγεμονίας ἐποίησε τῇ πόλει τὸν λόγον πρὸς Λακεδαι-

nationes illi factas abrogari. ille enim, ut ex iis vestrūm, qui aequales illi fuerunt, audire licet, post populi e Piraeeo reditum urbe nostra infirma et nullam navem possidente, quum regi Persarum exercitum duceret, a vobis prorsus nulla re adiutus, navali proelio Lacedaemonios superavit, et qui prius ceteris imperabant, eos vobis parere docuit, et Laconum magistratus ex insulis expulit, deinde huc profectus, moenia restituit, et primus effecit, ut nostra urbs rursus de principatu cum Lacedaemoniis

---

2) *πεπραγμένα αὐτῷ* LaurS. vulg. — pronomen om *Σ. Ω. Τ.* Aug1. *k. r. s.* Lind. Vind1. 4. *Π.* Mal. Dionys. Hal. T. VI p. 997 R. 'Delevit Dindorf. Malim servatum. Quod si quem offendant *αὐτῷ* et *ἐκείνῳ* tantulo spatio deinceps sic posita, ut eundem hominem significent, consulat mea in H. Stephani Thesauro col. 3659 A.' Schaeferus. Animadverte hiatum *αὐτῷ ἄκυρόν*. Attamen interest pausa. Cf. Benseler. Hiat. p. 106. Sed ipse Schaeferus optime novit, quoties pronomen inculcatum sit. 3) *γὰρ ἀνὴρ* Aldetc. Aug1. F. *k. t. v.* X. (*s*?). — *ἀνὴρ* om *Σ.* vulgo. Dionysius. add 2 corr *Π.* Cf. §. 42. — *γὰρ ὡς* LaurS. *ἀνὴρ* rec. 4) *ῥυθμῶν τινων* cum scholio *τῶν πρεσβυτέρων* Vind7. Primum scholiastae vocabulum pertinet ad numerum loci animadvertendum. 5) *τοῦ Πειρ.* Aldetc. F. *t. v.* X. articulum om *Σ.* LaurS. vulg. Dionysius. — '*Πειραιέως* minus Attice Dionysius.' Schaferus. *Πειραιῶς* pr *Σ* (antiq add *ε* ante *ως*). vulg. — *πειραιέως* rec corr in *πειραιῶς* LaurS. — Vid. Prolegg. Gramm. §. 50. 6) *ὑμῶν* Paul. Mor. 7) *ναῦ Ω.* 8) *καὶ παρ'* Aug1. *καὶ* add 1 corr*Π.* recens add compendio *καὶ Σ*, qui codex non omisit *παρ'*. 9) *ἡμῶν* Aug1. *k.* Aristides Rh. T. IX p. 368. 10) *ἥντιν'* sine *οὖν* Aug1. — *ηντινὸὒν* (α supra) LaurS, *α* est recentioris, hiatum restituri. 11) *ὑφορμὴν* in Bekkeri Ed. Berol. operis debetur. 12) *τοὺς πρότερον* Mor. — articulum om *Σ.* LaurS. vulg. 13) *ἐπιτάττοντες*? *Ω.* 14) *ἤθισεν* Vind1. 15) *Παρὰ τὸ ἁρμόζειν τὰ τῶν πόλεων* [scr. *πολιτῶν*] *ἤθη τῇ τῶν Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ* marg LaurS. Cf. Schol. T. C. V. 16) *χείλη s.*

μονίους εἶναι. (69) *Καὶ γάρ τοι*[1] *μόνῳ*[2] *πάντων αὐτῷ τοῦτ' ἐν τῇ στήλῃ γέγραπται: Ἐπειδὴ Κόνων, φησίν, ἠλευθέρωσε τοὺς Ἀθηναίων συμμάχους. Ἔστι δὲ τοῦτο τὸ γράμμα, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐκείνῳ μὲν φιλοτιμία πρὸς ὑμᾶς* 478 *αὐτούς,*[3] *ὑμῖν δὲ πρὸς πάντας*[4] *τοὺς*[5] *Ἕλληνας. ὅτου γὰρ ἂν τις παρ' ὑμῶν*[6] *ἀγαθοῦ τοῖς ἄλλοις αἴτιος γένηται, τούτου τὴν δόξαν τὸ τῆς πόλεως ὄνομα καρποῦται.*[7] (70) *Διόπερ οὐ μόνον αὐτῷ τὴν ἀτέλειαν ἔδωκαν οἱ τότε, ἀλλὰ καὶ χαλκῆν εἰκόνα, ὥςπερ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος,*[1] *ἔστησαν πρώτου.*[2]

ageret. (69) In solius igitur ipsius ex omnibus columna scriptum est hoc: *postquam,* inquit, *Conon socios Atheniensium liberavit.* Est autem illa inscriptio, iudices, illi quidem apud vos ipsos honorifica, vobis vero apud Graecos universos. nam quaecunque quis e vobis in ceteros beneficia confert, eius facti gloriā nomen civitatis fruitur. (70) Quapropter illi tum non tantum immunitas decreta est, sed etiam primo ei, quemadmodum Harmodio et Aristogitoni, aeream statuam erexerunt. putabant

---

69. 1) 'Potius *τοιγάρτοι itaque*, non *etenim.*' Marklandus. 'Frustra. Vid. Hoogev. Part. XXIV, 2, 2, ubi de particulis illis bene agitur.' Fr. A. Wolfius. Vid. ad Chers. §. 66. 2) *μόνῳ τῶν* LaurS. vulg. — *τῶν* om Augl. *k.* pr *Σ*, cuius recentior corrector ex *ι* praegressi vocabuli (*μόνωι*) adscripto fecit *τ̃* i. e. *τῶν*. Cf. §. 141: *μόνοι τῶν πάντων ἀνθρώπων*. Isocrat. ad Demon. §. 19: *σοφία γὰρ μόνον τῶν κτημάτων*. Et sic saepe. At non necessario addendus est articulus; ut frequens *μόνοι Ἑλλήνων* occurrit ita *μοῦνος δὴ πάντων ἀνθρώπων* Herodot. I, 25 extr. *μόνοι γὰρ πάντων αὐτόχθονες ὑμεῖς ἐστέ* f. leg. §. 261. Cf. Epitaph. §. 4. Andocid. III §. 18. 3) *αὐτοὺς* Vindl. 4) *ἅπαντας* Aldetc. F. *t. v.* X. — *πάντας Σ.* LaurS. vulg. 5) *τοὺς* om Mor. Vindl. — habent *Σ.* LaurS. vulg. 6) *παρ' ἡμῶν* LaurS. vulg. — *παρ' ὑμῶν* corr recens *Σ. v.* Vindl. §. 71 extr. Secunda persona in hac sententia praeferenda videtur. 7) *Τὸ γὰρ τοῦ Δημοσθένους ὀρθῶς εἴρηται, ὡς ὅ τι ἂν ὁ Ἀθηναῖος τοὺς ἄλλους ἐργάσηται καλόν, ἡ πόλις ἔχει τὴν δόξαν* Libanius Epist. MCLVII vers. fin.

70. 1) *εἰκόνα μετὰ τὸν Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα* Fel. 'Hoc melius. nam in vulgata lectione vox ista *πρώτου* vix habet, cui inniti possit.' Taylorus. 'Forte ambae lectiones in hunc modum sunt copulandae: *εἰκόνα ὥςπερ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος ἔστησαν μετὰ τούτους πρώτῳ*, ut referatur ad praecedens *αὐτῷ*. Sed nihil opus est mutatione, modo commatis signis interpungatur ante *ὥςπερ* et post *Ἀριστογείτονος*.' Reiskius. 'Mirificus est Taylorus cui Felic. lectio placeat, quamquam sententiam quidem interpolator haud male cepit.' Fr. A. Wolfius. 2) *πρὸ τοῦ* et *πρῶτον* AldV. 'An primis honos iste habitus fuit, uti aeneas acciperent, quum e lapide aliàs fierent? De-

ἡγοῦντο γὰρ οὐ μικρὰν τυραννίδα καὶ τοῦτον τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν καταλύσαντα[3] πεπαυκέναι. Ἵν' οὖν μᾶλλον οἷς λέγω προςέχητε, τὰ ψηφίσμαθ' ὑμῖν αὔτ' ἀναγνώσεται[4] τὰ τότε ψηφισθέντα τῷ Κόνωνι. Λέγε.[5]

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.[1]

71. Οὐ τοίνυν ὑφ' ὑμῶν μόνον[2] ὁ Κόνων,[3] ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τότ'[4] ἐπετιμήθη[5] πράξας ἃ διεξῆλθον ἐγώ, ἀλλὰ καὶ

enim etiam eum Lacedaemoniorum imperio everso non parvam tyrannidem destruxisse. Ut igitur magis attendatis ad orationem meam, ipsa decreta, quae tum Cononi facta sunt, vobis recitabit. Lege.

71. Itaque non a vobis solum Conon, Athenienses, tum auctis honoribus ornatus est, illis rebus gestis, quas recensui, sed etiam ab aliis

---

mosthenes dicit Lept.: οὐ μόνον αὐτῷ ... πρώτον. Verum antea Solon habuit, ut ostendo Ceramic. cap. XVI. Ergo mendum est et scribendum ἔστησαν προτοῦ, *statuerunt antea.*' Meursius Pisistrat. cap. XIV post med. 'Meursius pessime locum explicat, peius etiam corrigit. Prorsus legitimus est secundus casus πρώτου, quoniam perpetuo usu dicitur εἰκόνα στῆσαί τινος, *statuam alicui ponere*, ut ἱερὸν ἱδρύσασθαι θεοῦ τινος et alia. In promptu est locus, et huic constructioni firmandae aptus et memoriam simul de hac statua et regis Evagorae servans, ex Isocrat. Evag. p. 293 (§. 56 sq.): καὶ ταῦτ' ἐπράχθη Κόνωνος μὲν στρατηγοῦντος, Εὐαγόρου δὲ αὐτόν τε παρασχόντος ... ὑπὲρ ὧν ἡμεῖς μὲν αὐτοὺς ἐτιμήσαμεν ταῖς μεγίσταις τιμαῖς καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῶν ἐστήσαμεν οὗπερ τὸ τοῦ Διὸς ἄγαλμα τοῦ Σωτῆρος, πλησίον ἐκείνου τε καὶ σφῶν αὐτῶν, ἀμφοτέρων ὑπόμνημα καὶ τοῦ μεγέθους τῆς εὐεργεσίας καὶ τῆς φιλίας τῆς πρὸς ἀλλήλους.' Fr. A. Wolfius. 'Cf. p. 172, 18. p. 686, 8.' Schaeferus. Sententia est: primo post Harmodium et Aristogitonem publice idque vivo Cononi statua aenea posita est. Vid. Westermann. in Diar. Antiq. a. 1844 p. 771 sq. et Bergk. ibid. a. 1845 p. 972. — Frustra igitur idem ille Westermannus pro πρώτου coniecit αὐτοῦ, quamvis facile confusum cum illo (α^του^ et αὐτοῦ). — Respicit h. locum Apsines p. 35 ed. Bak. — ἔστησαν πρώτου LaurS ante ὥσπερ, om ante ἡγοῦντο. 3) καταλύσαντα om Vindl. 4) ἀνάγνωτε Ω. — αναγνώσετε (αι) LaurS. 5) Λέγε om v. Mal.

71. 1) ψηφίσματα λείπει Vindl. 2) μόνον ὑφ' ἡμῶν Augl. *k.* — ὑφ' ὑμῶν μόνων (ο, ω) F. X. — ὑφ' ὑμῶν μόνον Mal. — ὑφ' ὑμῶν μόνων *v.* At vid. ad Phil. III §. 57. — ὑφ' ἡμῶν post Κόνων ponit Aristides Rh. T. IX p. 373 W. omissis ὦ ἄ. Ἀθ. 3) ὁ Κόνων om cod *s.* 4) τότ' om *k.* 5) ἐτιμήθη vulg. — ἐπετιμήθη Σ (in cuius marg manu scholiastae ἀνεδοξάσθη). LaurS. *T.* F (in Bav cum schol. ἐδοξάσθη). *r. t. v. β.*

ὑπ' ἄλλων πολλῶν, οἳ δικαίως ὧν[6] εὐεργέτηντο[7] χάριν ᾤοντο δεῖν ἀποδιδόναι. Οὔκουν αἰσχρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ[8] αἱ μὲν παρὰ τοῖς ἄλλοις δωρεαὶ βέβαιοι μένουσιν[9] αὐτῷ, τῆς δὲ παρ' ὑμῶν[10] μόνης[11] τοῦτ'[12] ἀφαιρεθήσεται;[13] (72) Καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνο καλόν, ζῶντα μὲν αὐτὸν[1] οὕτω τιμᾶν, ὥςτε τοσούτων, ὅσων ἀκηκόατε, ἀξιοῦν, ἐπειδὴ δὲ[2] τετελεύτηκεν,[3] μηδεμίαν ποιησαμένους τούτων[4] μνείαν[5] ἀφελέσθαι τι τῶν

multis qui iure putabant gratiam illi pro acceptis beneficiis esse referendam. nonne igitur turpe est, Athenienses, si honores apud alios ei rati manent, vestrae vero donationis unius haec pars ei eripietur? (72) Et profecto neque illud honestum, viventem eum tanti facere, ut ita, quemadmodum audistis, ornaretis, postquam vero mortuus est, oblitos horum,

---

Vind4. Π (cum γρ ἐτιμήθη manu 2 corr superscripto; in marg prima ἀντὶ τοῦ ἐδοξάσθη manu: ἀντὶ τοῦ ἐδοξάσθη). — ἐπετιμήθη X. Item utrumque, in textu et in marg, Mal. Compositum explicavit etiam Scholiasta. 'Probat compositum Baehrius in Creuzeri Meletemm. P. III p. 62. Sed hoc sensu orator ἐπιτιμᾶν nusquam usurpavit.' Schaeferus. De aucto pretio etiam Dem. adv. Phorm. §. 39: ὁ σῖτος ἐπετιμήθη. Item Polycl. §. 6. Ἐπιτιμή i. q. *amplior honor* Inscr. Delph. in Corp. Inscr. T. I No. 1692 p. 820. De hoc rariore verbi usu *aestimare* extra iudicium vide intrr. ad Herodot. VI cap. 38: Μιλτιάδης ... εἶχε κατ' οἴκους, τὸν ἀδελφεὸν ... ἐπιτιμέων, *domi se continebat in fratris mortui ampliorem honorem.* Etiam Isocrat. Evagor. §. 42 legendum esse videtur: ὥςτε ... πάντας τυγχάνειν τῶν προςηκόντων. οὐ γὰρ ἐξ ὧν ἑτέρων ἤκουεν οὔτ' ἐκόλαζεν οὔτ' ἐπετίμα τοὺς πολίτας (accusativum praebet etiam Urb). Cf. Findeisen. Ind. s. v. 6) ὡς Vind1. — in Π gloss. interlin. 2 manu: ἕνεκα ἐκείνων. 7) εὐηργέτηντο Aldetc. r. corr Mal. — εὐεργέτηντο Σ. LaurS. vulg. item pr Ω, corr εὐεργέτησαν (η superscr.). — εὐεργέτηντο F. Vid. ad §. 33. 8) οἱ Mal. 9) μένουσι pr Σ, eadem manus add ν. 10) ἡμῶν k. 11) μόνων Par Thiersch. — μόνοις Vind1. 12) τοῦ pr k. prΩ. — 'Videtur abundare τοῦτ' aut legendum οὗτος.' HWolfius. Imo τοῦτ' intelligendum est de immunitate. 'Omnem tollit dubitationem quod sequitur vs. 21 ἀφελέσθαι τι τῶν δοθέντων τότε.' Schaeferus. Item τοῦτ' ἐνῆν §. 148. Cf. §§. 120. 146. 13) Οὐκοῦν ... ἀφαιρεθήσεται. sine interrogatione vulg. — Οὐκ οὖν ... ἀφαιρεθήσεται; Turic. — Οὔκουν ... ἀφαιρεθήσεται; nos. item Cobet. N. Lectt. p. 639. — In Bav (non F?) est ἀφαιρήσεται.

72. 1) αὐτὸν om r. Vind4. 2) δὲ om s. 3) δ' ἐτελεύτησε Aldetc. Augl. F. k. t. v. X. — δὲ τετελεύτηκεν Σ. Π. Mal. — δὲ τετελεύτηκε LaurS. vulg. 4) τοῦτον μηδενὸς Ald. — τούτων μηδενὸς Feletc. F. t. v. X. — τούτων sine μηδενὸς Σ. vulg. — μηδενὸς in margLaurS a rec. 5) μνείαν ante τούτων ponunt s. Vind1. — —

δοθέντων τότε. πολλὰ μὲν γάρ ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,[6] τῶν ὑπ' ἐκείνου πραχθέντων ἄξι' ἐπαίνου, δι' ἃ πάντα προσήκει μὴ λύειν τὰς ἐπὶ τούτοις δοθείσας δωρεάς, κάλλιστον[7] δὲ πάντων[8] ἡ τῶν τειχῶν ἀνάστασις. (73) Γνοίη[1] δ' ἄν τις, εἰ παραθείη, πῶς Θεμιστοκλῆς[2] ὁ τῶν καθ' ἑαυτὸν ἁπάντων ἀνδρῶν[3] ἐνδοξότατος ταὐτὸ[4] τοῦτ' ἐποίησεν. Λέγεται[5] τοίνυν ἐκεῖνος τειχίζειν εἰπὼν τοῖς[6] πολίταις,[7] κἂν ἀφικνῆταί[8] τις ἐκ Λακεδαίμονος κατέχειν[9] κελεύσας[10] οἴχεσθαι πρεσβεύων[11] 479 αὐτὸς[12] ὡς τοὺς Λακεδαιμονίους,[13] λόγων δὲ[14] γιγνομένων ἐκεῖ,[15] καί τινων ἀπαγγελλόντων, ὡς Ἀθηναῖοι τειχίζουσιν, ἀρνεῖσθαι καὶ πρέσβεις πέμπειν σκεψομένους[16] κελεύειν, ἐπειδὴ δ' οὐχ ἧκον οὗτοι, πέμπειν ἑτέρους παραινεῖν.[17] καὶ

aliquid ex illis, quae tum ei data sunt, eripere. multa enim, Athenienses, ab eo laude digna gesta sunt, propter quae omnia non convenit datas illi donationes tollere, pulcherrimum est vero omnium, quod moenia restituit. (73) Id quod inde cernitur, si quis conferat, quomodo Themistocles, vir omnium suae aetatis celeberrimus, idem hoc perfecerit. Illum igitur ferunt edixisse civibus, ut moenia struerent, et, si quis Lacedaemone venisset, ut detineretur, ipsum ad Lacedaemonios legatum abiisse, quum vero illic verba fierent et quidam nuntiarent, Athenienses moenia struere, negasse et ut legatos rei explorandae causa mitterent hortatum

---

'*μηδεμίαν* ... *μνείαν* quaerendum an ex p. 471, 6.' Dobraeus. Vehementer placet coniectura Dobraei ea verba delentis, ne bis eadem eiusdem prorsus formulae sententia a Demosthene repetatur, ne *τούτων* obscurius offenderet, neve superflua sententia molesta sit, quum sequatur: *πολλὰ μὲν γὰρ* etc. 6) *πολλὰ μὲν οὖν* sine *γάρ ἐστιν ὦ ἄ. Ἀθ.* Aristides Rh. T. IX p. 362 W. 7) *μέγιστον* omissis *δι' ἃ* ... *δωρεάς* Aristides. 8) *ἁπάντων* Aug1. *v.* — *πάντων* *Σ*. LaurS. vulg.

73. 1) *γνώιη* Aug1. — *γνώη k.* — *γνοίη Σ*. LaurS. vulg. Vid. Prolegg. Gramm. §. 59 p. 65. 2) *περικλῆς* (*θεμιστο* rec.) LaurS. — *περικλῆς r.* Cf. §. 74. — Locum respicit Aristides Rh. T. IX p. 401. 3) *ἀνδρῶν ἁπάντων* Aug1. *k.* 4) *ταὐτὸν* Mal. 5) *λέγετε Ω.* 6) *τοῖς* om Aug1. *k.* 7) *τοῖς πολίταις* om Apsines Rh. T. IX p. 520 W. 8) *αφικνῆται* (*ει* / *ειν* supra) LaurS. 9) *κατέχεσθαι* Vind1. 10) *τοῖς πολίταις* ... *κελεύσας* om Hermog. Rh. T. III p. 171 W. 11) *πρεσβεύσων* Aristides. 12) *ἄυτον* pr *Ω.* — om Hermogenes. 13) *εἰς Λακεδαίμονα* Hermogenes. 14) *δέ τινων t.* 15) *ἐκεῖ* om Apsines. 16) *τοὺς σκεψομένους* vulg. — *τοὺς* om *Σ. Ω. Υ. s.* Vind1. 4. *Π.* Mal. — super lin. add rec LaurS. 17) *παραινεῖ* Aldetc. — *παραινῇ* Paul. — *παραινεῖν Σ*. LaurS. vulg. Infinitivus pendet a *λέγεται* superiore.

πάντες ἴσως ἀκηκόατε,[18] *ὃν τρόπον ἐξαπατῆσαι*[19] *λέγεται.*[20] (74) *Φημὶ τοίνυν ἐγώ (καὶ πρὸς Διός, ἄνδρες Ἀθηναῖοι,*[1] *μηδεὶς φθόνῳ τὸ μέλλον ἀκούσῃ,*[2] *ἀλλ'*[3] *ἂν*[4] *ἀληθὲς ᾖ σκοπείτω), ὅσῳ τὸ φανερῶς τοῦ λάθρᾳ*[5] *κρεῖττον καὶ τὸ νικῶντας τοῦ*[6] *παρακρουσαμένους πράττειν ὁτιοῦν ἐντιμότερον,*[7] *τοσούτῳ*[8] *κάλλιον Κόνωνα τὰ τείχη στῆσαι Θεμιστοκλέους.*[9] *ὁ μὲν γὰρ λαθών, ὁ δὲ*[10] *νικήσας τοὺς κωλύσοντας*[11] *αὔτ'*[12] *ἐποίησεν. Οὐ τοίνυν ἄξιον τὸν τοιοῦτον ὑφ' ὑμῶν*[13] *ἀδικηθῆναι, οὐδ'*

esse, his vero non revertentibus, monuisse ut alios mitterent. Sed omnes profecto audivistis, quomodo decepisse dicatur. (74) Ego igitur aio (et per Iovem, Athenienses, ne quis cum invidia audiat dicendum, sed id spectet, sitne verum), quanto aliquid aperte quam clam, et victoria quam fraude perficere, praeclarius sit, tanto pulcrius Cononem condidisse moenia, quam Themistoclem. hic enim ignorantibus, ille victis illis, qui prohibituri essent, ea effecit. Non igitur decet, talem virum iniuria

---

18) *καὶ πάντες ἴστε* Hermogenes. 19) *ἐξαπατῆσαν* Paul. — *ἐξάπατῆσαι Ω.* 20) *λέγεται Λακεδαιμονίους* LaurS. vulg. — *Λακεδαιμονίους* om *Σ*. Aug1. *k*. Hermogenes. Aristides. — ante *λέγεται* ponit Vind1.

74. 1) *ὦ ἄνδρες Ἀθ.* LaurS. vulg. — *ὦ* om *Σ. Ω. r. s.* Vind1. 4. Mal. 2) *ἀκούσει* (η supra) X. — *ἀκούσῃ ἂν r.* — — *τὸ μέλλον ῥηθήσεσθαι ἀκ.* postulat Cobetus ad Hyperid. p. 72. Vid. Westerm. Cf. f. leg. §. 179. Thuc. VI, 76 init: *Οὐ τὴν παροῦσαν δύναμιν τῶν Ἀθηναίων, ... ἀλλὰ μᾶλλον τοὺς μέλλοντας ἀπ' αὐτῶν λόγους.* 3) *ἀλλ'* supra versum habet Aug1. 4) *ἃ* pr *Σ*, eadem manus add *ν*. 5) *λάθρα* LaurS (solet *ι* hoc omittere). vulg. — *λάθραι Σ. Ω.* — *λάθρᾳ* Vind1. 4. *Π*. Mal. X. Vid. Prolegg. Gramm. §. 31, ubi p. 36 lin. 1 corrigas VIII in V. 6) *τοὺς* Vind1. 7) *ἐντιμώτερον* Ald. Fel. — *ἑτοιμότερον k.* 8) *τοσοῦτον t.* 9) Respiciunt h. locum Theon Rh. T. I p. 164. Minucianus Rh. T. IX p. 611. — *περικλέους* (supra *θεμιστο* rec) LaurS. Cf. §. 73. 10) *ὃ μὲν ... ὃ δὲ* Bekkerus, ut nunc solet. Vid. ad Cor. §. 169. 11) *κωλύσαντας* (ο supra) X. — *κωλύσαντας* Herw. Lind. 'Quae lectio vera esse videtur *qui prohibere conati sunt.*' Seagerus in Diar. Class. LVI p. 257. 'Imo esset *qui prohibuerunt*, quod huc non quadrat. *Qui prohibere conati sunt* foret *τοὺς κωλύοντας*, [quod habent *r*. Vind4]. Sed vulgata optime habet.' Schaeferus. 12) *αὐτ' Σ. Ω. Τ. r.* Vind4. — *αὖτ'* Mal. — Idem *ἀντ'* voluerunt *s*. Lind. Vind1. scribentes *ἀντεποίησεν* pro simplici verbo, omissis pronominibus — *ταὐτὸ τοῦτ'* Aldetc. LaurS. F. *t. v.* X. marg Chr. — *ταῦτ'* Aug1. *k*. corr *Π* (pr *αὐτ'* aut *ταυτ'*). 'Additum *ταὐτὸ* vix cuiquam probabitur.' Schaeferus. 13) *ἡμῶν k.*

ἔλαττον σχεῖν[14] τῶν ῥητόρων τῶν διδαξόντων,[15] ὡς ἀφελέσθαι[16] τι[17] χρὴ τῶν ἐκείνῳ δοθέντων.

75. Εἶεν. ἀλλὰ νὴ Δία τὸν παῖδα τοῦ Χαβρίου[1] περιίδωμεν[2] ἀφαιρεθέντα[3] τὴν ἀτέλειαν, ἣν ὁ πατὴρ αὐτῷ δικαίως παρ' ὑμῶν[4] λαβὼν κατέλιπεν.[5] Ἀλλ' οὐδέν' ἀνθρώπων εὖ φρονοῦντ'[6] οἶμαι[7] ταῦτ' ἂν[8] φῆσαι[9] καλῶς ἔχειν. Ἴστε μὲν οὖν[10] ἴσως καὶ ἄνευ τοῦ παρ' ἐμοῦ[11] λόγου, ὅτι σπουδαῖος Χαβρίας ἦν ἀνήρ,[12] οὐ μὴν κωλύει γ' οὐδὲν κἀμὲ διὰ βραχέων ἐπιμνησθῆναι τῶν πεπραγμένων αὐτῷ.[13] (76) Ὃν μὲν οὖν

a vobis affici vel minus apud vos valere quam oratores qui docturi sunt auferendum esse aliquid eorum quae illi sunt concessa.

75. Bene. at per Iovem permittamus, ut Chabriae filio immunitas eripiatur, quam ei pater iure a vobis acceptam reliquit. At neminem sanae mentis hominem fore existimo, qui id rectum esse dicat. Scitis profecto etiam sine mea oratione, praestantem virum fuisse Chabriam, nihil tamen prohibet, quominus et ego res eius gestas breviter attingam.

---

14) ἔχειν Augl. *k*. 15) διδαξάντων Lind. — διδαξόντων ὑμᾶς AldV. HWolf. *r*. — διδαξόντων ἡμᾶς Aldetc. F. *t*. X. — pronomen om Σ. Ω. Augl. Lind. Vindl. 4. Π. Mal. — super lin add rec LaurS. 'Nostra scriptura [quae pronomen ὑμᾶς retinebat], potior videtur eandemque in iisdem his verbis habemus p. 503, 19.' Fr. A. Wolfius. Orator variare solet. non est necessarium pronomen, toties ab aliis inculcatum. — Futurum Σ. LaurS. vulg. 16) ἀσφάλεσθαι sic Ω. — ἀφαιρεῖσθαί *k*. 17) τί Ald. Fel.

75. 1) τὸν Χαβρ. LaurS. Ω. Υ. Augl. Ven. AldV. *k*. *r*. *s*. *v*. Vindl. 4. Π. Mal. X. — τοῦ Χαβρ. Σ. vulg. Cf. §. 1. Vid. ad Chers. §. 65. Phil. III §. 42. — Κτήσιππος δ' ὁ Χαβρίου υἱός etc. Τάχ' οὖν διὰ τὴν πολλὴν ταύτην ἀσωτίαν καὶ κιναιδίαν τοὔνομα αὐτοῦ παρέλιπε Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ ἀτελειῶν Athenaeus Lib. IV p. 165 E sq. At de Ctesippo tum iuniore vid. cum alios tum Rehdantz. Vitt. p. 230 sqq. 2) περιίδομεν Augl. — περιίδων Ω. 3) ἀφαιρεθέντων Ω, in cuius marg ἀφαιρεθέντα. 4) ὑμῶν Σ. vulg. — ἡμῶν *k*. Ven. AldV. 5) κατέλιπεν; (LaurS). Π. vulg. — 'Bene κατέλιπεν. Bekker. etenim haec non interrogatio est, sed hypophora.' Schaeferus. De aoristo cf. §. 79. 6) φρονοῦντας *r*. 7) οἴομαι Reiskius de suo. item, ut videtur, Bekkerus. 8) φρονοῦντ' ἂν οἶμ. ταῦτα Aldetc. F. *t*. *v*. X. — φρονοῦντ' οἶμαι ἂν rec LaurS. — φρονοῦντ' οἶμαι ταῦτ' ἂν Σ. vulg. — φρονοῦν (add τα Chr) ἴσως οἴομαι (?) ταῦτ' ἂν Mal. 9) φῆσαι Vindl. 10) οὖν om Vind4. prMal., add Chr. 11) ἐ οὖ υμων Vind7. 12) Cit. Aristides Rh. T. IX p. 382 W. 13) Cit. AnecdBkk. p. 137.

τρόπον, ὑμᾶς ἔχων, πρὸς ἅπαντας Πελοποννησίους[1] παρετάξατ'[2] ἐν Θήβαις,[3] καὶ ὡς Γοργώπαν[4] ἀπέκτεινεν ἐν Αἰγίνῃ, καὶ ὅσ' ἐν Κύπρῳ τρόπαι' ἔστησεν[5] καὶ μετὰ ταῦτ' ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὅτι πᾶσαν ἐπελθὼν[6] ὀλίγου δέω λέγειν[7] χώραν οὐδα- 480 μοῦ τὸ τῆς[8] πόλεως ὄνομα, οὐδ' αὐτὸν[9] κατῄσχυνεν, οὔτε πάνυ ῥᾴδιον κατὰ τὴν ἀξίαν εἰπεῖν, πολλή[10] τ' αἰσχύνη λέγοντος ἐμοῦ ταῦτ' ἐλάττω φανῆναι τῆς[11] ἐν ἑκάστῳ[12] νῦν[13] περὶ αὐτοῦ δόξης ὑπαρχούσης. ἃ δ' οὐδαμῶς ἂν εἰπὼν οἴομαι[14] μικρὰ ποιῆσαι, ταῦθ'[15] ὑπομνῆσαι πειράσομαι. (77) Ἐνίκησεν μὲν

(76) Quo igitur modo, quum vos duceret, ad Thebas contra universos Peloponnesios acie dimicarit, et quo pacto Gorgopam in Aegina occiderit, et quot in Cypro tropaea erexerit et postea in Aegypto, et universa terra prope dixerim peragrata, nusquam vel urbis nomini vel sibi ipsi dedecori fuerit, neque omnino facile est pro dignitate dicere, et magnum dedecus me commemorante haec minora videri ea opinione, quam quisque de eo concepit. quae vero me dicendo nequaquam extenuaturum puto, ea in memoriam redigere conabor. (77) Proelio igitur navali vicit Lacedaemo-

---

76. 1) *Πελ. ἅπαντας* Aristides Rh. T. IX p. 371 W. 2) *παρεξετάξατο Ω.* 3) *βήθαις Ω.* — *θήκαις* corr rec in *Θήβαις* LaurS. 4) *Γοργόπαν* Aldetc. r. X. — *Γοργώπαν Σ.* LaurS. vulgo. Aristides. Minucianus Rh. T. IX p. 610. Per *ω* scribendum confirmatum est nomen Xenoph. H. Gr. V init. aliquoties. Corp. Inscr. No. 2448. III lin. 20 sqq. T. II p. 363 quinquies. Per *ο* nomen scribitur in numis Thessalicis et Ephesiis ap. Mionnet. Descript. T. II p. 2. Suppl. T. VI p. 111. 5) *ὅσα ἐνῆν πρώην* (*πρωοι* cod Par) *ἐποίησε* Aristides ante Walzium. 'Scilicet perpetuo confunduntur *ν* et *ρ*, nec minus *η* et *κ*, adeo similia in codicibus seculorum IX[i], X[i] et XI[i], ut saepe sola orationis series doceat, utra litera scripta sit. Cf. Porson. ad Odyss. *Ξ* vs. 206, ubi agitur de confusione *ην* et *κν*. [cf. id. ad Odyss. *Λ* vs. 446.] Wessel. et Valck. ad Herodot. p. 602.' Bastius ad Gregor. C. p. 112. Facile igitur intelligimus, quomodo ex *ἐνκύ πρωι* factum sit *ἐνῆν πρώι* vel *πρώην*, post quae *τρο* neglecto ex *παι εστησε* factum esse videmus *ἐποίησε.* 6) *ἀπελθὼν s.* Vind1. 7) *δέω λέγειν* om Aristides. 8) *τὸ τῆς* hinc incipit alterum volumen codicis *v.* 9) *αὑτὸν* Mor. prLaurS. Vind4. — *αὐτὸν Σ.* corr LaurS. vulg. 10) *πολλῇ Ω.* 11) *τῆς* (*ισ* in erasis) *Σ.* 'Erasae sunt literae quinque, tres ante *τ*, duae post *τ*.' Dindorfius. *τῆσ* versum incipit et extrema sunt in erasis a prima manu scripta, versus praecedens finitur vocabulo *φανῆναι*, quod sequitur vacuus locus trium literarum. 12) *παρ' ἑκάστῳ* Aristides. — *ἐν* om Vind1. 13) *νῦν* om Aristides. 14) *οἴομαι Σ.* LaurS. Augl. Reisk. — *οἶμαι* Aldetc. vulg. 15) *ταῦτ'* Aldetc. Correxit primus Bekkerus. — — Hoc caput respexit Schol Aristidis p. 143 Fromm.

τοίνυν Λακεδαιμονίους ναυμαχίᾳ[1] *καὶ πεντήκοντα*[2] *μιᾶς δεούσας*[3] *ἔλαβεν αἰχμαλώτους*[4] *τριήρεις, εἷλε δὲ τῶν νήσων τούτων*[5]

nios, et undequinquaginta triremes captivas abduxit, cepit autem insularum illorum plerasque et tradidit vobis et amicas reddidit, quum prius

---

77. 1) *μάχῃ* AnecdBekk. p. 158. Cf. §. 79. — *ναυμ. λακ.* Augl. *k.* — *ναυμαχῶν* Aristid. Rh. T. IX p. 388 W. 2) *πεντήκοντα* etiam AnecdBkk. Vid. Rehdantz. Vitt. p. 60 sq. Confirmatur hic numerus etiam inferiore loco *πλέον* (unam) *ἢ εἴκοσιν*, 21 + 49 = *ἑβδομήκοντα* §. 80. Sed Diodoro XV, 35 §. 2: *τριήρεις τῶν Λακεδαιμονίων διεφθάρησαν εἴκοσι καὶ τέτταρες*, et Scholiastae Aristidis p. 282 Dind. *κατέδυσε* (scil. Chabrias) *τέσσαρας πρὸς ταῖς εἴκοσι ναῦς* non adversatur hic locus, ubi de submersis vel fractis Lacedaemoniorum navibus agitur, non de captis in pugna ad Naxum 49, et aliis postea (post eam pugnam) aliis occasionibus et alio tempore occupatis plus 20. Vid. Sievers Hist. Gr. p. 222. Sed in Scholio ad Aristidem proximo pro *δύο δὲ αὐτάνδρους ἔλαβε* scribendum esse *ὀκτὼ* etc. secundum Diodorum l. c. Rehdantzius quoque (l. c. p. 61) vidit, confusis notis II et H. 3) *δεούσης* Ald. Fel. *k. r.* Vind4. Mal. Aristides. AnecdBekk. — *δεούσας* Σ. LaurS. vulg. 'Recte. Lysias Diogit. p. 907 ult. Thucid. VIII, 6 extr. et 7 extr. Quae constructio est sane longe usitatior.' Taylorus. Praeter alios vid. Bremi. ad Aphob. I §. 35. '*δεούσης* frequens in hac structura est error librariorum, nunc ubique fere sublatus. Vid. L. Dindorf. ad Xenoph. H. Gr. I, 1 §. 6. Sinten. ad Plut. Vit. Vol. III p. 129.' Dindorfius. — *δεουσας* (η superscr.) F. Π (*ης* a secundo corr). X. 4) *ν αἰχμαλώτους* om AnecdBkk. Lind. 5) 'Quare *τούτων*? nam insulae (Cyclades et nonnullae aliae), de quarum imperio tam saepe contendebant Athenienses et Lacedaemonii, absolute vocabantur *αἱ νῆσοι*. Ita supra p. 477, 22 et Lysias in Alcib. et omnes Graeci historici, etiam sine articulo *νήσων ἀρχή* Ps. Lucianus Encom. Dem. versus finem. *τούτων* igitur non est ad rem. [*αἱ νῆσοι* nusquam de Cycladibus intelligitur nisi contextus lucem narrationi affert.] Verti quidem potest *horum*, Lacedaemoniorum; sed melius abesset.' Marklandus. Cur melius abesset? Referendum esse pronomen ad Lacedaemonios docet nexus sententiae (Rehdantz. l. c. p. 62), etiam Diodorus XV, 30 extr: *αὐτὸς* (Chabrias) *δὲ ταῖς Κυκλάσι νήσοις ἐπιπλέων, προσηγάγετο Πεπάρηθον καὶ Σκίαθον καί τινας ἄλλας τεταγμένας ὑπὸ Λακεδαιμονίοις*. 'Pronomen bene habet. *harum* insularum, de quibus commemoro et quas vos omnes nostis. Nominaverat paulo ante Aeginam et Cyprum.' Reiskius. At alias esse intelligendas e Diodori traditione discimus, et Aeginam ne esse quidem Atheniensibus eo tempore subditam apparet e Xenoph. Hist. Gr. V init. cll. VI 2 init. Sed e Cypro, Naxo, Paro, aliis insulis Nausinico Archonte sociis vid. Arn. Schaefer. De Sociis Athen. p. 10 sq. Neque significare pronomen potest h. l. *quas nostis*, quia manifeso tum

τὰς πολλὰς καὶ παρέδωκεν ὑμῖν[6] *καὶ φιλίας*[7] *ἐποίησεν ἐχθρῶς ἐχούσας πρότερον, τρισχίλια δ'*[8] *αἰχμάλωτα σώματα δεῦρ' ἤγαγεν, καὶ πλέον ἢ*[9] *δέκα καὶ ἑκατὸν τάλαντ' ἀπέφηνεν ἀπὸ τῶν πολεμίων. Καὶ τούτων πάντων ὑμῶν τινές,*[10] *οἱ πρεσβύτατοι,*[11] *μάρτυρές εἰσί μοι. πρὸς δὲ τούτοις ἄλλας τριήρεις πλέον ἢ εἴκοσιν εἷλε, κατὰ μίαν καὶ δύο λαμβάνων,*[12] *ἃς ἁπάσας εἰς τοὺς ὑμετέρους*[13] *λιμένας κατήγαγεν.* (78) *Ἑνὶ*

infestae essent, ter mille autem captiva corpora huc misit, et amplius decem et centum talenta ex hostibus in aerarium intulit. Quarum rerum omnium testimonium veŝtrûm quidam natu maximi mihi perhibent. Praeter haec alias triremes ultra viginti cepit, singulis vel binis potitus, quas universas in vestros portus deduxit. (78) Postremo unus omnium

---

non plerasque eas insulas memoria iudices tenebant. 'Sed repudiata coniectura sua ipse Marklandus ad Dem. f. leg. p. 364, 23 §. 75, recte docet pronomen *οὗτος* [*οὑτοσί*] de rebus absentibus quidem, sed *bene notis* poni. Minus recte locum exponit Taylorus ad Mid. ad p. 580, 12.' Fr. A. Wolfius. 'Taylorus interpretatur pronomen *δεικτικῶς* usurpatum, ut orator digitum intenderit ad *Πράξεις Χαβρίου* h. e. ad librum memorialem in medio iacentem et mox recitandum, qui Chabriae res gestas harumque insularum nomina et memoriam complecteretur. Hanc quidem *δεῖξιν* non magis probo quam Wolfius. sed videndum ne Demosthenes haec dicens intenderit digitum versus Aegaeum mare, qua *δείξει* orationem factam esse *ἐναργεστέραν* nemo facile negaverit.' Schaeferus. Non hoc negaremus, sed absona nobis videtur talis in tam remotos locos directa digiti demonstratio. Quae vero restat difficultas, si ad modo praegressum *Λακεδαιμονίους* respexeris, et animum adtenderis ad *τὰς πολλάς*? — *τούτων* om Aristides. 6) *ἡμῖν k.* Vindl. Ven. AldV. 7) *φίλας* vulg. — *φιλίας Σ.* LaurS. (Vindl. 4). 8) *καὶ τρισχιλία* (omissis *καὶ παρέδωκε … πρότερον*) Aristides. 9) *πλέον ἢ* om Aristides. 10) *τινες ὑμῶν* Augl. *k.* 11) *πρεσβύτεροι* Ven? fide Taylori, at ea lectio in Appfr non reperitur, neque est in Ald, quod Taylorus affirmavit. (fort. Ald1?) — *πρεσβυτατοι* (ερ superscr.) F. — *πρεσβυτεροι* (ατοι superscr.) *Π* (*ατοι* a 2 corr). 'Vulgatam tuetur pronomen *τινές*, quod omittendum erat, si orator omnino maiores natu, non aetate maxime provectos, antestari vellet. Sic p. 472, 21: *ἃ παρ' ὑμῶν τῶν πρεσβυτέρων αὐτὸς ἀκήκοα.* Nostro loco quum Demosthenes annos testium accuratius definiendos putaverit, *τινὲς* recte additum est. nam id aetatis pauci erant superstites qui *ταῦτα πάντα* vivendo attigissent.' Schaeferus. Nam usque ad Olymp. 96, 4 auditores retractos esse vidit etiam Fr. A. Wolfius, qui comparativum defendebat. illo anno primum imperator Chabrias factus est. Diodor. XIV, 92. 12) *λαβὼν* codζ. 13) *ἡμετέρους k.*

δὲ κεφαλαίῳ, μόνος[1] τῶν πάντων[2] στρατηγῶν οὐ πόλιν, οὐ φρούριον, οὐ ναῦν,[3] οὐ στρατιώτην ἀπώλεσεν οὐδένα, ἡγούμενος ὑμῶν,[4] οὐδ' ἔστιν οὐδενὶ τῶν ὑμετέρων ἐχθρῶν τρόπαιον οὐδὲν[5] ἀφ'[6] ὑμῶν[7] [κακείνου, ὑμῖν δ' ἀπὸ[8] πολλῶν πολλά, ἐκείνου στρατηγοῦντος. Ἵνα δὲ μὴ λέγων παραλίπω τι[9] τῶν πεπραγμένων[10] αὐτῷ, ἀναγνώσεται[11] γεγραμμένας ὑμῖν τάς τε ναῦς ὅσας ἔλαβεν καὶ οὗ ἑκάστην, καὶ τῶν πόλεων τὸν ἀριθμόν, καὶ τῶν χρημάτων τὸ πλῆθος,[12] καὶ τῶν τροπαίων οὗ ἕκαστον. Λέγε.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΧΑΒΡΙΟΥ.[1]

79. Δοκεῖ τισὶν ὑμῶν,[2] ὦ ἄνδρες δικασταί,[3] οὗτος,[4] ὁ

imperatorum non urbem, non castellum, non navem, non militem unum perdidit, dum vobis imperabat, neque ullus vestrorum hostium ullum tropaeum de vobis et illo erexit, vos multa de multis, illo duce. Sed ne dicendo praeteream ullum eius praeclarum facinus, de scripto vobis recitabit et naves quas cepit et quo loco singulas, et urbium numerum, et pecuniarum multitudinem, et tropaeorum quo quodque loco sit erectum. Recita.

79. Num vobis videtur, iudices, is, qui tot urbes cepit et hostium

---

78. 1) μόνως Ald. — μόν (o superscr.) AldV. 2) ἁπάντων F. t. v. X. 3) ναῦ Ω. 4) ὑμῶν ἡγούμενος (β, α superscr.) Vind1. 5) οὐδὲν om t. 6) καθ' γρ marg antiq Σ. marg LaurS. 7) ἡμῶν ... ἡμετέρων ... ἡμῶν k. — — ὑμῶν τε Aldetc. γρ marg LaurS. F. k. t. v. X. — τε om Σ. text LaurS. vulg. 8) δ' αὖ ἀπὸ Aldetc. LaurS. Cf. Klotz. ad Devar. T. II p. 209. Talem hiatum orator vix admiserit. — δ' ἀπὸ sine αὖ Aug1. k. t. v. Π. — δ' αὖ sine ἀπὸ Ω. Τ. r. s. Vind1. 4. Mal. — δ' (αὖ superscr.) ἀπὸ F. — (αν superscr.) ἀπὸ X. — δ α pr Σ, add antiq πο ob proximam sequentem syllabam neglectum. 9) παραλείπω τι Aldetc. LaurS. t. v. Vind1. — παραλίπω τι Σ. vulg. — τι παραλίπω Aug1. k. 10) πεπραγμένον sine articulo r. Mal. — τῶν om Vind4. 11) ἀναγνώσετε pr Σ, recentior corr ε in αι. 12) Interpunctionem vulgo post τροπαίων positam ante proximum καὶ transtuli, quia si τροπαίων coniungitur cum πλῆθος, exspectamus καὶ οὗ loco οὗ, ut supra legitur. Genitivus nobis videtur pendere ab ἕκαστον. Sufficit superius πολλά.

79. 1) Ad titulum addidit Vind1 οὐκ ἔχει, ut alias λείπει. 2) ὑμῖν s. 3) ἀθηναῖοι LaurS. vulg. — δικασταί Fel. Σ. Ω. s. Vind1. 4. Π. Mal. — ω (δ superscr.) Aug1, i. e. ὦ δικασταί. 4) οὑτοσὶ Aldetc. F. t. v. X. — οὗτος Σ. LaurS. vulg.

τοσαύτας πόλεις λαβὼν καὶ τριήρεις[5] τῶν πολεμίων ναυμαχίᾳ
481 νικήσας, καὶ τοσούτων καλῶν αἴτιος ὤν, αἰσχροῦ δ' οὐδενὸς τῇ πόλει, ἄξιος εἶναι,[6] ἀποστερηθῆναι[7] τὴν ἀτέλειαν, ἣν εὕρετο παρ' ὑμῶν καὶ τῷ υἱεῖ[8] κατέλιπεν;[9] ἐγὼ μὲν οὐκ οἴομαι,[10] καὶ γὰρ ἂν ἄλογον εἴη. μίαν μὲν πόλιν εἰ ἀπώλεσεν[11] ἢ ναῦς δέκα μόνας·[12] περὶ προδοσίας ἂν αὐτὸν εἰςήγγελλον[13] οὗτοι, καὶ

triremes navali proelio victor, et urbi tot bona peperit, nunquam ullam maculam aspersit, dignus, qui immunitate spolietur, quam a vobis consecutus filio reliquit? Ego quidem non opinor, etenim absurdum esset. Si unam urbem et duas (?) tantum naves perdidisset; eum proditionis accusavissent isti, et si convictus esset, in perpetuum fuisset periturus.

---

5) 'Malim καὶ τοσαύτας τριήρεις.' Reiskius. 'Non opus; modo haec, deleta post λαβὼν interpunctione, antecedentibus arcte iungas.' Schaeferus. 6) Pro εἶναι Ald habet compendium simile voculae ἤ. 7) ἀφαιρεθῆναι Aug1. *k. ε.* recentior superscripsit per γρ Σ. item 2 corr Π in marg. 8) τωιυ ει pr Σ, recentior mutavit in τῶι υἱεῖ. In antiquissimo N. T. codice Sinaitico solitum est compendium τωυ̅ω̅ i. e. τῷ υἱῷ. 9) κατέλιπεν LaurS. vulg. — κατέλειπεν Σ. At vid. §. 75. 10) οἶμαι Aug1. Bav (non F?). Ω. Vind1. 4. Π. Mal. — οἴμαι Ald. — οἴομαι Σ. LaurS. vulg. — οὐκ οἴομαι om *t*. X. 11) καὶ γὰρ ἄλογον ἂν ἦν, εἰ μίαν μὲν πόλιν ἀπώλεσεν Maximus Rh. T. V p. 506. — καὶ γὰρ ἂν ἄλογον εἴη, εἰ μίαν πόλιν etc. IndLamb. 'Verius puto —: ἄλογον εἴη, ὅτι, μίαν μὲν πόλιν εἰ ἀπώλεσεν. Lysias c. Nicomach. p. 845, 6: δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, ὅτι, εἰ μὲν περὶ ἰδίων etc. Vide locum.' Marklandus. 'Videtur hic aliquid deesse; sed nihil deest. Similes locos haud paucos ad Lysiam annotavi. Vid. etiam infra ad p. 742, 12.' Reiskius. 'Annotari, non corrigi debebat structura huius periodi, cuius duo primaria membra negligentius et sine ullo coniunctionis vinculo posita sunt.' Fr. A. Wolfius. 'Post εἴη HWolfius (ut iam Ald) posuit subdistinctionem (in AldV plene interpungitur), quem secuti sunt Taylorus et Fr. A. Wolfius. — Reiskius cum Bekkero coli signum posuit. Mihi placuit verba καὶ γὰρ ἂν ἄλ. εἴη iungere superioribus, quod etiam Augerum probasse video, probabitque, opinor, quemcunque constructio ἀσύνδετος offenderit.' Schaeferus. Cf. 86. — — εἰ ante μίαν ponunt *r*. Vind4. Mal. — εἰ non om Σ; error est in Bekkeria, quo errore seducti conditionem olim interrogationis signo post μόνας et post ἑάλω posito significabamus. male. Vid. Westermannus l. c. p. 771 sq., qui merito de illa lectione dubitans sic coniecit: μίαν μὲν πόλιν ἀπώλεσεν ἢ ναῦς δέκα μόνας; περὶ προδοσίας ἂν αὐτὸν εἰσήγγελλον οὗτοι, καὶ εἰ ἑάλω, τὸν ἅπαντ' ἂν ἀπωλώλει χρόνον. 12) ἢ δέκα ναῦς μόνας Lind. 13) εἰσήγγελον HWolf. AldV. Ω. Vind1. 'Fr. A. Wolfius. Vere, ut opinor. Vid. Buttmann. Gramm. T. II p. 6 sq. et Passow. ad Parthen. p. 70 sq.' Schaeferus. Non

εἰ[14] *ἑάλω, τὸν ἅπαντ' ἂν ἀπωλώλει*[15] *χρόνον.*[16] (80) *ἐπειδὴ δὲ*[1] *τοὐναντίον ἑπτακαίδεκα*[2] *πόλεις εἷλεν,*[3] *ἑβδομήκοντα*[4] *δὲ ναῦς ἔλαβεν, τρισχιλίους δ' αἰχμαλώτους, δέκα δὲ καὶ ἑκατὸν τάλαντ' ἀπέφηνεν, τοσαῦτα δ' ἔστησεν τρόπαια· τηνικαῦτα δ'*[5] *οὐκ ἔσται κύρι' αὐτῷ*[6] *τὰ δοθέντ' ἐπὶ τούτοις;*[7] *Καὶ μήν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ζῶν πάνθ' ὑπὲρ ὑμῶν φανήσεται πράξας Χαβρίας, καὶ τὴν τελευτὴν αὐτὴν τοῦ βίου πεποιημένος οὐχ ὑπὲρ ἄλλου τινός, ὥστε δικαίως ἂν*[8] *οὐ μόνον διὰ τὰ*[9]

(80) Quum vero urbes septemdecim occupaverit, et naves septuaginta ceperit et ter mille captivos, et decem et centum talenta in aerarium retulerit et tot tropaea erexerit; tunc vero, quae ob ista accepit, erunt ei irrita? Verum, Athenienses, tum vivum apparebit pro vestris commodis omnia fecisse Chabriam, tum non aliam ob rem ipsam mortem oppetiisse.

---

vere bonae Graecitatis aetate, nec tamen barbare. Vide Lobeck. ad eandem Buttm. Gr. p. 94 sq. ed. 2ae. 14) *εἰ* om Ald (non om superius *εἰ*). *r.* Vind4. prMal. non om *Σ.* — *κἂν* HWolf. — *ἐὰν εἰ* AldV. (add *εἰ* Weim. Less. AldB. Reiskius haec ad superiorem locum annotavit). 15) *ἀπολώλει* vulg. — *ἀπωλώλει Σ* (non aliter). LaurS. *Ω.* F. *T. r. k. s.* corr *v.* Vind1. Vid. Prolegg. Gramm. §. 83 p. 93. 16) *Ἀλλ' εἰ μὲν μίαν ἢ δύο ναῦς ἀπώλεσεν, ἐκρίνετ' ἂν περὶ προδοσίας.* Minucianus Rh. T. IX p. 608 W. *Ἀλλ' εἰ μὲν μίαν ἀπώλεσεν ναῦν, περὶ θανάτου ἂν ἐκινδύνευε* Hermog. Rh. T. III p. 134 W. Sic saepissime rhetores e memoria. At *δύο* loco *δέκα* placet.

80. 1) *δὲ* om *t.* 2) *ἑπτ. μὲν* vulg. — *μὲν* om *Σ.* inter lin add rec LaurS. Vid. Doberenz. l. c. p. 15. 3) *εἷλεν* om *s.* Vind1. 4) *ἑξήκοντα* Minucianus bis pp. 608 et 609. Numerus confirmatur etiam Aristidis Declamatione adv. Lept. §. 103 ed. Wolf. 5) *δ'* om *k.* — *δὴ* margLamb. Bodl. AldV. (Est, ut videtur, coniectura). 'Verum est *δὲ*. Mos ille est Homeri, Herodoti, optimi cuiusque scriptoris, post *δὲ* praemissum idem *δὲ* repetere.' Reiskius. *δὴ* voluerunt Augerus et Taylorus, recepit Fr. A. Wolfius. 'Postea hunc virum egregium h. l. unice probasse *δὲ* didicimus indicio Boeckhii ad Platon. Min. p. 134. Nec licet dubitari vulgatam esse sanissimam. Vid. Melet. Cr. p. 111. *Τηνικαῦτα δὴ* ibi ponitur, ubi non est simplex membrorum inter se oppositio, qualis hîc obtinet, sed posterius membrum ob sententiae gravitatem magis urgetur.' Schaeferus. De *δέ* in Apodosi vid. Buttm. ad Mid. Excurs. XII et intrr. ad Mid. §. 100 p. 547, 6. Klotz. ad Devar. T. II p. 370 sqq. Dobraeum T. I 2 p. 534 s. v. *Δέ.* Cf. Thuc. V 16 §. 1: *ἐπειδὴ δὲ* etc. *τότε δὲ* cum optimis codicibus. Praesertim in interrogatione saepe repetitur particula *δέ.* Cf. Leochar. §. 15. 6) *αὑτῷ* ante *κύρια* ponit *k.* 7) post *τούτοις* punctum vulgo ponitur; signum interrogandi iam HWolfius, unde AldV; exclamandi signum Fr. A. Wolf. 8) *ἂν* om Vind1. 9) *τὰ* om Vind1.

ζῶντι πεπραγμένα φαίνοισθ' εὐνοϊκῶς διακείμενοι πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ ταύτην. (81) Ἄξιον τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κἀκεῖνο[1] σκοπεῖν, ὅπως μὴ φανούμεθα φαυλότεροι Χίων περὶ τοὺς εὐεργέτας γεγενημένοι. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι μέν, ἐφ' οὓς[2] μεθ' ὅπλων ἦλθεν ἐν ἐχθροῦ τάξει, μηδὲν ὧν ἔδοσαν πρότερον νῦν ἀφῄρηνται, ἀλλὰ τὰς πάλαι[3] χάριτας μείζους τῶν καινῶν[4] ἐγκλημάτων πεποίηνται, ὑμεῖς δ' ὑπὲρ ὧν ἐπ'[5] ἐκείνους[6] ἐλθὼν[7] ἐτελεύτησεν, ἀντὶ τοῦ διὰ ταῦτ' ἔτι μᾶλλον αὐτὸν τιμᾶν,[8] καὶ τῶν ἐπὶ ταῖς πρότερον[9] εὐεργεσίαις τι δοθέντων ἀφῃρημένοι φανήσεσθε· πῶς οὐκ εἰκότως[10] αἰσχύνην ἕξετε; (82) Καὶ μὴν καὶ[1] κατ' ἐκεῖν' ἀνάξι' ἂν εἴη[2] πεπονθὼς ὁ παῖς, εἰ τῆς[3] δωρεᾶς ἀφαιρεθείη, καθ' ὅ,[4] πολλά-
482 κις ὑμῶν[5] στρατηγήσαντος Χαβρίου, οὐδενὸς[6] πώποθ' υἱὸς

quare non tantum ob res ab eo vivente gestas filio eius favere debetis, sed etiam propter obitum. (81) Iam illud quoque, Athenienses, providendum est, ne grato animo a Chiis manifesto superemur. nam si illi, in quos armis hostiliter invasit, nihil illi nunc, quod olim dederant, ademerunt, sed plus valere passi sunt vetera beneficia, quam recentes offensas, vos vero pro quibus quum in illos invasisset occubuit, tantum abest ut propterea maiores honores illi decernatis, ut etiam ob vetera beneficia factas illi donationes manifesto eripiatis; quomodo non iure vituperabimini? (82) Quin ea quoque de causa inique ageretur cum filio, si dono spoliaretur, quod, quum saepe duxerit exercitum Chabrias, propter eum neminis unquam filius pupillus factus est, ipse vero in prima aetate patre

---

81. 1) κακεῖνος Ω. 2) ἐφ' οἷς Ω. — η (γ superscr.) (i. e. ἧ λέγεται?) καθ' ὧν margΠ secunda manu. 3) παλαιὰς vulg. — πάλαι Σ. LaurS. Ω. Υ. Aug1. β. ε. Obs. k. r. s. Vind1. Π. Mal. Cf. ad. f. leg. §. 276. — παλαιὰς (πάλαι superscr.) X. 4) κοινῶν Ald. Mor. t. X. — καινῶν Σ. LaurS. vulg. 5) ἐπ' om Ald. 6) κατ' ἐκείνων Π superscr. gloss. — ἐκεῖνος AldB. 7) ἐπελθὼν r. Vind4. — om Herwag. 8) τιμᾶν αὐτὸν Aug1. k. 9) προτέραις Aldetc. t. v. — πρότερον Σ. LaurS. vulg. — πρότερον (αις superscr.) F (non Bav?). — πρότέραις (ον superscr.) X. i. e. πρότέραις, nam \ est ον, observante Heysio. 10) εἰκότος Ald.

82. 1) καὶ alterum om Fel. s. Vind1. — habent Σ. LaurS. vulg. 2) εἴποι Vind1. 3) εἴ τι τῆς coniecit Dobraeus, qui mavult totum locum εἰ ... ἀφ. delere. 4) Dobraeus de structura dubitans, 'fateor, inquit, mihi suspecta esse omnia ista et scholion sapere. Vid. lin. 12 et 16.' Ibi non mere sententia repetitur. verum τῆς δωρεᾶς ἀφαιρεθείη constructum est cum Genitivo partitivo, donationis partem (immunitatem) significante. Cf. §§. 66. 83. 133. 146. 5) ἡμῶν k. 6) καὶ οὐδενὸς

ὀρφανὸς δι'[7] ἐκεῖνον ἐγένετο, αὐτὸς δ' ἐν ὀρφανίᾳ[8] τέθραπται διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς[9] φιλοτιμίαν τοῦ πατρός. οὕτω γὰρ ὡς ἀληθῶς ἔμοιγε φαίνεται βεβαίως πως[10] ἐκεῖνος[11] φιλόπολις,[12]

orbatus est, propter eius insigne studium erga vos. nam vere tam constanter miro quodam modo, ut mihi quidem videtur, patriam amavit, ut,

---

Aldetc. — οὐδενὸς μὲν AldV. — καὶ om Σ. LaurS. vulg. Defendebat Fr. A. Wolfius, quasi h. l. habeat vim intendendi. *ne unius quidem.* 'Occurit, inquit, certe καὶ εἷς, *vel unus*, quod accedente negativa quid aliud est nisi *ne unus quidem?* Quanquam an ita frequentetur formula καὶ οὐδείς, nunc non praestarim, quum certa illius exempla non succurrant.' Fr. A. Wolfius. 'Wolfius mire erravit. Cf. Reisig. ad Soph. Oed. Col. p. 304. *ne unius quidem* est οὐδ' ἑνός. quomodo per me licet hîc scribas.' Schaeferus. 'καὶ οὐδενὸς sane legi potest. repetitur enim ita particula praecedentis sententiae καὶ κατ' ἐκεῖν', ut significetur: etiam eatenus male de eo ageretur, quatenus *etiam* nullius filius per eum orbus est factus' etc. Benselerus Hiat. p. 106 sq. 7) κατ' Vind1. 8) ὀρφανείᾳ Π. 9) ἡμᾶς *k*. 10) βεβαίως, πῶς Ald. Ω. Vind4. — 'βεβαίως ὡς Aug1, ita ut vocula inutilis ortum videatur habere ex fine praecedentis.' Taylorus. In Aug1 est βεβαίως πως, non ὡς (confudit locos not. 13). Sed me perinde ut Taylorum πως offendit, non tamen ut inutilis vocula, sed ut noxia sensui. iungendum enim οὕτω βεβαίως, ὥςτε. formula significante talem βεβαιότητα, quae τὸ μειωτικὸν μόριον addi nullo modo patiatur. Igitur mihi quoque πως delendum videtur, nisi forte in eo lateat participium ὤν.' Schaeferus. De φαίνεται sine participio vid. ad f. leg. §. 200. Non μειωτικὸν h. l. est πως, sed αὐξητικόν, i. q. *nescio quomodo*, usurpatur a mirante oratore; comparamus usum vocabulorum τι et οὕτως. 'Attici urbani particula πως etiam utuntur, ubi leniter aliquid intendunt. Plat. Protag. p. 315 B: εὖ πως καὶ ἐν κόσμῳ.' Astius Lex. Plat. s. v. p. 229. Cf. Xenoph. Cyri D. I 3 §. 8 (9): οὕτω δὲ στήσαντα τὸ πρόςωπον σπουδαίως καὶ εὐσχημόνως πως προςενεγκεῖν ... τὴν φιάλην, cuius loci πως item Schaeferus (Ind Gregor. Cor. s. v. πως p. 1025) sibi constans delendum iussit. Sic μάλα πως est fere i. q. *nescio quam vehementer*. Xenoph. Cyri D. IV 5 §. 17 (= 54): μάλα πως ἡμεῖς οὐκ ἐν χλιδῇ τεθράμμεθα, ἀλλὰ χωριτικῶς i. e. *omnino* in nullis deliciis nos educati sumus, sed sane duriter. 11) ἐκεῖνο *s*. Vind1. 12) φιλόπατρις margLamb. — ἐγένετο φιλόπολις Aldetc. Ω. Υ. F. *s. t. v.* Vind1. Π. X. Quasi ἔμοι γε φαίνεται per se dictum esset, ut interpungit Fel., aut ὡς ἀληθῶς ἔμοιγε φαίνεται, ut Fr. A. Wolfius, et ut fere Mor. interpungunt. — εἶναι φιλόπολις Aug1. *k*. 2 corr Π. Chr. placet Tayloro coniungenti cum φαίνεται. — στρατηγὸς εἶναι φιλόπολις *r*. — 'εἶναι vel γενέσθαι' AldV. — φιλόπολις Σ. pr LaurS (in cuius marg rec adscr. ἐγενετο).

ὥςτε δοκῶν καὶ ὢν[13] *ἀσφαλέστατος*[14] *στρατηγὸς ἁπάντων ὑπὲρ μὲν*[15] *ὑμῶν, ὁπόθ' ἡγοῖτο,*[16] *ἐχρῆτο τούτῳ, ὑπὲρ αὑτοῦ*[17] *δέ, ἐπειδὴ τὸ καθ' αὑτὸν ἐτάχθη*[18] *κινδυνεύειν, παρεῖδεν,*[19] *καὶ μᾶλλον εἵλετο μὴ ζῆν ἢ καταισχῦναι*[20] *τὰς παρ' ὑμῶν ὑπαρχούσας αὑτῷ*[21] *τιμάς.* (83) *Εἶτα, ὑπὲρ ὧν ἐκεῖνος ᾤετο δεῖν ἀποθνήσκειν ἢ νικᾶν, ταῦθ' ἡμεῖς*[1] *ἀφελώμεθα τὸν υἱὸν αὐτοῦ;*[2] *Καὶ τί φήσομεν,*[3] *ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅταν τὰ μὲν τρόπαι' ἑστήκῃ*[4] *δῆλα πᾶσιν ἀνθρώποις, ἃ ὑπὲρ ὑμῶν*[5] *στρατηγῶν ἐκεῖνος ἔστησε, τῶν δ' ἐπὶ τούτοις δωρεῶν ἀφῃρημένον*[6] *τι φαίνηται; οὐ σκέψεσθε,*[7] *ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ λογιεῖσθε, ὅτι νῦν οὐχ ὁ νόμος κρίνεται πότερόν*[8] *ἐστιν ἐπιτήδειος ἢ οὔ, ἀλλ' ὑμεῖς δοκιμάζεσθε, εἴτ' ἐπιτήδειοι πάσχειν ἐστ'*[9] *εὖ τὸν λοιπὸν*[10] *χρόνον εἴτε μή;*

quum et haberetur et esset dux omnium cautissimus, ea cautione, quum imperaret, pro vobis usus est, pro se ipso autem, quum ipsi in loco periculoso decertandum esset, neglexit, ac occumbere maluit, quam honores sibi a vobis decretos dedecorare. (83) Et pro quibus ille vel oppetendum vel vincendum esse censuit, ea nos eius filio eripiamus? Et quid dicemus, Athenienses, quum tropaea universis hominibus in conspectu erunt, quae vester dum imperator ille erat erexit, et praemiorum, quae propterea illi data sunt, manifesto aliquid ablatum? non considerabitis et perpendetis, Athenienses, nunc non de lege iudicium fieri, utrum ea utilis sit, an potius inutilis, sed vos examinari, utrum digni sitis, de quibus quis mereatur bene in posterum necne?

---

13) *ὡς* Augl. r. — *ὢν* Ω. 14) *φιλόπολις ... ἀσφαλέστατος* om Vind4. pr Mal. (*οἳ*) 15) *μὲν* om Vind1. X. 16) *ἡγεῖτο* t. v. — *ἡγειτο* Vind1. 17) *ἑαυτοῦ* Augl. k. r. — *αυτοῦ* Fel. Mor. Ω. Vind4. — *αὑτοῦ* LaurS. Vind1. Π. Mal. X. docta manus Herw. Bekk. — *αυτου* Σ. 18) 'Fort. *ἐπειδὴ τότε καθ' αὑτὸν ἐδόκει* aliquando putabam legendum, sed minus placet.' HWolfius. 19) *παρίδε* Augl. — *παρεῖδε* corr Ω, erasa est enim post *δε* litera, fortasse *ν*. 20) *κατεσχῦναι* Ald. — *καταισχῦναι* Fel. Mor. LaurS. Vind1. 4. 21) *ὑπ. αὑτῷ* LaurS. vulg. — *ὑπ. αυτῷ* Σ. — *αὐτῷ ὑπαρχ.* r. Vind4. — *ὑπ. αὐτῷ* Bekk.

83. 1) *ὑμεῖς* (eadem correxit *ἡμεῖς*, ut nunc sit *η* '*μεῖς*) pr Σ. Ald. Mor. Vind1. 2) *αὐτοῦ* (*υ*) om Ω. 3) *φήσωμεν* Fel. 4) *ἑστήκει* Ald. Fel. Vind1. 5) *ημῶν* X. 6) *ἀφῃρημένος* Vind1. — *ἀφῃρημένος* (*ν*) Mal. 7) *σκέψαισθε* (*ε*) X. 8) *πρότερον*? pr Σ (erasa est litera inter *π* et *ο*). Vind4?. — *πρότερον* corr in *πό* LaurS. 9) *πάσχειν ἐστὲ* Σ. LaurS. vulg. — *ἐστε πάσχειν* Augl. k. v. Cf. §§. 85. 87. 10) *ἐπίλοιπον* Aldetc. v. — *λοιπὸν* Σ. LaurS. vulg.

84. Λαβὲ[1] δὴ καὶ τὸ[2] τῷ[3] Χαβρίᾳ ψήφισμα ψηφισθέν.[4] ὅρα δὴ καὶ σκόπει.[5] δεῖ γὰρ αὐτ'[6] ἐνταῦθ' εἶναί που.[7]

Ἐγὼ δ' ἔτι τοῦτ'[8] εἰπεῖν ὑπὲρ Χαβρίου βούλομαι: Ὑμεῖς δ',[9] ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τιμῶντές ποτε Ἰφικράτην, οὐ μόνον αὐτὸν ἐτιμήσατε, ἀλλὰ καὶ[10] δι' ἐκεῖνον Στράβακα[11] καὶ Πολύστρατον.[12] καὶ πάλιν Τιμοθέῳ διδόντες τὴν δωρεάν, δι' ἐκεῖνον ἐδώκατε καὶ Κλεάρχῳ καί τισιν ἄλλοις πολιτείαν.[13] Χαβρίας δ' αὐτὸς ἐτιμήθη παρ' ὑμῖν μόνος. (85) Εἰ δὴ τότε, ὅθ' εὑρίσκετο τὴν δωρεάν, ἠξίωσεν ὑμᾶς, ὥςπερ δι' Ἰφικράτην 483
καὶ Τιμόθεον εὖ τινὰς πεποιήκατε,[1] οὕτω καὶ[2] δι' αὐτὸν[3] εὖ

84. Iam cape et decretum quod Chabriae factum est. vide iam ac circumspice. nam id hic alicubi esse oportet.

Ego autem etiam hoc pro Chabria dicam: Vos vero, Athenienses, quum aliquando Iphicratem honoraretis, non solum ipsum honorastis, sed etiam propter illum, Strabacem et Polystratum. atque iterum quum donum daretis Timotheo, propter illum etiam Clearchum et quosdam alios civitate donastis. Chabrias vero ipse apud vos honoratus est solus. (85) Si tum igitur, quum donum consecutus est, petiisset a vobis, ut quemadmodum propter Iphicratem et Timotheum quibusdam benefecistis,

---

84. 1) λάβε *Ω* etc. Aldetc. Aristides Rh. T. IX p. 381 W. — λαβὲ LaurS. Vindl. 4. Mal *Π*. X. — λαβε sine accentu *Σ*. Cf. §. 63. 2) τω pr *Ω*. 3) τῷ om Ald 4) ψηφισθὲν ψήφισμα Augl. *k*. — ψηφίσματι ψηφισθέν *r*. — ψήφισμα ψηφισθὲν *Σ*. LaurS. vulg. 'Alia talium traiectionum exempla congessi ad p. 323, 13.' Schaeferus. Cf. nos ad Olynth. III §. 33 not. crit. 13. et Pac. §. 5 n. 5. 5) Cit. Suid. Phot. s. v. Ὅρα δή. Crameri Anecd. Paris. T. IV p. 172, 24. 6) αὐτῷ *r*. 7) ἐνθάδ' εἶναι δήπου. Vindl. 8) δὲ τοιοῦτον Vindl. — ἔτι om Mal, adnotavit in marg Chr. 9) ὑμεῖς, ὦ vulg. — ὑμεῖς δ' *Σ*. LaurS. Vere; est stomachantis oratio. quamquam ὑμεῖς δέ h. l. incipit orationem, nulla oppositione praegressa, tamen commotiori oratoris animo iam obversabatur quam §. 86 dicturus erat oppositio. De hoc particulae usu vid. Klotz. ad Devar. §. 365 sq. ibiq. loci Dem. — ὑμεῖς sine δ' et sine compellatione Apsines (Rh. T. IX p. 525) totum locum de suo tractans. 10) καὶ non h. l. om *Ω*. Cf. §. 85 not. 2. 11) Harpocr. Suid. Phot. Στράβαξ· ὄνομα κύριον. 12) ὀλύστρατον *Ω*. Ind Ald. — ὀλύστρατον γρF. *T*. *s*. Lind. Cf. Phil. I §. 23 not. 9. 13) τὴν πολιτείαν docta manus Herw. Articulus ante πολ. non necessarius est in formulis διδόναι et ἀφαιρεῖσθαι τὴν πολιτείαν, simulibusque. Cf. Epist. Phil. §. 10. Decret. in or. Cor. §. 91. Synt. §. 23. Xenoph. Hist. Gr. I 2 §. 7 (= 10). IV 4 §. 6. Pariter πόλιν κτήσασθαι Stephan. I §. 81. itemque ἀτέλειαν δοῦναι, εὑρέσθαι supra §§. 1. 31. 42.

85. 1) ἐποιήσατε Mal. 2) καὶ om *Ω*. 3) αὐτὸν LaurS. vulg.

ποιῆσαι[4] *τούτων τινὰς τῶν εὑρημένων τὴν ἀτέλειαν, οὓς*[5] *νῦν οὗτοι μεμφόμενοι, πάντας ἀφαιρεῖσθαι κελεύουσιν ὁμοίως·*[6] *οὐκ ἂν ἐδώκατε ταύτην αὐτῷ τὴν χάριν; ἔγωγ' ἡγοῦμαι.* (86) *εἶθ' οἷς δι' ἐκεῖνον ἂν τότ'*[1] *ἐδώκατε δωρεάν,*[2] *διὰ τούτους νῦν αὐτὸν ἐκεῖνον ἀφαιρήσεσθε τὴν ἀτέλειαν; ἀλλ' ἄλο-*

sic et sua causa benefaceretis aliquibus ex iis, qui immunitatem consecuti sunt, quos singulos nunc isti reprehendentes omnibus immunitatem iubent eripi omnino; nonne illi in eo gratificati essetis? Ego quidem id arbitror. (86) quibus igitur propter ipsum donum dedissetis, propter eos nunc ipsum illum immunitate spoliabitis? absurdum id est. neque enim vos

---

Rsk. — *αυτον Σ.* — *αὑτὸν* Moretc. Vind1. Vid. Weikert. De Pronom. *Αὑτοῦ* P. II p. 9. 4) *εὑποιῆσαι* iunctim *Ω.* 5) *καὶ δι' ἐκεῖνον .... οὓς* om *t.* Etiam in *Π* duos versus omissos recentior manus in ima ora supplevit. 6) *πάντας .. ὁμοίως* 'copulavit Reiskius. quod alibi quidem fit, nunc verbum *ὁμοίως* sententiae ipsius claro tenore ad sequentia trahitur. nec aliter edd. ceterae.' Fr. A. Wolfius. "*Ὁμοίως* cum Reiskio antecedentibus iunxit Bekker. Krügerus Dionys. Histor. p. 259 sq. non multum abesse ait, quin contra Wolfium Reiskii sententiam amplectatur *ὁμοίως* cum *πάντας* iungentis. Mihi quoque haec interpunctio unice probatur.' Schaeferus.

86. 1) *τότ'* om Ald. Mor. — *ἂν τότ' Σ* (qui sic *τότε ἂν* ordine inverso et restituto). vulg. — *τότε ἂν* LaurS. 2) *τὴν δωρεὰν* corr LaurS (inter lin rec). vulg. — articulum om *Σ.* pr LaurS. *Ω. Τ.* Aug1. *k. r.* Vind4. *Π.* Mal. "*Ἡ δωρεά*, sic diserte oppositum *τῇ ἀτελείᾳ*, non aliter intelligi potest quam de universis Chabriae honoribus, quorum pars esset *ἡ ἀτέλεια.* Vid. p. 501, 29. Quod tum absurdum est, ut scilicet *ὁ δεῖνα* et *ὁ δεῖνα* Chabriam honoribus aequarent; tum loci scopo repugnat. agitur enim de eo quod quis dedisset adimendo; *ὅσα αὐτοῖς ἐδώκατε* etc. Pro *αὐτὸν* igitur lege *αὐτὴν* et dele *τὴν ἀτέλειαν.* quo modo concinnior est antithesis, ut p. 497, 15 etc. *ἡ δωρεά* = *ἡ ἀτέλεια* p. 457, 11. p. 469, 11 et 13. p 471, 7. p. 486, 28. p. 488, 1. Sed quum optimus codex *Σ* omittat *τὴν* ante *δωρεάν*, fortasse deletis *τὴν ἀτέλειαν* cetera servanda. Sed argutius, si et *τὴν δωρεὰν* et *τὴν ἀτέλειαν* tollas. Neque Accusativis opus: *ἀφαιροῦ* p. 494, 18.' Dobraeus. At sententia totius loci haec est: Si inter eos, quibus propter Iphicratem et Timotheum immunitatem donastis et quorum aliquos (nam *οὓς* §. 85 referendum est ad praegressum *τινάς*) Leptines eiusque socii reprehendendos esse censent, essent etiam a Chabria ad hunc honorem commendati, amitteret Chabrias (tunc filius eius) propter hos, quibus propter illum donum aliquod dedissetis (*οἷς ἂν ἐδώκατε δωρεάν*), suam ipsius immunitatem, quum omnes omnino, iusti iniusti, boni mali, propter illos singulos reprehendendos (§. 2) immunitate secundum hanc legem priventur.

γον. οὐδὲ γὰρ ὑμῖν ἁρμόττει δοκεῖν[3] παρὰ μὲν τὰς εὐεργεσίας οὕτω προχείρως[4] ἔχειν, ὥςτε μὴ μόνον αὐτοὺς τοὺς εὐεργέτας τιμᾶν ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκείνων φίλους, ἐπειδὰν δὲ χρόνος διέλθῃ[5] βραχύς, καὶ ὅσ' αὐτοῖς δεδώκατε,[6] ταῦτ' ἀφαιρεῖσθαι.[7]

ΨΗΦΙΣΜΑ[1] ΤΩΝ[2] ΧΑΒΡΙΟΥ ΤΙΜΩΝ.[3]

87. Οὓς μὲν τοίνυν ἀδικήσετε, εἰ μὴ λύσετε τὸν νόμον, πρὸς πολλοῖς ἄλλοις οὓς[4] ἀκηκόατ' εἰσίν,[5] ὦ ἄνδρες δικασταί.[6] Σκοπεῖτε δὴ[7] καὶ λογίσασθ'[8] ἐν[9] ὑμῖν αὐτοῖς, εἴ τινες

existimari convenit, dum recentia sint beneficia, ita paratos ut non tantum ipsos beneficiorum auctores, sed et eorum amicos honoretis, paulo post vero etiam haec, quae ipsis dederitis, eripiatis.

87. Quos igitur, nisi legem istam abrogabitis, afficietis iniuria, praeter multos alios sunt quos audivistis, iudices. Considerate iam et animum advertite apud vos ipsos, si qui ex mortuis his aliquo pacto,

---

3) ἁρμόττειν δοκεῖν Obs. *Ω. Υ. s. t.* pr *v.* X. pr Mal. ·IndFel. — ἁρμόττειν δοκεῖ Lind. Vind1. *k.* corr *v.* corr Mal. 'non deteriore sensu.' Taylorus. 'Ineptissime diceretur *decere videri.*' Schaeferus. — ἁρμόττει δοκεῖν Chr in marg Mal, quae lectio est Σ. vulg. — ἁρμόττει (εἶ superscr.) δοκεῖν LaurS. 4) προθύμως Vind1. 5) διέλθοι Σ. LaurS. *k.* 6) ἐδώκατε F (non Bav?). 7) ἀφαιρεῖσθε Σ (ex ultimo ε recentior correxit αι). LaurS. *Ω. Υ.* Aug1. *k. r. s.* pr Mal.

87. 1) ψηφίσματα Aldetc. Aug1. Vind4. Mal. — ψηφισμα Σ. LaurS. vulg. 'Supra p. 482, 21: Λάβε .. τὸ τῷ Χαβρ. ψήφισμα ψηφισθέν. Vide et quae ibi sequuntur, unde patet de uno psephismate, non pluribus agi.' Marklandus. 2) τῶν om Σ. LaurS. *Ω. Υ.* F. *k. r. s.* Lind. Vind4. *Π.* X. Mal. — habent Aldetc. Vind1. latet in depravato τα librorum multorum. αὐτῶν τῶν marg Lamb eiusdem est originis. 3) Vind1 add suum λείπει. 4) οἷς Aldetc. LaurS. F. *k. t. v.* — οὓς Σ. vulg. — οἷς οὐκ Reiskius de suo; '*praeter alios multos, de quibus me nil audivistis commemorantem.*' Etiam Fr. A. Wolfius putabat in οὓς latere οἷς οὐκ, quod 'non male' Reiskius in textum adsciverit. Perperam. nam οὓς ἀκηκόατε sunt §§is 36 sqq. 45. 55. 59. 60. 68. 75 sqq. nominati Leucon, Epicerdes, Corinthii, Thasii, Archebius, Heraclides, Conon, Chabrias. Alios multos orator non commemoravit, quare dicit: πρὸς πολλοῖς ἄλλοις. 5) εἰσὶν οὗτοι Aldetc. F. *t. v.* X. — οὗτοι εἰσίν LaurS. — pronomen om Σ. vulg. — οὓς ἀκηκόατε subiectum est copulae εἰσίν. Cf. §§. 116. 118. Vid. Krüger Gr. §. 51, 3. Kühner. Gr. §. 782, 4. Cf. Xenoph. Hell. VII 5 §. 17: ἣν οὓς ἀπέδοσαν. Infra §. 88: οὓς ... ἕχειν, ἕξουσι. 6) 'δικασταί (δ superscr.) om ut solet *k.*' Bekk. 'In Aug1. ω ut fere ubique.' Dind. 7) δὲ Ald. Mor. F. *t. v.* X. — 'Satis placet.' Schaeferus. — δὴ Σ. LaurS. vulg. 8) λογίσασθαι Σ. 9) παρ' Aldetc. F. *t. v.* X. — ἐν Σ. LaurS. vulg.

τούτων τῶν τετελευτηκότων λάβοιεν τρόπῳ τινὶ[10] τοῦ νυνὶ[11] γιγνομένου πράγματος αἴσθησιν, ὡς[12] ἂν εἰκότως ἀγανακτήσειαν. εἰ γὰρ ὧν ἔργῳ πεποίηκεν ἕκαστος αὐτῶν ὑμᾶς εὖ, τούτων ἐκ λόγου κρίσις γίγνεται, καὶ τὰ καλῶς πραχθένθ' ὑπ ἐκείνων, ἂν[13] ὑφ' ἡμῶν[14] μὴ καλῶς ῥηθῇ τῷ λόγῳ, μάτην τοῖς πονήσασιν[15] εἴργασται·[16] πῶς οὐ δεινὰ πάσχουσιν;

88. *Ἵνα τοίνυν εἰδῆτε,[1] ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ὡς[2] ἀληθῶς ἐπὶ πᾶσι δικαίοις ποιούμεθα τοὺς λόγους πάντας, οὓς[3] λέγομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐδὲν ἔσθ' ὅ τι τοῦ παρακρούσασθαι*
484 *καὶ φενακίσαι λέγεται παρ' ἡμῶν[4] εἵνεκα,[5] ἀναγνώσεται[6] τὸν*

'quod in praesentia agitur, cognoscerent, quam iusta indignatione moverentur. nam si, quae unusquisque eorum re ipsa in vos beneficia contulit, de illis e dictis fit iudicium, et res ab illis praeclare gestae, si a nobis male narrentur, frustra iis, qui laboraverunt, confectae sunt; quomodo non iniquissime cum illis agitur?'

88. Ut autem videatis, Athenienses, nos revera solam iustitiam spectare in verbis ad vos dictis omnibus, nec quicquam dicere ut fraudem et fucum vobis faciamus, recitabit vobis eam legem, quam illius quam no-

---

10) *καὶ* Paul. 11) *νῦν* *t.* X. 12) *ὡς* *Σ.* LaurS. vulg. — *πῶς* Augl. *k.* *γρ*F. *ε.* *γρΣ* in marg antiq. *γρΠ* in marg 2 man. corrMal. — *πῶς ὀυκ ἂν* AldV, quae *ὀυκ* etiam lineā delevit. 'Interrogative *πῶς*: *nonne merito indignarentur?* Per se non inepte, at inepte propter iuncturam verborum *σκοπεῖτε καὶ λογίσασθε.*' Fr. A. Wolfius. '*ὡς* cum Wolfio revocavit Bekker. Quod nemo non probabit. *πῶς* enim solum per se seorsumque intelligi oporteret. Atqui particula iungenda est adverbio *εἰκότως*. sic vero locum habet *ὡς*, non *πῶς*.' Schaeferus. Cf. inferiora *πῶς οὐ δεινὰ πάσχουσιν;* 13) *ἃ* *Ω.* *T.* *r.* *s.* Vindl. 4. pr*Π*. prMal. In *Σ* *αν* est punctis notatum. 14) *ὑμῶν* Ald. Fel. *T.* F. Augl. *r.* *s.* *t.* *v.* Vindl. 4. 7. Mal. corr recentior *Σ.* — *ἡμῶν* pr *Σ.* LaurS. vulg. recte. Cf. §. 88. nam orator significat, se sua inscitia, si lex rata maneat, esse in culpa. — *ὑμῶν* (*η* superscr.) *Ω.* 15) *ποιήσασιν* Vind4. *ε.* Cf. Alciphr. I epist. 2 init. 16) *εἰργασθαι* corr *Σ* recentior. quum prima habuisset *εἰργασται*.

88. 1) *εἰδῆτε* om *r.* 2) *Ἀθηναῖοι ὅτι ὡς* om *s.* Vindl. 3) *ὅσους* Aldetc. F. *t.* *v.* X. — *οὓς* *Σ.* vulg. (*r*?). — *οὓς* (*ὅσους* rec superscr.) LaurS. Casu aliquo excidit in nostra Parisina. 4) *ὑμῶν* Ald. Herw. *Ω.* Augl. *t.* Vindl. X. 'Legendum forsitan *ὑμῖν*' Seagerus Diar. Class. LVI p. 258. — *ἡμῶν* *Σ.* vulg. Vid. ad §. 87 n. 14. 5) *ἕνεκα* LaurS. *r.* (*Π*). Dind. Vid. Prolegg. Gr. §. 116. — *εἵνεκα* *Σ.* vulg. 6) *ἀνάγνωτε* *Ω.* — *ἀναγνώσετε* (*αι* superscr.) LaurS.

νόμον ὑμῖν ὃν παρεισφέρομεν γράψαντες ἀντὶ τοῦδε, ὃν οὐκ ἐπιτήδειον εἶναί φαμεν.[7] *γνώσεσθε γὰρ ἐκ τούτου πρόνοιάν τιν' ἔχοντας*[8] *ἡμᾶς, καὶ ὅπως ὑμεῖς*[9] *μηδὲν αἰσχρὸν ποιῆσαι δόξετε,*[10] *καὶ ὅπως, εἴ τινά τις*[11] *καταμέμφεται τῶν εὑρημένων τὰς δωρεάς, ἂν δίκαιον ᾖ, κρίνας παρ' ὑμῖν ἀφαιρήσεται, καὶ ὅπως, οὓς*[12] *οὐδεὶς ἂν ἀντείποι μὴ οὐ δεῖν ἔχειν, ἕξουσι*[13] *τὰ*[14] *δοθέντα.* (89) *Καὶ τούτων πάντων*[1] *οὐδέν ἐστιν*[2] *καινόν, οὐδ' ἡμέτερον εὕρημα,*[3] *ἀλλ' ὁ παλαιός, ὃν*[4] *οὗτος παρέβη, νόμος οὕτω κελεύει νομοθετεῖν, γράφεσθαι μέν, ἄν τίς τινα τῶν ὑπαρχόντων νόμων μὴ καλῶς ἔχειν*[5] *ἡγῆται,*[6] *παρ-*

xiam esse dicimus loco substituendam rogamus. ex hac enim cognoscetis curae nobis esse, tum ne quid vos facere turpe videamini, tum ut, si quis immunem aliquem insimulat, adducat in iudicium apud vos et si aequum sit donationem tollat, tum ut, qui a nemine indigni qui habeant dicantur, retineant dona. (89) Neque horum omnium quicquam est novum vel a nobis excogitatum, sed vetus lex, quam iste violavit, sic leges ferri iubet: primum, si qua recepta lex mala videatur, eam ut accuset, deinde illa ab-

---

7) *φαμεν εἶναι* Aug1. *k.* 8) *ἔχοντες?* pr *Ω.* 9) *καὶ ὅπως εἴ τινά τις* Mal. 10) *δόξαιτε* X. 11) *καὶ ὅπως ὑμεῖς* Mal. Vid. not. 9. Ad ordinem revocavit Chr. 12) *οὓς* om Fel. *γρ Σ. T. s. t. v.* pr*Π.* prMal. X. Ven. Lind. Vind1. 4. punctis notavit AldB. (*Ω*?). — Proxime sequentem syllabam *ου* om pr *Σ*, add eadem manus, ut esset *ουδεὶς.* 13) *ἕξουσι* vulg. — *ἐξουσίαν* Ald. *T.* F. *r. s. t. v.* Vind1. X. Mal. et fortasse pr *Σ*, nam post *ἕξουσι* duae literae erasae sunt. In marg *γρ. καὶ ὅπως οὐδεὶς ἂν ἀντείποι μὴ οὐ δεῖν ἔχειν ἐξουσίαν τὰ δοθέντα.* Item *Ω*: *ἐξόυσιαν* sic, et in utroque margine scriptura erasa, in altero apparet *γρ.* Erasum est fortasse *ἕξουσιν.* — Etiam pr LaurS *ἐξουσίαν* corr rec in *ἕξουσι.* — *ἐάσητε* HWolfius coniecit. — *τοὺς ἀξίους* Ven. 14) *αὐτὰ* Bav (non F?).

89. 1) *πάντων* om Fel. Aristides Rh. T. IX p. 353 W. 2) *ἔσθ'* vulg. — *ἐστιν Σ.* LaurS. *Ω.* Aug1. Vind4. — *ἐστι* Fel. Mor. Lind. Vind1. — om Aristides. 3) *ἡμέτερον καινὸν* (*καὶ* compendio Vind4. in X inter *ἡμέτερον* et *καινὸν* aliquid erasum est) *οὐδ' εὑρ. Σ.* vulg LaurS, sed in hoc codice *οὐδ'* punctis notatum est. — *ἡμέτερον καινὸν εὑρ.* sine *οὐδ'* Aug1. F. *k.* fort. vere. — in *Ω* est *οὐδ'* curva linea notatum. — *καινόν, οὐδ' ἡμέτερον εὑρ.* Fel. Mor. — *καινόν, οὐδὲ εὕρημα ἐμὸν* Aristides. Quamquam non negamus posse *καινὸν* loco substantivi usurpari, tamen *ἡμέτερον καινὸν* dici non potuit. Cf. Rhod. Libert. §. 9. 4) *ἀλλὰ παλαιοὺς ὧν* Aristides, ante Walzium, vitiose. 5) *ἔχει* Ald. 6) *ἡγεῖται s.* — *ἥγηται* prLaurS corr rec in *ἡγῆται.*

εἰςφέρειν δ' αὐτὸν[7] ἄλλον, ὃν ἂν[8] τιθῇ[9] λύων ἐκεῖνον,[10] ὑμᾶς δ' ἀκούσαντας ἑλέσθαι τὸν κρείττω. (90) οὐ γὰρ ᾤεθ'[1] ὁ Σόλων, ὁ τοῦτον τὸν τρόπον προςτάξας νομοθετεῖν, τοὺς μὲν θεσμοθέτας[2] τοὺς ἐπὶ τοὺς νόμους[3] κληρουμένους[4] δὶς δοκιμασθέντας ἄρχειν, ἔν τε τῇ βουλῇ καὶ παρ' ὑμῖν[5] ἐν τῷ δικαστηρίῳ,[6] τοὺς δὲ νόμους αὐτούς, καθ' οὓς καὶ τούτοις[7] ἄρχειν[8] καὶ πᾶσι[9] τοῖς ἄλλοις πολιτεύεσθαι προςήκει,[10] ἐπὶ καιροῦ τεθέντας ὅπως[11]

rogata, ut ipse aliam ferat, quam substituat, vos vero audita utraque potiorem praeferatis. (90) neque enim Solon, a quo haec ferendarum legum ratio constituta est, censuit Thesmothetas, qui legum gratia sorte creantur, inire magistratum non prius quam bis probati essent, et in senatu et apud vos in iudicio, leges vero ipsas, ad quarum praescriptum et iis magistratum gerere et omnibus ceteris rempublicam administrare convenit, ad necessitatem latas, ut casus ferebat, priusquam examinentur ratas

---

7) αὐτὸς Reiskius suo periculo ob sequens λύων, quod videbatur ei huc potius quam ad τιθῇ referendum esse. — 'Verum αὐτὸν revocavit etiam Bekker. Delevi cum eodem subdistinctionem post τιθῇ positam in Reiskiana consulto (in Aldetc.), quia editor non viderat iungenda esse λύων et τιθῇ, temere in Halensi.' Schaeferus. 8) ἂν om Herw. 9) ὃν ἀντιτιθῇ coniecit infeliciter Reiskius. 10) ἐκεῖνον omHWolf.

90. 1) ᾤετο δεῖν Aldetc. F. *t. v.* X. add Chr in Mal. (Vind4). — δεῖν om Σ. prLaurS (inter lin rec). vulg. Abesse posse negat Westermannus clarissimus, quia h. l. ᾤετο non significet *intendebat facere*. Neque vero id h. l. significat, sed referendum ad ἄρχειν, inprimis vero ad κυρίους εἶναι, *non censebat fieri posse ut leges sic temere ratae essent.* Sed cf. etiam infra §. 135: οὐδὲ γὰρ ἀμφιςβήτησις καταλείπεται τὸ μὴ ταῦτα ποιεῖν ἃ πονηρὰ etc. Vid. Bernhard. Synt. p. 371. Buttm. Excurs. V ad Mid. Cum hac structura cf. f. leg. §. 298: τὴν πόλιν συνέχειν φησίν ibiq. not. 2) νομοθέτας Vind1. 3) γρ. τοῖς νόμοις (ῶ rec) margLamb. 4) κυρουμένους *k.* 5) ὑμῶν F. — ὑμῖν LaurS. 6) Cit. Schol. Aristid. p. 208 Fr. 7) τούτους pr Σ, corr eadem manus. 8) ἔν τε ... ἄρχειν Mal bis scripsit; delevit Chr alterum. 9) πᾶσι om Augl. *k.* 10) προσῆκεν Aldetc. *t. v.* — προσήκει Σ. LaurS. vulg. — προσῆκεν (ει) F. — προςῆκέν X, correctoris compendium est ειν. 'Praesens nemo non praeferat; res enim etiam tunc valet.' Schaeferus. προςῆκον Wolf. 'In Lept. προσῆκον obtinet. si ex codd., bene. eodem redit quo προσῆκεν. nam in προσῆκον saepe ἦν reticetur.' Orvillius ad Char. p. 670 (= 610 Lips.). 11) καὶ ὅπως coniecit Taylorus. 'ἐπὶ καιροῦ, quod proprie est *quando cuique commodum videtur* definitur per adiecta ὅπως ἔτυχον. Utrumque postea verbis commutatis sic effertur: ὅταν τις βούληται καὶ ὃν ἂν τύχῃ τρόπον.' Fr. A. Wolfius.

ἔτυχον,[12] μὴ δοκιμασθέντας κυρίους[13] εἶναι. (91) Καὶ γάρ τοι[1] τότε μέν, τέως[2] τὸν τρόπον τοῦτον ἐνομοθέτουν,[3] τοῖς μὲν ὑπάρχουσι νόμοις ἐχρῶντο, καινοὺς δ' οὐκ ἐτίθεσαν. ἐπειδὴ δὲ[4] τῶν πολιτευομένων τινὲς δυνηθέντες, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, κατεσκεύασαν αὐτοῖς[5] ἐξεῖναι νομοθετεῖν, ὅτ' ἂν τις[6] βούληται καὶ ὃν ἂν τύχῃ τρόπον· τοσοῦτοι[7] μὲν οἱ ἐναντίοι σφίσιν αὐτοῖς εἰσὶ νόμοι ὥςτε χειροτονεῖσθ'[8] ὑμεῖς τοὺς

esse. (91) Itaque illis temporibus, dum hac ratione leges constituebantur, latis legibus utebantur, novas autem nullas ferebant. postquam vero quidam, qui rempublicam administrabant potentes (ut equidem audio) perfecerunt, ut ipsis leges ferre liceret, quandocunque et quocunque modo libitum esset; tot

---

12) ἔτυχον vulg. — ἔτυχε vel ἔτυχεν Aldetc. F. *v*. Impersonaliter etiam Theocrin. §. 41: τῶν ὅπως ἔτυχεν λεγόντων. At haec oratio est
o
spuria. — ἔτυχεν Σ, recentior superscripsit o. — ἐτῦχεν LaurS (" est
ον
rec). — ἔτυχε X. Cf. Frank. ad Olynth. I §. 3. Weber ad Aristocr. §. 72. 13) καιρίον Lind.

91. 1) 'Hic quoque scribendum videtur τοιγάρτοι, *itaque*, ut p. 477, 25.' Marklandus. At vid. ad Chers. §. 66. 2) τέως, ἕως Mor. — 'Interpolatum, ut opinor, structurae adiuvandae. Sed restat in ea aliud maius, quod iunguntur particulae τότε et τέως. — Delendum vero puto τότε. — Illa significatione vocis τέως (*olim*) nota est, et hac structura τέως μὲν, ἐπειδὴ δέ, nihil apud Atticos usitatius.' Fr. A. Wolfius. — ἕως scribendum iubent Dindorfius Praef. 1 p. XIII, Schaeferus, Schoemannus Comitt. p. 269 not. 47. praeeunte Augerio, etiam Chr. At cf. Prolegg. Gr. §. 132. 3) 'Malim ἐνομοθετοῦντο, *donec operam dabant, ut ad hunc modum leges sibi ferrentur.* Verum tunc etiam vs. 23 ἐτίθεντο sit legendum.' Reiskius. '*In legislatione versabantur.* Quae significatio occurrit Timocr. §. 139, et alibi.' Fr. A. Wolfius. 4) δὲ om *s*. Vindl. 5) αὐτοῖς Ald. LaurS. Vindl. 4. X. 6) ἐξουσίαν νομοθετεῖν, ὅ τι ἂν τις.' Marklandus. Ὅταν h. l. non est i. q. *quando*, sed *quandocunque*, et respondet proximo ὃν ἂν πρόπον, quare scripsi ὅτ' ἂν cum Schaefero. Cf. var. lect. §. 120. et vid. Klotz. ad Devar. T. II p. 688. Fritzsch. ad Evang. Marc. p. 801 sq. 7) τοσοῦτον Ω.
ν ι
T. *s*. Vindl. 4. — τοσοῦτοι X. — τοσοῦτον Mal. 8) ὥστε χειροτονεῖσθ' Σ. LaurS. vulg. — ὥστε ἐχειροτονεῖσθ' Ω. T. — 'De tota re quamvis nihil uspiam alibi traditum sciam, nihilominus praesens tempus ita videtur ineptum, ut nihil supra. sequitur enim in praesenti τὸ πρᾶγμα οὐδὲν μᾶλλον δύναται πέρας σχεῖν. Scribendum fortasse ὥστ' ἐχειροτονεῖτε ὑμεῖς.' Fr. A. Wolfius. 'Praesens cur Wolfius ineptum dixerit, non intelligo, tueturque vulgatam ipsum quod sequitur δύναται. Sed omnino locus illi (Prolegg. p. CXXXII not. 129) obscurus visus est.' Schaeferus. 'Praesens tempus hoc designare videtur, receptum fuisse

485 *διαλέξοντας τοὺς ἐναντίους ἐπὶ πάμπολυν ἤδη χρόνον, καὶ τὸ πρᾶγμ' οὐδὲν μᾶλλον δύναται πέρας ἔχειν,*[9] (92) *ψηφισμάτων δ' οὐδ' ὁτιοῦν διαφέρουσιν οἱ νόμοι,*[1] *ἀλλ' ἀλιώτερον*[2]

inter se contrariae leges exstiterunt, ut vos deligatis aliquos iam per longissimum tempus, qui contrarias discernant, et nihilo tamen magis exitus rei potest reperiri, (92) nec quicquam a decretis leges differunt, sed leges,

---

illa aetate eum morem, ut crearentur subinde (non semel, sed saepius) qui legum recognitionem agerent. *Iam diu est*, inquit, *ex quo istos creare soletis.* Ceterum extraordinariam fuisse illam curationem et ad tempus mandatam, per se satis patet.' Schoemannus l. c. Ex altero loco de hac re classico Aeschin. Ct. §. 38 patet quotannis tum Thesmothetas ad leges secernendas (*τοὺς διαλέξοντας*) creatos esse et quotiescunque illi contrarias leges invenissent, creatos esse e iudicibus iuratis §. 93 (Heliastis) Nomothetas, quibus res diiudicanda mandabatur. Cf. §. 98. Vide, praeter eos, quos Hermann. Antiq. Publ. §. 131 citavit, Westermannum Act. Societ. Lips. I p. 3 sqq. Cf. Bakium Schol. Hypomn. IV p. 31 sqq. et in Mnemos. 1856, 2 p. 208 sqq., qui docent hoc institutum esse post Euclidem fere Olymp. 94, 2. Itaque iam per longum tempus ita agebatur. Verum Fr. A. Wolfius *ἐπὶ ... χρόνον* cum *τοὺς διαλέξοντας* coniunxit perperam. Nec verum est *διαλέξαντας*, quod exhibent *β. t.* maleque ego olim recepi cum imperfecto *ἐχειροτονεῖτε.* 9) *σχεῖν* LaurS. vulg. — *ἔχειν* pr *Σ.* Augl. F. *k. r.*

92. 1) *ὥστε ... οἱ νόμοι* om *s.* Vindl. 2) *ἀλλὰ νεώτεροι* omnes libri. I. e. '*Immo recentiores leges, quae modum rationemque faciendis decretis praescribunt, et ipsae quoque ex numero sunt decretorum.*' Nannius. 'Huius loci sensus mihi perspicuus et facilis [?] *esse* videtur: *verum etiam leges ad quarum praescriptum senatus consulta fieri debent, ipsis senatus consultis sunt recentiores.* Quae est altera et longe maior absurditas.' Taylorus. Placet haec explicatio etiam Funkhaenelio in Fleckeisenii Ann. 1861. Decembr. p. 692. 'Valebant autem plebiscita ad annum ferme [falsum hoc est], nisi inter leges recipiebantur, leges autem vim perpetuam habebant. Non video, cur optima sententia iuguletur.' Reiskius. 'Tum *οὐδοτιοῦν διαφέρουσιν οἱ νόμοι ψηφισμάτων*, quando adeo frequenter leges novae rogantur, veteres abrogantur, ut earum imperium non diuturnius sit quam psephismatum. Haeccine, quae non ita abdita sunt, nonnullos, in his Taylorum, videre non potuisse?' Fr. A. Wolfius. At *νεώτεροι* non est i. q. *non diuturniores.* — 'Articulus videtur delendus esse. non enim hoc dicturus est orator: eas leges, ad quarum praescriptum senatus consulta scribi debeant, recentiores esse his ipsis senatus consultis. hoc enim fieri nequit. Sed quum sit vituperaturus, quod leges tam saepe rogentur et abrogentur, hoc dicit: esse adeo leges senatus consultis iuniores et tamen ad legum normam, quia sint stabiles, decreta esse facienda. Id autem quum non de omnibus legibus possit dici, rectius articulus, qui facile ex praecedente syllaba poterat oriri, aberit. Sententia loci erit: Von den verordnungen unterscheiden sich aber die gesetze gar nicht mehr, sondern ihr habt jün-

οἱ νόμοι, καθ' οὓς τὰ ψηφίσματα δεῖ γράφεσθαι, τῶν ψηφι-

ad quarum praescriptum decreta rogari debent, ipsis decretis magis irritae

---

gere gesetze, nach welchen doch die verordnungen abgefasst werden, als selbst die verordnungen sind. Poterit igitur quidem articulus legi, quia scriptores interdum id, quod de singulis est dicendum, de omnibus dicunt, melius tamen aberit.' Benselerus Hiat. p. 107. Certas quasdam leges intelligendas esse ostenderit vel relativa quae dicitur sententia καθ' οὓς. Intelligendae sunt de ferenda rogatione leges Solonis et eorum, qui illam primam correxerint. Cf. proxime τὸν νόμον αὐτὸν ... δείξω. Concedendum tamen hiatum esse molestum. Pericula vero Westermanni et mea explicandi quomodo lex, secundum quam decretum aliquod scriptum esse dicatur, potuerit esse decreto illo recentior, vid. in Westermanni Commentt. Crit. P. I p. 4. et in Diar. Antiq. 1851 No. 30 seq. p. 239 sqq. eiusdemque annot. ad h. l. Sed pericula sunt ea explicandi loci desperati. Benselerus nuper νεώτεροι h. l. esse vult i. q. *imprudentiores*, ut Isocrat. or. XII §. 16. Lysiae or. XXIV §. 16. At νέα de rebus est quidem i. q. *nova, inaudita, iuvenilia*, sed haec significatio h. l. non est apta et obscurior, quam ut vulgus de examine legum intellexerit. Non efficaces esse leges, hoc queritur orator, itaque invalidas esse eas, haec notio h. l. desideratur. Ideo conieceram olim ἐνεώτεροι (*minus efficaces*, *magis irritae* Foes. Oeconom. Hippocr.). At quum ἐνεός proprie significet i. q. *mutus*, comparatio haec apta esse non videtur. Succurrunt autem AnecdBkk p. 78: Ἁλιότερον [scribe Ἁλιώτερον]. Δημοσθένης κατὰ Λεπτίνου. In quo vocabulo Spengelius latere ἀλλοιότερον censet superioris §ⁱ 50. Vid. ibi annot. At longe verisimilius est illud esse inculcatum scholion, h. autem l. recipiendum ἁλιώτερον, significans i. q. ματαιότερον elatius vocabulum acerbitati loci aptissimum. est enim poeticum, non tantum Homericum (vid. Damm. s. v.), sed etiam Atticis poetis quamvis raro usurpatum, vid. Ellendt. Lex. Soph. s. v. De abstracto autem adiectivo neutrius generis singularis numeri cum pluralis masculino coniuncto vid. Grammaticas, Bernhard. Synt. p. 335 sq. Krügeri §. 43, 3 ann. 11 p. 6. aliorum. — Perspicua est haec sententia: Si invitis legibus de rogatione ferenda perferuntur decreta, haec ipsa illis magis valent et irritae sunt leges illae; etiam decreta legibus contraria magis valent, leges adeo decretis inferiores fiunt. — αὐτῶν, quo pronomine, si ἁλιώτερον legatur, Funkhaenelius offenditur, oppositum esse censeo praegresso commati: καθ' οὓς τὰ ψηφίσματα δεῖ γράφεσθαι. De postposito pronomine cf. §§. 80. 90 etc. In hac sententia nihil absurdi, nihil non consentaneum, constat ratio atque oratoris argumentatio. Raritas autem vocabuli et structurae causa erat depravationis, quippe quae facillima esset, αλλαλιωτεροvοι in αλλανεωτεροιοι. Ad eandem sententiam pertinet Bakii coniectura κενώτεροι Mnem. c. p. 210. Hypomn. cit. p. 65. Qua praeclara coniectura certior est traditio Anecdotorum illorum, et Demosthenes κενότεροι scripsisset, non per ω, neque hiatum talem admisisset. Idem censeo de Westermanni ἀβεβαιότεροι.

σμάτων αὐτῶν[3] ὑμῖν[4] εἰσίν. Ἵν' οὖν μὴ λόγον λέγω μόνον,[5] ἀλλὰ καὶ τὸν νόμον αὐτὸν ὅν φημι δείξω,[6] λαβέ[7] μοι τὸν νόμον καθ' ὃν ἦσαν[8] οἱ πρότερον[9] νομοθέται.[10] Λέγε.

ΝΟΜΟΣ.[1]

93. Συνίεθ'[2] ὃν[3] τρόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,[4] ὁ Σόλων τοὺς νόμους[5] ὡς καλῶς[6] κελεύει[7] πρῶτον μὲν παρ' ὑμῖν, ἐν[8]

vobis sunt. Ut igitur non tantum verba afferam, sed etiam legem ipsam, de qua loquor, ostendam, cape mihi legem, qua priores legem tulerunt. Recita.

93. Intelligitis, Athenienses, quo pacto, quam praeclare, leges ferri Solon iubeat: primum apud vos, qui iurati estis, apud quos etiam alia

---

3) *τῶν* Lind. — om *Ω*. *Τ*. *s*. Mal. Vindl. 4 (in quo codice etiam loco *ἀλλὰ* omissi alicuius nota]. 4) *ἡμῖν* Vindl. — om prLaurS, inter lin rec *ὑμῖν*. 5) *μόνον λέγω k*. 6) Fr. A. Wolfius apodosin putans inchoari a particula *ἀλλά*, post *δείξω* plene distinxit, quasi post *μὴ μόνον* per *ἀλλὰ καὶ* exsisteret apodosis, aut potius primaria sententia, unde penderet *ἵνα* etc. 7) *λάβε* LaurS. vulg. — *λαβε Σ*. — *λαβέ* Vindl. 4. Mal. *Π*. X. Bkk. Cf. ad §. 63. 8) *ἐνομοθέτησαν* Reiskius de suo. 'Verbum *εἶναι* non raro cum quadam specie simplicitatis ponitur, ut in Dem. Prooem. XIII p. 1427, 2.' Fr. A. Wolfius. Vid. Schaef. ad Prooem. l. c. Proprietas formulae est in praepositione. 9) *πρότεροι* Augl. *k*. 10) *αἱ πρότερον νομοθεσίαι* Augerius coniecit.

93. 1) Vindl add *λείπει*. — in marg LaurS. 2) *συνίστε* Augl. — *σύνιστε k*. 3) *καθ' ὃν* Aldetc. F. — praepositionem om *Σ*. LaurS. vulg. 4) *ὦ ἄνδρ. Ἀθ*. ante *ὃν* ponit *t*. — ibidem sine *ἄνδρες k*. 5) *τὸν νόμον* Vind4. 6) 'Ante *ὡς καλῶς* incisum feci, ut sit *καθ' ὃν τρόπον καὶ ὡς καλῶς*. notum est enim in tali conversione sententiae Graecos *ἀσυνδέτως* loqui solere. — Aeschin. Tim. §. 20: *λέγε .. τοῦτον τὸν νόμον, ἵν' εἰδῆτε, οἵων ὑμῖν κειμένων νόμων, ὡς καλῶν καὶ σωφρόνων τετόλμηκε Τίμαρχος δημηγορεῖν*.' Fr. A. Wolfius. 'Non opus incidi.' Schaeferus. Quasi esset notus ille Graecismus, quo duo relativa unâ structurâ copulantur, quasi *ὡς καλῶς* cum *κελεύει* et *ὃν τρόπον* cum *τιθέναι* coniungendum. Obstat ipse ordo verborum. Recte Westermannus Diar. Antiq. l. c. p. 775 observavit appositum esse *ὡς καλῶς* ad *ὃν τρόπον* accuratius explicandum. 7) Signum interrogandi vulgo positum AWolfius reiecit, recte. Vid. ad Cor. §. 40. 8) *οὐ* Vind7. — *ἐν* delendum censet Marklandus. om F. delevit Chr. punctis notatum et lineis deletum in *Ω*. 'Praepositionem omisi. Offendit hoc maxime, quod statim sequitur *παρ' οἷσπερ*.' Fr. A. Wolfius. 'Ego *ἐν* ob quam editor Halensis causam omisit deletum malim.' Schaeferus. Variare praepositiones orator amabat. Vid. Prolegg. Gramm. §. 100. etiam in Appositione. Cf. Pac. 12: *ἐπὶ θάτερα, ὥσπερ εἰς τρυτάνην*. Phil. III

τοῖς ὀμωμοκόσιν, παρ' οἷςπερ καὶ τἆλλα κυροῦται, ἔπειτα λύοντα τοὺς ἐναντίους,[9] ἵν' εἷς ᾖ περὶ τῶν ὄντων ἑκάστου[10] νόμος καὶ μὴ τοὺς ἰδιώτας αὐτὸ τοῦτο ταράττῃ[11] καὶ ποιῇ[12] τῶν ἅπαντας εἰδότων τοὺς νόμους ἔλαττον ἔχειν, ἀλλὰ πᾶσιν ᾖ ταῦτ'[13] ἀναγνῶναι[14] καὶ μαθεῖν ἁπλᾶ καὶ σαφῆ τὰ δίκαια. (94) Καὶ πρὸ τούτων γ' ἐπέταξεν ἐκθεῖναι πρόσθε[1] τῶν ἐπωνύμων καὶ τῷ γραμματεῖ[2] παραδοῦναι, τοῦτον[3] δ' ἐν ταῖς[4] ἐκκλησίαις ἀναγιγνώσκειν,[5] ἵν' ἕκαστος ὑμῶν ἀκούσας πολ-

confirmantur, deinde contrariis legibus abrogandis, ut singulis de rebus leges singulae sint, neque homines imperitos id ipsum turbet, et efficiat ut hi deteriore conditione sint, quam qui universas sciunt, sed ut eadem legere et discere simplicia et perspicua iura liceat omnibus. (94) Quin ante haec quidem iussit ante statuas heroum, a quibus cognominatae tribus sunt, proponi et scribae tradi, qui eam in contionibus recitaret, ut unusquisque vestrûm saepe

§. 11: *εἰς Φωκέας, ὡς πρὸς συμμάχους.* Etiam Dind. Turicc. Bekk. deleverunt. Gravior locus cum praepositione. 9) *ἐναντιωμένους* Mal. in marg *γρ. ἐναντίους* Chr. 10) *ἑκάστου τῶν ὄντων* s. Vindl. 11) *ταράξῃ* Vindl. 12) *καὶ ποιῇ καὶ* Mor. — *καὶ ποιῇ Σ.* LaurS. vulg. 'Certe si ab oratore vocula altera esset, aptiorem locum haberet ante *ἅπαντας*, *vel omnes leges.*' Fr. A. Wolfius. 13) *ταῦτα Ω.* Augl. — *ταυτα Σ*, in quo etiam *ῃ* sine iota praecedit. — *ταῦτ'* Aldetc. F. *s. t. v.* X. 2 corr *Π* in ima ora supplens duos versus omissos. — *ταὐτὰ* Reiskius correxit, ut vulgo in codd. item in LaurS a pr, rec mutavit in *ταῦτ'*. AWolfius *ταῦτα* retinuit, ad partem leges modo praelectae referens, 'in qua inesse debuit *leges novas oportere publice ac palam omnibus rogari*, ut nunc acuenda sint verba *πᾶσιν ᾖ*, non ea quae sequuntur.' — 'Iure Bekkerus ad Reiskianum rediit. respicitur enim illa pars legis, qua Solon iussit *νομοθετεῖν λύοντα τοὺς ἐναντίους νόμους*, ne *αἱ ἀντινομίαι τοὺς ἰδιώτας* implicarent fraudibus *τῶν ἅπαντας εἰδότων τοὺς νόμους.*' Schaeferus. 14) *ταὐτὰ γνῶναι* coniecit praeeunte Dobraeo Bakius Hypomn. T. III p. 127, quia nondum de recitatione publica agatur. Et profecto *γνῶναι* est in Hermog. Progymn. Rh. T. I p. 54 W. At agitur h. l. de privata lectione quocunque tempore facienda. Certe dicendum foret *μαθεῖν καὶ γνῶναι*. Praeterea eidem interpolatum videtur *τοὺς νόμους*. Perspicuitas huius loci etiam ab Hermogene l. c. laudatur.

94. 1) *πρόσθεν* rec corr LaurS. vulg. — *πρόσθε Σ.* prLaur. *T.* F. Augl. *k. r. Π.* Mal. X. — *πρός τε* Bav. — Vid. Prolegg. Gramm. §. 20. — Proxime ad *τῶν ἐπωνύμων* marg LaurS: *τῶν φυλῶν ἐπώνυμοι ἥρωες δέκα ὥσπερ ἐρεχθεὺς ὁ πανδίονος.* Schol. 2) *γραμματι* pr *Σ* (eadem corr *ι* in *ει*). prLaurS, rec corr superscr *ει.* 3) *τούτων* Vind7. prLaurS, rec corr in *τοῦτον.* 4) *τοῖς* Fel. pr*Ω.* Vindl. Non omissus est articulus *ταῖς* in *Σ*, sed in *s.* 5) *ἀναγινωσκειν* Aldetc. *Ω.* Vindl.

λάκις[6] καὶ[7] κατὰ σχολὴν σκεψάμενος, ἂν[8] ᾖ[9] καὶ[10] δίκαια καὶ συμφέροντα, ταῦτα νομοθετῇ.[11] Τούτων τοίνυν, τοσούτων ὄντων δικαίων[12] τὸ πλῆθος, οὑτοσὶ μὲν οὐδ' ὁτιοῦν ἐποίησεν Λεπτίνης (οὐδὲ[13] γὰρ ἂν[14] ὑμεῖς ποτ'[15] ἐπείσθητε, ὡς ἐγὼ νομίζω, θέσθαι τὸν νόμον), ἡμεῖς δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντα, καὶ παρεισφέρομεν πολλῷ καὶ[16] κρείττω[17] καὶ δικαιότερον τοῦ

audita et per otium considerata, quae et iusta essent et utilia, haec suis suffragiis comprobaret. Quamvis igitur tot iura in promptu sint, hic Leptines nihil horum fecit (neque enim vobis unquam persuasum esset, ut arbitror, ut legem hanc probaretis), nos vero omnia, Athenienses, facimus, et substituimus, quam lex est istius, multo et praestantiorem et

6) πολλάκις] Σ primas tres literas in tribus quatuorve versum finientibus literis erasis exhibet. forma prioris λ est paulo inusitatior. 7) τῶν Mor. operarum culpa, ut videtur. — πολλάκις καὶ κατὰ σχόλην ab ἀκούσας secernenda et cum σκεψάμενος construenda esse Bakius Mnemos. 1856 II p. 224, etiam καὶ ante πολλάκις addendum censet, quia una tantum contio intererat inter primam, qua nova lex ferebatur, et tertiam, qua de Nomothetis designandis decernebatur. At consentaneum est rogationem statim etiam in prima contione recitatam fuisse itemque in tertia, ante quam decerneret populus, voce viva repetitam, ut in secunda. Quare etiam τῇ ἐκκλησίᾳ si quis coniecerit, reprobandum est. Neque opus Dobraei coniectura: 'Vide an ἐν τρισὶν ἐκκλησίαις legerit Ulpianus.' Non puto scholiastam alia quam vulgata legisse; recte vero hic dicit tres fuisse contiones. 8) αν pr Σ, add antiq ἅ, ut esset ἅ ἂν, ut LaurS. vulg. — ἂν Τ. — ἂν Ω. s. Lind. Vind1. 4. Mal. — ἂν Π. Vid. Prolegg. Gramm. §. 15 p. 16 not. 9) ᾖ om Vind4. 10) καὶ om F. Aug1. k. (an s? an k et s?). 11) νομοθετεῖ Aug1 (fide Reiskii). Vind7. 12) δικαίων ὄντων Aldetc. t. v. X. — ὄντων om pr F. — Bav: οντων δικαίων, ut Σ. LaurS. vulg. — Dobraeus mavult τῶν δικαίων post πλῆθος ponere, certe τῶν addere, comparans p. 496, 19. Steph. I p. 1122, 22. p. 1125, 26, qui loci non probant articulum esse necessarium. nam τούτων pendet ab οὐδ' ὁτιοῦν. 13) οὐ F. Aug1. k. 14) ἂν om Vind7. 15) πώποτε cod ε. — τοτε Vind7, ut in aliis codd. scholiorum. — 'πώποτε placere debebit iis, si qui animum induxerunt, οὐδέποτε non nisi cum futuro et οὐδεπώποτε non nisi cum praeterito iungi, quod praeceptum est Brunckii ad Aristoph. Lysistr. vs. 301. Thesm. vs. 32. Eccl. vs. 384 a multis repetitum. Sed cautius veriusque Pierson. ad Herodian. p. 461, e quo grammatico animadversio fluxit. Cf. Schol. Ven. Iliad. Α. vs. 154. Oratorum et poetarum loca sunt multa, quae οὐδέποτε clare defendant non tantum cum futuris, sed et cum praeteritis constructum.' Fr. A. Wolfius. 'Vid. Comment. in Aristoph. T. IV p. 697 et Lobeck. ad Herodian. p. 457 sq.' Schaeferus. Cf. ad Rhod. §. 15. 16) καὶ om vulg. (Bav.) — habent Σ. LaurS. Aug1. (k). add 1 corr Π. 17) κρεῖττον r.

τούτου[18] νόμου.[19] γνώσεσθε δ' ἀκούοντες.[20] (95) Λαβὲ[1] καὶ
λέγε πρῶτον μὲν ἃ τούτου τοῦ[2] νόμου γεγράμμεθα, εἶθ' 486
ἅ[3] φαμεν δεῖν ἀντὶ τούτων τεθῆναι.[4] Λέγε.[5]

ΝΟΜΟΣ.[6]

aequiorem. id quod audita re cognoscetis. (95) Cape et recita primum quae in ista lege accusavimus, deinde quae illorum loco poni debere asserimus. Recita.

---

18) τούτου sine articulo τοῦ Aldetc. F. *t. v.* X. — τούτου του Mal. τούτου τ̣ο̣υ̣ Σ. — τούτου τοῦ Augl. *k.* γρ Π. — τοῦ τούτου Reiskius de suo '*quam lex est huius* Leptinis'. sic habent LaurS. Ω. Τ. *s.* Lind. — τὸν τούτου *r.* 19) νόμον Ω. Vind1. 4. γρ Π. Cf. §. 95. fortasse etiam in Σ extremum ν ex υ factum est, certe eadem prima manu. — νόμ̣ον νόμον LaurS. 20) ἀκούσαντες vulg. — ἀκούοντες Σ. LaurS.
ον
Ω. Τ. Vind1. 4. Π. Mal. — ἀκούσαντες F. — γρ. γνωσεσθε δ' ἂν (?) ἀκούσαντες marg recentior Σ.

95. 1) Λάβε Σ. LaurS. vulg. — λαβὲ Bkk. Vind4. Mal. Π. X. Vid. ad §. 63. 2) τούτου τοῦ Σ. LaurS. vulg. — 'Qui vs. 5 (not. 7) praetulerunt τοῦ τούτου νόμου, iidem cur hîc non dederint parum intelligo.' Schaeferus. Secuti sunt Dindorfius et nuper Bekkerus. At cf. §§. 30. 99: τούτου τοῦ νόμου, ibiq. not. 3) ἂν Ω, in quo α est corr. 4) τεθεῖναι Aldetc. Σ. Vind1. — τεθῆναι LaurS. vulg. — πρῶτον ... τεθῆναι om pr*k.* 5) Λέγε om *k.* 6) ΝΟΜΟΣ omnes libri. — '*ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΑ ΝΟΜΟΥ.* Titulum mutavi. Recitare scriba iubetur primum ea, quae ad accusationem legis Leptineae vitiose latae pertinent, deinde Demosthenis legem. Sed interpellatur homo, ne alteram partem uno tenore legat, interiectis verbis: Ταῦτα μέν ἐστιν etc. Mox pergere iubetur ad legem Leptineae contrariam. Ad quam audiendam orator excitatione iudicum opus putans clamat: προσέχετε τούτοις ἀναγιγνωσκομένοις τὸν νοῦν. Iam legitur *ΝΟΜΟΣ ΑΝΤΕΙΣΦΕΡΟΜΕΝΟΣ* [libri solum titulum *ΝΟΜΟΣ* habent], ut ex usu Graeco inscriptionem feci. [Contra usum]. Verum hic quoque, ubi ad eum locum ventum est, qui fuit de donis populi ratis habendis, Demosthenes interpellat, quo gravius eum locum auditoribus commendet vs. 10 sqq. Atque hoc ipso consilio ducitur ad aliam quandam legem a Leptine non minus violatam: κατ' αὐτὸ τοῦτο ἔνοχον. Postremo rursus post hanc legem recitatam Demosthenes se immiscet praeludens alteri parti legis contrariae.' Fr. A. Wolfius. Iam Reiskius in translatione pro primo titulo Γραφή ponendum esse censet, quem Westermannus ad h. l. et l. c. p. 776 probabat. Veram rationem viderunt iam idem ille Reiskius et Schaeferus, qui interpres haec adnotavit: 'Non opus fuit, ut titulus mutaretur. quae enim et hîc et deinceps (ἐφεξῆς vs. 6) recitari iubentur, omnia complectitur unum idemque

Ταῦτα μέν ἐστιν ἃ τούτου τοῦ[7] *νόμου διώκομεν*[8] *ὡς οὐκ ἐπιτήδεια. τὰ δ' ἑξῆς*[9] *λέγε*[10] *ἃ τούτων εἶναι βελτίω φαμέν. Προςέχετε, ἄνδρες*[11] *δικασταί, τούτοις ἀναγιγνωσκομένοις*[12] *τὸν νοῦν. Λέγε.*

ΝΟΜΟΣ.[1]

96. *Ἐπίσχες. Τοῦτο μέν ἐστιν*[2] *ἐν τοῖς οὖσι νόμοις*[3] *κυρίοις*[4] *ὑπάρχον καλόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ σαφές, τὰς δωρεάς, ὅσας*[5] *ὁ δῆμος ἔδωκεν, κυρίας εἶναι,*[6] *δίκαιον,*[7] *ὦ γῆ καὶ*

Haec sunt quae in ista lege persequimur ut non bona. Recita deinceps, quae istis potiora dicimus. Animum advertite, iudices, dum haec leguntur. Recita.

96. Desine. Hoc igitur est in receptis legibus, Athenienses, pulcrum et perspicuum, *ut dona quae populus dederit, rata sint*, ius, medius fidius. Decebat igitur Leptinem non prius suam ferre legem, quam hanc

---

legis carmen: ut scriba *τὰ κατηγορήματα* alterius legis recitare iussus ipsam Demosthenis legem (*τὸν νόμον*), cuius illa sunt tanquam exordium, recitare incipat.' Haec Schaeferus. Omnia cohaerere patet vel ex formulis *τὰ δ' ἑξῆς λέγε* et *ἐπίσχες*. Praefatio autem legi in iudicio heliastico Thesmothetarum, coram quibus praesidibus actum est (vid. ad §. 98), praemittebatur aptissime, non item in contione post disceptationem iudicialem habenda de lege nova decernenda (aut ad accipiendam rogationem aut repudiandam). Sed praefationis huius duae erant partes: accusatio Leptineae legis et commendatio Demosthenicae, cui commendationi orator interposuit etiam veterem legem de donis publicis ratis habendis. Itaque omnes 4 tituli *Νόμος* veri sunt. 7) *τούτου τοῦ Σ.* LaurS. vulg. — *τοῦ τούτου* Augl. Rsketc. — *τούτου* F (non Bav?). Cf. not. 2. 8) *διώκωμεν* Mor. operae. 9) *ἐφεξῆς* Aldetc. F. *t. v.* X. — *ἑξῆς Σ.* LaurS. *Ω. T.* Augl. *k. r. s.* Vindl. 4. Mal. *Π.* 10) *λέγε* om Vindl. 11) *ὦ ἄνδρ.* LaurS. vulg. — *ὦ* om *Σ. Ω.* Augl. *k. s. t. v.* Vindl. Mal. X. Bene in tam commota oratione. 12) *ἀναγινωσκομένοις* Aldetc. Vindl. — *ἀναγιγν. Σ.* LaurS. vulg.

96. 1) *ΝΟΜΟΣ ΑΝΤΕΙΣΦΕΡΟΜΕΝΟΣ* AWolfius de suo. Vid. §. 95 not. 6. 2) *ἐστιν* om bis Aristid. Rh. T. IX p. 368 W. 3) *ἐν τοῖς νόμοις τούτοις r.* Vind4. 4) *κυρίους* pr *Ω.* 5) *ἃς* Aldetc. F. *t. v.* X. — *ὅσας Σ.* LaurS. vulg. Aristides bis. Cf. §. 97. 'Praestat *ὅσας* ut gravius.' Schaeferus. 6) *εἶναι* post h. voc. subdistinctionem habent Aldetc. Turicc etiam plenius distingunt. Recte illae. nam *δίκαιον* est pro substantivo, cui praedicata *καλὸν καὶ σαφές* praecedunt, interpositis legis verbis *τὰς δωρεὰς ... εἶναι*, sed gravitatis causa *δίκαιον* in fine positum est, proxime coniunctum cum *ὦ γῆ κ. θ.* Vid. Westerm. l. c. p. 776. 7) *δίκαιον* om pr *T.* Vind4. Mal.

θεοί. Χρῆν[8] τοίνυν Λεπτίνην μὴ πρότερον τιθέναι τὸν ἑαυτοῦ νόμον, πρὶν[9] τοῦτον[10] ἔλυσε γραψάμενος. νῦν δὲ μαρτυρίαν καθ' ἑαυτοῦ καταλείπων[11] ὅτι παρανομεῖ τουτονὶ τὸν νόμον, ὅμως ἐνομοθέτει, καὶ ταῦθ' ἑτέρου κελεύοντος νόμου καὶ[12] κατ' αὐτὸ τοῦτ' ἔνοχον εἶναι τῇ γραφῇ, ἐὰν ἐναντίος ᾖ τοῖς πρότερον κειμένοις νόμοις. Λαβὲ[13] δ' αὐτὸν τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.[1]

97. Οὔκουν[2] ἐναντίον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ[3] κυρίας εἶναι τὰς δωρεάς, ὅσας[4] ὁ δῆμος ἔδωκεν[5] τὸ[6] μηδένα εἶναι ἀτελῆ τούτων[7] οἷς ὁ δῆμος ἔδωκεν; σαφῶς γ'[8]

accusans abrogasset. nunc vero hanc ut testimonium contra se ipsum relinquens, leges a se violari, nihilominus legem tulit, idque quum alia lex iubeat, etiam ob hoc ipsum accusationi scriptae obnoxiam esse, si veteribus legibus adversetur. Cape ipsam legem.

97. Nonne contrarium est, Athenienses, *rata esse dona, quae populus dederit* et *neminem immunem esse eorum*, quibus populus id dederit? perspicue utique. neque vero in hac lege, quam nunc hic substituit, id

---

8) ἐχρῆν Augl. *k.* — χρῆν in *Σ* extrema litera in erasa (fort. ι) scripta est. — χρὴ LaurS. *t.* Aristid. adv. Dem. §. 63 p. 29 ed. Grauert. 9) πρὶν ἢ Vigerus p. 442 male. 10) τὸν παλαιὸν ante τοῦτον Aldetc. LaurS. F. *t. v.* X. Aristides. — om interpretamentum *Σ.* vulg. idque vetus, ut apparet ex Aristidis declamatione. 11) καλιπὼν Appfr. AldV. Augl. *k. r.* — καταλίπων LaurS (volens praesens). — καταλείπων *Σ.* vulg. 'Sententia flagitat, ut actio τοῦ καταλείπειν cogitetur nondum perfecta eo tempore, quo tempore Leptines ἐνομοθέτει.' Fr. A. Wolfius. 'Graeci καταλλήλως dicunt καταλείπων (imperf.) ἐνομοθέτει, ut καταλιπὼν ἐνομοθέτησε. Sic modo legimus ἔλυσε γραψάμενος.' Schaeferus. Vid. Prolegg. Gramm. §. 98 p. 115. 12) 'καὶ si abesset, non requirerem.' Schaeferus. I. e. h. l. i. q. *etiam* hac ratione, praeter alia. 13) λαβὲ Bkk. Vindl. 4. Mal. *Π.* X. — λάβε *Σ.* LaurS. vulg. Cf. ad §. 63.

97. 1) Titulum rubrum habet in marg*Ω*. Addit λείπει Vindl. 2) Οὐκοῦν *Σ.* LaurS. vulg. — Οὔκουν Bkk. Vid. Prolegg. Gramm. §. 40. 3) τὸ *s.* Vindl. Cf. not. 6. 4) ἃς Aldetc. F. Augl. *k. r. t. v.* X. — ὅσας *Σ.* LaurS. vulg. (in marg Lamb.: ἴσας. τ. ε. loco ὅσας codices α. ε.). Cf. §. 96. 5) ἔδωκεν cum ν linea deleto *Σ.* 6) τῷ Vindl. (non *s*?). Cf. not. 3. — τοῦ pr LaurS, rec corr in τό. 7) τούτων ἀτελῆ Aldetc. F. *v.* X. — ἀτελῆ τούτων *Σ.* LaurS. vulg. Cf. illam formulam §§. 2. 29. 128. Illam lectionem Benselerus Hiat. p. 102 censet restituendam, quasi non illa ipsa legis verba referrentur. — τοῦτον ἀτελῆ *t.* 8) γ' om *s.* Vindl.

οὑτωσί. ἀλλ' οὐκ ἐν ᾧ νῦν ὅδ'[9] ἀντειςφέρει νόμῳ, ἀλλ' ἅ τ'[10] ἐδώκατε[11] κύρια, καὶ πρόφασις δικαία κατὰ τῶν ἢ[12] παρακρουσαμένων ἢ μετὰ ταῦτ' ἀδικούντων ἢ ὅλως ἀναξίων, δι' ἣν ὃν[13] ἂν[14] ὑμῖν δοκῇ κωλύσετ' ἔχειν[15] τὴν δωρεάν. Λέγε τὸν νόμον.

487 ΝΟΜΟΣ.[1]

98. Ἀκούετ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ καταμανθάνετε,[2] ὅτι ἐνταῦθ' ἔνι καὶ τοὺς ἀξίους ἔχειν τὰ δοθέντα, καὶ τοὺς[3] μὴ τοιούτους κριθέντας, ἐὰν ἀδίκως[4] τι λάβωσιν, ἀφαιρεθῆναι, καὶ τὸ λοιπὸν ἐφ' ὑμῖν εἶναι πάνθ' ὥςπερ ἐστὶ δίκαιον καὶ[5] δοῦναι καὶ μή. Ὡς μὲν τοίνυν οὐχὶ καλῶς οὗτος[6] ἔχει καὶ δικαίως ὁ νόμος, οὔτ' ἐρεῖν οἴομαι[7] Λεπτίνην οὔτε, ἂν[8] λέγῃ,

usu venit, sed tum ea, quae vos dedistis, rata sunt, tum iusta in eos actio relinquitur qui vel fraude impetrarunt vel postea iniuste agunt vel in universum indigni sunt, qua actione cuicunque vobis visum erit donum eripietis. Recita legem.

98. Auditis, Athenienses, et intelligitis, hic inesse, ut et digni, quae data sunt, teneant, et qui tales iudicati non fuerint, si quid iniuste acceperunt, eo priventur, et in posterum penes vos sit, sicut aequum est, quaelibet vel dare vel non dare. Legem hanc igitur non praeclaram et aequam esse, nec dicturum arbitror Leptinem; nec, si dixerit, posse de-

---

9) ὃ δὲ Mor. — In marg Σ pallido colore Ἀφεψίων (non ὁ Ἀφ.). 'Scilicet ὁ Κτήσιππος, ᾧ συνηγόρει Δημοσθένης.' HWolfius. 'Ctesippus, ni fallor, actor huius causae contra Leptinem, aut aliquis eius advocatus, aut Aphepsion. Vid. p. 501.' Reiskius. 'Fallitur Augerius pronomen ad Demosthenem trahens, in quo temere oratori tribuit, quod est poëtarum scenicorum. Melius vulgo referunt Ctesippum; optime, ut puto, Ulpianus ad Aphepsionem.' Fr. A. Wolfius. Scilicet Ctesippus iunior erat, cuius loco Demosthenes dicebat. Apsephion igitur intelligendus est (vid. §. 144, ubi etiam de nominis scriptura), ut recte annotavit scholiasta. Vid. Arn. Schaefer. Dem. T. I p. 357 sqq. 10) ἀλλά τ' r. — ἅ τ' sine ἀλλ' k. — αλλά τ' Aug1. 11) ἀλλ' ἅτε δεδώκατε Aldetc. F. t. v. X. Chr in marg. — ἀλλ' ἅτε ἐδώκατε LaurS. — ἀλλ' ἅ τ' ἐδώκατε Σ. vulg. — ἀλλ' ἅ τ' ἔδωκε Vind4. 12) ἢ om Vind1. 13) ὃν om Aug1. pr k. 14) ἂν om Fel operae. 15) κωλύετ' ἔχει Aug1.

98. 1) ΝΟΜΟΣ ΑΝΤΕΙΣΦΕΡΟΜΕΝΟΣ AWolfius de suo. Vid. ad §. 95 not. 6. 2) μανθάνετε Vind1. 3) τοὺς om Ω. 4) ἀδίαι κως Ω, αι add, relicto accentu. 5) καὶ om Aldetc. F. t. v. X. — habent Σ. vulg. 6) οὗτος om k. 7) οἴομαι Σ. LaurS. Aug1. Vind4. — οἶμαι Aldetc. Ω. Vind1. Π. Mal. X. (non Σ). 8) οὔτ', ἐὰν LaurS. vulg. — οὔτε, ἂν Σ.

δεῖξαι δυνήσεσθαι. ἃ[9] δὲ πρὸς[10] τοῖς θεσμοθέταις[11] ἔλεγεν, ταῦτ' ἴσως λέγων παράγειν ὑμᾶς[12] ζητήσει. ἔφη γὰρ ἐξαπάτης εἵνεκα[13] παραγεγράφθαι τοῦτον τὸν νόμον, ἐὰν δ' ὃν αὐτὸς ἔθηκεν λυθῇ, τοῦτον οὐ τεθήσεσθαι. (99) Ἐγὼ δ', ὅτι μὲν τῇ ὑμετέρᾳ[1] ψήφῳ τούτου τοῦ[2] νόμου λυθέντος τὸν παρεισενεχθέντα κύριον εἶναι σαφῶς ὁ παλαιὸς κελεύει νόμος, καθ' ὃν οἱ θεσμοθέται τοῦτον ὑμῖν[3] παρέγραψαν, ἐάσω, ἵνα μὴ περὶ

monstrare. quae vero apud Thesmothetas dixit, ea fortasse hic repetens, vos circumducere conabitur. dixit enim imposturae gratia legem hanc nostram esse adscriptam et propositam, si vero ea, quam ipse tulerit, abrogetur, illam non perlatum iri. (99) Ego vero vestris quidem suffragiis ista lege abrogata, substitutam illius loco ratam esse vetere lege perspicue iuberi, secundum quam Thesmothetae vobis hanc adscriptam posue-

---

9) post ἃ litera (ν?) est erasa Ω. 10) δὲ τὰ πρὸς F. v. 11) γρ. τοὺς θεσμοθέτας AldV. — τοῖς νομοθέταις Bav (non F?). 'Nescio an melius.' Reiskius. 'Vir doctus suo periculo emendat παράγειν καὶ ὑμᾶς. minore periculo coniicere potuisset scribendum πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, quod schol. videtur legisse. Tamen ne hoc quidem verum putarim. Quod vero huc nomothetae invehuntur, falsissimum est. Vid. Prolegg. p. CXXXIX sqq.' Fr. A. Wolfius. Quod de Nomothetis Reiskius h. l. cogitarit falsum est. nam Nomothetas huius causae iudices fuisse concludebatur quidem e §. 94: ἡμεῖς δὲ .. πάντα scil. ποιοῦμεν collatis cum Aeschin. Ctes. §. 38. Cf. Westermann. De Documentis p. 50 sq. At vid. quod contra dixit Schoemannus doctissimus singulari dissertatione de causa Leptinea, cuius rationem nunc ipse Westermannus candidus probat. Cf. supra ad §. 91. Thesmothetae autem rem antea examinatam ἐν ἀνακρίσει in iudicium heliasticum intulisse (εἰσάγειν) videntur e cll. §§. 90 et 137 cum hoc ipso loco. Vid. ipsum Westermann. l. c. p. 54. Hermann. Antiqq. Publ. §. 131 not. 12. Ad anacrisin pertinet etiam §. 99: οἱ θεσμοθέται τοῦτον ὑμῖν παρέγραψαν. 12) 'Fort. καὶ ὑμᾶς, *vos quoque*. eadem ad vos quoque commemorans.' Reiskius. 'Cave audias. A fraude metuendum erat solis iudicibus, penes quos esset λύειν τὸν νόμον.' Schaeferus. 13) ἕνεκα Augl. *k*. — εἵνεκα Σ. LaurS. vulg. Prolegg. Gramm. §. 116.

99. 1) ἡμετέρᾳ Vindl. 2) τοῦ τούτου Westermannus de suo. Cf. §§. 30. 94. 95. — τοῦ νόμου τούτου §. 18. οὗτος ὁ νόμος de eadem lege §. 10. ὁ νόμος οὗτος §. 17. τοῦτον τὸν νόμον §§. 160. 163. etiam τὸν νόμον §§. 1 sqq. et passim. 3) ἡμῖν Σ. vulg. — ημῖν *k*. — ὑμῖν Aldetc. LaurS. (Π). 'ὑμῖν an ἡμῖν legatur, perinde est. illud est *vobis, in vestram gratiam*, ut videretis atque iudicaretis; hoc *nostram in gratiam, nostro rogatu.*' Reiskius. 'Praestat ὑμῖν h. e. *in gratiam vestram*, seu *ut verba legis ab omnibus, qui vellent, legi et iudicari possent.*'

τούτου τις ἀντιλέγῃ μοι, ἀλλ' ἐπ' ἐκεῖν' εἶμι: ὅταν ταῦτα λέγῃ δήπου· ὁμολογεῖ μὲν εἶναι βελτίω καὶ δικαιότερον τόνδε τὸν νόμον οὗ τέθεικεν αὐτός, ὑπὲρ δὲ τοῦ πῶς[4] *τεθήσεται*[5] *ποιεῖται τὸν λόγον.* (100) *Πρῶτον μὲν τοίνυν εἰσὶν αὐτῷ κατὰ τοῦ παρεισφέροντος πολλοὶ τρόποι, δι' ὧν, ἂν*[1] *βού-*

runt, omittam, ne quis mihi controversiam ea de re faciat, sed illuc venio: scilicet quum illud dicit, confitetur meliorem et aequiorem esse hanc legem ea, quam ipse tulerit, sed de modo agit, quo sit perferenda. (100) Primum igitur multae illi rationes sunt contra substituentem, quibus, si velit, cogat eum, ut ipse legem ferat. deinde spondemus nos,

---

Fr. A. Wolfius. Westermannus recepit *ἡμῖν nostra rogatione.* Imo *ὑμῖν* solum verum est, nam h. l. respiciuntur de lege a Demosthene rogata tabellae a Thesmothetis conscriptae eiusdemque legis ab iisdem magistratibus expositae ratio, ut quisque iudicum cognoscat, *ἕκαστος ὑμῶν* §. 94. Auctores legis ipsi sciebant eam. 4) 'Sententia postulat *εἰ* vel *πότερον*, *futurumne sit, ut ea lex rogetur.*' Reiskius. 'Particula *πῶς* pertinet ad modum, quo lex nova auctoritatem accipere possit. Potuit autem id fieri, ut vidimus, aut sola abrogatione veteris legis aut sic, ut qui tulisset *νόμον ἀντεισφερόμενον*, idem legitime perferret. Iam nihil refert, inquit, dum lex mea recipiatur, utro id modo fiat, et de hac re Leptines frustra loquitur. Nempe si Demosthenes cum suis eo iudicio, quod nunc agitur, illud vicerint, ut Leptinis lex tollatur, non solum haec inutilis aut reipl. perniciosa, sed contraria simul illa Demosthenis videri debebit melior ac iustior iudicata. Sic ad novae legis praestantiam demonstrandam non videtur necesse esse, ut ab eo, qui scripsit, solennibus modis perferatur. Hac via quodammodo videor mihi oratoris mentem perspicere.' Fr. A. Wolfius. 'Orator hoc vult: Quando Leptines haec dicit (scil. *ἐξαπάτης εἵνεκα ... οὐ τεθήσεσθαι*), tantum abest ut mihi obsit, ut suae ipse causae noceat. ita enim fatetur meam suâ legem esse meliorem et iustiorem omnisque disceptatio huc redit, ut de modo meae legis perferendae agatur. *πολλοὶ δ' εἰσὶν τρόποι κτλ.* Vides *πῶς* unice tenendum esse.' Schaeferus. Quia leges veteres de perferenda nova lege usu saepe erant irritae, orator per hypophoram fingit Leptinem, quasi de iusto quidem argumento Demosthenicae legis convictus esset, timentem, quomodo cogeret Demosthenem ut ipsius legem etiam in contione perferret, postquam iudicium Leptineam legem antiquasset. 5) *τεθείσεταί Ω.*

100. 1) *ἂν μὴ* Aldetc. rec superscr LaurS. F. *t. v.* X. —* *μὴ* om *Σ.* prLaurS. vulg. 'Post *μὴ βούληται* comma sustuli [ut iam Fel.], ut indivise legantur *ἂν μὴ βούληται θεῖναι τὸν νόμον*, non *θεῖναι τὸν νόμον αὐτὸν ἀναγκάσει.*' Fr. A. Wolfius. Melius abest negatio, quia facilius est ad *βούληται* Leptinem subintelligere quam *τὸν παρεισφέροντα.* Commatis autem signum post *βούληται* ponendum est. nam *βού-*

ληται,[2] θεῖναι τὸν νόμον αὐτὸν ἀναγκάσει. ἔπειτ'[3] ἐγγυώμεθ'[4] ἡμεῖς,[5] ἐγώ,[6] Φορμίων, ἄλλον[7] εἴ τινα[8] βούλεται, θήσειν[9] τὸν νόμον. Ἔστι δὲ[10] δήπου νόμος ὑμῖν,[11] 'ἐάν τις ὑποσχόμενός τι τὸν δῆμον ἢ βουλὴν[12] ἢ δικαστήριον ἐξαπατήσῃ,[13] τὰ ἔσχατα πάσχειν.' Ἐγγυώμεθα, ὑπισχνούμεθα,[14] οἱ θεσμοθέται ταῦτα γραφόντων, ἐπὶ τούτοις τὸ πρᾶγμα γιγνέσθω.[15] (101) μήθ' ὑμεῖς ποιήσητε μηδὲν ἀνάξιον[1] ὑμῶν[2] αὐτῶν, μήτ', εἴ τις φαῦλός ἐστι[3] τῶν εὑρημένων τὴν δωρεάν, ἐχέτω, ἀλλ' ἰδίᾳ 488
κατὰ τόνδε κριθήτω τὸν νόμον. Εἰ δὲ ταῦτα λόγους καὶ φλυαρίας εἶναι[4] φήσει· ἐκεῖνό γ'[5] οὐ λόγος: αὐτὸς θέτω,[6] καὶ μὴ λεγέτω τοῦτο, ὡς οὐ[7] θήσομεν ἡμεῖς.[8] Κάλλιον δὲ δήπου

ego, Phormio, alius, quem vult, legem perlaturos esse. Constat vero legem esse vobis, *si quis aliquid pollicitus, populum vel senatum vel iudicium deceperit, ut capite mulctetur.* Spondemus, pollicemur, Thesmothetae id scribunto, penes hos res peragatur. (101) neve vos quicquam vobis ipsis indignum facite, neve si quis e consecutis donum pravus est, id teneto, sed seorsum lege hac in iudicium adducitor. Si vero verba haec et ineptias esse dicet; hae certe ineptiae non sunt: ipse legem perferat, neque hoc dicat, nos eam perlaturos

---

ληται θεῖναι τὸν νόμον coniungendum esse docet oppositum §. 101: αὐτὸς θέτω. Absolute dictum est βούληται, scil. τοῦτο i. e. τὸ τεθῆναι τὸν νόμον. 2) βούλοιτο *k*. 3) ἔπειθ' *Ω*. Vind4. 4) ἐγγυώμεθ' om Vind1. 5) ὑμεῖς (ἡ rec) LaurS. 6) καὶ post ἐγὼ add Chr., ne quis, ut fiebat, ἐγὼ Φορμίων copularet. 7) μᾶλλον *Ω*. *T*. Ven. Obs. Lind. Vind1. 4. *Π* (in cuius marg eadem manu γρ. ἄλλον). Mal (in cuius marg: ἐν ἄλλῳ. ἐγὼ Φορμίων. ἄλλον εἴ τινα β.). Litera μ vocabuli μαλλον debetur praecedenti ν. — ἄλλων HWolfius in textu, in annot. ἄλλον, sic interpungens. At de ordine verborum huius attractionis vid. Krüger. Gramm. §. 51, 10 not. 10. 8) εἴτινα καὶ Vind7. 9) θήσει Vind1. 10) δὲ om *r*. Vind4. 11) ἡμῖν *k*. Vind7. — om Paul. — ἡμῖν (ὑ rec) LaurS. 12) ἢ τὴν βουλὴν cum articulo Aug1. *k*. *r*. — Non solum quia et alius erat Atheniensium senatus (Areopagiticus) praeter D, nec quia praecedit articulus, articulus potest abesse, sed omnino βουλή est in iis substantivis, qui sine articulo tanquam propria nomina possunt usurpari 13) ἐξαπατήσειν *Ω*. *T*. *r*. *s*. Lind. Vind1. 14) ὑπισχούμεθα pr *Σ*, sed eadem manus add ν. 15) Cit. Aristid. Rh. T. IX p. 382 sq. W.

101. 1) ἄξιον *s*. Vind1. 2) ὑμῶν om Vind1. 3) ἐστι est corr in *Σ*, ut videtur ex ἐπι. 4) εἶναι supra versum F (non Bav?). 5) ἐκεῖνο δὲ IndLamb. 6) δέτω (o) *Ω*. In marg est signum =. 7) οὐ ὡς Ald. 8) ὑμεῖς sic Vind1.

τὸν[9] ὑφ' ὑμῶν[10] κριθέντα καλῶς ἔχειν νόμον[11] εἰςφέρειν,[12] ἢ ὃν νῦν[13] ἀφ'[14] αὑτοῦ[15] τίθησιν.

102. Ἐμοὶ δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δοκεῖ Λεπτίνης (καί μοι[1] μηδὲν ὀργισθῇς. οὐδὲν γὰρ φλαῦρον ἐρῶ σε[2]) ἤ, οὐκ ἀνεγνωκέναι τοὺς[3] Σόλωνος νόμους, ἤ, οὐ συνιέναι. εἰ γὰρ ὁ μὲν[4] Σόλων ἔθηκεν νόμον[5] ἐξεῖναι δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ ᾧ[6] ἄν τις βούληται, ἐὰν μὴ παῖδες ὦσιν γνήσιοι, οὐχ ἵν' ἀποστερήσῃ τοὺς ἐγγυτάτω[7] γένει τῆς ἀγχιστείας,[8] ἀλλ' ἵν' εἰς τὸ μέσον καταθεὶς τὴν ὠφέλειαν ἐφάμιλλον ποιήσῃ

non esse. Praeclarius profecto est perferre legem a vobis approbatam, quam eam quam nunc de suo proponit.

102. Mihi vero, Athenienses, videtur Leptines (sed ne mihi irascaris. nam mali de te nihil dicam) leges Solonis aut non legisse aut non intellexisse. Nam si Solon legem tulit, *licere cui legitimi liberi non sint, quem libitum sit haeredem instituere*, non ideo tulit ut genere proximos iure propinquitatis fraudaret, sed ut utilitate in medium proposita efficeret,

---

9) τὸ Fel. 10) ἡμῶν Vind4. 11) ἔχειν νόμον καλῶς *r*. Vind4. — *κ*. ἔχει *ν*. Vind1. 12) εἰσφέρει recens manus *Π* (?), quae duos versus supplevit. 13) ὃν ὗν pr*Ω*. 14) ἐφ' Ald. IndFel. Mor. — ἀφ' *Σ*. LaurS. vulg. 15) ἑαυτοῦ vulg. — αὐτοῦ *s*. Vind1. *Π*. — αὐτοῦ *Σ*. — $\overset{ε}{α}$ὐτοῦ LaurS (ε est rec). — (In *Ω* ἀφαυτου). — 'Ἀφ. ἑαυτοῦ est *sua sponte; ἐφ'* ἑαυτοῦ dicitur in iis rebus, quas quis facit *per se solum, sua solius auctoritate, sine alius consilio vel auxilio*. Igitur hoc praetuli.' Fr. A. Wolfius. 'Bekkerus ... dedit ἀφ' ἑαυτοῦ, quod recte factum puto. Verte autem *de sua ipsius fabrica* i. e. a se ipso excogitatam, commentam, *von seinem eigenen machwerk*. Cf. Sylburg. ad Dionys. T. III p. 1865 R.' Schaeferus.

102. 1) πρὸς Διὸς post μοι add LaurS. vulg. — om *Σ*. *T*. Vind4. Mal. Hermog. Rh. T. III p. 252. et p. 332. Anonym. Rh. T. VIII p. 656 (qui anonymus om etiam καί μοι). Cf. Schol. Aristidis p. 172 ed. Fr. ad T. II p. 169 ed. Dind. 2) ἐρῶ σε φλ. Hermogenes, Anonymus (qui rhetor om σε). Vind1. 3) τοῦ prMal (correxit Chr). 4) μὲν om pr Bav (non F?). 5) τὸν νόμον Vind1. — Lex citatur etiam Steph. II §. 15. Booet. II §. 49. Isae. Pyrrh. Haered. §. 68. Plutarch. Solon. cap. 21. 6) ὅτῳ Aldetc. F. *t*. *v*. X. — ᾧ *Σ*. LaurS. vulg. 7) ἐγγύτατα τῷ Aldetc. F. *t*. *v*. — ἐγγυτάτ$\overset{α}{ω}$ τῳ X. — ἐγγυτάτω *Σ*. LaurS. *Ω*. *T*. Augl. *k*. *r*. *s*. γρ F. *β*. *ε*. AldV. Vind1. 4. *Π*. Mal. Cf. Leochar. §§. 25. 47. 66. Macart. §. 65. 'Recte sic dici fugit Valckenarium, quum in Ulpiano, qui huic favet scripturae, alteram substituendam censeret ad Ammon. p. 8.' Schaeferus. 8) ἀρχιστείας Ald. Mor. etc. mendum mire continuabatur usque ad nostram aetatem, quamquam iam Fel correxerat.

τὸ ποιεῖν ἀλλήλους[9] εὖ, (103) σὺ δὲ τοὐναντίον εἰςενήνοχας[1] μὴ ἐξεῖναι τῷ δήμῳ τῶν ἑαυτοῦ[2] δοῦναι μηδενὶ[3] μηδέν· πῶς σέ τις φήσει τοὺς Σόλωνος ἀνεγνωκέναι νόμους ἢ συνιέναι; ὃς ἔρημον ποιεῖς[4] τὸν δῆμον τῶν φιλοτιμησομένων, προλέγων καὶ δεικνύς,[5] ὅτι τοῖς ἀγαθόν τι ποιοῦσιν[6] οὐδ' ὁτιοῦν ἔσται πλέον. (104) Καὶ μὴν κακεῖνος[1] τῶν καλῶς δοκούντων[2] ἔχειν νόμων[3] Σόλωνός ἐστιν, μὴ λέγειν κακῶς τὸν τεθνεῶτα,[4] μηδ' ἂν ὑπὸ τῶν[5] ἐκείνου τις ἀκούῃ παίδων αὐτός. σὺ[6] δὲ ποιεῖς, οὐ λέγεις[7] κακῶς τοὺς εὖ[8] τετελευτηκότ-

ut homines inter se certarent beneficiis, (103) tu contra auctor es, ne populo liceat de suis opibus quidquam aliis impertiri; quomodo te quisquam dicet Solonis leges legisse vel intellexisse? quum efficias, ne quis populo studeat, dum praedicis et ostendis, bene merentibus nullum omnino sperandum esse lucrum. (104) Quin illa etiam Solonis lex est e laudatarum numero, *mortuo nemini male dicendum, etiamsi quis a liberis eius incessatur maledictis ipse.* tu vero male non dicis, sed facis pulcre

---

9) *ἀλλήλοις* Augl. *r*. *β*. — *ἄλλους* Fel. Mor.

103. 1) *εἰσενήωχας* Ald. 2) *αὐτοῦ* vulg. — *αὐτοῦ* *Ω*. Vindl. 4. — *ἑαυτοῦ* *Σ*. LaurS. Cf. §. 102. 3) *μηδενὶ* delevit Chr. 4) *ποιῇ* *k*. 5) *προδεικνὺς* Vindl. 6) 'Post *ποιοῦσιν* videtur *αὐτὸν* deesse.' Reiskius. Constat nunc inter omnes, Graecos non tam saepe pronominibus abusos esse quam nos, saepissime ea addita a scribis. Cf. §. 9: *τοὺς ἀγαθόν τι πεποιηκότας*.

104. 1) *κἀκεῖνο* Vindl. 2) *δηλούντων* cod *ε*. 3) *νόμον* pr *Ω*. 4) *τεθνῶτα* (ε) *Σ*, *ε* add recentior. 5) *τοῦ* *r*. 6) *παίδων. αὐτὸς συ* Wolf. ut videtur operarum negligentia. 7) *σὺ λέγεις* coniecit Westermannus l. c. p. 777, quia lex sit de criminatione, nec possit intelligi, quomodo mortuus quis aliter quam dictis iniuria affici possit. Potest; si libri eius commodis privantur, quae ille bene meruit. — (Composuit Dobraeus Eurip. Herc. fur. vs. 238: *σὺ μὲν λέγ' ἡμᾶς οἷς πεπύργωσαι λόγοις,* || *ἐγὼ δὲ δράσω σ' ἀντὶ τῶν λόγων κακῶς*.) 8) *εὖ* om LaurS. vulg. — inest in *Σ*. Recte. nam quamquam lex est de universis mortuis, ut etiam schol: *ἀπηγόρευσε τοὺς τεθνεῶτας ἅπαντας λέγειν κακῶς, κἂν ἐρεθίζηταί τις ὑπὸ τῶν παίδων τοῦ τεθνηκότος ὑβριζόμενος*. et quanquam omnes hanc legem laudantes neminem mortuum excipiunt (vid. Meier. Process. p. 482. Stobaei Flor. Tit. 124 p. 619 sq. Aristides pro IVviris T. II p. 391 Dind. male autem interpretans Suidas s. v. *Ἔνδειξις* addidit *ἀδίκως*); tamen h. l. recte dixit Demosthenes *τοὺς εὖ τετελευτηκότας*. Quum enim lex esset: De mortuis omnino omnibus sive bonis sive malis nihil nisi bene; maior erat culpa, si quis de bonis male dicebat, maxima, si de pulcre occisis, qualis erat Chabrias. Cf. §. 80.

τας,[9] τῶν εὐεργετῶν τῷ δεῖνι μεμφόμενος[10] καὶ[11] τὸν δεῖν' ἀνάξιον εἶναι φάσκων,[12] ὧν οὐδὲν ἐκείνοις προςῆκεν. ἆρ' οὐ πολὺ τοῦ Σόλωνος ἀποστατεῖς τῇ γνώμῃ;[13]

105. Πάνυ τοίνυν σπουδῇ τις ἀπήγγελλέ[1] μοι περὶ τοῦ μηδενὶ δεῖν μηδὲν[2] διδόναι, μηδ' ἂν ὁτιοῦν πράξῃ, τοιοῦτόν τι

mortuis, bene meritorum illum nescio quem reprehendens, et illum indignum esse dictitans, quorum nihil ad illos attinebat. non igitur mente a Solone longissime recedis?

105. Iam magno studio, ut quidam nuntiavit mihi, ad defendendam legem, *ne quicquam cuiquam detur*, *quicquid tandem praestiterit*, tale

---

9) τελευτηκότας Ω. 10) Cit. AnecdBkk. p. 156. 11) καὶ om s. Vindl. 12) 'Post φάσκων deesse videtur κατηγορῶν aut eiusmodi aliquod participium.' Reiskius. 'Patet relativum ὧν pertinere ad verba μέμφεσθαι et ἀνάξιον εἶναι φάσκειν.' Fr. A. Wolfius. 'Hoc si orator voluisset, scriptum legeremus ὧν οὐδέτερον ἐκείνοις προςήκει. Imo ὧν est generis masculini, *qui quae deliquerunt, eorum nihil ad illos pertinuit.* Docet oppositio in illa Solonis lege: μηδ' ἂν ὑπὸ τῶν ἐκείνου τις ἀκούῃ παίδων αὐτός.' Schaeferus. 'Sed haec sententia obscurius enuntiata foret quam ut intelligi potuerit.' Dindorfius. 'Nihil harum rerum, scil. τοῦ μέμφεσθαι etc., *in illos magnos viros convenit.* — Quid, malum! haec faciunt ad Solonis legem? Facerent, si dixisset Solon, μηδ' ἂν ἀληθὲς εἴπῃ τις. Lege: ὧν οὐδεὶς οὐδὲν ἐκείνοις προςήκει, *quorum nemo* (scil. τῶν ἀναξίων) *cum illis heroibus genere coniunctus est.* iniuria illos viros afficitis, quia hunc illumve reprehenditis, qui cum illis non cognati sunt.' Dobraeus. Placet Dindorfio. Nihil deest. sententiam sic intelligimus: *quorum* reprehensorum vel e tuo iudicio indignorum virorum (τοῦ δεῖνος καὶ τοῦ δεῖνος) *nihil* (nulla propinquitas, nullum facinus, omnino nulla res) *ad illos bene meritos pertinebat.* Erravit autem Schaeferus οὐδέν negans dici de duabus rebus loco οὐδέτερον. Vid. Shilleto ad f. leg. §. 183 (= 166) p. 101 ed. 2ae. — Bene τῶν εὐεργετῶν cum τῷ δεῖνι Benselerus coniunxit. 13) γρ. ἀποστατεῖς τῆς γνώμης marg antiq Σ. Cf. Phil. I §. 12 extr. — τῇ γνώμῃ (ης ης superscr.) LaurS.

105. 1) ἀπήγγελλε F. T. v. Π. Mal. X. item Σ, sed λλ in erasis, ut prius eadem manus habuisse videatur ἀπήγγειλε. — ἀπήγγελε s. Vindl. — ἀπήγγειλε LaurS. vulg. item prΩ, corr superscr. alterum λ. — Cf. Mid. §. 36: Ἀπήγγελλε τοίνυν τίς μοι, αὐτὸν συλλέγειν. adv. Conon. §. 38: οἵας (scil. ἀράς) ἀκηκοώς γέ τις θαυμάσας ἀπήγγελλεν ἡμῖν. Imperfectum magis placet de re non absoluta. — 'Oratores saepe produnt ex aliis se cognovisse quid adversarii pro se dicturi sint, unde illud φήσει et φήσουσι in futuro, quod interpretibus interdum molestum fuit.' Fr. A. Wolfius. Vid. de talium subiectionum genere Westermann. Quaest. Dem. T. III p. 75 sq. 2) μηδὲν δεῖν Mal. —

λέγειν αὐτοὺς[3] παρεσκευάσθαι, ὡς ἄρ' οἱ Λακεδαιμόνιοι καλῶς πολιτευόμενοι καὶ Θηβαῖοι,[4] οὐδενὶ τῶν παρ' ἑαυτοῖς[5] διδόασι 489
τοιαύτην οὐδεμίαν τιμήν,[6] καίτοι καὶ[7] παρ' ἐκείνοις[8] τινές εἰσιν ἴσως ἀγαθοί. Ἐμοὶ δὴ[9] δοκοῦσιν, ὦ[10] ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντες οἱ τοιοῦτοι λόγοι παροξυντικοὶ μὲν εἶναι πρὸς τὸ τὰς ἀτελείας ὑμᾶς ἀφελέσθαι πεῖσαι, οὐ μέντοι δίκαιοί γ' οὐδαμῇ. οὐ γὰρ ἀγνοῶ[11] τοῦτο, ὅτι Θηβαῖοι καὶ[12] Λακεδαιμόνιοι καὶ ἡμεῖς οὔτε νόμοις οὔτ' ἔθεσιν[13] χρώμεθα τοῖς αὐτοῖς[14] οὔτε

quid dicere ii parati sunt, neque Lacedaemonios, quum bene rempublicam gerant, neque Thebanos cuiquam e suis ullum talem honorem decernere, quamquam fortasse etiam apud illos praeclari aliqui sint. Mihi vero videntur omnia talia verba, Athenienses, valere illa quidem ad vos movendos, ut immunitates tollatis, sed tamen a iustitia plurimum abhorrere. Neque enim hoc ignoro, Thebanos et Lacedaemonios et nos iisdem nec

---

δεῖ μὴ δὲ s. — δεῖ μηδὲ Vindl. 3) αὐτοῖς Augl. — ἀντοῖσ AldV. ex Appfr. 4) καὶ οἱ Θηβαῖοι Augl. k. 'Et sic correxi ob praecedens οἱ Λακεδ.' Reiskius. 'E certa lege iudicari hoc non posse puto propter miram inconstantiam, quam in hoc usu articuli obtinere video.' Fr. A. Wolfius. 'Articulum delevit etiam Bekker. Hoc sic probo, ut etiam antea malim ὡς ἄρα Λακεδαιμόνιοι. Ita mox Θηβαῖοι καὶ Λακ. [Sine ullo articulo Apsines Rh. T. IX p. 513 W.] Quam prono lapsu ἄρα in ἄρ' οἱ transire potuerit, docet Porson ad Eurip. Med. 44.' Schaeferus. 'Post Θηβαῖοι pausa quaedam est. nam quae praecedunt, ea vi sunt dicta: homines quales sunt Lacedaemonii qui bonis utuntur institutis publicis et quales sunt Thebani. Perspicies simul inde, cur ad Λακεδαιμόνιοι articulus sit additus, neque dubitabis, quin idem ad Θηβαῖοι sit addendus.' Benselerus. Quid hoc ad articuli vim pertineat, equidem non perspicio. Sed οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ Θηβαῖοι dictum est quasi pro una notione, attamen quanti sit oratori numerus et audiendi suavitas ostendit Callipp. §. 7 p. 1238, 1: παρόντος δέ, ὦ ἄ. δικασταί, Ἀρχεβιάδου καὶ τοῦ Φρασίου. Etiam inversus ordo ὅτι Θηβ. καὶ Λακ. cuius ordinis loco etiam Sopater Rh. T. V p. 29: Λ. κ. Θ. omissis καλῶς πολιτευόμενοι. Contra eodem utriusque loci ordine Apsines. 5) αὐτοῖς Sopater. 6) οὐδεμίαν τοιαύτην τιμήν k. — τοιαύτας δωρεάς Sopater sine altera negatione. 7) καὶ om Ω. T. r. s. Vindl. 4. pr Π (add 2 corr). Mal. 8) ἐκείνους Ω. T. Vindl. 9) δὲ vulg. — δὴ Σ. LaurS. Ω. T. Augl. k. r. Vind4. Π. Mal. 10) ὦ om Augl. k. Cf. §. 125. 11) 'Sententia postulat ἀγνοεῖτε.' Reiskius. 'Prima persona verbi Reiskio displicet. neque immerito.' Fr. A. Wolfius. 'Causam edit, cur sibi tales sermones videantur iniusti.' Schaeferus. 12) Θηβαῖοι καὶ om Vindl. 13) οὔτ' ἔθεσιν οὔτε νόμοις Augl. k. s. Vindl. 14) τοῖς αὐτοῖς χρώμεθα sine οὔτε πολιτείᾳ Apsines.

πολιτείᾳ. (106) *αὐτὸ γὰρ τοῦτο πρῶτον, ὃ νῦν οὗτοι ποιήσουσιν,*[1] *ἐὰν ταῦτα λέγωσιν, οὐκ ἔξεστι ποιεῖν*[2] *παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις, τὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπαινεῖν*[3] *νόμιμα, οὐδὲ τὰ τῶν*[4] *δείνων, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' ἃ τῇ παρ' ἐκείνοις πολι-*

legibus nec institutis uti nec forma reipublicae. (106) Nam primum, illud ipsum, quod nunc isti facient, si haec dicturi sunt, vetitum est apud Lacedaemonios, ne Atheniensium vel quorumcunque instituta laudentur. minime profecto id conceditur, sed quae ipsorum in administranda repu-

---

ησουσιν rec

106. 1) *ποιοῦσιν* Augl. Appfr. unde AldV. — *ποιουσιν'* LaurS. 2) *ποιεῖν* delendum censet Dobraeus, et *αὐτὸ* ... *λέγωσιν* fortasse e p. 495, 4 irrepsisse, 'qui hoc statuat, inquit, retineat *ποιεῖν*'. Sed merito ipse de hac coniectura dubitabat. 3) *ἢ ἐπαινεῖν* Aldetc. Vindl. X. prMal. prΩ. (*T. t.* rec *k*?). Cf. not. 6. — *ἢ ἐπαιρεῖν* Vind4. — *ἢ Θηβαίων ἐπαινεῖν* AldV. Idem in marg. 'exemplaris academici' quo utebatur Taylorus (AldT?), qui hanc lectionem probavit. — 'Quid si sic: *οὐκ ἔξεστι ποιεῖν παρὰ τοῖς Λακ. ἢ* (malim *οὐδὲ*) *τὰ τῶν Ἀθ. ἐπαινεῖν νομ. οὐδὲ τὰ τῶν δείνων*, scil. *τῶν Θηβαίων*, quos per contemtum non nominat. aut *τὰ τῶν Ἀθ. λέγειν ἢ ἐπαινεῖν νομ.*? HWolfius. *τὰ τῶν Ἀθ. ποιεῖν ἢ ἐπαινεῖν νομ.* IndLamb. — *τὰ τ. Ἀθ. ψέγειν ἢ ἐπαινεῖν* coniecit Obs. — 'Suspicor has undecim [decem: *τὰ τῶν Ἀθ. ἢ* ... *δείνων*] voces esse emblema glossatoris. nihil enim sensui addunt, sed sunt mere exegeticae.' Marklandus. Item Westermannus. — '*ἢ* delendum esse, ut natum e proximo *ν* [vid. Schaef. Meletem. Crit. p. 11. eiusd. Ind. ad Gregor. p. 987] dudum ante fueram suspicatus, quam ab Augl id abesse reperirem.' Reiskius. Marklandum sequens Fr. A. Wolfius delevit illa verba, quae sententiae non tantum nihil adderent, sed etiam officerent rectamque verborum structuram impedirent. — 'Reiskium Bekkerus summo iure secutus est. tantum enim abest ut hoc membrum pannus sit e margine illatus, quem Halensis editor esse credebat, ut, si deleas, periodi sensum obscures breviloquentia haudquaquam Demosthenica. Cf. Krügeri Comm. post Dionys. p. 292.' Schaeferus. *ἢ* om Σ. LaurS. vulg. delevit Chr. Qua particula deleta totius loci sententia optime procedit. Invidia in Reiskii ingenium Augustum Wolfium et ipsum ingeniosissimum impediebat quin illum sequeretur. Quod autem Less. dicitur *Θηβαίων* loco *Ἀθηναίων* habere, confundebantur quidem saepissime haec nomina (vid. ad Symm. §. 33), sed ut ex AldV apparet, h. l. non est illa confusio neque, ut censebat Schaeferus, dittographia, sed coniectura ad particulam *ἢ* conservandam. Esse vero de Thebanis h. l. omnino non cogitandum, ut affirmabat Schaeferus, equidem non intelligo. nam h. l. non de eo agitur, quid apud Lacedaemonios et Thebanos fieret, sed solum quid Lacedaemoniis vetitum sit. Quod Dobraeus *Θηβαίων* pro *Ἀθηναίων* dedit, temere factum esse puto. 4) *τῶν* expunxit Chr.

τεία συμφέρει,[5] ταῦτ' ἐπαινεῖν[6] ἀνάγκη καὶ ποιεῖν.[7] Εἶτα καὶ Λακεδαιμόνιοι τῶν μὲν τοιούτων[8] ἀφεστᾶσιν, ἄλλαι δέ τινες παρ' ἐκείνοις εἰσὶ τιμαί, ἃς[9] ἀπεύξαιτ' ἂν ἅπας[10] ὁ δῆμος ἐνταυθοῖ[11] γενέσθαι. (107) Τίνες οὖν εἰσὶν αὗται; τὰς μὲν καθ' ἕκαστον ἐάσω, μίαν δ' ἣ συλλαβοῦσα τὰς ἄλλας ἔχει δίειμι:

blica rationi conducunt, ea laudare et facere necesse est. Deinde etiam Lacedaemonii a talibus abhorrent, sed alii quidam honores apud eos in usu sunt, quos huc venire universus populus abominetur. (107) Qui sunt igitur illi? singulos quidem non commemorabo, sed unum tantum

---

5) συμφέρειν Vindl. 6) .(ταῦτ' ἢ ἐπ. T. t. rec k?) Cf. not. 3. In Ω prima habuerat ταῦτα παινεῖν, tum α correctum est in ἐ. 7) 'Suspicor Demosthenem sic reliquisse: ἀλλὰ τῇ παρ' ἐκείνοις πολ. συμφέρει ταῦτ' ἐπαινεῖν, ἃ ἀνάγκη καὶ ποιεῖν.' Reiskius. 'Qui totum locum diligenter perpenderit et quid potissimum agat orator probe perspexerit fortasse mecum reponet ταῦτ' ἀνάγκη καὶ ἐπαινεῖν, ut hodieque multi in simili re quae vehementer improbant, tamen coacti ἐπαινοῦσιν, οὐ μὴν ποιοῦσί γε.' Cobetus Nov. Lectt. p. 228. καὶ ποιεῖν delendum esse etiam Hirschigius (Philolog. T. V p. 333) iubebat. Sufficeret quidem, si sine ποιεῖν sententia absolveretur, sed additum esse mihi videtur καὶ ποιεῖν non sine acerbitate, sic: illîc, apud Lacedaemonios, non mos est, ut verbis tantum utilia civibus suadeant, sed etiam faciunt, contra apud nos Athenienses. Sententia a laude alienorum institutorum transit ad morem omnino bonum ac strenuum. 8) τοιούτων ἐθῶν vulg. — ἐθῶν om Σ. Aug1. k. — in LaurS a pr ἐθῶν supra ἀφεστᾶσιν scriptum est. — in Ω ἐθων sine accentu. 9) ἃς om Ald. 10) ἅπαξ Aldetc. — ἅπας Σ. LaurS. vulg. — 'ἅπαξ bene habet. *ne semel quidem, nullo unquam tempore.*' Reiskius. 'Codd. magno numero ἅπας probante Tayloro. At cur *universus* populus? Misere friget illud ἅπας. Contra, sensum adiuvat ἅπαξ, *plane, omnino.*' Fr. A. Wolfius. 'ἅπας Bekker., bene. *universus populus, ne iis quidem exceptis, qui adhuc favent legi Leptineae.* ἅπαξ laudarem, si locus sic scriptus esset: ἃς ὑμεῖς ἀπεύξαισθ' ἂν ἅπαξ ἐνταυθοῖ γενέσθαι.' Schaeferus. 'Non certe defenditur ἅπας ea interpretatione quam exhibet Schaeferus. In promptu erat corrigere ἁπάσας.' Bakius Hypomn. T. III p. 127. At non omnino omnes quos Lacedaemonii concedebant honores populus Atheniensium abominabatur, v. c. titulos proxenorum et aliorum honorum. De Lacedaemoniis cf. Inscr. Laced. in Boeckhii Corp. No. 1335. Vid. Westermann. in Diar. Antiq. l. c. p. 777. Sed tantum ii honores h. l. intelligendi sunt quos Demosthenes proxime nominat. Universum h. l. populum ita dici puto, ut oratorie intelligatur, licet Leptines eiusque socii excipiantur. 11) ἐνταῦθοι sic Ω. — ἐνταυθί Dind. de suo. Vid. Prolegg. Gramm. §. 139.

Ἐπειδάν τις εἰς[1] *τὴν καλουμένην γερουσίαν ἐγκριθῇ παρασχὼν αὑτὸν*[2] *οἷον χρή· δεσπότης ἐστὶ τῶν πολλῶν. ἐκεῖ μὲν γάρ ἐστι τῆς ἀρετῆς ἆθλον τῆς πολιτείας κυρίῳ γενέσθαι μετὰ τῶν ὁμοίων, παρὰ δ' ἡμῖν*[3] *ταύτης μὲν ὁ δῆμος κύριος, καὶ ἀραὶ*[4] *καὶ νόμοι καὶ*[5] *φυλακαί, ὅπως μηδεὶς ἄλλος κύριος γενήσεται, στέφανοι δὲ*[6]

proferam, qui ceteros in se continet: Quum aliquis spectata virtute in Gerosiam quae dicitur (in senatum) allectus est; dominus est multitudinis. nam illic virtutis praemium est cum paribus in potestate civitatem habere, apud nos autem reipublicae dominus est populus, et exsecrationes et leges et cautiones sunt, ne quis alius ea potiatur, et praestantibus

---

107. 1) *εἰς* om pr*T*. Vind4. prMal (add Chr). 2) *ἑαυτὸν* vulg. — *αὑτὸν Σ. Π.* Chr. — *ἀυτὸν* LaurS. *Ω*. Vind4. 3) *ὑμῖν* Aldetc. F. *t. v.* Vind1. — *ἡμῖν Σ.* LaurS. vulg. — — Sententiam cit. Syrian. Rh. T. IV p. 73 W. 4) *ἀρχαὶ* Aldetc. *Ω. T.* F. *r. t. γρ k.* Vind4. Mal. X.
χ rec
— *ἀραὶ Σ.* vulg. — *ἀραὶ* LaurS. — 'Quavis in contione diris devovebantur insidiatores libertatis.' Reiskius. 'Ne *ἀρχαὶ* legibus non bene iunctae videantur, cogitandum *annuos magistratus* et obnoxios rationibus apud populum reddendis praeclarum in tali republica munimentum esse libertatis, adeo ut et ipsa vocabula *ἀρχῶν*, magistratuum, antiquus loquendi usus non temere de alio quam libero populo frequentarit. — Haec si Reiskius advertisset, lectionem *ἀρχαὶ* non dixisset tardis grammaticis deberi, praelata alia, quam prope ominosam dixeris, *ἀραί*, — de praeconio, quo singulis ecclesiis [et senatu singulo f. leg. §. 70] insidiatores libertatis damnari solebant. Nota res ex Aristophane. — Commentum sane lepidum! nam si ista vox praeconis, si vanus iste ritus, pro fulcro libertatis haberi potest, quidni eodem iure *τοξόται* possint, quorum manibus improbi a suggestu arcebantur?' Fr. A. Wolfius. 'Reiskii scriptura verissima est insigniterque gravis, servata etiam Bekkero. Riserit cavillator vocem illam praeconis tanquam vanum ritum ficulneumque fulcrum libertatis; certe Atheniensis populi optimus quisque multum abfuit ut rideret. Vae civitati, cui tales ritus, quos religio sanxit maiorum, sunt ludibrio!' Schaeferus. Cf. Cor. §§. 130. 282. Aristocr. §. 97. 5) *καὶ* delevit Taylorus. 'Praeclare Taylorus superfluum et delendum esse postremum *καὶ*, idque iudicium ita verum est, ut nihil amplius ad sanitatem loci requiratur. Liquido simul apparet, quid scribas in errorem duxerit. nempe nomen *φυλακαί*, scil. *εἰσί*, non viderunt esse pro *φυλάττουσιν*, ab eoque pendere *ὅπως μηδεὶς* etc.' Fr. A. Wolfius. *Φυλακὰς* Reiskius rectissime intellexit eos, quorum erat videre, ne quid detrimenti populi libertas caperet, quales erant Areopagus, Thesmothetae, Nomothetae, eorumque
τε rec
instituta. 6) *τε* Aldetc. F. — *δὲ* LaurS. — *δὲ Σ.* vulg. — om *t.*

καὶ ἀτέλειαι καὶ σιτήσεις καὶ τοιαῦτ' ἐστίν, ὧν ἄν τις ἀνὴρ ἀγαθὸς ὢν τύχοι.[7] (108) Καὶ ταῦτ' ἀμφότερ' ὀρθῶς ἔχει, καὶ τακεῖ[1] καὶ τὰ παρ' ἡμῖν.[2] διὰ τί; ὅτι[3] τὰς μὲν διὰ τῶν[4] ὀλίγων πολιτείας τὸ πάντας ἔχειν ἴσον ἀλλήλοις τοὺς τῶν κοινῶν κυρίους ὁμονοεῖν ποιεῖ, τὴν δὲ τῶν δήμων ἐλευθερίαν ἡ τῶν 490 ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἅμιλλα,[5] ἣν ἐπὶ ταῖς παρὰ τοῦ δήμου δωρεαῖς πρὸς ἑαυτοὺς ποιοῦνται, φυλάττει.[6] (109) Καὶ μὴν[1] περὶ τοῦ γε[2] μηδὲ Θηβαίους μηδένα τιμᾶν ἐκεῖν' ἂν ἔχειν εἰπεῖν ἀληθὲς οἴομαι:[3] Μεῖζον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Θηβαῖοι φρονοῦσιν[4] ἐπ' ὠμότητι καὶ πονηρίᾳ, ἢ[5] ὑμεῖς[6] ἐπὶ φιλανθρωπίᾳ καὶ τῷ[7] τὰ δίκαια βούλεσθαι.[8] μήτ' οὖν ἐκεῖνοί ποτε παύσαιντο, εἰ ἄρ' εὔξασθαι δεῖ, τοὺς

viris praemia sunt proposita coronae, immunitates, victus in Prytaneo, eius generis alia. (108) Et utraque haec, tum quae ibi, tum quae hic fiunt, bene constituta sunt. Quamobrem? quia oligarchias ad concordiam provehit, si omnes reipublicae domini eodem iure sunt, sed populorum libertatem custodit praestantium virorum certamen, quod inter se propter honores, qui a populo accipiuntur, suscipiunt. (109) Iam quod Thebani neminem honorent, illud vere mihi dicturus videor: Maiori laudi, Athenienses, Thebani sibi ducunt crudelitatem et improbitatem, quam vos humanitatem et iustitiam. Neve igitur illi (si quid optandum est) un-

7) τύχῃ Fel. — τύχη corr v.

108. 1) καὶ τακεῖ om Fel. 2) ὑμῖν Ald. Fel. Vindl. 3) ὅτι om Vindl. 4) μὲν τῶν διὰ τῶν Σ (in quo ωνδια fortasse in erasis). Ω. T. r. Lind. 5) ἀγαθῶν ἅμιλλα ἀνδρῶν Lind. — αὐτοὺς Vindl. 6) φυλάττειν pr Mal, expunxit ν Chr.

109. 1) καὶ μὴν καὶ Vind7. 2) περί γε τοῦ vulg. — περὶ τοῦ γε Σ. LaurS. Ω. T. Augl. k. r. s. Vind7. Mal. Π. 'Melior hic ordo est inque librorum dissensu, nisi alia obstent, praeferendus, quippe enclitica propius refertur ad articulum quam ad praepositionem. Quodsi loci sensus posceret nominativum aut accusativum, sic scriptum legeremus: καὶ μὴν τό γε μηδὲ Θηβαίους. Alia ratio est eorum locorum, qui carent articulo. nam per se intelligitur encliticam ibi continuo sequi debere praepositionem. Vid. not. ad p. 502, 10.' Schaeferus. Vid. Dindorf. Praef. 1 p. VIII sq. Weber. ad Aristocr. §. 193. Klotz. ad Devar. T. II p. 327. 3) οἴομαι Σ. LaurS. — οἶμαι vulg. 4) γρ. Θῆβαι οὐ φρονοῦσιν marg Σ, in cuius quoque textu pr habuerat Θηβαιον, ex ν dimidia erasa factum est ι. — φρονοῦσι Θηβαῖοι X. 5) ἢ Ω. 6) ἡμεῖς Paul. — υμεῖς Vindl. 7) τὸ text LaurS. in marg τῷ rec. 8) βουλεύεσθαι s. Vindl. — Apsines Rh. T. IX p. 521 W. sententiam e memoria citavit. Imitatus est Aristides Leuctr. III T. I p. 674 Dind.

μὲν ἑαυτοὺς[9] *ἀγαθόν τι ποιοῦντας μήτε τιμῶντες μήτε θαυμάζοντες, τοὺς δὲ συγγενεῖς (ἴστε γὰρ ὃν τρόπον Ὀρχομενὸν*[10] *διέθηκαν) οὕτω μεταχειριζόμενοι, μήθ' ὑμεῖς*[11] *τἀναντία τούτοις*[12] *τοὺς μὲν εὐεργέτας τιμῶντες, παρὰ δὲ τῶν πολιτῶν λόγῳ*[13] *μετὰ τῶν νόμων τὰ δίκαια*[14] *λαμβάνοντες.* (110) *Ὅλως δ' οἶμαι*[1] *τότε δεῖν τοὺς ἑτέρων ἐπαινεῖν τρόπους*[2] *καὶ ἔθη τοῖς ὑμετέροις*[3] *ἐπιτιμῶντας, ὅταν ᾖ δεῖξαι βέλτιον*[4] *ἐκείνους πράττοντας ὑμῶν.*[5] *ὅτε*[6] *δ' ὑμεῖς, καλῶς ποιοῦντες, καὶ κατὰ τὰς κοινὰς πράξεις καὶ κατὰ τὴν ὁμόνοιαν καὶ κατὰ τἆλλα*[7] *πάντ' ἄμεινον ἐκείνων πράττετε· τοῦ χάριν ἂν*[8] *τῶν ὑμετέρων αὐτῶν ἐθῶν*[9] *ὀλιγωροῦντες ἐκεῖνα διώκοιτε;*[10] *εἰ γὰρ καὶ κατὰ τὸν*[11] *λογισμὸν*[12] *ἐκεῖνα φανείη βελτίω· τῆς γε τύχης ἕνεκα, ᾗ παρὰ ταῦτ' ἀγαθῇ κέχρησθε, ἐπὶ τούτων ἄξιον μεῖναι.* (111) *Εἰ δὲ*

quam desinant de se bene meritos neque honorare neque admirari, et cognatos suos (scitis enim quomodo cum Orchomeno egerint) sic tractare, neve vos his contraria et bene meritis honorem habere, et a civibus ratione exposita secundum leges ius consequi. (110) Denique tum demum aliorum mores et instituta laudanda censeo, et vestra reprehendenda, quum demonstrari poterit illos vobis esse feliciores. quamdiu autem vos benignitate deûm magis quam illi floretis, sive communes actiones spectantur sive concordia sive cetera omnia; quae causa est, cur vestris institutis neglectis illa persequamini? Nam tametsi illa, si ratio spectetur, meliora viderentur; fortunae certe causa, quam his usi propitiam habuistis, haec retinere convenit. (111) Sed si praeter omnia haec

---

9) *αὐτοὺς* rec LaurS. *v.* — *ἑαυτοὺς* *Σ.* prLaurS. vulg. 10) *Ὀρχομενίους* vulg. *γρ* marg*Π.* — *ὀρχομενιοὺς* rec LaurS. — *ὀρχομενὸν* prLaurS. *Ω. Υ. ε.* textus *Π.* Mal. — *ορχομενον* *Σ.* Melius hoc, quia etiam urbem Thebani exciderunt. Diodor. XV, 79. 11) *ἡμεῖς* *Σ.* Aug1. *s.* Vind4. X. Cf. superiora *ἢ ὑμεῖς ἐπὶ φιλανθρωπίᾳ.* 12) *τούτοις* / *τῶν* (superscr. *ον*) F (non Bav?). X. 13) *ὃ λόγῳ* Vind4. — *λόγῳι* *Ω* punctum est correctoris notantis). 14) *τὰ δίκαια* om *Ω. Υ.* Vind4. prMal (add Chr).

110. 1) *οἴομαι* Reiskius de suo. — Proxime *τόδε* (superscr. *τ* rec) LaurS. 2) *νόμους* vulg. — *τρόπους* Σ. LaurS. *Ω. Υ. r.* *γρ*F. *β. ε. η.* Lind. Vind4. Mal. *γρ* margX (in textu illud). — *τροπους* (superscr. *γρ. νόμους*) *Π*, superscr 2 corr. 3) *ἡμετέροις* pr *Σ*? nam *υ* correctoris est. *k. r.* Vind1. 4. Mal. 4) *βέλτιον δεῖξαι* *Ω. Υ. r.* Lind. Vind4. Mal. — *ἐκείνους βέλτιον δεῖξαι* (superscr. *γ. β. α*) *Π.* 5) *ἡμῶν* *k.* 6) *ὅταν* X. 7) *κατ' ἄλλα* Vind1. 8) *ἂν* om Vind1. 9) *ἐθῶν αὐτῶν* *r.* 10) *διώκετε* *v.* Vind1. 11) *τὸν* om *s.* Vind1. delevit Chr. 12) *λογισμὸν* minoribus quam solet literis et compendio (*μ̀*) in extremo vocabulo *Σ* in lacuna.

δεῖ παρὰ πάντα ταῦτ' [1] *εἰπεῖν ὃ δίκαιον ἡγοῦμαι· ἐκεῖν' ἂν ἔγωγ' εἴποιμι:* [2] *Οὐκ ἔστι* [3] *δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς Λακεδαιμονίων νόμους οὐδὲ τοὺς Θηβαίων λέγειν ἐπὶ τῷ τοὺς ἐνθάδε λυμαίνεσθαι, οὐδὲ δι' ὧν μὲν ἐκεῖνοι μεγάλοι τῆς ὀλιγαρχίας καὶ δεσποτείας* [4] *εἰσί, κἂν ἀποκτεῖναι*

id dicendum est, quod iustum esse arbitror; sic ego dixerim: Non iustum est, Athenienses, Lacedaemoniorum aut Thebanorum leges praedicare ad nostras labefactandas, neque eum quidem, qui tale quid apud nos machinaretur ex iis, per quae illi oligarchiae et dominationis viri magni

---

111. 1) *παρὰ ταῦτα πάντα* LaurS. *k.* — *παρ' ἅπαντα ταῦτ'* Vindl. 2) *ἐκεῖνο ἔγωγ' ἂν εἴπ.* Aldetc. F. *t. v.*.X. — *ἐκεῖνα ἂν ἔγωγε εἴπ. Ω.* — *ἐκεῖν' ἂν ἔγωγε εἴπ. Σ.* LaurS. *T. k. s.* Vindl. Mal *Π.* (Augl?). — *ἐκεῖνό γ' ἂν ἔγωγ' εἴπ.* Augl? — *ἐκεῖνό γε ἂν εἴπ. ἔγωγε r.* Vind4. 3) *οὐ* sine *ἔστι* Schol. Rhet. T. II p. 676. 4) *τῆς ὀλιγαρχίας καὶ δεσποτείας* (*δεσποτίας* pr *Σ.* LaurS.) omnes libri. 'Delendae videntur hae voces' Lambinus in Ind. — Vulgatum 'bene habet. Idem est atque *κατὰ τὴν ὀλιγαρχίαν καὶ δεσποτείαν.* — Latini pariter *magnus dominationis.*' Reiskius. 'Pluribus quidem de causis verba haec mihi suspecta sunt. Primum insolentior est hic usus vocis *δεσποτείας* de civitate, qualis erat Thebana. [At Xenoph. Hist. Gr. V, 4 §. 46: *ἐν πάσαις γὰρ ταῖς πόλεσι δυναστεῖαι καθειστήκεσαν, ὥςπερ ἐν Θήβαις.*] Tum, quod caput est, verba cum reliquis plane nulla sana structura coëunt, ut ratio loquendi emendata et Attico scriptore digna exeat. Nihili est ars, qua in illis defendendis editor postremus abutitur. Utinam nos uno aliquo loco docuisset vocem *μέγας* usitate cum genitivo construi sicut alia adiectiva passim solent. — Adscripta h. l. verba videntur explicandi causa ad *ὧν μὲν* aut ad *τούτων.* Neque pannum habuit scholiastes in codice suo, quod facile ex eius interpretatione eruent, qui nasum habent.' Fr. A. Wolfius. E scholiis meo quidem naso nihil olet nisi quod verba neglecta sunt, quae explicatione egere non videbantur. Attamen etiam Schaefero delenda illa videntur: 'Pannum esse, inquit, vincit vel sola concinnitas membrorum inter se oppositorum, *δι' ὧν μὲν ἐκεῖνοι μεγάλοι εἰσί, διὰ δ' ὧν ὁ παρ' ἡμῖν δῆμος εὐδαίμων.*' Krügero (Ind. ad Dionys. Histor. p. 469 s. v. *Δυναστεία*) necessaria ad sententiam et doctiora illa verba videntur quam pro interpretamento, 'ego ea, inquit, epexegesin esse arbitror relativi *ὧν*, eius rationis, de qua vid. Matth. §. 476 et Heindorf. ad Plat. Protag. p. 474. — Nec *δεσποτεία* de unius tantum dominatu usurpetur. Vid. Ind. Graec. Dem. s. v. *Δεσπότης.*' Benselerus, quem merito *μεγάλοι εἰσί* offendit (Hiat. p. 105 sq.) ad defendendam structuram *μέγας* cum genitivo citavit Bernhard. Synt. p. 154 sq. 'qui certe similes attulit genitivos.' — Iam primum concinnitati orator non anxie studet, urgere malebat sententiam. Sed apposita esse haec vocabula ad *δι' ὧν* non

βούλεσθαι[5] τὸν παρ' ἡμῖν[6] τούτων τι κατασκευάσαντα, διὰ δ' ὧν[7] ὁ παρ' ἡμῖν[8] δῆμος εὐδαίμων, ταῦθ' ὡς ἀνελεῖν[9] δεῖ[10] λεγόντων τινῶν ἐθέλειν ἀκούειν.

491 112. Ἔστι[1] τοίνυν[2] τις πρόχειρος λόγος: ὡς ἄρα[3] καὶ παρ'

sunt, etiam interemptum velle, et tamem vocem eorum sustinere, qui ea tolli iubent, in quibus nostri populi felicitas posita est.

112. In promptu iam illis est alia ratio: etiam apud nos maiorum

---

possunt, ut censebant HWolfius et Krügerus et iam AldV supplens τουτέστιν. nam non per oligarchiam illi potentes fiunt, sed per concordiam dominorum contra libertatem populi. Cum oratore confer de hac concordia philosophum Aristot. Polit. V cap. 5 (6) §. 7. Deinde si haec verba abessent, sententia fieret obscurior. Genitivus autem pendere potest a μεγάλοι quasi hoc esset substantivum, quamquam articulus additus non est praedicato, *jene werden grosse der oligarchie* (*in der oligarchie*). Cf. Soph. Oed. R. vs. 1199 (= 1223): ὦ γῆς μέγιστα τῆσδ' ἀεὶ τιμώμενοι. Articulus si additus esset, significaretur beneficiis solis, nulla alia ratione, in gerosiam aliquem creari posse. Neque est mirum adiectivum μεγάλοι substantive de Lacedaemoniis usurpari, quia hi intelligebantur optimates. Cf. Aristot. Polit. V cap. 6 (7) init. ubi de aristocratia Lacedaemoniorum agit, pergit philosophus: ὅταν ἀτιμάζωνται μεγάλοι ὄντες. Quamquam non dico vocabulum in proprium usum transisse, ut *Grandes* Hispanorum, et *Magnates* Polonorum vel Hungarorum, sed tale esse substantivum quale §. 115 dicitur οἱ χρήσιμοι, et §. 116 οἱ χρηστοί. Attamen si displicet tam inusitata structura genitivi ab adiectivo tamquam substantivo eoque sine articulo posito pendentis, displicet vero et nobis, pendere eum genitivum potius dicamus ab ἐκεῖνοι, ut §. 149: τοῖς ἐν Πειραιεῖ τοῦ δήμου. Non offenderis quod genitivus a nomine suo interclusus est. Cf. Lys. c. Agor. §. 28: αὐτὸ τὸ ψήφισμα σοῦ τὸ τῆς βουλῆς καταμαρτυρήσει. Thuc. I, 2 §. 1: τὰ πολλὰ ὑπὸ χρόνου αὐτῶν. Vid. Krüger. ad Dionys. p. 120 et ad Thuc. in Ind. p. 320, e. Xenoph. Anab. V cap. 4 §. 28. cap. 7 §. 16. — In AnecdBkk. p. 89 fortasse est δεσποσύνης var. lect. pro huius loci δεσποτείας. 5) βούλεσθε Aug1. *r*. Vind1. prMal. — βούλησθε LaurS. *k*. corr Chr. — — εἰσὶ, καὶ ἀποκτεῖναι ἂν θέλειν AldV. — εἰσὶ. ὑμεῖς δὲ κἂν ἀποκτεῖναι βούλοισθε Less. — De βούλεσθαι et θέλειν coniunctis vid. ad Olynth. II §. 20 ibiq. intrr. 6) ὑμῖν *k*. Vind1. — ἡμῶν *Υ*. (non *Σ*). 7) δι' ὧν δ' in erasis *Ω*. 'Correxit homo male feriatus, quo concinnius responderet opposito δι' ὧν μὲν.' Schaeferus. Vid. Scheib. Obss. in orr. Att. p. 22. — δι' ἃ LaurS. Lind. loco διὰ. 8) ὑμῖν *k*. — ἡμῶν *Ω*. Vind1. 4. Mal. — ἡμων (ῖν superscr.) *Π*, antiq. corr. 9) ἂν ἑλεῖν *r*. 10) δεῖν Vind4.

112. 1) ἔτι *s*. 2) τοίνυν om pr Mal., add Chr. 3) ὥρα pr *Σ*, α rec σὰ add antiq. — Proxime ἄρκαὶ LaurS.

ἡμῖν[4] ἐπὶ τῶν προγόνων πόλλ' ἀγάθ' εἰργασμένοι τινὲς οὐδενὸς ἠξιοῦντο τοιούτου, ἀλλ' ἀγαπητῶς ἐπιγράμματος ἐν τοῖς Ἑρμαῖς ἔτυχον.[5] Καὶ ἴσως τοῦθ' ὑμῖν[6] ἀναγνώσεται τὸ ἐπίγραμμα.[7] Ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι τοῦτον τὸν λόγον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πόλλ' ἀσύμφορον[8] εἶναι τῇ πόλει λέγεσθαι,[9] πρὸς δὲ[10] καὶ οὐδὲ[11] δίκαιον. (113) εἰ μὲν γὰρ ἀναξίους εἶναί τις φήσει κἀκείνους τιμᾶσθαι· τίς ἄξιος, εἰπάτω, εἰ μήτε τῶν προτέρων[1] μηδεὶς μήτε τῶν

temporibus quosdam post res praeclare gestas tale nihil postulasse, sed boni consuluisse inscriptionem in Hermis. Et hanc fortasse vobis inscriptionem recitabit. Ego vero, Athenienses, multis de causis haec reipublicae inutiliter censeo dici, praeterea etiam iniuste. (113) Nam si quis illos quoque honore indignos fuisse dixerit; dicat, quis dignus sit, si nemo priorum, nemo poste-

4) *ὑμῖν* Paul. Vindl. 5) *ἐτύγχανον* Aldetc. LaurS. F. *t. v.* X. — *ἔτυχον Σ.* vulg. 6) *ἡμῖν* Herw. 7) *τὸ ἐπίγραμμα.* *ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.* coniecit Marklandus. Sed iam Reiskius vidit verbum *ἀναγνώσεται* redire ad Leptinem et epigramma illud idem conservatum esse ab Aeschine Ctes. §. 183 sq. et Plutarch. Vit. Cimon. cap. 7. 'Sed verba *τοῦτο τὸ ἐπίγραμμα* molestissima esse et prorsus inepta nemo non sentiet. Nisi forte credere volumus aut unicum aliquem titulum exstitisse et auditoribus bene notum, aut oratorem, quum haec pronuntiaret, tituli alicuius apographum manu tenuisse, quo gestu supra dixit *τὸ ψήφισμα τοῦτο.* etc. Quare missis hisce Reiskii nugis omnibus posui, quod ab auctore profectum arbitror: *τοιοῦτον ὑμῖν ἀναγνώσεται τὶ* (sic) *ἐπίγραμμα.* Et forsan satius fuisset reponere *τοιοῦθ' ὑμῖν*, quod propius sonaret vulgatae *τοῦθ' ὑμῖν.*' Fr. A. Wolfius. 'Multum erravit vulgatam, quae est longe sanissima, infelici coniectura corrumpere. Vere Reiskius ait Aeschinis illum locum huius nostri velut interpretem esse. Mentio Atheniensium, qui maiorum aetate de repl. egregie meriti epigrammatis Hermarum honorem tulissent, tam definita erat, nullus auditorum ut ambigere posset, quodnam Leptines epigramma ad recitationem esset electurus. At, inquit, tres inscriptiones in Aeschinis oratione leguntur, non una. Hoc pernegabit quicunque Aeschinea legerit Wolfio curiosius.* Omnes enim versus illic citati unius fuerunt inscriptionis ita tripartitae, ut trium singuli Hermarum suam sibi partem epigrammatis insculptam haberent. Aeschini versus *ποιήματα* dicti sunt. Vid. not. ad Dionys. Hal. p. 30 et p. 257. Adde Polyb. IV, 31, 5.' Schaeferus. Quum praecedat *ἀγαπητῶς ἐπιγράμματος ἐν τοῖς Ἑρμαῖς* proxime, eo minus dubitari poterant auditores, quod epigramma notum intelligendum esset. Cf. Bernhard. Synt. p. 316. Frustra Dobraeus: '*ταῦτα τὰ ἐπιγράμματα*, *talia*, plur. in re incerta. Porson. ad Phoen. 423.' 8) *ἀσύμφερον* Mor typogr. 9) *γενέσθαι* cod *η*. 10) *πρὸς δὲ* sic *Ω*. 11) *οὐ* vulg. — *οὐδὲ Σ.* LaurS. *Ω. Τ. r. t. v.* Vindl. 4. *Π.* Mal. X.

113. 1) *πρότερον* LaurS. vulg. — *προτέρων Σ. Ω.* Augl. *k. r. s.*

ὑστέρων.[2] *εἰ δὲ μηδένα φήσει· συναχθεσθείην*[3] *ἂν*[4] *ἔγωγε τῇ πόλει,*[5] *εἰ μηδεὶς ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ γέγονεν ἄξιος εὖ παθεῖν. Καὶ μὴν εἴγ' ὁμολογῶν ἐκείνους εἶναι σπουδαίους μὴ τετυχηκότας δείξει*[6] *μηδενός· τῆς πόλεως ὡς ἀχαρίστου δήπου κατηγορεῖ. Ἔστι δ' οὐχ οὕτω*[7] *ταῦτ' ἔχοντα, οὐδ' ὀλίγου δεῖν.*[8]

riorum. Quod si neminem dicet; equidem urbis nostrae vicem doleam, si nemo omnibus temporibus beneficio dignus exstitit. At si praestantes viros eos fuisse confitens nectamen aliquid esse consecutos declarabit; civitatem utique accusat ut ingratam. Ita vero non est, minime. sed si quis mali-

---

Vindl. *Π*. Mal. Cf. §. 114 not. 3. 2) *ὕστερον* LaurS. vulg. — *ὑστέρων* *Σ*. *Ω*. Augl. *k*. *s*. *η*. Vindl. *Π*. — [*εἰ μήτε* ... *ὑστερ.*] 'Neque hoc videtur esse Demosthenis.' Marklandus. 'Optime delet Markl. Scholion est ad seqq.' Dobraeus. 'In istis verbis uncinatis experiatur quisquis volet fortunam suam; trahat ea retrahatque ad utramcunque partem periodi velit; si quid inde sani coloris extuderit, eum Fortunae filium unicum perhibebo.' Fr. A. Wolfius. 'Itaque colon uncis inclusit, non facturus opinor, si vertisset versum *nemone nec priorum nec posteriorum*. *οἱ πρότερον* sunt, qui ante *ἐκείνους*, *οἱ ὕστερον*, qui post vixerunt.' Schaeferus. 'Haec interpretatio nemini haec verba audienti in mentem venire poterat. Recte intellexerunt Marklandus et AWolfius, sed falluntur quod verba illi eiici volunt, non animadvertentes oratorem, ut clariore in luce collocaret adversariorum perversitatem, paulo aliis verbis et maiore cum vi iterasse quod brevius dixerat in protasi, *εἰ ἀναξίους εἶναί τις φήσει κἀκείνους*.' Dindorfius. 3) *συναχθείην* Ald. — *γρ. συναχθοίμεν* marg Lamb. 4) *ἂν* om Vindl et ut videtur *s* (non *Σ*). — In LaurS *ἂν* post *ἔγωγε*. 5) *τῇ πόλει* om *t*. 6) *δείξῃ* Augl. *k*. *s*. Vindl. — '*δείξει monstrare conabitur*. nisi ita sumatur, legendum erit *λέξει*, ut *φήσει* paulo ante.' Marklandus. '*δείξει* nunc poni de solo conatu apertum est.' Fr. A. Wolfius. 'Nec de conatu intelligendum nec mutandum in *λέξει*. Quippe ipsum *δεικνύναι* passim idem valet quod *λέγειν*. Vid. Porson. ad Phoeniss. vs. 540.' Schaeferus. Non simpliciter i. q. *λέγειν*, sed *indicare, docere*. Vid. Ellendt. Lex. Soph. s. *ϑ*. 7) *οὕτωι* *Σ*, *ι* est lineola notatum. Vid. Prolegg. Crit. p. 224. 8) *δεῖν* *Σ*. LaurS. vulg. — *δεῖ* HWolfius ut videtur de suo. — *δεῖν* AldV e Wolf. deinde in ora ima: *γρα. πολλοῦ γὰρ καὶ δεῖ*. — '*δεῖν* minus recte in hac quidem locutione. Cf. not. ad p. 463, 7. Ruhnk. et Toup. ad Longin. cap. 33, quamquam hi non satis inter se consentiunt. Fr. A. Wolfius. 'Mihi quoque *δεῖ*, quod Wolfii dederunt, unice probatur. *οὐδ' ὀλίγου δεῖ* i. q. *πολλοῦ δεῖ*.' Schaeferus. '*ὀλίγου δεῖν* formula non usurpabatur, ut videtur, nisi *δεῖν* absolutus infinitivus ad definiendum vocabulum in mediam contextam sententiam iniicitur, ut Cor. §. 20: *τί οὖν συνηγωνίσατο αὐτῷ πρὸς τὸ λαβεῖν ὀλίγου δεῖν ὑμᾶς ἔκοντας;*' We-

ἀλλ' ἐπειδάν τις, οἶμαι, κακουργῶν[9] *ἐπὶ*[10] *μὴ προςήκοντα πράγματα τοὺς λόγους μεταφέρῃ· δυςχερεῖς ἀνάγκη φαίνεσθαι*[11] (114) *Ὡς δὲ τἀληθές τ'*[1] *ἔχει καὶ δίκαιόν*[2] *ἐστι λέγειν, ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ: ἦσαν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολλοὶ τῶν πρότερον*[3] *σπουδαῖοι, καὶ ἡ πόλις ἡμῶν*[4] *ἐτίμα καὶ τότε τοὺς ἀγαθούς. αἱ μέντοι τιμαὶ καὶ τἆλλα πάντα*[5] *τὰ μὲν τότ' ἦν ἐπὶ τοῖς τότ' ἔθεσιν, τὰ δὲ νῦν ἐπὶ τοῖς νῦν. Πρὸς οὖν τί τοῦτο λέγω; ὅτι φήσαιμ' ἂν ἔγωγ' ἐκείνους οὐκ ἔστιν ὅτου*[6] *παρὰ τῆς πόλεως οὐ τυχεῖν*[7] *ὧν ἐβουλήθησαν.*[8] (115) *Τίνι χρώμενος τεκμηρίῳ; ὅτι Λυσιμάχῳ*[1] *δωρεάν, ἑνὶ τῶν τότε χρησίμων, ἑκατὸν*[2] *μὲν ἐν Εὐβοίᾳ πλέθρα γῆς πεφυτευμένης ἔδοσαν, ἑκατὸν δὲ ψιλῆς,*

tiose orationem in res non convenientes transtulerit; aliter opinor fieri non potest quin difficilis videatur. (114) Ego vero, quod aequum et verum est, id ad vos dicam: Fuerunt, Athenienses, superiore aetate multi viri praestantes, et eos etiam tum respublica nostra honoravit. sed honores et cetera illius aetatis omnia pendebant ab illius aetatis consuetudine, nunc autem a nostro more. Qua igitur de causa hoc dico? quia affirmaverim ego illos nihil, quod voluissent, a civitate non impetrasse. (115) Quo argumento id colligo? quod Lysimacho, uni ex illius temporis viris qui reipublicae profuerat, centum in Euboea iugera arboribus consiti soli

---

stermannus. Nec mihi exemplum formulae eius cum infinitivo absoluto post sententiam positae praesto est. rationem vero non video, cur impediatur, quominus cum praegressis ita coniungatur, ut sit i. q. *οὐδ' οὕτω ὡς ὀλίγου δεῖν*, *auch nicht einmal so, dass nur wenig fehlte, sondern geradezu alles.* Postponitur quidem h. l. absolutus infinitivus post *οὐχ οὕτω ταῦτ' ἔχοντα*, sed haec eadem ad formulam vehementer negantem tacite repetenda sint. 9) *πανουργῶν* margLamb. Cf. §. 125. Aristocr. §. 2. 10) *ἐπεὶ* pr *Σ*, corr recentior *ει* in *ι*. — *ἐπὶ τὰ r.* 11) *φέρεσθαι r.*

114. 1) *τ'* om F. *r. t.* Vind4. 7. — habent *Σ*. LaurS. vulg. 2) *δί-* α *καιον* X. 3) *προτέρων s* (non observavit Bekk). *ε.* Vind1. Cf. §. 113 not. 4) *ὑμῶν* Ald. Mor. — *ἡμῶν Σ*. LaurS. vulg. 5) *τἄλλα ἅπαντα* Vind1. — 'Non male *τἆθλα πάντα*, ut p. 489, 21: *τῆς ἀρετῆς ἆθλον.*' Marklandus. 'Auctori suo relinquimus coniecturam. nihil huc facit comparatum.' Fr. A. Wolfius. 'Aliud quod Marklandi coniecturae ita obstat, ut ne Graeca quidem dici possit, vid. in Porsoni nota ad Phoeniss. 1277.' Schaeferus. At de crasi impropria e longa syllaba confer *θαἶμα*, *θῄρῷον*, *ταἰσχρά*, *ταἴτιον* etc. ap. Mehlhorn. Gramm. p. 101. 6) *ὅπου* Paul. typogr. 7) *ἀτυχεῖν* sine *οὐ* Vind4. 8) *ἠβουλήθησαν* LaurS. vulg. — *ἐβουλήθησαν* Aldetc. *Σ. Ω. v. Π.* Mal. X. (alii codd Bekkeri?). Vid. Prolegg. Gramm. §. 79.

115. 1) Cit. Harpocr. Phot. s. v. 2) Suidas s. v. *Πλέθρον* tra-

ἔτι[3] δ' ἀργυρίου μνᾶς ἑκατόν,[4] καὶ τέτταρας[5] τῆς ἡμέρας δραχ-
492 μάς. καὶ τούτων[6] ψήφισμ'[7] ἐστὶν[8] Ἀλκιβιάδου, ἐν ᾧ ταῦτα γέγραπται. τότε μὲν γὰρ ἡ πόλις ἡμῶν καὶ γῆς εὐπόρει[9] καὶ χρημάτων, νῦν δ' εὐπορήσει.[10] δεῖ γὰρ οὕτω λέγειν καὶ μὴ δυςφημεῖν.[11] καίτοι τίν' οὐκ ἂν οἴεσθε νῦν τὸ τρίτον μέρος τούτων ἀντὶ τῆς ἀτελείας ἑλέσθαι; Ὅτι τοίνυν[12] ἀληθῆ λέγω,[13] λαβέ[14] μοι τὸ ψήφισμα τουτί.[15]

totidemque nudi dederunt, praeterea centum argenti minas, et quaternas drachmas in dies singulos. ac de his Alcibiadis decretum est, in quo haec scripta sunt. tunc enim urbs nostra et agro et pecuniis abundabat, nunc vero futurum est ut abundet. sic enim loquendum est et malum omen detestandum. quamquam quem non putatis nunc tertiam illorum partem immunitati praelaturum? Vera autem a me dici, cape mihi decretum istud.

---

didit ὀκτὼ πλέθρα. Sed manifestum esse mendum, confusam *H* notam numeri centeni cum hoc numero, vidit Westermannus quoque Antiq. Diar. l. c. p. 778, et quum Lexicographi manu scriptus codex A habeat ν' πλέθρα, monuit Gaisfordius ν et η et ρ saepe permutari. 3) ἔστι pr *Ω*. 4) ἑκατὸν μνᾶς *r*. Vind4. 5) δύο Suidas, depravatum numerum e *Δ*. Vid. exempla in Dissert. De initio belli Peloponnesii (Prolus. Francof. 1846^b) p. 5. Confirmantur numeri ab oratore traditi a Plutarch. Vit. Aristid. cap. extr. §. 2. 6) 'Fort. περὶ τούτων.' HWolfius. 'Probo Wolfii coniecturam, tametsi in vulgata libri mei omnes consentiant.' Reiskius. 'Ego non item.' Schaeferus. Vid. ad Cor. §. 140. 7) τούτων (?) τῶν ψηφισμάτων *r*. — τοῦτο τῶν ψηφισμάτων Vind4. Mal. 8) ψήφισμα ἔστιν Bekkerus etc. 9) ευπόρει (η superscr.) *Σ*, ab eodem scriba, non habet ευπόρει (η superscr.), sed η est super diphthongum mediam, quasi vellet ηπόρει. Cf. Prolegg. Gramm. §. 78 p. 80. 10) εὐπορεῖ (?) Cant. 'Scribendum videtur νῦν δὲ εὐπορῆσαι.' Marklandus. 'Exspectatur post priora simplex et praefractum ἀπορεῖ. At euphemismum praetulit εὐπορήσει, h. e. *speramus tempus* omnibus rebus abundans aliquando esse rediturum. Sic acceptum futurum, si rem cogites, ad votum redit, ut hactenus scholiastes scribere potuerit ἐπηύξατο εὐπορεῖν τὴν πόλιν.' Fr. A. Wolfius. Non est votum, sed confidenter orator praedicit abundantiam futuram. 'Non muto. Mid. p. 581, 22: ὃ μὴ γένοιτο, οὐδ' ἔσται. est εὐπορήσει ominantis, quod precanti proximum.' Dobraeus. 11) βλασφημεῖν libri. — δυσφημεῖν Hertlein. Coniect. II p. 5. — Proxime LaurS. οἴεσθαι. 12) τοίνυν ταῦτ' LaurS. vulg. — pronomen om *Σ*. *Ω*. *T*. Augl. *r*. *s*. Lind. Vindl. 4. *Π*. Mal. 'Utrumque usitatum Demostheni. Sic p. 821, 26: καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω. sed paulo post omisso ταῦτα.' Dindorfius. 13) Ὅτι ... λέγω om *k*. 14) λάβε *Σ*. LaurS. vulg. Vid. ad §. 63. 15) τουτί. λέγε vulg. — λέγε om *Σ*. LaurS. *Ω*. *T*. Augl. *k*. *r*. *s*. Vind4.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

116. *Ὅτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τοῖς προγόνοις ὑμῶν ἔθος*[1] *ἦν τοὺς χρηστοὺς τιμᾶν, δηλοῖ τὸ ψήφισμα τουτί. εἰ δὲ μὴ τοῖς αὐτοῖς,*[2] *οἷςπερ*[3] *ἡμεῖς*[4] *νῦν· ἕτερον τί*[5] *τοῦτ' ἂν εἴη; Εἰ τοίνυν μήτε Λυσίμαχον μήτ' ἄλλον μηδένα μηδὲν εὑρῆσθαι παρὰ τῶν προγόνων ἡμῶν*[6] *συγχωρήσαιμεν· τί μᾶλλον, οἷς ἔδομεν*[7] *νῦν ἡμεῖς,*[8] *διὰ τοῦτο δικαίως ἂν ἀφαιρεθεῖεν;*[9] (117) *οὐ γὰρ οἱ μὴ δόντες, ἃ μὴ δοκεῖ, δεινόν εἰσιν οὐδὲν*[1] *εἰργασμένοι, ἀλλ' οἱ δόντες*[2] *μέν, πάλιν δ'*[3] *ὕστερον*[4] *μηδὲν ἐγκαλοῦντες ἀφαιρούμενοι. Εἰ μὲν γάρ*[5] *τις ἔχει*[6] *δεῖξαι κἀκείνους ὧν ἔδοσάν τῳ*[7] *τι, τοῦτ' ἀφῃρημένους·*[8] *συγχωρῶ καὶ*

116. Itaque maiorum quoque nostrorum moris fuisse, Athenienses, bonos honorare, hocce decretum indicat. si vero non iisdem rebus, quibus nos nunc; quid hoc aliud fuerit? Quod si concederemus nec Lysimacho nec cuiquam alii quicquam a maioribus nostris fuisse datum; cur propterea potius iustum esset eos, quibus nos aliquid nunc dedimus, eo spoliari? (117) Neque enim, qui non dederunt, quod visum iis non est, quicquam iniusti fecerunt, sed hi, qui, quod antea dederant, deinde sine iusta causa rursus eripuerunt. nam si quis demonstrare potest, etiam illos earum rerum quarum alicui dederant aliquam, hanc eripuisse; non obsto,

---

116. 1) *ἡμῶν ἔθος k.* — *ὑμῶν ἔθος* om *Ω*. 2) *τοῖς αὐτοῖς τούτοις* Vind1. 3) *ὥσπερ* IndFel. *Ω*. *T*. Lind. Vind4. Mal. Cf. Phil. I §. 39. 4) *ὑμεῖς* Vind1. — *ημεῖς* F. X. 5) *τι* LaurS. vulg. — *τί* Bakius Hypomn. T. III p. 128: *'quid hoc diversum esset? nonne eodem hoc redit.'* — *ἕτερον τί Σ*. Vind4. 6) *ὑμῶν* HWolfius. Vind1. — om pr LaurS, *ἡμῶν* rec inter lin scr. Cf. superius. 'Attendi autem nunc debebat primae personae verbum *συγχωρήσαιμεν*.' Fr. A. Wolfius. 7) *ἔδωκεν* Vind7. 8) *ὑμεῖς* sic Vind1. 9) *ἀφαιρεθείημεν* mavult Augerus. At *οἷς ἔδομεν* subiectum est verbo *ἀφαιρεθεῖεν*, ut *οἷς* idem sit quod *ἐκεῖνοι οἷς*. Vid. §. 87. —— Locum respexit Sopater Rh. T. IV p. 730 W.

117. 1) *οὐδὲν* delendum censet Taylorus Graecismi negationis repetendae immemor. 2) *διδόντες* cod *η*. 3) *δ'* om Fel. 4) 'Fortasse *ἀλλ' οἱ δόντες μὲν πάλαι, ὕστερον δέ*. quamquam vulgatam lectionem non improbem.' Taylorus. — *ἀλλ' οἱ δ. μὴ π. δ' ὑπὲρ r.* 5) Olim *εἰ μέντοι* conieceram, quia non causa praegressi loci redditur, sed nova concessio proponitur. At explicatur hoc *γὰρ* sententia in praegressis significata: turpe esse, si quis donum rursus demat immerito. 6) *ἔχοι k.* 7) *τωι* corr *Σ* e *τινι*? Cf. §. 120. 8) '*ἀφῃρημένους τοῦτο, ὧν ἔδοσάν τῳ τι!* heu miserum Priscianum! vae capiti

ὑμᾶς[9] ταὐτὸ τοῦτο[10] ποιῆσαι, καίτοι τό γ' αἰσχρὸν ὁμοίως.[11]

quo minus etiam vos id exemplum imitemini, quamvis id turpe certe pariter.

---

eius! Restituendum puto vel δεῖξαι κἀκείνους, ὡς ἔδοσάν τῳ τι, τοῦτ' ἀφῃρημένους vel ὧν ἔδοσαν τῳ, τούτων τι ἀφῃρημένους.' Seagerus in Class. Diar. LVI p. 258. — τοὐτ (ων) pro τοῦτ' Π. — τοῦτον coniecit Bakius Hypomn. T. III p. 128. At demonstrativo pronomine clarius definitur indefinitum pronomen. Vid. ad Olynth. I §. 9 ibiq. cit. Fritzschium. Verum vidit Dobraeus exemplis confirmans τοῦτο ad τι appositum esse ad §. 120: ὅτ' ἄν, ὧν ἐδώκατέ τῳ πρότερόν τι, τοῦτ' ἀφέλησθε. Cf. §. 136: μηδὲν ..., τοῦτο ... οὐδὲν ...., τοῦτο. Non distingebatur ante τοῦτ'. 9) ὑμᾶς LaurS. vulg. — ἡμᾶς Ω. Τ. r. s. Augl. Mal. corr Π. — ἡμᾶς Σ. — ημᾶς k. 10) αὐτὸ τοῦτο Vindl. 11) καίτοι τό γ' αἰσχρὸν, ὁμ. text LaurS. vulg. — καίτοι·οὔτόγ' αἰσχρὸν ὁμ. Σ, ου (pr οι?) syllaba recentem circumflexum impositum habet, et punctis notata est. 'Fort. καίτοι τοῦτό γε αἰσχρὸν ὁμ. aut τό γε αἰσχρὸν ὁμ. ὑπάρχει.' HWolfius. — γρ. καὶ τοιοῦτον αἰσχρὸν marg. LaurS pr manu. — καίτοι γε τό γ' αἰσχρ. ὁμ. X. — τό γε αἰσχρὸν i. e. ἡ αἰσχύνη καὶ τὸ ὄνειδος, subaudi ἀμφοτέροις πάρεστιν, *tametsi turpitudo utique exemplo adhaerescit tam vestro quam maiorum, quod imitaremini.* Tametsi haud infitier orationem fore paulo luculentiorem, si vocabulum αἰσχρὸν iteretur ad hunc modum: τό γε αἰσχρὸν αἰσχρὸν ὁμοίως. *quod natura sua turpe est, id ubique pariter turpe est.* Reiskius. 'R. conferre poterat Platonem sive Diogenem Stobaei Tit. V §. 82: αἰσχρὸν τό γ' αἰσχρὸν etc. Equidem suspicor: καίτοι αἰσχρόν γ' ὁμοίως.' Dobraeus. 'Ad ὁμοίως supple ὑπάρχει vel μένει, *turpitudo par est et eadem*, seu res fiat exemplo sive nullo fiat. ὁμοίως idem valet, quod in hoc genere alias οὐχ ἧττον τούτου ἕνεκα. Wolfius cur malit κ. τοῦτό γε αἰσχρ. ὁμ. aut τό γε αἰσχρ. ὁμ. ὑπάρχει, equidem non video. neque magis illud, cur Reiskius luculentiorem putet orationem fore' sic mutatam τό γε αἰσχρ. αἰσχρ. ὁμ. Luculentum sane hoc, sed maius quiddam est, quam orator voluit.' Fr. A. Wolfius. 'Scilicet foret locus communis, hic quidem satis inepte positus.' Schaeferus. Neque est ὁμοίως i. q. *par et idem*, sed adverbium *pariter*, etsi exemplum maiorum imitamini. — καί τοι τοῦτό γ']. 'Similiter turbatum p. 520, 5.' Dindorfius. 'Fortasse καίτοι τὸ τοιοῦτο γ' vel καίτοι τοῦτό γ'.' Turicenses. Hoc alterum probabat etiam Westermannus Diar. Antiq. l. c. p. 778, quippe quod lectioni codicis Σ propius. At in hoc libro ου sive οι praecedenti οι deberi videtur. Finitur in eo codice versus particulâ καί, sic. Color atramenti omnibus idem est et signis et punctis et literis. καίτοι τό γ' αἰσχρὸν ὁμ. verum esse censeo, scil. ποιῆσαι, articulus autem, quem delendum iubet Dobraeus, referendus est ad ταὐτὸ τοῦτο. — — ὁμοίως] ὅμοιον Vind7.

εἰ δὲ μηδ' ἂν εἷς[12] ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ τοῦτ' ἔχοι[13] δεῖξαι γεγονός· τίνος εἵνεκ' ἐφ'[14] ἡμῶν[15] πρῶτον[16] καταδειχθῇ[17] τοιοῦτον ἔργον;

118. Χρὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,[1] κἀκεῖν' ἐνθυμεῖσθαι καὶ ὁρᾶν, ὅτι νῦν ὀμωμοκότες κατὰ τοὺς νόμους[2] δικάσειν[3] ἥκετε, οὐχὶ τοὺς[4] Λακεδαιμονίων οὐδὲ[5] Θηβαίων, οὐδ'[6] οἷς ποτ'[7] ἐχρήσανθ' οἱ πρῶτοι τῶν προγόνων,[8] ἀλλὰ καθ' οὓς ἔλαβον τὰς ἀτελείας οὓς ἀφαιρεῖται νῦν οὗτος τῷ νόμῳ, καὶ περὶ ὧν ἂν νόμοι[9] μὴ ὦσι, γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ κρινεῖν. κα- 493

Si vero ne unus quidem ullo tempore factum id esse demonstrare potuerit; cur nostra aetate primum tale exemplum monstretur?

118. Sed et illud, Athenienses, reputandum et considerandum est, quod iurati venistis vos secundum leges iudicaturos esse non Lacedaemoniorum nec Thebanorum, neque eas quae apud primos maiores nostros in usu fuerunt, sed secundum eas quibus illi, quos iste nunc lege sua spoliat, dona consecuti sunt, et quarum rerum leges nullae sint, de iis ex

12) μηδεὶς rec LaurS. vulg. — μηδ' ἂν εἷς Σ. pr LaurS. Augl. *k*. *s*. Vindl. marg Π (in textu Π habet μηδείς). Cf. not. 13. 13) ἔχει Aldetc. *t*. *v*. Vindl. 4. corr Mal. — ἔχοι Σ. LaurS. vulg. — 'Subaudi εἰ καὶ βούλοιτο.' Schaeferus. 14) εἵνεχ' ὑφ' *k*. — ὑφ' super ἐφ' scripsit Chr. — ἕνεκ' ἐφ' Dind. de suo. (Vindl). Vid. Prolegg. Gramm. §. 116. 15) ὑμῶν Fel. Vindl. — ἡμῶν Σ. LaurS. vulg. 16) πρώτων Augl. *k*. *s*. *t*. *v*. Vindl. corr Mal. Placebat Dobraeo comparanti Androt. p. 595, 13: ἀπὸ σοῦ πρώτου. Tum sententia foret: *cur nos primi tales simus?* Cf. ad Cor. §. 161. — πρῶτον Σ. LaurS. vulg. 17) καταδείχθῃ Σ. LaurS. *Ω*. *T*. *r*. Vindl. 4. Π. prMal. — καταδειχθείη vulg. 'Soloecismo laborat. quippe vis sententiae indicantis, quid opus sit facto, solum admittit conjunctivum; optativum aversatur. Erravit novissimus editor (Pinzger) Lycurgi p. 264.' Schaeferus. Structura est interrogationis rectae, quid debeat fieri, in qua structura coniunctivus mere deliberativus usurpatur. Perperam loco abusus est Reisigius De Partic. Ἄν p. 132 sq., contra quem leniter pugnat Hermannus De Ἄν p. 158. Neque vero soloecismo vulgata laborare dicenda est. Optativus enim loco deliberativi coniunctivi usurpatur de sola cogitatione. Cf. Mid. §. 35: πότερα μὴ δῷ διὰ τοῦτο δίκην, ἢ μείζω δοίη δικαίως. Vid. Baeumlin. De Modis p. 255 sqq. Sander. Symbolae crit. ad Dramaticos Fasc. II p. 41 sq.

118. 1) ὦ ἄ. Ἀθ. om *k*. 2) νο vocabuli νόμους est in eraso Σ. 3) δικάσειν om Ω. 4) οὐχὶ τῶν Vindl. 5) οὐδὲ τοὺς Aldetc. LaurS. F. *t*. *v*. X. — οὐδὲ τῶν *s*. — articulum om Σ. vulg. 6) ὀυσδ' Σ, σ est punctis et lineola notatum, vitium debetur proximo οισ. 7) οὐδ' οἷποτ' Vindl. 8) οἱ πρὸ τοῦ omissis τῶν προγόνων coniecit Dobraeus. Intellige priscos maiorum. 9) οἱ νόμοι *s*. Vindl.

λῶς.[10] *τὸ τοίνυν τῆς γνώμης πρὸς*[11] *ἅπαντ' ἀνενέγκατε τὸν νόμον.* (119) *Ἆρ' οὖν*[1] *δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς*[2] *εὐεργέτας τιμᾶν; δίκαιον. τί δ'*[3] *ὅσ' ἂν*[4] *δῷ τις ἅπαξ, δίκαιον ἔχειν ἐᾶν; δίκαιον. ταῦτα τοίνυν αὐτοί τε ποιεῖτε, ἵν' εὐορκῆτε,*[5] *καὶ τοὺς προγόνους, ὀργίζεσθε, ἂν*[6] *μή τις φῇ ποιεῖν, καὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα*[7] *λέγοντας παραδείγματα, ὡς ἄρ' ἐκεῖνοι μεγάλ'*[8]

animo iustissimo discreturos. recte. animi igitur opinionem ad universam legem adhibete. (119) Itaque estne, Atheuienses, aequum, honorem bene meritis habere? aequum. quid autem? estne aequum, sinere quae semel quis dederit, habere? aequum. Vos igitur tum ipsi haec facite, ut iurisiurandi religionem servetis, tum illis, qui maiores haec fecisse negant, succensete, tum istos, qui talia exempla recensent, eos magnis

---

10) *κρίνειν* (*κρείνειν* *Ω*) *καλῶς* Ald. Mor. LaurS. *Υ*. Augl. *s. t.* Vindl. — *κρινεῖν. καλῶς* *Σ*. vulg. — *κρινεῖν* ut *δικάσειν* pendet ab *ὀμωμοκότες*. Cf. Maetzner. ad Lycurg. p. 211. 'Non minus vero cavendum erat alterum vitium, quo indivise scribunt *κρίνειν καλῶς*. Orationi interpositum est hoc *καλῶς*, approbationis vox. Cf. p. 496, 2. p. 506, 8. — Iudicum Atheniensium iusiurandum iisdem paene verbis refert Pollux VIII §. 122.' Fr. A. Wolfius praeeunte Reiskio. Iam Fel interpunxerat. — Delet Hirschigius *καλῶς*. 'Cur orator, inquit, in hac simplici enarratione hanc exclamationem adhibuerit, nulla ratione cogitari potest. Si scripsisset hoc Demosthenes, saltem *τὸ γὰρ* subiunxisset.' Philolog. T. V p. 333. Etiam simplicior est recitatio legis §. 128, et sequitur *καλῶς*. Omisit quidem Tiberius Rh. T. VIII p. 547, sed etiam plura omisit memoria rhetoris, qui sic: *ὀμωμόκατε γνώμῃ δικάσειν τῇ δικαιοτάτῃ*. 11) *εἰς* Tiberius.

119. 1) *ἆρ' οὐ γρ* marg antiq *Σ*. Augl. *k. r. s.* Bav (non F?). Vindl. — *ἆρ'; οὐ* (supra *οὖν*) LaurS. '*ἆρ' οὐ* non male. non sic tamen, ut ideo vulgatam mutari necesse sit. Miror tamen, cur non iidem codices ante *δίκαιον ἔχειν ἐᾶν* vs. 4 hanc infitiandi particulam pariter iterarint.' Reiskius. 'Vulgatam ecquis non praeferat?' Schaeferus. *οὖν* om Tiberius totum locum commutans. 2) *ἀθηναῖοι τοὺς* vitiose repetita Vindl. 3) *τί δαὶ*, Ald. Mor. — *τί· δαί*; Fel. Tiberius. — *τί δ'* (sine interpunctione saltem in *Σ*) *Σ* in textu et in marg. LaurS. *Ω*. *Υ*. Augl. *k. r. s.* Vindl. 4. AldB. Mal. *Π*. X. — *τί δὲ* F. *t. v.* 'Post particulam Reiskiana et Bekkeriana habent hypostigmen, quomodo etiam Dindorfius (*δ'*;) distinxit. Scribam: *τί δέ;*' Schaeferus. Vid. ad f. leg. §. 231. — Proxime *ὡς* (supra *ὅς*) LaurS. 4) *ἐὰν s.* 5) *ἵνα εὐορκοῖτε* Tiberius. — *εἰ εὐορκεῖτε* *Ω*. *v.* pr*Π*. prMal. X. — *εὐορκεῖτε* sine coniunctione *Υ*. Vind4. 6) *ὀργίζεσθε, ἐὰν* LaurS. vulg. — *ὀργίζεσθε ἂν* *Σ*. *Ω*. Lind. Vind7. Mal. *Π*. 7) *τοὺς ταῦτα* Vindl. 8) *μέγα* pr Mal. supra scr. *λα* Chr.

εὖ παθόντες οὐδέν'[9] ἐτίμησαν, καὶ πονηροὺς καὶ[10] ἀπαιδεύτους ἡγεῖσθ' εἶναι, πονηροὺς μέν, διότι καταψεύδονται[11] τῶν προγόνων ὑμῶν[12] ὡς ἀχαρίστων, ἀμαθεῖς δέ, διότι ἐκεῖν'[13] ἀγνοοῦσιν, ὅτι,[14] εἰ τὰ μάλιστα ταῦθ' οὕτως εἶχεν, ἀρνεῖσθαι μᾶλλον ἢ λέγειν αὐτοῖς προςῆκεν.

120. Οἴομαι[1] τοίνυν καὶ τοῦτον τὸν λόγον Λεπτίνην ἐρεῖν, ὡς τὰς εἰκόνας καὶ τὴν[2] σίτησιν[3] οὐκ ἀφαιρεῖται τῶν εἰληφότων ὁ νόμος, οὐδὲ τῆς[4] πόλεως τὸ τιμᾶν τοὺς ὄντας ἀξίους, ἀλλ' ἔσται[5] χαλκοῦς[6] ἱστάναι καὶ σίτησιν διδόναι καὶ ἄλλ'[7] ὅ τι ἂν βούλησθε, πλὴν τούτου. Ἐγὼ δ' ὑπὲρ ὧν μὲν[8] τῇ πόλει καταλείπειν[9] φήσει,[10] τοσοῦτο[11] λέγω: ὅταν,[12] ὧν[13] ἐδώκατέ

beneficiis affectos nemini honorem habuisse, et improbos et rudes esse arbitramini, improbos, quod maioribus vestris falso crimen ingrati animi impingunt, rudes, quod ignorant, si maxime verum id esset, decere eos potius negare quam commemorare.

120. Arbitror autem etiam hoc Leptinem dicturum, lege sua neque imagines neque victum in Prytaneo eripi illis, qui acceperint, nec civitati facultatem adimi honorandi eos, quos dignos censuerit, sed licere aereas statuas decernere et victum dare et quicquid praeterea volueritis, hoc duntaxat excepto. Ego vero de iis quae civitati se relinquere dicet, tan-

9) οὐδὲν Vind1. 4. 10) καὶ om Vind1. 11) διότι καὶ ψευδ. s. Vind1. 12) ἡμῶν k. s. — ὑμῶν LaurS. 13) ἐκεῖνοι cod ζ. 14) δι' ὅτι F (non Bav?).

120. 1) οἶμαι vulg. — οἴομαι Σ. LaurS. Aug1. s. Vind1. 2) τὴν om Vind1. 3) σίτισιν k. — σίτισιν Ω. 4) τὸ τῆς F (non Bav?). X. — τὸ inter lin. add rec LaurS. 5) ἐξέσται LaurS. vulg. — ἔσται Σ. (manus antiq add ἐξ). Ω. Vind4. Π. Mal. — ἐξέσται ἔσται r. 6) καὶ χαλκ. Aldetc. LaurS. F. t. v. X. — καὶ om Σ. vulg. 7) ἀλλ' Ald. Fel. 8) μὲν om Aug1. k. s. Vind1. 'Male abest. refertur enim ad ἀλλὰ μὴν p. 494, 8.' Schaeferus. 9) καταλιπεῖν Aldetc. corr LaurS. Ω. T. F. r. t. v. Vind4. X. Mal, in quo Chr. superscr., ut habent Σ. prLaurS. vulgo: καταλείπειν. 'Utrum praestet, docet quod legitur p. 494, 9.' Schaferus. 10) φήσει Σ. LaurS. vulg. — φησὶ Aug1. k. r. s. Vind1. 'HWolfius coniecit. frustra. tempus futurum spectat ad orationem, qua Leptines respondere debuit. ac sic fere iudicari potest varietas haec, quam multi habent alii loci oratorum. Cf. ad p. 488, 27.' Fr. A. Wolfius. Cf. §. 123. 11) τοσοῦτο Σ. LaurS. vulg. — τοσοῦτον Aldetc. F. t. v. Vind4. X. 12) ὅτι ἂν Ald. Mor. LaurS. Ω. Chr. X. — ὅτ' ἂν Σ (in marg antiq sine γρ vulgatum ὅτι ἂν). Ω. T. k. r. s. γρ Weim. AldB. Π. pr Mal. — ὅταν Aug1. Fel. AldV. Vind1. Funkhaen. in Ed. Turic. min. T. VI p. VI. Vid. ad §. 91 not. 6. 13) ὧν om Ald typoth.

τῳ πρότερόν τι, τοῦτ' ἀφέλησθε·[14] *καὶ τὰς ὑπολοίπους ἀπίστους ποιήσετε*[15] *πάσας δωρεάς.*[16] *τί γὰρ ἔσται πιστότερον*[17] *τὸ τῆς εἰκόνος ἢ τὸ τῆς*[18] *σιτήσεως,*[19] *ἢ τὸ τῆς ἀτελείας, ἣν*[20] *πρότερόν τισι δόντες ἀφῃρημένοι φανεῖσθε;*[21] (121) *Ἔτι δ' εἰ μηδὲν ἔμελλε*[1] *τοῦτ'*[2] *ἔσεσθαι δυσχερές· οὐδ' ἐκεῖνο*[3] *καλῶς ἔχειν ἡγοῦμαι, εἰς τοιαύτην ἄγειν ἀνάγκην*[4] *τὴν πόλιν, δι' ἧς ἅπαντας*[5] *ἐξ ἴσου τῶν αὐτῶν ἀξιώσει*[6] *τοῖς τὰ μέγιστ' εὐεργετοῦσιν, ἢ*[7] *μὴ τοῦτο*[8] *ποιοῦσα χάριν τισὶν οὐκ ἀποδώσει.*[9]

tum respondeo: quando quidquam eorum, quae prius dedistis cuiquam, hoc eripueritis; efficietis, ne quisquam etiam de ullis reliquis donationibus securus esse possit. quî enim maior fiducia erit de imagine vel de victu, quam de immunitate, quam prius quibusdam datam manifesto eripueritis? (121) Praeterea si hoc incommodum futurum nullo modo esset; tamen neque illud consultum mihi videretur, talem civitati necessitatem imponi, qua cogeretur ut universos pariter iisdem praemiis ornaret, quibus optime meritos, aut ut, nisi id fecisset, ingrata in aliquos esset.

Cf. §. 117. — ὃ alia manus Weim., unde *τοῦτο* fluxisse perperam censet Bakius Hypomn. T. III p. 128. Vid. ad §. 117. 14) *ἀφελῆσθε* Ald. Mor. 15) *ποιήσητε* LaurS. *k*. 16) *δωρεὰς πάσας* LaurS. 17) Ante nos h. l. distinguebatur. male. nam *τί* h. l. est i. q. *quî* §§. 116. 145. Vid. Schaefer. ad p. 493, 94 *μηδὲν*. Iam Fel post *πιστ.* non distinxerat. 18) *τὸ τῆς Σ.* LaurS. vulg. — *τὸ* om Augl. *k*. *s*. Vindl. — punctis notavit AldV. seclusit Dind. — pro *ἢ τὸ* coniecit *καὶ* Schaef. Cf. §. 43. Vid. Funkhaenel. Quaest. Dem. p. 53 sq. 19) *τὸ τῆς σιτήσεως* om Paul. 20) *ἣν* coniecit Reiskius. Idem voluit Dobraeus, sed rectius cum *φαίνησθε* mutato. Semel tantum hac forma *ἣν* Demosthenes usus est, Phil. I §. 7. Futurum autem cum ea constructum soloece dictum esset. 21) *φανεῖσθαι* pr *Σ*, ex *αι* corr recentior *ε*.

121. 1) *ἔμελλε Σ.* LaurS. vulg. — *ἔμμελε* (λ superscr.) *Ω*. — Parisina nostra *ἤμελλε* constantiae causa, male. Vid. Prolegg. Gramm. p. 83. 2) *μηδὲν ἔμ. τοιοῦτ'* aut *μηδ' ἔμ. τοῦτ'* coniecit Marklandus. At '*δυσχερὲς* eodem fere sensu, quo p. 491, 12. — *μηδὲν* est i. q. *μηδαμῶς*, *nullo modo*, ut saepe.' Fr. A. Wolfius. 'Similiter intelligendum *τί* vs. 22, si mea me non fallit suspicio.' Schaeferus. 3) 'Post *ἐκεῖνο* addi velim *γε*, aut potius totum locum ita malim conceptum: *εἰ μηδὲν ἔμελλεν ἐκ* (aut *ἀπὸ*) *τούτων ἔσεσθαι δυσχερές, ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖνό γε καλῶς.*' Reiskius. Inanis lusus ingenii. 4) *ἀνάγκην ἄγειν* Augl. *k*. *s*. Vindl. 5) *ἢ ἅπαντας* Fel. Mor. — *ἢ* om LaurS. vulg. 6) *ἀξιώσοι k*. 7) *ἡ* X. 8) *τοιοῦτο* cod *η*. 9) *υποδώσει*? pr *Σ*, recentior corr *υ* in *ἀ*, sed ita ut legi possit *ἂν ἀποδώσει*, nam super literis *ν* et *π* lineâ *υ* coniunctis positum est alterum *ἀ*. — *ἀποδώσειν* pr Mal, delevit *ν* Chr.

(122) Μεγάλων μὲν οὖν εὐεργεσιῶν οὔθ' ἡμῖν[1] συμφέρει συμ-
βαίνειν πολλάκις καιρὸν οὔτ' ἴσως ῥᾴδιον[2] αἰτίῳ[3] γενέσθαι, με- 494
τρίων δὲ καὶ ὧν ἐν[4] εἰρήνῃ τις καὶ πολιτείᾳ δύναιτ' ἂν ἐφικέ-
σθαι, εὐνοίας, δικαιοσύνης, ἐπιμελείας,[5] τῶν τοιούτων, καὶ συμφέρειν ἔμοιγε δοκεῖ καὶ χρῆναι διδόναι τὰς τιμάς.[6] Δεῖ τοίνυν μεμερίσθαι καὶ τὰ τῶν δωρεῶν, ἵν' ἧς ἂν ἄξιος[7] ὧν[8] ἕκαστος φαίνηται, ταύτην παρὰ τοῦ δήμου λαμβάνῃ[9] τὴν δωρεάν. (123) Ἀλλὰ μὴν ὑπὲρ ὧν γε τοῖς εὑρημένοις τὰς τιμὰς καταλείπειν[1] φήσει,[2] οἱ μὲν ἁπλᾶ πάνυ καὶ δίκαι' ἂν εἴποιεν, πάνθ' ὅσα τῶν αὐτῶν[3] ἕνεκ' αὐτοῖς ἔδοτ' εὐεργεσιῶν ἀξιοῦντες ἔχειν, οἱ δὲ[4]

(122) Iam magnorum beneficiorum saepe occasionem incidere, nec nobis expedit nec fortasse conferre ea facile est, sed mediocrium et quae in pace quis administrationeque reipublicae potuerit assequi, cuiusmodi sunt benivolentia, iustitia, diligentia, talium occasionem saepe esse et expedit mea quidem sententia et debemus praemiis ea ornare. Quare etiam eorum, quae pro donis dantur, rationem esse oportet distinctam, ut qua quisque dignus videatur, eam a populo accipiat donationem. (123) De iis vero, quae se relinquere dicet consecutis honores, alii simpliciter prorsus et iuste responderint, sibi ea relinquenda esse omnia, quae sibi propter eadem beneficia dederitis, alii, esse impostorem eum, qui dicat ipsis ali-

---

122. 1) ὑμῖν Augl. *k. s.* Vindl. 2) ῥᾴδιον om pr *k.* 3) αἰτ. τινι Ven. Less. — οὐδενὶ πολλάκις αἰτίῳ mavult Reiskius. At vid. Funkhaen. Obs. Dem. p. 87. 4) ὧν ἂν ἐν Augl? *s.* Vindl. (Non habet h. l. Σ ἄν.) 5) ἐπιμελεία Vindl. 6) 'Claudicat posterior periodi pars. deest enim particula, quae respondeat τῷ πολλάκις. legendum est διδόναι ἀεὶ τὰς τ.' Hirschigius. Philolog. T. V p. 333. Tali hiatu. Non opposita esse possunt συμβαίνειν πολλάκις καιρὸν et διδόναι ἀεὶ τὰς τιμάς, sed μεγάλων et τῶν τοιούτων opponuntur, ad utrumque pertinet πολλάκις καιρόν. — 'Post τὰς videtur deesse καθηκούσας vel tale quid.' Reiskius. Sufficit articulus. Cf. §. 123. 7) ἧς ἀνάξιος Vindl. — ἧς ἄξιος sine ἂν X. 8) ὢν Ω. 9) λαμβάνει Augl. Vindl. — λαμβάνοι *k.*

123. 1) καταλιπεῖν vulgo. — καταλείπειν Σ. LaurS. Augl. *k. s.* Appfr. Vindl. super καταλιπεῖν Chr scripsit λείπειν. Cf. not. 17. 2) φησὶν Augl. *k. s.* Vindl. Vid. ad §. 120. 3) τῶν αὐτῶν Π. At αὐτῶν h. l. esse feminini generis cum εὐεργεσιῶν coniungendum viderunt Dobraeus et Benselerus. Sententia est enim: cur alius honos dematur, qui ob idem beneficium datus est, ob quod alii honores, qui relinquntur? 4) οἳ μὲν … οἳ δὲ Bekk., ut nunc solet. Vid. ad Cor. §. 169.

φενακίζειν τὸν[5] ὡς[6] καταλείπεται[7] λέγοντά τι[8] αὐτοῖς.[9] ὁ γὰρ ἄξια τῆς ἀτελείας εὖ πεποιηκέναι δόξας καὶ ταύτην παρ' ὑμῶν[10] λαβὼν τὴν τιμὴν μόνην, ἢ ξένος ἢ καί τις[11] πολίτης, ἐπειδὰν ἀφαιρεθῇ ταύτην, τίν' ἔχει[12] λοιπὴν[13] δωρεάν, Λεπτίνη;[14] οὐδεμίαν δήπου.[15] Μὴ τοίνυν διὰ μὲν τοὺ τῶνδε[16] κατηγορεῖν ὡς φαύλων ἐκείνους ἀφαιροῦ, δι' ἃ δ' αὖ καταλείπειν[17] ἐκείνοις φήσεις, τούςδε, ὃ μόνον λαβόντες ἔχουσι, τοῦτ' ἀφέλῃ. (124) Ὡς δ'[1] ἁπλῶς εἰπεῖν, οὐκ, εἰ τῶν πάντων ἀδικήσομέν τινα μείζονα,[2] ἢ ἐλάττονα, δεινόν ἐστιν, ἀλλ' εἰ[3] τὰς τιμάς,

quid relinqui. Nam qui beneficiis suis immunitatem meruisse videtur et eum honorem a vobis adeptus est solum, sive est hospes sive etiam civis, postquam is ei ereptus fuerit, quam donationem reliquam habet, Leptines? nullam profecto. Ne igitur ideo, quod alios ut improbos accusas, illos spolia, neve rursus propter ea, quae illis relinquere te dices, his id eripe, quod solum acceptum habent. (124) Ut autem simpliciter dicam non tam illud grave est, si ex omnibus aliquem maiore minoreve iniuria

---

5) *αὐτὸν γρ.* marg rec LaurS. Aug1. *k. s.* Vind1. 2 corr *Π.* — *αὐ̈τὸν Ω.* — *τὸν Σ.* text LaurS. 6) *ὡς* om X. 7) *καταλείπεσθαι* Ald. LaurS. *Ω. Τ.* F. *r. t. v.* Lind. Vind4. X. — *καταλειπεται Σ* (in quo ε ante τ fort. est recentioris manus. inest robiginis macula). Aug1. *k. s.* Vind1. Fel. Mor. AldB. AldV. — *καταλειπεσθαι* (superscr. *ται*) *Π.* Mal. 8) *τι λέγοντα* Aldetc. — *τί λέγοντα* F. — *λέγοντά τι Σ.* LaurS. vulg. Non offendit hiatus in hac leni synchysi. 9) *αὐτοῖς* LaurS. vulg. — *αυτοῖς Σ. Ω.* — *αὐτοῖς* Bekk. (X). 10) *ἡμῶν k.* — *ὑμῖν* Vind1. — *ημῶν* (superscr. *ὑ*) X. 11) *καί τις* om Vind1. 12) *ἔχοι s.* 13) *λοιπὸν* Vind1. 14) *λεπτίνης t.* — *λεπτινη* (superscr. *σ*) sic *Ω.* — *λεπτίνῃ;* Herw. 15) *οὐδ. δήπου* LaurS. vulg. — *δήπου* fort. casu propter *μητοι* om textus *Σ*, in marg habens a recentiore. 16) *τούτων* Aug1. *k. s.* Vind1. 7. — *τῶνδε* intelligendi sunt alii ac sequentes *ἐκείνους* et *ἐκείνοις* (= supra dicti *οἱ μὲν*, qui pluribus honoribus fruuntur) et *τούςδε* (qui solam immunitatem habent). Intelligendi indigni ex iudicio Leptinis. Clarius hoc significari putabat scriba doctus pronomine *τούτων*. 17) *καταλιπεῖν* rec LaurS. vulg. — *καταλείπειν Σ.* prLaur. Aug1. *k. s.* Appfr. AldV. Vind1. Cf. ad §. 120.

124. 1) *ὡς οὐδ' Ω.* 2) *ἢ μείζονα* Aldetc. Aug1. *k. r. s.* Vind1. — *ἢ* om *Σ.* LaurS. vulg. 'Delevit Bekker. Revocavit Dindorf. Iure, ut opinor. Cf. mea in Stephan. Thes. col. 6000 B, 6005 C, quibus accedat Herodot. V 106: *ἐκ τοῦ σοί τι ἢ μέγα ἢ σμικρὸν ἔμελλε λυπηρὸν ἀνασχήσειν.*' Schaeferus. Non est h. l. oratoria illa formula, quae variis modis adhibetur (vid. ipsum Schaeferum ad Iulian. Const. p. XXI), i. q. *quidvis*, et cum negatione i. q. *prorsus nihil;* sed proprie *magis minusve*, in quo usu repetita coniunctio minus apta esset. 3) *εἰς s.* Vind1.

αἷς ἂν[4] ἀντευποιήσωμέν[5] τινας, ἀπίστους καταστήσομεν. οὐδ' ὁ πλεῖστος ἔμοιγε λόγος περὶ[6] τῆς ἀτελείας ἐστίν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ[7] πονηρὸν ἔθος τὸν νόμον εἰςάγειν καὶ τοιοῦτον,[8] δι' οὗ πάντ' ἄπιστα,[9] ὅσ' ὁ δῆμος δίδωσιν, ἔσται.

125. Ὃν[1] τοίνυν κακουργότατον[2] οἴονται λόγον εὑρηκέναι πρὸς τὸ τὰς ἀτελείας ὑμᾶς ἀφελέσθαι πεῖσαι, βέλτιόν ἐστι προειπεῖν, ἵνα μὴ λάθητ' ἐξαπατηθέντες. ἐροῦσι γάρ,[3] ὅτι ταῦθ' ἱερῶν ἐστιν ἅπαντα τἀναλώματα,[4] αἱ χορηγίαι καὶ αἱ γυμνασιαρχίαι.[5] 495

afficiemus, quam si honores, quibuscunque aliquos bene meritos remunerati sumus, incertos efficiemus. Nec de immunitate potissimum ego laboro, sed de eo, quod ista lex pravam consuetudinem introducit et talem, ut per eam omnia, quae populus dederit, incerta futura sint.

125. Ne vero per incuriam decipiamini, praestat id vobis indicare, quo tanquam callidissimo invento nituntur, ut vobis persuadeant immunitates esse tollendas. Dicturi enim sunt, sumptus hos omnes, choragias et gymnasiarchias, ad sacra pertinere, proinde minime ferendum esse,

---

4) ἂν om F (non Bav?). *k.* 5) ἀντευποιήσομεν F. Augl. *k. s.* Vindl. 'Scilicet particulâ per sequentes literas elisâ fuerunt qui coniunctivum corrumperent in indicativum.' Schaeferus. Vid. Frank. Quaest. Aeschin. p. 5 sqq. Klotz. ad Devar. T. II p. 134. Cf. §. 35. — — ἀντ'-ευποιήσωμέν Σ. De scriptura coniuncta vid. ad §. 64. 6) περὶ om Vindl. 7) τοῦ μὴ LaurS. vulg. — negationem om Σ. Ω. Τ. Vind4. Π. Mal. De variata praepositione περί et ὑπέρ vid. Prolegg. Gramm. §. 100. Quod qui ignorabant, addendum esse μή putaverunt. 8) τοιοῦτο *k.* 9) ἄπιστα post δίδωσιν Aldetc. F. *t. v.* — post πάντα Σ. LaurS. vulg. — om X (πάνθ' ὅσα).

125. 1) ὧν Vind7. 2) κακουργηκότατον cod *η*. — γρ. πανουργότατον margLamb. Cf. §. 113. — κακουργοτατοι Ω. 3) ἐροῦσιν ὅτι sine γὰρ LaurS. Ω. Τ. *t. v.* Bav (non F?). Lind (ἐροῦσι ὅτι). Vind4. 7. X. Mal. (in quo add γὰρ Chr). in Π corr γὰρ ex ν finali praecedentis ἐροῦσιν. in Σ ex ι (ν?) factum est compendium γὰρ (i. e. γάρ) ut videtur a primo scriba. 4) τἀναλώματα Ω. *k. r.* Vind4. Π. Mal. X. — τὰ ἀναλώματα Σ. LaurS. vulg. Cf. §. 25. 5) γυμνασίαι Σ, in marg antiq γρ. γυμνασιαρχίαι (ἀρχίαι superscr.). — γυμνασίαι prLaurS, altera manus superscripta delevit, et scripsit γυμνασιαρχίαι. — 'Immunes qui essent, triplici illi onere erant relevati, conferendarum scilicet pecuniarum ad choros publicos, tum ad gymnasia, denique ad epulas solennes. Videtur itaque post voc. γυμνασιαρχίαι deesse αἱ ἑστιατορίαι vel tale quid. Duo tantum genera contributionum non videntur satis implere amplitudinem vocabuli ἅπαντα. Quare tertium accedat velim.' Reiskius. 'Nemini ante Reiskium hic locus scrupulum iniecit. Primus suspicatur quidpiam deesse. Bene; modo reperiatur. nam ἑστιατορία nondum

δεινὸν οὖν, εἰ τῶν ἱερῶν ἀτελής τις[6] ἀφεθήσεται. Ἐγὼ δὲ τὸ μέν τινας, οἷς ὁ δῆμος ἔδωκεν, ἀτελεῖς εἶναι τούτων[7] δίκαιον ἡγοῦμαι, ὃ δὲ νῦν οὗτοι ποιήσουσιν,[8] ἐὰν ἄρα ταῦτα λέγωσι,

si cui sacrorum immunitas detur. Ego vero, aliquos esse his (oneribus) immunes, quibus hoc a populo concessum est, aequum esse puto, quod vero isti nunc facturi sunt (si forte ista dicent), id non ferendum esse

---

credo aut Demosthenis fuisse aut alius Attici cuiusquam. Sed sane tale quid h. l. exspectatur. nam quum duo genera munerum posita sint, quî tandem tertium genus, nec illud minus solenne, praetermitti potuit, praesertim post vocem ἅπαντα? At mihi non de vitio istiusmodi, sed plane de gloss. suspectus locus est. Omittam nominativum horum verborum αἱ χορηγίαι καὶ αἱ γυμνασιαρχίαι, quo ipso casu mihi quodammodo fraudis vestigium proditur. Omnia haec grammatico quidem ad perspicuitatem necessaria videri poterant; auctori eiusve auditori quamlibet rudi vix poterant. Clara sunt per se ταῦτα ἅπαντα τὰ ἀναλώματα, eaque etiam supra suffecerunt in loco huius simillimo p. 464, 18.' Fr. A. Wolfius. 'Igitur quinque haec verba uncis inclusit. Mihi quoque videntur e margine illata.' Schaeferus. Secuti sunt Dindorfius et Westermannus. At quem alium casum nisi nominativum postularint nescimus. Necessario vero vocabula viri docti respuerunt non adtendentes ad ἱερῶν additum. nam satis quidem §. 25 ταῦτα τἀναλώματα intelligimus τὰς ἐγκυκλίους λειτουργίας: χορηγίας, γυμνασιαρχίας, ἑστιάσεις (§. 21). Verum ad sacra ἑστίασις contribulium, quamquam non fiebat sine sacrificiis (Boeckh. C. I. T. I p. 122), non tota pertinebat, ut illae alterae liturgiae, quae quamquam non ipsae erant sacrae, pertinebant ad sacra totae. Vide Mid. passim. 'Nomen liturgiarum captiose traducebant adversarii ad tributum, quod sacrorum causa fit, nomina duo callide inter se permutantes.' Fr. A. Wolfius ad p. 495, 13. Erat autem illud simpliciter φυλετικὸν δεῖπνον. Athen. V init. p. 185 C. ibiq. Casaub. Necessario igitur addidit orator illa substantiva ἅπαντα circumscribens, ne quis eum superlationis ac traiectionis accusaret. ἅπαντα autem referendum esse censeo ad varia choragiarum genera. Nullam fuisse singulis ἀτέλειαν ἱερῶν, fuisse ἀτέλειαν λειτουργιῶν ex ipsius Demosthenis expositione patet §. 126. Cf. Boeckh. l. c. Westermann. De Honoribus Athen. p. 9 sq., ubi hic vir doctissimus τούτων recte cum AWolfio et Schaefero ad τἀναλ. refert, secus in ann. ad h. l. ad ἱερῶν. — Ex h. l. et §. 21 profecisse videntur AnecdBekk. p. 250: Ἐγκύκλιοι λειτουργίαι: αἱ κατ' ἐνιαυτὸν γινόμεναι. οἷον χορηγίαι, γυμνασιαρχίαι καὶ ἱερῶν περίοδοι. 6) τις ἀτελὴς Ω. Τ. r. Vind4. Π. Mal. 7) τοῦτον Ald. — τοῦτο Fel, cum proximo δίκαιον coniungens. — τούτων Σ. LaurS. vulg. — καὶ τούτων mavult Reiskius '*etiam horum*, sacrorum'. imo τούτων i. q. τἀναλωμάτων. Vid. not. 5. 8) ποιοῦσι AldV. Cf. §. 106. — 'HWolfius admonet legendum esse ut est in Par. et reliquis libris editis. Quidnam

τοῦτ' εἶναι δεινὸν νομίζω. (126) εἰ γάρ, ἃ κατὰ μηδέν' ἄλλον ἔχουσι τρόπον δεῖξαι δίκαιον ὑμᾶς ἀφελέσθαι, ταῦτ' ἐπὶ τῷ τῶν θεῶν ὀνόματι ποιεῖν ζητήσουσιν· πῶς οὐκ ἀσεβέστατον[1] ἔργον καὶ δεινότατον πράξουσιν; χρὴ γάρ, ὥς γοῦν[2] ἐμοὶ[3] δοκεῖ, ὅσα[4] τις πράττει τοὺς θεοὺς ἐπιφημίζων, τοιαῦτα φαίνεσθαι, οἷα μηδ' ἂν ἐπ'[5] ἀνθρώπου πραχθέντα πονηρὰ φανείη. ὅτι δ' οὐκ ἔστι[6] ταὐτὸν[7] ἱερῶν[8] ἀτέλειαν ἔχειν καὶ λειτουργιῶν,[9] ἀλλ' οὗτοι[10] τὸ τῶν λειτουργιῶν[11] ὄνομ' ἐπὶ τὸ[12] τῶν ἱερῶν[13] μεταφέροντες ἐξαπατᾶν ζη-

censeo. (126) Si enim quae nullo alio pacto demonstrare possunt aequum esse eripi, ea praetextu nominis deorum perficere moliuntur; quomodo non maxime impium et atrocissimum facinus suscipient? Decet enim, saltem ut mihi videtur, quaecunque divino interposito nomine aguntur, talia videri, ut neque homine auctore facta improbentur. Aliud autem esse immunitatem habere sacrorum, aliud publicorum munerum, et istos, dum publicorum munerum nomen ad res sacras trans-

---

igitur ille suis in libris reperit?' Reiskius. Ante ἐὰν non distinguebatur in Ald.

126. 1) οὐ κἀσεβέστατον HWolf. 2) γοῦν om Ald. Mor. F. — νῦν t. 3) ἔμοι γε Aldetc. F. t. v. X. — ἐμοὶ Σ. LaurS. vulg. 'ὥς γοῦν ἐμοὶ δοκεῖ est *saltem ut mihi videtur;* ὥς ἔμοιγε δ. i. q. *ut mihi quidem videtur.*' Schaeferus. 4) πάνθ' ὅσα Aldetc. F. s. t. v. X. — πάνθ' om Σ. LaurS. vulg. 5) ἀπ' Vindl. — ὑπ' Augerius coniecit, et interpretes plurimi vertunt quasi ὑπ' legerent. At ἐπ' ἀνθρώπου 'sub homine' AldV, est i. q. *auctore homine.* De quo usu praepositionis vid. praeter alios Bernhardy Synt. p. 247. Kühner. Gramm. T. II p. 295. Sententia haec est: *si quid praetextu divini nominis agitur* (Schoemann. ad Isaeum p. 464), *id humano iuri adversari non licet.* Contra AWolfii notam monendum est, adversari nonnunquam iuri divino vel etiam naturali civile ius. Id quod, si voluisset vir ille doctissimus, discere potuisset vel ex Aristotelis praeceptis Mor. Nicom. V cap. XI med: ὁμοίως (ὡς τὰ μέτρα) δὲ καὶ τὰ μὴ φυσικά, ἀλλ' ἀνθρώπινα δίκαια οὐ ταὐτὰ πανταχοῦ, ἐπεὶ οὐδὲ πολιτεία. Prudenter igitur orator adhibebat ὡς γοῦν ἐμοὶ δοκεῖ. 6) εστ pr Σ. Vid. not. 7. 7) ταὐτὸ Aldetc. Ω. t. v. prΠ. X. — ταὐτὸν vulg. — pr Σ: εσταυτὸ, antiqua (fortasse prima) inseruit ιτ. — ὅτι δ' οὐ ἔστι ταυτὸν LaurS, in marg sine addito signo: ἔστ' αὐτὸ. Cf. §. 127. Vid. Prolegg. Gr. §. 22. 8) ἱερὸν Vindl. 9) ω vocabuli λειτουργιῶν est in erasis Σ. — λειτουργῶν T. 10) ὅτι (loco οὗτοι) v. 11) λειτουργῶν Ω. pr Σ, eadem add ι post γ. — ἀλλ' οὗτοι τὸ τῶν λειτουργιῶν in marg habet Augl. 12) τὸ om Vind4. 13) 'Videtur hîc deesse τέλος. Vid. p. 496, 5.' Reiskius. 'τὸ τῶν ἱερῶν absolute sumendum: *quidquid ad sacra spectat.* Cf. p. 493, 22. Schaeferus.

τοῦσι,[14] *Λεπτίνην ὑμῖν αὐτὸν*[15] *ἐγὼ παρασχήσομαι*[16] *μάρτυρα.* (127) *γράφων γὰρ ἀρχὴν*[1] *τοῦ νόμου 'Λεπτίνης εἶπεν' φησίν, 'ὅπως*[2] *ἂν οἱ πλουσιώτατοι λειτουργῶσιν,*[3] *ἀτελῆ μηδένα*[4] *εἶναι πλὴν τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος.' Καίτοι, εἰ ἦν ἱερῶν ἀτέλειαν ἔχειν ταὐτὸ καὶ λειτουργιῶν,*[5] *τί τοῦτο μαθὼν*[6] *προςέγραψεν; οὐδὲ γὰρ τούτοις ἀτέλεια τῶν γ' ἱερῶν*

ferunt, vos decipere studere, Leptinem ipsum vobis testem adducam. (127) Nam legis initio scribit: 'Leptines censet, ut ditissimi publica munera obeant, neminem debere immunem esse exceptis Harmodii et Aristogitonis posteris.' Enimvero si idem esset sacrorum et publicorum munerum immunem esse; quid in mentem illi venit, ut hoc adscriberet?

---

14) *ζητήτουσι* sic pr *Ω*, lineis del *τη*. — *ζητήσουσι* LaurS. 15) *αὐτὸν ὑμῖν* Aldetc. F. — *ὑμῖν αὐτὸν Σ.* LaurS. vulg. 16) *παρέξομαι* Mor. — *παρρσχήσομαι Σ.* LaurS. vulg. — *παράσχομαι* Ald.

127. 1) 'Videtur articulus *τὴν* deesse. Vid. vs. 23 et 27. Quare ausus sum eum sponte mea addere.' Reiskius. '*ἀρχὴν* dictum puta absolute pro *ἐν ἀρχῇ*. Exempla dedit Lennep. ad Phalar. p. 83. Alia ratio est, ubi *τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου* legitur.' Fr. A. Wolfius. 'Articulum recte omisit etiam Bekker. *ἀρχὴ* enim perinde ut *τέλος* est ex iis substantivis, quae solenniter *ἄναρθρα* ponuntur, nisi definitio quaedam aut relatio articulum addi poscat.' Schaeferus. Vid. ad Megal. §. 24. Etiam delenda iussit Dobraeus *ἀρχὴν τοῦ νόμου*, tanquam scholion.

ω γρ. ὁπόσ' rec

2) *οπόσ· Σ.* — *ὁπόσ' Ω.* corr *Τ. Π.* — *ὅπως* LaurS. Cf. §. 128. 3) *λειτουργήσωσιν r. s.* Vind1. — *λειτουργήσωσι* Aug1. — *λειτουργήσωσι καὶ k.* 4) *μηδένα ἀτελῆ* Aldetc. — *ἀτελῆ μηδένα Σ.* LaurS. vulg. — *εὐτελῆ μηδένα s.* Vind1. — *ἀτελῆ* in marg habet Aug1. 'Alterum ordinem (*μηδ. ἀτ.*) videatur commendare iteratio eorundem verborum p. 496, 3. Sed cf. p. 465, 18 et 20.' Schaeferus. In ipsa lege *ἀτελῆ* praepositum esse videtur, in oratione Demosthenes ordinem variavit. Cf. §§. 2. 27. 28. 128. 5) *καὶ λειτ. ταὐτὸ* X. 6) *γρ. παθὼν* margLamb. coniecit Markl. 'Vana coniectura. *τί τοῦτο μαθὼν πρ.* *qua re motus* [imo hoc est *τί παθών*], *qua mente, quo consilio hanc adscripsit clausulam?*' Reiskius. '*τί μαθών, τουτέστι, δι' ἥντινα* [*διὰ τίνα*] *αἰτίαν;* sicut *τί παθών, διὰ τί πάθος; τί ἐπῆρεν αὐτόν;*' HWolfius. '*τί παθών* in Aristophane, quoties *τί μαθών* occurrit, reponi iubet Brunckius, etiam optimis codd. invitis, potius in difficiliore scriptura plane consentientibus, atque is ita ubique loquitur, ut periculum sit, ne bona locutio a tantis viris in dubium vocata ex auctoribus aliquando eiiciatur et e civitate deturbetur. Vid. viri acutissimi notas ad Aristroph. Plut. 908. Lysistr. 599. Nubb. 1507. Vesp. 251. Acharn. 826. — Sunt qui utrumque, *τί παθών* et *τί μαθών*, promiscue ab Atticis dici pu-

ἐστὶν δεδομένη. ἵνα δ' εἰδῆτε, ὅτι ταῦτα τοῦτον ἔχει[7] τὸν τρόπον, λαβέ[8] μοι πρῶτον μὲν τῆς στήλης τἀντίγραφα,[9] εἶτα τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου τοῦ Λεπτίνου. Λέγε.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ[1] *ΣΤΗΛΗΣ.*

128. Ἀκούετε τῶν ἀντιγράφων τῆς στήλης, ὦ ἄνδρες

neque enim his sacrorum quidem immunitas data est. Ut autem sciatis haec ita se habere, cape mihi primum exempla statuae, deinde principium legis Leptineae. Recita.

128. Auditis, Athenienses, exempla statuae, eos immunes

---

tent pro simplici τί, *quare, qua de causa?* Ut Küsterus ad Plut. l. c. Lambert Bos. ad Scriptt. Gr. pp. 97 et 192, et alii. Reiskius autem ad p. 850, 21 alterum, τί μαθών, altero contendit magis esse Atticum. Propius ad veritatem accedit Bisetus ad Nubb. l. c. et Wolfius ad h. l. — τί παθὼν [etiam τί καὶ ποῖόν τι πεπονθώς Plat. Legg. VII p. 810 D.] omnino est *quanam re affectus? quo casu, quibus intemperiis agitatus? quî fit, ut?* et plane ad πάθος quoddam, quod aut volentes aut nolentes patimur, pertinet. Contra τί μαθών, ne hîc quidem obliterata prima verbi potestate, forma est exprobrantis inconsiderantiam, temeritatem et pravum iudicium, ac pertinet, ut Aeschyleo verbo utar, ad μάθος quoddam, quod in nobis desiderari patimur, vertique debet *quo argumento? quid secutus? qua ratiocinatione usus?* Quae ipsa vis plane deprehenditur in nostro loco. Ceterum numerarim hoc τί μαθών ad euphemismum Atticorum. nam solum sensum si spectes, saepe id reddi potest *cur tam stulte, tam temere* etc. Et Aristoph. Vesp. 251 additur etiam ὦ ἀνόητε. Cf. Phil. IV p. 141, 20. Aphob. III p. 850, 2. Stephan. I p. 1113, 4 ibiq. Wolf. et Reisk. Dionys. H. De Thuc. T. VI p. 951. Liban. Ep. 241 p. 116 etc.' Fr. A. Wolfius. 'Adde quae congessi in Stephan. Thes. col. 5920 D. et 7244 B.' Schaeferus. Hermann. Aristoph. Nubb. p. XLVI sqq. Idem De quibusdam Eurip. locis Troadum (Lips. 1847) vs. 492. Rost. De Formulis Ὅ τι παθών et Ὅ τι μαθών (Gothae 1847). Contra Turicenses τί παθών h. l. cum Hermanno praeferentes Westermannus Diar. Antiq. l. c. p. 778 bene monuit, ut iam AWolfius observavit, τί μαθών ad temeritatem Leptinis referendum esse. 7) ἔχῃ X. 8) λάβε LaurS. vulg. — λαβέ Bekk. *Ω*. Vindl. *Π*. Mal. X. In *Σ* nunc est λαβε sine accentu, qui fortasse erasus est super α. Vid. ad §. 63. 9) τὰ ἀντίγραφα libri.

128. 1) ἀντίγραφον Augl. *k*. 'Pluralem tuentur vv. 23 et 26. Vid. Moeris p. 7 ibiq. Piers.' Schaeferus. Inscriptiones citt. in Stephani Thes. Gr. Didot. s. v.

'Αθηναῖοι, ἀτελεῖς αὐτοὺς εἶναι κελευόντων πλὴν ἱερῶν.[2] Λέγε δή[3] τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου τοῦ Λεπτίνου.

496 ΝΟΜΟΣ.[4]

Καλῶς, κατάθες. Γράψας ὅπως ἂν[5] οἱ πλουσιώτατοι[6] λειτουργῶσι, μηδένα εἶναι ἀτελῆ, προςέγραψεν[7] πλὴν τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος.[8] Τίνος εἵνεκα,[9] εἴγε τὸ τῶν ἱερῶν τέλος ἐστὶ λειτουργεῖν;[10]

esse debere sacris exceptis. Recita iam principium legis Leptineae.

Bene, desine. Quum scripsisset, *ut ditissimi obeant munera*, *neminem debere immunem esse*, adscripsit: *exceptis Harmodii et Aristogitonis posteris*. Qua de causa, si quidem sacrorum tributum est munus pu-

---

2) 'Editt. priores h. l. habent signum interrogandi. Quod nec reprobo neque probo plane. Cf. ad p. 485, 10.' Fr. A. Wolfius. 'Hic quoque signum interrogandi mutavit puncto. Sic etiam Bekker. Mirorque Wolfium nunc addubitasse quod ante pro certo habuerat.' Schaeferus. Vid. ad Cor. §. 40. 3) 'Potius δὲ. praecessit enim πρῶτον μὲν, cui hic adversatur δέ.' Marklandus. 'Non vidit εἶτα iam pertinuisse ad πρῶτον μέν. Sic enim εἶτα et ἔπειτα ponunt saepissime, nullo δέ adiecto.' Fr. A. Wolfius. Vid. ad Phil. III §. 9. 4) οὐκ ἔχει ad titulum adscripsit Vindl. 5) ἂν ὅπως r. Vind4. 6) πλούσιοι Vind7. 7) ἀτελῆ, προσέγραψε, vulgo. Defendebat Benselerus Hiat. p. 102 sq. — προσέγραψεν ἀτελῆ Σ. LaurS. Ω. Τ. r. Lind. Vind4. Mal. Π. Male. nam ὅπως ... λειτ. pendet a μηδένα εἶναι ἀτελῆ, disiungi haec non possunt, et quod h. l. exagitatur additamentum, solum est πλὴν τῶν etc., non item μηδένα etc. Quare casu iam antiquitus ordinem turbatum fuisse censemus. 8) Post Ἀριστογείτονος e superiori § huc migraverunt in Ald: καίτοι εἰ ἦν. — punctis notavit AldV. — om Σ. LaurS. vulg. non item omittunt etiam Ἀριστογείτονος, quod non affirmavit Taylorus, sed Reiskius erravit id perhibens. Anglus καί τοι duo vocabula numerans perhibuit quatuor vocabula abesse. 9) ἕνεκ' Dindorfius de suo. (Π). 10) 'Legendum εἴ γε τῶν ἱερῶν τέλος ἐστὶ τὸ λειτουργεῖν, transposito articulo τὸ, quemadmodum postulat argumentum et mos Graece scribendi.' Marklandus. 'Post τέλος videtur τελεῖν deesse. — Sed locus hic mihi, ut verum fatear, obscurus et vexatus est.' Reiskius. 'Vide an εἴγε ἱερῶν τὸ τέλος ἐστιν; [sine λειτουργεῖν]. Sine articulo ἱερῶν p. 495 ter. p. 496, 13.' Dobraeus. 'Omnino non essent, credo, hae tricae, si Wolfius ita vertisset: *si quidem tributum sacrorum ad publica munera pertinet*, verso in praedicatum eo, quod nunc subiectum est.' Fr. A. Wolfius. 'Si orator scripsisset εἴ γε τὰ ἱερὰ τελεῖν ταὐτόν ἐστι καὶ λειτουργεῖν, ecquis h. l.

αὐτὸς[11] γὰρ οὑτωσὶ[12] τἀναντία τῇ στήλῃ γεγραφώς, ἂν τοῦτο[13] λέγῃ, φανήσεται. (129) Ἡδέως δ' ἂν ἔγωγ' ἐροίμην Λεπτίνην:[1] τίνος αὐτοῖς τὴν ἀτέλειαν ἢ σὺ νῦν καταλείπειν[2] φήσεις ἢ κείνους τότε δοῦναι, τὰς λειτουργίας ὅταν εἶναι φῇς ἱερῶν; τῶν μὲν γὰρ εἰς τὸν πόλεμον πασῶν εἰςφορῶν καὶ τριηραρχιῶν ἐκ τῶν παλαιῶν νόμων οὐκ εἰσὶν ἀτελεῖς, τῶν δὲ[3] λειτουργιῶν, εἴπερ εἰσὶν ἱερῶν, οὐδ'[4] ἔχουσιν.[5] (130) Ἀλλὰ μὴν γέγραπταί γ' ἀτελεῖς αὐτοὺς εἶναι.[1] τίνος;

blicum? nam si hoc dicat, ipse sic statuae contraria scripsisse convincetur. (129) Libenter autem ego Leptinem interrogarim: cuius rei immunitatem aut tu nunc illis te reliquisse dices aut maiores nostros olim dedisse, liturgiás si ad sacra pertinere dicas? nam veterum legum auctoritate, tributorum, quae ad bellum pertinent, omnium et instruendarum triremium non sunt immunes, liturgiarum autem, siquidem ad sacra eae pertinent, immunitatem neque habent. (130) At vero scriptum quidem

---

haereret? Atqui idem est sensus vulgatae.' Schaeferus. — τὸ punctis notavit AldV. 11) αὐτὰ v. X. β. (Bav?). — αὐτα F. (ὃς) 12) οὑτωσὶ k. (o) — οὑτοσὶ X. 13) ταῦτα Aldetc. corr rec LaurS. k. r. s. X. (F et Bav?). — τοῦτο Σ. pr LaurS. vulg.

129. 1) Λεπτίνη HWolf. de suo. Reiskius etiam σ' inseruit post ἔγωγε, item de suo. — Λεπτίνην Σ. LaurS. vulg. — 'Si quid duri inest in eo quod proxime secunda persona sequitur ad ipsum Leptinem directa, haec conversio orationis ab optimis scriptoribus auctoritatem habet eam, quae vetet quidquam mutari. Vid. ad Platon. Symp. p. 10 et infra ad p. 501, 8.' Fr. A. Wolfius. Inverso ordine Vindl: Λεπτίνην ἐροίμην. 2) καταλειπεῖν sic Ald. — καταλιπεῖν vulg. — καταλείπειν Σ. LaurS. Augl. k. s. Vindl. pr Π. Chr. Cf. §. 120. 3) δέ γε Aldetc. (δ' rec) F. t. v. margChr. — γε om Σ. LaurS. vulg. 4) οὐκ LaurS. 5) 'Post ἔχουσιν videtur ἀτέλειαν deesse.' Reiskius. Repete ex antegressis τὴν ἀτέλειαν, ut §. 2 ad δοῦναι, quod eo facilius fit, quod propius est ἀτελεῖς, unde τὴν ἀτέλειαν suppleri potest, ut §. 8. — — οὐδὲ τούτων ἔχουσιν coniecit Sauppius. οὐδ' εἰπεῖν ἔχ. Hirschigius in Philolog. T. V p. 333. οὐδ' οὗτοι ἔχ. (cum hiatu) Westermannus. Non opus emendatione. nam οὐδ' ἔχουσιν tacite opponitur τῷ οὐκ ἀφαιρεῖ. Tu eam iis immunitatem non eripis, scilicet eam neque habent. Diese freiheit haben sie ohnehin nicht. Dindorfius alia ratione vulgatam defendebat: 'Ad ἔχουσιν, inquit, intelligendum ἀτελεῖς εἶναι.' id esset i. q. *ne possunt quidem immunes esse*. Hoc mihi quidem durius esse videtur.

130. 1) αὐτοὺς εἶναι Ω. — εἶναί αὐτοὺς Augl. k. s. Vindl.

ἢ[2] τοῦ μετοικίου; τοῦτο γὰρ λοιπόν. οὐ δήπου,[3] ἀλλὰ τῶν ἐγκυκλίων λειτουργιῶν,[4] ὡς ἥ τε στήλη δηλοῖ καὶ σὺ προςδιώρισας[5] ἐν τῷ νόμῳ καὶ μαρτυρεῖ πᾶς ὁ πρὸ τοῦ χρόνος γεγονώς, ἐν ᾧ, τοσούτῳ τὸ πλῆθος ὄντι, οὔτε φυλὴ πώποτ' ἐνεγκεῖν ἐτόλμησεν οὐδεμί' οὐδένα τῶν ἀπ' ἐκείνων[6] χορηγὸν[7] οὔτ' ἐνεχθεὶς[8] αὐτοῖς ἄλλος οὐδεὶς ἀντιδοῦναι. Οἷς οὐκ ἀκουστέον ἂν ἐναντία[9] τολμᾷ[10] λέγειν.

131. Ἔτι τοίνυν ἴσως ἐπισύροντες[1] ἐροῦσιν, ὡς Μεγα-

est, immunes eos esse. Cuius rei? num tributi quod inquilini solvunt? hoc enim reliquum est. Minime scilicet, sed eorum munerum, quae in orbem redeunt, quemadmodum et statua indicat et tu insuper in lege definiisti et omnia superiora tempora testantur, quae quum longissima intercesserint, nec tribus unquam ulla quenquam ex illorum familia choragum nominare ausa fuit, nec nominatus aliquis ad permutationem facultatum eos provocare. Quare auscultandum isti non est, si his contraria proferre ausus fuerit.

131. Praeterea fortasse leviter dicent, Megarenses et Messenios

---

2) ἢ libri. ἦ Dobraeus. Vid. Baeuml. Particc. p. 127 sqq. — Ad μετοικίου AldB: γέλοιον δὲ τὸ τοιοῦτο. scholion. 3) οὐ σήπου pr Ω. 4) λειτουργῶν Σ antiq manu est ι superscr. Cf. Cor. §. 267. — λειτουργιῶν εἴπερ εἰσὶν ἀτελεῖς Vindl. e §° 129 confuse repetita sunt. idem codex om ὡς ἥ τε ... σὺ. 5) προσδιορίσας Obs. — προώρισας Augl. *k. s.* Vindl. — προείρηκας cod η. — προσδιώρισας Σ. LaurS. vulg. — 'Scribe προδιώρισας, ut passim, *ante definivisti.*' Marklandus. 'πρὸς notat *insuper*, ita ut auctoritas Leptinis testimonio columnae accedere dicatur.' Fr. A. Wolfius. 6) ἐκείνου AldV. Augl. *k. s.* Vindl. 'Idem Augl alibi quoque [§. 18. vide ad f. leg. §. 280] in formula τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος posterius hoc nomen [cum particula καὶ] excludit, studio videlicet emendandi auctoris.' Fr. A. Wolfius praeeunte Reiskio. 7) χορηγῶν corr *v.* 8) ἐνεγχθεῖσιν Ald. Mor. — ἐνεχθεῖσιν Fel. Mor. rec corrLaurS. F. *t. v.* X. — γρ. ἐνεγχθεὶς AldV e Wolfiae ἐνεχθείς, ut Σ. prLaurS. vulg. — ἐνεχθεὶς ἤγουν προβληθεὶς χορηγεῖν AldB. 9) ἐναντία οὗτος mavult Reiskius. 'Hoc potius novum exemplum habemus ceteris ab altera (προςδιώρισας) persona ad alteram (τολμᾷ) transitionis.' Fr. A. Wolfius. 10) τολμᾷ om *r.* pr Mal (add Chr).

131. 1) διασύροντες cod ζ. volebat HWolfius. — ἐπισύροντες Σ. LaurS. vulg. etiam Apsines Rh. T. IX p. 506 W. Defendit Erlangensis Schaeferus (Observv. ad Dem. Erlang. 1829) p. 12. Sententia est: 'Si adversarii immunitatis etiam peregrinis vetante aliqua lege concessae exempla in promptu habuissent, nae illi tale argumentum, quo abusum immunitatis vel maxime evincere poterant, non *leviter* et tan-

ρεῖς καὶ Μεσσήνιοί τινες εἶναι φάσκοντες,[2] ἔπειτ' ἀτελεῖς εἰσίν, ἀθρόοι[3] παμπληθεῖς[4] ἄνθρωποι, καί τινες ἄλλοι δοῦλοι καὶ μαστιγίαι,[5] Λυκίδας[6] καὶ Διονύσιος.[7] καὶ τοιούτους τινὰς

quosdam, qui se tales esse non negent, tamen immunitate frui, quorum maxima sit multitudo, et alios quosdam servos et verberones, ut Lycidam

---

quam in transitu (ἐπισύροντες) attigissent.' Sic ille praeeunte aliquatenus Reiskio. 2) Marklandus sic distingui iubet: ὡς Μεγ. καὶ Μεσσ., τινὲς (etc. *qui se dicunt esse aliquo in numero*) ἔπειτα ἀτ. εἰσὶν ἀθρόοι, παμπλ. ἄνθρ. 'Post ἀθρόοι etiam Bekkerus subdistinctionem posuit. Mihi vox, ut vulgo fit, videtur iungenda proximae παμπληθεῖς. Cf. p. 557, 28. p. 558, 8. p. 559, 6 sq. Plat. Gorg. p. 146 Heind. (Stallb. ad p. 490 B). Vid. ad 186, 16. quam notam ubi legerit Lobeckius, fortasse fatebitur hoc Demosthenicum inter genera parallelorum incautius relatum esse Parerg. Phryn. p. 754.' Schaeferus. Illo modo interpungendum esse censet Marklandus, quia τινὲς et δούλους καὶ μαστιγίας oppositos esse censet. 'At talem oppositionem ego hîc nullam video. — Tum misere illa ratione discerpitur ordo verborum. In promptu est videre, subiectum orationis esse τινές et huc referri φάσκοντες εἶναι etc. et ita periodum accipi debere: *Dicent, homines quosdam reperiri, qui quamvis ne ipsi quidem dissimulent aut occultent, Megarenses et Mess. se esse (h. e. non Atticos cives) nihilominus immunitate fruantur ad unum omnes.* ἔπειτα, ut alias εἶτα, est pro ὅμως, quod inprimis fit post sententiam concessivam, quae habet participium. Vid. Koen. ad Gregor. C. p. 62. Hoogev. Partt. p. 384.' Fr. A. Wolfius. — 'Subaudi αὐτοί. exspectabam tamen: Μεσσήνιοι τινες ὄντες, πολῖται ὑμέτεροι εἶναι [hoc hiatu] φάσκοντες.' Reiskius. Omnia haec pericula feliciter tollit Car. Schaeferus l. c. p. 10 sqq. negans ante legem Leptineam interdictum fuisse ne quis peregrinus ad immunitatem admitteretur, et hanc esse sententiam videns: 'Fortasse etiam adversarii rem obiter tangentes proferent, (ὡς) Megarenses et Messenios quosdam (εἶναι ἀτελεῖς φάσκοντες), qui perhibeant [cf. Dobraeum ad h. l.] se immunes esse, (ἔπειτα) deinde revera (ἀτελεῖς εἰσιν) immunitate frui, satis quidem magnum numerum, aliosque quosdam, servos' etc. Opponuntur εἶναι φάσκοντες et εἰσίν, ad utrumque pertinet ἀτελεῖς. 3) ἀθρόοι LaurS. vulg. — αθρόοι Σ. — ἁθρόοι F. Augl. Π. Mal. X. Vid. Prolegg. Gramm. §. 37. 4) παμπλῆθεις Ω. s. Vid. ad f. leg. §. 19. — — φάσκοντες ὡς μεγ. καὶ μεσσ. τινες ἀτελεῖς εἰσιν ἀθρόοι παμπλ. ἄνθρ., ἔπειτα καί τινες ἄλλοι hoc ordine ParThiersch. 5) μαστηγίαι Augl. — Apsines sic: εἶτα ἐπισύροντες ἐροῦσιν, ὡς Μεγ. καὶ Μεσσ. ἀτελεῖς τινες ἀθρόοι, ἄνθρ. δουλ. καὶ μαστ. reliquis quidem omissis, neque vero sententia confusa, quam AWolfium non divinasse miramur. 6) λυκίδας] υ in rasura duarum literarum Σ, super ασ est macula. Infra, §§. 132 et 133 nomen habet Σ sine accentu. Cf. Κερκιδᾶς Cor. §. 295. 7) Λυκίδας καὶ Διονυσίους pluralem (cf. Dobraeus)

ἐξειλεγμένοι.[8] *Ὑπὲρ δὴ*[9] *τούτων*[10] *ὡδὶ ποιήσατε: ὅταν ταῦτα λέγωσιν·*[11] *κελεύετε, εἴπερ ἀληθῆ λέγουσι πρὸς ὑμᾶς, τὰ*[12]
497 *ψηφίσματα, ἐν οἷς*[13] *ἀτελεῖς εἰσιν*[14] *οὗτοι, δεῖξαι.*[15] *οὐ γάρ ἐστ' οὐδεὶς ἀτελὴς παρ' ὑμῖν, ὅτῳ μὴ ψήφισμα, ἢ νόμος δέδωκε τὴν ἀτέλειαν.* (132) *Πρόξενοι μέντοι πολλοὶ διὰ τῶν πολιτευομένων*[1] *γεγόνασι παρ' ὑμῖν*[2] *τοιοῦτοι, ὧν εἷς ἐστιν*

et Dionysium, nam eius generis homines sibi elegerunt. De his iam sic agite: Si hoc dicent; iubete eos, si sibi a vobis fidem haberi velint, decreta ostendere, in quibus hi immunes sint. neque enim quisquam apud vos immunis est, nisi ei sit immunitas decreto vel lege data. (132) Proxeni quidem multi tales apud vos per reipublicae administra-

---

cum sequentibus continuans coniecit Reiskius. Placet etiam Dindorfio, ut oratio melius procedat.[?] 8) *ἐξηλεγμένοι* Ald. Fel. — *ἐξειλεγμένοι* *Σ*. LaurS. vulg. — *καὶ τοιοῦτοί τινες ἐξηλεγμένοι* sive Atticum *ἐξεληλεγμένοι* coniecit Marklandus, idem AWolfius, addens: 'Sic *ἐξηλεγμένοι* [imo *ἐξεληλεγμένοι* Stallb. ad Plat. Gorg. cap. 27] *τοιοῦτοι*, scil. *ὄντες*, sunt *palam convicti esse tales*, *quales Lycidas et D.* h. e. notae nihilo melioris, quam illi. Ipse tamen Marklandus verba bene [?] emendata ita distinguit: *καί τινες ἄλλοι, δοῦλοι καὶ μαστιγίαι* (*Λυκ. καὶ Δ. καὶ τοιοῦτοί τινες*) *ἐξηλεγμένοι.* Nos nihil praeterea in textu mutamus nec in hac distinctione *σαφάνειαν* Demosthenis agnoscimus. At melius repertum si quis habuerit, id cupide amplectemur.' Haec igitur AWolfius, et edidit *καὶ τοιοῦτοί τινες ἐξηλεγμένοι.* 'Non vidit formam *ἐξηλεγμένοι* non posse ferri in scriptore Attico. Deinde fugit eum *ἐξελέγχεσθαι* hoc sensu usurpatum iungi non adiectivo, sed participio, ut *ὄντες* non subaudiri possit, sed addi debuerit. — Fidiculis autem opus est nullis ad retorquendum quod ipsum per se satis concinne aptatur.' Schaeferus. Rectissime vulgatam reliqui *ἐξειλεγμένοι* tuentur, i. q. *sibi eligere* cum accus. ut saepius *αἱρεῖσθαι.* Erravit tamen Schaeferus de participio. nam etiam adiectivum cum *ἐξελέγχεσθαι* coniunctum invenimus Stephan. I §. 36: *ἐξελέγχεται ψευδῆ.* — '*ἐξειλεγμένοι* dictum significanter, quippe indicat fraudem operosam.' Schaeferus. 9) *δὲ* Vindl fide Taylori. 10) *τοῦτ'* HWolf. operae. 11) *ὅταν ταῦτα λέγωσιν* Bekkerus cum antecedentibus coniunxit. 'Mihi vulgaris interpunctio magis probatur. nam *ὡδὶ ποιήσατε* mediae insertum enuntiationi parum placet.' Schaeferus. In *Σ*. LaurS. Vind4 est *ποιήσαθ'* et in *Ω ποιήσασθ'*, ut cum *ὅταν* continuetur. 12) *τὰ* excidit inHWolf. 13) 'Scilicet *γεγραμμένοι.*' Reiskius. 'Bene. sed cave hoc addas. Psephismata, quae horum tenent nomina ut adeptorum immunitatem.' Schaeferus. 14) *εἰσὶν* ut *ἔνεστιν* §§. 98. 146. Cf. §. 97. 15) *δεικνύναι* Aldetc. F. *t. v.* X. §. 133. — *δεῖξαι Σ*. vulg. *κνύναι* rec — *δεῖξαι* LaurS.

132. 1) *πολιτευμένων* Paul. Cf. §. 133 not. 5. 2) Cit. Anecd

ὁ Λυκίδας.[3] ἀλλ' ἕτερον πρόξενόν ἐστ' εἶναι καὶ ἀτέλειαν εὑρῆσθαι. μὴ δὴ παραγόντων[4] ὑμᾶς, μηδ', ὅτι δοῦλος ὢν ὁ Λυκίδας[5] καὶ Διονύσιος[6] καί τις[7] ἴσως ἄλλος,[8] διὰ τοὺς[9] μισθοῦ τὰ τοιαῦτα γράφοντας ἑτοίμως,[10] πρόξενοι γεγόνασιν, διὰ τοῦθ' ἑτέρους ἀξίους[11] καὶ ἐλευθέρους καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίους[12] ἃς ἔλαβον δικαίως παρ' ὑμῶν[13] δωρεὰς ἀφελέσθαι ζητούντων. (133) πῶς γὰρ οὐχὶ καὶ κατὰ τοῦτο[1] δεινότατ' ἂν πεπονθὼς[2] ὁ Χαβρίας φανείη, εἰ μὴ μόνον[3] ἐξαρκέσει[4]

tores facti sunt, e quibus unus est Lycidas. At aliud est proxenum esse et aliud habere immunitatem. Ne igitur vos seducant, neve, quia servus Lycidas et Dionysius et fortasse alius quis per eos, qui mercede talia scribunt parati, proxeni facti sunt, propterea alios dignos et liberos et optime promeritos donationibus, quas iure a vobis acceperunt, spoliare studeant. (133) Nam quomodo non etiam hac ratione manifesto cum Chabria iniquissime ageretur, si isti, qui rempublicam in hunc modum

---

Bkk. p. 163. 3) κυλίδας pr Ω. — λικυδας corrΩ. Cf. superius §. 131 not. 6 et inferius not. 5. 4) πραττόντων text Bav (in marg γρ. παραγ παραγόντων). β. t. — πραττόντων F. X. — γρ. ταραττόντων margLamb. 5) κυλιδας pr Ω. λικυδας corr Ω, lineolis adhibitis ordinem syllabarum restituens. 6) καὶ ὁ Δ. Aldetc. LaurS. F. t. v. X. — ὁ om Σ. vulg. 7) καὶ εἴ τις Vindl. 8) ἄλλος ἴσως Aldetc. F. t. v. X. — ἴσως ἄλλος Σ. LaurS. vulg. 9) τοῦ Ω. s. Lind. Vindl. 10) ἑτοίμως cum προξ. γεγ. constructum in Ald. Mor. Marklandus primus post ἑτοίμως distinxit. 11) ἀξίους delet tanquam var. lect. inferioris αἰτίους Dobraeus. Sed necessarium est. tres enim orator fecit classes: bonorum, liberorum, iure honoratorum, ut opponerentur μαστιγίαι, δοῦλοι, διὰ τοὺς μισθοῦ γράψαντας τὰς δωρεὰς λαβόντες. 12) ἀγ. ὑμῖν αἰτίους Reiskius et Augerus malunt. 13) ὑμῖν Augl. k. s. Vindl.

133. 1) πῶς γὰρ καὶ κατὰ τοῦτο οὐχὶ Aldetc. — οὐχὶ post γὰρ habent Σ. LaurS. vulg. 2) πεποθὼς vitiose Ald. 3) μόνον delevit HWolf. tanquam abundans. 'Male. nam et alii sic loquuntur, v. c. Xenoph. Mem. I, 1 §. 15. Lycurg. Leocr. p. 155. Nec illud sine sensu. εἰ μὴ μόνον ἐξαρκέσειε est *si hoc unum iis non sufficeret.*' Fr. A. Wolfius. Vid. not. 4. 4) ἐξαρκέσειε Aldetc. F. t. v. — ἐξαρκέσῃ r. — ἐξαρκήσοι k. — εξαρκέσει X. — ἐξαρκέσει Σ. LaurS. vulg. 'Mutarunt qui ob sequens ἀφέλοιντο etiam in priori membro optativum requirerent, parum illi reputantes in huiusmodi enuntiationibus bimembribus haud raro prius membrum definite, posterius hypothetice dici. Orator, opinor, hoc vult: Factio ista satis habere debebit tale mancipium in Chabriae dedecus proxenum fecisse. Quod si hac una re non contenti, praetextu indidem sumto, immunitatem viro de repl. tam egregie merito

τοῖς τὰ τοιαῦτα πολιτευομένοις[5] τὸν ἐκείνου δοῦλον Λυκίδαν πρόξενον ὑμέτερον πεποιηκέναι, ἀλλ' εἰ καὶ διὰ τοῦτον πάλιν τῶν ἐκείνῳ τι δοθέντων ἀφέλοιντο, καὶ ταῦτ' αἰτίαν λέγοντες ψευδῆ;[6] οὐ γάρ ἐστιν οὔθ'[7] οὗτος οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πρόξενος ὢν ἀτελής,[8] ὅτῳ μὴ[9] διαρρήδην ἀτέλειαν ἔδωκεν ὁ δῆμος. τούτοις δ' οὐκ ἔδωκεν, οὐδ'[10] ἕξουσιν[11] οὗτοι δεικνύναι. λόγῳ δ' ἂν[12] ἀναισχυντῶσιν·[13] οὐχὶ[14] καλῶς ποιήσουσιν.[15]

134. Ὃ τοίνυν μάλιστα πάντων οἶμαι[1] δεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φυλάξασθαι, τοῦτ' εἰπεῖν ἔτι βούλομαι. εἰ γάρ τις πάντα,[2] ὅσα Λεπτίνης ἐρεῖ περὶ τοῦ νόμου διδάσκων ὑμᾶς[3] ὡς καλῶς κεῖται,[4] συγχωρήσειεν[5] ἀληθῆ λέγειν αὐτόν·

gerunt, non hac una re contenti erunt, servum eius Lycidam proxenum vestrum fecisse, sed si etiam propter hunc aliquid illi concessum rursus eriperent, falsam praesertim causam praetexentes? neque enim vel hic vel alius quisquam, quia proxenus est, propterea immunis est, nisi cui claris verbis populus immunitatem dederit. Istis vero non dedit, nec poterunt id demonstrare. sin impudenter affirmabunt, non pulcre facient.

134. Iam quod censeo omnium maxime cavendum vobis esse, Athenienses, id adiiciam. Nam si quis omnia, quae Leptines de lege dicet ostendens eam recte latam esse, concederet vere ab eo dici; una saltem

---

datam abolerent, ecquis negaret summam Chabriae iniuriam fieri?' Schaeferus. 5) πολιτευμένοις Ald. — πεπολιτευμένοις Fel. Cf. §. 132 n. 1. 6) λέγοντες ψευδῆ om Vindl. 7) οὔθ' om *k*. 8) 'Post ἀτελὴς videntur excidisse οὐδεὶς γὰρ ἀτελής.' Reiskius. 'Quin nihil deest, et bene stringit argumentum. Res ipsa loquitur. Potuit aliquis proxenus immunis esse, ita vero singulari decreto populi Atheniensis ad eam rem opus fuit.' Fr. A. Wolfius. 9) μὴ om Augl. *k*. *s*. Vindl. 10) δ' οὐκ ἔδωκεν οὐδ' vulg. — δ' οὐδέδωκεν· οὐδ' Σ (nihil corr). LaurS. *Ω*. *T*. *r*. Vind4. — δ' οὐδ' ἔδωκεν οὐδ' Mal. — δ' οὔτ' ἔδωκεν οὔθ' Augl. *k*. *s*. Vindl. corr Π. 11) ἐξουσίαν corr rec LaurS in ἕξουσιν. 12) ἂν om pr Σ, add antiq. prLaurS superscr. 13) ἀναισχυνθῶσιν HWolf. vitiose. 14) οὐ *k*. *r*. Vind4. 15) 'Lego οὐχὶ καινῶς π. *non more novo.* solitum enim hoc illis.' Marklandus. 'Est formula creberrimi usus apud oratores. Lenis et civilis est increpatio, in qua vis est eadem atque in illa acerbiore *factum improbe*, *flagitium teterrimum.*' Reiskius. 'Urbane, de more Atticorum, pro κακῶς seu κακούργως ποιήσουσιν. Cf. p. 499, 8.' Fr. A. Wolfius.

134. 1) οἴομαι Augl. Vindl. — οἶμαι Σ. LaurS. vulg. 2) ἅπαντα Aristides Rh. T. IX p. 381. 3) ὑμᾶς om Fel. 4) χρῆται Aristides. 5) συγχωρήσει (συγχωρῆσαι Norrmann) τούτοις Aristides.

ἕν γ' αἰσχρὸν οὐδ' ἂν εἴ τι γένοιτ' ἀναιρεθείη,[6] ὃ συμβήσεται διὰ τοῦ νόμου, κυρίου γενομένου, τῇ πόλει. Τί οὖν τοῦτ' ἔστιν; τὸ δοκεῖν ἐξηπατηκέναι τοὺς ἀγαθόν τι ποιήσαντας.[7] (135) Ὅτι μὲν τοίνυν τοῦθ' ἕν τι[1] τῶν αἰσχρῶν[2] 498
ἐστίν, πάντας ἂν ἡγοῦμαι φῆσαι, ὅσῳ δ' ὑμῖν αἴσχιον τῶν ἄλλων,[3] ἀκούσατέ μου. Ἔστιν ὑμῖν νόμος[4] ἀρχαῖος, καλῶς τῶν δοκούντων[5] ἔχειν:[6] ἄν[7] τις ὑποσχόμενός τι τὸν δῆμον ἐξαπατήσῃ,[8] κρίνειν, κἂν[9] ἁλῷ, θανάτῳ ζημιοῦν. Εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθ'[10] ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ, ἐφ' ᾧ τοῖς ἄλλοις θάνατον ζημίαν[11] ἐτάξατε,

turpitudo ne si quidvis acciderit quidem tolleretur, quae lege ista, si approbata fuerit, reipublicae usu veniet. Quae igitur illa est? quod bene meritos decepisse videbitur. (135) Nemo autem opinor erit, quin fateatur, id esse turpe, quanto vero vobis turpius quam ceteris, me audite. Est vobis vetus lex, e probatarum numero: *si quis aliquid pollicitus, populo verba dederit, ut adducatur in iudicium; convictus, ut morte puniatur.* Vos tandem non pudet, Athenienses, ipsos id palam committere,

6) 'Excidisse videtur οὐκ ante οὐδ'. Lego et distinguo: ἕν γε αἰσχρὸν οὐκ, οὐδ' ἂν εἴ τι γένοιτο, ἀναιρεθείη.' Marklandus. 'Dem. Cor. §. 168. Sed nihil frequentius his exemplis, quorum nullum favet Marklandi coniecturae.' Fr. A. Wolfius. 'Quin ne Graecam quidem esse deputo. Continuanda autem ἕν γε ... ἀναιρεθείη. Male Reiskius interpunxit ἕν γ' αἰσχρὸν, οὐδ' ἂν εἴ τι γένοιτο, ἀναιρεθείη. Utraque enim interpungendi ratio disiungit iungenda: haec οὐδ' et εἰ, illa ἂν et ἀναιρεθείη. Videlicet οὐδ' ἂν formula est tam crebro usu trita, ut etiam ibi locum habeat, ubi τὸ ἑξῆς particulae potentiali aliam assignare sedem videatur. Idem valet de formula οὐκ οἶδ' ἂν εἰ, quam iure tuetur sciteque explicat Elmsleius ad Eurip. Med. 911. Passim latet neglecta in var. lect., sed in textum inferenda haud cunctanter e. c. Xenoph. Cyrip. D. V, 4 §. 12.' Schaeferus. — ἂν om Lind. — ἀφαιρεθείη cod. ε. 7) 'Addi velim ὑμᾶς.' Reiskius.

135. 1) ἕν τι τοῦτο Augl. *k. s.* — τοῦτο ἕν τι Σ. LaurS. vulg. —
ῶ rec
ἕν τι τοῦτο καὶ Vindl. 2) αισχρὸν LaurS. 3) τῶν ἄλλων αἴσχιον Aldetc. F. *t. v.* X. — αἴσχ. τ. ἄλλ. Σ. LaurS. vulg. 4) νόμος ὑμῖν Augl. *s.* Vindl. — νόμος ἡμῖν *k.* — ὑμῖν νόμος Σ. LaurS. vulg. 5) τῶν καλῶς δ. LaurS. vulg. — καλῶς τῶν δ. Σ, in cuius marg antiq γρ. τῶν καλ. δ. ἔχειν. 6) ἔχειν om text Σ. Hoc verbum facile excidit;
χ
de ε i. e. ἔχειν etc. vid. Bast. Palaeogr. p. 810. 7) ἐάν LaurS. vulg. — ἄν Σ. Ω. Vind4. Π. Mal. 8) ἐξαπατησει Ald. Fel. X. 9) καὶ ἂν Vindl. — καὶ ἐὰν margLamb. 10) αἰσχύνεσθε δὲ Ald. Mor. 11) τὴν ζημίαν Aldetc. F. *t. v.* X. — articulum om Σ. prLaurS (add rec in marg). vulg: 'Additum articulum saepius legisse memini in hac formula, ut in simil-

τοῦτ' αὐτοὶ[12] *ποιοῦντες φανήσεσθε; Καὶ μὴν πάντα μὲν εὐλαβεῖσθαι δεῖ ποιεῖν τὰ*[13] *δοκοῦντα καὶ ὄντ' αἰσχρά, μάλιστα δὲ ταῦτ' ἐφ' οἷς τοῖς*[14] *ἄλλοις χαλεπῶς τις ἔχων ὁρᾶται. οὐδὲ*[15] *γὰρ ἀμφιςβήτησις καταλείπεται*[16] *τὸ*[17] *μὴ ταῦτα ποιεῖν,*[18] *ἃ πονήρ' αὐτὸς*[19] *ἔκρινεν εἶναι πρότερον.*

quod in ceteris vindicandum supplicio censuistis? Et vero quum omnia cavenda quae videntur et sunt turpia, tum autem ea potissimum, quae in ceteris quis moleste ferre videtur. neque enim controversia relinquitur, quin ea facienda non sint, quae ipse antea turpia iudicavit.

---

lima ista *θάνατον τὴν ζημίαν εἶναι*, ubi nunquam ab Atticis omittitur.' Fr. A. Wolfius. 'Aristaenetus II ep. 1. Dem. Steph. I §. 80. Lept. fin. Inde patet Lept. §. 114 (= h. l.) AWolfium optime dedisse. *θ. τὴν ζημ. ἐτ.*, quum Reiskius ... articulum sustulisset.' Boissonadius ad Aristaen. l. c. 'Erravit vir egregius cum Wolfio confundens quae diversi sunt generis. Recte dicitur *θάνατος ἡ ζημία*, nec potest dici aliter, sed non minus recte *θάνατον ζημίαν τάττειν, ἐπιτίθεσθαι* etc. Thuc. II, 24 [ibiq. Krüg.].' Schaeferus. Cf. Dobraeus. 12) *τοῦτ' αὐτοὶ* Aldetc. LaurS. vulg. — *τοῦτο αὐτὸ* pr *Σ*, in quo addidit *ὁ* *οἱ* *ι* antiq. *Ω. Τ.* pr*Π*. — *τ. αὐτοὶ* F. X. — *ταὐτο* Mal. — *τοῦτο* om Appfr. 13) *καὶ τὰ* Aldetc. Cf. Mid. §. 217. 14) *τοῖς* om Herw. — Loco *ταῦτ'* Cobetus Hyperid. p. 55 coniecit *τά*. Vid. ad §. 137. 15) *οὔτε* *τ* *Ω. Τ.* Vind4. — *οὐδὲ* F (non Bav?). 16) *ἔτι κατ.* Aldetc. LaurS. F. *t. v.* Chr. — *ἔτι* om *Σ*. vulg. 17) *τοῦ* coniecerunt HWolfius et Marklandus. — '*τὸ μὴ ταῦτα ποιεῖν* est accusativus pendens a substantivo *ἀμφισβήτησις* Est *οὐδὲ γὰρ ... ποιεῖν* i. q. *οὐδὲ γὰρ ἀμφισβητεῖται τὸ μὴ ταῦτα ποιεῖν.* Verbum autem *δεῖν* quum lateat in particula vetante *μή*, facile intelligitur neque addendum nec subaudiendum (Ind. Graec. s. v. *ἀμφισβήτησις*) esse.' Schaeferus. Etiam Westermannus accusativi hanc structuram esse censens defendit *τό*, citata Matth. Gr. §. 543. Nominativi structuram non esse defendendam monui ad f. leg. §. 163: *οὐδ' ἄρνησίς ἐστιν αὐτοῖς τὸ μὴ ταῦθ' ὑπὲρ Φιλίππου πράττειν.* Quamquam multa sunt exempla huius nominativi structurae. Vid. Baeumlin. Gramm. §. 537. Krüger. Gramm. §. 50, 6. Sed sunt alii loci, quorum structura non potest explicari per appositionem. Timocr. §. 69: *τοῖς δ' οὐδὲ λόγος λείπεται τὸ μὴ οὐ πονηροῖς εἶναι.* Thuc. VII, 67 §. 1: *τῆς δοκήσεως προςγενομένης αὐτῷ τὸ κρατίστους εἶναι.* Xenoph. Cyri D. V, 1 §. 24 (= 11): *τίς ... γέρων σοῦ ἀπελείφθη τὸ μή σοι ἀκολουθεῖν;* Pendet hic articulus cum infinitivo a totius sententiae notione, ut *τῆς δοκήσεως γενομένης* fere est i. q. *δοκούντων ἡμῶν* et *λόγος λείπεται τοῖςδε* i. q. *ἐροῦσιν* et cum *ἀπελείφθη* cf. V, 5 §. 36: *ἀποστρέψῃ με.* Accusativus igitur habendus est de eventu, ad quem sententia dirigitur. Cf. Kuehner. Gramm. T. II p. 339 sq. 18) *ποιεῖν δεῖν* ParThiersch. e HWolf. coniectura? 19) *τις αὐτὸς* Aldetc. Augl.

136. Ἔτι τοίνυν ὑμᾶς κἀκεῖν' εὐλαβεῖσθαι δεῖ,[1] ὅπως μηδὲν ὧν ἰδίᾳ[2] φυλάξαισθ'[3] ἄν, τοῦτο[4] δημοσίᾳ ποιοῦντες[5] φανήσεσθε, ὑμῶν τοίνυν οὐδ' ἂν εἷς οὐδὲν[6] ὧν ἰδίᾳ[7] τινὶ δοίη, τοῦτ' ἀφέλοιτο πάλιν,[8] ἀλλ' οὐδ' ἐπιχειρήσειεν ἄν. (137) μὴ τοίνυν μηδὲ δημοσίᾳ τοῦτο ποιήσητε,[1] ἀλλὰ κελεύετε τούτους[2] τοὺς ἐροῦντας ὑπὲρ τοῦ νόμου, εἴ τινα τῶν εὑρημένων τὴν δωρεὰν ἀνάξιον εἶναί φασιν, ἢ μὴ[3] πεποιηκότα,[4] ἐφ' οἷς[5] εὕρετο, ἔχειν,[6] ἢ ἄλλ'

136. Ad haec illud quoque cavendum, ne quid eorum, quae privatim facere vitetis, hoc publice manifesto committatis. Vestrûm autem nemo est, qui eorum quid, quae alicui dederit, hoc rursus auferat; imo ne conetur quidem. (137) Quare nec publice hoc facite, imperate potius, ut defensores istius legis, si quem ex iis, qui consecuti sunt hoc donum, indignum esse dicunt, vel id tenere, quum ea non fecerit, propter quae sit datum, vel ob aliud quid reprehendunt, eum accusent

---

γρ. αὐτὸς rec
F. k. s. t. v. Vindl. X. — αὐτοῖς LaurS sine τις. — τις om Σ. vulg. Hiatus causa retinendum esse censet Benselerus Hiat. p. 108. Imo potius πονηρά est praecidendum.

136. 1) δεῖ om Paul. 2) εἰδυῖα s. 3) φαλάξαισθ' pr Π. pr Mal. — φυλαξεσθ' (αι) LaurS. 4) τοῦτο om s (?). — 'μηδὲν τοῦτο est *nihil tale*, *nihil ex hoc genere*, plane ut dicitur τὶ τοῦτο.' Fr. A. Wolfius. 'Cave iungas μηδὲν τοῦτο vertasque *nihil tale*, quod est μηδὲν τοιοῦτον. et hîc et vs. seq. τοῦτο habet eam vim, quam indicavi ad Dionys. H. De Comp. p. 106. Perquam autem notabile est, quod nunc refertur ad negativas voces μηδὲν et οὐδέν, cuiusmodi exempla sunt e rarioribus.' Schaeferus. 'Fort. τούτων.' Seager. Diar. Class. LVI p. 258. 'Imo μηδὲν ὧν per attractionem dictum est pro μηδὲν ἐκείνων ἅ. Ad φυλάξαισθ' ἂν autem e sequentibus repetendum ποιῆσαι.' Schaeferus. De τοῦτο gravitatis causa post τὶ et h. §. post μηδὲν atque οὐδὲν apposito i. q. *hoc inquam* vid. ad §. 117. 5) ποιοῦντες om s. Vindl. 6) οὐδὲν om F. 7) εἰδυῖα s. 8) πάλιν αὐτὸς Vindl.

137. 1) ποιήσετε r. Vind4. 2) τούτους om F. 3) φασι μὴ pr Σ, cuius eadem manus, sed diverso atramento ν et ἢ addidit. — φασιν ἢ εἰ μὴ LaurS. 4) 'Dele subdistinctionem.' Schaeferus. Restitui non quasi nescirem totam sententiam esse attractam, sed ut hiatus evitaretur pausâ et ut ἔχειν cum πεποιηκότα coniungeretur. 5) Cobetus Hyperid. p. 55 coniecit τὰ ἐφ' οἷς. Cf. §. 135. 6) ἐφ' οἷς εὕρατο ἔχειν cod η. — — ἐφ' οἷς εὕρετο ἐφ' οἷς ἔχειν Vindl negligenter. — 'Malim ἐφ' οἷς εὕρετο ἐκείνην scil. τὴν δωρεάν.' Reiskius. 'Interpunxi ante ἔχειν, ut amoverem causam erroris. — Ne tamen forte nunc infinitivus ἔχειν trahatur ad εἶναι ἀνάξιον τὴν δω-

ὁτιοῦν[7] *ἐγκαλοῦσίν τινι, γράφεσθαι κατὰ τὸν*[8] *νόμον, ὃν παρεις φέρομεν*[9] *νῦν ἡμεῖς, ἢ θέντων ἡμῶν,*[10] *ὥςπερ ἐγγυώμεθα*[11] *καὶ φαμὲν θήσειν, ἢ θέντας αὐτοὺς*[12] *ὅταν πρῶτον*[13]

ex lege, quam nos modo substituimus, sive nos eam tulerimus, ut nos facturos esse spondemus et pollicemur, sive ipsi tulerint, ut primum

---

ρεάν, sic verborum ordo institui debet: *ἢ (φασίν) ἔχειν μὴ πεποιηκότα ἐφ' οἷς εὕρετο, ἢ ἀλλ' ὁτιοῦν ἐγκαλοῦσί τινι. Si quem dicent immunitate frui, vel qui nihil fecerit earum rerum, propter quas eam impetravit* etc. Ita sententia poscit et lex sermonis et gemina structurae ratio p. 464, 11 sq., ubi *κεκτῆσθαι* nihil aliud est quam nostro loco *ἔχειν*. In seqq. *ἢ ἀλλ' ὁτιοῦν* inprimis cogitandum de eo, quod quis post donum acceptum peccare potuit, id quod supra fuit p. 486, 26 *μετὰ ταῦτα ἀδικούντων*. Sed verbum *ἐγκαλοῦσι* ad adversarios relatum deflectit paullum ab instituta structura, ex qua participium exspectes.' Fr. A. Wolfius. 'Adeo deflectit, ut structuram faciat prorsus intolerabilem. Quod si vera esset viri doctissimi ratio, orator fere sic scripturus erat: *ἢ μὴ πεποιηκότα ἐφ' οἷς εὕρετο ἔχειν ἢ ἄλλο ὁτιοῦν ἐγκαλούμενον.* Scilicet Wolfius duas hîc classes hominum indicari putavit, alteram eorum qui non fecerint ob quae immunitatem acceperint, alteram eorum qui quid contra rempl. commiserint, quas classes tanquam formas complectatur generalis notio *τοῦ εἶναι ἀναξίους*. Falso. Demosthenes enim tres classes enumerat: primam *τῶν ἀναξίων*, alteram *τῶν οὐ πεποιηκότων ἐφ' οἷς εὕροντο*, tertiam *τῶν ἄλλο ὁτιοῦν ἐγκαλουμένων.* Ne dubites, compara p. 486, 25 sqq. *πρόφασις δικαία κατὰ τῶν ἢ παρακρουσαμένων, ἢ μετὰ ταῦτ' ἀδικούντων, ἢ ὅλως ἀναξίων.*' Schaeferus. 7) *ἢ ἄλλό τι r.* Vind4. — *ἢ ἄλλο ὅτι* Mal. — *ἢ ἀλλ' ὁτιοῦν* LaurS. 8) *τὸν* om *s.* Vind1. 9) *ὅνπερ ἐισφέρομεν k. s.* 10) *ὑμεῖς. ἢ θέντων ὑμῶν* HWolf. casu. 11) *ἐγγυόμεθα Ω.* 12) *θέντων αὐτῶν* Aldetc. — *θέντας αὐτοὺς Σ.* LaurS. vulg. — Simon Fabricius, qui Aug1[um] in HWolfii commodum examinavit, *θέντων αὐτοί* coniecit, in imperativo. 'Inficete.' Taylorus. '*θέντας αὐτοὺς* refer ad verba totius periodi primaria: *κελεύετε τούτους ... γράφεσθαι.*' Fr. A. Wolfius. Etiam sequentia *ὅταν πρῶτον κτλ.* recte se habent, nec coniunctio *ὅταν* est causalis, ut putat Benselerus, sed temporalis i. q. *quando* hac sententia: si accusare potestis aliquem immunium, accusatote eum coram Nomothetis, ut primum creati erunt de lege nunc adscripta, tum sive a nobis sive a vobis rogata. Ad accusationem, non ad rogationem referendum est *ὅταν πρῶτον κτλ.* Nec mirum est quod, si Demosthenes suam legem coram Nomothetis defensurus erit, etiam Leptines prodire posse dicitur accusaturus indignos; nam si hic voluerit, in hac causa cum Demosthene se coniungere potuerit. 13) *τὸ πρῶτον* Mor.

γένωνται νομοθέται. (138) Ἔστι δ' ἑκάστῳ τις αὐτῶν,[1] ὡς ἔοικεν, ἐχθρός, τῷ μὲν Διόφαντος, τῷ δ' Εὔβουλος, τῷ δ' ἴσως ἄλλος τις. εἰ δὲ τοῦτο φεύξονται καὶ μὴ θελήσουσι[2] ποιεῖν· σκοπεῖτε, ὦ[3] ἄνδρες Ἀθηναῖοι,[4] εἰ καλῶς ὑμῖν ἔχει,
ἃ τούτων ἕκαστος ὀκνεῖ τοὺς ἐχθροὺς ἀφαιρούμενος ὀφθῆναι, 499
ταῦθ' ὑμᾶς[5] τοὺς[6] εὐεργέτας ἀφῃρημένους[7] φαίνεσθαι, καὶ τοὺς εὖ τι πεποιηκότας ὑμᾶς, οἷς οὐδεὶς ἂν[8] ἐγκαλέσαι, νόμῳ τὰ[9] δοθέντ' ἀπολωλεκέναι δι' ὑμῶν ἀθρόους,[10] παρόν,[11] εἴ τις ἄρ' ἐστὶν[12] ἀνάξιος, εἷς, ἢ δύο, ἢ πλείους, γραφῇ διὰ τούτων[13] ταὐτὸ[14] τοῦτο παθεῖν κατ' ἄνδρα[15] κριθέντα.[16] ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ[17] ὑπολαμβάνω ταῦτα καλῶς[18] ἔχειν οὐδέ γ' ἀξίως ὑμῶν.

facti erunt Nomothetae. (138) Sunt autem cuique eorum, ut videtur, inimici, alii Diophantus, alii Eubulus, alii alius fortasse quis. quod si hoc detrectabunt et facere nolent; considerate, Athenienses, deceatne vos bene meritis ea manifesto eripere, quae istorum quisque inimicis eripere dubitet, et eos, qui de vobis bene in aliqua re meriti sunt, quibus nemo quicquam obiicere potest, lege per vos perdere data cunctos, quum fieri possit, ut, si quis forte indignus est, unus, vel duo, vel plures, ab istis accusatus viritim accusatione hoc idem patiatur. Equidem ista nec laudanda nec digna vobis esse censeo.

---

138. 1) *αὐτὸν* Vindl. 2) *ἐθελήσουσι* vulg. — *θελήσουσι* Σ. Ω.
ε rec
Π. Mal. — *θελήσωσι* Augl. *k.* *s.* Vindl. — *θελήσουσι* LaurS. Vid.
σ
Prolegg. Gramm. §. 12. 3) *ω* Ω. De quo compendio, ut videtur, compellationis *ὦ Ἀθηναῖοι* vid. ad Phil. III §. 65, ubi adde etiam pr LaurS *ωσ* habere loco totius compellationis, et Eubulid. §. 32 Σ habere *ωσ* pro *ὦ*. 4) *Ἀθηναῖοι* om Vindl. 5) *ὑμεῖς* Ω. — *ἡμᾶς* *k.* 6) *τοὺς* om Ω. 7) *ἀφαιρουμένους* Vindl. 8) *ἂν* om *k.* 9) *τὰ* om Herw. 10) *ἀθρόους* Σ. LaurS. vulg. — *ἀθρόους* Augl. F. Prolegg. Gramm. §. 37. — *ἀθρόα* Ald. Fel. *β.* *δ.* — *ἀθρόον* Less. — Opponuntur *ἀθρόοι* et *κατ' ἄνδρα κριθέντες*, ergo masculinum aptum est, non neutrum genus, quasi opponerentur *τὰ δοθέντα*. Cf. Fritzsch. Lucian. p. 106. 11) *παρ' ὃν* Augl. Vindl. 12) *ε* in *εστιν* a correctore insertum habet Σ. pr habuerat *ἀρ'στην* sine *ε*. 13) *τοῦτον* Vindl. 'Intellige Leptinem eiusque socios' Reiskius. 'Leptinem et syndicos' Dobraeus. 14) *γραφῇ* post *ταὐτὸ* habent Augl. *k.* *s.* Vindl. — ante *διὰ* ut vulg: *γράφῃ* prLaurS. — *γράφει* *r.* 15) *ἄνδρας* Ald. 16) *κριθέντας* rec LaurS. vulg. — *κριθέντα* Σ. prLaurS. Augl. *r.* *s.* (fort. Vindl, in quo *α* est virgula productum). 17) *οὐχ* om Ald. Mor. 18) *οὐ καλῶς* margLamb.

139. *Σκοπῶ δὲ καὶ τοῦτο*[1] (*καὶ μὴν οὐδ' ἐκείνου*[2] *γ' ἀποστατέον τοῦ λόγου*), *ὅτι τῆς μὲν ἀξίας, ὅτ'*[3] *ἐδώκαμεν, ἦν δίκαιον τὴν ἐξέτασιν*[4] *λαμβάνειν, ὅτε τούτων οὐδεὶς ἀντεῖπεν, μετὰ ταῦτα δ' ἐᾶν,*[5] *εἴ τι μὴ*[6] *πεπόνθατ' ὑπ' αὐτῶν ὕστερον κακόν. εἰ δ' οὗτοι τοῦτο φήσουσι* (*δεῖξαι μὲν γὰρ οὐκ ἔχουσιν*[7])· *δεῖ*[8] *κεκολασμένους αὐτοὺς παρὰ τἀδικήματα*[9] *φαίνε-*

139. Considero autem et hoc (et profecto neque illa ratio praetereunda est): de dignitate eorum, quum dedimus, aequum fuisse iudicare, quo tempore nemo ex istis contradixit, postea autem sinere, nisi ab iis affecti sitis post iniuria. Quod si isti perhibebunt (demonstrare enim non possunt); oportet ostendere punitos eos esse durantibus facinoribus. Si

---

139. 1) *Σκοπῶ δὲ καὶ τοῦτο* delevit Reiskius, secuti sunt reliqui, censentes quasi proximis idem diceretur, deberi ea verba interpreti. 'Haec verba quam nihil huc faciant quum caecus sit qui non videat, piget id pluribus verbis demonstrare.' Fr. A. Wolfius. At non eadem est sententia. posterioribus orator ad considerandam rem auditorum animum intendit. Proximis adhibebam parenthesis signa. 2) *ἐκεῖνό k.* 3) *τότε, ὅτε* Mor. — *τότε* sine *ὅτε* Ald. — *ὅτ'* sine *τότε Σ.* LaurS. vulg. 'Malim servatum. compares *τέως, ἕως*, in qua formula toties eodem modo turbatum est.' Schaeferus. Scilicet male seduli grammatici alterum addebant. 4) *τὴν ἐξέτασιν ἦν δίκαιον* Aldetc. F. *t. v.* X. — *ἦν δ. τ. ἐξ. Σ.* vulg. 5) *δεαν* pr *Σ*, recentior *δὲ ἂν*. Cf. marg. in not. 6. — *δὲ ἂν* LaurS. (in Lind paulo inferiore loco: *δε ἂν*). 6) *πηι* *Σ*, in cuius marg recentior: *γρ. μετὰ ταῦτα δ' ἐᾶν, εἴ τι μ ὴ πεπόνθατε.* — *πῆ* (*μὴ* rec) LaurS. 7) *οὐχ ἕξουσι* vulg. — *οὐκ ἔχουσιν Σ* (in marg recentiore vulgatum). LaurS. (*ἕξουσι*) *ζ.* — *οὐκ εχουσι* Bav (non F?). 'Vulgatum tuetur futurum *φήσουσι*.' Schaeferus. Futurum *φήσουσιν* omnino rectum est, rectum pariter praesens *ἔχουσι*. i. e. non possunt vel nunc vel posterius rem demonstrare, tamen dicent. Alteri verbo, ut omnia essent concinna, alterum grammatici sacrificabant. Cf. §. 56: *τὴν ἀξίαν, ὅταν διδῶμεν, δεῖ σκοπεῖν.* 8) *δεῖ* om Vind4. — *γρ. ἔδει* margLamb. 'Hoc praeferam. Sententia est: Quod si autem hoc asseverabunt (consulto sic dico, asseverabunt, non autem planum facient. nam hoc quidem non poterunt), respondebo sic: Oportebat hos criminosos statim recente adhuc crimine castigari.' Reiskius. 'Praesens *δεῖ* poscit *ἡ τῶν χρόνων καταλληλότης*. nam eiusdem temporis est *κεκολασμένους φαίνεσθαι*. adde quod post *εἰ φήσουσι* aptissime sequitur *δεῖ*. Sic Mid. p. 582, 3, corrig. *ὃν εἴ τις ἐᾷ ζῆν, ἀγαπᾶν δεῖ.*' Schaeferus. Etiam in Mid. §. 209 optimi codd. habent *δεῖ*. — Proxime *κεκολασμέναις* prLaurS, corr rec in *κεκολασμένους*. 9) *παρ' αὐτὰ τἀδ.* LaurS. vulg. Sic saepe orator. V. Reisk. Ind. Gr. s. v. *παρά*. — *παρὰ* sine *αὐτὰ Σ. Ω.* (*T. r.*) Lind. Vind4. prΠ. Mal. Rectius. nam *παρ' αὐτὰ τἀδ.* est i. q. *ipsis recen-*

σθαι. εἰ δὲ μηδενὸς ὄντος τοιούτου τὸν νόμον ποιήσετε κύριον· δόξετε φθονήσαντες, οὐχὶ πονηροὺς λαβόντες ἀφῃρῆσθαι. (140) Ἔστι δὲ πάντα μὲν ὡς ἔπος[1] εἰπεῖν[2] ὀνείδη[3] φευκτέον, τοῦτο δὲ[4] πάντων[5] μάλιστα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. διὰ τί; ὅτι παντάπασι φύσεως κακίας[6] σημεῖόν ἐστιν ὁ φθόνος, καὶ οὐκ ἔχει[7] πρόφασιν δι' ἣν ἂν τύχοι[8] συγγνώμης ὁ τοῦτο πεπονθώς. εἶτα καὶ οὐδ'[9] ἔστιν ὄνειδος, ᾧτινι πορρωτερόν[10] ἐστιν ἡμῶν ἡ πόλις[11] ἢ τοῦ φθονερὰ δοκεῖν εἶναι, ἀπάν-

vero tali re nulla prolata legem approbabitis; videbimini non ob ullum delictum, sed ex invidia immunitates sustulisse. (140) Quum autem, Athenienses, probra, ut verbo dicam, omnia sunt fugienda, tum vero hoc maxime omnium. quare? quia invidia omnino pravitati naturae tribuitur, neque ulla causa est, ob quam invidus veniam mereatur. Deinde etiam neque est vitium, a quo nostra urbs tam aliena videatur, quam ab

---

tibus iniuriis Gravior est autem ratio, si παρὰ τάδ. i. e. per longius tempus, *durantibus iniuriis* earumque effectu protracto (de hoc usu praepositionis cf. Cor. §. 285 ibiq. Westerm. Funkhaen. in Fleckeisen. Annall. Philolog. 1858, 5 p. 320), si ne sic quidem punitos illos esse demonstrari potest.

140. 1) ἔπος om Fel. 2) ὅσα ἐστὶν post εἰπεῖν add rec marg LaurS. vulg. — om Σ. prLaurS. Ω. T. Augl. r. s. prBav (F?). Lind. Vindl. 4. Π. Mal. 3) τὰ ὀνείδη Aldetc. Augl. k. r. s. Vindl. — τὰ om Σ. LaurS. vulg. Non locus est articulo. — Proxime φευκτέον prLaurS, rec mutavit in φευκτέα. 4) δὲ τοῦτο r. Vind4. Lind. — τούτῳ δε prLaurS, rec corr in τοῦτο δέ. 5) πάντων in erasis Σ. 6) φύσεως καὶ κακίας Ald. — καὶ punctis not. AldV. obeliscum addidit AldB. — πονηρᾶς φύσεως, καὶ κακίας Mor. v. — φύσει κακίας margLam. Ω. corr T. Obs. Ven. Lind. Vind7. (Less?) — φύσεως κακίας Σ. LaurS. vulg. '*κακία φύσεως* est *vitiositas indolis; pravitas animi.*' Fr. A. Wolfius. 7) οὐχ ἕξει k. 8) τύχῃ Bav (non F?). 9) οὐδὲν vulg. — οὐκ Augl. k. s. Vindl. — οὐδ' Σ. LaurS. Ω. r. Vind4. Π. Mal. — Cobetus N. Lectt. p. 628 vulgatum οὐδὲν restituendum esse iubet. At οὐδ' ἐστὶν etc. est i. q. *nec re vera est vitium civitati nostrae magis alienum* quam invidia, quae omnino pravam naturam significat. Dieses laster ist auch (ohnehin) unserer buergerschaft ganz fremd. — καὶ praegressum om Appfr. 10) ποῤῥωτέρῳ vulg. — πορρωτέρον LaurS. — ποῤῥωτερον Σ. Haec forma Aristoteli usitata Meteorol. I, 3 §. 10. III, 4. §. 31. ante vocalem Orator minus usitatam formam adhibebat, ut hiatum evitaret. Ποῤῥώτερον καὶ ποῤῥωτέρω. Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Λεπτίνου. BkkAnecd. p. 111. — πόῤῥω prMal. Cf. Piers. ad Herodian. p. 437. 11) ἡ π. ὑμῶν Augl. k. s. Vindl. — ἡμῶν ἡ πόλις LaurS. — ἡμῶν ἡ πόλις Σ, lineolis alter ordo resti-

των[12] ἀπέχουσα τῶν αἰσχρῶν. (141) τεκμήρια δ' ἡλίκα τούτου θεωρήσατε: Πρῶτον μὲν[1] μόνοι τῶν πάντων[2] ἀνθρώπων ἐπὶ τοῖς τελευτήσασι δημοσίᾳ τὰς ταφὰς ποιεῖτε καὶ λόγους ἐπιταφίους,[3]

invidia, quamvis ab omni alia turpitudine abhorreat. (141) Cuius rei quanta sint argumenta, videte: Primum soli ex universo genere hominum in eos, qui occubuere, publice sepulturas et orationes funebres cele-

---

tuitur, sed ἡμῶν h. l. gravius est. — ἡ πόλις ἡμῶν vulg. §. 141. 12) πάντων vulg. — ἁπάντων Σ. LaurS. Ω. T. Lind. Π.

141. 1) μὲν γὰρ Aldetc. rec margLaurS. F. *t. v.* X. — γὰρ om Σ. prLaurS. vulg. 2) πάντων omnes libri. error est in Bekkeria Ed., cuius nota pertinet ad §. 140 not. 12. 3) Locus unus e maxime perturbatis. vulgatam lectionem restituimus, quae sola defendi potest, turbata quod δημοσίαι τὰς ταφὰς, ut videtur, mutata sint in δημοσίαις ταῖς ταφαῖς, et ταῖς ταφαῖς ταῖς δημοσίαις etc. Cf. Prolegg. Crit. p. 231. Vulgata illa defenditur etiam Thuc. II, 34: δημοσίᾳ ταφὰς ἐποιήσαντο τῶν ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ πρῶτον ἀποθανόντων τρόπῳ τοιῷδε .... ἐκείνων δὲ διαπρεπῆ τὴν ἀρετὴν κρίναντες αὐτοῦ καὶ τὸν τάφον ἐποίησαν. Ἐπειδὰν δὲ κρύψωσι γῇ, ἀνὴρ ᾑρημένος ὑπὸ τῆς πόλεως, — λέγει ἐπ' αὐτοῖς ἔπαινον τὸν πρέποντα. Itaque τὰς ταφὰς ποιεῖσθε non reprehendendum. est enim i. q. ipsi *sepulturas facitis*, ipsi *sepelitis*. contra ταφὰς ποιεῖν est i. q. *auctorem sepulturae esse*. Cf. Isocrat. De Pace §. 87: ἓν ἦν τοῦτο τῶν ἐγκυκλίων ταφὰς ποιεῖν (sic Urb. — ποιεῖσθαι vulg.) καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν. Unde Aristides Panath. T. I p. 310 Dind. τῶν μὲν ὑπὲρ τῆς πόλεως τελευτησάντων αὐτῶν μὲν ἐπαίνους ἐπὶ ταῖς ταφαῖς καθ' ἕκαστον ἔτος λέγειν. Platon. Menex. paulo post init: ἡ βουλὴ μέλλει αἱρεῖσθαι ὅστις ἐρεῖ ἐπὶ τοῖς ἀποθανοῦσι. ταφὰς γὰρ οἶσθα ὅτι μέλλουσι ποιεῖν, ad quem locum Stallbaumius: 'Qui consilio suo efficiunt, ut sepultura instituatur, hi dicuntur ταφὰς ποιεῖν, sepulturae esse auctores; sed qui mortuos ipsi sepeliunt (θάπτουσιν), ii dicuntur ταφὰς ποιεῖσθαι. — Prorsus erravit Engelhardtus, qui verbo medio vim iubendi inesse statuit.' Vid. Krueger. Gramm. §. 52, 8. Sed λόγους ποιεῖν improbant. 'Nam tametsi ferri possit ταφὰς ποιεῖτε in activo, tamen non item λόγους ποιεῖν potest populus dici, sed ποιεῖσθαι, hoc est *(orationes) curare habendas*. Ipse orator, orationis auctor, λόγον ποιεῖν fort. dicatur, tametsi haud scio, anne hoc quidem satis Graecum sit. Graeci quod sciam ποιεῖσθαι λόγον solummodo in medio usurpant, nunquam in activo. Is autem, qui mercede oratorem conducit, dici nullo pacto potest λόγον ποιεῖν, sed solummodo ποιεῖσθαι.' Reiskius. At λόγους ποιεῖν h. l. i. q. orationes habendas curare, dicendi auctorem esse, *reden bewirken*. Vide Benseler. ad h. l. copiose de discrimine λόγον ποιεῖσθαι et ποιεῖν agentem, et Weber. ad Aristocr. §. 81. — δημοσίᾳ τὰς ταφὰς ποιεῖσθε καὶ λόγους ἐπ. Aldetc. F. *t. v.* X. — δημ. ταφὰς ποιεῖτε καὶ λογ. ἐπ. Augl. *s.* Vindl. — ταφὰς ποιεῖτε δημοσίᾳ καὶ λογ. ἐπ. *k.* — δημοσίᾳ

ἐν οἷς κοσμεῖτε[4] τὰ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔργα. καίτοι τοῦτ' 500 ἐστὶ τὸ ἐπιτήδευμα ζηλούντων ἀρετήν, οὐ τοῖς ἐπὶ ταύτῃ τιμωμένοις φθονούντων. Εἶτα μεγίστας δίδοτ' ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου δωρεὰς τοῖς τοὺς γυμνικοὺς νικῶσιν ἀγῶνας[5] τοὺς

bratis, quibus facta fortium virorum ornatis. Hoc vero eiusmodi est, ut indicet homines, qui virtutem magni faciant, non qui virtutis honoribus invideant. Deinde maximos ab omni tempore honores habetis victoribus gymnicorum certaminum, in quibus coronae tribuuntur, et non pro-

---

ταφὰς ποιεῖσθε καὶ λόγ. ἐπ. γρ. marg antiq Σ (cuius marginis pr ποι-
ὰς ὰς .... σθ καὶ
εῖσθαι). γρ F. — δημ. καὶ ταῖς ταφαῖς ταῖς δημοσιαίαις ποιεῖτε λόγους LaurS, superscripta sunt rec man. — δημοσίᾳ καὶ ταῖς ταφαῖς ταῖς δημοσίαις ποιεῖτε λόγους ἐπ. Σ. pr LaurS. Ω. Υ. r. Lind. Vind4. Π. Mal. Quam optimorum codicum lectionem aliquis fortasse ita defendat, ut καὶ prius mutet in κἂν et δημοσίᾳ cum praegresso verbo coniungat sic intelligens: *in publicum commodum* (cll. Xenoph. Vect. IV §. 42: ναῦς πληροῦν ἱκανοὶ ἂν εἶεν δημοσίᾳ) *qui occiderunt*, *eos etiam in publicis sepulturis oratione funebri honoratis.* At δημοσίᾳ τελευτήσας non dicitur nisi qui supplicio e iudicum sententia interficitur. Cf. Aeschin. f. leg. §. 88: οἳ δὲ καὶ δημοσίᾳ ἐτελεύτησαν, ut saepius occurrit ἀποθανὼν δημοσίᾳ. Neque est necessarium addi ἐν πολέμῳ, quod coniecit Lambinus. nam ipsa sententia patet, intelligendos esse τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας. 'Nullas publicas sepulturas Athenienses norant nisi eorum, qui in bellis pro patria cecidissent.' Fr. A. Wolfius. 'Cf. Pinzger. ad Lycurg. p. 263.' Schaeferus. — — 'Delevi articulum τάς, nam alias etiam καὶ τοὺς λογ. τοὺς ἐπιτ. esset legendum.' Reiskius. At vid. ad Olynth. II §. 9. f. leg. §. 309. Articulus h. l. significat notissimos honores, definiturque inferiore relativo pronomine ἐν οἷς. 'Ἐπέχω omnino subdubitans, an ipsam hîc manum oratoris habeamus, qui fortasse haec sola scripsit: ἀνθρώπων δημοσίᾳ ποιεῖτε λόγους. Scilicet alii etiam Graeciae populi viros de se bene meritos publice sepeliverunt, ut Syracusani Timoleontem (Plutarch. T. II p. 239 sq. R.); soli Athenienses condecorarunt λόγοις ἐπιταφίοις.' Schaeferus. Miramur Schaeferi audaciam alias tam modesti, ac prudentis. 4) κοσμεῖτε LaurS. vulg. — κοσμεῖται Σ. 'In quo codice (Σ, ut in omnibus fere) terminationes αι et ε saepe sunt confusae.' Dindorfius. Vere quidem. Vid. Prolegg. Crit. p. 233. Cobet. Var. Lect. in Mnemosyn. VII, 4 p. 426 sq. Hoc quidem loco etiam passivum κοσμεῖται cum praegressis (*orationes habendas esse*) convenit; attamen 'quia orator nomine et iussu populi defunctos pro patria oratione ornabat, ideo dicitur h. l. populus ipse eos ornare. Possit alias quoque κοσμεῖται in passivo legi.' Reiskius. 5) ἀγῶνας νικῶσι Aldetc. F. *t*. *v*. X. — νικῶσιν ἀγῶνας Σ. LaurS. vulg.

στεφανίτας, καὶ οὐχ, ὅτι τῇ φύσει τούτων ὀλίγοις μέτεστιν,[6] ἐφθονήσατε τοῖς ἔχουσιν, οὐδ᾽ ἐλάττους ἐνείματε τὰς τιμὰς διὰ ταῦτα. Πρὸς δὲ τούτοις τοιούτοις οὖσιν οὐδεὶς πώποτε τὴν πόλιν ἡμῶν[7] εὖ ποιῶν δοκεῖ νικῆσαι. τοσαύτας ὑπερβολὰς τῶν δωρεῶν, αἷς ἀντευποιεῖ,[8] παρέσχηται.[9] (142) Ἔστι τοίνυν πάντα ταῦτα,[1] ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δικαιοσύνης, ἀρετῆς, μεγαλοψυχίας ἐπιδείγματα.[2] μὴ τοίνυν, δι᾽ ἃ πάλαι παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἡ πόλις εὐδοξεῖ,[3] ταῦτ᾽ ἀνέλητε[4] νῦν. μηδ᾽, ἵνα Λεπτίνης ἰδίᾳ τισίν, οἷς ἀηδῶς[5] ἔχει, ἐπηρεάσῃ,[6] τῆς πόλεως ἀφέλησθε[7] καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἣν[8] διὰ παντὸς ἀεὶ[9] τοῦ χρόνου δόξαν κέκτησθε καλήν. μηδ᾽ ὑπολαμβάνετ᾽ εἶναι τὸν ἀγῶνα τόνδ᾽ ὑπὲρ ἄλλου τινὸς ἢ τοῦ τῆς πόλεως ἀξιώματος,

pterea, quia natura fert, ut eo honore pauci potiantur, eam felicitatem adeptis invidetis, neque honores diminuitis. Praeter ea, quae diximus, nemo videtur unquam nostram urbem vicisse beneficentia. adeo ea in donis dandis, quibus remuneratur, modum omnem excessit. (142) Sunt autem omnia haec iustitiae, virtutis, magnanimitatis indicia. ne igitur propter quae urbs omni tempore celebrata est, ea nunc tollite. neve, ut Leptines privatim nonnullis, quibus infensus est, insultet, urbi et vobis ipsis existimationem, qua per totum tempus perpetuo floruistis, abiicite praeclaram. neve putate aliam rem agi nunc, quam dignitatem civitatis,

---

6) μέτεστιν ὀλίγοις Ω. Υ. r. Lind. Vind4. Π. Mal. — ὀλίγοις om Vind7. 7) ὑμῶν margLamb. 8) ἀντ᾽ εὖ ποιῇ s. — ἀντ᾽ευποιεῖ Σ. (ε) Vid. ad §. 64. — ἀντ᾽ εὖ ποιεῖ Dind. 9) παρέχηται r. — παράσχηται LaurS.

142. 1) ἅπαντα ταῦτα Aldetc. F. t. v. X. — ταῦτα πάντ᾽ Augl. k. s. Vind1. — πάντα ταῦτα Σ. LaurS. Π. (Υ. r?). — πάντα Ω. Lind. Vind4. Mal. 2) ἐπιδειγμα prMal. 3) εὐδόξει k. — ευδοξει Augl. — εὐδοξεῖ Σ. LaurS. vulg. Circumflexus in Σ est antiquus, primae manus. Super ξ est macula. 4) ἀνέλετε r. 5) ἀηθῶς Dind1 operarum culpa. 6) ἔχοι ἐπηρεάσοι k. 7) ἀφελέσθαι Augl. r. Vind1. 'Voluit, certe debuit, librarius scribere ἀφέλεσθε, quod minus probandum.' Schaeferus. Cf. p. 585, 8. p. 786, 22. Baeumlin. De Modis p. 173. Frankius De Negatt. P. I p. 31 sqq. 8) αὐτῶν ἣν Vind1. — Σ habet ωνη in erasis. 9) ἀεὶ om Bav (non F). 'Male abest. Solennis huius adverbii usus an abusus in talibus formulis. Vid. ad Gregor. C. p. 169 sq. et ad Seidler. De Vers. Dochm. p. 417 sq. Adde Sophocl. Oed. C. vs. 682: κατ᾽ ἦμαρ ἀεί. vs. 688: αἰὲν ἐπ᾽ ἤματι. Eurip. Electr. vs. 145: ἀεὶ τὸ κατ᾽ ἦμαρ (vs. 182 simpliciter τὸ κατ᾽ ἦμαρ). Oppian. Hal. vs. 178: ἀεὶ πᾶν ἦμαρ. Demosth. p. 1450, 6: ἀεὶ καὶ συνεχῶς. Theodor. Met. De Polit. Cyren. in Orellii Suppl. ad Nicol. Damasc. p. 92.' Schaeferus. Cf. ad Cor. §. 68.

πότερον αὐτὸ[10] *δεῖ σῶν*[11] *εἶναι καὶ ὅμοιον τῷ προτέρῳ, ἢ μεθ-εστάναι*[12] *καὶ λελυμάνθαι.*

143. *Πολλὰ δὲ θαυμάζων Λεπτίνου κατὰ τὸν*[1] *νόμον, ἓν*
μάλιστα τεθαύμακα[2] *πάντων, εἰ κεῖν'*[3] *ἠγνόηκεν, ὅτι ὥςπερ*
ἄν, εἴ τις μεγάλας τὰς[4] *τιμωρίας τῶν ἀδικημάτων τάττοι,*[5] *οὐκ*
ἂν αὐτός γ' ἀδικεῖν παρεσκευάσθαι[6] *δόξαι, οὕτως, ἄν τις*
ἀναιρῇ[7] *τὰς τιμὰς τῶν εὐεργεσιῶν,*[8] *οὐδὲν*[9] *αὐτὸς ποιεῖν ἀγα-*
θὸν παρεσκευάσθαι δόξει.[10] *Εἰ μὲν τοίνυν ἠγνόησε ταῦτα*
(γένοιτο γὰρ ἂν καὶ τοῦτο)· αὐτίκα δηλώσει. συγχωρήσεται[11] 501
γὰρ ὑμῖν[12] *λῦσαι, περὶ ὧν αὐτὸς ἥμαρτεν. εἰ δὲ φανήσεται*
σπουδάζων καὶ διατεινόμενος[13] *κύριον ποιεῖν*[14] *τὸν νόμον·*

utrum eam conservatam et priori similem esse oporteat, an abolitam et profligatam.

143. Quum autem multa sint in hac lege, quae in Leptine mira mihi videantur, unum hoc maxime sum miratus omnium, ignoraritne id, quemadmodum is, qui atrocissimas poenas malefactis constitueret, paratus esse videretur ipse ad nullum malefactum, sic eum, qui beneficiorum honores tollat, non paratum esse videri ad benefaciendum. Iam si hoc ignoravit (fieri enim et id potest); mox ostendet. concedet enim vobis id tollere, in quo ipse deceptus fuit. sin rem manifesto urgebit et in legem stabiliendam incumbet; ego sane, quî eum laudem,

---

10) *αὐτὸν r.* 11) *σῶον s.* Vind1. — *σῶιον* (litera *ι* a correctore in litura posita) Aug1. — Vid. Prolegg. Gramm. §. 33. 12) *μεθιστᾶναι* Aldetc. Vind1. — 'F. *μεταστῆναι ἢ μεθεστᾶναι.*' HWolfius. Inde *μετεστῆναι* ParThiersch. — *μεθιστάναι r. t.* Vind4. — *μεθεστάναι Σ.* LaurS. vulg.

143. 1) *τὸν* om Aug1. *s.* AnecdBkk. p. 148 lin. 21; sed habent haec articulum lin. 27. 2) *τεθαυμα Σ*, cuius eadem manus *κα* addidit in marg. 3) *καὶ εἰ ἐκεῖν' r.* Vind4. — *εἴπερ ἐκεῖν'* LaurS. 4) *τὰς* om Aug1. *k.* 5) *τάττῃ* Fel. 6) *αδικεῖ παρασκευασθαι* pr *Σ*, recentior secundum *α* in *παρασκ.* corr in *ε*. Lineola super *κει* est compendium *ν*. 7) *ἀναιρεῖ* pr *Σ*, recentior corr *ει* in *ῃ*. 8) *εὐεργετῶν* Aldetc. F. *t. v.* X. — *εὐεργεσιῶν Σ.* vulg. Cf. superius *τὰς τιμωρίας τῶν ἀδικημάτων.*
ετῶν rec
— *εὐεργεσιῶν* LaurS. 'Utrumque dat Bav.' Reiskius. 9) *οὐδὲν ἂν* Aug1. F. *s.* Less. Vind1. *ἂν* sequenti *αυτὸς* deberi videtur. 10) *γρ. δόξαι* margLamb. Bav (non F?). Less. 11) *ἐγχωρήσεται* LaurS. 12) *ἡμῖν* Vind1. 13) *ὑπερδιατεινόμενος* Aldetc. LaurS. F. *t. v.* X. Pseudo-Dem. Aristog. I init. citavit Dindorfius. — priorem praepositionem punctis notat Bav. — *διατεινόμενος Σ.* vulg.
σαι rec
14) *ποιῆσαι* vulg. — *ποιῇ* LaurS. — *ποιεῖν Σ. Ω. T.* Lind. Vind4. Mal.

ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω, πῶς ἐπαινέσω, ψέγειν δ' οὐ βούλομαι. (144) Μηδὲν οὖν φιλονείκει, Λεπτίνη,[1] μηδὲ βιάζου τοιοῦτον,[2] δι' οὗ μήτ' αὐτὸς δόξεις[3] βελτίων εἶναι[4] μήθ' οἱ πεισθέντες σοι, ἄλλως τε καὶ γεγενημένου σοι τοῦ ἀγῶνος ἀκινδύνου. διὰ γὰρ τὸ τελευτῆσαι[5] Βάθιππον τὸν[6] τούτου[7] πατέρ' Ἀψεφίωνος,[8] ὃς αὐτὸν[9] ἔτ' ὄνθ' ὑπεύθυνον ἐγράψατο,

non invenio, vituperare autem nolo. (144) Ne igitur contenderis, Leptines, neve violenter tale constituere velis, quo nec tibi nec illis, qui tibi paruerint, virtutis opinio augebitur, praesertim quum ex hoc iudicio nihil tibi periculi metuendum sit. nam quia Bathippus Apsephionis huius pater obiit, qui istum, dum rationibus reddendis adhuc obnoxius erat, accusaverat; exierunt tempora,

---

144. 1) "Ἀποστροφὴ δέ ἐστιν, ὅταν ἀπὸ τῶν δικαστῶν πρὸς τὸν ἀντίδικον ἀποστρέφῃ τις τὸν λόγον, οἷον: Μηδὲν οὖν φιλονείκει, Λεπτίνη. Tiber. ζ. Rh. T. VIII p. 534. Maxim. Plan. Rh. T. V p. 490 W. Huius figurae causae inferius per διὰ γὰρ AWolfius caput incepit. male. nam, ut observavit Schaeferus, ipsa particula γὰρ priora continuat. 2) τοιοῦτον μηδὲν vulg. — μηδὲν om Σ. prLaurS (superscr rec.). Ω. Τ. — τοῦτον μηδὲν t. 3) δόξῃς aut δόξῃς Augl. k. s. t. 4) εἶναι βελτίων Aldetc. F. t. v. — βελτίων εἶναι Σ. LaurS. vulg. 5) τετελευτηκέναι Augl. k. s. Vindl. 6) τὸν supra versum habet Augl. 7) τουτουὶ Herw. Mor. — τουτουὶ LaurS. vulg. — τούτου Σ. r. Vind4. 8) Ἀφεψίωνος vulg. Maximus Plan. Rh. T. V p. 518. Plutarch. Vit. Cimon. cap. VIII vulg. — ἀψεφίωνος Σ. LaurS. Augl. k. s. t. v. Apollodori Chronica metro concepta (var. ἀψίωνος) ap. Diogenem Laërt. II §. 44. — ἀψεφίωνὸς Ω. — ἀψεφιῶνος r. — αψηφιονος Marmor. Par. Ep. 56. — ἀψηφίωνος corr Mal., cuius pr ἀψεφίωνος. — ἀψεφίωνα (var ἀψεφίονα) et ἀψεφίων (?) codd. Andocid. Myst. §§. 44. 45. — 'Illud igitur mihi certum, ψ primo, φ secundo loco ponendum esse; in genitivo utrum ω an ο, et in secunda syllaba ε an η assumas, dubites. Ἀψηφίων quidem magis Graecum sonat quam Ἀψεφίων, sed posterius tamen praeferunt auctorum codices.' Boeckh. Corp. Inscr. T. II p. 340. Hinc Dindorfius Ἀψηφίωνος. Cf. Ἀψήφης Inscr. No. 165. de ἄψηφος derivandum. Cf. Keil. Onomatol. p. 82 sq. In Westermann. Diar. Antiq. l. c. p. 779 corr. (Archon. Olymp. 77,) 2 in 4 et codicibus adde Σ. Cur Keilius doctissimus Ἀψεφίων per ε praeferat nescio. nam vid. eundem in Fleckeisenii Annall. Phil. T. 37 p. 201. Et ipse retinui praestantissimorum codicum lectionem, fortasse derivandum est hoc nomen de ἀψεφές (i. q. ἀφρόντιστον Hesych. et BekkAnecd. p. 476), aut ἀψεφέων (ἀμελῶν). itaque de ψέφειν. Hesych. 9) αὐτὸς t. — σαυτὸν Reiskius de suo. male. Apostrophe redit ad iudices. Cf. τούτῳ inferius.

ἐξῆλθον οἱ[10] *χρόνοι, καὶ νυνὶ*[11] *περὶ αὐτοῦ τοῦ νόμου*[12] *πᾶς ἐστὶν ὁ λόγος,*[13] *τούτῳ*[14] *δ'*[15] *οὐδείς ἐστι κίνδυνος.*

145. *Καίτοι καὶ*[1] *τοῦτ' ἀκούω σε λέγειν, ὡς ἄρα τρεῖς*[2] *σέ*[3] *τινες γραψάμενοι πρότεροι τοῦδε,*[4] *οὐκ ἐπεξῆλθον.*[5] *Εἰ μὲν τοίνυν*[6] *ἐγκαλῶν αὐτοῖς λέγεις, ὅτι σ' οὐ κατέστησαν*[7] *εἰς κίνδυνον· φιλοκινδυνότατος*[8] *πάντων ἀνθρώπων εἶ.*[9] *εἰ*

et nunc omnis est de ipsa lege disputatio, isti vero periculum nullum est.

145. Sed audio te paratum esse dicere, quum tres aliqui te ante hunc accusarint, eorum neminem actionem esse persecutum. Quod si ob id eos reprehendis, quia tibi periculum non crearunt; omnium hominum maxime amas pericula. sin ita probari censes causae tuae bo-

---

10) *οἱ τῆς κρίσεως* Aldetc. F. *t. v.* X. — Gloss. *Π τῆς κρίσεως* superscripsit, item LaurS rec cum *γρ.* — hoc interpretamentum om *Σ.* vulg. (*τὸν χρόνον τῆς γραφῆς* Maximus Plan.). 11) *νῦν* Aldetc. F. *t. v.* X. — *νυνὶ Σ.* LaurS. vulg. 12) *χρόνον* Vindl. 13) *νόμος* (*ου*) in erasis Vindl. 14) *γρ. τούτου* marg antiq *Σ.* — *τούτωι* F (non Bav?). 15) *δ'* om F (non Bav?).

145. 1) *καὶ* om AnecdBkk. p. 131. 2) *τρίς* Augl. *k. s.* — 'Natum, opinor, inde quod *τρεῖς τινες* recte dici non videretur. Falso. p. 666, 27: *τινες ἄνθρωποι γίγνονται δύο.* Argument. posterius Aristocr. p. 619, 22: *μετά τινων δύο.* Thucyd. VII, 34: *ἑπτὰ δέ τινες ἄπλοι ἐγένοντο.* Plutarch. T. I p. 420 R: *τρεῖς τινες οἰκέται.* T. III p. 688: *περὶ πεντεκαίδεκά τινας.*' Schaeferus. Vid. Bernhard. Synt. p. 442. Krüger. Gramm. §. 51, 16, 4. Sed h. l. *τινες* non est *ψιλούμενον* (intrr. ad Gregor. Cor. p. 7 sq.) i. q. *aliqui, nonnulli,* sed i. q. *quidam, de quibus ne plura dicam,* observante Westermanno. Cf. Aristocr. §. 142: *ἐν δὲ Λαμψάκῳ τινὲς ἄνθρωποι γίγνονται δύο* (*Θερσαγόρας ὄνομ' αὐτῷ, θατέρῳ δ' Ἐξήκεστος*), *οἳ* etc. 3) *σέ* om Fel. 4) 'Fort. *τῶνδε.*' HWolfius. 'Vix dubito esse quin et nunc *ὅδε* signet Aphepsionem [Apsephionem] primas agentem in hoc iudicio. Cf. p. 486, 23.' Fr. A. Wolfius. 5) *ἐξῆλθον* AnecdBkk. Cf. Mid. §. 2. 6) *εἰ* (*οὖν* rec) *μὲν οὖν* Aldetc. F. *t. v.* X. — *εἰ μὲν τοίνυν* LaurS. — *εἰ μὲν τοίνυν Σ.* vulg. 'Recepit Dindorf. Sed in tam arcto nexu sententiarum semper, quod sciam, ponitur *μὲν οὖν.*' Schaeferus. At h. l. *τοίνυν* est respondentis ut Xenoph. Cyri Disc. I, 4 §. 10: *Εἰ τοίνυν μὴ σὺ δέῃ.* 7) *οὐκ ἐγκατέστησαν* Lind. 8) *φιλοκινδυνώτατος* Augl. 9) *εἶ* ante *πάντων* Aldetc. Bav. X (*t. v?*). — *εἶ* post *ἀνθρ. Σ.* LaurS. *Ω.* Lind. Vindl. 4. *Π.* Mal. In Bekkeri notis error est. '*εἶ* transpositum ab correctore fuit, ut videtur, propter *εἰ,* quod sequitur.' Dindorfius in Praef. 3 p. XXXII. Optime *πάντων* praeponitur.

δὲ τεκμήριον ποιεῖ[10] *τοῦ τὰ δίκαι' εἰρηκέναι· λίαν*[11] *εὔηθες ποιεῖς. τί γὰρ εἵνεκα*[12] *τούτου βελτίων ἔσθ' ὁ νόμος, εἴ τις ἢ τετελεύτηκε τῶν γραψαμένων πρὶν εἰςελθεῖν,*[13] *ἢ πεισθεὶς ὑπὸ σοῦ διεγράψατο, ἢ καὶ*[14] *ὅλως ὑπὸ σοῦ παρεσκευάσθη; Ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐδὲ λέγειν καλόν.*

146. *Ἥιρηνται δὲ τῷ νόμῳ σύνδικοι, καὶ μάλισθ' οἱ*[1] *δεινοὶ λέγειν ἄνδρες, Λεωδάμας*[2] *Ἀχαρνεὺς καὶ Ἀριστοφῶν Ἀζηνιεὺς*[3] *καὶ Κηφισόδοτος ἐκ Κεραμέων*[4] *καὶ Δεινίας Ἑρχιεύς.*[5]

nitatem; vehementer inepte facis. quid enim propterea lex tua melior est, si quis accusatorum vel priusquam veniret in iudicium, obiit, vel a te corruptus actionem delendam curavit, vel etiam omnino a te subornatus fuit? Sed ista ne dici quidem decet.

146. Delecti sunt autem, qui legi patrocinentur, eloquentissimi viri, Leodamas Acharnensis et Aristophon Hazeniensis et Cephisodotus Ceramensis et Dinias Herchiensis. Iam quae contra hos opponere vos de-

---

10) *ποιῇ* libri. Vid. Prolegg. Gramm. §. 80. 11) *λίαν ἂν Ω. T. r.* 12) *εἵνεκα Σ.* LaurS. vulg. — *ἕνεκα* Augl. *k. s.* Vindl. 13) *ἐξελθεῖν* Vindl. 14) *καὶ* om Vindl. 7.

146. 1) *οἱ* delendum iubet Dobraeus addens: 'an et *μάλα* legendum?' At *μάλισθ' οἱ δεινοὶ* i. q. *οἱ δεινότατοι.* — Superius *συνήγοροι* AldB loco *σύνδικοι.* 2) *Μέμνηται δ' αὐτοῦ* (scil. *Λεωδάμαντος*) *καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου* (est error Grammatici) Schol. Aeschin. p. 22 Dind. Cf. Cor. §§. 74. 77. 3) *ἀξηνιεὺς Σ.* LaurS. vulg. — *ἁξηνιεὺς Ω.* — *ἀζηνιεὺς* Augl. margLamb. Vindl. 4. Mal. X. — *ἀξινιεὺς k.* — *ἀζηνεὺς s.* — De *ζ* litera huius nominis vid. Ross. Leak. Westerm. Grotefend. aliosque scriptores de Demis. De spiritu: Stephanus Byz. s. v. *Ἀζηνιά* (libri *Ἀζηνία*) *ὡς Πλωθιά, Λουσιά.* (Herodianus s. Arcadius p. 99, 11). *δῆμος ἐν Ἀττικῇ τῆς Ἱπποθωντίδος φυλῆς. ὁ δημότης Ἁζηνιεύς, ὡς Ἑρχιεύς. τὰ τοπικὰ δῆλα.* Unde corrigenda verba Polemonis ap. Suid. s. v. *Ἀζηνία δῆμός ἐστι φυλῆς· … ἀφ' ἧς ὁ φυλέτης* [scr. *δημότης*] *Ἀζηνιεύς. καὶ Ἁζηνιεῖς καὶ Ἑρχιεῖς καὶ Ἁλιεῖς καὶ πάντα τὰ ὅμοια δασέως φασὶ φθέγγεσθαι τοὺς Ἀττικοὺς τοὺς παλαιούς.* Attici enim in multis verbis praeferebant asperum spiritum. Ptolemaeus Ascalonita ap. Eustath. ad Od. *α*, vs. 27 p. 1387 init: *χαίρουσι γάρ φησι τῇ δασείᾳ οἱ Ἀττικοί.* Multa exempla collegit Keil. Sched. Epigraph. p. 6 sqq. In codd. spiritus asperi vestigia huius nominis non prorsus evanuerunt. — *καὶ Ἀριστ. Ἀζ.* om Aristid. Rh. T. IX p. 363. 4) *κεραμεῶν* Augl. — (ante *ἐκ* Mor male habet *ὁ*). 5) *ἀρχιεὺς* Vindl. *r. t.* codd Stephani Byz s. v. *Ἀζηνιά.* Cf. not. 3. — *ἐρχιεύς Σ.* LaurS. vulg. — *ἔρχιεύς Ω*, in quo codice signum ˇ plerumque est spiritus asperi, sic etiam *ἔργαζόμενον* §. 157. *εἵργεσθαι* §. 158. De quibus aspiratis formis vid. Keil. Sched. Epigr. p. 8. — Inscriptio-

ἃ δὴ πρὸς τούτους[6] ὑπολαμβάνοιτ' ἂν εἰκότως,[7] ἀκούσατε,[8]
καὶ σκοπεῖτε, ἂν ὑμῖν δίκαια φαίνηται:[9] Πρῶτον μὲν πρὸς
Λεωδάμαντα. οὗτος ἐγράψατο τὴν[10] Χαβρίου δωρεάν, ἐν ᾗ
τοῦτ' ἔνεστιν, τὸ τῆς ἀτελείας, τῶν ἐκείνῳ τι[11] δοθέντων,[12] 502

ceat, audite quaeso, et considerate iustane vobis videantur: Ac primum contra Leodamantem. hic Chabriae donationem accusavit, qua continetur haec res, immunitas, pars eorum quae illi concessa sunt, et apud vos

---

nes spiritum omittere solent, etiam in nomine Ερχιεύς. Vid. Inscript. quam post Rangab. edidit Boeckhius a. 1846 quae est Olymp. 86, 4. Alia Olymp. ut videtur 110, 3, quam edidit Velsen in Academ. Berol. Memor. Menstr. 1856 p. 116. Item Inscr. in Corp. No. 626[b]. Saepe aetate Macedonica: Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι Fasc. II p. 8 seq. item No. 25 (61). = Meieri Comment. Epigr. Fasc. II No. 62 et p. 51. Semel tantum inveni *HEPXIEI* Olymp. 92, 3. Boeckh. Corp. Inscr. No. 147 = Oecon. Ath. T. II p. 6. Interpres vero titulorum ille illustrissimus scripsit ubique Ἑρχιεύς, ut Marit. Docum. Tab. XV, b. α. lin. 9 (= 123 p. 518): [Δείνων Δεινί]ου *EPXI*[εύς], ubi paulo ante est Αμαξαν item sine spiritu. Idemque nostrum nomen invenitur Tab. XV. b. γ. lin. 4 (= 193): Δείνων Δεινίου *EP*[χιεύς]. Et sic passim, ut Ερχιῶς Olymp. 112, 3 Tab. XI. a. lin. 30. Tab. XIV. b. lin. 112. etc. Ἑρχιέως scripsit Keil. in Excurs. Epigr. in Fleckeisen. Annall. Philol. 1856 Suppl. II p. 360. Sed Ἐρχιέως in Epitaphio ut videtur posterioris aetatis Ross. in Hall. Diar. Suppl. 1837 No. 86 p. 712. Praeterea vid. Meinek. Fragm. Comic. III p. 123. Harpocration Palatinus nomen habet sine aspero: Ἐρχιάδαι. Ἐρχία δῆμός ἐστι τῆς Ἀττικῆς. Hesychii Ἔργεια Schmidtius correxit in Ἑρχεία. 6) τούτοις Σ. LaurS. Vind4. Appfr. Cf. πρὸς Λεωδάμαντα proximum. 7) δικαίως Aristides. 8) ἀκούσατέ μου cod ε. 9) φαίνητε Vind4. 10) τὴν om Vind1. 11) τί Vind4. 12) τὸ τῆς ... δοθέντων tanquam glossatoris verba esse delenda iussit Taylorus, adsentitur Marklandus. τῶν ἐκείνῳ τι δοθ. reiecit AWolfius paulo modestius, sed addens: 'et fortasse etiam τὸ τῆς ἀτελείας omittere debui. Ipsum hoc ἐκείνῳ nescio quomodo fraudem prodit. τὶ autem in hacce sententia ab oratore isto sensu poni potuisse nemo unquam mihi persuadebit. Alia prorsus ratio est p. 477, 14 et p. 497, 17. Simulque accedit insignis species glossematis adscripti ad τοῦτο, h. e. *id, de quo nunc agitur, immunitas*. Vid. p. 502, 12. p. 478, 17, ibiq. not.' Haec Fr. A. Wolfius. 'Non tantum ἐν ᾗ ... δοθέντων eiicio, sed mox p. 502, 12: ἐν ᾗ τοῦτ' ἦν. Vid. p. 477, 15. p. 478, 21. p. 479, 16. p. 481, 26. p. 497, 16.' Dobraeus. Verissime HWolfius τὶ explicavit μέρος idque satis probant loci a Dobraeo citati, et Reiskius dixit: 'Ne umbram quidem causae video, cur Taylorus tot verba eiectum eat.' Verbis τὸ τῆς ἀτελείας explicatur pronomen demonstrativum τοῦτο.

καὶ πρὸς ὑμᾶς εἰςελθὼν ἡττήθη. (147) οἱ νόμοι δ' οὐκ ἐῶσι δὶς πρὸς τὸν αὐτὸν περὶ[1] τῶν αὐτῶν[2] οὔτε δίκας οὔτ' εὐθύνας οὔτε διαδικασίαν[3] οὔτ' ἄλλο τοιοῦτ' οὐδὲν[4] εἶναι. χωρὶς δὲ τούτων ἀτοπώτατον ἂν πάντων συμβαίη, εἰ τότε[5] μὲν τὰ Χαβρίου παρ' ὑμῖν ἔργα μεῖζον[6] ἴσχυεν τῶν Λεωδάμαντος λόγων, ἐπειδὴ δὲ ταῦτά θ'[7] ὑπάρχει καὶ τὰ τῶν ἄλλων εὐεργετῶν προςγέγονεν, τηνικαῦτα σύμπαντα ταῦτ' ἀσθενέστερα τῶν τούτου λόγων γένοιτο.[8] (148) Καὶ μὴν πρός γ' Ἀριστοφῶντα[1] πολλὰ καὶ δίκαι' ἂν ἔχειν εἰπεῖν οἶμαι:[2] Οὗτος εὕρετο τὴν δωρεὰν παρ' ὑμῖν,[3] ἐν ᾗ τοῦτ'[4] ἐνῆν. καὶ οὐ τοῦτ' ἐπιτιμῶ. δεῖ γὰρ ἐφ' ὑμῖν[5] εἶναι διδόναι τὰ ὑμέτερ'[6] αὐτῶν οἷς ἂν βούλησθε.[7] ἀλλ' ἐκεῖνό γ' οὐχὶ δίκαιον εἶναί φημι, τὸ,[8] ὅτε μὲν τούτῳ ταῦτ'[9] ἔμελλεν[10] ὑπάρχειν[11] λαβόντι, μηδὲν

iudicio victus est. (147) Leges autem vetant, ne bis cum eodem iisdem de rebus vel lite vel rationibus reddendis vel certatione vel ullo alio tali modo agi liceat. Praeterea fuerit omnium absurdissimum, quum Chabriae facinora tum apud vos plus valuerint quam verba Leodamantis, nunc quum et illa maneant et ceterorum, qui bene de republica meriti sunt, facta accesserint, istius verbis universa haec superari. (148) At in Aristophontem puto me habere multa, quae iure dicam. Is donationem a vobis consecutus est, qua etiam hoc (immunitas) continebatur. neque id reprehendo. penes vos enim esse debet, vestra quibuscunque velitis dare. sed illud certe iniquum esse dico, quod sibi haec tribui aequissimo animo patitur, postquam autem aliis concessa sunt,

---

147. 1) ὑπὲρ Aldetc. — περὶ Σ. LaurS. vulg. 2) τον αὐτον pr Ω. 3) Gloss Chr: Διαδικασία ἡ ἐπίκρισις τοῦ ἐπιτηδείου πρὸς λειτουργίαν. Cf. Hesych. s. v. Διαδ. 4) οὐδὲν τοιοῦτον s. Vind1. — τοιοῦτον οὐδὲν vulg. — τοιοῦτ' οὐδὲν Σ. LaurS. Ω. Τ. Π. 5) συμβαίει εἰ τοῦτε Ω. 6) μειζων Σ. 7) ταῦτα τάτε Ω. 8) γίγνοιτο Aldetc. — γένοιτο Σ. LaurS. vulg. Cf. συμβαίη.

148. 1) ἀριστοφῶντα Ω. — αριστοφῶν τὰ prLaurS, rec corr in ἀριστοφῶντα. 2) οἴομαι Reiskius de suo. 3) ἡμῖν r. 4) τοῦτον Ald. Recte AldV: 'scil. immunitas.' 5) ἡμῖν r. Vind4. prMal. 6) ἡμέτερ' Vind4. prMal. — ·/.σῇ τοῦτο rec marg Σ. i. e. σημείωσαι τοῦτο (hanc sententiam). 7) βούλοισθε Lind. 8) τὸν Dindl operarum errore. 9) τοῦτ' sine τούτῳ Fel. — ταῦτ' sine τούτῳ Lind. — αὐτῷ ταῦτ' coniecit Schaeferus in Schneidew. Philol. T. I fasc. 2 p. 191. Placet. 10) ἤμελλεν Dind. et nos olim sine codd. 11) ὑπάρξειν vulg. — ὑπάρχειν Σ. Ω. Τ. r. Lind. Mal. — ὑπάρχειν (ξ supra) LaurS (ξ rec). Bav. Π. — ὑπάρξειν (χ supra) F. — ὑπάρχει Dindl operarum errore.

ἡγεῖσθαι δεινόν, ἐπειδὴ δ' ἑτέροις δέδοται,[12] τηνικαῦτ' ἀγανακτεῖν καὶ πείθειν ὑμᾶς ἀφελέσθαι. (149) Καὶ μὴν καὶ[1] Γελάρχῳ[2] πέντε τάλαντ' ἀποδοῦναί γ' ἔγραφεν[3] οὗτος ὡς παρασχόντι[4] τοῖς ἐν Πειραιεῖ[5] τοῦ δήμου,[6] καὶ καλῶς ἐποίει.[7] Μὴ τοίνυν, ἃ μὲν ἦν ἀμάρτυρα, ταῦτ' ἐπὶ τῇ τοῦ δήμου προφάσει διὰ σοῦ δεδόσθω,[8] ὧν[9] δ' αὐτὸς ὁ δῆμος[10] μαρ-

tum indignatur, et vobis suadet, ut eos spolietis. (149) Et quidem etiam auctor hic fuit, ut redderentur saltem Gelarcho quinque talenta, quod is ea commodasset illis e populo, qui in Piraeeum secesserant, et recte factum esse censeo. Ne igitur, quum ea dederis praetextu populi, quae teste nullo probabantur, suadeas, ut haec eripiantur, quorum ipse

---

12) δίδοται Augl. *k. s.* Vindl.

149. 1) καὶ om Ald. 2) 'Γελάρχῳ nomen suspectum. Telarchum novi et Agelarchum.' Reiskius. Etiam Dindorfius recepit Ἀγελάρχῳ. — δελάρχῳ *r.* 3) γέγραφεν libri. perfectum Benselerus defendebat quod documentum tunc reliquum fuisse censebat. Mihi quidem scribendum esse puto ἀποδοῦναί γ' ἔγραφεν pariter ut Cor. §. 79, ubi vid. ann. Opponitur ἀποδοῦναι et δωρεαῖς. reddenda saltem esse quinque talenta, si non etiam laudandum Gelarchum. Sequitur ἐποίει et ἀποδοῦναι δεῖ γράφων. 4) παρασχὼν pr *Ω. T. r.* Vind4. pr*Π*. Mal. 5) πειρε ει *Ω*, ει est in erasis. 6) 'τοῦ δήμου est inutile. οἱ δημοτικοί satis describuntur per οἱ ἐν Πειραιεῖ. Distinctione ista, scil. οἱ ἐν ἄστει et οἱ ἐν Πειραιεῖ, sexcenties, credo, utitur Lysias. Si quid ego iudicem, repetuntur hae voces τοῦ δήμου a vs. 21, vel saltem adiiciebantur ad marginem explicandi causa. Horum alterutrum erit tam verum, quam quod maxime est verum.' Taylorus. 'Recte additur τοῦ δήμου. multi enim in Piraeo poterant habitare, qui non essent τοῦ δήμου h. e. factioni non addicti illi, quae pro libertate civili certaret.' Reiskius. 'Taylori suspicio prudentissima est. Ubicunque factio illa democratica memoratur, dici solet οἱ ἐν Πειραιεῖ. Vid. p. 460, 11. Itaque receptam lectionem parum defendas talibus locis, qualis est Dem. f. leg. §. 280: ὑπομενεῖτε τὸν μὲν εὐεργέτην τοῦ δήμου καὶ τῶν ἐκ Πειραιῶς κτλ. — Forsitan tamen hactenus verba tueâris, si oratorem putes a solenni locutione recessisse eo, quo melius eluceret vis illorum, ἐπὶ τῇ τοῦ δήμου προφάσει. Sin vanum hoc videatur, illico verba hinc abeant oportet; et quis requirat.' Fr. A. Wolfius. 'Delere τοῦ δήμου non prudentis est. Addidit Demosthenes, quo gravior fieret oratio meliusque eluceret vis illorum, ἐπὶ τῇ τοῦ δήμου προφάσει, id quod ipsi Wolfio suboluit. nam Reiskii haec verba tuentis ratio nemini probabitur.' Schaeferus. 7) ἐποίοι sic Ald. 8) διδόσθω Bekker. constanter. 9) ὡς Vindl. 10) ὁ δῆμος om pr *Σ*, eadem adscr. in marg. cum signo inserendi.

τυρίας[11] ἔστησεν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναγράψας καὶ πάντες συνίσασιν, ταῦτ' ἀφελέσθαι παραίνει.[12] μηδ' αὐτὸς[13] φαίνου τά τ' ὀφειλόμεν' ὡς ἀποδοῦναι δεῖ γράφων, καὶ ἅ τις παρὰ τοῦ δήμου κεκόμισται,[14] ταῦτ' ἀφελέσθαι παραινῶν. (150) Καὶ μὴν πρός γε Κηφισόδοτον τοσοῦτ'[1] ἂν εἴποιμι: Οὗτός ἐστιν οὐδενὸς ἧττον,[2] ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν λεγόντων δεινὸς
513 εἰπεῖν·[3] πολὺ τοίνυν κάλλιον τῇ δεινότητι ταύτῃ χρῆσθαι[4] ἐπὶ τὸ[5] τοὺς ἀδικοῦντας ὑμᾶς κολάζειν ἢ τοὺς ἀγαθοῦ τινὸς αἰτίους ἀδικεῖν. εἰ γὰρ ἀπεχθάνεσθαί τισι δεῖ· τοῖς ἀδικοῦσι τὸν δῆμον, οὐ[6] τοῖς ἀγαθόν τι ποιοῦσιν ἔγωγε νομίζω δεῖν.[7] (151) Πρὸς τοίνυν Δεινίαν:[1] Οὗτος ἴσως[2] ἐρεῖ τριηραρχίας αὐτοῦ[3] καὶ λειτουργίας. ἐγὼ δ' εἰ πολλοῦ τῇ πόλει Δεινίας ἄξιον αὐτὸν[4] παρέσχηκεν, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ νὴ[5] τοὺς θεούς, μᾶλλον ἂν παραινέσαιμι, αὐτῷ[6] τινὰ τιμὴν ὑμᾶς

populus testimonia inscriptionibus templorum erexit et omnes conscii sunt. neve, qui debita reddenda esse decrevisti, idem horteris, ut aliquis illis spolietur, quae populo accepta retulit. (150) Iam contra Cephisodotum hoc tantum dixerim: Is, Athenienses, quum eloquentia nemini oratorum cedat, plus laudis mereretur, si eam facultatem ad exigendum a sontibus supplicium, quam ad laedendos bene meritos converteret. nam si aliquorum odia suscipienda sunt; eorum inimicitiae subeundae, qui laedunt populum, non qui illi benefaciunt, mea quidem sententia. (151) Contra Diniam denique: Is fortasse commemorabit se triremes instruxisse, et munera obiisse. Ego vero, si Dinias, id quod ego existimo per deos, bene de republica meritus est, potius suaserim,

---

11) μάρτυρας Vind1. 12) παραινεῖ HWolf. 13) ὁ ἀυτὸς LaurS. vulg. — αὐτὸς Ven. Ω. Τ. r. Lind. Vind4. Π. Mal. etiam prΣ, eadem adscr. ὁ. — 'Lubens delerem ὁ.' Taylorus. 'Perperam opinatur. Explicui structuram ad p. 467, 23.' Fr. A. Wolfius. Cf. §. 48. 14) κεκόσμηται prF (non Bav?).

150. 1) ταῦτ' k. 2) ἥττων Augl. k. s. Vind1. om Fel. 3) εἰπεῖν δεινὸς Vind1. 4) χρήσασθαι Augl. k. r. s. Vind1. 5) τῷ k. — om prLaurS, inter lin. add rec. 6) οὐχὶ Augl. k. s. Vind1. 7) Cit. AnecdBekk. p. 122.

151. 1) Π gloss. superscr: λέγω δῆλον. 2) ἴσως οὗτος Vind7. 3) αὑτοῦ LaurS. vulg. — αυτου Σ. — αὐτοῦ Moretc. Π. Mal. AldB. 4) αὑτὸν LaurS. Ω. Vind1. 4. — αὐτὸν Σ. vulg. 5) δοκεῖν (νὴ) Ω. — δοκεῖν ἢ prLaurS, rec corr in δοκεῖ νή. — δοκεῖ· μὴ HWolf. — Olim νὴ τ. θεοὺς cum μᾶλλον κτλ. coniungebatur; rectius distinxit Markl. 6) αὐτὸν Vind1. — αὑτῷ LaurS. vulg. — αυτῷ Σ. — αὐτῷ Markl. Π. Mal. 'Dispiciendum vero, quum παραινέσαιμι ita nudum insolentia quadam laboret, an verius legatur: παραινέσαιμι αὐτῷ,

ἀξιοῦν[7] δοῦναι, ἢ τὰς ἑτέροις πρότερον δοθείσας ἀφελέσθαι κελεύειν.[8] πολὺ γὰρ βελτίονος ἀνδρός ἐστιν, ἐφ' οἷς αὐτὸς εὖ πεποίηκεν ἀξιοῦν[9] τιμᾶσθαι, ἤ, ἐφ' οἷς[10] ἕτεροι ποιήσαντες ἐτιμήθησαν,[11] φθονεῖν. (152) Ὃ δὲ δὴ[1] μέγιστον ἁπάντων καὶ κοινὸν[2] ὑπάρχει κατὰ πάντων[3] τῶν συνδίκων: Τούτων[4] πολλάκις εἷς ἕκαστος πρότερόν τισι[5] πράγμασι[6] σύνδικος γέγονεν· ἔστι δὲ καὶ μάλ'[7] ἔχων νόμος ὑμῖν[8] καλῶς, οὐκ[9] ἐπὶ τούτοις

ut ipsi sibi honorem aliquem a vobis peteret, quam ut iuberet alios, qui prius accepissent, spoliari. nam multo melioris viri est pro suis beneficiis honorem exigere, quam aliis meritos honores invidere. (152) Quod vero omnium maximum est et in universum contra omnes syndicos valet: Unusquisque istorum saepe prius quibusdam in causis syndicus fuit. est

αὐτῷ τινὰ τιμὴν ὑμᾶς ἀξιοῦν δοῦναι. Quod genus vitii solenne est in libris.' Fr. A. Wolfius. 'αὐτῷ etiam Bekker. vere. poscit enim oppositum ἑτέροις. Sed quod Wolfius ait παραινέσαιμι ita nudum insolentia quadam laborare, falsum est. sic enim Graeci saepius loquuntur. Xenoph. Hell. I, 1 §. 27: παρῄνεσάν τε προθύμους εἶναι. Nec multum placebit auribus αὐτῷ αὐτῷ.' Schaeferus. Quia opponitur ἑτέροις, praefero αὐτῷ. 7) ἀξιοῦν ὑμᾶς Lind. 8) κελεύει r. 9) ἄξιον HWolf. 10) αὐτὸς (post οἷς) ... οἷς om Lind. 11) ἐτιμήθησαν ποιήσαντες Augl. k. s. Vindl.

152. 1) δὴ δή? pr Ω. 2) καὶκοικοινὸν pr Σ, prius κοι est erasum. 3) καθ' ἁπάντων Ω. T. r. Vind4. Π. Mal. corr recentior Σ. κατὰ πάντων prΣ. LaurS. vulg. 4) τούτων cum antecedentibus coniungunt Aldetc. — Ante τούτων interpunxit Marklandus. Secuti sunt Reiskius etc. 'Id ego imitatus sum, etsi non omnino persuasus de necessitate rei. quippe ad illud εἷς ἕκαστος nihil vetat in animo repeti αὐτῶν. Sed placet, fateor, vis maior, quae pronomini accedit a loco, quem nunc occupavit.' Fr. A. Wolfius. 'Miror virum doctissimum de necessitate nostrae distinctionis vel tantillum dubitare potuisse.' Schaeferus. 5) τι Ald. 6) παραδείγμασι IndAld. γρ AldV. Bav (non F?). t. X. 'Neutra lectio satisfacit. Videtur aliud quid abstrusius latere. Num παρανομοῦσι legendum est?' Reiskius. 'Dictum est πράγμασι propterea, quod syndici non tantum ad leges defendendas creari solebant, sed ad alia quoque, quae ad rempl. pertinerent.' Fr. A. Wolfius. 7) 'Videtur e re ipsa et e vs. 25 legendum: ἔστι δὲ παλαιὸς καὶ μάλ'.' Reiskius. 'Structuram vides esse: ἔστι δὲ νόμος ὑμῖν καὶ μάλα καλῶς ἔχων, ubi καὶ intendit, non copulat. Aeschin. Cts. §. 33: οὗτος ὁ νόμος καὶ μάλα καλῶς ἔχει.' Fr. A. Wolfius. 'De καὶ μάλα Wolfius etiam ad Xenoph. Hell. II, 4 §. 2 monuit. Advertenda autem adverbii μάλα seiunctio a comite καλῶς. Xenoph. Cyrip. II, 2 §. 3: ὁ δὲ μάλα τοῦτό γε εὐτάκτως ὑπήκουσεν.' Schaeferus. Vid. Fritzsch. Lucian. p. 6. Devar. Part. T. I p. 185 ed. Klotz. 8) ἡμῖν k. 9) οὐκ om Vindl.

τεθείς, ἀλλ' ἵνα μὴ τὸ πρᾶγμ' ὥςπερ[10] *ἐργασία τισὶν*[11] *ᾖ καὶ συκοφαντία: μὴ ἐξεῖναι ὑπὸ τοῦ δήμου χειροτονηθέντα*[12] *πλεῖον*[13] *ἢ ἅπαξ συνδικῆσαι.* (153) *Τοὺς δὴ*[1] *συνεροῦντας*[2] *νόμῳ καὶ διδάξοντας ὑμᾶς, ὡς ἐπιτήδειός ἐστιν, αὐτοὺς*[3] *τοῖς ὑπάρχουσι νόμοις δεῖ πειθομένους φαίνεσθαι. εἰ δὲ μή· γελοῖον*[4] *νόμῳ*[5] *συνδικεῖν, νόμον δ' αὐτοὺς παραβαίνειν ἕτερον. Ἀνάγνωθι λαβὼν τὸν νόμον αὐτοῖς,*[6] *ὃν λέγω.*

autem vobis lex vel praeclara, non ob istos lata, sed ideo ne ea res quaestui esset quibusdam et calumniae: *ne liceat a populo creatum plus quam semel esse syndicum.* (153) Decet igitur patronos legis, quam vobis ut idoneam persuadere student, ipsos constitutis legibus obtemperare. quod si negligunt; ridiculum est eos, dum legi patrocinantur, aliam legem violare. Cape legem de qua dico, ac iis recita.

---

10) ὥσπερ γὰρ Vind7. 11) τις Mor. — τισὶν Σ. LaurS. vulg. Cf. n. 12. 12) χειρ. ὑπὸ τοῦ δ. Aldetc. F. Aug1. *k. s. t. v.* Vind1. X. Hunc ordinem probabat Benselerus Hiat. p. 103. Sunt autem verba legis. — ὑπὸ τ. δ. χ. Σ. LaurS. vulg. — 'Forte delendum ἐξεῖναι. alioqui populo ius suum videbitur eripi.' HWolfius. 'Lambinus μὴ ἐξεῖναι οὐ χειρ. quemadmodum fere interpretari vides Wolfium. Sed uterque decipitur. [Lambinus adeo in soloecismum delapsus est. Schaeferus.] Non hoc dicit Demosthenes: *Syndicum agere plus quam semel nisi a populi suffragiis ad id munus deligatur, nefas esto.* verum *Syndicum publicum bis agere nefas esto.* Et rationem optimam reddit in praecedentibus vs. 17: ἵνα μὴ τὸ πρᾶγμα ὥσπερ ἐργασία τισὶν (non τις, sed hominibus certis et perpetuis) ᾖ καὶ συκοφαντία. Et conformiter scholiastes. Syndici erant vel privati vel publici etc. Ergo χειροτονηθέντα ὑπὸ τοῦ δήμου designat syndicum publicum, qui hac lege id munus semel tantum geret, ... oppositum privato procuratori a suo collegio, tribu aut fraternitate, ut ita loquar, designato etc.' Taylorus. Vid. Hermann. Antiq. Publ. §. 133 ibiq. citt. 13) πλέον vulg. — πλεῖον Σ. LaurS. Ω. Τ. Vind4. Π. Mal. — πλεῖστον *r.* — πλεῖν Dind. de suo. Vid. Prolegg. Gramm. §. 56.

153. 1) δὲ LaurS. vulg. — δὴ Σ. Ω. Τ. *r.* Appfr. Mal. — δη (ε superscr.) Π. — δε (η superscr.) X. 2) συνεργοῦντας pr Ω? (in quo codice ρ in erasis duabus literis). ζ. — συναιροῦντας pr Σ, αι corr in ε a recentiore. Appfr. 3) αὐτὸς Ω. 4) γέλοιον Aug1. Bav (non F?). *s.* 5) μὲν post νόμῳ habent LaurS. vulg. — om pr Σ fin. lin. (add eadem?). Ω. Τ. prΠ. Mal. 6) αὐτοῖς τὸν νόμον Aug1. *k. s.* Vind1.

ΝΟΜΟΣ.

Οὗτος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ παλαιός ἐσθ᾽ ὁ νόμος καὶ καλῶς ἔχων,[7] ὅν, ἐὰν σωφρονῶσι, φυλάξονται παραβαίνειν οὗτοι.

154. Ἐγὼ δ᾽ ἔτι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπὼν καταβήσομαι. ἔστι γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντας μὲν τοὺς νόμους ὑμῖν,[1] ὡς ἐγὼ νομίζω, σπουδαστέον ὡς κάλλιστ᾽[2] ἔχειν, μάλιστα δὲ 504 τούτους[3] δι᾽ ὧν ἢ[4] μικρὰν ἢ μεγάλην ἔστ᾽ εἶναι τὴν πόλιν. εἰσὶ δ᾽ οὗτοι τίνες; οἵ τε[5] τοῖς ἀγαθόν τι ποιοῦσι τὰς τιμὰς διδόντες καὶ οἱ τοῖς τἀναντία πράττουσι τὰς τιμωρίας. εἰ γὰρ ἅπαντες ὡς ἀληθῶς τὰς ἐν τοῖς νόμοις ζημίας[6] φοβούμενοι τοῦ κακόν τι ποιεῖν ἀποσταῖεν, καὶ πάντες τὰς ἐπὶ ταῖς εὐεργεσίαις δωρεὰς ζηλώσαντες ἃ χρὴ πράττειν προέλοιντο· τί κωλύει μεγίστην εἶναι τὴν πόλιν καὶ πάντας χρηστοὺς καὶ[7] μηδέν᾽[8] εἶναι πονηρόν;[9]

Haec, Athenienses, et vetusta et praeclara lex est, quam isti, si sapiunt, non violabunt.

154. Ego vero ubi etiam pauca addidero, descendam. Studio, ut ego censeo, vobis esse debet, Athenienses, quum ut omnes leges vestrae praeclarissimae sint, tum vero hae inprimis, quae civitatem aut parvam aut magnam efficere possunt. Eae vero quae sunt? quae et bene meritis honorem habent, et iniustos poenis coërcent. nam si omnes vere poenarum metu, quae legibus sancitae sunt, maleficiis abstineant, et omnes praemiis beneficiorum invitati officium facere studeant; quid obstat, quominus civitas maxima sit et boni sint omnes et malus nemo?

---

7) Cit. Aristid. Rh. T. IX p. 388 W.

154. 1) ἡμῖν *k*. — om *r*. 2) κάλλισστ᾽ pr *Σ* (repetitum σ est notatum). 3) τούτοις *Ω*. 4) ἢ om Ald. Mor. Cf. Timocr. §. 215. Meier. De furto litterario p. 7. 5) γε *r*. 6) ἐν νομιζομένοις loco ἐν νομ. ζημ. Vind1. 7) καὶ additum est compendio *Σ*. 8) μηδὲν τὸν *s*. Vind1. 4. 9) πονηρὸν F (non Bav?). Vind4. Mal. X. — τὸν πονηρὸν Aldetc. *Ω*. *T*. *r*. *t*. *v*. 'Cur tam emphatice quaeso? Dele articulum cum Vind1. Bodl. Ital. *α*.' Taylorus. om articulum *Σ*. LaurS. vulg. notavit Ald. 'Deletum artic. minime improbo. Partim omnino in praedicato, quod grammatici vocant, nullus est articulo locus, partim, nisi quid arguteris, nulla eius hic potestas esse potest.' Fr. A. Wolfius. 'Cur igitur articulum retinuit? Falsum autem est, quod ait in praedicato nullum esse articulo locum. fieri enim posse, ut praedicatum iungi sibi articulum poscat, nunc ne tirones quidem docendi sunt.' Schaeferus. Vid. Dorneiffen De Articulo in Praedicato p. 14.

155. Ὁ τοίνυν νόμος, ὁ Λεπτίνου, οὐ μόνον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτ'[1] ἀδικεῖ, ὅτι τὰς τιμὰς ἀναιρῶν τῶν εὐεργεσιῶν[2] ἀχρεῖον τὴν ἐπιείκειαν τοῖς φιλοτιμεῖσθαι βουλομένοις καθίστησιν, ἀλλ' ὅτι καὶ παρανοίας[3] δόξαν αἰσχίστην τῇ πόλει[4] καταλείπει. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι τῶν τὰ δεινόταθ'[5] ἡμᾶς[6] ἀδικούντων ἓν ἑκάστῳ τίμημ' ὑπάρχει[7] διὰ τὸν νόμον, ὃς διαῤῥήδην λέγει, 'μηδὲ[8] τίμημα ὑπάρχειν

155. At ista lex Leptinis non id solum, Athenienses, mali habet, quod sublatis beneficiorum praemiis efficit, ne qui sui erga vos studii fructum percipiant, sed illud etiam, quod civitati turpissimam dementiae famam conciliat. neque enim vos profecto praeterit unam tantum poenam esse constitutam illis etiam, qui gravissime in nos deliquerunt, ea lege, quae perspicue dicit, '*neve plus una aestimatione in iudicio esse*,

---

155. 1) ταῦτ' r. Vind4. 2) εὐεργετῶν Aldetc. F. *t.* *v.* — εὐεργεσιων (γρ. γετῶν) Π. — εὐεργετων (σιῶν) X. — εὐεργεσιῶν (ut Σ et vulg) habet in textu Mal, in marg rec εὐεργετῶν. — εὐεργεσιῶν pr LaurS, rec mutavit in εὐεργετῶν. 3) γρ. παρανομίας margLamb. 'Quae videtur Lambini coniectura esse. Praetuli παρανομίας, tametsi lectionem hanc in nullo meorum reperi. Insequentia hoc postulant demonstrantia, iniuriam hanc esse leges de poenis criminum latas violantem.' Reiskius. 'Lectio παρανομίας undecunque est, ab omni consequentia loci adeo commendatur, ut morosissimi iudicis calumnias statim conspecta repellat. Stulte rusticeque oratorem loqui fecerunt librarii, qui dederunt παρανοίας.' Fr. A. Wolfius. Etiam vehementius, quam h. l., dementiam levitatis, inconstantiae, inertiae populi oratores exagitabant. Phil. III §. 54: εἰς τοῦτ' ἀφῖχθε μωρίας ἢ παρανοίας ἢ — οὐχ ἔχω τί λέγω κτλ. Aeschin. Ctes. §. 156: μὴ τρόπαιον ἵστατε ἀφ' ὑμῶν αὐτῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου ὀρχήστρᾳ, μηδ' αἱρεῖτε παρανοίας ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων. §. 251: ὁ δὲ δῆμος ἐκ τῆς ἀθυμίας τῶν συμβεβηκότων ὥςπερ παραγεγηρακὼς ἢ παρανοίας ἑαλακὼς αὐτὸ μόνον τοὔνομα τῆς δημοκρατίας περιποιεῖται, τῶν δ' ἔργων ἑτέροις παρακεχώρηκεν. Lenitur autem acerbitas vocabuli eo, quod sub conditione quadam, addito etiam δόξαν, adhibitum est. Restituit librorum lectionem etiam Benselerus, quem vide. 4) τῇ πόλει om prT. Vind4. — post καταλείπει pon Vind1. 5) τὰ δεινόταθ' om Aristid. Rh. T. IX p. 382 W. 6) ὑμᾶς AWolf. de suo. Vind1. 7) ὑπάρχειν s. Vind1. 8) μηδὲ ὡς χρὴ Σ. LaurS (pr: μηδέως χρή). vulg. — μηδὲν ὡς χρὴ Fel. Weim. Less. AldV. — ὡς χρὴ μηδὲν Mor. — μηδενὶ χρὴ dubitanter coniecit HWolf. — 'F. μηδενὸς χρὴ' Marklandus. 'Locus utique videtur suspectus neque satis dum emendatus. Videntur haec verba legis fuisse: μηδ', ὡς ἄρ' ᾖ, τίμημα ὑπάρχειν scil. δεῖ.' Reiskius. ὡ χρὴ delendum iubent AWolfius, Bekkerus,

ἐπὶ[9] κρίσει πλέον ἢ ἕν,[10] ὁπότερον[11] ἂν[12] τὸ δικαστήριον τιμήσῃ,[13] παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι.[14] ἀμφότερα δὲ μὴ[15] ἐξέστω.'[16] (156) 'Ἀλλ' οὐχ οὗτος[1] ἐχρήσατο τούτῳ τῷ μέτρῳ,[2] ἀλλ' ἐάν τις ἀπαιτήσῃ[3] χάριν ὑμᾶς, 'ἄτιμος ἔστω' φησί[4] 'καὶ ἡ οὐσία δημοσία ἔστω.' δύο τιμήματα ταῦτα. 'εἶναι δὲ καὶ ἐνδείξεις καὶ ἀπαγωγάς. ἐὰν δ' ἁλῷ· ἔνοχος ἔστω[5] τῷ νόμῳ, ὃς κεῖται, ἐάν τις ὀφείλων ἄρχῃ τῷ δημοσίῳ.'[6] θάνατον λέγει. τοῦτο γάρ ἐστ' ἐπ'[7] ἐκείνῳ[8] τὸ ἐπιτίμιον. οὐκοῦν τρία τιμήματα. Πῶς οὖν οὐ σχέτλιον καὶ δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ χαλεπώτερον

utramcunque iudicium aestimaverit, luendum aut solvendum. utrumque vero non licet.' (156) Hac vero mensura iste non usus est, sed si quis gratiam referendam sibi a vobis postulet, '*infamis*,' inquit, '*esto et opes eius publicentur.*' duae poenae hae sunt. '*liceat autem et deferre et abducere. si convictus fuerit, obnoxius esto legi, quae lata est contra aerarios qui magistratum gerant.*' mortem dicit. nam id eius rei supplicium est. tres igitur poenae sunt hae. Quomodo igitur non miserandum et acerbum est, Athenienses, si gravius apud

---

Dindorfius, Westermannus, etiam Turicensis, quae editio dedit μὴ δὲ, qua ratione scribendi utitur h. l. Aldina et ut solent Ω, Vind4. Contra quam rationem vid. Funkhaen. in Diar. Gymnas. 1855 IX p. 81. — ὡς χρὴ addidit qui quae e media lege sumpta sunt cum praecedentibus coniungere volebat. 9) ἐπὶ τῇ Lind. 10) ἢ ἐν pr Ω. 11) 'Malim ὁποτέρου. Dicitur enim τιμᾶν τινί τινος.' Reiskius. 'τιμᾶν τίμημα bene dicitur. infinitivi autem παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι additi sunt ἐπεξηγήσεως χάριν.' Schaeferus. 12) ἂν om r. pr T. prMal. 13) τιμήσοι r. pr Mal? nam corr est in τιμήσῃ. 14) ἀποτίσαι vitiose olim, ω ut passim. etiam Ω. Vind4. 15) μὴ om t. X. 16) ἐξέσται k.

156. 1) οὕτως Aug1. Vind1. 2) μετρίωι pr Σ. 3) αἰτήσῃ F. β. Π (recenti manu, quae h. l. duos versus supplevit in marg). X. 'Significantius compositum. αἰτεῖν enim valet *omnino petere*. ἀπαιτεῖν *petere quod tibi debitum sit*.' Schaeferus. Cf. infra ἀπαιτεῖν. 4) φησὶ om Vind1. 5) ἔσται Aug1. k. s. Vind1. 6) ὀφείλων ἄρχῃ τῷ δημ. Σ. LaurS. vulg. — ἄρχῃ ὀφ. τῷ δ. coniecit Lamb. Cf. Timocr. §§. 22. 50. — δ' ὀφ. τῷ δ. ἄρχῃ (ἀχθῇ Vind1). Aug1. k. s. Vind1. corrΠ. — 'Transposui verba sic: τῷ δημ. ἄρχῃ. Videtur in lege fuisse ἐὰν δ' ὀφ. et illud τις e scholio irrepsisse.' Reiskius. 'Cf. simile traiectionis exemplum p. 506, 1.' Fr. A. Wolfius. 'Talibus traiectionibus nihil crebrius. Vid. Appar. T. I p. 448. T. II p. 246. Plutarch. T. II p. 200 R. Ut in librorum dissensu hoc syntaxis schema, nisi alia obstent, praeferre nemo dubitet.' Schaeferus. Vid. not. ad Olynth. III §. 3. Pac. §. 5. 7) ἀπ' Ald. 8) ἐκεῖνο Vind1.

505 εἶναι παρ' ὑμῖν δόξει[9] χάριν εὖ[10] ποιήσαντ' ἀπαιτεῖν, ἢ τὰ δεινότατ' ἐργαζόμενον ληφθῆναι;

157. Αἰσχρός,[1] ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ[2] κακῶς ἔχων ὁ νόμος μαὶ ὅμοιος[3] φθόνῳ τινὶ καὶ φιλονεικίᾳ, καὶ τὸ[4] λοιπὸν ἐῶ. τοιούτοις[5] δέ τισι προςέοικεν ὁ γράφων χρῆσθαι. ὑμῖν δ' οὐχὶ πρέπει τὰ τοιαῦτα μιμεῖσθαι, οὐδ' ἀνάξια φαίνεσθαι[6] φρονοῦντας ὑμῶν αὐτῶν. φέρε γὰρ πρὸς Διός, τί μάλιστ' ἂν ἀπευξαίμεθα[7] πάντες, καὶ τί μάλιστ' ἐν ἅπασι διεσπούδασται[8] τοῖς νόμοις; ὅπως μὴ γενήσονται[9] οἱ περὶ ἀλλήλους φόνοι,[10] περὶ ὧν ἐξαίρετος[11] ἡ βουλὴ φύλαξ ἡ ἐν Ἀρείῳ

vos videbitur gratiam pro beneficio repetere, quam gravissimi sceleris reum peragi?

157. Turpis lex est, Athenienses, et minime probanda, et invidiae ac aemulationi cuidam similis, ne plura dicam. huiusmodi autem aliquibus vitiis laborare videtur auctor illius. vobis vero non convenit talia imitari, neque vobis indigna sentire videri. Quid enim obsecro est, quod maxime abominemur omnes, et quid in omnibus legibus accuratissime cautum est? Ne inter nos caedes fiant, cuius rei custos eximius

---

9) δόξει παρ' ὑμῖν Aldetc. F. *t. v.* X. — παρ' ὑμῖν δόξ. Σ. LaurS. vulg. 10) εὖ om Vind1.

157. 1) αἰσχρῶς LaurS. Vind1. 2) καὶ inter lineas add LaurS. — Proxime ἐπέχων Vind4 loco ἔχων. 3) καὶ ὁμοίως Aristid. Rh. T. IX p. 386 W. ὁμοίως sine καὶ idem p. 383. 4) τὸ om *t.* 5) τούτοις Paul. 6) φαίνεσθαι om Vind4. 7) ἐπευξαίμεθα Vind4. 8) διαπούδασται pr.Ω. 9) γενήσωνται vulg. — γενήσονται Fel. Σ. LaurS. F (Bav?). *k.* Bodl. Π. Mal. X. (Lind). 10) φθόνοι Aug1. *r. s.* Vind1. — Benselerus Hiat. p. 108 monuit non intelligendas esse caedes invicem illatas, itaque dici non posse οἱ περὶ ἀλλ. φόνοι. 'nam, inquit, hoc singulare esset caedum genus. at ex iis, quae §. 158 sequuntur, εἴργεσθαι τὸν ἀνδροφόνον, patet de interfectoribus hominum omnino sermonem esse. Coniicio igitur scriptum fuisse περὶ ἀλλ. οἱ φόνοι. Discrimen idem erit ac si dicis: *damit nicht die Mordthaten unter einander vorfallen*, et si dicis: *damit nicht die gegenseitigen Mordthaten* (quae igitur a singulorum caedibus discernentur) *vorfallen.*' Defendebat articulum Westermannus referens ad caedes ante legem Dracontis latam, tanquam frequentes ac notissimas. Melius idem Benselerus nunc articulum definiebat de iis caedibus de quibus Areopagus iudicabat, qui erant οἱ ἑκούσιοι φόνοι. (Aristocr. §§. 22. 65 sqq. 73). Cf. §. 159: ὅπως μηδεὶς φόνος ἐν τῇ πόλει γενήσεται. Articulus referendus ad proximum relativum. Hiatus excusatur, si haec, ut videntur, ipsa sunt verba legis. 11) ἐξαίρετον *r.* Vind4.

πάγῳ τέτακται. (158) Ἐν τοίνυν τοῖς περὶ τούτων νόμοις ὁ Δράκων φοβερὸν κατασκευάζων[1] καὶ δεινὸν τό τιν' αὐτόχειρ' ἄλλον ἄλλου[2] γίγνεσθαι, καὶ γράφων χέρνιβος[3] εἴργεσθαι[4] τὸν ἀνδροφόνον, σπονδῶν, κρατήρων, ἱερῶν, ἀγορᾶς, πάντα τἆλλα διελθὼν οἷς[5] μάλιστ' ἄν τινας[6] ᾤετο ἐπισχεῖν τοῦ τοιοῦτόν τι ποιεῖν, ὅμως οὐκ ἀφείλετο τὴν τοῦ δικαίου τάξιν, ἀλλ' ἔθηκεν ἐφ' οἷς ἐξεῖναι ἀποκτιννύναι,[7] κἂν οὕτω τις δράσῃ, καθαρὸν

senatus Areopagiticus est constitutus. (158) In legibus igitur de ea re Draco quum maximum terrorem incutere omnibus vellet, ne quis alterum caederet, et quum scriberet homicidam arcendum esse ab aqua lustrali, libationibus, crateribus, fanis, foro, et cetera commemorans omnia, quibus se homines maxime repressurum opinatus est, ne quid tale auderent, nec tamen iuris ordinem sustulit, sed definivit, qua conditione liceret

---

158. 1) καὶ σκευάζων s. — σκευάζων Vindl. 2) ἄλλον om Fel. Mor. — habent Σ. vulg. 3) χερνίβων vulg. margo recentior γρ Σ. — χέρνιβος Σ. LaurS. Ω. Τ. Ven. IndAld. Vind4. Mal. Schol. — χερνί- ος ων βων Bav. — χέρνίβος Π. — 'Mala fertur lectio χέρνιβος. Sic quidem Andocides iungit χερνίβοις καὶ θυμιατηρίοις Or. IV p. 127 §. 29. Verum ibi necessario scribendum χερνιβίοις. nam omnino formae χέρνιβον vix alia auctoritas adest quam ex Iliad. Ω. vs. 304, ne ab omnibus quidem olim genuino habito.' Fr. A. Wolfius. χερνίβων etiam Androt. extr. ibiq. Funkhaen. Singularis autem Athen. p. 409 B. Thuc. IV, 97 ibiq. Krüger. et passim apud alios. 4) εἴργεσται Ald, corre- s cturus erat Ind in εἴργασθαι. 5) ᾧ Lind. 6) τινα F. — τινα Bav. v. X. 7) ἀποκτιννῦναι Ald. Fel. — ἀποκτιννύναι LaurS. vulg. — ἀποκτειννύναι Σ. — ἀποκτεινύναι Augl. s (? nam ad Aristocr. §. 74 extr. Bekkerus annotavit: ἀποκτειννῦναι s constanter). Vindl. — Phrynichus in AnecdBkk. p. 29: Ἀποκτεινύναι (sic correxit Buttmannus Gr. T. II p. 227 sq. not. pro codicis ἀποκτινύναι) δι' ἑνὸς ν. οἱ δὲ διὰ δυοῖν γράφοντες ἁμαρτάνουσιν. Attamen Moeris cum duabus νν: Ἀποκτειννύναι Ἀττικοί, ἀποκτείνειν Ἕλληνες. Duas νν et singulam ι confirmat Choeroboscus in Crameri Anecd. Ox. T. II p. 233: Κτεινύω διὰ τῆς ει διφθόγγου καὶ δι' ἑνὸς τοῦ ν κατὰ παράδοσιν. τὸ δὲ ἀποκτιννύναι διὰ τοῦ ι καὶ διὰ δύο νν. Alia vid. etiam in Stephan. Thes. Didot. s. v. Nec est dubitandum de κτείνειν, κτεῖναι formis Demosthenicis. Traditionem ratione (vid. Buttmann. l. c.) probatam sequimur censentes in Σ suo more ει scriptum esse loco ι. nam ἀποκτειννύναι etc. habet etiam Mid. §. 43. Aristocr. §. 38. 142. 163. Probatum autem ἀποκτιννύναι Aristocr. §. 35. Etiam ἀποκτεινύναι Aristocr. §§. 56. 60. 74. 169. Itaque Σ sibi non constat. De aliis formis vid. ad Evang. Matth. X, 28.

διώρισεν εἶναι. Εἶτ' ἀποκτεῖναι[8] μὲν δικαίως ἔν γε τοῖς παρ' ἡμῖν[9] νόμοις ἐξέσται, χάριν δ' ἀπαιτεῖν οὔτε δικαίως οὔθ' ὁπωσοῦν διὰ τὸν τούτου νόμον; (159) *Μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.[1] μὴ βούλεσθε δοκεῖν πλείω πεποιῆσθαι σπουδήν, ὅπως μηδενὶ τῶν εὖ τι[2] ποιούντων ὑμᾶς χάριν[3] ἐξέσται κομίσασθαι,[4] ἤ, ὅπως μηδεὶς φόνος[5] ἐν τῇ πόλει γενήσεται, ἀλλ' ἀναμνησθέντες τῶν καιρῶν, παρ' οὓς[6] εὖ πεπονθότες εὖ πεποιήκατε τοὺς εὑρομένους, καὶ τῆς Δημοφάντου[7] στήλης, περὶ ἧς εἶπεν Φορμίων, ἐν ᾗ γέγραπται καὶ ὀμώμοται,[8] ‘ἄν*
506 *τις ἀμύνων[9] τι πάθῃ τῇ δημοκρατίᾳ,[10] τὰς αὐτὰς[11] δώσειν δωρεὰς ὥσπερ[12] Ἁρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι,’[13] καταψηφίσασθε τοῦ νόμου. οὐ γὰρ ἔνεστ'[14] εὐορκεῖν, εἰ μὴ τοῦτο ποιήσετε.[15].*

160. *Παρὰ πάντα δὲ ταῦτα,[1] ἐκεῖν' ἔτ' ἀκούσατέ μου:*

caedem facere, et si quis eo modo fecisset, purum fore pronuntiavit. Occidere igitur iure e nostris quidem legibus licebit, gratiam repetere neque iure neque ullo modo licebit propter istius legem? (159) Minime vero, Athenienses. nolite videri hoc maiori studio vobis fuisse, ne liceat gratiam referri ulli bene meritorum, quam ne qua caedes in urbe vestra fiat, sed recordati eorum temporum, in quibus viris affecti beneficiis gratiam retulistis dono dato, et statuae Demophanti, de qua Phormio dixit, in qua scriptum et iureiurando confirmatum est, ‘*si quis pro conservanda libertate populi dimicans aliquid passus fuerit, eadem vos illi praemia daturos, quae Harmodio et Aristogitoni,*’ condemnate legem istam. nam iurisiurandi vestri religionem servare non potestis, nisi hoc facietis.

160. Praeter haec omnia, etiam hoc audite: Fieri nequit, ut ea

---

8) *ἀποκτείνειν* margLamb. 9) *ἡμῖν* *Σ*. LaurS. vulg. — *ὑμῖν* Aldetc. (Vind1).

159. 1) Post *Ἀθηναῖοι* duobus punctis interpunxit Fel. semicolo recte recentiores. 2) *τι* om *Ω*. 3) *χάριν* om Ald. 4) *κεκομίσθαι* *t*. 5) *φθόνος* *r*. 6) *ὃ* *s*. propter *ευ* exciderunt *νσ*. 7) *Διοφάντου* Aldetc. — *Δημοφάντου* *Σ*. LaurS. vulg. Vid. Valcken. ad Herodot. V, 55. Lelyveld. De Infamia p. 53 sqq. Hermann. Antiq. Publ. §. 167. Scheib. Oligarch. p. 139. 8) *ὀμώμοσται* vulg. — *ὀμώμοται* *Σ*. LaurS. (Vind1). Vid. Prolegg. Gramm. §. 86 extr. 9) *ἀμείνων* Vind1. 10) *δημοκρατείᾳ* *Ω*. 11) *αὐτῶν* pr Mal. 12) *ἅπερ* pr Mal. 13) Post *Ἀριστογείτονι* Reiskio *δεδώκατε* deesse videbatur. Ellipsis haec saepissime occurrit. 14) *ἔνεστιν* Vind7. 15) *ποιήσητε* *Σ*. *Ω*. *T*. *r*. prMal. — *ποιήσαιτε* LaurS.

160. 1) *ταῦτα δὲ πάντα* *k*. Cf. §. 111.

οὐκ ἔνι[2] τοῦτον ἔχειν καλῶς[3] τὸν νόμον, ὅς[4] περὶ τῶν παρεληλυθότων καὶ[5] τῶν[6] μελλόντων ταὐτὰ[7] λέγει. μηδένα εἶναί φησιν ἀτελῆ πλὴν τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος. καλῶς. μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι δοῦναι. μηδ' ἂν[8] τοιοῦτοί τινες γένωνται, Λεπτίνη; εἰ τὰ[9] πρὸ τοῦ κατεμέμφου·[10] τί;[11] μὴ καὶ τὰ μέλλοντ' ᾔδεις;[12] (161) Ὅτι νὴ Δία πόῤῥω τοῦ τι[1] τοιοῦτον[2] ἐλπίζειν νῦν

lex bona sit, quae de praeteritis et futuris eadem dicit. *Neminem* ait *immunem esse exceptis Harmodii et Aristogitonis posteris.* bene. *neque in posterum dare licere.* Ne tum quidem, Leptines, si tales aliqui exstiterint? Si ante data reprehendis; quid? num etiam futura novisti? (161) At per Iovem, inquies, a tali metu nunc procul absumus. Utinam

---

2) οὐκ ἔτι Vindl. 3) κακῶς Dindl typoth. errore. 4) ὅς om pr*k*. 5) καὶ περὶ Augl. *k*. *s*. Vindl. 6) τῶν om vulg. — habent *Σ*. LaurS. Augl. *k*. *s*. Vindl. *Π*. 7) ταῦτα X. — super ταυ est aliquid erasum (῾ ?) *Ω*. — μελλόντων οὐ ταὐτὰ Fel. Vid. not. 11. — Post μελλόντων Weim addidit: οὐ μόνον μή. 8) ἂ pr*Ω*. 9) εἶτα coniunctim Vindl. 4. 10) καταμέμφου Vind4. — 'Quid si legas τοῦ μὴ κατεμέμφου, scil. πραχθέντα Ἀριστογείτονι καὶ Ἁρμοδίῳ?' HWolfius. τοῦ οὐ κατεμέμφου AWolfius. 11) τί δέ, AldB. — τί sine interpunctione cum μὴ coniunctum Ald. Fel. — τί om Augl. Bav (in γρ habet F). *k*. *r*. *s*. Vindl (non om etiam μή). erasum in *Π*. 12) εἰ τῶν πρὸ τοῦ κατεμέμφου τι, μὴ etc. aut εἰ τὰ πρὸ τοῦ κατεμέμφου, μή τι etc. coniecit Reiskius. pro extremis Marklandus coniecit τί μὴ καὶ τὰ μέλλοντα εἶδες; marg *Π* secunda manu: τί καὶ τὰ μ. Locus est sanus. nam τὰ πρὸ τοῦ sunt ante data munera, quae Leptini, quod indigni accepisse videbantur, displicebant. Quorum causa si dandi in posterum facultas populo eriperetur, quid fiet, si quando in similibus temporibus tales existant, quales erant illi tyrannicidae, quum Leptinea lex de praeteritis et de futuris eadem iubeat, omnino nullum esse immunem, sive sit quis antea hoc honore ornatus sive in posterum mereatur. Cf. §. 2. Haec est loci sententia quam iam Schaeferus verissime interpretatus est: 'τὰ πρὸ τοῦ Halensis refert ad Harmodii et Aristogitonis honores et praemia. male. atque hic fons est omnis erroris. τὰ παρεληλυθότα sive τὰ πρὸ τοῦ sunt *quae acciderunt ante legem a Leptine latam; τὰ μέλλοντα, quae postea accident.*' — In marg*Σ* recens, quae aliquoties ὡραῖον, θαυμάσιον, talia adscribebat, sententiam repetiit. Hinc profecit ὑποφορὰ Aristidis adv. Dem. §. 40 ed. Grauert.

161. 1) τουτὶ iunctim Ald. Fel. — πού τι Vind7. — μὴ .... τι om Mal. addidit Chr in marg. 2) τοιοῦτον *Σ*. vulg. — τοιοῦτ' LaurS. *Ω*. *T*. Augl. *k*. *r*. *s*. Vindl. *Π*. Mal. Vid. Prolegg. Gramm. §. 22. — τουτὶ τοιοῦτ' εἰ Appfr.

ἐσμέν. Καὶ εἴημέν[3] γ' ὦ ἄνδρες[4] Ἀθηναῖοι. ἀλλὰ χρή γ' ἀνθρώπους ὄντας τοιαῦτα καὶ[5] λέγειν καὶ νομοθετεῖν, οἷς μηδεὶς ἂν[6] νεμεσήσαι, καὶ τἀγαθὰ μὲν προςδοκᾶν καὶ τοῖς θεοῖς εὔχεσθαι διδόναι, πάντα δ' ἀνθρώπιν' ἡγεῖσθαι.[7] οὐδὲ γὰρ[8] ἂν Λακεδαιμόνιοί ποτ' ἤλπισαν εἰς τοιαῦτα πράγματ' ἀφίξεσθαι, οὐδέ γ' ἴσως Συρακόσιοι,[9] τὸ πάλαι δημοκρατούμενοι καὶ φόρους Καρχηδονίους πραττόμενοι[10] καὶ πάντων τῶν περὶ αὑτοὺς[11] ἄρχοντες καὶ[12] ναυμαχίᾳ[13] νενικηκότες ἡμᾶς,[14] ὑφ' ἑνὸς γραμματέως, ὃς ὑπηρέτης ἦν,[15] ὥς φασιν,[16] τυραννή-

absimus, Athenienses! sed quum homines simus, talia tum dicenda tum legibus sancienda sunt, quibus ne quis (deus) irascatur, et bona quidem exspectanda ac votis a diis exoptanda sunt, sed nihil humani alienum a nobis existimare debemus. neque enim Lacedaemonii unquam exspectaverunt ita secum actum iri, nec Syracusani certe, populari olim utentes republica et tributa a Carthaginiensibus exigentes et finitimis omnibus imperantes et nobis navali proelio superiores, se ab uno scriba, qui, ut

---

3) *εἴη μὲν* Ald. Fel. Wolf. 4) *ὦ θεοί. ἄνδρες* LaurS. 5) *καὶ* om AnecdBkk. p. 158. Conf. Lexicon in Montefalc. Bibl. Coisl. p. 497. 6) *ἂν μηδεὶς* AnecdBekk. 7) Cit. Stob. Floril. T. 21 §. 18. 8) *γ'* Vind1. —. Proximum *ἂν* inter lin LaurS. 9) *Συρακούσιοι* LaurS. vulg. pr *Σ*, in quo *υ* ante *σ* linea deletum est. — *Συρακόσιοί* Aug1. *s*. Vind4. pr *Π*. — *Συρρακούσιοι* *k*. *r*. *t*. Vid. Prolegg. Gramm. §. 111 p. 130. 10) *καὶ .... πραττόμενοι* om Aug1. *k*. *s*. Vind1. Cit. Anecd-Bkk. p. 162. 11) *αὑτοὺς* LaurS. vulg. — *αυτοὺς* *Σ*. — *αὑτοὺς* (*Π*. Mal. Vind1). Bkketc. 12) *καὶ* om Vind4. prMal. 13) *ναυμαχίαν* *r*. 'Eadem scripturae varietas in Diodor. Sic. XI, 26. Supra p. 172, 27: *τὴν περὶ Νάξον ἐνίκα ναυμαχίαν Χαβρίας*. Vid. Lennep. ad Phalar. p. 155 b.' Schaeferus. 14) *ὑμᾶς* *k*. Vind1. — *υμᾶς* (*ἡ* supra) X. 15) *ὢν* *r*. 16) '*ὃς ὑπηρέτης ἦν* videntur e scholio irrepsisse eoque delenda esse. Voluerat lector aliquis significare, quam contemti scribae fuissent, ideo adscripserat scribas in numero servorum publicorum fuisse. Nemo eorum, qui Demosthenem orantem audiebant, hoc ignorabat, sed ignorabant multi, qui multis saeculis post eum legebant. Quare nullus dubitavi haec verba uncis includere.' Reiskius. 'Plane non dubium est, Dionysium propter hoc ipsum munus *γραμματέως* a nostro vocari potuisse *ὑπηρέτην*. Nescio tamen quid in hoc loco me offendit, quoties lego verba *ὃς ὑπηρέτης ἦν, ὥς φασι*. Quid enim? scilicet *γραμματέως* esse *ὑπηρεσίαν*, non *ἀρχήν*. Verum ut eiusmodi declarationem huic loco, quum de Siculis rebus agatur, minus alienam putes, iam edoceri cupiam, cur eam orator fecerit verbis tam ineptis. Talia sunt sane *ὃς ὑπηρέτης ἦν*. Unde enim hoc tempus praeteritum? Non minus offendit *ὥς φασι*.

σεσθαι.[17] (162) Οὐδέ γ' ὁ νῦν ὢν Διονύσιος ἤλπισεν ἄν ποτ' ἴσως πλοίῳ στρογγύλῳ[1] καὶ στρατιώταις ὀλίγοις Δίων' ἐλθόντ' ἐφ' αὐτὸν[2] ἐκβαλεῖν[3] τὸν[4] τριήρεις πολλὰς καὶ ξένους καὶ πόλεις κεκτημένον. Ἀλλ' οἶμαι, τὸ μέλλον ἄδηλον πᾶσιν[5] ἀνθρώποις, καὶ μικροὶ καιροὶ μεγάλων πραγμάτων αἴτιοι

aiunt, minister fuit, tyrannide oppressum iri. (162) Nec Dionysius, qui adhuc superstes est, unquam fortasse opinatus est, fore ut a Dione rotunda nave et paucis cum militibus adversus se profecto, imperio spoliaretur, qui multas triremes et milites et urbes possideret. At nimirum futurum omnibus hominibus obscurum est, et parvae occasiones

---

Est enim absonum, si ad totam sententiam referas, nec magis ferendum, etiam per leges sermonis, si ad unum nomen γραμματέως. Nam sic deberet esse: γραμματέως ὄντος, ὥς φασι. Et, si nova et diversa a γραμματέως conditione accederet, ista molestia praeteriti temporis eadem nos premeret. [Recte se habet imperfectum. Alacritas enim Graecorum amabat de praeteritis rebus omnia, etiam praesentia in praeterito tempore narrare. De qua assimilatione vid. Krüger. Gramm. §. 53, 2, 4 p. 373 sq. ed. 3ae. Cf. εἰκὸς γὰρ ἦν Thuc. VI, 55, 2.] Nec video in hac ratione, cur non potius orator dixisset γραμματέως καὶ ὑπηρέτου, quamquam vel sic abruptius nec pro solita perspicuitate locutus esset.' Fr. A. Wolfius. ὥς φασι i. q. ut traditur de certa re, non de vago rumore. Schaeferus bene contulit p. 561, 28: καὶ λέγειν ἐδόκει πάντων, ὥς φασιν, εἶναι δεινότατος, de Alcibiade. Vide ipsum illum Wolfium in Prolegg. Homer. p. LXXVII. Bentlei. Phalarid. p. 66 Lennep. Funkhaen. ad Androt. §. 52. Comparamus λέγεται Mid. §. 144. λέγονται supra §. 11 ibiq. Westerm. Adv. Phorm. §. 27. Boeot. II §. 25. Vid. Prolegg. Crit. p. 231. Verba illa etiam Polyaenus (V, 2, 2) agnovisse videtur: Διονύσιος Ἑρμοκράτους, Συρακουσίοις ὑπηρετῶν καὶ γραμματεύων τοῖς στρατηγοῖς. Cf. Cor. §. 261: γραμματεύειν καὶ ὑπηρετεῖν τοῖς ἀρχιδίοις. 17) τυραννηθήσεσθαι vulg. — τυραννήσεσθαι (θή superscr.) Σ. Ω. Υ. r. Vind4. Π. Mal. — τυραννήσεσθαι LaurS. Vid. Prolegg. Gramm. §. 107.

162. 1) στρογγύλωι (ρ superscr.) Σ. — στογγύλω LaurS. 2) ἐφ' ἑαυτὸν X. β. — ἐφ' αὐτον Ω. Υ. F. t. v. Vind4. prΠ. — ἐπ' αὐτὸν vulg. corr Π. sic fortasse etiam pr Σ, nam φ a recentiore correctum est ex υ aut π. nunc est ἐφ αυτόν. — ἐπ' αὐτὸν (φ rec superscr.) LaurS. 3) ἐκκαλεῖν Ω. 4) καὶ t. 5) ἅπασιν Augl. k. s. Vind1. Rhod. Lib. §. 21 extr. Stobaeus Flor. Tit. 21 §. 19. Apostolius Prov. Cent. II §. 50b (qui ambo etiam ἄδηλον post ἀνθρώποις posuerunt). Cf. Anton. Meliss. p. 64 ed. Turic.

τεθείς, ἀλλ' ἵνα μὴ τὸ πρᾶγμ' ὥςπερ[10] ἐργασία τισὶν[11] ᾖ καὶ συκοφαντία: μὴ ἐξεῖναι ὑπὸ τοῦ δήμου χειροτονηθέντα[12] πλεῖον[13] ἢ ἅπαξ συνδικῆσαι. (153) Τοὺς δὴ[1] συνεροῦντας[2] νόμῳ καὶ διδάξοντας ὑμᾶς, ὡς ἐπιτήδειός ἐστιν, αὐτοὺς[3] τοῖς ὑπάρχουσι νόμοις δεῖ πειθομένους φαίνεσθαι. εἰ δὲ μή· γελοῖον[4] νόμῳ[5] συνδικεῖν, νόμον δ' αὐτοὺς παραβαίνειν ἕτερον. Ἀνάγνωθι λαβὼν τὸν νόμον αὐτοῖς,[6] ὃν λέγω.

autem vobis lex vel praeclara, non ob istos lata, sed ideo ne ea res quaestui esset quibusdam et calumniae: *ne liceat a populo creatum plus quam semel esse syndicum.* (153) Decet igitur patronos legis, quam vobis ut idoneam persuadere student, ipsos constitutis legibus obtemperare. quod si negligunt; ridiculum est eos, dum legi patrocinantur, aliam legem violare. Cape legem de qua dico, ac iis recita.

---

10) *ὥσπερ γὰρ* Vind7. 11) *τις* Mor. — *τισὶν Σ.* LaurS. vulg. Cf. n. 12. 12) *χειρ. ὑπὸ τοῦ δ.* Aldetc. F. Augl. *k. s. t. v.* Vindl. X. Hunc ordinem probabat Benselerus Hiat. p. 103. Sunt autem verba legis. — *ὑπὸ τ. δ. χ. Σ.* LaurS. vulg. — 'Forte delendum *ἐξεῖναι.* alioqui populo ius suum videbitur eripi.' HWolfius. 'Lambinus *μὴ ἐξεῖναι οὐ χειρ.* quemadmodum fere interpretari vides Wolfium. Sed uterque decipitur. [Lambinus adeo in soloecismum delapsus est. Schaeferus.] Non hoc dicit Demosthenes: *Syndicum agere plus quam semel nisi a populi suffragiis ad id munus deligatur, nefas esto.* verum *Syndicum publicum bis agere nefas esto.* Et rationem optimam reddit in praecedentibus vs. 17: *ἵνα μὴ τὸ πρᾶγμα ὥσπερ ἐργασία τισὶν* (non *τις*, sed hominibus certis et perpetuis) *ᾖ καὶ συκοφαντία.* Et conformiter scholiastes. Syndici erant vel privati vel publici etc. Ergo *χειροτονηθέντα ὑπὸ τοῦ δήμου* designat syndicum publicum, qui hac lege id munus semel tantum geret, ... oppositum privato procuratori a suo collegio, tribu aut fraternitate, ut ita loquar, designato etc.' Taylorus. Vid. Hermann. Antiq. Publ. §. 133 ibiq. citt. 13) *πλέον* vulg. — *πλεῖον Σ.* LaurS. *Ω. Υ.* Vind4. *Π.* Mal. — *πλεῖστον r.* — *πλεῖν* Dind. de suo. Vid. Prolegg. Gramm. §. 56.

153. 1) *δὲ* LaurS. vulg. — *δὴ Σ. Ω. Υ. r.* Appfr. Mal. — *δη* (ὲ supra) *Π.* — *δε* (ὴ supra) X. 2) *συνεργοῦντας* pr *Ω*? (in quo codice ρ in erasis duabus literis). ζ. — *συναιροῦντας* pr *Σ*, *αι* corr in *ε* a recentiore. Appfr. 3) *αὐτὸς Ω.* 4) *γέλοιον* Augl. Bav (non F?). *s.* 5) *μὲν* post *νόμῳ* habent LaurS. vulg. — om pr *Σ* fin. lin. (add eadem?). *Ω. Υ.* pr*Π.* Mal. 6) *αὐτοῖς τὸν νόμον* Augl. *k. s.* Vindl.

ΝΟΜΟΣ.

Οὗτος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ παλαιός ἐσθ' ὁ νόμος καὶ καλῶς ἔχων,[7] *ὅν, ἐὰν σωφρονῶσι, φυλάξονται παραβαίνειν οὗτοι.*

154. *Ἐγὼ δ' ἔτι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπὼν καταβήσομαι. ἔστι γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντας μὲν τοὺς νόμους ὑμῖν,*[1] *ὡς ἐγὼ νομίζω, σπουδαστέον ὡς κάλλιστ'*[2] *ἔχειν, μάλιστα δὲ* 504
τούτους[3] *δι' ὧν ἢ*[4] *μικρὰν ἢ μεγάλην ἔστ' εἶναι τὴν πόλιν. εἰσὶ δ' οὗτοι τίνες; οἵ τε*[5] *τοῖς ἀγαθόν τι ποιοῦσι τὰς τιμὰς διδόντες καὶ οἱ τοῖς τἀναντία πράττουσι τὰς τιμωρίας. εἰ γὰρ ἅπαντες ὡς ἀληθῶς τὰς ἐν τοῖς νόμοις ζημίας*[6] *φοβούμενοι τοῦ κακόν τι ποιεῖν ἀποσταῖεν, καὶ πάντες τὰς ἐπὶ ταῖς εὐεργεσίαις δωρεὰς ζηλώσαντες ἃ χρὴ πράττειν προέλοιντο· τί κωλύει μεγίστην εἶναι τὴν πόλιν καὶ πάντας χρηστοὺς καὶ*[7] *μηδέν'*[8] *εἶναι πονηρόν;*[9]

Haec, Athenienses, et vetusta et praeclara lex est, quam isti, si sapiunt, non violabunt.

154. Ego vero ubi etiam pauca addidero, descendam. Studio, ut ego censeo, vobis esse debet, Athenienses, quum ut omnes leges vestrae praeclarissimae sint, tum vero hae inprimis, quae civitatem aut parvam aut magnam efficere possunt. Eae vero quae sunt? quae et bene meritis honorem habent, et iniustos poenis coërcent. nam si omnes vere poenarum metu, quae legibus sancitae sunt, maleficiis abstineant, et omnes praemiis beneficiorum invitati officium facere studeant; quid obstat, quominus civitas maxima sit et boni sint omnes et malus nemo?

---

7) Cit. Aristid. Rh. T. IX p. 388 W.

154. 1) *ἡμῖν k.* — om *r.* 2) *κάλλισστ'* pr *Σ* (repetitum *σ* est notatum). 3) *τούτοις Ω.* 4) *ἢ* om Ald. Mor. Cf. Timocr. §. 215. Meier. De furto litterario p. 7. 5) *γε r.* 6) *ἐν νομιζομένοις* loco *ἐν νομ. ζημ.* Vindl. 7) *καὶ* additum est compendio *Σ.* 8) *μηδὲν τὸν s.* Vindl. 4. 9) *πονηρὸν* F (non Bav?). Vind4. Mal. X. — *τὸν πονηρὸν* Aldetc. *Ω. T. r. t. v.* 'Cur tam emphatice quaeso? Dele articulum cum Vindl. Bodl. Ital. *α.*' Taylorus. om articulum *Σ.* LaurS. vulg. notavit Ald. 'Deletum artic. minime improbo. Partim omnino in praedicato, quod grammatici vocant, nullus est articulo locus, partim, nisi quid arguteris, nulla eius hic potestas esse potest.' Fr. A. Wolfius. 'Cur igitur articulum retinuit? Falsum autem est, quod ait in praedicato nullum esse articulo locum. fieri enim posse, ut praedicatum iungi sibi articulum poscat, nunc ne tirones quidem docendi sunt.' Schaeferus. Vid. Dorneiffen De Articulo in Praedicato p. 14.

155. *Ὁ τοίνυν νόμος, ὁ Λεπτίνου, οὐ μόνον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτ'*[1] *ἀδικεῖ, ὅτι τὰς τιμὰς ἀναιρῶν τῶν εὐεργεσιῶν*[2] *ἀχρεῖον τὴν ἐπιείκειαν τοῖς φιλοτιμεῖσθαι βουλομένοις καθίστησιν, ἀλλ' ὅτι καὶ παρανοίας*[3] *δόξαν αἰσχίστην τῇ πόλει*[4] *καταλείπει. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι τῶν τὰ δεινόταθ'*[5] *ἡμᾶς*[6] *ἀδικούντων ἓν ἑκάστῳ τίμημ' ὑπάρχει*[7] *διὰ τὸν νόμον, ὃς διαῤῥήδην λέγει, 'μηδὲ*[8] *τίμημα ὑπάρχειν*

155. At ista lex Leptinis non id solum, Athenienses, mali habet, quod sublatis beneficiorum praemiis efficit, ne qui sui erga vos studii fructum percipiant, sed illud etiam, quod civitati turpissimam dementiae famam conciliat. neque enim vos profecto praeterit unam tantum poenam esse constitutam illis etiam, qui gravissime in nos deliquerunt, ea lege, quae perspicue dicit, '*neve plus una aestimatione in iudicio esse,*

---

155. 1) *ταῦτ'* *r.* Vind4. 2) *εὐεργετῶν* Aldetc. F. *t.* *v.* — *γρ. γετῶν* *σιῶν*
εὐεργεσιων *Π.* — *εὐεργετων* X. — *εὐεργεσιῶν* (ut *Σ* et vulg) habet in textu Mal, in marg rec *εὐεργετῶν.* — *εὐεργεσιῶν* pr LaurS, rec mutavit in *εὐεργετῶν.* 3) *γρ. παρανομίας* margLamb. 'Quae videtur Lambini coniectura esse. Praetuli *παρανομίας*, tametsi lectionem hanc in nullo meorum reperi. Insequentia hoc postulant demonstrantia, iniuriam hanc esse leges de poenis criminum latas violantem.' Reiskius. 'Lectio *παρανομίας* undecunque est, ab omni consequentia loci adeo commendatur, ut morosissimi iudicis calumnias statim conspecta repellat. Stulte rusticeque oratorem loqui fecerunt librarii, qui dederunt *παρανοίας.*' Fr. A. Wolfius. Etiam vehementius, quam h. l., dementiam levitatis, inconstantiae, inertiae populi oratores exagitabant. Phil. III §. 54: *εἰς τοῦτ' ἀφῖχθε μωρίας ἢ παρανοίας ἢ — οὐχ ἔχω τί λέγω κτλ.* Aeschin. Ctes. §. 156: *μὴ τρόπαιον ἵστατε ἀφ' ὑμῶν αὐτῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου ὀρχήστρᾳ, μηδ' αἱρεῖτε παρανοίας ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων.* §. 251: *ὁ δὲ δῆμος ἐκ τῆς ἀθυμίας τῶν συμβεβηκότων ὥςπερ παραγεγηρακὼς ἢ παρανοίας ἑαλακὼς αὐτὸ μόνον τοὔνομα τῆς δημοκρατίας περιποιεῖται, τῶν δ' ἔργων ἑτέροις παρακεχώρηκεν.* Lenitur autem acerbitas vocabuli eo, quod sub conditione quadam, addito etiam *δόξαν*, adhibitum est. Restituit librorum lectionem etiam Benselerus, quem vide. 4) *τῇ πόλει* om pr*Τ.* Vind4. — post *καταλείπει* pon Vindl. 5) *τὰ δεινόταθ'* om Aristid. Rh. T. IX p. 382 W. 6) *ὑμᾶς* AWolf. de suo. Vindl. 7) *ὑπάρχειν* *s.* Vindl. 8) *μηδὲ ὡς χρὴ* *Σ.* LaurS (pr: *μὴδὲως χρὴ*). vulg. — *μηδὲν ὡς χρὴ* Fel. Weim. Less. AldV. — *ὡς χρὴ μηδὲν* Mor. — *μηδενὶ χρὴ* dubitanter coniecit HWolf. — 'F. *μηδενὸς χρὴ*' Marklandus. 'Locus utique videtur suspectus neque satis dum emendatus. Videntur haec verba legis fuisse: *μηδ', ὡς ἄρ' ᾖ, τίμημα ὑπάρχειν* scil. *δεῖ.*' Reiskius. *ὡ χρὴ* delendum iubent AWolfius, Bekkerus,

ἐπὶ[9] κρίσει πλέον ἢ ἕν,[10] ὁπότερον[11] ἂν[12] τὸ δικαστήριον τιμήσῃ,[13] παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι.[14] ἀμφότερα δὲ μὴ[15] ἐξέστω.'[16] (156) Ἀλλ' οὐχ οὗτος[1] ἐχρήσατο τούτῳ τῷ μέτρῳ,[2] ἀλλ' ἐάν τις ἀπαιτήσῃ[3] χάριν ὑμᾶς, 'ἄτιμος ἔστω' φησί[4] 'καὶ ἡ οὐσία δημοσία ἔστω.' δύο τιμήματα ταῦτα. 'εἶναι δὲ καὶ ἐνδείξεις καὶ ἀπαγωγάς. ἐὰν δ' ἁλῷ· ἔνοχος ἔστω[5] τῷ νόμῳ, ὃς κεῖται, ἐάν τις ὀφείλων ἄρχῃ τῷ δημοσίῳ.'[6] θάνατον λέγει. τοῦτο γάρ ἐστ' ἐπ'[7] ἐκείνῳ[8] τὸ ἐπιτίμιον. οὐκοῦν τρία τιμήματα. Πῶς οὖν οὐ σχέτλιον καὶ δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ χαλεπώτερον

utramcunque iudicium aestimaverit, luendum aut solvendum. utrumque vero non licet.' (156) Hac vero mensura iste non usus est, sed si quis gratiam referendam sibi a vobis postulet, '*infamis*,' inquit, '*esto et opes eius publicentur.*' duae poenae hae sunt. '*liceat autem et deferre et abducere. si convictus fuerit, obnoxius esto legi, quae lata est contra aerarios qui magistratum gerant.*' mortem dicit. nam id eius rei supplicium est. tres igitur poenae sunt hae. Quomodo igitur non miserandum et acerbum est, Athenienses, si gravius apud

Dindorfius, Westermannus, etiam Turicensis, quae editio dedit μὴ δὲ, qua ratione scribendi utitur h. l. Aldina et ut solent Ω, Vind4. Contra quam rationem vid. Funkhaen. in Diar. Gymnas. 1855 IX p. 81. — ὡς χρὴ addidit qui quae e media lege sumpta sunt cum praecedentibus coniungere volebat. 9) ἐπὶ τῇ Lind. 10) ἦεν pr Ω. 11) 'Malim ὁποτέρου. Dicitur enim τιμᾶν τινί τινος.' Reiskius. 'τιμᾶν τίμημα bene dicitur. infinitivi autem παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι additi sunt ἐπεξηγήσεως χάριν.' Schaeferus. 12) ἂν om r. pr T. prMal. 13) τιμήσοι r. pr Mal? nam corr est in τιμήσῃ. 14) ἀποτίσαι vitiose olim, ut passim. etiam Ω. Vind4. 15) μὴ om t. X. 16) ἐξέσται k.

156. 1) οὕτως Aug1. Vind1. 2) μετριωι pr Σ. 3) αἰτήσῃ F. β. Π (recenti manu, quae h. l. duos versus supplevit in marg). X. 'Significantius compositum. αἰτεῖν enim valet *omnino petere*. ἀπαιτεῖν *petere quod tibi debitum sit*.' Schaeferus. Cf. infra ἀπαιτεῖν. 4) φησὶ om Vind1. 5) ἔσται Aug1. k. s. Vind1. 6) ὀφείλων ἄρχῃ τῷ δημ. Σ. LaurS. vulg. — ἄρχῃ ὀφ. τῷ δ. coniecit Lamb. Cf. Timocr. §§. 22. 50. — δ' ὀφ. τῷ δ. ἄρχῃ (ἀχθῇ Vind1). Aug1. k. s. Vind1. corrΠ. — 'Transposui verba sic: τῷ δημ. ἄρχῃ. Videtur in lege fuisse ἐὰν δ' ὀφ. et illud τις e scholio irrepsisse.' Reiskius. 'Cf. simile traiectionis exemplum p. 506, 1.' Fr. A. Wolfius. 'Talibus traiectionibus nihil crebrius. Vid. Appar. T. I p. 448. T. II p. 246. Plutarch. T. II p. 200 R. Ut in librorum dissensu hoc syntaxis schema, nisi alia obstent, praeferre nemo dubitet.' Schaeferus. Vid. not. ad Olynth. III §. 3. Pac. §. 5. 7) ἀπ' Ald. 8) ἐκεῖνο Vind1.

kius de suo. 12) μηδὲν Augl. s. Vindl. 'Sic editum in eadem verborum constructione p. 1271, 7. Perdifficilis optio. nam ut οὐδὲν melius poni videatur, tamen μηδὲν, ut in obliqua oratione, damnare quis ausit? Vid. not. ad p. 103, 20.' Schaeferus. Saepissime etiam in optimis codd. οὐδὲν et μηδὲν confunduntur. 13) Subscr. Σ: π ε τῆς ἀτελείας πρὸς λεπτίνην (haec eadem in Ω, item rubro). XΗΗΗΠΙΙΙ (hic idem numerus in Bav, et haud dubie in F). ∆ μετρίως. Rubro eadem manu.

EXCURSUS.

Ad §. 15 not. 10. '*Τιμᾷν* nihil est. Fort. *νικᾷν*, *utilitate superiores esse possunt*, cuius rei sequitur ratio, et respondet in sequente commate *βελτίους εἶναι*.' Marklandus. 'Ego vero vulgatam servo. Sententia est: Nemo potest magis aliquem ornare quam tyranni et optimates, usum solum et fructum si spectes, quem percipiunt hi, qui ab iis ornantur. *τιμᾷν* est aliquem ornare quocunque honoris, beneficii, muneris, officii genere. Affirmat orator penes regulos plura esse et splendidiora munera quibus eos, quos velint, ornent, quam penes liberas civitates.' Reiskius. Cui Fr. A. Wolfius adstipulatur: '*τιμᾷν τινα*, inquit, est *aliquem donare* seu *praemiis afficere qualibuscunque*, unde pari vi *τιμή* et *δωρεά*. Cf. p. 458, 18 sqq. p. 459, 5 sq. p. 482, 25 sqq. p. 494, 5 sq. Sic illa *οἱ τύραννοι* etc. accipe: tyranni suos afficere valent maioribus praemiis, quam liberi populi; maioribus, si respexeris emolumentum eorum, qui donantur. *τῇ χρείᾳ* h. e. *ὠφελείᾳ*, *λυσιτελείᾳ*, *κέρδει*. Alio modo eadem efferri potuerant: *αἱ παρὰ τῶν τυράννων τιμαί εἰσι μέγισται τῇ χρείᾳ* etc. Nempe quod abundant opibus et nutu suo omnia regunt, sibi addictis principes munera dare possunt lucrosiora, quam libera civitas, cuius dona ad speciem quidem honoris splendida sunt, sed fere sine veritate emolumentorum. In animo hunc locum habuit Iulianus Or. I p. 81, ut docte ibi Petavius monuit.' Fr. A. Wolfius. 'Wolfius exemplis subiectis non satis defenditur illa interpretatio, quippe sunt omnia ex illo genere praemiorum, quibus tunc Atheniensium civitas utebatur, quaeque potissimum continebantur inani honoris significatione et promulgatione. aliquanto aptius potuisset aliud exemplum excitare p. 492, 11, ubi de muneribus praemiisque, quae olim Lysimacho decreta fuerant, quaeque agri ducenta iugera et pecuniae summam continebant, haec dicit orator, *ὅτι — ἔθος ἦν τοὺς χρηστοὺς τιμᾷν, δηλοῖ τὸ ψήφισμα τουτί*. Nihilo minus primum incongruum est *τῇ χρείᾳ τιμᾷν*, cuius loquendi rationis non facile reperietur alterum exemplum. Tum, quoniam liberorum populorum praemia in primis *τιμῇ* praestare dicuntur, minus convenit, ut tyranni, qui illis opponantur, dicantur quocunque tandem praemiorum genere *τιμᾷν*. Sed aliud praeterea est quod merito, ni fallor, displiceat. Quid est enim *ἡ χρεία τῶν εὑρισκομένων τὰς δωρεάς*? Sententia postulat, ut sit *emolumentum quod percipiunt ii*,

qui praemia obtinent. Non patitur haec grammatica ratio. Longe diversa ratione in or. περὶ συντάξεως p. 173 appellantur αἱ τῶν ξένων δωρεαί i. e. quae peregrinis tribuuntur. Sed χρεία τῶν εὑρισκομένων τ. δ. nihil aliud esse potest, nisi *emolumentum quod percipiunt tyranni ex iis qui praemia obtinent.* nec puto χρείαν alio modo unquam cum genitivo iungi nisi eius rei, ex qua utilitas percipienda sit. Est quoque quod in ipsa illa locutione τῶν εὑρισκομένων τὰς δωρεάς offendat. Primum perpetuo in hac oratione εὑρέσθαι aut εὑρῆσθαι in ea re ponitur, quamquam non ignoro praesens tempus defendi posse Aristocr. p. 661 fin., ut εὑρισκόμενοι sit idem, quod ἀξιοῦντες τυχεῖν. Sed isto modo dicere oratorem oportebat τῇ χρείᾳ τοὺς εὑρισκομένους τὰς δ. οἱ τύραννοι μάλιστα δύνανται τιμᾶν i. e. *emolumento eos qui praemia obtinere contendunt maxime possunt honorare.* Nec sic tamen concinna erit oratio, in qua non de hominibus agitur, sed praemiorum genera inter se conferuntur, ita ut hinc τιμή et βεβαιότης, illinc χρεία sit et quod dein demonstrat ἀπιστία. Hinc suspicor liberandum esse locum interpolationibus resecandaque esse primum verba τῇ τῶν εὑρισκ. τ. δ., tum verbum τιμᾶν. Sensus est: *emolumento enim tyranni et oligarchiarum principes maxime valent, potentes sunt,* i. e. quod a tyrannis exspectatur et speratur in primis emolumentum est, quo tribuendo valent. *divitem enim, quem velint, statim reddere possunt.*' Bakius in Hypomnem. T. III p. 120 sqq. Multo clarior est sententia conservatis verbis illis. Erravit vero vir doctissimus de genitivo a χρεία pendenti. nam non-solum coniungitur cum genitivo rei, ex qua utilitas percipitur, sed etiam hominum, qui percipiant. Plat. Legg. VIII p. 849 A: ἡ δ' ἐπιμέλεια ..., μή τις ἀδικῇ τι τῆς τῶν ἀνθρώπων χρείας, i. e. *ne quis in quapiam re iniuste faciat quae ad hominum necessitates pertineat.* Dativus autem h. l. τῇ χρείᾳ est relationis et commodi, *den bedürfnissen nach, respectu commodorum.* ut Isaei or. de Cleonym. haered. §. 45: ἐκεῖνος καὶ γένει προςήκων ἐγγυτάτω καὶ τῇ χρείᾳ πάντων ἦν οἰκειότατος, *der verwandtschaft und dem umgang nach, genere et consuetudine.* (Frequentius τῇ χρείᾳ i. q. *aus bedürfniss, necessitate coactus.*) Similiter τιμᾶν cum hoc dativo, non solum cum instrumentali, qui occurrit ubique: ἡμεῖς δὲ φυλῇ καὶ γένει τιμώμενοι Aristoph. avv. vs. 33.

Ad §. 115. Temere in textum irrepsit δυςφημεῖν coniectura Hertlini loco lectionis librorum βλασφημεῖν. nam sive hoc de infamia intelligas, defenditur §. 165 (cf. Aristog. I §. 26: βλασφημίαν ἀντὶ τῆς νῦν εὐφημίας); sive, quod magis convenit, de malo omine, vide Astii Lex. Plat. s. v. Βλασφημῶ.

INDICES.

Numerorum notae referendae sunt ad orationis §§.

A.

ἀγγέλλω. ἤγγελον aoristus secundus non bonae graecitatis. 79.
additamenta nominum. 61. 63.
adiectivum post primum substantivum positum pertinet etiam ad sequentia. 67. 162. — adiectivum supplendum e sequentibus. 131.
ἀδικήσονται. 164.
ἀεί pleonastice. διὰ παντὸς ἀεὶ τοῦ χρόνου. 142.
Ἀζηνιεύς. 146.
Atheniensium sociae insulae aetate Chabriae. 77.
ἀθρόοι παμπληθεῖς. 131.
ἀκούετε post documentum recitatum non interrogat. 128.
ἀκούσας, ἀκοῦσαι coniuncta. 55.
ἁλιώτερον. 92.
ἀλλὰ καί non praecedente οὐ μόνον. 10.
ἀλλὰ νὴ Δία non est interrogatio. 75.
ἀλλοιότερον add ad ἄν συμβῇ τι. 50.
ἄλλον, οὐχ ὡς προςήκει τρόπον. 24. — μόνοι τῶν ἄλλων μετοίκων. 62.
ἅμα inculcatum ante ἀμφότερα. 24.
ἄν duplum: ὥςπερ ἄν, εἰ . . . τάττοι, οὐκ ἄν . . . δόξαι. 143. — ἄν cum infinitivo futuri. 35. — ἄν ad coniunctivum repetita particula: ἧς ἄν τινος πολιτείας . . . χάριν ἄν ἐξέλῃς. 17. — ἄν excidit post μὲν in Σ. 64. — οὐδ' αὐτὸς ἀντείποι ἄν. var. οὐδ' ἄν αὐτὸς ἀντείποι. 8.
ἀναγνώσεται scil. scriba. 27.
ἀναδίπλωσις: ἀκούσας, ἀκοῦσαι. 55.
ἄνθρωπος de certo homine. 43.
ἀντευπεπονθέναι, non divisim scribendum. Argum. Liban. 2. — ἀντευποιεῖν. 64. — ἀντευποιήσωμεν. 124.
ἀντίγραφα pluralis numeri de uno exemplari. 128.
ἀπαιτεῖν et αἰτεῖν differunt. 156.
ἅπας ὁ δῆμος oratorie. 106.
ἀπήγγελλέ τίς μοι. 105.
ἀποκτιννύναι, ἀποκτεῖναι. 158.
Ἀποστροφή. Λεπτίνην ἐροίμην ἄν: τίνος τὴν ἀτέλειαν φήσεις. 129. — a secunda ad tertiam personam. 130.
ἀπωλώλει. 79.
ἀραί libertati cavebant. 107.
Ἀριστογείτονος a scribis ad Ἁρμοδίου adiectum 18.
Harpocratio s. v. Θεοδοσία emendatus. 33.
Articulus in praedicato. 154. — αὐτὸ δὴ τοῦτο καὶ τὸ δεινόν. 47. — τὸ καθ' αὑτόν. 82. — πολιτείαν δοῦναι. 84. — ἐπὶ κρίσει. 155. — Articulus semel positus. οἱ Λακεδαιμόνιοι καλῶς πολιτευόμενοι καὶ Θηβαῖοι. 105. — τὰς ταφὰς ποιεῖσθε καὶ λόγους ἐπιταφίους. 141. — εἰρήνη .. ἐγένετο, ἡ ἐπ' Ἀνταλκίδου. 54. — Articulus non repetitus ante genitivum. 75: τὸν παῖδα τοῦ Χαβρίου. — τῶν, αὐτῶν disiungitur in cod. per diastolen. 123. — Hyperbaton: τὸν ὡς καταλείπεται λέγοντά τι αὐτοῖς 123. — εἴ γε τὸ τῶν ἱερῶν τέλος ἐστὶ λειτουργεῖν 128. — τῷ facile excidit ante πρό. 42.
ἀτέλεια ἱερῶν. 125. — ἀτέλειαν supplendum e praegressis. 129.
Ἀρχε et Ἀρχι in compositis 60.
αὐτὸς ἐπαγγειλάμενος. 42.
ἀφαιρῶν . . . ἀφαιρεῖται . . . ἄν ἐξέλῃς . . . ἀφῃρηκὼς ἔσει in una §° 17. — ἀφαιρήσεται, ἀφαιρηθήσεται. 4. — εἰ τῆς δωρεᾶς ἀφαιρεθείη. 82.
Ἀψεφίων. Ἀψηφίων. 144.

B.

βασκαίνειν τοῦτο. 24.
βλασφημεῖν· δυσφημεῖν 115. Vid. Excurs. extr.
Βόςπορος urbs, sedes regia Bosporanorum. 33.

Γ.

γε. Collocatio post articulum καὶ μὴν περὶ τοῦ γε. 109.

Genitivus. τούτων ψήφισμ' ἐστὶν Ἀλκιβιάδου. 115. — τοῖς ἐν Πειραιεῖ τοῦ δήμου. 149. — Genitivus partitivus: δυοῖν ἀγαθοῖν τὸ τῆς πίστεως. 25. — Genitivus a suo nomine separatus. 111. — Genitivus plur. adiectivorum positivi gradus praedicatur. 2. — Genitivi collocatio. φύσεως κακίας σημεῖον. 140.
γνώμῃ in *mente*. 104.
Γοργώπας. 76.
γραμματεύς, ὃς ὑπηρέτης ἦν, ὥς φασιν Dionysius Syracusanus. 161.

Δ.

Dativus potentialis cum verbis iudicandi. 57.
δέ stomachantis in prima sententiae parte. 84. — δέ repetitur in apodosi. 80.
δεῖν non necessarium post ᾤετο, φησίν etc. 90. — δεῖ excidit post οὐχί. 56. — δεῖ de re quae ad praeteritum referri potest. 139. — εἰς δέον γίγνεται i. q. *utile fit*. 26. — πεντήκοντα μιᾶς δεούσας ἔλαβεν . . τριήρεις. 77.
δεικνύναι non i. q. λέγειν, sed i. q. *indicare*. 113.
δημοσίᾳ τελευτήσας, ἀποθανών. 141.
διαδικασία. scholion. 147.
διαθῶμεν ἀπίστως ἅπαντας. 22.
διείρηκεν et διήρηκεν differunt. 28.
δίκαιον φυσικόν, καὶ ἀνθρώπινον. 126. — δίκαιον τοῦτο κατηγορεῖν τοῦ νόμου. 67.
Διοφάντου et Δημοφάντου confus. 159.
Documentorum de fide. 27.
δόξαιμι . . . δοκοίην. 67.
δύςφθογγον gravitatis causa. 2.

E.

ε et ι vocales connexivae. 60.
ἐᾶν cum accusativo praedicati. 64.
ἐγγυτάτω. 102.
εἰ. in apodosi e protasi repetita est conditio. 113.
εἰδότες καὶ παθόντες. 47.
εἰκόνα στῆσαί τινος. 70.
εἰμί. Copula supplenda. 37. 39. — post τί. 20. — εἶναι. compendium. 79. — εἰσίν i. q. ἔνεισιν, γεγραμμένοι εἰσίν. 131. — ἔσται· ἐξέσται. 120. — καθ' ὃν (νόμον) ἦσαν οἱ πρότερον νομοθέται. 92.
εἵνεκα. 41.
εἵργεσθαι. 146 not.
εἰς excidit post τις. 107. — εἷς ἐν ἦλθεν. 11.
εἰςπλεῖν. 31.
εἰςφρεῖν. 53.
εἶτα in interrog. 35. 54. 60. 83. 86. — εἶτα post πρῶτον μέν. 128.
ἑκάστου loco αὐτοῦ, quum antecedit ἕκαστος. 57.
ἐκεῖν' ἂν ἔγωγ' εἴποιμι. 111. — ἐκεῖνοι τῆς ὀλιγαρχίας. 111.
ἐκείνως ad sequens pertinens praepositum est 61.
ἐκτὸς τριηραρχίας coniecimus pro ἐκ τρ. 20.
Ellipsis: δώσεις δωρεὰς ὥςπερ Ἁρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι. 159.
ἐνταυθοῖ. 106.
ἐξαπατᾶν τι. 5.
ἐξειλεγμένοι τοιούτους τινάς. 131.
ἐξελέγχεσθαι cum adiectivo sine participio. 131.
ἐξὸν εἶναι posteriori Graecitati amatum. Argum. Liban. 1.
ἑξῆς (vulgo ἐφεξῆς). 95.
ἐπ' ἀνθρώπου *sub homine*, *humana auctoritate*. 126.
ἔπειτα tum *tamen*. 131. — ἔπειτα interrogandi. 56.
ἐπιγαμία non singularibus hominibus dabatur. 60.
Epigramma unum in tribus Hermaeis inscriptum in Cimonis victoriam ad Strymonem reportatam. 112.
ἐπιτιμᾶσθαι *honorari*. 71.
ἐργαζόμενον. 146 not.
Ἑρχιεύς. 146.
ἔργῳ non semper additur ad oppositum λόγῳ. 47.
ἑστίασις non sine sacrificiis fiebat, neque vero ipsa erat sacra. 125.
ἕτερον τί τοῦτ' ἂν εἴη; 116.
εὐεργετεῖν augment. 41.
εὑράμενος non atticum. 1.
εὔχομαι cum infinitivo aoristi sine ἄν. 25.
ἐφ' αὑτοῦ et ἀφ' αὑτοῦ differt. 101.
ἔχειν facile excidit. 135.

Z.

ζημία sine articulo. 135.

H.

ἢ inculcatum. 106. — ἢ non praecedente comparativo. 43. — ἢ . . . ἢ i. q. *aut* . . . *quam*. 120. — ἢ μείζονα, ἢ ἐλάττονα. 124. — ἢ δῆλον ὅτι . . .; 62. — ἢ πᾶσι πρόδηλον ὅτι . . .; 63. — πέντ' ἢ ἓξ oratorie. 20.
ἡμεῖς et ὑμεῖς frequentissima confusio. 38.
ἥμισυν τοῦ χρόνου. 8.

Θ.

Thesmothetae Nomothetarum iudicio praesidebant. 98.
Θευδοσία. 33. — Θευδοσία et Θεοδοσία. ibid.
Θηβαίων et Ἀθηναίων confus. 106.

I.

Hiatus: λέγοντά τι αὐτοῖς. 123.
ἰδεῖν cum dativo potentiali. 57: τοῦτο δ' οὐ γένει καὶ δόξῃ ἴδοι τις ἄν. — ἰδών, ἢ παρὼν ἤ τινος εἰδότος ἀκούσας 55.
ἱερῶν ἀτέλεια. 125 sq.
Imperativus aoristi cum μή. 142.
Infinitivus cum articulo τὸ post ἀμφιςβήτησίς — ἄρνησίς ἐστιν etc. 135.
Interlocutiones. 44.
Interpunctio. Non interrogatur post ἀκούετε, ὁρᾶτε, συνίετε etc. 93.
ἱστάναι. ἐστήξουσιν. 37.
ιστιοτορες etiam Σ pro ἑστ. 20.
ἴσως de certa re. 162.

K.

καὶ inter participia diversae rationis inculcatum. 55. — καί. *inprimis*. καὶ δεινόν. 47. — πρὸς τούτῳ καὶ δι ἐκεῖνο. 6. — καὶ δοῦναι καὶ μή. 98. — καὶ μὴν καί. 82. — καὶ οὐδενὸς i. q. *etiam — ne-unius quidem*. 82. — καὶ γὰρ *nam etiam*. 67. — καὶ γάρ τοι. 69. 91. — καὶ δὴ *statim*. 65. — καὶ μάλα. 152. — καίτοι τό γ' αἰσχρὸν ὁμοίως. 117.
καλῶς additur in enarratione simplici. 118. — οὐχὶ καλῶς ποιήσουσιν. 133.
καταισχῦναι infin. in libris. 82.
Constructio ad sensum. Substantivum ex adiectivo supplendum. 8.
κρίσις ἐπὶ τῷ νόμῳ Anonymi Arg. 7.
κτείνειν, κτεῖναι. 158.
Cyrenaeorum commercium cum Atheniensibus. 41.

Λ.

λαβέ. accent. 63. 84.
λάθρᾳ. 74.
λέγω supplendum: ἵν' ἐν κεφαλαίῳ τοῦτο μάθητε κἀγὼ παύσωμαι λέγων, τάδε ποιήσατε. 163.
Legum ferendarum ratio. 91. sqq.
λειτουργίαι sacrae. 125. — Liturgiarum immunitas. 20. — Liturgorum numerus. 20.
Leucon frumentum Athenas misit. 33.
λόγους ποιεῖν. 141. — λόγον τοσοῦτον ποιοῦμαι. 58.
Lysimachus honoratus. 115.

M.

μάλισθ' οἱ δεινοὶ λέγειν. 146.
μᾶλλον non praecedente, usurpatur ἤ. 43.
μεγάλοι τῆς ὀλιγαρχίας. 111.
μὲν transpositum. 30. — duplex ibid. μὲν . . . δὲ non concinne posita. 111.
μείζονα, ἢ ἐλάττονα. 124.
εἰς μέσον —, εἰς δέον γίγνεται. 26.
μὴ cum hoc signo quid? 163.
μηδαμῶς. μή. 159.
μηδὲ . . . μηδέν. 7.
Modi: Coniunctivus dubitativus et optativus in interrogatione. 117. — ὃ μὴ ποιήσητε. 164. — ὃ μὴ πάθητε. 167. — εἰ . . ἂν ἡγοῖσθε, ἐπὶ τῷ δὲ etc. ἀκούσεσθε. 62.
μόνος πάντων sine articulo. 69. — μόνοι τῶν ἄλλων μετοίκων. 62. — μόνον inculcatum. 20. — μόνον, ubi μόνων exspectaverint. 71. — μόνον ἐξαρκέσει. 133.

N.

ν ante π mutatum in μ. 11. — ἐμ Πειραιεῖ. ibid.
Naxia pugna. 77.
νὴ Δία sine interrogationis signo. 38.
νικᾶν ναυμαχίαν. 161.
nomina propria non omnia recenset orator nonnunquam quae posset. 61.
Nomothetae. 91. 98.
νομοθετεῖν *leges iubere*. 91. — νομοθετεῖν τουτονὶ τὸν νόμον. 96.

νόμος cum infinitivo constructum. 9. — *ΝΟΜΟΣ.* titulus, de partibus rogationis. 95.
νυνί et *νῦν* quibus temporibus coniungantur. 25. — initio positum et a verbo suo separatum *νυνί* gravitatis causa. 25.

O.

ὁ αὐτός idem de diversis actionibus. 149.
ὅδε rogator legis 97.
ὁμοίως pariter in concessione. 117. — *πάντας . . . ὁμοίως*. 85.
ὁμολογουμένως. 39.
ὀμώμοται. 159.
ον. hoc compendio: \ 81.
ὅπως ἄν de consilio. 128.
ὁρᾶ ad iudices. 21. 55.
ὅς, οἷος, ὁποῖος. 45 extr. cll. 44.
ὅσας gravius quam *ἅς*. 96. 97.
ὅταν et *ὅτ' ἄν* differunt 91. — *ὅτ' ἄν*. 120. — *ὅτε* causale. 24. — *ὅτε* loco *τότε, ὅτε*. 139.
οὐδὲ πολλοῦ δεῖ. 20. — *οὐδ' ὀλίγου δεῖν* post sententiam finitam posita formula. 113. — *οὐδ' ἂν εἰ* non disiungenda. 134. — *οὐδ' ἂν εἴ τι γένοιτο, nullo modo*. 134. — *οὐδ' ἔχουσιν neque* habent, quod non potes eripere. 129.
οὐδείς: *ὧν* (duorum) *οὐδέν*. 104. — *οὐδεμί' οὐδένα*. 130.
οὐδέποτε et *οὐδεπώποτε* differunt. 94.
οὐ μόνον ante *ἀλλὰ καὶ* abest. 10. — *οὐ μόνον, ἀλλά*. 31.
οὗτος, de absentibus. 77. — *οὗτοι*, adversarii. 7. — *οὗτος ὁ νόμος*, rogatio adversarii. 99. ibiq. citt. — *ταῦτα* i. q. *τὰ δοθέντα*. 60. — *ταῦτ' ἀληθῆ λέγω* et *ἀληθῆ λέγω*. 115. — *τοῦθ', ὅτι*. 26. — *τοῦτ' αὐτό* (*λέγε*). 27. — *καὶ ταῦτα* i. q. eaque talia. 30. — *τούτων τοσούτων ὄντων δικαίων τὸ πλῆθος — οὐδ' ὁτιοῦν*. 94. — *τοῦ τούτου*. 94. 95. — *τοῦτο* appositum ad *μηδέν* et ad *οὐδέν*. 136. — graviter *τοῦτο* additum post *μηδὲν*. 13. — *οὗτος* pronomini indefinito additum ad definiendum. 117.
οὕτω praepositum et a suo adverbio remotum. 82.

Π.

παλαιὸν (τὸν) interpretamentum pronominis *τοῦτον*. 96. — *τὰς πάλαι χάριτας*. 81.
παμπληθής accentus. 131.
παρά cum genitivo et cum dativo in continuata structura. 35. 71. — *παρ' ἄλληλα*. 163. — *παρὰ ταῦτα . . . . παρὰ πάντα ταῦτα*. 110. 111. — *παρὰ τἀδικήματα, durantibus iniuriis*. 139. — *παρ' ὑμῶν vestro nomine*. 69.
αἱ παρασκευαὶ εἰς τὸν πόλεμον. 26.
παρὼν ἤ τινος . . . ἀκούσας. 55.
παραινεῖν absolute. 151.
παρεῖναι interesse. 47.
παρανοίας accusatur populus. 155.
Participium a substantivo suo separatum. 31. — participii accusativus (sine *τινά*) subiectus est infinitivo. 2. — participii traiectio. 84. 156.
Πειραιῶς sine articulo. 68. — *Πειραιεῖ* (*οἱ ἐν*) proprie de factione Thrasybuli. 149.
πλείους cum numerali pro adverbio. 22.
Pleonasmus. Vid. s. *Ἀεί*.
ποιεῖς, οὐ λέγεις κακῶς. 104. — *ποιεῖσθε τὰς ταφὰς καὶ λόγους ἐπιταφίους*. 141.
πολιτείαν δοῦναι sine articulo. 84. — *πολιτεῖαι ἄλλαι* et *δῆμοι* opponuntur. 15.
πορρώτερον. 140.
ποτ', non *πότ'* pro *ποτέ*. 38.
Praepositio variata est: *παρ' ὑμῖν, ἐν τοῖς ὀμωμοκόσι, παρ' οἷς*. 93. — Praepositio repetenda: *διὰ τὸ γεγράφθαι — — — καὶ* (scil. *διὰ τὸ*) *ἐν μὲν τῷ „μηδένα" πάντας περιλαμβάνειν*. 29.
οἱ πρεσβύτατοι μάρτυρές εἰσί μοι. 77.
πρὶν ἤ falsum. 96.
προκαλεῖσθε praesens et futurum. 5.
Pronomen supplendum. 103. — Pronomen relativum ad diversi generis substantiva: *τὰς ταφὰς ποιεῖσθε καὶ λόγους ἐπιταφίους, ἐν οἷς κοσμεῖται* etc. 141. — Relativum dativi pro nominativo subiecti primarii. 116.
προξενία· ὑποδοχή. προστασία. 60.
προπέρυσι. 33.
πρὸς ἅπαντας . . . . παρὰ πᾶσιν.

164. — *πρὸς Διὸς* inculcatum. 102. — *πρός τι ἐστί τι*. 31. — *πρὸς δὲ καὶ οὐδὲ*. 112.
προςδιώρισας. 130.
προςέγραψεν male in mediis et continuatis verbis citatis. 128.
προςήκει, προςῆκε differunt. 5.
πρόσθε τῶν ἐπωνύμων. 94.
προυπάρχειν τινί. 46.
προχείρως· προθύμως. 86.
πρῶτον non sequente *ἔπειτα*. 54. — *οἱ πρῶτοι τῶν προγόνων*. 118.
πῶς ubi *ὅπως* usitatius 4. — *πως* *mire*. 82.

P.

ῥυθμῶν inculcatum. 68.

Σ.

Σ codex perperam repetita lineolis notat. 2.
σῖτος. Ad rem frumentariam Atticae. 29 sqq.
σκοπεῖ ex antecedentibus repetendum mutata structura, scil. *ἄξιον εἶναι*, quum antecedit *τίς ἄξιός ἐστιν*. 57. — *σκοποῦμεν*; . . . *αἰσχὸς τοῖς σκοπουμένοις, εἴ τις ἀκούσειεν, ὡς Ἀθηναῖοι σκοποῦσιν*. — *πάλαι γὰρ ἐσκέφθαι*. 54. — *σκοπῶ δὲ καὶ τοῦτο (καὶ μὴν οὐδ' ἐκείνου γ' ἀποστατέον τοῦ λόγου)*. 139.
Solonis lex de mortuis non convitiandis. 104.
Suidas s. v. *Πλέθρον* corr. 115.
Spiritum asperum in multis verbis Attici amabant. 146.
στερήσεται. 40.
Subiect. *οὓς ἀκηκόατ' εἰσίν*. 87. — — Subiectum a praedicatis interiecto argumento separatum. 96.
σύνδικοι publici et privati. 152.
Synchysis. *τὸν ὡς καταλείπεται λέγοντά τι αὐτοῖς*. 123.
Συρακόσιοι. 161.

T.

τἆθλα. 114.
ταφὰς ποιεῖσθε καὶ λόγους. 141.
τάχα τοίνυν ἴσως. 18.
τελευτήσαντες (*οἱ*) qui in pugna ceciderunt. 141.
Tempora: *μὴ βιασθῆθ' ἁμαρτάνειν* 166. — *φυλάξατε καὶ μνημονεύετε*. 167. — *ἦν* ex assimilatione de praesenti tum re. 161. — Praesens post praeteritum. 51. — *εὐπορήσει* ubi expectaveris *ἀπορεῖ*. 115. — Temporum concinnitas. 25.
τέως. 91: *τότε, τέως*.
τηνικαῦτα δὲ et *τηνικαῦτα δὴ* differunt. 80.
τιμᾶν ὁπότερον. 155.
τις numeralibus additum. 145. — *τιν'*, non *τίν'* pro *τινὰ*. 38. — *τὶ* non i. q. *ὅ τι*. 13. — *τίς* loco obliquae interrogationis. 13. — *τί δ'* 119. — *τί . . . πιστότερον*; quî magis fidum? 120.
τί μαθὼν et *τί παθὼν* differunt. 127.
Titulus *ψήφισμα*, ubi plura decreta recitabantur. 45.
τυγχάνειν non inpersonaliter ap. Dem. 90. — *ὅπως ἔτυχεν* (var. *ἔτυχον*). 90.

Y.

ὑμεῖς δέ initium sententiae. 84. — *ὑμῖν ἡ πόλις*. 50.
ὑπάρχον . . . ἐστί. 25.
ὑπέρ pro repetita *περί*. 124.
ὑπέρρει cum Acc. 49.
Hypophora cum *νὴ Δία* sine signo interrogativo. 58.
υσ excidit ob proximum *ευ*. 159.
Variatio. Loco *ἀπαιδεύτους* orator repetens dixit *ἀμαθεῖς*. 119.

Φ.

φαίνεσθαι de vera re. 162. — *φαίνεσθαι* cum partic. et cum infinit. 35. — *φαίνεται* sine participio. 18. 82.
φέρε, ἐὰν δὲ δή. 38.
φεύγοντες, *exules, rei.* de omnibus temporibus. 55.
φήσει reus se defensurus. 120. — *ὥς φασιν* de re certa. 161.
φθονεῖν ἐπί τινι. 151.
φιλόπολις. 82.
φόνος. *οἱ περὶ ἀλλήλους φόνοι* et *περὶ ἀλλήλους οἱ φόνοι*. 157.
φυλακαί magistratus dicebantur. 107.

X.

Chabriae res gestae. 75 sqq.
χρεία ἀνθρώπων. 15. — *τῇ χρείᾳ τιμᾶν* 15.

Ω.

ὃ

ω compendium: ὦ δικασταί. 79. Cf. Mid. §. 2.

ὡς cum genitivo adiectivi sine ὄντων. 47. — ὡς καλῶς ad ὃν τρόπον appositum. 93. — ὡς γοῦν ἐμοὶ δοκεῖ et ὡς ἔμοιγε δοκεῖ differunt. 126. — ὡς ἔπος εἰπεῖν *ut verbo dicam*. 140. — ὡς χρὴ ante legis verba citata. 155.

ὥςπερ post τοῖς αὐτοῖς. 116.

